

... doctor

... virtuosos ... obra dichosamente para permanecer ... ouir
... lo mesmo acaecio bibia a los santos por donde tenemos exemplo
haz lo mesmo porque al varon de Dios pertenece obrar casta...
... nunquam est ... vitam feliciter ad remanendum ...
... antiqui viri et sancti quorum exemplum nobis ad est ...
... est pudice operari.

Nº 1164 ~~...~~

por el doctor

... don ... [illegible]

Villanueva

Costo un Real para la casa professa. año de 1591. 9. de dez.e

[illegible]

elaqaoefha zaeshelom vulaica
tennens fiun tin oieos

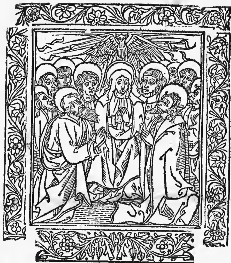
vosldel

omo

Thigonçalo gued

¶ Passiones quas beatissimi a-
postoli: martyres: virginesq; in
agone suo passi sũt: gestaque luci-
dissimi confessores in vita sua pe-
gerunt: vti in sacrosc̃a ecclesia hi-
spalẽsi per circulũ anni decãtan-
tur feliciter incipiunt.

Prologus in legēdas sanctorum

SAnctorum martyrum īclyta trophea: eorumqꝫ laudabiles triumphi que auribus proferuntur mortalium stilo debent prosequi fidelium: non tegi silentio ignauium. Ingratum nēpe est: vt quod deus omnipotens ad laudem sui nominis: per suos testes seculo vult ostendere mirabiliter: humano ore adimēdum sit meticulose. Sed quia vires: quas imperitia denegat charitas ministrat: audaciam loquēdi tribuit ille qui dixit: apperi os tuum et ego implebo illud p̄terea et scripture memorās dicentis: sacramentum legis bonū est abscondere: o[illegible] autē reuelare ⁊ cōfiteri honorificū: ad hoc ipsum opus: i[illegible] adolescentium: puerorum studentiumqꝫ me impulit vti[illegible]. At si quid vel vtilitatis vel emolumenti in hac mea desu[illegible]one est id totum vos dulcissimi sodales desugatis: volo ad [illegible] nihil: nisi labores molestieqꝫ pertinebunt. Igitur iustū est o iuuenes labores quos ego sūma cura adeptus sum vobis gra[illegible]os fore. Valete.

¶ Passiões q̃s btissimi apl'i: martyres: v̄ginesq3 in agone suo passi sunt: gesta q̄ lucidissimi cõfessores in vita sua peregerũt: vti in sacrosc̃a ecclesia hispalẽsi ꝑ circulũ ãni decãtant̃ feliciter icipiũt.

¶ Jn natale scti stephani ꝓthomartyris.

Lectio. i.

Esterna die celebrauimus dñi nr̃i tpalẽ natiuitatẽ: hodie sũma cũ deuotione veneramur: scti martyris stephãi passionẽ. hesterno qđ redimimur ad p̃miũ. hodierno q̃ ꝑ pcamur ad exẽplũ. Bene ergo hesterne solẽnitatis festiuitas hodierne ꝯiu:ta ẽ: vt illa credẽtes eueheret ad vitã: ⁊ ista cõfitẽtes duceret ad coronã. Di ergo eccl'ie: btũs stephan⁹ dat⁹ ẽ ad ꝑfectũ adhuc lect⁹ opac hor⁹ meruit electionẽ leuitet ⁊ martyrij obtinuit pricipatũ. Jn plebe adhuc positus erat: s3 iã v̄tutib⁹ eminebat. hũilis erat loco: s3 cels⁹ fide. Discipul⁹ erat ordie: s3 fact⁹ ẽ magr̃ exẽplo. Qz seq̄bat̃ deuotiõe fidei: ꝑcessit velocitate martyrij. Scriptũ ẽ eni de eo in actib⁹ apl'oꝝ: quod in ministeriũ viduaꝝ sit ab apl'is deputat⁹. Jn hoc etiã qđ preposit⁹ est feminis testimoniũ meruit syncerissime castitatis. Btũs ergo erit charissimi frẽs: q hũc imitat⁹ fuerit: pudicicie enim palmã ⁊ martyrij cõsequetur coronã. De quo et lectio apostoloꝝ actuũ: q̃ nobis hodie lecta est dilectissimi fratres: cu3 plurimũ habeat in ipa spẽ: admirationis: non minus continet in mi. sterio dignitatis.

Ecce meruit btũs stephan⁹: video ce- inq̄ Lectio. ij.

los aptos: ⁊ filiũ hoĩs a dextris dei stãtẽ. Cõsiderate attẽti⁹ dilectissimi frẽs: cũ btũs martyr dñ3 nr̃3 iesum xp̃m ad dexteram dei p̃ris sedere vidisset: cur se filiũ hoĩs videre testat⁹ ẽ ⁊ nõ potius filiũ dei: Qui vtiq3 delatur⁹ honores dño videret̃: si se dei poti⁹ q̃3 hoĩs filiu3 videre dixisset. S3 certa rõ postulabat vt hoc ita ostenderetur i celo: ⁊ predicaret̃ in mũdo. Omni

um eni iudeoꝝ scādalū in hoc erat: cur dñs nr̄ iesus xp̄s: qui se
cundū carnē erat fili⁹ hominis: esse etiā dei fili⁹ diceret. Ideo
ergo pulchre scriptura diuina filiū hominis ad dexterā dei p̄ris
stare memorauit: vt ad cōfutandā iudeorū incredulitatem illi
martyri ostenderetur in celo: quod a p̄fidis negabaṫ in mundo.
Et illi testimonium celeste ꝟitas daret: cui fidē terrena īpietas
denegaret. Unde licet iuxta psalmū q lectus est p̄ciosa sit ī con
spectu dñi mors sctōꝝ ei⁹: si quod tamē distare inter martyres
potest: precipu⁹ videṫ esse qui p̄mus est. Nā cum sctūs stepha
nus diaconus ab ap̄lis ordinat⁹ sit: apostolos ipsos brā ac tri
umphali morte p̄cessit. Ac sic qui erat inferior ordine: p̄mū fa
cit esse passio. Et qui erat discipul⁹ gradu: magr̄ cepit eē marty
rio: cōplens illō qđ beatus pp̄heta in psalmo q lectus est dixit.
Quid retribuā dño: p oīb⁹ que retribuit mihi. Retribuere eni
voluit p̄mus stephan⁹ martyr dño. Mortē eni quā saluator di
gnat⁹ est p omnib⁹ pati: hāc ille primus reddidit saluatori

Lectio. iij.

Post hec subiecit scriptura sacra: positis inquit genib⁹: ora
uit dicēs. Dñe ne statuas illis hoc pctm̄. Videte dilectissi
mi affectū bti viri: videte magnā ⁊ admirabilē charitatē. In p
secutione positus erat: ⁊ p p̄secutorib⁹ deprecabatur: atqȝ ī illa
lapidū ruina: q̄n do alius obliuisci poterat etiā charissimos su
os: ille dño cōmendabat inimicos. Qui eni dicebat cuȝ lapida
retur: dñe ne statuas illis hoc peccatū. Plus itaqȝ tūc illoruȝ
dolebat peccata: q̄ȝ sua vulnera. Plus illorū īpietatē: q̄ȝ suā
mortē. Quod recte plus: in illoꝝ īpietate erāt multa que plāgi
poterāt: in illius aūt morte nō erat quod potuisset doleri. Illoꝝ
eni impietatē mors sequebatur eterna: hui⁹ aūt mortē vita pp̄e
tua. Inmitemur ergo in aliquo dilectissimi frēs tanti magistri
fidē: tā preclari martyris charitatē. Nos hoc amore diligam⁹
in ecclia fratres nr̄os: quo ille tūc dilexit inimicos. Sȝ qđ pei⁹
est aliquotiēs non solū inimicos non diligim⁹: sed nec amicis
quidē fidem integrā custodimus. Sed dicet aliquis. Non pos
sum diligere inimicū meū: quē quotidie velut hostem patior
crudelissimū. Hoc quicūqȝ ille es attēdis quod tibi fecerit hō:
et nō consideras quod tu feceris deo: cū eni tu multa grauiora
in deū pctā cōmiseris: Quare nō dimittis hoī parū: vt tibi de

nos dignet dimittere multū? Recole quod tibi in euāgelio veritas ipa ꝓmiserit: ꝛ quā tibi quodāmō cautionē fecerit. Si eni inqt peccata eoꝝ dimiseritis: dimittet ꝛ vobis pr̄ celestis peccata vestra. Si autē non dimiseritis: nec pater vester dimittet de bita vestra.

Lectio. iiij.

Videte fratres: quā circa dei gratia in potestate nr̄a posita est: q̄liter a dn̄o iudicat. Si inqt dimiseritis dimittet vob. Nā sepe dixi fr̄es: frequēti⁹ dicere debeo. Nemo se circūueniat: nemo se seducat: qui eni vel vnū hominē in hoc mū do odio habet: qcqd deo in opib⁹ bonis obtulit: totū ꝑdet. Quod ꝛ testat paul⁹ apostol⁹ dicens. Si dedero oēs facultates in cibos paupeꝝ: ꝛ si tradidero corp⁹ meū ita vt ardeā: charitatē aūt nō habuero: nihil mihi ꝓdest. Quā rē etiā beat⁹ ioānes cōfirmat dicēs. Ois q nō diligit fr̄eꝫ suum: ſꝫ odit: homicida est. Hoc loco: fr̄eꝫ oēm hominē opportet ītelligi. Nemo eni sine charitate de ꝟginitate p̄sumat: nemo de helemosinis: nemo ꝺ ieiunijs: nemo de oꝛōnibus cōfidat: qꝺ quādiu inimicicias in corde tenuerit: neqꝫ istis neqꝫ alijs qbuslibet bonis opib⁹ placare sibi deum poterit. Sꝫ si vult habere ꝓpicium deum: non dedignetur audire consilium.

Lectio. v.

Audiat nō me: ſꝫ ipsum dn̄m suū. Si offers inqt munus tuū ad altare: ꝛ ibi recordat⁹ fueris: qa fr̄ tuus habet aliquid aduersum te: relinque ibi mun⁹ āte altare: ꝛ vade p̄us recōciliari fr̄i tuo: ꝛ tunc veniēs offeres munus tuū. Et nos

tenētes ꝛ q̄si q bonā consciētiā habem⁹ p̄sumimus accedere ad altare: nō timētes qꝺ scriptū est. Qui māducat ꝛ bibit indigne: iudicium sibi māducat. Sed dicit aliqs. Grādis laborē inimicos diligere: ꝛ ꝓ ꝑsecutorib⁹ supplicare. Nec nos negamus fr̄es: nō paru⁹ qdē labor est in hoc sc̄lo: ſꝫ grāde erit p̄miū in futuro. Per amorē eni hoīs inimici: efficieris amicus dei: immo nō solum amicus: ſꝫ etiā fili⁹. Sicut ipse dn̄s dixit. Diligite inimicos vr̄os: benefacite his q oderunt vos: vt sitis filij pr̄is vestri q in celis est. Si te aliqs hō diues in hoc sc̄lo velut ad ꝯptiuum filiū faceret: quomodo ei ꝟuires? Quas exhiberes ei dignitates: ꝛ seruis eius? Que seruicia durissima ꝛ aliquotiens etiā turpissima sustineres cōiicia: vt ad caducā ꝛ fragilem hereditatē illi⁹ ꝑuenires? Quod ergo ali⁹ sustinet ꝓpter substātiā terrenā: sustine tu ꝓpter vitā eternā. Cōiicimus eni certissi

ma ratiōe: qa ppt deū possum⁹ qdē: sz nolum⁹ iiuriā sustinere.
DEniqz si nob aliq̄ potēs p sona iiuriā faciat: si nos L. vi.
i faciē etiā maledicat: nec respōdere aliqd asperū nō dicā
vicē reddere: ausi sum⁹. Mire hoc: nisi ne ab illa persona potē
te cōtra nos: adhuc maiora q̄z ptulim⁹ patiamur. Quid a nobis
extorquet hominis timor: deberet a nobis exigere christi amor.
Si ergo potēs psona cōtra nos seuiat tacem⁹: ꝛ nihil dicere au-
si sum⁹. Si vero eq̄lis aut forte inferior: vl' leuem nobis contu
meliā fecerit: q̄si fere bestie sine vlla patientia: ac sine aliq̄ dei
cōtēplatione cōsurgim⁹: ꝛ aut in p̄senti nostrā iniuriā vindica-
m⁹: aut certe ad maiorē vocē reddēdā nostrū animū p̄param⁹.
Quid ē hoc q ꝺ q̄ndo potēs psona nobis iniuriā intulit: patien
ter accipim⁹: q̄ndo iferior: nimio furore accendimur. Cur ibi ti
mium⁹ hoiez: hic deū timere nolum⁹. Inde ergo fr̄es in q̄ntū pos-
sum⁹: cū dei adiutorio cor nr̄z ad patiētiā p̄parem⁹: ꝛ i oib⁹ ma
lis hoībus: medicorum vices agere studeam⁹: ꝛ nō ipsos hoīes
sz ipsoꝝ maliciā odio habeam⁹. Pro bonis orem⁹ vt semp ad
meliora cōscēdāt: p malis vt ad emēdationē vite p pnie medi-
camenta ꝯfugiant: quā rē operandaz nobis iste p̄stare dignet
q cū p̄re ꝛ sp̄ū sctō viuit ꝛ regnat. Secūdum matheum.
IN illo tpe: dicebat dn̄s ih̄s turbis iudeorū. Ecce ego mit-
to ad vos pphas: ꝛ sapientes ꝛ scribas: ꝛ ex illis occidetis
ꝛ crucifigetis: ꝛ flagellabitis in sinagogis vr̄is. Et reliqua.
EUangelice hui⁹ lectionis in- Omelia Lectio. vii.
tellect⁹: superiori narrationi herere videt. Supra siqdem re
demptor nr̄ scribas ꝛ phariseos plurimis icrepationib⁹ obiur-
gasse: atqz iter cetera dixisse phibetur. Ue vobis scribe ꝛ pha-
risei q edificatis monumenta pphaꝝ: ꝛ dicitis. Si fuissemus
in dieb⁹ patrū nr̄oꝝ: nō essemus i sanguine pphetaꝝ socii eoꝝ.
Atqz post pauca. Implete mēsurā patrū vr̄oꝝ: q ꝺ ē dicere. Nō
illi min⁹ fecerūt: vos iplete. Illi occiderūt seruos: vos dn̄z cru
cifigite. Illi hoies vos deū. Cui q̄si ad hoc possēt illi obijcere:
quos iterficiam⁹ non habem⁹ mō pphas: adiungit. Ideo ecce
ego mitto ad vos pphas. pphete hic apl'i appellant: q p donū
scti spūs futuroꝝ habēt noticiā. Ipsi sunt sapiētes corde: qa s-
monē pferre nouerunt: tpe oportuno. Ipsi scribe: qa legez dei
scriptā habebāt p spiritū sctūz i cordib⁹ suis. Ex illis ergo oc-
ciderūt: vt iacobū f̄rez ioannis: ꝛ ioānē baptistā: lapidauerunt

alias supplete

beatū stephanū cuius hodie festa ānua recolim⁹. Crucifixerūt beatū petrū: flagellauerūt duodecī apostolos: q ibant gaudentes a conspectu cōcilij: ⁊ psecuti sunt de ciuitate in ciuitatē: vt nō recepti ab eis iusta fierēt illoꝝ v̄ba ad gentes. Lectio. viij

Et veniet sup vos oīs sanguis iust⁹: q effusus ē sup terraꝫ a sanguine abel iusti vsq₃ ad sanguinē zacharie filij barachie quē occidistis iter tēplū ⁊ altare. Regrēdū est cur sanguis omniū iustoꝝ: a sanguine abel: vsq₃ ad sanguinē zacharie ab vna gēnatione iudeoꝝ [illegible] regrendus predicet: ⁊ cū neutrū illoꝝ ab illis cōstet esse occisū. Et certe innumerabiles martyres tā in veteri quā in nouo testamēto nouim⁹ extitisse: quos illi nō interfecerūt. Sꝫ mos ē scripturarū diuinarū duas tantū generationes bonorū. s. ⁊ maloꝝ texere. De bonoꝝ gēnatione dictū est. Generatio rectorū benedicet. Et hec est generatio qrētiū dn̄z. At cōtra de reprob dicit. Genimina vipaꝝ: ⁊ gēnatio praua ⁊ puersa. Uniuersi igit reprobi q ī malicia similes sunt: in vna gēnatione esse dicunt. L. ix.

Queredū rur sus qs sit zacharias: q hic occisus int tēplū ⁊ altare memorat. Qd qdē alij istū zachariā opinant illū: eē ipuꝫ: q ī ordine pphaꝝ vndecim⁹ ponit: sꝫ licet fili⁹ barachie cognominat: tamen quomodo inter templum ⁊ altare occisus sit non apparet: presertim cum temporibus illius: vix ruine templi subsistituit. Alij hunc zachariam patrem Joannis intellexerunt: asserentes quod propterea a iudeis occisus est: quia aduentū saluatoris prenunciauerit. Sed nos hunc zachariam sine dubio intelligimus: quem Joas rex inter templum et altare interfecit: sicut in libro regum scriptum est. Et non est recordatus inquit Joas patris eius ioiade: que sibi fecisset bona. Sed interfecit filium eius qui se eripuerat de morte: ⁊ in templo septē annis abscondens enutrierat. Sed queritur cur barachie filius dicatur cū ī perfecta hystoria fili⁹ ioiade asseratur. Qd ita soluit. Barachias: benedictio dn̄i dicit: ioiada iusticia interp̄tatur: q ergo iusticia plen⁹ erat benedictus rectissime appellatur. Item requirendum cum dixerit a sanguine abel vsq₃ ad sanguinē zacharie: a iudeis prophetarum sanguinem exquirendum. Cur autē vsq₃ ad sanguinē zacharie dixerit: querendū est cū multi post extiterit martyres. Ad qd dicēdū: quod p hos duos quoꝝ alt̄ in cāpo cedit laici: per zachariā vero q tēplo necatur: hi qui sa

cerdotali dignitate ad martyriũ accedũt: itelligunt᷑. Ideo hos duos tantũ nominati posuit: quia ambo innocẽtes: et nulla iusta causa existente interfecti sunt. Quem occidistis int᷑ tẽplum et altare. Duo erãt in templo altaria. Unũ incẽsi interius q̄ aureũ dicebat᷑: holocaustorũ exteri⁹ inter q̄d ex tẽplũ zacharias est interfect⁹. Uel inter tẽpluz et altare: idest int᷑ cõsensum populi et sacerdotuz. Quorũ alij signant᷑ per tẽplũ alij p̄ altare. postremo :q̄dẽ quod in euangelio et in epistolis: abel speciali testimonio iusticia honorat᷑: profecto quĩ docebat illum p̄uilegio quodã tãto cognomine decorari: quĩ trib⁹ p̄claris virtutib⁹ typum christi in se excellẽtissime p̄tulit. Fuit enĩ v̄go sacerdos et martyr.

In natale sancti ioannis apostoli ⁊ euangeliste. Lectio .j.

Ecũdam post neronem x̄p̄ianoꝝ p̄secutionem: domician⁹ exercuit. Unde factũ est: ut sanctus ioannes apostol⁹ tolleret᷑ de epheso: ⁊ in pathmos insula in exiliũ mitteret᷑: in q̄ insula apocalipsim sic̄ ei dñs reuelauit manu sua cõscripsit. Domitian⁹ aũt eodẽ anno quo iussit sanctum ioannẽ exulare: a senatu romano interfect⁹ est. Et quoniã deo cura fuit de apostolo suo ex toti⁹ senat⁹ cõsultu hoc diffinitum est: vt quicq̄d domitian⁹ fieri voluit cassaret᷑. Tũc actũ ẽ: vt sanct⁹ ioannes q̄ volũtate domitiani deportat⁹ cũ injuria fuerat: cũ honore ad ephesũ remearet: et occurrit illi omnis ppl̄s viroꝝ ac mulieꝝ omnes exultãtes ⁊: dicẽtes benedict⁹ q̄ venit in noĩe dñi. Cũ aũt ingrederet᷑ ciuitatẽ: drusiana q̄ sem̄p eũ secuta fuerat: et aduẽt⁹ ei⁹ desiderio fatigata: efferebat᷑ mortua. Tũc sanct⁹ ioannes videns paup̄es flẽtes et parẽtes atq̄ viduas simul cũ orphanis clamãtes et dicẽtes: sancte joannes apl̄e ecce drusianã efferim⁹ mortuã: q̄ sãctis mõitis tuis obtẽperãs nos oẽs alebat s̄uiẽs deo i castitate ⁊ humilitate: quotidie desiderabat reditũ tuũ dicẽs: si videaz apl̄m dei occl̄is meis ãteq̄ moriar: ⁊ ecce tu vẽisti illa te videre non potuit. Tũc beatus Joãnes iussit depõi feretrũ: ⁊ corã omnib⁹ iussit resolui corp⁹ eius et clara voce dixit: dñs me⁹ iesus x̄p̄s excitet te drusiana: surge ⁊ vade in domũ tuã ⁊ p̄para mihi refectionẽ. Tu aũt.

Lectio.ii.

AD hāc vocē surrexit: et cepit ire sollicita de iussione apl'i
ita vt videret ipsi drusianne q̄a nō de morte sed de somno
excitasset eam. Fact⁹ est aūt clamor ppl'i p̱ tres horas dicētis:
vnus est deus quem predicat Joannes: vnus et verus domin⁹
iesus christus. Altero vero die crathon philosophus in foro p̱-
posuerat de cōtēptu mūdi huiusmōi spectaculū: vt duos iuue-
nes fratres ditissimos faceret distracto patrimōio gēmas eme-
re singl'as: quas in cōspectu omniū ppl'oꝝ frangerēt: quod cuz
facerēt pueri: cōtigit īde trāsitū habere apl'm: et cōuocās ad se
chratonē philosophū ait. Stultus est iste mundi cōtēpt⁹: q̄ om-
niū ore laudat: sed cōtēpt⁹ diuino iudicio. Sicut eni vana medi-
cina est: ex qua nō abscindit morb⁹: ita vana doctrina est: ex q̄
nō vicia curātur animaꝝ et moꝝ. Magister itaq3 me⁹ iuuenem
cupiētē ad vitā eternā attigere: his verbis instruxit qb⁹ dice-
ret: vt si vellet p̱fectus esse venderet omnia bona sua: et daret
paup̱ib⁹. Quo facto tesaurū in celis acqreret: et vitā q̄ finem
nō habet inueniret. Cui crathō dixit. humane cupiditatis fru-
ctus in medio hominū positus cōfract⁹ est. Sed si vere de⁹ ē ma-
gister tuus: et vult hoc fieri vt paup̱ib⁹ eroget̄ cēsus p̄cij harū
gēmarū: facias eas reitegrari vt quod ego feci ad famā huma-
nā tu facias ad gl'iaz ei⁹ fieri: quē tu magistrum cōmemoras.
Tūc beat⁹ Joannes colligēs fragmēta gēmarū: et ponens in ma-
nu sua: eleuauit ocl'os ad celuz et ait. dn̄e iesu xp̄e: cui nihil im-
possibile est: q̄ fractū lignū cōcupiscētie per lignuz crucis tue
in tuis fidelib⁹ restaurasti: q̄ nato ceco ocl'os quos natura ne-
gauerat reddidisti: q̄ mortuū lazarū et sepultū q̄rto die ad su-
peros reuocasti: et omnes morbos virtutis tue v̄bo curasti: ade-
sto nūc mihi et istos lapides p̄ciosos: quos ignorātes fructū ele-
mosine ad plausus hominum cōfregerunt: tu dn̄e p̱ man⁹ ange-
loꝝ tuoꝝ modo recup̱a: ut p̄clo eoꝝ misericordie vsus explet⁹
fiat. Tu aūt.

Lectio.iii.

QUmq3 respōdissent fideles q̄ cuz apl'o erāt: et dixissēt amē:
ita solidata sunt fragmēta gēmaꝝ vt nec signū aliquod de
eo quod fractū fuerat remaneret. Tūc philosoph⁹ cratō simul
cuz his iuuenib⁹ et cuz vniuersis discipulis suis: pedibus eius
aduolutus: credidit et baptizatus est cū omnib⁹: et cepit fidez
domini nostri iesu xp̄i publice p̄dicare. Tūc duo illi fratres ve-

nūdantes gēmas: quas vendito patrimonio emerant: pauperibus tradiderūt: ꝛ cepit infinita turba credentiū adherere apostolo. Tunc duo honorati ciuitatis ephesiorum horum sequentes exemplum: vendentes omnia q̄ habere poterāt: ꝛ dātes vniuersa egentibus: sequebātur apostolū: p ciuitates eūtes: ꝛ verbum dei predicantes. Contigit autem vt intrantes vrbem pgamum viderūt seruos suos sericis vestib⁹ indutos: ꝛ tristes efficerētur ꝙ se vel vno pallio viderēt egētes. Sed hos dolos diaboli intelligēs apostolus ait. Uideo vos ꝛ in animo mutatos esse ꝛ vultu: ꝙ omnia q̄ habere potuistis: pauperibus contulistis. vnde si vultis recuperare omnia: deferte mihi virgas in singulis fascibus ꝛ lapides minutissimos a littore maris: quod cum fecissent: aduocato nomine domini cōuersi sunt in aurū ꝛ gēmas. Tunc dicit eis sanctus apostolus. Ite portate p aurifices ꝛ gēmarios: ꝛ dum pbaueritis veras gēmas: ꝛ verum aurū: nunciate mihi. Euntes autem post septem dies: reuersi sunt ad apostolum dicentes nunquam tam purum aurum ꝛ tā optimas gēmas se vidisse. Tunc dicit eis sanctus Joānes: ite ꝛ redimite vobis terras quas vendidistis: quia celorum premia pdidistis: emite vobis sericas vestes: ꝛ estote floridi vt marcescatis: estote diuites vt in perpetuo mendicetis. Hec ꝛ alia multa dicente sancto Joanne apostolo: ꝛ pponente eis exemplum de diuite ꝛ Lazaro: ecce efferebatur mortuus iuuenis a matre vidua q triginta dies habebat: ꝙ vxorem accepat. Uenientes autem turbe rogauerūt apostolum: vt in nomine dei sui sicut drusianā: ita hunc iuuenem suscitaret. Tantus autem omnium extitit fletus: ꝙ etiam ipse apostolus diutissime fleuit ꝛ exurgēs ab oratione expandit manus suas ad celum: ac tacitam diutissime precem fudit ad dn̄m. Tu autem. Lectio. iiij.

Hec cum dixisset tertio: iussit solui corpus ꝛ ait. O iuuenis q nescisti creatorem tuum: nescisti deum verum: ꝛ ideo hostem pessimum icurristi: pro ignorantia tua lachrymas ꝛ preces simul domino meo effudi: vt exurgas a vinculo mortis: ꝛ ānūcies istis duobus accito ꝛ eugenio q̄ntam gloriam pdiderunt: ꝛ quātam incurrerunt penā. Tunc exsurgens iuuenis noīe stateus: adorauit apl'm ꝛ cepit increpare discipulos eius. Qui viso tanto miraculo prostrauerūt se cum omni populo ad pedes apostoli: rogātes eū: vt intercederet pro delicto eorū. Quibus

sanctus apostolus hoc dedit responsum: vt ꝑ triginta dies do-
mino penitentiam offerrent: in quo spacio hoc maxime preca-
rentur: vt virge ad suam naturam redirent. Post triginta ve-
ro dies: precibus beati apostoli virge auree ad suam naturam
redierunt: ⁊ ipsi receperunt gratiam quam amiserant: ita vt fu-
garent demones. Cum autem omnes ciuitates ephesiorum immo
omnes prouincie asie ioannez colerent: ⁊ eius predicationẽ libẽ-
ter audirent: accidit vt cultores idolorum excitarent tantã se-
ditionem: vt ioãnem traherent ad templũ diane: cumqꝫ vrgerẽt
eum sacrificare idolis nil metuens voce clara coram omnibus
dixit. Ut sciat hoc omnis turba: quia hoc idolum diane demo-
nium est: ⁊ non deus corruat hoc templum cum omnibꝰ manu-
factis idolis: q̃ coluntur in eo ita ꝙ nullam lesionem in homini-
bus faciat. Ad hanc vocem apostoli: continuo omnia simul cũ
templo suo idola corruerũt. Cõuersi sunt ãt eadẽ die vigiti duo
milia gẽtiliũ: exceptis ꝑuulis ⁊ mulieribꝰ: ⁊ baptizati sũt ĩ noĩe
dñi. Tũc aristodemꝰ q erat põtifex omniũ idolorũ excitauit se-
ditionẽ in ppl'o: ita vt ppl's contra apl'm insurgeret ad belluz.
Cui btũs ioannes: dic mihi inqt aristodeme: qd faciã vt tollã
indignationẽ de aĩo tuo: cui aristodemus. Si vis vt credaz deo
tuo dabo tibi venenũ bibere: qḋ cũ biberis: si nõ fueris mortuꝰ
appebit verũ eẽ deũ tuũ. Cui apl's ait. Uenenũ si dederis mihi
bibere ĩuocato noĩe dñi: nõ poterit nocere mihi. Tũ ãt. R. v.

TUnc aristodemꝰ vt maiorẽ ei formidinẽ ĩferret. Priꝰ dedit
bibere duobꝰ viris: q ꝓ suis erãt scelerib' decollãdi. Qui
mox vt biberũt: spũz exalauerũt. Btũs ẟo ioãnes nec sic metuẽs
signacl'z crucis faciẽdo bibit totũ qḋ erat ĩ calice. Intẽdẽtes ãt
ppl'i ioãnẽ ꝑ tres horas vultũ habere ilariorẽ clamare cepũt:
vnꝰ deꝰ ẟus ẽ quẽ ioãnes colit. Aristodemꝰ qdẽ nec sic credẽs
cõuersꝰ ad ioãnẽ dixit. Inest mihi adhuc dubietas: sz si istos q
mortui sunt excitaueris: ab omni dubietate emundabit' mens
mea: cui quãuis indigno: apl's dedit tunicã suã: vade ĩquiens
⁊ mitte eã sup corpora mortuorum ⁊ reuiuiscent. Quod cum
fecisset ⁊ vidisset eos exurgere: adorãs ioãnẽ festinus perrexit
ad proconsulem: enarrãs que viderat. Tunc ambo simul pro-
strauerũt se apl'o indulgentiã flagitãtes. Quos ille suscipiẽs:
post vnius ebdomade ieiuniũ baptizauit eos. Qui cũ baptiza-
ti fuissent cum omni familia sua; fregerunt vniuersa simu-

Jnnatale sancti Joannis apostoli ₇ euangeliste.

sacra ₇ fabricauerunt basilicā in noīe ioannis: in q̄ ipse assū
ptus est hoc ordine. Cum esset annorum nonaginta ₇ septem:
apparuit ei domin⁹ iesus xp̄s cū discipl'is suis: et dixit ei. Ue
ni dilecte mi ad me: q̄a tēpus est vt epuleris in cōuiuio meo cū
frībus tuis. Surgēs aūt sctūs ioannes cepit ire: Sed dn̄s dixit
ei. Dn̄ico die resurrectiōis mee: q̄ post q̄nq̄ dies futurus ē ita
venies: ₇ cū hec dixisset celo recept⁹ ē. Ueniēte itaq̄ die dn̄ica
cōuenit vniuersa multitudo in eccl'ia q̄ in noīe eius fuerat fa
bricata: ₇ p̄mo pullo₇ cātu agens mysteria dei omnē populū
vsq̄ ad horā diei tertiā allocutus est. Post hec iuxta altare ius
sit foueā fieri quadrātē: ₇ terrā foris eccl'iā p̄ijci: ₇ descēdēs
in eam: et expandens man⁹ suas ad dn̄m dixit: inuitat⁹ ad con
uiuiū tuū venio: grās ago q̄a me dignat⁹ es dn̄e iesu xp̄e ad tu
as epulas inuitare sciēs q̄ ex toto corde meo desiderabam te.

Lectio .vj.

Uidi faciem tuā: ₇ q̄si de sepultura suscita
tus sum. Odor tuus cōcupiscētias ī me excitauit eternas.
Uox tua plena suauitate melliflua: ₇ allocutio tua cōpabilis
eloquijs āgelo₇. Quotiēs te rogaui vt ad te venirē: ₇ dixisti mi
hi: expecta vt populū mihi crediturum liberes: ₇ custodisti cor
pus meum ab omni pollutione: ₇ animam meam semp̄ illumīa
sti: ₇ nō dereliq̄sti me cū irē in exiliū ₇ redirē: ₇ posuisti ī oīe meo
verbū veritatis tue: cōmemorans p̄ me testimonia virtutū tu
arum. Et scripsi ea opera q̄ vidi oculis meis: et verba q̄ audiui
ex oīe tuo auribus meis: et nūc tibi cōmēdo filios meos quos
tibi ecclesia tua v̄go mater vera per aquam ₇ spm̄ sanctū rege
nerauit. Suscipe me: vt cū fratrib⁹ meis sim: cū q̄bus veniens
inuitasti me. Apī mihi pulsanti ianuam vite. p̄cipes tenebra₇
non occurrant mihi: nec veniat mihi pes sup̄bie: ₇ man⁹ extra
nea nō cōtigat me: sed suscipe me s̄m v̄bū tuū ₇ p̄duc me ad cō
uiuiū epula₇ tua₇ vbi epulantur oēs amici tui tecū. Tu es eni
xp̄s filius dei viui: q̄ cum patre tuo regnas āte omnia: ₇ nunc ₇
semper ₇ in eterna seculorum secula. Et cū oīs popul⁹ respōdis
set amē: lux tanta appuit sup̄ apostolū: p̄ vnam fere horam vt
null⁹ eā sufferet aspect⁹. Postea v̄o iuēta est illa fouea plena
nihil aliud in se habēs nisi manna: q̄d vsq̄ hodie gignit
locus ipse: ₇ fiunt ibi virtutes orationibus eius: et ab omnib⁹
infirmitatibus ac periculis liberantur omnes: ₇ precum sua₇
cōsecūtur effectū. Quieuit apud ephesum sexto kalendas ia-

nuarias: regnāte dn̄o iesu xp̄o: cui est honor ⁊ glīa ī secula secu
lorum Amen. Secūdum ioannem. xxi et ultimus

IN illo tp̄e: dixit iesus petro. Seq̄re me. Conuersus petrus
vidit illū discipulū quem diligebat iesus seq̄ntem: q̄ ⁊ re
cubuit in cena sup pect⁹ ei⁹ ⁊ dixit Dn̄e qs ē qui tradet te. Et
reliqua. Omelia venerabilis bede presbyteri. lectio. vij.

LEctio sancti euangelij q̄ nobis lecta est frs charissimi tāto
maiore a nobis ītētione debet ꝑ singl'a verba pēsari: q̄nto
magna grē supne dulcedine tota redūdat. Comēdat eni nobis
btissimus euangelista ⁊ apl's ioannes ꝓuilegiū amoris ꝓcipui:
quo ceteris amplius meruit honorari a dn̄o. Comēdat testioniū
euangelice descriptionis: quod in ꝟitate diuina subnixū: nul
lus fideliū dubitare ꝑmittitur. Cōmēdat placidā sue carnis
solutionē: quā dn̄s specialit' se visitāte ꝑcepit. Sed vt ꝑfecte le
ctiōis huius ꝓncipia cōsiderare valeam⁹: libet supiora parūꝑ
attēdere. Appuit quoq₃ dn̄s post resurrectionē septē discipul's: ī
ter quos erāt petr⁹ et ioānes frustra illis ī piscādo tota nocte la
borātibus: stās iesus in littore: rete eoꝝ pisciū multitudīe iple
uit. Moxq₃ egressus ad terrā inuitauit ad prādiū: ⁊ inter pran
diū petrū an se amaret interrogauit: ac tertio amorē cōfitēti: q₃
ter eū negauerat: tertio pascendas suas oues cōmisit: ac dein
de q̄a ꝓ earūdē ouiū idest animaꝝ fidelium cura pastorali: vsq₃
ad martyriū crucis esset ꝑuenturus: intimauit dicēs: amē amen
dico tibi cū esses iunior cingebas te ⁊ ambulabas vbi volebas
Cum aūt senueris extēdes manus tuas: ⁊ alius te cīget: ⁊ ducet
quo tu nō vis. In manuū nāq₃ extēsione designauit q̄ ꝑ mortē
crucis martyrio erat coronādus. In cinctione alteri⁹ q̄ vincien
d⁹ a ꝑsecutore: ī ductu quo nō vellet: q̄ tormēta passionis cōtra
volūtatē esset passur⁹ hūane fragilitatis. Sed ne grauis forte
videret' petro ꝓdicta a dn̄o passio crucis: hāc suo cōfesti leni
re curauit exēplo: vt cruciatū martyrij eo leuius ferret: quo se
meminisset simlē suo redemptori mortis accipere sententiam.

Postquā eni significauit ei: Lectio. viij.
qua morte clarificatur⁹ esset deū: ꝓtinus adiungit quod ī
huius capite lectionis audiuim⁹: ⁊ dixit ei. Seq̄re me. Ac si ap
te dicat. Quia ipse prius ꝓ tua redemptione crucis suppliciū
subire non timui: cur tu pro mei confessione nominis crucem ꝑa

ti formides? Qui eo gl'iosiore martirij palma gl'ificaberis: quo
gloriosius ad hāc ꝑmeredā magistri tē seq̄ris. Jā vero ab euā-
gelista nō subdit. Quid post hec dicta dn̄s et discipuli fecerūt
sed ex eo tamē īnuit q̄ꝺ subiūgit: Cōuersus petr⁹ vidit illū dis
cipl'm q̄m diligebat iesus seq̄ntē. Patet nāq̄ʒ cū dixisset petre
seq̄re me: idest crucē patiēdo imitare: surrexit de loco conuiuij:
ꝛ abire iā cepit. Secut⁹ ē autē eū petr⁹ etiam incessu pedū: cupi-
ens īplere q̄ꝺ audiuit: seq̄re me. Secut⁹ ē et ille discipl'us: quē
diligebat iesus. Neq̄ʒ enī arcēdū se a consectatu xp̄i putabat:
quia nō minore se grā dilectionis a xp̄o cōplexū nouerat. Ne-
q̄ʒ īcredibile ē iō vtrūq̄ʒ discipulū: corporali gressu vestigia do
mini secutū: q̄a nec dū intellexerant quid significauerit ī eo q̄ꝺ
petrū se seq̄ ꝑcepit. Notū autē vestre fratnitati: q̄ sit ille disci-
pul⁹ quē diligebat iesus: ioannes videlicet ip̄e: Cuius hodie fe
sta celebram⁹ q̄ hoc scripsit euāgeliū: atq̄ʒ ideo suā ꝑsonā malu
it iudicijs reʒ accidētiū: q̄ꝫ ꝑp̄o designare vocabulo.

Lectio .ix.

Dilligebat aūt eum iesus: nō exceptis ceteris singl'arit' solū
sed p̄ ceteris quos diligebat familiari⁹ vnū: quē specialis
ꝑrogatiua castitatis: ampliori dilectiōe fecerat digni. Omnes
q̄ppe se diligere ꝑbat: q̄b⁹ ante passionem loquit'. Sicut dilexit
me pater: ꝛ ego dilexi vos: manete in dilectione mea. Sed hūc p̄
omnib⁹ diligit: q̄a v̄go elect⁹ a domino: virgo in eum ꝑmāsit.
Tradūt namq̄ʒ historie q̄ꝺ eū de nuptijs volētē nubere vocaue
rit: et propterea quē a carnali voluptate retraxerat potiore sui
amoris dulcedine dōauit. Deniq̄ʒ huic moritur⁹ ī cruce: suā ma
trē cōmēdauit. Ut v̄ginē v̄go suaret: ꝛ ip̄o post mortē ac resur-
rectionē celos ascēdēte: nō deesset ei⁹ genitrici fili⁹ cui⁹ casta vi
ta castis ei⁹ tueret' obsequijs. Ponit et aliud sue ꝑsone beat⁹
ioannes indiciū subiūgēs: qui ꝛ recubuit in cena sup̄ pect⁹ eius
et dixit. Domine. Quis est q̄ tradet te? hoc quomodo gestum
sit: superiora hui⁹ euāgelij loca plenī⁹ ostēdūt. Quia videlicet
in cena: q̄m vltimā āte passionē cū discipl'is saluator habuit: in
q̄ eoꝝ pedes lauit: eisq̄ʒ corp⁹ ac sanguinis sui tradidit mysteria
celebrāda. Discipulus ille quē diligebat supra pect⁹ recubuit:
et cū dixisset eis. Amē amē dico vobis: q̄a vn⁹ ex vobis tradet
me. Respōdit ille discipul⁹ innuente Petro vt interroget eum

dixit ei. Dñe qs est? Ait dñs. Ille est inquit: cui ego itinctũ pa
nẽ porrexero. Qr aũt discipulus ille supra pectus magistri recu-
buerit non presentis solũmodo dilectionis: sꝫ ⁊ futuri erat sig
nũ mysterij. Figurabatur etenim iam tunc euangeliũ quod idẽ
discipulus erat scriptur⁹: vberius atqꝫ altius ceteris sacre scri
pture paginis archana diuine maiestatis esse comprehensuri.
Quia enim in pectore iesu sunt omnes thesauri sapientie ⁊ sciẽ
tie absconditi: merito supra pectus eius recubuerat: quẽ maio-
ri ceteris sapientie ⁊ scientie singularis munere donat.

In natale sanctorũ innocẽtium.

Hodie fr̃es charissimi natalẽ illoꝝ ĩfãtiũ colim⁹: quos Lc. i.
ab herode crudelissimo rege interfectos eẽ euãgelij textus
eloqtur. Et ideo cũ sũma exultatione gaudeat tr̃a nr̃a: celestiũ
militũ tãta ꝑticipãs fecũditate ṽtutũ. Ecce ꝓphanus hostis
nũqꝫ btis paruulis tantũ ꝓdesse potuisset obsequio: quãtũ ꝓfu
it odio. Nã sicut sacratissima presentis diei ĩfesta manifestãt.
quãtum cõtra bonos ꝑuulos iniqtas abundauit: tantũ in eis
gr̃a benedictionis effulsit. Btã es o bethleẽ tr̃a iuda: q̃ hero
dis regis immanitatem in pueroꝝ extinctione ꝑpessa es: q̃ sub
vno tẽpore cãdidatã plebẽ imbellis infantie deo offerre merui
sti. Digne tñ natalẽ illoꝝ colim⁹: q̃ in ipsis cunabulis eterne vi
te ꝑpetuã adepti sunt dignitatẽ: quã vsum p̃sentis vite acciperẽt.
Alioꝝ qdẽ p̃ciosa mors martyꝝ: laudẽ i ↄfessiõe ꝓmeruit: hoꝝ
in cõsumatione ↄplacuit. Qr ab icipiẽtis vite p̃mordijs ip̃e eis
occas⁹ initiũ gl̃ie dedit: q̃ p̃sentis terminum posuit: quos hero
dis ipietas lactẽtes matrũ vberib⁹ abstraxit. Qui iure dicunt
martyꝝ flores: quos in medio frigore ẽrũpẽtes ecc̃lie gẽmas q̃
dã ꝑsecutiõis pruina decoxit. Lc. ij.

Et ideo dignũ ẽ iter
fectis ꝓ xp̃o ĩfãtib⁹ honoꝝ sacramẽtis dare vota: nõ la-
chrymis. Qr ip̃e illis fuit causa pene: q̃ extitit ⁊ corone. Ip̃e odij
causa: q̃ ⁊ p̃mij. Cũ vniuers⁹ mũd⁹ tibi bone ↄditor offerat suas
p̃mitias: tũc magis bethleẽ iude: ⁊ martyꝝ suoꝝ cede meruit q̃
exultet: cũ herodis irat⁹ nec se furore regeret: nec inocẽtie pceret
⁊ i auctorẽ vite mortis arma ↄcuteret: dũ mutare regna timeret
Btã pueroꝝ ĩfãtia q̃ vix dũ viuere cepat: i mortẽ p̃uẽta nitgbat.
Iũgebãt iter se quodãmõ gemine acies: vna pacis altr̃a gladij.

Ista parata iugul'::illa crueta gladijs: ista hostis sui tendebat ad oscula: illa supplicij sui festinabat ad funera. Paruulus blandus inter psecutoris sui furẽtia tela ludebat: hostis ferox infantis se cõplectẽtis ora ferro trũcabat. Nec innocẽti iust⁹: nec humili pacificus: nec blãdiẽti pius: nec lactẽti misericors. Quem hostẽ causa nõ fecerat: mens armauerat: pcutiebat̃ ĩfãtia: plus lacte quã sanguine rigãda. Cogebat̃ dari iã tumulo: vix nata de partu. Claudebat lumina de sc'lo: vix apta pvterũ in natatoria sanguinis. Brachia tigebãtur ĩfãtis: ꝛ sanguinis innocẽtia de se fusi mergebant̃ in lauacro. Sãguinolẽt⁹ puulus pigebat terrã manu: quã nõ calcarat vestigio. Lectio.iij

Q Uilac vix nouerat lãbere: bibebat cruorẽ. Ructabat ĩfãtia crapulã de torculari carnis expssam. Innocẽs resorbebat ab ore: quod fluebat de vulnere. Alter iactat⁹ in alteꝝ: mortẽ lãbebat de mortuo. Credẽs mãmillã trahere: liguã figebat in vulnere. Inebriatũ cruore extinguebat ille potus: quẽ nõ pemerat gladi⁹. Ille discusso pectore volutabat̃ ĩ pulnere: cũ haberet infantia minora membra q̃ꝫ vulnera: alter transfixus lãcea: dulcis preda pẽdebat in asta: ꝛ manu irati militis: ingẽti martyrij triũphat honore. Iste pcussus gladio dũ suspẽderet̃ ferro: separabat̃ a brachio: ꝛ trãsibãt ad tumula ossa puuli mollia. Alter excussus ab altero resuscipiebat̃ ĩ iaculo: ꝛ hostis crudelissimi lud⁹ erat interitus. Sed inter ipa funera matris tẽdebat ad oscula: nesciens plorare mortẽ sed ꝙ tollebat̃ ab vbere. Tepescit gladius sanguĩe: rigescit paruul⁹ funere. Iste per os reddebat flatum: ille vero per vulnus exalabat spiritum. O btã mors: omni vita felicior. O corona nobilis: pulchrior omnibus gẽmis: tincta guttis sanguineis. Distillat cruor ĩ bethlem: q ihr'ꝫ pingeret: infecit terraꝫ sanguis: de celi ciue: q fusus ẽ. Obdormiebat funere: quẽ de rachelis gremio sinu leuarat gabriel. Migrabat ab hoc sc'lo: qui tractus a collactaneis luderet ibi cum angelis. Lectio.iiij.

O Dulcis innocẽtia: cui ab ipis cunabulis deus pr̃ ꝛ nutrix est. O btã infãtia: q̃ felicius morẽris quã nasceris. O senatus glĩe nobilior: nec equã germie; vitam finisti meli⁹ q̃ꝫ cepisti: magis cepisti viuere dũ finisti. Vñ rachel plorãs puulos: habet quod cõsolet̃ remunerationis ex dono: qꝛ su⁹ exercit⁹ ꝛ si trf̃e

subripitur: incola corruscat in celo. Dicatꝰ nouus ab infanti-
bus sermo sanctis laudibus xp̄i: in gl'iā dn̄i p̄mam vocem api
unt innocētes. Fiunt diserti laude: qui fuerant impiti sermone.
Offerūt dn̄o p̄micias lingue: nouos oris imolant fructus: ver
borū p̄ncipia libant. Infantia enī q̄ per etatē loq nō poterat:
gl'iam dei cum gaudio resonabat. Norunt laudare xp̄m: q loq
nō nouerāt. Fiunt deo obnoxij: q fuerāt mūdo innoxij. Osten
dunt laudibꝰ dn̄ū: suffragijs predicāt xp̄m. Fiunt in terra sine
magistro diserti: docti sine doctore: periti sine eruditore. Agnos-
cūt xp̄m: p̄dicant dn̄m. Nō quē p̄suasio humana docuerat: sed
quē diuinitas innocētibus insp̄abat. Cessant enī hūana: cū di-
uina tractantꝰ: quia hūana ip̄a p̄desse non poterunt: nisi diuino-
rum solatio subleuētur. Lectio. v.

Necesse est enī terrena succūbere: cū celestia p̄dicātur. Naturā silere: cū
v̄tutes loquūtur. Erigitꝰ itaq infātiū etas in laudē: q̄ delicto
rū nō nouit crimen. Dignus a dignis laudatꝰ: ꝛ innocens inno
cētiū testimonio predicatꝰ. Accipiūt enī a xp̄o ꝛ reddūt: ꝯsequū
tur et referūt. Uno enī tempore: ꝛ q dederat recepit: ꝛ q accipit
reddit. Uno inquā t̄pe sua xp̄o reddūtur: dum eius laudes illi
ab infantibus referuntur. Quid itaq de laude infantiū: q̄d de
lactētiū laudibus p̄feremus: quorū laudē inuenire nō possumꝰ
nisi eos ip̄os q laudauerūt: nouerimus q sunt ꝛ vbi sunt? Quā
laudem itulerit q̄ro: q loq nō nouerant? Neq enī etas illa po
terat posse: q̄d natura nō dederat. Haud celebrari a talibꝰ pote
rat: q̄d institutio denegabat. Dicūt nanq dn̄o laudes trucida
ti ab herode lactētes: loquūtur sanguine quod lingua non pos
sunt. Passione canūt: q̄d sermone non nouerūt. Occisi p̄dicāt
quod viui nō poterāt: nec nouū q̄d dicitꝰ: vt inocēs sanguis: aut
deo referat laudes: aut suas indicet passiones: cū abel sāguis
clamat ad celū: aut occisorū aīe ab altari vociferent ad dn̄ū. Cō
tulit martyriū laudē q̄bus negauerat natura sermonē. Licuit
sanguinē clamare: q̄bus nature nō licebat voce. Licuit sangui
ne loq: q̄bus lingua nō licuit. Miscent cum dn̄o colloq̄a: q̄bꝰ
humana negata sunt verba. Eteni occisis innocentibus istis
cōpleta sunt p̄phe v̄ba dicētis. Lec. vj.

Vox in rhama audita est: fletꝰ ꝛ plorationis. Rachel flentis filios suos: ꝛ
noluit ꝯsolari: q̄a nō sūt. Rachelē p̄me eccl'ie eē p̄sonam nemo

q abnuat:nemo q alud ɔtra ꝟitatē defendat. Sȝ duo mlťū
diuersa cōspicio:fletus ⁊ cōsolationis cōtēpt⁹. Si enī fleuit:cur
cōsolari cōtēpsit? Si cōsolari cōtēpsit:cur fleuit? Aut quomo-
do competit consolari noluisse cui cōpetit flesse? Cur autē fle-
re non debuit:que f... non potuit:cum manifestum sit fletum
ɔsolatione tergi. Uel certe cur idiguit flere:q̄ non idiguit ɔso-
lationis ꝫmone? Sȝ noluit inqt scriptura cōsolari:qa nō sunt.
Idest noluit cōsolari:qa nō sunt:sȝ idcirco noluit consolari qa
sūt. Sȝ ut cōpēdiosam diuersitatē causa reddat:cōditio a ma
tre deflet:sȝ spe glīe cōsolatio hūana cōtēnit. Pietas affect⁹ i
fletib⁹ declarat:sȝ occisorū glīa repudio ɔsolationis indicit.
Pugnauit ei in mīe affect⁹:⁊ fides hūanitatis cū deuotiōe cō
certat. Plangit affect⁹:sȝ fides exultat:deflet hūanitas:sȝ de
uotio ɔsolat. Licuit enī mr̄i hūanit⁹ flere:cui nō licuit ɔsolati
one hūanitatis idigere. Ideo ⁊ dn̄s ih̄s xp̄s in lazaro fleuit:nec
tn̄ ip̄e quoq̄ cuiusq̄ ɔsolatione indiguit:qa hōis fuit quod fle
uit cū manifeste de⁹ sit:q lazaꝝ suscitauit. Sȝ o btā lactentium
glīa:qb⁹ ꝓ xp̄o cōtigit dedicare martyria. Expingūt tpe vno
natiuitatē ⁊ mortē:ingressum ⁊ exitū:principium et occasum:vt
ip̄is posset tēpore vt dixi contingere:⁊ nascēdo ingredi mūdū
⁊ dedicare martyrio celum. Probat nouos exercitus xp̄s:cru
de... milites signat:legiones lactētes victoria ꝑpetrata coro-

IN illo tpe. Angel⁹ dn̄i appa(ruit). Secundū mat(theum).
it in somnis ioseph:dicēs. Surge ⁊ accipe puerū:⁊ matrē
ei⁹:⁊ fuge in egiptū:⁊ esto ibi vsq̄ dū dicam tibi. ¶ Omlīa

DE morte ꝑciosa martyꝝ xp̄i ino (bede ꝑsbyteri. Lec. vij.
cētiū:sacra nobis est fr̄es charissimi euāgelij lectio recita-
ta:in q̄ tn̄ oīū xp̄i martyꝝ ꝑciosa ē mors designata. Qd̄ enī p
uuli occisi sūt:significat ꝑ hūilitat(em) martyrii ad martyrij ꝑue
niēdū glīā. Et qa nisi ɔuers⁹ fuerit qs vt ꝑuul⁹:nō possit aīaȝ
dare ꝑ xp̄o. Qd̄ i bethleē ⁊ i oīb⁹ finib⁹ ei⁹ occisi sūt:ośdit nō
solū i iudea:vn̄ eccl'ie cepit origo:sȝ i oīb⁹ finib⁹ eiusdē eccl'ie:q̄
cūq̄ ꝑ orbē diffusa ē:ꝑsecutionē seuiturā ꝑfidoꝝ:⁊ pioꝝ patiē
tiā eē coronāda. Qr bi occisi sūt:doctria ⁊ opatiōe ꝑfectos idi
cat. Qr ꝟo īfra siplices bl'.idiotas fidei tn̄ nō ficte ɔstātia fortes
eē denūciat. Qd̄ illi qdē occisi sūt:sȝ xp̄s q q̄rebat viuēs eua
sit:isinuat corpa qdē ab ip̄is posse ꝑimi:sȝ xp̄ȝ ꝑ q no ꝑsecutio

tota seuit: nullatenus eis vl' viuētib⁹ vl' occisis posse auferri: s3 eis veracit' ɔtestari. Qz siue viuim⁹: dño viuimus: siue morimur dño morimur. Siue eni viuim⁹: siue morimur: dñi sum⁹. Qđ iuxta vaticiniū hieremie vox i rhama: idest in excelso audita est plorat⁹ ⁊ vlulat⁹: mãifeste denūciat luctū sancte eccl'ie. q̄ de iniusta nece suoꝝ mēbroꝝ gemit: nō vt hostes garriūt in vacuū cedere: sed vsq3 ad soliū supni ascēdere iudicis Lec. viij.

EL sicut ꝓthomartyris abel ita etiã sãguinē ceteroꝝ martyrū de terra clamare ad dñm: iuxta illud viri sapiētis nō despiciet p̄ces pupilli: viduã: si effūdat loq̄lã gemit⁹. Nōne lachryme vidue ad maxillã descēdūt: ⁊ exclamatio eius sup̄ ducētem eas? A maxilla eni3 ascēdūt vsq3 ad celū: ⁊ dñs exauditor nō delectabit' in illis. Qz rachel plorasse dicit' filios suos: nec voluisse cōsolari q2 nō sunt: significat eccl'iam plorare qdem sãctoꝝ de hoc seculo ablationē: sed nō ita velle ɔsolari: vt qui seculu3 morte vicerūt: rursus ad seculi certamia secū tollerãda redeãt. Qz nimirū nō sunt vltra vocãdi in mūdū: de cui⁹ erūnis semel euaserūt coronandi ad xp̄m. Rachel nãq3 q̄ ouis: aut videns deum dicit': eccl'ia3 figurate demōstrat: cui⁹ tota intētio vt videre deū mereat' inuigilat. Et ip̄a ē ouis cētesima: quã pastor bonus relictis i celo nōagita nouē ouib⁹ angelicarū ṽtutū: abijt querere in terrã: inuētãq3 suis iposuit humeris: ⁊ sic reportauit ad gregē. Querit' aūt iuxta litterã: quomodo rachel plorasse dicatur filios suos: cū trib⁹ iuda q̄ bethleē tenebat: non de rachel: s3 de sorore eius lia fuerit orta. Ubi tamē facilis patet respōsio: q2 non tantū in bethleē: ve3 etia3 in omnibus finib⁹ eius pueri sunt omnes trucidati. Lec. ix.

TRibus autem beniamin que de rachel orta est: proxima fuit tribui iuda. Unde merito credi debet: qđ plaga crudelissime necis: nō paucos beniamin stirpis pueros inuoluerit: quos progenies rachel elata in excelso plorauerit voce. Potest ⁊ aliter intelligi: quia rachel iuxta bethleē sepulta est: sicut titulus monumenti eius manens vsq3 hodie testatur ad occidentem ciuitatis: vltra viam que ducit ebron: quod ea que in loco eode3 agebant': ipsam egisse ꝓphetico locutiōis mō recte dicat': cuius corpore ⁊ nomie loc⁹ ip̄e fuerat insignis. Qđ dñs ipse ne occideret' ab herode sublat⁹ ē a parētib⁹ i egiptū: significat electos

sepius maloꝝ improbitate suis effugādos sedibus: vl'etiā exilio damnādos. Ubi simil' exēplū dat fidelibꝰ: ne dubitent rabiē ꝑsequētiū: vbi opportunū fuerit: declinare fugiēdo: cū hoc deum ac dn̄m suū fecisse meminerit. Siquidē ipe q erat pceptur[ꝰ]: cū vos ꝑsecuti fuerit in ciuitate ista: fugite ī aliā: prius fecit qd̄ pcepit: fugiēdo hoīez q̄si hō in t̄ra: quē magis paulo ante mōstrauit stella de celo. Qd̄ occisis ꝓ dn̄o pueris: herodes non longe post obijt: ⁊ Joseph monēte angelo: dn̄m cum mr̄e ad terrā isrl' reduxit: significat omnes ꝑsecutiones q̄ ɔtra eccl'iaꝫ erant mouēde: ipoꝝ ꝑsecutoꝝ morte vindicādas: eisdē in statibꝰ ꝑsecutoribus pacē eccl'ie denuo reddēdā: ⁊ sanctos q statuerāt ad sua loca fuisse reuersuros. Possumus quoqꝫ odiū herodis: quo ꝑdere iesum voluit: sub ꝑsecutionibꝰ q̄ apl'oꝝ sunt tpibꝰ facte in iudea specialit' accipe: q̄ndo inualescēte inuidia p̄dicatores sunt verbi pene oēs expulsi de ꝓuincia: ⁊ gētibꝰ p̄dicaturi sunt longe lateqꝫ dispersi.

¶ In natale scti thome archiepiscopi ⁊ martyris. Lectio. i.

Digne fr̄es huiꝰ diei p̄clara festiuitas: fideliū deuotione freq̄ntata: solēnis agit' ⁊ celebris in q̄ p̄r̄is n̄ri ⁊ patrie ꝓtectoris inuictissimi athlete thome: mors in ɔspectu dn̄i efficit' p̄ciosa: ⁊ victoria corā āgelis ⁊ hominibꝰ dignoscit' gl'iosa. Hodie namqꝫ spectaculū fr̄es deo: et angelis ⁊ hominibꝰ: ꝓ lege dei sui viriliter certauit vsqꝫ ad mortē: ⁊ ī sacra fidei cōstātia ꝑmanēs: triūphali morte insignis: ⁊ proprio sanguine laureatꝰ: terre corpus resignans: beatā animā cū ineffabili gaudio celo intulit. Cōgrue igit' mors talis dicitur natalis: que gignit ad vitam. Uita qppe presens misera est: ⁊ mortalis: ⁊ mors illa btā ⁊ vitalis. Peruenit itaqꝫ gloriosꝰ martyr ab hac mortali vita: per hanc vitalē mortē ad vitā vitaleꝫ. Hodie namqꝫ multiplici meritoꝝ gl'ia adornatꝰ: celesti patria t̄r̄eni carceris cōmutauit exiliū: de labore trāsiuit ad regeꝫ: de mūdo ad patrē. Hodie btō thome a fidelibꝰ honor ⁊ reuerētia q̄ exhibet' in t̄r̄is: ī celis collata ē: cū gaudio cū āgelis btitudo et gl'ia. Gaudiū de nouitate: securitas de eternitate: hic t̄r̄a mariqꝫ potēs xp̄oqꝫ cōregnās: mirādis mortales letificat signis: mirificis in t̄r̄a coruscare nō desinit miracl'is. Uerū qa oīno decet: vt patrē piū filij nō degen̄res imitari satagāt: expedit succincte ⁊ simplici ꝟmone euoluere: q̄ in vita scti pōtificis p̄cesse

runt meritorũ in signia: quoꝝ ꝓrogatiua tanta pfruit: beatitu-
dinis gl'ia tantaue excellit miraculorũ potẽtia. Lectio.ij.

Dormiente igit̃ cũ patribus suis in senectute bona: felicis memorie theobaldo archiep̃o: Thomas archidiacon⁹ cantuariensis eccl'ie in archiepiscopũ ⁊ p̃matẽ totius anglie in noie sancte trinitatis solenniter eligit̃: ⁊ post modicum ↄsecratur Erat aũt piis mẽtib⁹: spes firma: ⁊ fiducia i dño: q̷ idẽ cõsecratus vtriusq; hois habitu mutato: morib⁹ melioratus p̃sideret Probatissimũ siqdem tenebatur sedere illã sedẽ esse: sanctuꝫ recipe aut facere vl' citi⁹ ⁊ facile indignũ abiicere q̃d in beato thoma misericordit̃ ipletũ ẽ. Promotus ĝ elect⁹ dei pontifex sacreq; vnctionis scificatione delibut⁹: e uestigio rẽ sacramẽti ẽ adept⁹. Ambulãs eni in nouitate vite nou⁹ hõ. Mutat⁹ ẽ in virũ alterũ: cui⁹ oia in melius conuersa sunt. In tãta aũt gr̃a sacrauit p̃sulat⁹ sui p̃mordia: vt indut⁹ se elãculo monachali stamate: monachi adipleret op⁹ ⁊ meritũ. Et q̃ exẽplo baptiste cũ cõstãtia zelũ iusticie pfecte cõceperat i corde: parificari quoq; ei studuit i veste pnie. Reiecta nãq; sindone q̃ hacten⁹ dũ mollia regũ blãdirẽtur vti ↄsueuerat: cilicio asprimo sup nudum vestiebat̃: addidit etiã femoralia cilicina: vt arcti⁹ carnẽ mortificaret: ⁊ spm̃ viuificaret. His aũt ⁊ aliis spũalib⁹ vite exercitiis supductis aliis vestib⁹: paucis admodũ cõsciis ocl'is ⁊ noticie hoiuꝫ exhibebat: q̃a nõ ab hoie sꝫ a deo gl'iã q̃rebat. L.iij

Iam tũc vir ↄ̃uturis iustificationes dĩ i grediẽs: ee cepit i abstinẽtia ãplior: vigiliis crebrior: plixior in oõne: sollicitior in p̃dicatione. Cõmissuꝫ sibi a deo pastorale officiũ: cũ tãta diligẽtia exeq̃bat̃: vt cleri vl' eccl'ie iura nullaten⁹ pmitteret mutilari. Tãtã ãt ↄpũctionis gr̃aꝫ habe cõsueuit iter oõnum secreta: vl' missaꝝ solẽnia: vt eruditis ad fletũ oculis ipe tot⁹ i lachrymis efflueret: ⁊ i hui⁹ gẽñis titulo se rep̃sentaret: sciẽs quoq; q̷ mia mitigat iudiciũ: ⁊ pietas vite q̃ nũc ẽ: futuraꝫ habeat pmissionem: a deo sup afflictos ⁊ paupes mie viscera: vt egẽtes i helemosine bñdictiõib⁹ p̃uenire solit⁹ eẽt. Abiectores eoꝝ q nos religionis offerebat opinio: notos ⁊ familiares habebat: ⁊ vt ab eis esurire ⁊ sitire iusticiã diceret: secretiori eoꝝ collOquo crebri⁹ fruebat̃. Erga tales xp̃i fuos ⁊ milites: elegit vir mĩsicors in veste ciboq; liberalis eẽ ⁊ larg⁹: q sibi in vtroq; decreuit eẽ mo

derat⁹ ꝛ parc⁹. Quid enī negaret xp̄o: ꝓpriū sanguine fūdēs ꝓ xp̄o. Qui poscēti debebat palliū vl' tunicam: superogare studuit ꝛ carnē ꝓpriaꝫ. Sciebat enī carnis ꝓprie nūqꝫ fore ꝓdigū: quē alicui⁹ rei tēporalis cōstaret esse auarū. Hec ē fragrātia vestimētoꝝ nr̄i iacob: sicut odoꝛ agri a dn̄o benedicti. Hec sūt mutatoria magni sacerdotis nr̄i. Hec inq̄ͣ ē mutatio dextere excelsi. Hactenꝰ pi⁹ dn̄s q̄ paupem facit ꝛ ditat: humiliat ꝛ subleuat seruū suū cumulare diuitijs: ampliare honoꝛib⁹ voluit: de ceteris aduersis tentare disposuit. Tētando an se diligeret ꝓbauit certi⁹: sed grām donauit vberi⁹. Fecit enī cū tētatione ꝓuentum vt posset sustinere. Lec. iiij.

Onsiderās itaqꝫ hostis liuid⁹ nouū pōtificē: nouū hominē iā multiplici v̄tutū grā vernare: machinat⁹ est tentationis ꝓ ordinē inmittere: quo tā exortū meritoꝝ germē posset suffocare. Nec mora: q̄ separāt hoīeꝫ a deo suo: amicū a ꝓximo: inexorabiles discordias īnt regē ꝛ archiepiscopū seminauit. Orta inter ꝯ ꝓcurātib⁹ viris ꝯ ei: imo de aduersarijs q̄stiōe: sup cōsuetudinib⁹ regni: ꝛ iure eccl'iastico: ꝛ sup his cōtētione diuti⁹ ꝓtracta: ꝓposuit rex accito cōcilio ſm assentatione ꝓcerū: habitas regni cōsuetudines: ꝛ eas archiepiscopi ꝛ suffragāeoꝝ auctoritate firmari: ꝛ scriptis ꝓuilegijs ꝓtinaci instātia; obsuari. In quo adeo inualuit: vt vigēte instātis pīculi metu: iurātib⁹ episcopis archiepiscopus ꝛ ipe ꝓstito sacramēto: ꝓboten⁹: ꝛ inuit⁹ petitionē regis fieri ānueret. Sed resumpto post modicū spū: ꝛ post ea sū fortioꝛ cōsuetudines illas illicite ɔcessas: cōtra libertatē ecclesie cōfirmare cōstāter negauit. Hui⁹modi icremētis iraꝫ et discordie vir⁹ adeo grassabat': vt accitū ad aliud cōciliū: omues fere calumnijs et accusationib⁹ insurgerēt in pōtificē: ꝛ ꝓbroſis insultatōib⁹ īpeterēt. Cūqꝫ vix inueniret' q̄ ei loq̄retur: vel faceret bonū: sed omnia cederēt ī cōtrariū: ꝛ moꝛa certū trabe ret piculū: facta appellatiōe inīqtati cessit: clam paucisqꝫ comitat⁹ recessit: mare adijt: trāsfretauit. Ibat aūt ꝑ viā suā gaudēs ꝛ exultās: q: dign⁹ habit⁹ ē pati. Aditoqꝫ beatissimo papa alexandro q̄ ea tēpestate in frāciam venerat: negociosa q̄dam sicut ꝛ ātc ꝓposuit: tū de salute anime sue: tū de oppressiōibus eccl'ie quā regēdā susceperat diligēt exposuit. At cū pat' ꝛ pastoꝛ vniuersalis aduētus episcopi sui causā ex integro cognouisset: de tā

ta ꝛ tali calũnia ī domo dei erecta: gr̃as egit. Exultabat quoqꝫ vberiꝰ q̄ lucerna tã mirifice ardẽs ꝛ lucẽs inuẽta sit: ad occidẽdas mũdi tenebras illumiandas. **E. v.**

Susceptiq ꝫ eo tẽpore xp̄ianissimꝰ rex frãcoꝝ lodouicꝰ: venerabilẽ archiep̄m ī magnã gr̃aꝫ: ꝛ postulãte papa ei cũ suis ī omni liberalitate necessaria ministrabat. Jã enĩ reddit⁹ dñi q̃ cãturiẽsis iussit fisca ri. Exultãs ḡ beatꝰ thomas: ī sũma humilitate: pstine glie se ne si q̄ surrepserat expiauit sup bia ꝛ omnes aĩmi motꝰ redegit ī honestate: ꝛ scĩ ptẽptuꝫ. His itaqꝫ ꝛ alijs ṽtutũ odoribꝰ exacerbatꝰ iniquꝰ exactor diabolꝰ: furorẽ suũ ī parẽtes: ꝛ cognatos et familiares sãcti põtificis exacuit: ꝛ pscriptionẽ eis cuꝫ enormi crudelitate excitauit. Jã tũc videre erat spectaculuꝫ mirabile vtriusqꝫ sexus scilicet diuerse etatis ꝛ pditiõis: viros: ac mulieres: maritos cũ pgnãtibꝰ: lactẽtes quoqꝫ exulare: ꝛ ī augmẽtuꝫ doloris: ꝛ ꝯfusiõis ãte pij patris p̄sẽtiaꝫ: lugubres ꝛ desolatos exhiberi. Scũs vero p̄sul cũ veteranoꝝ ꝯportatiõeꝫ ꝯspiceret: ꝛ puuloꝝ quoꝝ adhuc alimẽta ī maternis pẽdebãt vberibꝰ: Alt ipsiꝰ aĩam gladiꝰ ptrãsiuit ꝯpassiõis adeo vt ipaꝫ ex toto sibi vẽdicaret vis doloris. Sic ḡ fit martyr ãte necẽ: post futuro martyrio coronaꝫ adeptꝰ duplicẽ. Sꝫ nec sic abstractꝰ ẽ vel illectꝰ. Nã pfectꝰ ī charitate: adduci blandicijs: seduci fallacijs: frãgi nesciuit aduersis. Cõcuti potuit palmes vinee celestis: sꝫ nõ auelli. Perseuerabat itaqꝫ patior ad tẽtatiões: pstolãs ī patiẽtia diuine ꝑpitiatiõis respectũ: ꝛ ꝯuersationis merito omniũ sibi ꝯciliabat gr̃aꝫ. Regi qđe frãcoꝝ ī ꝯsilijs erat acceptissimꝰ pncipibꝰ regni ꝛ eccl̃iarũ patribꝰ admodũ familiaris: omnibꝰ vt dignũ erat habebatꝰ reuerẽdꝰ. Quippe ꝯsiliũ thome expectabile vt chusi: iocũda societas vt ionathe: opꝰ zelans iusticie vt phinees. Cresce bat autẽ adeo in dies fama bonitatis eius int alienigenas inocẽter ꝯuersantis: vt ab indigenis regni: nõ simplicit archiepiscopꝰ: sed sanctꝰ archiep̄s noiaret. **Lcc. vj.**

Exultãs ḡ beatissimꝰ patꝰ cũ suos iã fere ãnos expleuit: qbꝰ ī virũ pfectũ creuerat: cũ toto eo tẽpore int ip̄m ꝛ regẽ aglorũ nullatẽꝰ posset reformari: sed magis deformata videret Deiqꝫ placuit oĩuꝫ dispositori deo: sui thome recõpẽsare merita ꝛ lõgos labores ꝯsumare victoriosa martyrij palma. Regis ḡ sniam mutauit in meliꝰ: ꝛ mediãtibꝰ tam litteris dñi pape pater

na exhortatione: regis francoꝝ ꝛ plurimū epōꝝum cōsilio: q̄z etiā
pncipum supplici interuētu archiepiscopū recepit in grāz: ꝛ ad
suā cōcessit redire ecclīaz. Btūs xpo thomas cui nulla cura d̄
terrenis inerat: tota deuotione diuinis ōronibꝰ ꝛ ieiunijs vaca
bat: deū assidue ꝓ statu ecclīe sancte exorās. Quadā vero die
dū diuinum celebraret officiū: dūq̄z dignis manibꝰ dn̄icuz tra
ctaret corpꝰ ꝛ sanguinē: iter ip̄as assiduas fletus sui lachrymas:
ecce vox a summo elapsa solio: talia fertur illi dixisse eloquia.
Thoma frater in festo paratus ad ꝓpriam redire sedem. Qd̄
decreui fiet: ecclesia enim mea glorificabitur in sanguine tuo:
tu vero glīficaberis. Siquidem ille audita reuelatione angeli-
ca nimiū animum suum exhilarans: sciens se ꝓ vita transitoria
coronam posse cōmutare perpetuam: diuinis se ōtempabat p̄-
ceptis reuocando ad memoriam psalmistā dicentē: homo sicut
fenū: dies eius tanq̄z flos agri: quoniam spiritus pertransibit
in illo. ꝛ nō subsistet. Inchoante antē āno septimo: cum iā esset
vir dei amabilis spiritualibus exercitijs sanctificatus: ꝛ septi
formi spūs scti grā pfectior: ad sedē suā quā totius repedare
festinabat. Noluit enī pater pius cāturiensem ecclīam diutiꝰ
desolatā relinq̄re: vel q̄ vt creditur in spū viderat certaminis
sui gloriam ꝓcelare: aut alibi moriendo sedem propriaz marty
rij sui honore priuare. Transito itaq̄z mari archipresul ꝛ futurꝰ
mar tyr: in magna glīa et honore: p̄cipue a monachis cū solēni
processione q̄si āgelꝰ susceptꝰ ē in ecclīa sua oibus pre gaudio
illachrymātibꝰ: ꝛ cū gratiaꝝ actione clamātibus: bn̄dictꝰ qve
nit in noīe domini. Omnibꝰ q̄z pacis osculo receptis: familiari
ter cōmorās iter eos cōuersatiōe sua ꝛ exhortatiōis verbo oēs
(edificabat.

IN illo tpe. Dixit dn̄s iesus discipl'is suis. Amē amē dico vobis: nisi granum frumenti cadens in terrā mortuū fuerit: ipsuz solum manet. Si autem mortuum fuerit: multū fructū affert. Secundū ioannem. xij.

Omelia beati Augustini episcopi. Lectio. vij.

COnfluentibus gentilibꝰ ad diē festū hierosolimā: ꝛ dn̄m ih̄m videre cupiētibꝰ: cū hoc illi ab aplīs nūciatū fuisset: mox de sua passione q̄a nō solū iudei: sz etiā gētiles ad salutē erāt colligēdi: hoc qd̄ in p̄sēti lectiōe recitaꝶ paucis p̄missis adiūxit. Uenit ingens hora vt clarificeꝶ filꝰ hoīs. Ac deide cōpatione ꝯgruā subdendo intu

lit dicēs. Nisi granū frumēti cadēs in terraʒ mortuum fuerit:
Quo loco p granū frumē (ipʒ solū manet. Lectio viij.
ti seipʒ intelligi voluit: quo in trāʒ cadēte p mortē carnis
multaꝝ messiū seges p orbē emersit. Sicut ergo granū frumē
ti cadēs i trāʒ si moriat solū manet: sic xp̄s dn̄s sol⁹ bon⁹: sol⁹
iustus: solus sctūs mā sisset: nisi ꝓ nob mortu⁹ fuisset. Mori
ens āt cūctas pene gētes sua morte ad ꝯgnitionē suā adduxit: ⁊
eas tāq̄ȝ optimū fructū i horreū celestis patrie itroduxit. Qui
amat aīam suā: ꝑdet eā. Aīa in hoc loco ꝓ vita p̄senti accipit:
Hec (vt alibi. Ne solliciti sitis aīe vestre. ⁊c̄. Lectio. ix.
ergo sētētia gemina expositione accipi valet. Qui amat in
q̄t aīam suā: subaudi ab inferiorib⁹ in h̄ mūdo: ꝑdet eā idest si
amas aīaʒ tuā in deo: ꝑdes illā in sc̄lo. Hoc ē si ad h̄ amas aīaʒ
tuā vt cupias vitā eternā tenere cū xp̄o ꝑde eā mūdo. Ut nō ti
meas mori ꝓ xp̄o. Ul' ita. Qui amat aīaʒ suaʒ ꝑdet eā. Idest q
amat istā vitā p̄sentē ꝑdet futurā. Qui sensus verior eē videt:
ꝓ eo q̄d sequit. Et q odit aīaʒ suā in hoc mūdo: in vitā eternā
(custodit eaʒ.

In natale scti siluestri.

Historiograph⁹ noster Lectio. i.
eusebius: palestine ꝓuincie cesariēsis vrbis episcop⁹ cū hi
storiā eccl'iasticā scriberet: p̄termisit ea q̄ se in alijs suis opus
culis memīerat trāstulisse. Nā viginti libros id ē duas decadas
q̄s omniū ꝓuinciaꝝ pene passiōes martyrūʒ. Epoꝝ: ⁊ ꝯfessoruʒ
sacrarūq̄ʒ mulieꝝ ac v̄ginū: gesta ꝯtinere fecit. Deniq̄ʒ secu t⁹
ab ap̄lo Petro oīuʒ epoꝝ ꝑ ordinē noīa ⁊ gesta ꝯscripsit: ⁊ ea
rū videlicet vrbiū q̄ arcē pōtificat⁹ ꝑ ap̄licas sedes tenere nos
cūtur: Urbes videlicet rome. anthiochie. ephesi. alexādrie. ha
rū vrbiū epoꝝ oīuʒ p̄teritoꝝ gesta vsq̄ʒ ad tēp⁹ suū greco s̄mo
ne ꝯscripsit. Ex quoꝝ nūero vnū epoꝝ vrb̄ rome sanctū silue
strū me de greco i latinū trāsferre p̄cipis dn̄e scte ac beatissime
pr̄. Qui exiguū me ad trāslationē hanc eē ꝯsiderās. Elegi hoc
detegere: q̄ sim ꝑui s̄monis ⁊ meriti ⁊ ingenij. Unde obsecro:
vt ꝓ me tuis orōnib⁹ īpetres: ne q culpā cōtēptoris īngio: p̄su
ptoris noxā icurrā. Credo eni q̄ orādo facies: q̄d me arripe iu
bēdo fecisti. Nā cert⁹ suʒ: q̄ tu hoc trāsferēdi studiosi q̄d vitu
pationis extiterit: mee erit audacie: tue ꝯo orationis si euasero
Siluester igit vrb̄ rome eps: cū eēt ifātu (culpā. L. ij.

lus: a vidua matre sua iusta nomine: tradit᷒ est cirino p̄sbytero. Cuius vitā imitatus ꝛ mores: ad sūmū apicē xp̄iane religiōis puenit. Factusq̄ȝ iuuenis hospitalitatē animi diligētia tota exhibebat. Quā nō diuitie terrene: sed bone volūtatis thesaur᷒ adimplebat. Vn̄ factū est: vt thimotheū quēdam virū xp̄ianū ꝛ religiosum: veniētē ab āthiochia: xp̄m publice p̄dicātē: tp̄e p̄secutionis hospitē susciperet: qđ facere etiā ipsi pontifices formidabāt. Siluester xo nō solū se hospitio eū suscepisse gaudebat: sȝ etiā timore abiecto: tā vitā quā p̄dicationē ei᷒ sūmis laudibus cōmēdabat. Qui timotheus p̄ vnū annū ꝛ mēses tres docens xp̄i xitatē: cū multi p̄ eū pp̄li cōuersi essēt: dign᷒ martyrio tēt᷒ ē a paganis: et tradit᷒ targno vrb̄ p̄fecto. A quo tormētis plagaꝝ aflict᷒: ꝛ lōga carceris custodia macerat᷒: q̄ si bon᷒ athleta dī cū sacrificare idolis noluisset: ēcio ces᷒: tercio grauissimis supplicijs attrectatus: īter homicidas decollatus est. Quē sctūs siluester occulte medie noctis tempe raptū: ad domū suā detulit. Ibiq̄ȝ sctūm melthiadē ep̄m venire fecit: q cū oībus sctis p̄sbyteris ꝛ diachonibus: p̄ totā noctē in dei laudib᷒ p̄manēs eius martyriū ꝺdicauit. Quedā āt xp̄ianissima mulier noīe theodosia: ī suo horto iuxta sepulturaȝ btī pauli apl'i rogauit memoratū papā: vt suo sūptu eccl'iā edificās scī timothei corp᷒ exciperet

Lectio. iij.

Quod factū valde placuit oīb᷒ xp̄ianis: vt hui᷒ noīs martyr idest timothe᷒ paulo apl'o p̄ eo q̄ discipulū habuerat adhereret. Post hec targn᷒ vrbis p̄fect᷒ spectās timotheū aliq̄s habuisse pecunias: teneri iussit sanctū siluestrū. Cui ꝛ dixit. Nisi mihi oēs scelerati illi᷒ dederis facultates: grauia tormēta patieris. Sȝ cū m'toꝝ testimōio illū huiusmodi pecunias nō habere diceret: titulū xp̄ianitatis opposuit: dicēs eū tormētis varijs finiēdū: nisi spōte sua idolis īmolaret. Cui siluester dixit. Scias te eui vltione dāṅādū: si nō celeri᷒ dn̄m dei filiū credideris ih̄ȝ xp̄ȝ. Tūc irat᷒ targn᷒ iussit eū ī carcerē retrudi dicēs: g̃uissimis te tormētis faciā p̄ma sessione deficere. Ad hec sctūs siluester ait: euāgelica te sn̄ia alloquor. Stulte hac nocte auferet̄ aīa tua a te: vt tormēta q̄ xp̄ianis tp̄alia erogasti: tu eterna recipias: ꝛ iter tormēta ip̄a hūc eē deū quē xp̄iani colūt recognoscas vt p̄bes timotheū nō sceleratū eē: sȝ martyrē xp̄i quē tu punisti. Interea sctūs siluester catenatus ad carcerē tra

hit: ⁊ rogatꝰ tarqnꝰ ad prādiū q̄ ſi epulaturꝰ accedit. Sꝫ ſctō ſil
ueſtro i carcere orāte: ⁊ tarquo iſignia prādēte: vltio diuina ma
nifeſta ē. Deniq̄ꝫ os piſcis dū mādūcaret: in eiꝰ gutture ꝯſatū ē.
Cui nulla medicoꝝ ars ꝓfuit: nulla potuit icātatoꝝ arte trāſire
Vñ factū ē vt ab hora prādij vſq̄ꝫ ad noctē mediā dolore vexa
tꝰ: ſcdōꝫ ꝯbū qd ſctūs ſilueſter dixerat expiraret. Sicq̄ꝫ factū ē
vt p̄ma hora diei q̄ ſeſſurū ſe cominatꝰ fuerat p̄fectꝰ ꝯtra ſcūꝫ
ſilueſtrū: feretro eiectus de domo ſua cū luctu duceref ad tumu
lū. Tūc ppl'i xp̄iāi cū ſcō melchiade ep̄o ad carcerē ꝑgūt. Scūꝫ
ſilueſtrū exinde educētes cū gaudio magno. ⸿ Eodē die co

In tp̄ib' ill' aduenīēs aurelianꝰ ip̄a (lūbe v̄ginis. L. iiij
tor de ꝑtibꝰ oriētis: cū paganꝰ eēt: ⁊ idola coleret. Ingreſſꝰ
ē ciuitatē ſenonas: ⁊ cepit ꝑ q̄rere q̄s i ea eēt xp̄ianꝰ: ⁊ audiēs no
mē btē v̄ginis colūbe: iuſſit eā ſuis ꝯſpectibꝰ p̄ſētari. Cūq̄ꝫ ad
ducta fuiſſet: ītuēs eā Aurelianꝰ dixit. Quē deū colis? colūba
reſpōdit. Nullū aliū deū niſi deū oīpotentē: q oēs hoīes vult
ſaluos fieri: ⁊ ad agnitionē ſui noīs venire: q̄ꝫ miſit vnigētiū fi
liū ſuū i trr̄is dn̄ꝫ nr̄ꝫ ihm xp̄ꝫ: ꝑ quē fecit oīa: vt ꝯfirmāet nos
i eccl'iā ſuā ſāctā: ⁊ faceret heredes ſuos: q̄s olī tenebat vicul'
ſuis nexoſ diabolꝰ: vt mō vos tenet. aurelianꝰ īpator dixit. Co
lūba cognouiſti d̄creta: q̄ nuꝑ a nob̄ exierūt? Colūba reſpōdit.
que? Aurelianꝰ dixit: vt oēs xp̄iani relicta ſupflua ſupſtitione
cognoſcāt me vez p̄ncipē ⁊ deos meos adorēt. Btā colūba rn̄
dit. Dij q ſunt manu facti pereant ⁊ ip̄i q adorāt eos: mihi enī
xp̄s dn̄s meꝰ ihs: coronā ꝑpetuā dare dignabit. Lectio. v.

Aurelianus dixit: ꝑ deuꝫ meum ſolē: ⁊ ꝑ omnes deos meos
consenti mihi: ⁊ ſacrifica dijs. Et eris coniunx aurelio filio
meo ceſari: ⁊ bene tibi erit in domo mea ꝓpter pulchritudinem
tuam. Beata columba reſpondit. Quando p̄r tuus diabolus
tentans dn̄m dicebat: ſi procidens adoraueris me hec omnia
dabo tibi. Dn̄s reſpondit: nō tētabis dn̄m deum tuū: ſed illi ſo
li ſuies. Simil'r ego dico tibi tirāne: non tentab̄ āncillā dei pr̄is
oīpotētis. Tunc aurelianus imperator furore nimio accenſus
iuſſit eaꝫ in amphiteatro recludi: ⁊ precepit querere iuuenē tur
piſſimū nomine barucā: cui Aurelianus dixit. Vade iuuenis in
amphiteatrum: vbi incluſa eſt Columba: ⁊ delude eam. Audi
ens ille iuuenis gauiſus gaudio magno: q̄ data illi eēt poteſtas

in ṽginē colūbam. Et ingressus est cellulā in q̄ btā colūba erat
inclusa ⁊ aspiciēs btā colūba ad iuuenē dixit. Quid cū tāta fe
rocitate ad me venis homo? Nunquid possū tibi resistere: aut
repellere a me? Sed patiētiam habe: ⁊ sic audi ṽba mea: ⁊ no-
li mihi vim facere: ne irascaṫ tibi dñs meꝰ ⁊ moriaris. Compū
ctus autē ille iuuenis: nō tetigit eā. Et ecce vrsa fugiens de ca-
uea amphitheatri: ingressa est cellulam: in qua sancta colūba
tenebaṫ. Et accipiens iuuenem: apprehendit colluꝫ eius: ⁊ de
posuit eum in terraꝫ. Ursa autem intendebat in faciē sancte co
lumbe: quid iuberet de eo facere. Tunc sancta columba dixit
ad vrsam. Adiuro te per nomen domini mei ihū xp̄i: vt non le-
das eum in aliquo: sed mitte me loqui cum eo. Tunc vrsa adiu-
rata: dimisit eum: ⁊ posuit se ī ostio cellule: ne ille iuuenis dimis
sus fugam peteret: nec alius posset intrare. Tunc sancta colū
ba dixit ad iuuenem. Ecce fera audito xp̄i nomine: dat honoreꝫ
deo: ⁊ tu homo infelix in tanto scelere inueniris? Aut promit-
te te xp̄ianum fieri: aut si nolueris deuorabit te fera. Tūc iuue-
nis clamauit voce magna: dicens. Qui xp̄m non fuerit con-
fessus: sanus hinc non discedat. Cumqꝫ hec dixisset: vrsa tulit
se de ostio: ⁊ egressus ille iuuenis: clamabat per totam ciuitatē
dicēs. Sciatis populi romani: non esse aliū deum nisi quē colū-
Audiēs hec aurelianꝰ īpator: ira accē (ba colit. Lec. vj.
sus: misit ad amphiteatrū: vt beatā colūbā ei exhiberent.
Euntes aūt milites: iuenerūt eā orātē simul cū vrsa: ⁊ redeūtes
dixerūt. Nō possumus eā tibi exhibere: qa vrsa intus ē cū ea.
Tunc aurelianus iussit ligna exhiberi: ⁊ igni succendi: vt vr-
sa ⁊ btā columba simul arderēt. Ursa cepit rugire: ⁊ mugitum
dare. Tunc beata columba dixit ad vrsā. Noli timere: neqꝫ pa
uere: qa neqꝫ incēdio cremaberis: neqꝫ morte capieris: sed vbi
te dies tuus inuenerit ibi morieris. Tunc vrsa ascendit ad tec-
tum domus: ⁊ egressa foras per medias turbas populorum: de
ciuitate exiuit: ⁊ ad siluā perrexit. Acclamantes autem ppl'i di
xerunt ad aurelianum: vt super igneꝫ aquaꝫ effūderet: ne colū
ba viua arderet. Et ecce nubes ab affrico veniēs cū multa plu
uia ⁊ extinxit ignē. Tunc aurelianus iussit columbā exhiberi: ⁊
dixit ad eam. Dic mihi colūba: q̄ est ars tua vel maleficia: vt fe
ra siluestris tecū pariter conuiuet? Columba respondens ait.

Nulla maleficia noui: sed solũ iesum xp̃m filiũ dei adoro: qui mihi misereri dignatus est. Tũc iratus aurelianus dixit. Jam tibi testat⁹ fuerã: vt xp̃m nõ nominares: quod si fecisses: morte turpissima morieris. Sancta columba respõdit. Melius est feliciter mori: q̃ȝ infeliciter viuere. Infeliciter enĩ viuit qui a lege xp̃i separatur: ⁊ p̃ceptis ei⁹ non obedit. Tunc aurelianus impator ira arreptus: iussit militib⁹ suis vt eam extra ciuitatẽ in miliario primo ducerẽt: et gladio ãputari caput eius p̃cepit. Milites autem fecerunt sicut preceperat eis aurelianus. Beata vero columba dedit eis anabolarium suũ vt darent ei spaciũ orandi: ⁊ ita fecerũt. Oratione autẽ cõpleta: venit vox de celo dicẽs. Ueni columba veni: aperti sunt tibi celi. Congaudet tibi paradysus deuictis omnibus colluctationibus tuis. Stat dei fili⁹: vt tibi coronam in capite ponat: et suscipiant te angeli dei. Tunc milites contendebant qs eam decollaret. Un⁹ ex illis dedit eis triginta denarios: et ãputauit caput ei⁹. Cuius spũs migrauit ad celũ. Hec acta sunt apud senonas ciuitatẽ: p̃die kalẽdas ianuarias regnãte domino nr̃o iesu xp̃o. Qui cũ patre ⁊ spiritu scõ viuit et regnat de⁹ p cũcta secula scloꝝ amẽ. Scd̃m matheum cap. xxiiij.

IN illo tempore: dixit dominus iesus discipulis suis. Uigilate quia nescitis qua hora dominus vester venturus sit. Et reliqua. Omelia beati augustini. Episcopi. L.vij.

DOminicus sermo quem debemus omnes non solum studiose: verum etiam sapienter audire: cui nos humiliter ac delectabiliter opportet obedire: moderatiõis sue tenens vbiq̃ȝ tẽperiẽ: vt nec omnibus desint pabula: nec pastorib⁹ alimẽta. Quedam specialiter p̃cepit nobis: quedam vero generaliter ⁊ nobis et vobis. Nobis namq̃ȝ idest seruis: quos ille patfamilias rerum omnium dominus ad hoc in sua magna domo constituit: vt populo eius verbum gratie ministremus: specialiter iniũgit sancte predicationis officium: generalit̃ vero et nobis et vobis salutaris indicitur obedientia mandatoꝝ Lu añt. L.c.viij.

INq̃b⁹ denuo mãdatis tã q̃ȝ ditissimis ferculis sit celestiũ dliciarum copia spũalis: vt ĩ v̾bo dei abũdet: qd̃ pfect⁹ cõedat Abũdet etiã: qd̃ puul⁹ sugat. Ibi ẽ etiã simul ⁊ lacte⁹ pot⁹: quo tenera fideliũ nutriat̃ infantia: ⁊ solidus cib⁹: quo robusta perfectoꝝ iuuẽtus spũalia sancte v̾tutis accipiat icremẽta. Ibi

p̄fus ad salutē ꝯsulit vniūsis: quos dn̄s saluare dignat̄: ibi ē qđ oī etati ꝯgruat: ibi qđ omni ꝯfessioni conueniat. Ibi audiui m⁹ p̄cepta q̄ faciam⁹: ibi cognouim⁹ p̄mia q̄ speremꝰ. Lu. autē.

Ibi ē iussio q̄ nos ꝑ litt'ā doceat ⁊ istruat ad sciētiā: R. ix. ibi p̄missio q̄ ꝑ gr̄am trahat: ⁊ ꝑducat ad gl'iā. Seruoꝝ igit̄ quos ppl'o suo p̄posuit dn̄s speciale volēs officiū demōstrare: ait qđ ex euāgelio mō audiuim⁹. Quis putas ē fidelis fu⁹ ⁊ pru dēs: quē ꝯstituit dn̄s sup̄ familiā suā: vt det ill' in t̄pe tritici mē surā. Beat⁹ ille fu⁹: quē cū venerit dn̄s: īuenerit ita facientē. Quis ē iste dn̄s fr̄s: xp̄s sine dubio: q suis discipul' ait. Uos vo catis me magr̄ ⁊ dn̄e: ⁊ bn̄ dicitis. Sū eteni. Que ē etiā hui⁹ dn̄i fa milia: Nimiꝝ illa ē: quā ip̄e dn̄s đ manu inimici redemit: ⁊ suo dn̄io mācipauit: Hec āt familia scā ē eccl'ia catholica q̄ ꝑ orbē terre copiosa fertilitate diffūdit̄: ⁊ se redēptā p̄cioso sui dn̄i san guine gl'iat̄. Fili⁹ ei hois sic ip̄e ait venit: non ministrari sȝ mini strare: ⁊ dare aīaȝ suā redēptionē ꝑ mł'tis. Ip̄e ē etiā pastor bo n⁹: q aīaȝ suā posuit ꝑ ouib⁹ suis. Luāt. ¶ In oct. scti stephi.

Stephan⁹ āt plen⁹ gr̄a ⁊ fortitudīe faciebat ꝓdigia R. i. ⁊ signa magna ī ppl'o. Surrexerūt āt qdā de sinagoga q̄ ap pellabat̄ libertinoꝝ ⁊ cirenēsiū ⁊ alexādrinoꝝ: ⁊ eoꝝ q erāt a ci licia ⁊ asia: disputātes cū stephano. Stephan⁹ grece latine coro nat⁹ dr̄. Qui pulcherrima ratione qđ p̄ceptur⁹ erat ī se quodā p̄sagio p̄occupat ī noie. Lapidat⁹ hūilit̄: sublimit̄ ē coronatus. Hebrayce aūt iterp̄tat̄ norma vr̄a. Quoꝝ vȝ nisi martyꝝ seq̄n tiū: q b⁹ p̄mo patiēdo forma fact⁹ ē mori ꝓ xp̄o. Et nō poterāt resistere sapie: ⁊ sp̄ui q loq̄bat̄. Tūc sup̄miser̄t viros: q dicerēt se audisse eū dicētē v̄ba blasphemiei moysē ⁊ deū. Cōmouerūt itaqȝ plebē seniores ⁊ scribe: ⁊ ꝯcurrētes rapuerūt eū: ⁊ adduxe rūt eū in ꝯciliū: ⁊ statuerūt testes falsos dicētes: hō iste nō ces sat loq̄ v̄ba aduers⁹ locū hūc sctūȝ ⁊ legē. Audiuim⁹ enī cū di cētē: qm̄ ih̄s nazaren⁹ destruet locū istū: ⁊ mutabit traditiones q̄s tradidit nob moyses. Et ītuētes ī eū q sedebāt ī ꝯcilio: vide rūt faciē ei⁹ tāq̄ȝ faciē āgeli. Dixit p̄nceps sacerdotū illi: si ita se haberet. Tūc ille. Dura ceruice ⁊ icircūcisi corde et aurib⁹: vos sēper sp̄ui scō resistitis sic p̄res vr̄i. Tūc fremebāt dētib⁹ suis: ⁊ ostēdebāt se eē beluas: carnes ei⁹ lacerādo. tu āt. Le. ii

Ip̄e āt cū eēt plen⁹ sp̄ū scō: ītēdēs ī celū: vidit gl'iā dī ⁊ ih̄z stātē

a dextris virtutis dei: ait. Ecce video celos aptos. et filiū hoīs stā tē a dextris dei. Exclamātes aūt voce magna: cōtinuerūt aures suas. et ipetū fecerūt vnanimit' i eū. Cū dominꝰ xp̄s dei et hoīs pfectꝰ sit filiꝰ: qđ ē qđ hūc btꝰ martyr hoīs potiꝰ q̄ꝫ dei filiū appellare maluit: cui ita plꝰ gl'ie videret, all atur: si eum dei potiꝰ q̄ꝫ hoīs filiū appellare voluisset: nisi hoc testimōio iudeoꝝ cō fūderet īfidelitas: cū se hoīez crucifixisse: et hūc dei credere no luisse meminerit. Ad cōfortādā q̄ beati mr̄is patiētiā celestis re gni iāua pādit. Et ne inoxꝰ hō lapidatꝰ titubet i terra: deꝰ hō crucifixꝰ appet corōatꝰ i celo. Vñ qđ stare adiuuātis vl' pugnā tis ē: recte a dextris dei stātē vidit: quē int' hoīes seqn̄tes adiuto rē habuit. Nec discordare videat' qđ bene marcꝰ eū a dextris dei sedere d̄scribit. Qui sic iudicatꝰ ē. Q̄ et nūc inuisibilit' oīa iu dicat: et ad extremū iudex oīuz visibilis adueīet. Lu aūt. L. iij.

Et eijciētes eū extra ciuitatē lapidabāt. Falsi aūt testes d̄po suerūt vestimēta sua secꝰ pedes adolescētis q vocabat' saulꝰ: et lapidabāt stephāū inuocātē: dicētē. Dn̄e ihū xp̄e: suscipe sp̄ꝫ meū. Et dn̄s extra portā passꝰ ē: q elegit nos de mūdo i supnū regnū et gl'iā: et stephanꝰ q̄si aduena mūdi extra ciuitatē lapidat' Nō enī habuit hic manētē ciuitatē: sꝫ futurā tota mēte q̄rebat Et iuxta rerū mutatiōe m̄ mr̄firmū dū cordis ītuitū dirigit: ipse cu tor dure ceruicis manū ad lapides mittit. Vñ arator. Lapides in dea rebellis i stephanū lipbata rapis: q̄ crimie duro saxea semp eris. Positis aūt geibꝰ: clamauit voce magna dicēs. Dn̄e ne statuas illis hoc peccatū. Et cū hoc dixisset obdormiuit in dn̄o Pro se qđe stās orauit: p inimicis geñ flectit. Q̄ ipsoꝝ maior iniq tas: magis supplicādi remediū flagitabat. Et mira beati mr̄is vtꝰ: q sic zelo feruebat: vt eis a qbꝰ tenebat' p palmā sue pfidie culpas exp̄baret: sic dilectiōe ardebat vt in morte q̄ꝫ p

Joānes (eis a qbꝰ occidebat' oraret. In oc. s. ioānis L. i. aplꝰs et euāgelista cuꝰ hodie festiuitatē celebramꝰ: filiꝰ ze bedei fuit: et frater iacobi: virgo electus a dn̄o: atq3 inter cete ros magis dilectꝰ: q etiā supra pectꝰ magr̄i i cēa recubuit: et euā gelij sui fluēta de ip̄o sacro dn̄ici pectoris fonte potauit. Et q̄si vnꝰ de padysi fluminibꝰ: vbi dei grāz in toto terraꝝ orbe difu dit. Quiqꝫ i loco xp̄i xp̄o iubēte successit: dū suscipiētis magr̄i discipl's etiā p xp̄o alter quodāmō d̄relictꝰ ē filiꝰ. Hic dū euan geliū xp̄i i asia p̄dicaret: a domiciano cesare in pathmos insulā

relegatur: vbi etiã posit⁹ apocalipsim scripsit. Interfecto autẽ a senatu domiciano: exilio resolut⁹: venit ephesuz. Ibiqz ob hereticoꝝ refutãdas versutias efflagitat⁹ ab asie episcopis: euangeliũ nouissimus edidit. Tu autem. Lec. ij.

HIc inter alios euãgelistas aquile cõparat. Et merito quia diuinitatẽ alti⁹ ceteris disseruit dicẽs. In pͥncipio erat verbũ. Cui⁹ qdẽ int̃ alias virtutes: magnitudo signoꝛum hec fuit Mutauit in aurũ siluestres frõdiũ virgas: littoreaqz saxa ĩ gẽmas. Itẽ gẽmaꝝ fragmina in ꝓpriã reformauit naturã. Viduã quoqz ad precẽ ppl'i suscitauit: ac rediuiuũ iuuenis corp⁹ rome ante ianuã repauit. Bibẽs letiferꝝ haustũ: nõ solũ euasit piculũ sed eodẽ ꝓstratos poculo in vite repauit statuz. Hic aũt sexagessimo vij. post passionem domini saluatoris anno sub traiano pͥncipe: lõgo vetustatis senio fessus: cũ diẽ trãsmigrationis imminere sibi sentiret: iussisse fert' effodi sibi sepulchrũ: atqz inde valedicẽs fratrib⁹ facta orõne viuẽs tumulũ itroiuit. Deide in eo tãqz in lectulo requeuit. Unde accidit ut qdã eũ viuere asserãt Nec mortuũ ĩ sepulchro: sed dormiẽtẽ iacerere cõtendãt Maxime ꝑ eo q̃d illic terra sensim ab imo scaturiẽs: ad supficiem sepulcri cõscendat: et q̃si flatu qescẽtis deorsũ: ad superiora puluis ebulliat. Tu autẽ. L. iij.

SEd quomodo se res habeat: nos q̃ntũ ad sanã fidẽ ptinet: credere debem⁹: et illũ cũ domino ppetua qete foueri non dubitam⁹. Siue sine corpore: siue cum corpore sp̃s maneat: dei iudicio cui nihil icognitũ ẽ relinq̃tur: q famulũ suũ sicuti voluit ꝛ placuit: de hoc sc'lo migrare iussit: Neqz eni de tãto viro: cuz scriptũ sit non pl⁹ sapere q̃z opportet sapere: aliquid temere discutere debem⁹: neqz inanes fabulas cõtexẽdo fidẽ eccl'ie violare Sed inq̃ntũ possum⁹ deo adiuuãte de v̉tute et actib⁹ ei⁹ faciamus: quẽ de⁹ eccl'ie sue ita ad extirpãdas falsas adinuẽtiones doctorẽ dedit. Sicut eni de moyse legim⁹: q dñ creatorẽ ꝛ factorẽ mundi insinuat: dicẽs: In pͥncipio creauit de⁹ celũ ꝛ terrã: Ad noticiam dei populũ adduxit: sic et beat⁹ ioãnes ppl'm xp̃ianũ ad verã rationẽ reuocãs: vnũ esse pͥncipiũ docens dixit: quia in principio erat v̉bũ: ꝛ v̉bũ erat apud deũ: reprimens hereticoꝝ falsitatẽ: qui diuersa de dei filio sentiebãt. Tu autem.

In octaua: innocẽtũ. Lec. j.

Octaua Innocentum.

ET cum aperuisset sigillum quintum: vidi subtus altare animas iterfectoꝝ propter verbum dei: ꝛ propter testimonium quod habebant: ꝛ clamabãt voce magna dicentes. Usque quo dñe sanctus ꝛ verus nõ iudicas ꝛ vindicas sanguinẽ nr̃m de his qui habitant in terra? Et date sunt illis singule stole albe: ꝛ dictum est illis: vt requiescant tp̃s adhuc modicum: donec impleatur numerus fratrũ ꝛ conseruorum eorũ q interficiendi sunt sicut ꝛ illi. Tu autem. Lectio.ij.

ET vidi cum aperuisset sigillũ sextũ: ecce terremotus fact⁹ est magnus: ꝛ sol factus est niger tanq̃ȝ saccus cilicinus: ꝛ luna tota facta est sicut sanguis. Et stelle celi ceciderunt super terram: sicut ficus amittit grossos suos: cũ a vento magno mouetur. Et celum recessit sicut liber inuolutus. Et omnis mõs ꝛ insula de locis suis mota sunt: ꝛ reges terre ꝛ pͥncipes: ꝛ tribuni: ꝛ diuites: ꝛ omnis seru⁹ ꝛ liber abscõderunt se in spelũcis ꝛ petris montium: ꝛ dicunt montibus ꝛ petris: cadite sup nos: ꝛ abscõdite nos a facie sedẽtis sup thronũ: ꝛ ab ira agni: qm̃ venit dies magnus ire ipsorum. Tu autẽ. Lectio.iij.

POst hec vidi quattuor angelos stãtes sup quattuor angulos terre tenentes quattuor ventos terre: ne flarent sup terram: neq̧ supra mare: neq̧ in vllã arborẽ. Et vidi alterũ angl'ȝ ascendentem ab ortu solis habentem signum dei viui: ꝛ clamauit voce magna quattuor angl'is: quibus datum est nocere terre ꝛ mari dicens: Nolite nocere terre ꝛ mari: neq̧ arborib⁹ quo adusq̧ signemus seruos dei nostri in frontibus eoꝝ. Et audiui numerũ signatoꝝ centũ quadraginta quattuor milia signati: ex omni tribu filiorum israel. Ex tribu iuda: duodeci milia signati. Ex tribu rubẽ: duodeci milia signati. Ex tribu gad duodeci milia signati. Ex tribu asser: duodeci milia signati. Ex tribu neptalim: duodeci milia signati. Ex tribu manasse: duodeci milia signati. Ex tribu simeõ: duodecim milia signati. Ex tribu leui: duodeci milia signati. Ex tribu isachar: duodeci milia signati. Ex tribu zabulõ: duodecim milia signati. Ex tribu ioseph: duodeci milia signati. Ex tribu beniamĩ: duodeci milia signati. Et vidi ꝛ ecce agnus stabat super monteȝ syon: ꝛ cũ illo centũ quadraginta quattuor milia habentes nomẽ eius: ꝛ nomen pr̃is eius scriptũ in frontibus suis. Et audiui vocẽ de celo

tāq̄ꝫ vocē aquaꝝ multaꝝ: ⁊ tāq̄ꝫ vocē tonitrui magni. Et vocez quā audiui: sicut citaredoꝝ citharizātiū in citharis suis. Et cātabāt q̄si cāticū nouū āte sedē: ⁊ ante q̄tuor animalia ⁊ seniores Et nemo poterat dicere cāticum: nisi illa cētū q̄dragita q̄ttuor milia: q ēpti sunt de terra. Hi sūt q cū mulierib⁹ nō sūt coinquinati: vgīes eni sūt. Hi secunt agnū quocūq̄ꝫ ierit. Hi ēpti sunt ex hominib⁹ p̄mitie deo ⁊ agno: ⁊ ī ore ipsoꝝ nō ē inuētū mēdacium. Sine macula sunt: āte thronū dei. Tu autem.

In natale sctōꝝ iuliāi ⁊ basilisse.

Beati martyres sclīn reliq̄ntes hoc nobis exēgaꝝ mun⁹ titulo tradiderūt: quo gesta passiōnū suaꝝ secū ferre nō potuerūt. Sꝫ luctātib⁹ firmū reliq̄rūt exēplū. Effecti sūt errātib⁹ via. Cecis visꝰ: titubātib⁹ credulitas. Omnia p̄rsus d̄clarata v̄tutū suaꝝ signa: gremio sācitatis includūt. De hac ergo archa iusticie nul⁹ exire pōt: nisi q icredulus p̄manet. Uos aūt q hec audistis vł legistis: credite nobiscū oīa possibilia eē credētib⁹. Ideoq̄ꝫ nō nisi hereditariū nobis bonū qd̄ imitemur martyres reliq̄rūt. Obsecro itaq̄ꝫ vos omnes: q hoc audituri vł lecturi estis: vt itēto corde audiatis: q̄nta sit gl̄ia mūdū reliq̄re: ⁊ p angustā eūdē viam sanctoꝝ seq̄pedas esse. vt legēdo gesta eoꝝ vera eē discatis: q̄ i euāgelio veritas p̄testatur dicēs. Beati q viderūt ⁊ crediderūt: beatiores v̄o sūt q nō viderūt ⁊ crediderūt. Nos v̄o qd̄ vidim⁹ oc̄lis nr̄is martyruꝫ gesta ↄscripsim⁹: vnde ⁊ nobis aliqd beatitudinis credim⁹ p̄futurū. Uos aūt melior expectat gl̄ia q auditis ⁊ creditis posse īplere dn̄z ī scīs suis: hec q̄ scripta cognoscitis. Beati igit̄ iuliani martyris nō p̄mū passionē intimabo: sed q̄lit̄ se ab īfātia sua deo charū exhibuerit: nō silebo. Hec nūc audientes dictis nostris credite: vt credendo discatis: q̄lis sit merces credulitatis. Hic beatus iulianus nobili exortus familia: illustris erat ī seculo. Quē parētes vnicū pign⁹ viscerū suoꝝ: dulcē susceperant sobolē. Quē omni sapiētia ⁊ doctrina ita ībuerūt: vt nō dialeticū eū nō rhetoricū fugeret ingeniū. Omniūq̄ꝫ auctoꝝ mūdi sapiētiā ac si bon⁹ athleta captiuā tenebat. Et sic vtebatur mūdo: q̄si nō vteret̄. Legerat eni magr̄z omniuz xp̄ianoꝝ paulum

apl'm dicētē. Preterit enī figura huius mūdi. Et ne cū hoc mū do īmūd⁹ pīret: sic se do chaꝝ exhibebat: vt sapiētiā mūdi stul ticiā reputaret. Optabat enī ꝑtereūte mūdo: sine sollicitudine eē cū xpo. Erat enī amator fidei: eccl'ie sancte codicib⁹ luminib⁹ adherēs. Sanctoꝝ ergastula nullo itromittebat die: quo sctōs dei ad vidēdū nō pcurreret. Quasi bon⁹ negociator thesaurꝫ re ponebat i corde. Omniū clericoꝝ imitās act⁹. Studēs sigulorū |tutes ãplecti gr̄a sctitatis: florebat iclusa visceribus virtus eius. Perfecta ē enī charitas q̄ foras mittit timorē. Et ita se ab oīb⁹ vicijs: et ocupiscētijs mūdi castrauerat: vt recte deo cane ret: qūdiu sū i hoc mūdo: pegrinor a dn̄o. Et qa apud hoīes la tere volebat: qđ xpo placere cupiebat: celabat propositū: cela- Tunc parētes eius (bat et sctm̄ desideriū. Lu aūt. Lec. ij videret eū tāta aīmi intētiōe xpiane religiōis cultib⁹ adhe rēte: ouocāt ad se veñabilē iuuenē: et his v̄bis hortāt. Dulcissi mū nob̄ et veñabile pign⁹: audi genitoꝝ tuoꝝ salubre ꝯsiliū: qđ p veñabilē btm̄ apl'm paulū magr̄z oīuꝫ xpianorū dictis speci alib⁹ edocemur: q dicit. Uolo iuuenes nubere: filios ꝓcreare: patressamilias eē. Nullā dātes occasiōeꝫ maligno. Pro q̄ re nō solū vt nob̄ ꝯsētias deꝑcamur: quātū vt legi dn̄ice obediēs eē cognoscaris. Ad hec beat⁹ iulian⁹ respōdēs parētib⁹ dixit. Nec volūtatis nec etatis ē tēp⁹: vt faciā q̄ hortamini. Ad hec parētes respōderūt. Annoꝝ es circit decē et octo quō ergo ex- cusare te poteris: ne ꝯiugio socieris? Non lum⁹ enī vt deuageris Uolum⁹ enī te vni⁹ mulieris eē virū vt ꝓcreatiōe ꝯcessa cū pa ter fueris: ex vno ꝯsēsu vacetis deo: cessantib⁹ vl' digestis inci tamētis carnis: et vna volūtate cū tibi sociata: salutarib⁹ moni tis adhereatis. Hec agebāt parētes eius: q̄lit eoꝝ semē suscita ref: qđ iā finēꝫ se habere credebāt: nisi ipsi⁹ ꝓcreatiōe suscita ref. Cūq3 pētū molestias nō sustineret vl' amicoꝝ et affiniū suasi ones pho:resceret: tūc beat⁹ iulian⁹ suadētib⁹ hoc respōsiūꝫ de dit. Nec pmittēdi ē mihi facultas: nec negādi ptās. Hoc qđ hortamini ptāti dn̄i ꝯmitto. Pro q̄ re: dierū sep̄ē indicias pe to: et scdm̄ qđ ipse dignat⁹ fuerit īspirare: a me respōsū accipie tis. Hec vt audierūt pentes ei⁹: erāt nimio gaudio affecti: et cogi tatiōib⁹ tabēscebāt: quo ad vsq3 dies statut⁹ veīret i quo respō sū filij recipēt. Ueñabil'ꝰ puer septē spacio dieꝝ extitit die no

ctuqz in orationibus peruigilans. Postulans a dño ne ṽginitatẽ ꝓmissã: qualibet occasiõe violaret. Septimi igitur diei aduenieute nocte: corpus maceratũ ieiuniis: cũ sopor iam adisset adest dñs. Cõsolat᷑ fidelẽ seruulũ. Probatã sibi mẽtẽ corroborat. ⁊ ista p̃cepta vt faciat iubet. Taliq; cõmõitiõe eũ alloq᷑: dicẽs. Exurge ne timeas nec suasiões ṽborꝝ nec volũtatẽ parentũ ꝑhorrescas. Accipies enĩ in cõiugem: q̃ te nõ polluẽdo a me separet. Sed ꝑ te virgo ꝑseuerans: ⁊ te et ipsam in celis virgines recipiam. Tu autem. Lec. iij.

Multa enim mihi per vos castitas dedicabitur. Multi iuuenes ⁊ virgines ꝑ vestram doctrinã in celestib᷒ exercitiis probabũtur. Adero etiam tibi habitans in te vt omnes carnis volũtates ⁊ hostem libidinũ cõteram. Atq; ipsam quam tibi cõiunctam agnoueris: cõuertam ad meũ amorẽ: tuãq; pedissequã faciam. Ibiq; me in cubiculo vobis p̃parato videbitis cũ angelicis choris ⁊ innumerabili multitudine virginum vtriusq; sex᷒ Cu q nos natura facĩ dispares vna fides eos ĩ me facit eẽ eq̃les quoꝝ tu imitator eẽ cognosceris. Et hec dicẽs: tetigit eũ dñs ⁊ ait. Viriliť age: et confortet᷑ cor tuũ. His ṽtutib᷒ corroborat᷒ venerabilis puer: exurgẽs gratias referebat domino dicẽs. Gratias tibi ago domine iesu xp̃e: qui es scrutator cordis et renum: qui a me species et delectamenta mũdi longe fecisti: vt appropꝛerem tibi corde credulo: castitate iuuante: et in me regnante: ad id quod nec oculus vidit: nec auris audiuit: que preparasti his qui te ex toto corde secuntur. Qui mihi dignatus es esse via immotum in me esse verum iter et eis qui castitatem diligunt: ⁊ integritatem mentis et corporis amplectuntur. Tu nosti domine quia ex die qua inte renatus sum vsq; in hac ora: qua me accersire dignatus es: nihil proposui in animo meo: nisi solum hoc desidero: vt hoc qd̃ ex ore meo ꝓcedit tu confirmes: quia tũc me credo incipere quando finio. Impleta oratiõe egreditur e cubiculo letus. vultus sui letitia parentibus tristicias auferens. Et ait ad eos. Ecce sicut desiderastis: quia diuino precepto cognoui coniugium mihi non esse peccatum: sed gratiam; Faciam que hortamini. Exilarantur genitores: sperantes procreationem filiorum. Quid multa: Inquiritur puella que illi similis esse posset in facultatibus: nec degeneraret in moribus.

De sanctis iuliano ꝛ basilissa.

Procurāte domini nr̄i iesu xp̄i mi̇ſicordia q̄ hoc munus ꝛ hoc
ordinauit cōiugium: talis inuenitur puella: que illi similis et fa
cultatibus locuplex esset et nobilitate generis coequalis nomi-
ne basilissa. Que et ipsa vnica parentibus filia esse dignosce
batur. Fit sermo: vt vulgo cōsuetudo est. Suscipiunt parentes
puelle sermonem: et vt se habet nobilitas: ordinatur nuptia-
rum tempus. Firmātur omnia: q̄ tabule solent continere matro
narum. Cōstituitur dies nuptiaruꝫ. Beatus vero iulianus ita
diem nuptiarū expectabat: quasi bonꝰ athleta. Deuicta libi-
dine regi celi placere studebat. Quid multa? Uenit dies statu
tus in quo vicine ciuitates inuitarētur. Que secū vnaqueqꝫ ci
uitas adduxerat vulgi: diuersa delectamēta luxurie per que te-
nere mētes et etates excitarent̄ i cupidinis fluxū. Sonāt platee
organū fremitus: diuerse voces musicorū. Resultat musicaruꝫ
multitudo virginuꝫ aureis ornamētis crispantibus crinibus.
Ad quarum cantilenam suauissime voces choros ducebāt: vt
ita si homo ferreus esset delectamento luxurie resolueretur. In
ter tantas ac tales acies desudabat athleta iulianus xp̄i bella
tor: et nemini occulta cordis manifestabat. Producitur spōsꝰ
de thalamo. Suscipit letus. Cū letaretur in domino vulgo se le
tū ostendebat: et in corde suo psallebat dicens. Ure renes meos
ꝛ cor meū dn̄e: ne i me ātiqssimꝰ serpēs libidinis sue suscitet bel
lū. Tu autem. Lec. iiij.

Appropiat hora qua ad thorū
coniugij ꝓperent. Traditaqꝫ sibi virgine venerabilis iuue
nis certus de domino cubiculū ingredit̄. In quo cubiculo ora-
tione facta a beato iuliāo: talis odor liliorꝫ ꝛ rosarū apparuit: vt
videretur virgini in tali loco esse posita: in quo solēt lilia ꝛ rose
vernali tēpore sitientibꝰ suauē odorem gratie propinare. Datur
silētiū noctis: et ait virgo ad sibi coniūctū virū iuuenem. Mi
rā rem sentio: quā ꝛ si tu sentis: ne mihi neges. Cui venerabilis
iulianus ait. Que sentis? Fideliter narra. Cui virgo basilissa
dixit. Cū sit tēpꝰ hyemis ꝛ omniū rosarū ꝛ liliorū immatura ter
ra grauida nō dum pariat: ita mihi in hoc cubiculo odor omni-
um famulatur: vt his suauissimis odoribus faciata caream nec
penitꝰ cōsiderē thoris coniūctiōeꝫ. Cui beatꝰ iulianꝰ ait. Odor suauis
simꝰ q tibi apparuit: nec tēpꝰ habet nec finē: q tēporibꝰ dat grāꝫ
suā mistrēt. Ipse ē dn̄s iesus xp̄s q ē amator castitatis q itegri

tatē corporis custodiētib' vitā reddat eternam. Nam si huius monita corde totaqꝫ mēte mecū velis suscipe: vt eū toto corde et intētione diligam': efficiemur in hoc sc̄lo vasa ei' mūda in q̄b' habitet: et in futuro cū ipso regnabim': nec ab inuicē separabimur. Ad hec beata basilissa respōdit. Et q̄ melior laus ē: nisi vt vginitatē custodiēdo vitam adipiscamur eternā: qd credo esse q̄ ꝑtestaris: O pto tibi ɔsentiēs eē: vt possideam spōsū dn̄m iesū xp̄m. Hec audiēs beat' iulian': procidēs ad orationē pauimēto adherēs clamauit dicēs. Cōfirma hoc de' qd operat' es in nobis. Hec vidēs virgo: similit' fecit. Et ecce subito fūdamēta cubiculi cōmota sūt: et lux ienarrabilis emicuit. Ita vt luminaria q̄ ꝑerant cubiculo: illi' lucis magnitudine velarētur. Et sic̄ scriptū ē. Spectaculū facti sum' huic mūdo: āgelis et hominib'. Fit i cubiculo illo spectaculū magni sp̄uale. Ex vna pte sedebat etern' xp̄s cū multitudine innumerabiliū candidatoꝝ. Ex altera parte innumere multitudines v̄ginū vtriusqꝫ sex' quarū ꝑncipatū v̄go gl'iosa maria tenebat. A pte regis clamabat. Vicisti iuliane: vicisti. A pte regine clamabat. Beata es basilissa q̄ sic ɔsensisti salutarib' mōitis et fallacia et blādimēta mūdi respuēs: ad eternā gl'iaꝫ festinasti. Iterū a pte regis clamabat. Milites mei q vicerūt antiq̄ h̄ptis libidinē: de pauimēto leuēt et itēto corde i throno qd eis ꝑparatū dignoscit': librū vite eterne suppositū legāt. Et vna voce ex vtraqꝫ pte sedētes

OLLadueniētes duo (respōderūt. Amē. Tu autē. Lec. v. albis iduti circa pectora habētes zonas aureas: et singulas coronas i manib' tenētes eleuauerūt eos dicētes: surgite qꝛ vicistis: et i numero nr̄o ɔputati estis. Aspicite sursū: et qd videtis i throno q vob' ē ꝑparat' legite: et cognoscite qꝛ fidelis ē dn̄s in v̄bis suis. Et tenētes eis man': leuauerūt eos. Et ecce supposit' erat liber splendidior specie argēti aureis litteris et in circuitu throni q̄tuor seniores habētes i māib' suis phialas aureas plenas arōatib': diuersū odorē reddētes. Et respondēs vn' ex eis dixit: sub his q̄tuor fialis ɔtinet' fides v̄ra. Ex his eniꝫ cotidie i ɔspectu dei odor suauitatis ascēdet. Pro q̄ re beati estis qꝛ seculi falsa blādimēta vicistis: ꝑperātes ad id qd nec ocul' vidit nec auris audiuit: nec i cor hoīnis ascēdit. Accede nūc iuliāe et lege qd vnitas trinitas iubet. Accedēs cepit legere. Scripture

aũt titul⁹ hicerat. Julianus q ꝑ amore meo mũdũ ↄtẽpsit deputeẽ in eoꝝ nũero: q cũ mulierib⁹ nõ sunt coinq̄nati. Basilissa vero q̄ itegro corde ei sociata dignosciẽ: deputeẽ i numero virginũ: i qb⁹ ẽ ṽgo mr̃ dñi maria ꝑncipatũ tenẽs: ꝛ hec dicẽs clausit libꝛũ. Et dixerunt milia miliũ ãgeloꝝ amẽ: vna voce exultãtes. Iterũ dixerũt ad eos. In hoc libro quẽ videtis: scripti sũt casti: sobꝛij: veraces: mĩsicordes: humiles: ꝛ mã sueti: castitatez habentes nõ fictã. Aduersa tolerãtes. In tribulatiõe patientes ꝛ q sup amorẽ xp̃i nihil ꝑtulerũt. Nõ parẽtes: nõ patrẽ: nõ matrẽ: nõ vxorẽ: nõ filios. Nõ facultates vl' cetera q̄ sunt in hoc mũdo: ĩpedimẽta anime. Et q nec ipsas aĩas suas dubitauerũt tradere ĩ mortẽ ꝑ nomine ei⁹: ĩ quoꝝ numero ꝛ vos eẽ meruistis. Et stati visio quã videbãt ablata ẽ. Tunc exultãtes in dño beati ṽgines reliquũ spaciũ noctis puigiles: i hymnis ꝛ cãticis ꝑegerũt. Illuxit aũt dies: quo vulg⁹ q ↄueñat bacchatu ferebatur: expectabãt videre q̄ si quos i seculo iũxerãt: nesciẽtes neqꝫ intelligẽtes sanctũ fuisse celebratũ ↄiugiũ: ꝛ ceperunt esse spiritu nõ carne fructificãtes: ꝛ ita ministeriũ diuine gratie ĩ se collatũ occultabãt. Ut solũ a dño xp̃o ꝛ sanctis ãgelis sciretẽ: qđ agebãt. Et qꝛ dñs nõ ꝑuabit bonis ãbulãtes ĩ innocẽtia: ita diuino dono ꝓcurantẽ: vt itra pauci tẽporis spatiũ eoꝝ genitores de hac vita migrauerũt. Dereliquẽtes idoneos supstites: per quos celoꝝ regno nõ fraudarẽtẽ. Erãt enĩ et ipsi fidelissimi xp̃iani. Tũc beati ṽgies tẽporis spacia sibi ↄcessa leti suscipiũt: licẽter sue possessui i victorie palmã: quo possit a patrimõio terreno migrare ĩ supna celoꝝ. Tu aũt. Lec. vj.

EL qꝛ multũ la(boris ẽ ꝑ ordinẽ ꝓseq eoꝝ veñabilẽ vitã: ↄ tãtis opib⁹ pauca ꝓseq̃ndo narrem⁹. Fit ↄsẽl⁹ quo non sua solũ salute solliciti sꝫ multaꝝ aĩaꝝ curaꝫ suscipiũt. Diuidunt domicilia. Et due lucerne sup cãdelabꝛũ i excelso fundãtẽ: quib⁹ rex etern⁹ oleũ leticie subministrat. Et ꝑ eos sãctã doctrinã ignaris ĩfũdẽs ignifero ṽbo tribulos ꝛ spias peccatoꝝ exurẽs: vndiqꝫ vox illa diuinis dñi per os iuliãi ꝛ basilisse iuitabat: dicens. Uenite ad me omnes q laboratis et onerati estis: et ego vos requescere faciã. Instituũt sancta mõasteria: in qb⁹ messes animarũ de seculi spinis ꝛ tribuloꝝ suffocatiõib⁹ rapiebãt. Nec erat q posset audire de ore sancti iuliãi ṽbũ: et aliq̃ mora retineretẽ ↄuerti ad domi-

num. Reliquebant viri vxores. Filij parentes. Sponsi spõsas. Patrimonia queqꝫ terrena propter vitam eternã: pro stercore ducentes: delicias affluentes: & diuitias paupibꝰ erogãtes. Uiam angustam arripiebant: nec quisquam eorum in aratrũ manum inppositam tenens respiciebat retro. Eratqꝫ beatus iulianus sancte congregationis circiter decẽ milia monachorum pater: & sicut scriptũ est. Generatio vadit: & generatio venit: q̃nti migrabãt ad celũ: tanti conuertebant̃ ad dñm. Nec q̃squam dinumerare poterat tantaꝝ multitudinẽ animarũ: que ꝑ sanctũ iulianũ ꝑfecte migrauerunt ad celum. Similiter & ꝑ basilissam multitudines virginũ & mulierũ de squaloribꝰ seculi liberatas castissimas animas premittebãt ad celũ. Erantqꝫ cũ beato iuliano sanctorum sancta cõnubia. Sed & ꝑ sanctaꝫ basilissã fulgebat in virginibus & in mulieribus castitatis excelsior victorie palma. Et quia tũc oĩbus innotuit eorum venerabilis vita vel cõuersatio: q̃ dño iuuante per nos declarata est. Nunc vero ad illud tempus veniamꝰ: quo martyriũ adepti sunt: & declaremꝰ eorum gloriosissimas passiones. Temporibus diocletiani & maximiani impatoꝝ furor ꝑsecutionis inualuit. Hec opinio pagrauit omnẽ prouinciã: beati virgines inuicẽ se alloquunt̃. Tũc beatꝰ iulianus cum beata basilissa talẽ precẽ in conspectu domini effundũt: ieiunio & fletu insistẽtes. Dñe deus q̃ es occultoꝝ cognitor: & mentiũ testis: scrutator cordis & renũ: supplices deprecamur & q̃s: vt letũ sup nos illumines vultũ: & piũ & exaudibilẽ p̃stes auditũ. Non enim dormis neqꝫ dormitas: qui custodis in vtroqꝫ sexu castitatis agonẽ: in quo tu xp̃e ipse letari cognosceris. Ne patiaris gregis tui itegritatẽ viciari. Nec habeat potestatẽ insatiabilis lupꝰ gregi tuo semꝑ ĩfestꝰ. Nec in vllo dea licẽtiã inimico ad dissipãdũ murũ rigoris: & signũ fidei quo iꝑ-uos & ãcillas tuas ꝑ nos seq̃pedas cõtulisti. Cura tibi sit xp̃e de nob & de illis. Qr plꝰ valet dextera tua ad erigẽdũ: quã fortitudo ꝑsecutoris ad deijciendũ. Cõsidera & scrutare singl'oꝝ vires: & fm presciẽtie tue donũ oẽs ꝑduc ad illã regionẽ viuoꝝ vbi nulla sollicitudo est moriẽdi: sꝫ regnat xp̃a btitudo viuẽdi. Et in illa die q̃ veturꝰ es magnꝰ & manifestꝰ p̃sta dñe vt oẽs famulos tuos & famulas tuas quos ꝑ nos tibi militare fecisti: itegros in ɔspectu tuo vtrosqꝫ cõstituas: vt recte & exultãtes dica

m⁹. Ecce nos z pueri quos dedisti nob: nemo pibit ex eis. Tu aũt.

In natale sci pauli pmi heremite

Atale sancti pauli pmi heremite: Lectio. i.
q tepore psecutionis: q̃ fuit sub decio z aurelia valerian
no: apud inferiore thebaydã cuz sorore iã viro
tradita: post morte ambo parẽtũ relict⁹ ẽ: an
noꝝ circiter habens decem. Litteris tã grecis sedecim
quã egiptiacis ad plenũ eruditus: mãsueti ani
mi deũ valde amans: remotior in villa secretiorq̃z fuit. Que so
roris marit⁹ cepit pdere velle: quẽ debuerat celare. Quod vbi
adolescens intellexit ad mõtiũ deserta cõfugiens: reperit saxeũ
mõtẽ: ad cuius radicẽ grandis spelũca lapide claudebat. Qui
aĩaduertẽs int⁹ grãde vestibulũ qd desup apto celo patulis
diffusa ramis: vetus palma cõtexerat: fontẽ lucidissimũ ondẽs.
Igit adamato q̃si a deo sibi offeret habitaculo omnẽ ibidẽ o- offerret
rationib⁹: z sollicitudine duxit etatẽ. Cibũ z vestimẽtũ ei pal-
ET cũ iã cẽtesimo tertio decimo (ma offerẽte. Tu aũt. Lec. ii.
etatis sue ãno beat⁹ paul⁹ celestẽ ageret vitã in terris: z no
nagenari⁹ i alia solitudine ãtoni⁹ moraret: reuelatũ est ei esse
aliũ i terris m̃lto se meliorẽ ad quẽ visẽdũ pperare deberet. Il
lico erũpẽte luce ifũ mos art⁹ baculo sustẽtãs: cepit ire ille quo
nesciebat. Et cũ iã media dies coq̃nte desup sole feruebat: cõs-
picit hoiez equo mixtũ: q dicit cẽtaur⁹. Quo viso salutoris i
pressione signi: armat frõtẽ. Scis tu ingt q̃ nã i parte famus dei
habitat: At ille barbarũ nescio qd infrendẽs: dextere man⁹ p
tẽsione cupitũ idicauit iter. Stupẽs itaq̃z ãtonius: z de eo qd vi
derat secũ voluẽs: vlteri⁹ pgrediebat. Nec mora: itra saxosã
cõuallẽ haud grãdẽ homũculũ vidit: frõte cornib⁹ aspata: cui
extrema corpis i capraꝝ pedes desinebãt. Quo cognito ãtoni⁹
gradũ pssit: z q̃s eẽt iterrogauit. Hoc respõsũ ab eo accepit. mor
talis ego sum: z vn⁹ ex accolis heremi: quos vario delusa erro
re gẽtilitas faunos satirosq̃z incubos colit. Precamur vt pro
TAlia eo loq̃nte (nob cõmune deũ depceris. Tu aũt. L. iii.
palmaꝝ fruct⁹ ad viaticum quasi pacis obsides offerebat
Post hoc ãtoni⁹ ad ceptã regionẽ pgebat: feraꝝ vestigia tm̃
intuẽs: z heremi latã vastitudinẽ. prox in orõne secundas exe

git tenebras: et dubia adhuc luce haud procul intuetur lupa sitis ar doribus anhelantem ad radicem montis irrepere. Quam secutus suspenso gradu: procul lumen intuetur. Et ad ostium beati pauli corruens: a mane usque ad sextam aditum precabatur dicens. Quis sim: unde cur venerim nosti. Scio me non mereri aspectum tuum: tamen nisi videro non recedam. Cui vir dei patefecit introitum. Quo a ptoto duo mutuos inicem amplexuos: proprijs se salutauerunt nominibus. Et deo gratias deo in communi referunt: suspiciunt alitem coruum in ramo arboris consedisse. Qui integrum panem inde sublevans: ante eos deposuit. Post cuius abscessum: igitur paulus: dominus misit nobis prandium. Sexaginta anni sunt: et dimidium panem accepi: et propter christus duplicauit annonam militibus suis. Oborta deinde contentione quis frangeret panem: filium fuit: ut apprehenso pane diu adse quisque niteretur: pars sua remaneret in manibus. Hoc modo facto cum tristis redditus esset dies: ait beatus paulus. Mi te frater in istis regionibus habitare sciebam: tu non missus es a domino quod humo corpusculum meum tegas.

In natale sancti hilarij. r. i.

Situr beatus hilarius pictauorum urbis episcopus aqtanie oriundus fuit: que ab occeano britanico rere milibus tingit. Apud gallicanas modo familias nobilitatis stemate non obscurus: imo magis gratia generositatis ornatus: nitore pectorum addito quam si lucifer inter cetera astra refulgens precessit. Cuius a cunabulis tante sapientie primitiva iactabatur infantia: ut iam tunc palam posset intelligi christum in sua causa praeponeda victo. Enique coniuge habens (ria: militem propagari. Lu. a. Le. i.) et filiam: ita plenitudine amoris dei animum eius exequebatur in formandum vite nitorem, propositum sancte religionis imbueret. Ita se ipsum propria disciplina cohercebat interius: quasi futura spe iudicans: ut irreprehensibilis in templo dei preponeretur sacerdos. Lu ant.

Nam quod inter mortales valde videtur difficile: cautum r. iij. esse. Adeo vir sanctissimus hostes catholice religionis abhorruit: ut non dicam convivium: sed neque salutatio fuerit cum his. Vitabat enim eos dauitico suffultus exemplo. Ne cum hereticis participando illi fieret in scandalum. O quam perfectissimum laicum: cuius imitatores desiderabant esse sacerdotes. Cui non fuit aliud vivere: nisi christus cum dilectione timere: cum timore diligere: quem fratres currunt ad gloriam: divertentes ad penam. Nam alios de confessione estimabili sancte trini

tatis informãs: alios ad ꝓmissionẽ regni celestis inuitans: nõ
cessabat iplere ꝟba veritatis fruct⁹ fidei redũdantia seminare.
Igit̃ cognito de sctõ hilario q̃d lucerna accẽsa sub modio ar-
dere nõ poterat: sꝫ sup candelabrũ posita sui luminis radios oĩ
bus patefaceret. Quippe necessariuꝫ: vt alienas tenebras i lu
cẽ transigeret: cõcordãte fauore populi sacri altaris sacerdos
electus est. Crescebat deniqꝫ quotidie opinio famulatrix ṽtu-
tũ. Necerat fama eius cõtenta in circũiectas gallias illustrare:
verũ etiã in extremas regiones: ⁊ nationes iplcuit meritoꝝ gr̃a
precurrẽte. Sicqꝫ pontificis gl'ia insonaret. Tu aũt. Lect. iiij.

Fuit sub cõstãtino impatore: eusebio ⁊ hipatio cõsulib⁹ cũ
heresis arrianæ venenata de radice dira cõtagia pullularẽt:
tũc vir btissimus timore nud⁹ fidei feruore vestitus: quasi signi
fer belligerator: medias acies iter hostes munit⁹: iter hereticas
ꝓcellas: gladium verbi ingerebat: xp̃i charitate secrus nihil
de sua morte formidans. Illud metuẽs: qđ absit: ꝑiudicio reli-
gionis illate ne viceret. Lec. v.

Ualẽtio igit̃ ⁊ vrsa-
tio q prava crudelitate eccl'ã dei ꝑturbare ꝑtinaciter isiste
bãt: impatori ꝑsuasũ est. Ut virũ eruditissimũ de quo loqmur:
⁊ liberiũ papã romanũ: Et dionisiũ mediolanẽsẽ: atqꝫ eusebiũ
vercellensem ꝑõtificẽ exilio cõdemnaret. Nihil ei poterant ãte
insupa bilẽ beati viri hilarij tantã facũdiã heretici victorie ob
tinere: nisi retrus⁹ exilio vere fidei cultor fuisset. Quĩ vt dictũ ẽ
qsqꝫ ꝑuers⁹ voluit cũ illo ↄfligere: q̃si mut⁹ ⁊ claud⁹ nec ꝟba
poterat ↄferre nec currere: sꝫ q̃si natãs i pelago ãte fluct⁹ eloq̃n
tie ei⁹ mergebat̃. T. a. Lec. vj.

Quoniam sanctoꝝ mira-
cula fidelibus ad edificationẽ ṽtutũ habẽtur recolẽda ꝟbo
debent esse recitata: cũ imitata exonerationẽ faciãt a peccatis
Neqꝫ temeritati aut presumptioni debet imputari: si neglecta
vel per inertiã preter missa: dũ tamẽ obediendo fiat cõscribant̃
Prestet ipse nob itercedẽdo loq̃ndi adiutoriũ atqꝫ de se vt dig
ne describam⁹ auxiliũ. Quare igit̃ illud tã antiquũ ⁊ speciale
miraculũ: int̃ reliquos act⁹ eius nõ sit isertũ: potest mirari Cũ
adhuc etiã ml'toꝝ ep̃oꝝ ex assertiõe testimoniũ habere fateat̃
veritatis. Arriana nanqꝫ heresi per orbem furẽte: multi q vide
bant̃ columne esse eccl'ie: huiusmodi veneris infecti: iriisere ac
desipiẽtes a fidei salute lãguebant: intantũ vt ipse tunc ap'lice

sedis papa leo ipius lepre cōmaculatione respersus: veri dogmatis ꝛ ipē preuaricator vt ex antiqtatis relatu memorat̄ existeret. Cumq; oēs fere epi eius litteris commōiti venissent venit ꝛ dn̄s hilarius quamuis tardus. Armis tamē vniuersalis fidei munitus. Qd̄ cū eo ānuēte dictū fuisset adest hilarius pict. iuſſē suū episcopus pre foribus. Papa veluti sero venientī: immo magis catbolico indignatus. Mādauit sinodo ne vllus ei epoꝝ assurgeret: aut locū ei sessionis ānueret. Presentat⁹ sigdē vir dei hilari⁹ cōcilio honore pōtificat⁹ papā ꝑueniēs: ipi cūctisq; residentibus verbū salutationis digna reuerētia īferret: aucte dixit. Cui ille q̄si quē ignoraret insultās: talib⁹ respōdisse verbis fert. Tu ergo hilari⁹ gallus es? Ille vero qd̄ erat fatēdū sermone cōuertēs se ait. Nō sū inqt hilari⁹ gall⁹. Sz de gallia. Nā gēte aqtanic⁹ pōtificali vero dignitate ꝑeminebat gallis: Ac si diceret ei nō sū natione gall⁹. Sz de gallia ꝑsul. Et papa animi poti⁹ stomacatione ꝓmotus: hec infit. Et si tu hilarius a gallia. Ego leo romane sedis aplicus ꝛ iudex. Tunc hilari⁹ ptinacē intelligēs cōtrouersiā: respondit ei. Non stulte qdē: sz sapiēter. Quod si leo: nō de tribu iuda. Et si residens iudicas: nō tñ in sede maiestatis. Mox ille cū indignatione spreta sede immo sedis dignitate surrexit: multūq; presagum antistitem minans exiuit dicens. Uidebis quia reuertens te ab his tumidis sermocinationibus mitigatum restituam. Tu autem.

In natale scti mauri abbatis. Le. i.

Ltūs igit maur⁹ clarissimo senatoꝝ genere ꝓcreatus: eutitio: mře ꝯ iulia exort⁹: duodenis scīssimo bn̄dicto oīpotētis dei famlo: sub regulari nutriend⁹ istitutiōe a pentib⁹ ē traditus. Qui cum adhuc iunior bonis polleret morib⁹ (sicut etiā ipi vidim⁹ ꝛ frequēter expti sumus) magistri cepit adiutor existere: ac ei⁹ miracloꝝ coopator esse. Tu āt. R. ii.

Hunc scīssim⁹ bn̄dict⁹ ꝑ oibus chari⁹ dilexit ꝛ istruxit: atq; ita in oīpotētis dei istruxit ꝯuitio: vt nemini post ipm in cenobiali sacrosancta obseruatione fuerit secūdus. Quis eni vnquā austerius corpus ꝓprium ieiuniis: abstinentia: ac vigiliis: squalorib⁹ quoq; ꝛ niueis edomuit frigoribus? Tu āt. Lec. iii.

Frequenter enim vidim⁹ beatū maurum in diebus sancte quadragesime: Nec tunica: Nec cuculla: nisi solummodo sacco vti cilicino: ꝛ duab⁹ tātum vicib⁹ in ebdomada parūssimū potius pregustare quā sumere cibū. Iste qppe mos: i oī vita sanctissimo fuit benedicto. Tu aūt. Lectio. iiij.

Quius ille exēplo puocatus afflictione ꝑualida carnē macerabat: inquātū illi eiusdē pris sui pmittebat licētia. Naz reliquo tpe sub monachali tunica semꝑ asperrimo a scapulis vsqꝫ ad renes induebat^r stragl'o. Eiusdē sub temꝑis i stratu superagestum calcis: ꝛ sabuli tātūmodo excepto q̄dragesimali tēpore semꝑ vsus cilicio. Tu aūt. Lectio. v.

Tunc enim in quantū poterat sollicite satagebat: nō iacēdo s; pot⁹ stando: s; cum nimia eū lassitudo cōpulisset: sedendo sōnū capere. Nemo illū vnquā de lectulo cū ceteris frib⁹ surgere: s; sēper nocturnos vigilādo puenire hymnos: attēti⁹ ꝓcurabat. Plerūqꝫ quīqꝫgenos sepe etiam centenos psalmos: nonnunquam vero totū ex ordie psalteriū āte nocturnale cōsumās signacl'm Exceptis dūtaxat horarꝫ spatijs: qbus orōni lachrymarūqꝫ creberrimarꝫ fundebat pces singularꝫ: Silētio vero ac lectioni assidue vacabat: vt p hec etiā ipsi sctissimo: admirabilis haberetur. Tu autē. Lectio. vj.

His ergo q̄ prediximus: alijsqꝫ quas enūerare longissimū est eo crescēte vtutibus: sctissim⁹ de illo benedict⁹ plerūqꝫ in cōuētu fratrū supp̄sso ei⁹ noīe quasi de alio loq̄bat^r iunior ib⁹ ꝛ negligētioribus illū ꝓponens seq̄ndum. Uidimus aiebat nostra etate quēdam strenuissime nobilitatis iuuenē infra adolescētie annos: ita ois monastice religionis subito arripuisse perfectionē: vt arripi et ꝑoribus similis: immo eq̄lis per omnia dignissime iudicetur. Sꝫ licet hoc beatissim⁹ deoqꝫ dilectus maurus ac nonnulli ex frib⁹: de eo sanctissimi ore benedicti ꝓferri scirent: nunquā tamē ille ꝑ hoc vicio succubuit iactantie. Ardua semper ꝛ sanctiora appetēs ꝛ toto conamine de vtute i vtutē ꝓficere studēs. Tu. aūt.

In natale scti Marcelli

Tempe quo maximian⁹ augustus et diocletianus ... (pape. Lectio. i.) ... st⁹ redićs de ptib⁹ affrice ad vrbē romā: volēs placere diocletiano augusto: vt in noie eius ter

.l.fo.x.

mas a solo edificaret: cepit in inuidiã xpianoꝝ oẽs milites sine romanos oẽs ad afflictionẽ laboris compellere. Et p varia loca alios ad lapides: alios ad arenã fodiendã damnauit. Tu aũt.

In ipso tpe erat vir xpianissim⁹ nomine tarson: Lec. ij. vir potens ⁊ locuples: ⁊ vita fidelis. Hic cũ vidisset affligi xpianos: ad fatigationẽ ⁊ laborẽ: cepit de sua facultate sanctis martyribus alimoniam ⁊ victũ ministrare per viros xpianos: sisinniũ ⁊ ciriacum: ⁊ smaragdum ⁊ largum. Lectio. iij.

Hec audiens beatus marcell⁹ papa romane vrbis: gaudio repletus est de helemosina quã tarson sctis ministrabat. Et rogans ad se venire sanctos viros ⁊ seruos dñi nr̃i iesu xpi. sisiniũ ciriacũ: ⁊ smaragdũ ⁊ largũ inquisiuit ab eis: ⁊ notũ fecerũt sancto marcello pape quomodo tarson sanctis martyribus ministrabat. Tunc gaudio repler⁹: ducens cõsiliũ consecrauit sisinniũ ⁊ ciriacũ diaconos ecclie romane. Factũ ẽ autez: vt vna nocte cum deferrent humeris suis victũ: quẽ tarsom ministrabat: tẽti sũt a paganis: ⁊ ducti sũt ad tribunũ expuriũ. Tu ãt.

Suscipiens aũt eos tribunus: reclusit i custodia Lec. iiij. publica. Post diem aũt tertiũ: nũciauit maximiano augusto. Hec cum audisset maximianus: iussit vt cũ custodia ipsi foderẽt arenã. Et humeris suis ipsi portarẽt: vsqȝ ad locũ vbi ter(me edificabãtur. Tu ãt.

Erat igit̃ vir Lectio. v. senex inter eos noĩe saturnin⁹: q iã senectute macerat⁹ fuerat: ⁊ ceperunt eũ ad portãdũ iuuare. Hec cũ vidissẽt custodes fieri: q sisinnius ⁊ ciriac⁹ dicti sarcinas suas ⁊ aliorũ cũ adiutorio xpi portarent: mirati sunt: ⁊ nũciauerũt tribuno expurio.

Tunc tribun⁹ nũciauit maximiano augu(Tu. aũt. Le. vj. sto dicens: q cũ hymnis deo ⁊ oĩ veneratione xpo gl'iaȝ dabãt. Eodem tpe misit maximian⁹ august⁹: ⁊ iussit sibi sisinniũ presentari. Qui cũ p̃sentatus fuisset: dixit ad eũ maximianus. Quis vocaris? Respõdit. Ego peccator sisinnius s'uus s'uorũ dñi nr̃i ihu xpi. Maximian⁹ august⁹ dixit. Que carmia sũt i vobis? Rñdit sisinni⁹ diacon⁹ dicẽs. Si cognosceres q̃ carmia sũt fideliũ: scires creatorẽ tuũ. Rñdit maximian⁹ august⁹. Et qs ẽ creator nisi inuict⁹ hercules? Respondit sisinnius diaconus. Nobis turpe est: vel nominare vel audire. Tu autem.

In natale sctõrum Fabiani ⁊ seba

IN diebꝰ illis: sebastianus (stiani. Lectio. i.
vir xp̄ianissimꝰ mediolanēsiū vrbis eruditꝰ: ci
uis vero nar bonēsis extitit. Diocletiano ⁊ ma
ximiano imꝑatoribꝰ ita charus erat: vt princi-
patū ei p̄me cohortꝫ traderēt: ⁊ suo eū ꝯspectui
iuberēt semꝑ adstare. Erat enī vir totiꝰ prudētie: i sermone ve
rax: in iudicio iustꝰ: i cōsilio prouidus: in cōmisso fidelis: i inter
uentu strēnuus: in bonitate cōspicuꝰ: in vniuersa morū honesta
te preclarus. Hūc igit̄ milites ac si patrē venerabant̄. Hūc vni
uersi q̄ ꝑerāt palacio charissimo venerabant̄ affectu. Erat enī
verus dei cultor: ⁊ necesse erat: vt quē deꝰ ꝑfuderat grā: ab oī
bus amaret̄. Xp̄o quotidie sedulū exhibebat officiū: sed age-
bat q̄tenus hoc sacrilegis regibꝰ eēt occultū. Nō passionis ti
more perterritus: nec patrimonij sui amore cōstrictꝰ: Sꝫ ad hoc
tantū sub clamide terreni impij xp̄i militē tegebat abscōditus:
vt xp̄ianorū aīas quos iter tormēta videbat deficere: conforta
ret: ⁊ deo redderet aīas q̄s diabolꝰ conabatur auferre. Deniqꝫ
postquā martyrū mētes ml̄tas a timore passionis eripuit: ⁊ ad
coronā glorie ꝑpetue incitauit: Ipse quoqꝫ q̄s eēt appruit: q̄a lu
mē in tenebris latere nō potuit. Clarissimis igit̄ viris marcel-
liano ⁊ marco duobꝰ geminis f̄ribus ꝓ xp̄i noīe in vīculis con
stitutis: quotidie solatiū exhibebat ⁊ tā ipsis q̄ꝫ etiā ꝑuis eorꝫ
cū q̄bus tenti fuerant: salutaria fidei ꝯsilia ministrabat: q̄bus
fugitiua secl'i blādimēta respuerēt itīmabat: ⁊ momētanea tor-
mēto ꝑgeña nō timerēt. Qui cū britissimis ꝯsolatiōībꝰ acquiescerēt
⁊ v̄ba carnificū aīo ꝑseuerāti trāsirēt capitalē iussi sūt subire
sentēciā ea. s. rōe vt si eodē momēto quo decollādi erāt sacrifici
js ꝯsēsissēt: ⁊ pētibꝰ suis ⁊ ꝯiugibus: ⁊ facultatibꝰ redderent̄.
Erāt ei (vt dixīmꝰ) nō solū genere clarissimi: sꝫ ⁊ facultatibꝰ dila

QUoꝝ erat pr̄ trāglinꝰ noīe: ⁊ mr̄ marcia (tati L.a. Lec. ij.
vocabat̄: q̄ illos seq̄bant̄ cū vxoribꝰ eorū: ⁊ filijs. Nimio
enī in suis nepotibus ducebant̄ affectu. Unde factum est vt ab
agrestio cromatio vrbis rome p̄fecto trigīta dierū īducias īpe
trarēt. In quorū spacio ageret̄ cū eis: q̄tinꝰ ad turificādū idol'
ꝯsētirēt. Accedētes itaqꝫ amici eorū ad eos ceperūt dicere. Uñ
vob̄ tā dura mēs: tāqꝫ ferreū pectꝰ: q̄d caniciē p̄ris patit̄ abijce-
re: ⁊ m̄ri iā decrepite noui ptꝰ dolores afferre. Nā illa ptꝰ sui do

lores consolationibus superabat: dum in vno dolore duos filios pareret: et geminum patri funderet filiorū affectū. Nunc vero insatiabilis dolor et incōparabilis pena: irremediabilis cruciatus incōsolabilis luctus est quo spes et gaudium tollitur: vita cōtemnitur gloria respuitur. Et cōtemptis omnibus pietatis affectibus: mortis atrocitas appetitur. Obsecramus vos o amici charissimi: tandem his date cladibus finē: et vos parētes esse dulcium filiorꝫ vel ammoniti memētote. Hec et his similia amicis dicentibus: miserā se clamans mater aduenit: et soluto capite caniciē sue senectutis ostendens in conspectu eorum vestem qua pect⁹ tegebatur scidit: et cunctis flētibus: ostendebat eis laxis pellibus quas suxerāt mammas: et blādimēta que infantie eorū exhibuerat: eiulādo et lachrymis memorabat. Aiebat ergo ad ambos. Tu mihi semꝑ es fili blanditus: et tu amplius verecūdatus. In illo imaginē meā peperi: in te paternos vultus effudi. Tu patri vtilior: iste similior. Heu me heu me miseram circūuallat me ex omni parte incōparabilis luctus: inaudita miseria: et gemina orbitas nullis penitus tribulationibus comparanda Tu autem. Lec. iij.

Ego mitto filios ad mortem: vltro properantes. Quos si mihi hostes auferrēt: per medias sequerer acies bellatorū. Si iudicia violēta cōcluderent: carcerem simul irrūperem moritura. Nouū hoc genus est pereundi: in quo carnifex rogatur vt feriat: vita optat̄ vt ꝑeat: et mors īuitat̄ vt veniat. Nou⁹ hic luct⁹ est: noua miseria. In qua natorū iuuentus spōte amittitur et parētum miseranda cogitur senectus vt viuat. Ista et his similia matre prosequente: infirmus pater et grauis iā senio manibus adducitur famulorū: et cano cigneo qꝫ capiti terre puluerē spargens huiusmodi dabat voces ad celū. Ad mortē vltro proficiscentibus filijs valedicturus adueni. Ut vniuersa que a filijs sepulture mee exhibenda parauerā: ego infelix in filios sepulturos expendam. O filij mee baculi senectutis et geminū meorū viscerum lumē: nati feliciter: et prospere educati. Excellentissime memorie: et ingenij singularis. omniumqꝫ liberalium peritia litterarꝫ ibuti. Que ista repēte insania vestra voluntate progenita mortis vos fecit esse amatores. Numqꝫ ista viuentibus placuit: nūqꝫ moritur⁹ suū amorē duxit. Ad quoscūqꝫ per

uenire aūt potuit: violenter admissa est: nō volūtate ab vllo vi
uente suscepta. Si hanc nullus debitoꝛ sub auaro feneratoꝛe
posit⁹: nulla potest rōe diligere: quā nō solū cognoscit nō dili-
gere sed timere: Qua ratione eā appetit: q ꝛ bonis exuberat: ꝛ
penitus vlli nihil debet? Uenite huc senes: ꝛ mecū super filios
plangite: q vos viscera paterna sentitis habere. Uenite huc iu
uenes: ꝛ flete super iuuenes: sponte pereuntes. Huc accedite
patres prohibete talia: ne talia patiamini. Deficite ploꝛādo o-
culi mei: ꝛ caliginē obducite fūdentes flumina lachꝛymarū: ne
videam cedi gladio: quos dū virga leuis tangeret tremui. Dū
tristātes leuiter viderē: expaui. Igitur dū hec ꝛ talia senioꝛ age
ret: ꝛ ecce amboꝛum coniuges cum natis ꝓprijs veniūt. Et as-
pectibus eoꝝ ꝓpꝛios infantulos offerentes: has voces eiu-
lantes effundūt. Quibus nos seruituras relinqtis: Quib⁹ cō
iugij vestri traditis charitatē? Qui putatis erunt boꝝ īfanti-
um dñi: ꝛ domoꝛum vestrarū auidissimi ꝑuasoꝛes: qui erunt ve-
stre occupatoꝛes familie? Uel qui sibi diuisuri sūt vernaculos
quos nutristis? Heu quā impio crudelitatis genere parētes dis
picitis: amicos respuitis: vxoꝛes abijcitis. Filios abdicatis: ꝛ
vos ipsos carnifici vltro exhibetis. Interea dū ista dicūtur: ꝛ
illa referuntur: inter vxoꝛum lachꝛymas ꝛ suspiria filioꝝ: cepe
runt milites xp̄i mollescere: ꝛ aīos suos flectere ad doloꝛē. L. a.

Hic spectaculo ꝙt supra dixim⁹ īterErat scūs seba- L. iiij.
stian⁹ vir xp̄ianissim⁹. Quē occultabat militaris habit⁹:
ꝛ clamidis sue obūbꝛabat aspectus. Ac vbi vidit athletas dei
immēso certaminis pondere fatigari: in medio eoꝝ se obijciens
dixit. O foꝛtissimi milites xp̄i: instructissimi diuini ꝑlij bellato-
res: per nimiaꝫ ṽtutē animi foꝛtiter ꝑuenistis ad palmam: ꝛ nūc
ꝑ misera blādimēta: coꝛonā depouitis sempiternā? Discat nūc
ꝑ vos xp̄i militū foꝛtitudo: fide poti⁹ armari quā ferro. Nolite
victoꝛiarū vr̄arū insignia ꝑ mulierū blandimēta abijcere: ꝛ su
biectas pedibus vr̄is hostis insani ceruices ad victricia ꝛ redi
uiua iterū bella laxare. Cuius quāuis seua cōtra vos extiterit
ꝛ perquam iniqua instantia: seuioꝛ tñ efficitur ira repetita. Exi-
gite igit̄ plenis affectib⁹ trophеū vr̄i certaminis gl'iosū: ꝛ noli
te illō omittere fletib⁹ ꝑuuloꝝ. Isti quos ploꝛātes aspicit ꝛ gau
derent hodie si possent scire quod nostis. Putant enī ꝙ ista vi

ta sit sola: q̄si finē acceperit: nulla vitalis anima corpore defi-
ciente: valeat potior manere. Si enī scirēt eē alterā vitā ignarā
mortis: tristicie nesciam: in q̄ īmortalitas regnat ⁊ ꝑpetua gaudia
cōmorātur: ꝓfecto vobiscū ad illā festinarēt pertigere: ⁊ istam
vitā pro nihilo cōputātes: illā appeterēt: que ⁊ i exultatione ꝑ-
manet: ⁊ penitus finiri nō nouit. Ista enī vita fugitiua est: ⁊ tā
infidelis: vt nec amatorib⁹ suis fidē potuerit custodire. Ab ori
gine enī mūdi i se credētes fefellit: oēs in se expectātes decepit
cunctos de se presumentes irrisit. Et ita nullū omnio certū red
didit: vt oibus ꝓbetur fuisse mētita. Atq̧ vtinā solius mēda-
cij culpa esset obnoxia: ⁊ per omnia crimina currere suos nō co
geret amatores. Tu autē. Lectio. v.

Ipsa edacitatē glutonibus: ipa ebrietatē ingerit temulētis
Ipsa naufragiū pudoris adulteris: ipa execrabile tradit
ꝑuersitatē incestis. Ipsa ammonet furē vt rapiat. Iracūdū vt
seuiat: mēdacē vt fallat. Ipa īter coniuges diuortia seminat: in
ter amicos discordiā: inter pacificos lites: īter fratres scādala
Ipsa tollit iudicib⁹ iusticiā: castis pudiciciā: artib⁹ peritiā. Ipa
aufert morib⁹ disciplinā: ⁊ vt altiora que amatoribus suis inge
rit crimina memoremus. Si fratrē aliq̄ndo germau⁹ vel frater
occidit: si fili⁹ negauit patrē. Si interempt⁹ est ab amico amic⁹:
cui⁹ hec instinctu facta sunt scelera: cuius intuitu? Cui⁹ spe? cu
ius fiducia nefanda cōmissa sunt? Hec ergo vita ē q̄ vos fallit
o amici: vt amicos vestros ad vitā euntes ꝑpetuam: iniusto con
silio reuocetis. Hec vos instigat parentes sanctissimi: vt filios
vestros proficiscentes ad comitatū celi: ad honorē incorrupti-
bilē: ad amicicias imꝑatoris eterni stultissimis lamētatiōibus
reuocetis. Ista ē o castissime cōiuges beatorꝝ q̄ ꝑ pietatis dolo-
rem impietatē martyrū mētib⁹ fecit tradere: ⁊ necē ꝓ liberatio
ne afferre. Nolite timere: nō separabūtur a vobis: sed vadūt
vobis preparare in celo desideratas mansiones: in q̄bus vna vo
biscū ⁊ filijs vestris: in ꝑpetuo gaudio maneatis. Tu aūt. L vj.

Dixit cū hec btūs sebastian⁹ indut⁹ clamide: succinct⁹ balteo
ex suo ore ꝓferret: subito ꝑ vnā ferc horā splēdore nimio de
celo veniēte illuminat⁹ ē. Et sub ipo splēdore pallio candidissi
mo amictus iuuenis appuit iuxta eū. Hec aūt gerebantur itra
domū ꝑmicerij noīe nicostrati: apud quē custodiebātur marcel

lian⁹ 7 marc⁹. Qui nicostrat⁹ habebat vxorē noīe zoe. Hec aūt sex ānos egritudinis īmīnētate: facta ē muta. Prudētiā tñ audiendi 7 intellegēdi nō amiserat: verū etiā meli⁹ q̄ʒ pri⁹ habuerat optinebat. Hec itaqʒ cū intellexisset oīa q̄ beatus sebastian⁹ dixerat: 7 tantū lumē circa eū vidisset: Cūqʒ omnes facto miraculo stupore tenerētur innuebat manu oībus quasi exprobrandi essent: qui tā euidenti assertioni nō crederēt: 7 genibus eius ad uoluta: rogare eū manuū indicijs cepit. Sed beatus sebastian⁹ cū videret q̄ discreta lingue expssione declarare nō posset: causas huius silētij pcōctat: didiscit sermonis illi copiā nimia vi infirmitatis ablatā. Tunc beat⁹ sebastian⁹ dixit. Si ego ver⁹ xp̄i sūuꝰ sū: 7 si xba sūt oīa q̄ ex ore meo audiuit hec mulier: 7 credidit: iubeat dñs meus iesus xp̄s: vt redeat ad eā officiū labioꝝ 7 apiat os eius: q apuit os zacharie pphete dñi. Ad hanc vocē scti sebastiani exclamauit mulier voce magna: dicēs. Beat⁹ es tu 7 benedictus sermo oris tui: 7 benedicti q credunt p te xp̄m filiū dei vivi. Ego eni vidi ocul' meis angl'ʒ ad te veniētē de celo: 7 librū ante oclos tuos tenētē: ex cuius lectione vniuersa sermonis tui ordo decurrebat. Bñdicti q in oībus q̄ locut⁹ es credunt: 7 maledicti q dubitauerit: vl' in vno xbo ex his oīb⁹ q̄ audierūt. Qm sic̄ supueniēs lumē vniūsas tenebras noctis excludit: 7 oīum ocul' lumē qd nox ceca negauerat reddit: ita lux sermonī tuorū oēm caliginē: oēmqʒ ignorātie mee cecitatē extersit. Et serenū post tenebras diē mētib⁹ reddidit. A me autē non solum incredulitatis tenebras exclusit: Verū etiā sermonis mei ostiū quod per sex annos clausum fuerat aperuit. Videns aūt nichostratus vir eius tāta mirabilia xp̄i in sua vxore celebrata: cepit pedibus sancti sebastiani aduolui 7 indulgentiā petere p hoc qd iperiali 7 pfectorio iussu: sanctos habuisset in vincul'. Et auferens ex manibus eoꝝ ferreos vectes: genua eoꝝ amplexus rogare cepit: vt dignarētur abscedere dicens. O quam beatus essē: si pro vr̄a salute possem mereri ɔstrigi: forsitā p sāguinis effusionē abluerer: vt mortē illā penaꝝ eternaꝝ euaderē: 7 ad illā vitā ptigerē: quā nobis de⁹ p os dñi mei sebastiani manifestare dignat⁹ ē. Cūqʒ rogaret marcellianū 7 marcū vt abscederēt dixerūt ei. Si tu fidei gl'iā quā nūq̄ʒ habueras accepisti quomō nos quā sēp ab ifātia habuim⁹ reliqntes: passiōis nr̄e calicē da

mus: quē nos tibi ꝓpinare possum⁹ nō dare: Diues enī est in oībus xp̄s: ⁊ ad se venientibus meliora exhibet ꝙ̄ rogať. Lu ā͠t.
IN illo tp̄e: descendēs Jh̄s de mōte: ste Secūdū lucā.
tit in loco campestri ⁊ turba discipl'orū eius. Et multitudo copiosa plebis: ab oī iudea ⁊ ihrl'm: ⁊ maritīma ⁊ tiri ⁊ sidonis Qui venerant vt audirent eū: ⁊ sanarētur a lāgorib⁹ suis. Et reliqua. Lectio. vij.
BEatissima in apostolorum natale zoe dū ad cōfessionē petri apostoli oraret: ab insidiantib⁹ paganis arctatur. Ducitur q̄ʒ ad patronū regionis naumacie: ⁊ cōpelliť martis staticulo quod illic stabat thuris guttam īcendere. Cui illa respondit. Mulierē ʒ marti sacrificare cōpellis: vt ostendas martē muliebria delectari. Sed ille īpudicissime veneri potuit pudorē eripere: mihi vero tropheū in frōte fidei portanti non poterit preualere. Nō ergo meis cōtraire viribus luctor sed dn̄i mei iesu xp̄i virtute cōfidens: ⁊ vos ⁊ illū pariter ridendo cōtemno. Tunc patronus regionis misit eā ʒ in custodiam obscurissimam: ⁊ per q̄nq̄ʒ dies fecit nec lumē videre eam: nec cibū nec potū accipere. Solū vox eius q̄ eam illic incluserat audiebatur dicētis sibi. Morieris fame ⁊ cecitate: nisi te libaturam promiseris diis. Sed cum transisset sex dies: Suggesserūt de ea prefecto seuienti: qui iussit eam a collo ⁊ capillis in arborē excelsam suspendi: ⁊ subter fumū sterq̄linij adhibere. Stati aūt vt suspensa est in confessione dn̄i emisit spm̄ Illi aūt auferētes corp⁹ ei⁹ saxo ligauerūt. Et tiberis alueo immiserūt dicētes Ne xp̄iani corp⁹ eius tollant: ⁊ faciāt sibi illā deā. Igiť celebrato ei⁹ martyrio venit ī sōnio sctō sebastiano: ⁊ narrauit ei q̄liter martyriū dn̄i suscepisset: scūs sebastian⁹ ꝓripuit et aīt tranq̄lino dicens. Femine nos ad coronam p̄cedūt. Ut q̄d viuim⁹? Et discedēs octauo die apostolorū: ad bti pauli cōfessionē accessit. T. a. Lec. viij.
NIcholomin⁹ ⁊ ip̄e ppessus insidias tētus est ⁊ a ppl'o lapidatus: mortu⁹ ē. Et corpus eius tiberino gurgiti mācipatū ē. Itē nichostratus et claudi⁹ vna cū castorio ⁊ victorino: ⁊ simphoriano dū corpa sāctorū p orā tiberinam reqrerēt: a p̄secutorib⁹ tēti sunt: ⁊ ad vrbis p̄fectū ꝑducti sunt. Erat iudex fabian⁹ q̄ eos hortat⁹ ad sacrificandū accelerarēt: ⁊ ꝑ decē dies minans eos ⁊ blādicijs agēs in nullo penit⁹ potuit cōmouere. Tūc fecit de eis ipatoribus su

gestionem. Quiqꝫ iusserũt eos torq̃ri tercio. Cum nulla ratiõe
tormentis compulsi cederent: iussit eos ĩ medio mari precipites
dari. Jmmẽsis itaqꝫ arctati põderibꝰ pelagi fluctibꝰ dati sunt:
vt in loco mũdo inter aquas coronã martyrij celebrarẽt. Insi-
diabant̃ itaqꝫ infideles fidelibus: ꝛ iniquo furore xp̃ianũ non
poterãt nomẽ audire. Interea dũ torq̃tus qui eis se simulata fi
de sociasset dicẽs se esse xp̃ianũ: porro hic apostata extiterat: ꝛ
erat fraudulentus in oĩ sermone: ꝛ callidꝰ in oĩ cõmisso. Quid
multa? Dũ a ti-burtio viro scolasticissimo ꝛ scõ frequẽter argu
eretur: Qđ capillos sup apicẽ frõtis tõsoris arte cõponeret: ꝙ
assidue pasceret: ꝛ ludẽdo pranderet: ꝙ libẽtiꝰ feminarũ se aspe
ctibus daret: ꝛ ꝙ a ieiunijs ꝛ orõnibus se tolleret: ꝙ somno de-
ditus nõ interesset puigil in hymnis dei. Dũ pro his vt dixim⁹
a beato tiburtio acriꝰ argueret̃: simulat se eq̃nimit̃ monẽtẽ acci
pe: ꝛ dat artẽ q̃tenꝰ orãtẽ sãctũ tiburtiũ cõprehẽderẽt ĩfideles.

IN qua cõprehensione seip̃m teneri fecit: ꝛ si Lect. ix.
mul ad secretorium pduci iudicis seuientis. At vbi intro
ducti sunt fabianus p̃fectus ad eum dixit: q se arte tradiderat.
Quis diceris? At ille respõdit torquatꝰ. Fabianꝰ dixit. Igno
ras quod iusserũt inuictissimi p̃ncipes: vt qui sacrificare dijs
noluerit: diuersis supplicijs marcerẽt. Torquatꝰ dixit. Xp̃ianꝰ
sum. Fabianꝰ dixit quid ꝯfiteris? Torquatꝰ ait. Hic magister
meus est: ꝛ ip̃e me docuit semp: qđ hunc video facere necesse est
vt faciã. Fabianꝰ cõuersus ad tiburtiuꝫ dixit. Audisti qd torq̃
tus asserat? Quid ad ista respõdes? Tiburtius dixit. Torquatꝰ
diu est quod se xp̃ianũ mẽtitur. Uirtus enim ip̃ius nois sancti
graniter fert ꝛ moleste suum nomẽ non a suis amatoribꝰ vsurpa
ri. Re enim vera vir illustrissime. Hoc xp̃ianum vocabulum di
uine virtutis est sectatorum scilicet xp̃i q vere philosophati sũt
q ad obterẽdas libidines fortiter militauerũt. Credis ne vir il
lustrissime istũ esse xp̃ianũ: q in lenocinio sui moliẽdo capitꝭ fim
brias omittit: q tonsurã diligit: q flexũ gressũ ip̃robo visu osten
dit: q scapulis molliter gestit: q vota negligẽter agit: feminas
diligentius intuet̃. Nũquã tales pestes xp̃s habere dignatꝰ ẽ
seruos. Uerũ qm̃ me hic se imitaturũ asseruit: hic ĩ tuo ꝓbabis
eũ cõspectu mentitũ. Hinc eni q̃lis semp fuerit nũc euidenter
ostendet. Fabianus dixit. Cõsultiꝰ facies: si saluti tue cõsulas:

et pncipũ decreta nõ otẽnas. Liburti⁹ dixit. Ego saluti mee me
li⁹ nõ osulo:q̃z vt dos deasq̃z otẽnẽs: vnũ dñm iesũ xp̃m dñz me
ũ ee ofitear. Lorq̃t⁹ dixit. Nõ solũ ipe xp̃ian⁹ crudelis ẽ: verũ
etiaz multos psuadet: decipit ac docet: omnes deos demones
esse. Ipe aũt cũ socijs suis: cũ qb⁹ magicas clades exercet: die
noctuq̃z incãtatiõib⁹ occupat. Tiburti⁹ dixit. Falsus testis non
eritipũit⁹. Iste quẽ vides illustrissime vir: malicie sue cura ext
stuãs: ad nihilũ aliud ẽxpianis iiict⁹: nisi vt cogitaret quomo
do se nobili q̃si xp̃ianũ ostẽderet: ꝛ quõ alijs se fidelissimũm men
tiret. Reprehẽdebã tñ meũ ciclopũ edacitate imersum vino pu
dore ꝛ sepultam diuini nominis sanctitatem. Lu aũt.

In natale sãcte agnetis virginis.

Omnes q̃ gl'iemnr i dño: ꝛ ad edificationẽ virgi
nũ: qlit passa sit agnes btissima ad mẽoriã reuo
cem⁹ Lertiodecimo etatis sue ãno: mortẽ pdidit
ꝛ vitã inuenit: q: solũ vite dilexit auctorẽ. Infã
tia cõputabat i ãnis: sz erat senect⁹ mẽtis imẽ
sa: Lorpe qdẽ iuuẽcla: sz aio cana. Pulchra fa
cie sz pulchrior fide. Que cũ a scholis reuerteret: a pfecti vrbis
filio adamat. Lui⁹ parẽtes dñ requisisset: ꝛ iuenisset: cepit offerre
plurima ꝛ ãpliora pmittere. Deniq̃ secũ detulit ornamẽta pcio
sa: q̃a btã agne veluti q̃dã stercora sũt recusata vnde factũ est
vt iuuẽis maiori vrgeret stimlo: ꝛ putãs eã meliora velle accipe
ornamẽta: omne lapidũ pciosoꝝ secũ defert glãz: ꝛ p se ipm et
p amicos ꝛ notos: ꝛ affines cepit aurem vginis appllare. Diui
tias. domos. possessiões. familias atq̃z omnes mũdi delicias re
pmittere: si ↄsẽsuz de ↄiugio nõ negaret. Ad hec beata agnes.
Tale ferẽ iuuẽi dedisse respõsũ. Discede a me fomes pcãti: nu
trimentũ facinoris: pabulũ mortis. Discede a me: q: iã ab alio
amatore pueta sũ: qui mihi satis meliora te obtulit ornamẽta: ꝛ
anulo fidei sue subarrauit me: lõge te melior ꝛ genere ꝛ dignita
te ornauit me iestimabili decore. Dextrã meã ꝛ collũ meũ cixit la
pidib⁹ pciosis tradidit aurib⁹ meis inestimabiles margaritas:
ꝛ circũdedit me vernãtib⁹ atq̃z coruscãtib⁹ gẽmis. Lu. a. R. ij.
Posuit signũ i faciẽ meã: vt nullũ pter eũ amatorẽ admittaz
Induit me ciclade auro texta: ꝛ imẽsis mõilib⁹ ornauit me

Ostēdit mihi thesauros icōparabil's: quos mihi se daturū si ei pseuerauero repromisit. Nō ergo potero ad ɔtumeliã prioris amatoris: vel accipere aliū: ⁊ aliū derelinq̄re: cū quo sū depacta charitate. Cui⁹ est generositas celsior: possibilitas fortior aspect⁹ pulchrior amor suauior: ⁊ omni grā elegātior. A quo mihi iā thalam⁹ collocatus est. Cui⁹ mihi organa modulatis vocibus sonāt: cuius mihi virgines iustissimis vocib⁹ cantant: iam mel ⁊ lac ex ore eius suscepi. Jam amplexib⁹ eius castis: astricta sum. Jam corp⁹ ei⁹ corpori meo sociatū est: ⁊ sanguis eius ornauit: genas meas. Cui⁹ mať virgo est: cuius pater feminā nescit. Cui angeli s̄uiūt: cuius pulchritudinē sol ⁊ luna mirantur. Cui⁹ odore reuiuiscūt mortui: cuius tactu formidāť inferni. Cuius opes nūq̄ꝫ deficiūt: cui⁹ diuitie non decrescūt. Ipsi me tota deuotione cōmitto. Quē cū amauero casta sum: cū tetigero mūda sū. Cū accepero virgo sū. Nec deerūt post nuptias filij: vbi partus sine dolore succedit: ⁊ fecūditas quotidiana cumulatur. Audiens hec insan⁹ iuuenis: amore capiť ceco: ⁊ inter āgustias animi anhelo cruciabať spiritu. Inter hec lecto ꝓsternitur: ⁊ ꝑ alta suspiria amor a medicis aperiť. Fiūt nota patri: que fuerāt inuēta a medicis. Et eadē paterna voce q̄ fuerāt iam dicta a filio: ad petitionē virginis reuoluūť. Abnegat agnes beatissima ⁊ se nullo pacto asserit ꝓoris spōsi federa violare. Cūq̄ꝫ pater in fastib⁹ ɔstitutus: se p̄fecturā agere: idcirco nō sibi quēuis etiã illustrissimū posse p̄ferri: cepit tā ingrere vehemēter quis esset sponsus: de cuius se agnes potestate gloriaretur: aut iactaretur

Tunc qdā extitit ex parasitis ei⁹ qui diceret hāc christianā eē ab infātia: ⁊ magicis artib⁹ ita occupatā: vt xp̄m dicat spōsū suũ. Audiēs hec prefectus letus efficitur. Et missa apparitione cū ingēti strepitu: suis eā tribūalib⁹ sisti precepit. Et primum quidem blādiť eam sermonibus secretius prouocat. Dehinc terroribus pulsat. Sed christi virgo nec blandimēto seducitur nec terrore concutitur. Sed eodem vultu eodemq̄ꝫ animo pseuerans et terrētem sicut blandiētem animo ɔridebat. Vidēs itaq̄ꝫ simphroni⁹ p̄fect⁹ tātā i puella ɔstātiā: pentes ei⁹ alloqť: Et q̄ erāt nobiles: ⁊ vi iferre nō poterat: titulũ xp̄ianitatis opposuit. Sequēti itaq̄ꝫ die agnem sibi presētari iubet. Et iterum atq̄ꝫ iterum repetens replicare cepit de iuuenis a

(Lu aūt. 𝔷.iij.

more sermonẽ. Cũq3 omnis sermo eiꝰ casso labore deficeret: si-
sti eam suis tribunalibꝰ iterũ iussit. Cui ⁊ dixit. Superstitio xp̄ia
noꝝ de quoꝝ te magicis artibꝰ iactas: nisi a te fuerit segregata:
nõ poteris insaniã abijcere pectoris: neq3 eq̄ssimis ↄsilijs ꝑbe
re ↄsensũ. Unde ad venerãdam deaz vestaz te ꝓperare necesse
est: vt si ꝑseuerãtia v̄ginitatis placet: eiꝰ die noctuq3 sacrificijs
venerãdis sistas. Ad hec beata agnes dixit. Si filiũ tuũ quam
uis iniquo amore vexatũ tamẽ viuẽtẽ hominẽ recusaui: hominẽ
vtique qui est ratione capax: qui audire et videre et palpare:
⁊ ambulare potest: ⁊ flore huius cum bonis perfrui. Si ĝ hunc
causa amoris xp̄i nulla possũ ratione recipe: quomodo possum
idola muta ⁊ surda: ⁊ sine sẽsu ⁊ sine aĩa colere: ⁊ ad iniuriã sũmi
dei ceruices meas vãis lapidibꝰ iclīare: Audiẽs hec siphroniꝰ
dixit. Cupio ꝑbere ↄsiliũ ĩfãtie tue: ⁊ adhuc te deos blasphemã
tẽ idcirco differo: q2 annos tuos infra sẽsuz aspicio. Noli ergo
temet ipsã ita decipere: vt motꝰ deoꝝ ĩcurras. Lu aũt. Lec. iiij

BEata agnes dixit. Noli infãtiam corporalẽ ita ĩ me despice
re: vt putes me te velle habere ꝓpiciũ. Fides enĩ nõ in ãnis
sed ĩ sensibꝰ gerit̃. Et deꝰ omnipotẽs mẽtes magis probat: quã
etates. Deos aũt tuos quoꝝ motꝰ me icurrere nõ vis: ipsis ira
sci ꝑmitte: ipsis loqui. Ipsi hoc mihi ꝑcipiãt: ipsi iubeãt se coli
ipsi iubeãt se adorari. Uerũtñ q2 te ad hoc video tẽdere quod
impetrare nõ poteris: qdquid tibi videt̃ exerce. Simphronius
dixit. Unũ tibi ex duobꝰ elige: aut dee veste sacrifica: aut cũ me
retricibꝰ scortaberis in ↄtubernio lupanari. Et longe erũt a te
xp̄iani: qui te ita magicis artibꝰ ibuerũt. Ut hãc calamitatẽ in-
trepido animo: te ꝑferre posse cõfidas. Unde vt dixi aut sacri-
fica dee veste ad laudẽ generis tui: aut ad ignominiaz nataliũz
tuoꝝ eris publice abiectionis scortũ. Tũc beata agnes cũ ingẽ
ti ↄstãtia dixit. Si scires qs est deꝰ meꝰ: nõ ista tu ex ore tuo pro
ferres. Unde q2 ego noui virtutẽ dñi nostri iesu xp̄i secura ↄtẽ
no minas tuas. Credẽs ꝙ neq3 sacrificẽ idolis tuis: neq3 pollu
ar sordibꝰ alienis. Mecũ enim habeo custodẽ corporis mei an
gelũ dñi. Nã vnigenitꝰ dei filius quẽ ignoras: murꝰ mihi ẽ ĩpe
netrabilis: ⁊ custos mihi ẽ nũq3 dormiẽs: ⁊ deffensor mihi ẽ nũ
q3 deficiẽs. Dij aũt tui aut erei sũt: ex qbꝰ cucume meliꝰ fiũt ad
vsus hominũ: aut lapidei: ex qbꝰ platee meliꝰ sternunt̃. Diuini

tas q̃ nõ in lapidib⁹ habitat sed in celis. Neq̃ȝ i ere aut i aliq̃ uo metallo: Sed in regno ɔsistit sup̄no. Lu aũt ꝛ sit es tui nisi ab isto rũ cultura recesseritis: sitis vos pēa ɔcludet. Sicut enĩ igne con flati sunt vt fũderēt: sic colētes eos ꝑpetuo icēdio ɔflabũt: nõ vt fũdāt: s; vt ɔfũdāt. ꝛ peāt i etnũ. Ad hec isan⁹ iudex iussit eã expoliare: ꝛ nudã ad lupanar duci: sub voce p̄cõia dicētis. Ag nē sacrilegã ṽginē diis blasphemiã iferētē: scortũ lupanari bus date. Stati autē vt expoliata ē crine soluto: tãtam densitatē capillis ei⁹ gr̃a diuina ɔcessit: vt meli⁹ eoꝝ fimbrijs videreť: quã vestib⁹ tecta. Ingressa aũt turpitudinis locũ: āgelũ illic dei ita patũ inuenit vt circũdaret eã imēso lumine: ita vt null⁹ posset eã ꝑ splēdore nec ɔtigere: nec videre. Fulgebat enĩ tota cella illa: q̃ si radiãs sol i ṽtute sua. Lu autem. Lec. v.

Et q̃nto curiosioꝛ q̃s eã oc'lis voluisset videre: tãto pl⁹ sui vi sus aciē obtũdebat. Cũq̃ȝ se i oꝛationē dño substrauisset: apparuit ante oc'los ei⁹ stola cãdidissima. Et app̄rehēdēs eam induit se: ꝛ dixit. Gr̃as tibi ago dñe iesu xp̄e q̃ me numero ancilla rũ tuaꝝ ɔputãs: vestiariũ mihi largiri p̄cepisti. Ita nãq̃ȝ ad mē surã coꝛpusculi ei⁹ aptatũ erat idumētũ: ꝛ ita nimio cãdoꝛe ɔ̄spicuũ: vt null⁹ dubitaret hoc nõ nisi manib⁹ angelicis p̄paratũ. Interea lupanar loc⁹ oꝛationis efficiť. In quo omnis q̃ fuisset ingressus adoꝛaret: siue venerareť dans honoꝛē imēso lumini: adeo vt q̃sq̃ȝ mũdioꝛ egredereť foꝛas: q̃ fuerat int⁹ igressus. Cũq̃ȝ hec agereť p̄fecti fili⁹ q̃ auctoꝛ hui⁹ sceleris erat: venit ad locũ cũ sodalib⁹ suis iuuēculis: q̃si isultatur⁹ puelle cũ q̃b⁹ libidinis sue se credebat ludibriũ eijcere. Et ingressos ante se feruētes pueros: ꝛ turpiter seuiētes: cũ nimia autē veneratione ꝛ ingenti admiratione regressos cepit impudenter agere: et vanos ac molles ꝛ miseros iudicare. Et irridēs eũ locũ in quo virgo oꝛabat: audacter ingressus ē. Et vidēs tãtũ lumē circa eam nõ dedit honoꝛē deo: sed irruēs in ipso lumie p̄usq̃ã vel manu eam ɔtigeret: cecidit in faciē suã: ꝛ p̄focatus a diabolo expirauit. Videtes aũt socij ei⁹ q̃ moꝛa; int⁹ inecteret: putabant obscenis eum operib⁹ occupari. Et ingrediēs vnus ex iuuenib⁹ q̃ ei familiarioꝛ erat: vt q̃si cõgratulareť insultationi ei⁹. Moꝛtuum eum inueniēs: exclamauit voce magna dicēs. Pijssimi romani: succurrite. Magicis artib⁹ ista meretrix: filium p̄fecti

interfecit. Fit repente cōcurs⁹ populorū ad teatrū: ꝛ varia vul-
gi furētis acclamatio. Alij dicebāt magicā. Alij dicebāt nocē
tem: alij sacrilegā cōclamabant. Prefect⁹ āt audiens filiū su-
um iterisse cū ingēti tumultu ꝛ luctu venit ad teatrū. Et ingres-
sus locū in quo corpus filij ei⁹ exanime iacebat: cū īgēti clamo
re dicebat beatissime virgini. Crudelissima omniū feminarū: ad
filiū meū voluisti apodixā artis tue magice demōstrare. Et cū
talia atq; huiuscemodi verba multa repeteret: ꝛ causas mortis
eius ab ea vehementer inquireret: Beata agnes dixit. Ille cu-
ius volūtatē volebat pficere: ipse in eū potestatē accepit. Quare
omnes q ad me ingressi sunt: sani sunt: qa vniuersi dederūt ho-
norē deo: qui misit angelū suū: ꝛ induit me hoc indumēto mie:
ꝛ custodiuit corp⁹ meū: qđ ab ipis cunabilis xpo cōsecratū ē ꝛ
oblatū. Uidētes ergo splēdorē angelicū: adorabāt oēs ꝛ absce-
debāt illesi. Hic aūt impudēs stati vt ingressus est: cepit seui-
re ꝛ fremere. Cūq; manum suā ad me cōtingēdā aptaret: dedit
eū angel⁹ dñi in reprobā mortē. Dicit ei prefectus. In hoc ap-
pebit: qa nō magicis artibus ista gessisti: si depcata fueris āge-
lū: vt restituat mihi filiū sanū. Cui btā agnes dixit. Licet fides
tua hoc impetrare non mereť a dño: tamē qa tēpus est vt fides
dñi nři iesu xpi manifesteť: egredimini omnes: vt solitā ei orō
nem offeram. Cumq; vniuersi fuissent egressi: prosternēs se ī fa-
ciē plorans rogare cepit dñm: vt iuuenē suscitaret. Orāte autē
illa apparuit angel⁹ dñi: q et eleuauit eā flētē. Et cōfortans ani-
mum eius: iuuenem suscitauit. Qui egressus foras: cepit voce
publica clamare ꝛ dicere. Unus deus in celo ꝛ in terra: ꝛ ī mari:
qui est deus xpianorū. Nam omnia templa vana sunt. Dij q
coluntur omnes vani sunt: ꝛ penitus nec sibi possunt: nec alijs
aliquod auxilium exhibere. Ad hanc vocem omnes aruspices
ꝛ templorum pontifices conturbantur. Et fit per eorum cōtur-
bationē vehementior quā fuerat seditio populorū: atq; omnes
vna voce clamabant. Tolle magam. Tolle maleficam: que et
mentes immutat: ꝛ animos alienat. Prefectus aūt videns tā-
ta mirabilia obstupuit. Sed veritus proscriptionē si cōtra pōti-
fices tēplorum ageret: ꝛ agnē cōtra suas sentētias deffensaret:
vicariū ad seditionē ppli iudicē dereliqt. Ipse aūt tristis absces-
sit ꝙ eā nō potuit post resurrectionē filij sui liberare. Tūc vica-

rius aspasius nomine iussit ignē copiosum accendi: & in medio eam iactari precepit flammarum. Quod cum fisset impletum: statim in duas partes diuise sunt flamme: & hinc inde sediti-osos populos exurebant. Ipsam autem penitus in nullo con tingebat incendium. Et hoc magis non virtutibus diuinis: sꝫ magicis reputantes artibus: dabant fremitus inter se populi & infinitos clamores ad celos. Tunc beata agnes expandit ma-nus suas in medio ignis: & his verbis orationem fudit ad dn̄m Omnipotens adorande tremende colende: pater domini nostri iesu xpi benedico te quia per filium tuum euasi minas impiorū hoīum: & spurcitias diaboli impolluto calle trāsiui. Ecce & nunc p spiritum sanctum rore celesti perfusa ignis iuxta me moritur Flamma diuiditur & ardor incendij huius ad eos a quibus in me ministratur refunditur. Benedico te pater predicande q2 etiam inter flammas intrepidam me ad te venire permittis. Ec ce iam quod credidi video: quod concupiui complector. Te cō fiteor labijs. Te corde. Te totis visceribus concupisco. Ecce ad te venio summū & verum deum: qui cum domino iesu xpo fi lio tuo: & cum spiritu sancto viuis & regnas modo & semper & p cuncta secula seculorum amen. Cumqꝫ complesset orationē: ita omnis ignis extinct⁹ est: vt nec tepor quidem incendij remane-ret. Tunc aspasius vibis rome vicarius populi seditionem nō ferens: in gutture eius mergi precepit gladium. Atqꝫ hoc exitu roseo sanguinis sui rubore perfusam sibi xps & sponsam & mar tyrem consecrauit. Tu autem.

Eodem die natale sanctorū fru-ctuosi. Augurij. & Eulogij.

In temporibus illis fructuosus episcop⁹. Au-gurius. & Eulogius diacones die dn̄ica cōpre-hensi sunt. Reposito fructuoso in cubiculo: di xerunt se beneficiari in domū eiusdem. Id est aurelius. Festutius. Helius: & pollētius. Et cum sensisset pedū ingressum ipsorum: confe-stim surrexit & prodijt ad eos in solis. Cui milites dixerunt. veni: p̄ses te accersire iussit cū diaconib⁹ tuis. Quib⁹ fructuos⁹ eps dixit. Aut eam⁹. aut si vultis caltio me. Cui milites dixerūt Calciate ad animū tuū. Et mox vt venerūt recepti sūt i carcerē

fructuosus autem certus ⁊ gaudens de corona domini ad quā
vocatus erat: orabat sine cessatione. Erat autem ⁊ fraternitas
cum ipso ⁊ refrigerantes ⁊ orantes vt illos in mente haberet.
Alia autē die baptizauit in carcere: fratrez nostrum rogationū
fuerūt ⁊ ~~fecerūt~~ in carcere sex dies: ⁊ producti sunt duodecimo kalen-
das februarij feria sexta ⁊ auditi sunt eadē die. Emilianus pre
ses dixit. Fructuosuz. auguriū. ⁊ eulogiū ītroducite. Ex officio
dictum ē. Adstant. Emilianus preses fructuoso epō dixit. Au-
disti qd impatores preceperunt? Fructuos⁹ eps̄ dixit. Nescio
qd impatores vestri preceperint: ego ꝟo xp̄ianus sum. Emilia
nus dixit. Preceperunt deos coli. Fructuosus eps̄ dixit. Ego
vnū deū colo: q fecit celū ⁊ terrā: mare ⁊ oīa q̄ in eis sunt. Emili
an⁹ dixit. Scis eē deos? Fructuosus eps̄ dixit. Nescio. Emilia
nus dixit. colis? Eulogi⁹ diacon⁹ dixit. Ego fructuosuz. hi dij
audiūtur. hi timētur. hi colūtur. Si dij nō colūtur: nec impatoꝝ
vultus adorantur. Emilianus preses: augurio diacono dixit.
Noli verbis fructuosi auscultare. Augurius diacon⁹ dixit.
Ego deū omnipotētē colo. Emilianus preses ⁊ eulogio diacono
dixit. Nunqd ⁊ tu fructuosuz? Scies enī postea. Fructuos⁹ āt
eps̄ respexit ad dn̄m: ⁊ orare cepit ad dn̄m intra se ⁊ ait. Emilia-
nus dixit eulogio. Nunqd deos colis? Eulogi⁹ dixit. Nō co
lo. Sz ipsum colo: quem ⁊ fructuosus. Emilianus preses dixit
fructuoso epō. Eps̄ es? Fructuosus episcop⁹ dixit: sū. Emilia-
nus dixit fuisti. Et iussit eos sentencia sua viuos ardere. Et cū
duceretur fructuos⁹ eps̄ cū diaconib⁹ suis ad āphiteatrū. Po
pul⁹ fructuoso episcopo dolere cepit: Quia talē amorē hēbat
non tantum a fratribus: sed etiam ab ethnicis. Talis enī erat
qualem spiritus sanctus per beatum apostolum vas electiōis
doctorem gentium debere esse declarauit. Propter qd etiam
fratres qui sciebant illū: ad tantam gloriā pertigere: gaudebāt
poti⁹ quā dolebāt. Cūq3 multi ex fraterna charitate ei offerrēt
cōductū pmixtum poculū sumere nolēs ait. Non est hora sol-
uēdi statiōez. Agebat ei hora diei q̄rta. Siqdē ⁊ ī carcere q̄rta
feria statione solēnit celebrabat. Igit sexta feria: let⁹ atq3 secu
r⁹ festinabat: vt cū martyrib⁹ ⁊ pphetis ī padyso quē pauit dn̄s
diligētib⁹ eū solueret statione. Cumq3 ad āphiteatrū venisset:
stati ad eū accessit augustal noie lector eiusdē cū fletib⁹ deprcās

vt eū excalciaret. Cui beat⁹ martyr dixit. Dimitte me fili. Ego me discalcio. Qui cum se discalciaret: accessit ad eum cōmilito frater noster nomine felix. Apprehēditq3 dexteram ei⁹: rogās 7 deprecans: vt sui memor eēt. Cui scūs fructuosus martyr clara voce rñdit. In mēte habere me necesse ē ecclīaz catholicaz: ab oriente vsq3 in occidētē diffusam. Igit̄ in porta āphiteatri osti tutus: ppe iam vt īgrederet̄ ad coronam imarcessibilē: poti⁹ q3 ad penam obseruantib⁹ licet ex officio beneficiariis: quoz̄ noīa supra memorata sūt: ita vt ipi audirent: a frē nr̄o etiā marciale monente pariter 7 loqnte: eps sanctus ait. Iam nō deerit vobis pr̄: nec deficere vobis charitas poterit: 7 repromissio dn̄i: tam hic quam in futuro. Hoc eni qd̄ cernitis vni⁹ hore videt̄ ee in firmitas. Cōsolatus igit̄ frēs: ingressus est ad salutē: insignis 7 in ipo martyrio. Felicibus q sanctaz scripturarū facta repromissionis sentiunt similes ananie. azarie. 7 misaeli extiterūt: vt etiam in illis trinitas adipleret̄. Siqdem in igne seculi cōstitutis: 7 pater nō deesset: 7 fili⁹ subueniret: 7 sp̄us sctūs in medio ignis ambularet. Cumq3 exuste fuissent fasciole a q bus man⁹ eorum fuerāt colligate orationis diuine 7 solite cōsuetudinis memores positis genib⁹ de resurrectione securi: dn̄m deprecabantur. Tu autem.

In natale scti vicentij martyris.

Probabile satis est ad gl'iam vincentij martyris: q de scriptis passionis ipius titulis: inuidus extitit inimicus. Lec. i. Unde credim⁹ fide plena: relatu gestoz litterarūq3 apicib⁹ annotari: q victū se erubescebat audiri. Naturalis qppe prouidentia est: male errantiū3 auferre de medio testimonia prauitatis. Igitur cum apud cesar augustanam ciuitatem (vt multorum sinceritas: 7 signata veritatis verba testant̄) datiano cuidam p̄sidi gentili 7 sacrilego 7 dominis 7 principibus suis: seuiendi in christianos exoptata offula cecidisset: 7 oblatranti profane crudelitatis: famelico cani sua rabies aspirasset episcopos. clericos. 7 omnia sancta corpora tentamentis diaboli: magis deo probanda sp̄u nequicie sue rapidus precipitanter incubuit. Protinus prouolantes

episcopus gloriosissimus valerius ⁊ vincentius beatissimus
martyr perniciter in sue laudis titulo concurrerunt. Feliciores
se in ipsa futuros confessione credentes: si coronam statim pie
quoquam suis virtutibus ⁊ meritis ꝓ sua deuotione rapuissent
Sedens ille artifex scũ˟: vt vexatiõe itierĩs magis illos frãgeret
⁊ facili˟ afficeret iniuria: quos videret supari nõ posse ꝺ pẽa: ad
ciuitatẽ valẽtiã sãctos dei ꝑtrahi mox ꝑcepit. Cũ sũma pena
carceris: famis inopia: stridore cathenaꝝ vt mãib˟ ⁊ collo vix fer
ri põdera sustinerẽt: ⁊ ꝑ omnes art˟ iã tũc mortis supplicia pate
rẽt q̃ illi grauiora cumulati˟ ꝓ sua laude portarũt. Lu.a. E.iij.

SEd vbi iam defecisse eos crederet iugi iniuria fatigatos: ti
mẽs ne ipsoꝝ preuẽtus occasu seuicie sue damna pateretur
produci eos iussit e carcere. Cum putaret tã diu publice se clo
sos: nec corpore iam nec spiritu preualere. Mori tamẽ eos ante
tormẽta nolebat: q̃bus proponebat etiam nec mortuis tempera
re. Stupefact˟ datian˟ a cõspectu eoꝝ: q̃ integri corpore et viri
bus essent. Quid inq̃t istis indulgẽtiori pastu ⁊ potu largiori
propinastis? Et mirabat˟ furore cecus: robustiores eẽ quos de
us pauerat. Irascẽs igitur malignitati sue presagus spiritus:
q̃ . . . videbat inter sua supplicia fortiores: q eũ vĩcerent super
esse. Mox inflata vox serpentis: insibilat. Quid agis inquit
tu valeri: qui sub nomine cuiusdam religionis contra principes
facis? Extimans inimicus dei q̃ si ipsum cõturbare caput ⁊ ꝑ
cutere potuisset: idest episcopuꝫ reliqua quoqꝫ subiectiora faci
lius mẽbra cõfoderet. Sed dominus vnic˟ dei filius: voluit eti
am eũ ab inferioris ministerij nomine supari: vt auerteret quid
facturus aut acturus esset ille qui in capite sacerdotij erat: cuꝫ
posset eum etiam leuita eius qui habebat minora officiorum mi
nisteria vincere. Quid submurmurans inq̃t episcopo suo vin
centius sanctus: cuius iam erat spiritus in corona: ⁊ contra ca
nem leuiter musitas? Exclama inquit in magna voce christico
la: ⁊ contere rabiẽ q̃ contra sanctũ dei ministrũ latrat: diuie ꝓti
n˟ vocis auctoritate ꝑcussa frãgat˟. Iste enĩ ille ẽ venenatissim˟ s
pẽs q i ꝓthoplastis glĩaꝫ hominib˟ traditã: quã ipe ꝑdiderat:
inuidit. Stati isatiabilis homicida vt occideret quos de˟ imor
tales fecerat mori ⁊ ipe ꝯtẽpt˟ gustũ quẽ tradebat alijs prior ipe
propinatus est. Iste ille est quẽ exegim˟ e corporib˟ hũanis in

nocatione diuina: et xpi noie mecu decertet: pugnet si p̄ualet. Cō fidentia videbit me plus posse dū torqor: q̄ ille dū torqt. Qui dū punit grauꝰ ipe punief. Uñ iā singulariter gaudeo: q dum patior vindicabor. Exarsit diabolus aduersus xp̄ianā fidē. Et dū contemni se ac despici videt: ingemuit. Amouete inqt epm: istū vincentiū grauiorē rebellē: qui in publicā cōtumeliā venit: applicate tormētis. Animositati eius videbat maiora inferre supplicia: et quicquid illi accessuru erat pro gloria: vincere p̄sume

Sic potiꝰ i ferrēs diabo- (bat ex pena. Lu aut. Lec. iij. lus q̄ illi crudelitatis spū minabat: et supplicia q̄ inferebat ipse passurus. Applicate inqt ad eculeum: mēbris distendite: et toto corpe dissipate penā hāc ante ipa sui tormenta sustineat. Quid dicis inqt datianꝰ: vincēti? Ubi istud corpꝰ tnū misera bile conspicis? Et ille subridēs ait. Hoc est quod semp optaui. Nemo mihi amabilior: nec familiarior fuit. Lu solus maxime ad mea vota cōcordas. Ecce iā in sublimi agor: et te et ipos p̄nci pes tuos in seculo despicio. Ne cesses diabole crudelitate q̄ aspiras. Prestabis mihi gloriā: si inter ipa grauiora supplicioꝝ meoꝝ exicia vicaris. Nolo cesses. Insurge diabole: et toto malignitatis tue spū debacchare. Ne gl'iā meā minuas: ne dāna inferas laudi. Paratꝰ ē dei fuꝰ ad oia: p saluatoris noie sustinēda. Ut dū deuotionē meā punis: graui ipe puniaris. Clamare cepit dacianꝰ: et i tortores suos: et carnifices ipo suo illo furore bacchari. Uirgis et fustibꝰ milites cedere: et in suos āplius desevire. Dū fremit. Dū ad xpi fuū deuotissimū venit: pus ipe zabulꝰ suos occidebat: et de quos potestate habebat. Xp̄iano a pena tuto et de dei mia securo: illos magis q i illꝰ crātvexabat dtione. Quid dicis īqt vicētꝰ scūs: datiane? Ecce iā et de appito ribꝰ tuis vidicor: vltionē mihi penā ipe fecisti. Sūma voce fremere cepit: rabidioribꝰ itonare s monibꝰ. Stridore dētiū frēdere: et in suos āplꝰ desevire. Ut dū martyrē dei laccrat: se ipm potius laceraret. Fessi cessere carnifices: et defatigata sāguinolēta licet orum manus dum perlatera martyris pendet: victa defecit. Expallnit torqntiū vult: sudoris riuus liq̄scētia mēbra tabuerūt: āhelū pectus extabuit. Putasses potiꝰ ipos iter martyris scti tormēta torqueri. Et sanguis et ipsius datiani facies tremere cepit. Trepidū pectꝰ euanescētes ebetātes q̄ lumie ocli

quasi in sua morte cōfusi. Quid agitis suis militib⁹ exclamat. Nō agnosco man⁹ vestras. Obsistētes ꝑtinacit̃ homicidas se-pe vicistis. Parricidaꝝ magoꝝq silentia alta rupistis. Archana ipsa adulteroꝝ nobis incūbētib⁹ patefacta sūt. Et qsqs cōfitēdo mori timebat: i mortis cōfessionē ꝑduct⁹ ē. O milites ꝑncipū meoꝝ: quod in cōtumeliā impatorū nostroꝝ dicit̃: nō possum⁹ prohibere: vt vel ꝑ solo nostro pudore taceat̃. Alteros in cōfessione mortis sue loq cogim⁹: huic silētiū ꝑ cōtumelia nr̃a nō possumus iperare. Tu aūt. Lec. iiij.

Tunc sanct⁹ vincētius demū subrīdēs ait. Hoc est qđ in sancta lege ꝑscribit̃: vt vidētes nō videāt: ⁊ audientes nō audiāt. Dominū iesum xp̄m fateor filiū dei patris altissimi: ⁊ cum patre vnicū deū esse ꝓtestor. Et negare me asseris q̃ eā que vera sunt profiteor. Plane debes torq̃re si mētior: si principes tuos deos dicā. Sed torq̄ diutius cōfitētem. Nec a pena mea cesses vt vel si possis ꝓbatam sacrilego tuo spiritu cognosce veritatem. Jnsanior zabulus irritatus. Vox serpentis inflatior anhelum pect⁹ tumētioresq; ceruices ⁊ tota facies humanitatis vniuersa solā in corp⁹ beatissimi martyris fragrātē aciē luminū venenato pestifero sydere figebat oculoꝝ. Profluentez nō iā solis laterib⁹: sed toto corpore sanguinē cernēs viscerum interna patefacta: iuncturas ⁊ cōpages diuaricare diuortio tormētoruz Nihil erat qđ vl' suis iā posset irasci: ⁊ qđ diceba͂t iā ⁊ ipse mirabat̃. Miserere inqt vicētio datian⁹ tui: ne florē ꝑdas. Nūc primū vernātis etatis in ꝑmisannis posit⁹: ne vitā minuas lōgiorē. Parce iā supplicijs tuis: vt vl' sera q̄sunt tormēta lucreris. At ille ꝑsc⁹ sanctitate ait. O virosa diaboli lingua: qđ i me nō facies: q deū et dominū nostrū tentare voluisti: Nō timeo supplicia tua: q̄cūq; irat⁹ ꝓtegeris. Hoc magis mihi formidinis est: quod fingis te velle misereri. Percurrāt omnes pene: et si quid prestigijs: siqđ tua arte ꝑuersa: siqđ malignitatis viribus poteris experiri: exerce sub amarissimo veneno tuo fidē et fortitudinem: exanima xp̄iana. Nihil de supplicijs cesses: vt in omnib⁹ te victū esse fatearis. Datian⁹ dixit. Transferat̃ vicētius ad legitimā q̄stionē. Percurrant omniū latronū homicidaꝝq; ꝯuictoꝝ: etiā parricidaꝝ violētiora tormēta. Si tā diu inqt durare aīa potest: int̃ supplicia vl' mēbra deficiāt. Vicere me non

potest: iste dñ viuit. O felicē me inqt vincētius sanctus. Datia ne mine tue laus est mea: ꝫ terror asperior cumulatior gloria.

Quod irasci te grauius putas: mei modo (Lu ant. L.v. melius incipis misereri. Hinc ad patibulum raptus: immo ex ecnleo deposit⁹: tortores suos ipse pcurrens: moras carnifici cū arguendo in senicia sua: diabolū pudore tarditatis onerabat Torqtur̄ tuditur. flagellatur. exurit: ꝫ distētis mēbris crescebat corpus ad penaꝫ. Sed spiritus q xpm dominū fatebatur: in victoria perdurabat. Imponunt ardentes pectori lamine: ꝫ liquefactus inter ipsas cādētes ferri acies liquor guttis flamma stridente respergitur. Uulnera vulnerib⁹ imprimūtur: et super tormenta desenitt. Sales igniti adsperſi crepitantib⁹ minutim p membra dissiliunt: iam non ad artus tantū sed ad ipsa viscera suppliciorum tela iaciūtur. Et quia integri corporis pars nulla superesset q primū fuerat illata: iam et ipsa pena punitur. Attonitus datianus et a recurrentib⁹ suis militibus de vicentij beatissimi martyris victoria: vt putabat professiōe puersa aut certe iam de ipsa morte sollicitus quid ageret: vel quid diceret inquirebat. Renūciatur ipsi datiano a dilectis et merētib⁹ suis: p currisse vincētium vniuersa supplicia hylari vultu. spiritu fortiori. pertinaci magis professione quā ceperat dominū nostruꝫ iesum xpm fateri. Heu inqt datianus vincimur: sed adhuc habeo quod de supplicijs supsit. Et si flecti pertinacia nō potest: vel semper perduret in pena. Spiritus qui cohercerі non potest puniatur. Querite inquit locū tenebrosum oppressumqꝫ vrgēte tectura: ab omni publica luce sepositū: ꝫ perpetua nocte damnatum. Reatus huius peculiarem extra carceris carcerem patiatur. Ibi fragmētorum testule passim exasperatos congerite mucrones: vt ex omni parte male incisa fractura: elimatis eculeis iacētis corpus quidquid tetigerit insigat. Et ipsa conuersio laterum: iterum innouetur ad penam. Ut quū mutatis artubus membra euadere se credant: semper offendant. Diuaricate pterea distētū robore: quo ad vsqꝫ disscerpi pene artus possint: vt p singula mēbra rebellis nostrorum principum expiret. Inde clausū relinqte tenebris: ne vel oculis respiret ad lucē. Nullus ibi hominū relinqtur: ne vel cōsortio alicui⁹ smonis anime solatium. Clausa et obseruata sint omnia: Solliciti tantū estote: vt quan-

do dfecerit uiciet'. Nec mora cũ pma quies fessos custodũ ar
t' sõno vite lassabat: Ed datian' pene grauissime mortis intule
rat p ictius cõmutatur in gloriam. Tu autem. Lec. vj.

Carceris illi' nox eterna nouã accepit lucem. Flagrãt cerei
vltra' solitum fulgorẽ radiãtes. Ipse sanctus vicenti' stra-
mẽtis moll[illegible] iam refect': psalmũ dño canit ꝛ hymnũ: letus
et exultãs: vocis organa modulata suauitate cõtinẽs. Tota aũt
vicinia q̃ ad ei' supplicia mesta pẽdebat: p suauitate sonit' de
mulcet audit'. Trepidi subito expauere custodes: ꝛ euasisse per
fugã quẽ acceperãt putauerunt. Tũc beat' vincẽti' ait. Noli-
te timere. Pro vobis laudes meas ipe nõ fugio. Propere si po
testis irrũpite: ꝛ solatia martyris angelico obsequio ministrata
oculis haurite securi. Ubi relinq̃batis tenebras: gaudete lucẽ.
Quem ingemiscẽtẽ in suspirijs credebatis: in laude veri dei ꝛ
cũ patre vnici exultare gaudete. Laxata sunt vincula: creuere
vires. Corpus stramẽto molliori reficitur. Miramini potius:
et plenius pia voce asserite preconijs cõfessorẽ dei semper esse
victorẽ. Quin poti' ite renũciate datiano: qua pfruar luce. Cõ-
mẽtetur adhuc si potest diabolus et aliqd superaddat ad glori
am meam. Siquid potest de laudis titulo: nihil defraudet: sed
exerceat quidquid adhuc furor bacchãtis inuenerit. Solã ei'
misericordiam timeo: ne videatur ignoscere. Ad renũciationeꝫ
omnium: exanguis trepidus ꝛ pallid' datianus: etiã ipe sibi ma
le cõsci': et in se penam sensit: dũ in famulum dei seuit. Tandeꝫ
vox vera et si inuita simplicitate prorupit. Et quid inquit am
plius faciem'? Iã victi sum'. Deferat ad lectulũ corp' stramẽ
tis mollioribꝰ reponat. Nolo gl'iosiorẽ facere: si intormẽta dfe
cerit. Fert ad lectulũ gaudentiũ manibꝰ ꝛ letãtiũ humeris: q os
cularẽt vestigia ei': ꝛ omne corp' lacerũ lãberẽt: et ipsũ sãgui-
nẽ pfluẽtẽ in sue salutis remedia detigerẽt. Et q in ipsi' fuerãt
supplicia crassati: vtit eorũ obsequijs baiulatorum dei seruus
probatissimus: accipere inimicorum suorum meruit seruituteꝫ
Hic statim spiritus iam victo diabolo cruento: emicuit ex ecu-
leo. Et puto hoc maxime: ne datianus crederet per se esse serua-
tum. Renunciato igitur recessu eius. Jam victus atq; confusus
datianus ait. Si non potui inquit superare viuentem: puniã vl'
defunctum. Non est spiritus qui repugnat: nec etiam anima q̃

vincat. Cum mortuo et vacuo certamen nullum est. In exangues artus corpis destituti: nouis supplicijs debacchabor. Satiabor de ei⁹ pena: si mihi non potuit prouenire victoria. Proijcite inquit illum in apertum campum: nullo defendente obstaculo. Ibi cadauer exanime, feris, auibus: ⁊ canibus consumendum tradatur: vel quod solum inferre mortuo possum: nō habeat sepulturā. Sed ecce expositū ad suppliciū corpus non aliqua humana manus q̄ forte crederet̄ fuat corrupta. Non pia ipā licet miseratio xp̄iana: q̄ sibi martyrem in commune preuenisse gaudebat. In quo forte ideo nullius excubijs vigilauit obsequiū: nec angelica ⁊ diuina custodia honoris martyris defuisse crederet̄: si custodia vigilasset humana. Coruus haud ꝓcul residens: auis lenta ⁊ pigerrima: cute tetra: specie decolor: puto vt funebrē habitū velamēto quasi lugentis ostēderet: cū abigeret reliquas aues magnificas: pēnasq3 ꝑcutiens: aduenientem subito lupū incursibus suis terrēs exegit e corpore. Cū ille reflexa ceruice nō q̄ a corui illi⁹ impetu terreret̄: sed dū3 aspectu corporis stupefactus abiret credo aliquā custodiam mirabatur angelicam. Reddita est antiquitatis historia: per quem similem ante helie mane ⁊ vespere plenos messoꝝ portauerat cibos. Nunc santo vicentio martyri iussa obsequia ministraret Territus tali nūcio datianus: iam inquit vincere nec mortuum possum: ⁊ per diuersam seuiciam meam dū acrius ꝓsequor gloriosiorem feci. Tu aūt.

Secūdū ioannē.

In illo tp̄e. Dixit dominus iesus discipulis suis. Amē amē dico vobis: nisi granū frumenti cadens in terram mortuu3 fuerit: ipsum solum manet. Si autem mortuū fuerit multū fructum affert. Et reliqua.

Omelia ex dictis sancti augustini. Lectio. vij.

Confluentibus gentilib⁹ ad diem festū hierosolymam: ⁊ dominū iesum videre cupientibus: cum hoc illi ab apostolis nūciatum fuisset: Mox de sua passione q̄ nō solū iudei s3 etiā gentiles ad salutē erāt colligendi: hoc qđ in presenti lectione recitat̄ paucis premissis adiūxit. Uenit inquiens hora: vt clarificetur filius hominis. Ac deinde comparationē congruam subdendo: intulit dicens. Nisi granū frumēti cadēs in terram mortuum fuerit: ip̄m solū manet. Tu aūt. Lectio. viij.

Quo loco granum frumenti seipm̃ itelligi voluit: quo in terrã cadente per mortem carnis multarum messium seges p orbem emersit. Sicut ergo granũ frumenti cadens in terram nisi moriatur solũ manet: Sic xp̃s dñs solus bonus: Solus iust⁹. Solus sanctus mãsisset: nisi pro nobis mortuus fuisset. Moriens autẽ cunctas pene gentes: sua morte ad cognitionẽ suam adduxit: & eas tanquã optimũ fructum in horreum celestis patrie introduxit. Qui amat animam suã: perdet eam. Anima in hoc loco pro vita presenti accipitur vt alibi. Ne solliciti sitis anime vestre: & cetera. Tu autem. Lectio.ix.

Hec ergo sentencia gemina expositione accipi valet. Qui amat inquit animã suã: subaudi ab inferiorib⁹ in hoc mũdo perdet eam. Idest si amas animam tuam in deo: Perdes illam in seculo. Hoc est si ad hoc amas animam tuam: vt cupias vitam eternam tenere cũ xp̃o: perde eam mundo: vt non timeas mori pro xp̃o. Vel ita Qui amat animam suã perdet eã. Idest qui amat istam vitam presentem: pdet futuram. Qui sensus verior esse videtur: pro eo qđ sequitur. Et qui odit animam suã in hoc mundo: in vitam eternam custodit eam. Tu aũt.

In festo sancti illefonsi. Lectio.i.

Ecce dapes mellifini illius dñi Illefonsi quas de paradyso dei rapiens: & p totam hesperiam dispergens: inediam nostram ingenti satiauit eloquio. Non impar meritis illius sanctissimi dñi isidori: de cuius fonte adhuc clientul⁹: purissimos latices bibit. Nam directus a sancto ac venerabili papa eugenio toletane sedis metropolitano epo: ad supradictũ doctorem hispalẽsem metropolitanũ epm̃ sibi iã sciolus videbatur. Ab eo tentus & elimatus est: Et vt ferunt tẽporali ferro constrictus: vt quid scientie deerat plenius instructus: & ad pedagogum suum dominũ eugeniũ remeans: nõ post multos dies adhuc diaconi officia peragens in ecclesia sanctorum cosme & damiani quesitus est in suburbio toletano: vt abbas pficeretur. Ubi statim in officio clarens duas missas i laudem ipsorum dominorum suorum quas in festiuitate sua psallerent: miro modulationis modo pficeret: quas missas ifra an-

De sancto illefonso.

NOn inde post multū (notatas inuentes. Lectio .ij.
tēpus decedente dn̄o eugenio in sede sua ep̄s pficit̄. Cui⁹
statim virtus enucleata in sede romulea refulsit: ꝛ veluti facicu
la ardēs: omnē suā hispaniā plustrauit. Cui⁹ doctria vsq̧ hodie
fulget eccl'ia vt sol ꝛ luna. Cui⁹ memoria ī bn̄dictione odoris ꝛ i
cōpositiōe incēsi habet̄. Qui ab ipsis cunabul' ab ineūte etate
eunuchus pmanēs magnū in se dn̄o habitaculū pparauit. Qui
non manubrio manus: sed diuino secatus est gladio: nec igenio
ferramētorum resecauit libidinem: sʒ munere celesti promeru-
it sanctitatē. Qui subito dono supno afflat⁹ est tanto predeces
sorib⁹ suis clarens: qđ illis clausum fuerat ipi reseratū est. Sic
enim habitator suis spūs sanct⁹ egit: vt qđ iste celabat intus il
le patesceret foris. Et vbiq̧ preparatus adiutor fortissimus oc
curreret: vt iste ornaret quod in laudes virginū panderet: illis
reuelaret quod aliquid mirum in athleta ostenderent: vn̄ fideʒ
eius merito coram hominibus declararent: ꝛ laborantez in ago
ne speciali de donarijs suis nō euacuaret. Tu autē. Lec. iij

HIc enim egit: vt quod p tot annos populis desiderantib⁹
nec dū ostensū fuerat: illis circum se congregati stipate fa
ceret exprimi. Et reliquias sācte a deo dicate virginis ꝛ confes
soris sue leocadie: adueniēte die in sede regia sue festiuitati om
nibus adstantibus presentaret: ꝛ ante sepulchrū eius genibus
prouolutus: tumulus in quo sanctū eius corpusculum vsq̧ ho
die humatū est exiliret: ꝛ opertorium qđ vix triginta iuuenes
mouere possunt: non humanis manibus sed angelicis eleuatū:
velū qđ sctē martyris mēbra tegebat: viuēs foris submitteret:
ꝛ veluti manibus hominis extēsū: cōspectui ei⁹ virgo pulcher
rima obsequēs adueniaret: clamantibus ep̄is. principibus: pś-
byteris. ac diaconib⁹ clero: atq̧ oī pp'lo. Deo grās ī celo. Deo
gratias in terra: nemine tacente. Ipse vero manibus statim cō-
plexans ꝛ astringēs, talia fertur depromere vota: vociferās cū
omni populo: ꝛ clamans deo grās. Uiuit mea domina: per vitā
illefonsi. Et ipm repetens clerus vehementer psallebat all'ati-
cū quod ipe domin⁹ illefōsus generaliter fecerat. Speciosa fa-
cta es alleluya. Et alia q̄ in ipsa missa q̄ subter est annotata: in

CLamabat in (laudē eius depropserat. Tu. Lec. iiij
Ater voces ppl'i velut mugiens: vt aliqđ icisoriū deferrētvn̄

manibus quod tenebat precideret: ꝛ nemo illi occurrebat: quia
populus vastis ictibus vocibusqꝫ frendebat. Nam ꝛ sancta
virgo quod voluntate submiserat: vt desideria crescerent: vio
lenter trahebat. Sic princeps quondam recindus qui ei᷒ tem
pore preerat gloria et ferocitate terrena deposita: qui eū ab ini
quitatibus suis increpatus superbo oculo intuebatur: cultruꝫ
modicum quē in teca tenebat: cum lachrymis offerebat. Et col
lo submisso supplices manus a throno suo extentas: vt eum illi
defferrent instantius deprecabatur. Postulās vt indignū non
iudicaret sua cum lachrymis offerentem. Quem ille appreben
dens: quod manu lena iam modicum tenebat: dextra precidit: ꝛ
cultrum ipsum vna cum eisdem reliquiis tecis argenteis collo
cauit. Indignum iudicans: vt qui sancta preciderat polluta vl
tra tangeret. Sed sine mora requirenti munus qua voce vale
bat vicario iure precepit impendi. His peractis quia lōga sūt:
ista omnia enotari: omnia que vsui pertinebant ecclesie sancte
catholice: in dei laudib᷒ vsqꝫ quaqꝫ cōpleta sūt. Lu aūt. L. v.

His excussis. Alia adhuc miracula spiritus sanctus per eū
in ipso dominico aduētu: non post multos dies peregit. Sꝫ
quia omnia sunt longa recēseri que eius temporibus in toleta
na vrbe dominus vrbanus et dominus vuantius facta narra
bant: vl' ex multis pauca progrediamur. Quia qui mecum hoc
audierunt: cum hec legerint dolebunt pretermisisse tam multa
et magna que vtiqꝫ mecū sciunt. Superueniente vero die san
cte et semper virginis marie ante tribus dieb᷒ letanias peregit
ꝛ missam suprascriptā q̄ in ei᷒ laudē decātaret die ꝑfecit que ē
septima. At vbi ventum est in ei᷒ sancta solēnitate supradict᷒ rex
min᷒ de timore dei sollicitus: ꝛ de suis iniqtatibus male cōsci᷒
ad audiēda solemnia de more parato regali accessit. Naꝫ ser
uus dei illefonsus maiori adhuc munere fret᷒: dū diem dn̄a sua
cui ꝑsul seruiebat: ouans susciperet: ꝛ in laudē gēitricis dei hoc
quod supra renotauim᷒: sūmo cū cordis affectu armonie modu
latione cōposita musica appareret: ꝛ libellū virginitatis more
sinonime testimoniis veteris ac noui testamēti plenū certe ede
ret: ꝛ digne facūdia ad magnificētiā iā factā dn̄e sue exornaret
dū ante horas matutinas solito more ad obsequia deo pagēda
ↄsurgeret: ꝛ vigilias suas dn̄o cōsecraret: diacon᷒ atqꝫ subdia

conꝰ atqꝫ clericꝰ ante eū cū faculis ꝑcedentes: subito ostia atrij aperiētes: ecclesiā intuētes: atqꝫ in splēdore celesti oculos defigētes: lumē qđ ferre nō valuerūt: cū tremore effugiētes: lampades quas māibꝰ tenebāt: reliqrūt. Et sua vestigia qua venerāt adeūtes: ꝓpe mortui reuersi sunt ad sodales. Tu aūt. Lec. vj.

Sollicita omnis cōgregatio: regrētes quid dei seruus ageret cū angelicis choris: subito expauebāt custodes: et terga ad ostia ecclesie dantes: reuertebant̄ ad ꝓprias sedes. At ille sibi bene cōsciꝰ ante altare sancte virginis procedēs: reperit in cathedra ipam dominā sedentem: vbi solitus erat episcopꝰ residere: et populū salutare. Quā cathedrā nullus episcopꝰ adire tentauit: nisi postea dominꝰ sisbertꝰ qui istā statim sedē ipsā sedens exilio relegatꝰ est. Et eleuatis oculis aspexit ī circuitu eiꝰ et vidit omnē assidā ecclesie repletā virginū turmis: de canticulis quadā modulata suauitate aliquid decātantes. Aspiciēsqꝫ in eā vt ipe sibi cōscijs et bene charissimis refoueat: sic eum allocuta est voce. Propera in occursum serue dei rectissime: accipe munusculū a manu mea: quod de thesauro filij mei attuli. Sic eni tibi opus est: vt beneficio tegminis qđ tibi delatū ē: in meo tātum die vtaris. Et quia oculos fide fixos in meo semper seruitio ꝑmāsisti: et ī laudē meā: diffusa ī labijs tuis grā tā dulcia ī corde fideliū depixisti: ex vestimētis glorie iā in hac vita orneris: et ī futuro in ꝓptuarijs meis cū alijs suis filij mei leteris. Et hec dicēs ab oculis eiꝰ vna cū ꝟginibꝰ et luce qua venerat remeauit. Remāsit dei seruꝰ in tātū sollicitus de adipiscēda gloria: quātū ꝑspicuus de sibi palme victoria. Tu aūt.

In conuersione sancti pauli apli.

Paulus adhuc spirans minarum et cedis: in discipulos dn̄i. Abijt ad ꝑncipē sacerdotū: ⁊ petijt ab eo epistolas ad synagogas i damascū: vt si quos iuenisset vie huiꝰ viros ac mulieres victos duceret irl'm. Et cū iter faceret: otigit vt appinq̄ret damasco. Et subito circūfulsit eū lux de celo: et cadēs in terrā audiuit vocē dicētē sibi Saule saule qđ me ꝑseq̄ris? Qui dixit. Quis es tu? At ille. Ego sū iesus nazarenꝰ quē tu ꝑseq̄ris. Durū est tibi contra stimulum (Lec. j.

calcitrare. Et tremens ac stupens: dixit. Domine quid me vis
facere? Et dominus ad eum. Surge et ingredere ciuitatem: et ibi
dicet tibi quid te opporteat facere. Uiri aũt illi qui comitaban
tur cũ eo stabãt stupefacti audiẽtes quidẽ vocẽ: neminem autẽ
vidẽtes. Surrexit autem saulꝰ de terra: aptisqꝫ oculis nihil vi-
debat. Ad manus autẽ illum trahẽtes: introduxerunt damascũ
Et erat ibi tribꝰ diebꝰ non videns: et nõ manducãs: neqꝫ bibẽs

Erat aũt quidam discipulus damasci: (Lu aũt. Lec. ij.
nomine ananias. Et dixit ad illũ in visu dñs. Anania. At
ille ait. Ecce ego domine. Et dominꝰ ad illũ. Surge ꝛ vade in vi
culum ꝗ vocatur rectꝰ: et quere in domo iude saulũ nomine tar
sensem ecce enim orat. Et vidit virũ ananiã nomine introeuntẽ
et imponẽtem sibi manus vt visum reciperet. Respondit autem
ananias. Domine audiui a multis de viro hoc: quanta mala fe-
cerit sanctis tuis i hierusalem: ꝛ hic habet potestatẽ a principi-
bus sacerdotũ alligãdi omnes ꝗ inuocãt nomẽ tuũ. Dixit aũt
dominus ad eum. Uade quoniã vas electionis est mihi iste: vt
portet nomẽ meum corã regibꝰ et gẽtibꝰ: ꝛ filijs israel. Ego eni
ostendam illi: quãta oporteat eũ pro nomine meo pati. Abijt aũt
ananias ꝛ introiuit in domũ: et iponens ei manꝰ dixit. Saule fra
ter. Dominus iesus misit me qui apparuit tibi in via qua venie
bas: vt videas et implearis spiritu sãcto. Et confestim ceciderunt
runt ab oculis eius tamquã squame: ꝛ visum recepit. Et surgẽs
baptizatus est. Et cũ accepisset cibum: cõfortatus est. Fuit aũt
cum discipulis qui erant damasci per dies aliquot: et cõtinuo
predicabat in sinagogis iesum affirmans quoniam hic est xp̃s.

Stupebant omnes qui eum audie (Lu. aũt. Lec. iij.
bant: et dicebant. Nõne hic est qui expugnabat in hieru-
salem: eos ꝗ inuocabant nomẽ istud? Et huc ad hoc venit vt vi
ctos illos duceret ad principes sacerdotũ. Saulꝰ autem multo
magis cõualescebat et cõfundebat iudeos: qui habitabant da-
masci: affirmans quoniã hic est xp̃s. Cum autẽ implerẽtur dies
multi: cõcilium statuerunt iudei: vt eum interficerent. Note au
tem saulo insidie eorũ facte sunt. Custodiebant aũt portas die
ac nocte: vt eũ interficerẽt. Accipiẽtes aũt discipuli eius nocte
submittentes in sportam: dimiserunt per murum. Cum aũt ve-
nisset in hierusalem tentabat iungere se discipulis: ꝛ omnes ti

mebant eum nō credētes quia esset discipulus. Barnabas au-
tem apprehensum eū duxit ad discipulos: et quia in via vidisset
dominum: et quia locutus est ei. Et quomodo in damasco fidu-
cialiter egerit in nomine iesu: et erat cū illis intrans ꝛ exiens ī
hierusalē. Et fiducialit̄ agēs in nomine dn̄i. Loqbat̄ quoque
modo et disputabat cū iudeis: illi aūt q̄rebant occidere eū. Qd̄
cū cognouissent fratres: deduxerūt eū cesaream: ꝛ dimiserunt.
Ecclesia vero p totam iudeam et galileam et samariam habe-
bat pacē: ꝛ edificabatur ambulās in timore domini et consolati
one spiritus replebatur. Tu autem. Lec. iiij.

Quiā iam ad dei presepe moratus est: Qui ruminare verba
euāgelij dedignat⁹ nō est: Ait enim. Ascendi hierosolymā
cum barnaba assumpto et tito. Ascendi autem secūdum reuela-
tionē: et cōtuli cū illis euangeliū. Et qui pri⁹ ieiunus audierat
durū est tibi ɔtra stimulū calcitrare: mira postmodū virtute pre
sidentis pressus: ex verbi pabulo vires obtinuit: ꝛ calcē sup̄bie
amisit. Bos quoqꝫ dei nō tantū a feritate restringitur: sꝫ quod
magis sit mirabile ad arandum ligatur. Ut nō solum homines
crudelitatis cornu nō impetat: sed eorum etiam refectioni serui
ens: aratrū predicationis trahat. Ipse quippe de euangelizan-
tib⁹ quasi de arātib⁹ dicit. Debet enim in spe q arat aratro ara
re: et q triturat in spe fructus pcipiēdi. Qui igit̄ tormēta prius
fidelibus irrogauerat: et pro fide postmodū flagella libent̄ por
tat: qui scriptis etiā epistolis humilis ac despect⁹ predicat: qd̄
dudū terribilis impugnabat. Profecto bene ligatus sub ara-
tro desudat ad segete. Qui viuebat in cāpo male liber a timore
de quo recte dicit̄. Aut cōfriget glebas valliū post te: Jam sci
licet quoūdam domin⁹ mentes intrauerat. Qui illum veracit̄
humani generis redemptorē credebāt. Qui tamen cum nequa
quam a pristina obseruatione recederent: eis predicator egregi⁹
dicit. Si circūcidimini. xp̄s vobis nihil pderit. Qui ergo in hu
mili mēte fideliū legis duriciā redarguēdo triuit. Quid aliud
quā in valle post dominū glebas fregit Ne videlicet genera se
minū: q̄ excisus aratro fidei su co cordis exciperet: p custodiaꝫ
littere p̄ssa deperirēt. De quo bene adhuc subditur. Nūqd fi
duciam habebis in magna fortitudine ei⁹: ꝛ derelinq̄s ei labo-
res tuos: In rbino. cer otis hui⁹ fortitudine fiduciā de⁹ habuit

quia quãto illũ crudelius dura sibi inferentẽ pertulit: tanto ꝑ
se cõstãtius tolerãte etiã quos ipe in carne pertulerat: dereliqt
quia conuersum illũ vsqꝫ ad imitationẽ proprie passionis tra
Unde ꝛ per eundẽ rhinocerotẽ (xit. Tu aũt. Lec. v.
dicitur. Suppleo ea que desunt passionũ xp̄i in carne mea
De quo bene adhuc subdit. Nũquid credes ei quod reddat
semetẽ tibi: ꝛ aream tuã cõgreget? Consideremus saulum qs
fuerit cum ab ipsa adolescentia lapidantium adiutor existeret:
cũ alia ecclesie loca vastaret: ꝛ acceptis epistolis vastãda alia
peteret: cũ mors ei fideliũ nulla sufficeret: sed semper ad illoꝝ
interitũ alijs extietis anhelaret: Profecto cognouim⁹: quia
nullus tunc fideliũ crederet: quod ad iugũ deus tunc sue for
midinis vntatẽ elationis inclinaret. Unde ꝛ ananias voce do
minica postquam conuersum audiuit: extimuit dicens. Dñe au
diui a multis de hoc viro: quãta mala fecerit sanctis tuis i hie
rusalem. Tu autem.

Quia tamen repẽte commuta Lectio. vi.
tus: ab hoste predicator efficitur: ꝛ in cunctis mũdi parti
bus redemptoris sui nomẽ insinuat. Supplicia pro veritate tol
lerat: pati se que irrogauerat exultat: Alios blandimentis vo
cat. Alios ad fidem terroribus reuocat. Istis regnum polli
cetur celestis patrie: illis minatur gehennam ignis. Hos per
auctoritatẽ corrigit: alios ad viam rectitudinis per humilitatẽ
trahit. Atqꝫ i omni latere ad manũ se sui rectoris inclinat. Et
tãta arte dei aream cõgregat: quanta ꝓus illam elatione ventil
labat. Sed neqꝫ hoc abhorret a paulo quod rhinoceros bu
xei coloris dicitur: ꝛ elefantorũ ventres cornu ferire perhibet
Qui enĩ viuere sub vigore legis assueuit: aptius in illũ ceteris
custodia vniuscuiusqꝫ virtutis inoleuit. Quid enim ꝑ colorẽ
buxeũ: nisi abstinẽtie pallor exprimitur? Cui ipe tenaciter ad
herere testatur: dicens. Castigo corpus meũ ꝛ in seruitutẽ redi
go: ne forte alijs predicans: ipe reprobus efficiar. Qui diuine
legis eruditione preditus cũ alioꝝ ingluuiẽ redarguit: cornu
elefantem in vẽtrẽ ferit. In ventre vero elefantes ꝑcusserat:
cũ dicebat. Multi ambulãt quos sepe dicebã vob. Nũc aũt
ꝛ flẽs dico inimicos crucis xp̄i: quoꝝ finis interitus: quoꝝ de⁹
venter est: ꝛ glĩa in confusionem ipoꝝ. Et rursum huiusmodi

xpo domino nō seruiunt: sed suo iam ventri. Cornu igitur suo rhinoceros iste nō iā hoies: sed bestias pcutit: q̄ndo paul⁹ doctrine sue illa fortitudine nequaquaȝ pimendos humiles impetit sed superbos ventris cultores occidit. Que ergo in paulo scripta cognouimus supest: vt facta ⁊ in alijs credamus. Tu a.

Secundum ioannem.

IN illo tempore. Dixit simō petrus ad dominum iesum. Ecce nos reliquimus omnia ⁊ secuti sumus te. Quid ergo erit nobis? Et reliqua.

Omelia ex dictis sancti augustini. Lectio. vij.

GRādis fiducie Petrus piscator erat: diues non fuerat: cibos manu ⁊ arte querebat: ⁊ tamen loquitur confidenter: Reliquimus omnia. Omnia enim relinquit: qui volūtatem habendi deserit. Sed quia non sufficit tantum relinquere: iungit quod perfectum est. Et secuti sumus te. fecimus quod iussisti. Quid igitur dabis nobis premij? Jesus autē dixit illis. Amen amen dico vobis: q̄d vos qui reliqstis omnia: ⁊ secuti estis me: in regeneratione cū sederit fili⁹ hoīs in sede maiestatis sue: sedebitis ⁊ vos sup sedes duodecī iudicantes duodecī tribus israel. Nō dixit q reliqstis oīa. Hoc enī ⁊ socrates fecit philosophus: ⁊ m'lti alij diuitias contempserūt: sed qui secuti estis me: q̄d proprie apostolorum est atqȝ credentium. Tu autem.

Lectio viij.

IN regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue: quando ex mortuis de corruptione resurgent incorrupti: Sedebitis et vos in solijs iudicantium: condemnātes duodecim tribus israel. Quia vobis credentibus: illi credere noluerunt. Hinc dicimus cum suis discipulis iudicaturum iesum. Unde ⁊ alibi iudeis dixit. Si ego in beelzebub eijcio demonia: filij vestri in quo eijciunt? Ideo ipsi iudices vestri erunt. Nec quoniam super duodecim sedes sessuros esse: aut duodecim solos homines cum illo iudicaturos putare debemus. Duodenario quippe numero vniuersa significat iudicantiū multitudo propter duas partes nūeri septenarij quo significatur plerumqȝ vniuersitas que due partes idest tria ad quattuor: altera per alteram parteȝ multiplicata duodeci faciūt. Alioquin qm̄ in locū iude traditoris: apostolū mathiam legimus

ordinatū: Apostolus paulus q plus illis oībus laborauit: qui ad iudicandū sedeat non habebit: q ꝑfecto cum alijs sanctis ad numerū iudicū se ꝑtinere demōstrat cū dicit. Nescitis q̄ angelos iudicabim⁹? De quoq; ipsis iudicādis i hoc duodenario

Non enī qr dictū est (numero similis causa est. Lec. ix. iudicātes duodeci tribus isrl'. Trib⁹ leui q̄ terciadecima ē ab eis iudicāda nō erit. Aut solū illū populū nō cū gētibus ceteris iudicabunt: Qđ aūt ait in regeneratione. Procul dubio mortuoꝝ resurrectionē nōie voluit regeneratiōis intelligi. Sic enī caro mea regenabit̄ p īcorruptionē: quēadmodū aīa nr̄a regenerata ē p fidē. Quid ergo dicemus de paulo? Nūqd terti⁹ decimus iudicabit? Quomodo in cētum quīquaginta trib⁹ piscibus ingentē numerū sanctorū: ⁊ in quīq; fratribus illius q torquebatur ad inferos milia populi iudeorū: de quibus helie dicitur: Reliqui mihi septem milia virorum: Sic in duodecim sedibus: non tantum duodecim homines: sed magnus intelligit̄ numerus perfectorum. Orbis enim terrarum quattuor designatis ꝑtibus continet̄. Ab his omnib⁹ ꝑtib⁹ vocatur in trinitate. Quoniam ter quaterni duodecim fiunt: perfectum numerum significat. Duodecim ergo trib⁹ israel: Duodecim trib⁹ sunt. Sicut enim iudicaturi ex toto mūdo: ⁊ sic iudicādi ex toto mundo erūt. Et omnis qui reliqrit domū vel fratres: aut sorores: aut patrem. aut matrem. aut vxorē. aut filios. aut agros ꝓpter nomen meum: centuplum accipiet ⁊ vitam eternam possidebit. Sensus igitur iste est. Qui propter euangeliū xp̄i carnalia relinquent: spiritualia bona recipient: que comparatione ⁊ merito sui ita erunt quasi paruo numero centenarius comparetur. Qui nimirum a fratribus atq; consortibus propositi sui q ei spirituali glutino colligant̄: nullam gratiorem etiam in hac vita recipiet charitatē. Lege actus apostoloꝝ qr multitudinis credentiū erat cor vnum ⁊ anima vna: ⁊ erant illis omnia cōmunia. Nullusq; egēs erat inter illos: qr sua ꝓ dn̄o reliqrant. De quibus et apostolus ait. Tāquam nihil habentes: ⁊ omnia possidentes. Tu autem.

In natale sancti policarpi episcopi ⁊ martyris.

Atale sancti policarpi: q beati Lec. i. ioannis apostoli discipulus ꝛ ab eo smirneoꝝ episcopus ordinatus: totius asie princeps fuit postea vero regnante marco antonio: ꝛ lucio aurelio comite: quarta post neronem persecutionē smirne sedente ꝓconsule ꝛ vniuerso populo in amphiteatro aduersus eiꝰ personam: igni traditꝰ est. Cum quo etiam alii duodeci ex philadelphia venientes: apud vrbem prefatam martyrio coronati sunt. Tunc etiam germanicus athleta xp̄i insignis: glorioso martyrii agone translatus est. Nam cum a iudice damnatus fuisset ad bestias vltro sibi preparatas: bestias prouocauit. Despiciens videlicet temporalem mortem: ꝛ coronam vite eterne veloci fine adipisci desiderans. Scripsit idē beatus policarpus ad philipenses valde vtilem epistolam que vsq̄ hodie in asie conuentu legitur. Et vniuerso populo in se acclamationibꝰ excitato: primū cōpellētibus ꝛ deprecantibꝰ eum suis: vicinū locū semel ꝛ iterum succedens: deinde cōprehensus ab inquisitoribus: apponi eis mensam iubet: atq̄ epulas largius ministrare. Tu autem. Lectio. ii.

Et hore vnius spatio ab eis orationis gr̄a impetrato: instante hora ꝓgredit̄. Cūq̄ interrogaret̄ a ꝓcōsule: si ipse esset policarpus: se esse cōfitetur. Ego inq̄t habeo etatis tue reuerētiā: ꝛ pcens vltime senectuti tue: iura fortunā cesaris: gerēs de choribꝰ penitudinē: ꝛ cōclama tolle sacrilegos. Tūc policarpus toruo vultu ad populū q̄ i stadio residebat aspiciēs: eleuata ad celū dextera: cū gemitu ꝓclamauit ꝛ dixit. Tolle sacrilegos. Sȝ insistēte ꝓcōsule ꝛ dicente. Jura fortunā cesaris: ꝛ dic in xp̄o cōuicia ꝛ dimitto te. Policarpꝰ ad hec dixit. Octoginta ꝛ sex annis seruiui ei: ꝛ nihil me lesit vnquā. Quomodo possū blasphemare meū regē: q salutē mihi dedit? Cūq̄ rursus vehementius vrgeret: vt fortunā cesaris iuraret ait. Si hanc iactātiam queritis: vt ego fortunā cesaris iurē: ꝛ siqs sim ignorare te simulas cum omi libertate audi me: q: xp̄ianꝰ sū. Misso igit̄ curiōe magna ꝓtestari policarpū tertio cōfessū se xp̄ianū esse. Lec. iii.

Quo audito vniuersa multitudo tā gētiliū quā iudeoꝝ smirnēsiū ciuitatis: cū ingēti furore acclamabant. Hic ē totius asie doctor ꝛ pr̄ xp̄ianoꝝ: nostroꝝ aūt subuersor deoꝝ. Jpse est

q multos docet ne imolent: et ne adorent deos. Omnesq3 pariter conclamabant: vt pollicarpus viuus arderet. Oportebat enim visionem eius quam de ardenti ceruicali viderat impleri. Que cum dicto citius agerentur ipsis populis ligna vel de balneis vel de publicis quibusq3 locis sarmenta congregantibus: precipue iudeis ardentius: ad hec ex more feruentibus cum omni velocitate extructus est rogus. Tunc depositis vestibus senior ac zona resoluta: calciamenta quoq3 de pedibus tentabat educere: quod nunquam nisi a religiosis quibusq3 fide et deuotione semetipsos inuicem preuenientibus resolui consueuerat. Ita namq3 in omni etiam reliqua vita sua venerabiliter ab omnibus colebatur. Ut ergo expleta sunt que ad ignem pertinebant: cum eum vellent rogo impositum: etiam clauis affigere: ait. Sinite me. Qui enim dedit mihi ignis ferre supplicium: dabit vt sine dolore clauorum affixione flammas immobiliter perferam. Tunc illi omissis clauis: vinculis vsi sunt. Qui post tergum manibus reuinctis velut electus aries ex magno grege assumptus: acceptabile holocaustum omnipotenti oblatus est deo. Orationemq3 vt compleuit: subdunt ignem homines stipule ignis eterni. Cumq3 flamma ingens reluxisset: viderunt miracula omnes quibus deus videre ea concessit. Flamma etenim in modum camere curuata: in spe quasi veli nauis ventosi natantis supra corpus martyris stetit.

In natale sancte agnetis virginis et martyris. Lec. i.

Cum in toto mundo virgineus flos marie immarcessibiles coronas innectat: hoc ceptrigeram pudoris aulam immaculato conseruet affectu: eousq3 integritas perseuerauit ad palmam: vt in puellis tropheum sanctitatis arriperet: et per vestigia matris virginis ad celestem thalamum perueniret. Hinc est quod anulo fidei agnes se asserit subarratam: et clamat se amore domini constrictam. R. ij.

O Quam admirabile sacramentum virtutum: virgo tui tradidisti amoris exemplum. O quam sanctum peccatoribus dandum in virgines tribuisti responsum: contemnendo diuitias: refrenando carnis concupiscentias: et solam xpi pulchritudinem adamando Accedite ad puellam puelle: et discite in annis infantie: quales in pectore

suo circa amorem xpi flammas accendit. Dicit se amatori suo servare fidem: et eius corpus concupiscere solum: qui pro amore hominum non recusauit mortis interitum. Tu. Lectio .iij.

Discite xpi amorem in puella feruentem: et omnes mundi diuitias velut stercora recusantem. Ideo enim sanctorum p litteras traduntur exempla: vt vnusquisque p qualitate sexus: et per etatem annorum: modum sui propositi teneat. Et sicut per virginem virgines: ita et per coniuge coniuges: vincere seculum pro xpi amore studeant: ac repugnatione animi mundi dulcia et eius non recusantes precepta austera ad dilectiones perpetuas et ad gaudia eterna pertingant. Tu autem.

In natale sancti ignacij episcopi

Natale scti ignatij epi (et martyris. Le.j. et martyris q tertius post petrum antiochenam rexit ecclesiam. Fuit enim discipulus sancti ioannis euangeliste: vir in omnibus apostolicus: secundus post apostolos factus. Qui post enodium suscepit antiochenorum ecclesiam gubernandam: que olim a tempestatibus et persecutionibus agitabatur. Persecutionem enim commouente traiano: sponte veniens ad eum: ab ipso damnatus est: et romam vinctus mittitur. Cumque nauigans smirnam venisset vbi policarpus auditor sancti ioannis apostoli et condiscipulus eius erat: scripsit vnam epistolam ad ephesios: alteram ad magnesianos: tertiam ad traoenses: quartam ad romanos. Et inde egrediens: scripsit ad philadelphos: et ad smirnos et propriam ad policarpum: commendans illi antiochenam ecclesiam. In qua et de euangelio quod nup a me translatum: sub persona xpi ponit testimonium dicens. Ego enim et post resurrectionem eum in carne vidi: et credo quia sic sit. Tu aut.

Lectio.ij.

Et cum venit ad petrum: et ad eos q cum petro erant: dixit eis. Ecce palpate et videte: quia non sum demonium incorporale: et statim tetigerunt eum et crediderunt. Dignum mihi videtur q cum tanti viri fecerim mentionem de epistola eius quam ad romanos scripsit pauca ponere. De siria inqt vsque romam: pugno aduersus bestias in mari et in terra: nocte ac die ligatus cum decem leopardis: hoc est

militibus q̄ me custodiunt: q̄bus cū benefeceris: peiores effici
unt. Iniquitas aūt eorū mea doctrina est: sed nō idcirco iusti-
ficatus sū. Utinā fruar bestijs q̄ mihi sunt preparate: q̄s ⁊ oro
veloces mihi esse ad interitū: ⁊ alliciant ad comedēdū me: ne si
cut aliorum martyꝝ nō audeant etiā corpꝰ attingere. Nō si ve-
nire noluerint: ego vi faciā: vt deuorer. Ignoscite mihi filioli:
quid mihi prosit ego scio. Mea cupiditas crucifixa est: nūc in
cipio esse discipulus xp̄i: nihil de his q̄ videnť desiderās: vt ibꝫ
(xp̄m inueniā. Tu aūt. Lectio. iij.
Cumq; venisset ro
mā presentante traiano: circū sedente senatu: pilis plūbeis
primū scapule eius fuerūt cōcusse: deinde vngulis latera eius
dilaniata: ⁊ lapidibꝰ asperis cōfricata: postea expāsse manꝰ eiꝰ
⁊ igne replete: papiro oleo infuso ⁊ incēso latera eius adusta sūt
postea super carbones ardētes in pauimēto aspsos sancte eius
plante steterūt: postea lectū ascēdit flāmantē: postea dorsum eiꝰ
diu vngulis discissuꝫ: ⁊ dilaceratū fuit. Postea aceto ⁊ sale eiꝰ
plage perfuse sunt. Postea vngulis ferreis beata illiꝰ mēbra
sunt astricta: ⁊ pedes eiꝰ in ima carceris ligno cōclusi sunt: ⁊ tri
bus diebus ac noctibus panem non comedens: ⁊ aquam non
bibens. Sedente traiano pro tribunali in amphiteatro: concur-
rente omni turba romanorum: ligatus duobus obijcitur leoni-
bus. Cumq; iam proiectus bestias rugientes audiret: ardore
patiendi ait. Uiri romani qui hoc certamen spectatis non sine
causa laboraui: non propter prauitatem hoc patior: sed propter
pietatem. Frumentū xp̄i suꝫ: dentibus bestiarum molar: vt pa
nis xp̄i mundus inueniar. Hec illo dicenti: accurrerunt ad euꝫ
leones ⁊ ex vtraq; parte super eum intendentes: prefocauerunt
eum tantummodo: ⁊ non tetigerunt carnes eius: vt reliquie
eius tuitioni essent populo romanorū ⁊ magne vrbi: in qua pe
trus crucifixus est. Paulus decollatus est. Honesimꝰ lapida-
tus. Passꝰ est autē vndecimo traiani ānocōsulatꝰ aticij ⁊ mar
celli. kalendas februarij. Reliquie corporis eius a fratribꝰ eiꝰ
qui eum vsq; ad martyrium duxerant antiochiam: relate iacēt
extra portam daphniticā in cimiterio ecclesie. Tu autem.

In purificatione sancte marie.

Odierna die fratres charissimi nota so (Lectio.j. lemnitas ad habendum spe vite eterne: magnu co tulit gaudiu generi humano: quia xps infans in templo est presentat. Exultent ergo virgines: v go peperit xpm. Exultet vidue: xpm vidua ana cognouit. Exultet coniugate: nasciturum xpm he lisabeth maritata prophetauit. Nullus gradus preter missus est de quo no haberet testimoniu salus hominu. Nunquit enim so le virgies ad regnu celorum peruenit? Peruenit et vidue. Tu autem

O Quã magni meriti fuit illa vidua sancta ana. A (Lectio.ij. virginitate eni sua septe ãnis vixerat cu viro suo: et vsqz ad se nile etate peruenerat senectute sancta. Expecta bat infantia salua toris: vt paruu videret annosa: magnu agnosceret anniculosa: et intrante mudum saluatorem videret itura. Et in masculino sexu tria ipsa genera comedata sunt. Ipse puer xps natus e. Exultet pueri cotinentiam vouetes xpo puero. Ipse vero integritatis pu eritia cosecrauit: qui sue matri fecuditatem attulit: virginitatez no abstulit. Symeon ille senex diu vixerat: cuius etas comparat anne: et audierat respõsu: qd no esset visurus morte: nisi videret christum domini. Tu autem. Lectio.iij.

Intelligite fratres quatu desiderium habebant antiqui san cti videndi xpm. Sciebat eni illu esse venturu: et omnes q pie viuebant dicebat. O si hic me inueniet illa natiuitas. O si quod credo in scripturis dei: videaz oculis meis. Et vt noueritis quã tum desideriu habebat sancti: qui nouerant scripturas et crede bãt virginem parituraz: sicut modo audistis. Cu Isayas prophe ta legeret. Ecce virgo cocipiet in vtero: et pariet filiu: et vocabi tur nomet eius emanuel et emanuel qd sit: euãgeliu nobis apuit di cens. Quod e iterpretatu nobiscu deus. Non tibi ergo vile sit qcuqz ifidelis anima: non tibi videatur impossibile: vt virgo pareret virgo pariens permaneret. Intellige natu xpm: et non mireris vir ginis partuz. Ut ergo noueritis antiquos sanctos et iustos op tasse videre quod cocessuz est huic seni symeoni: dns noster ies xps ad discipulos loques ait. Multi iusti et prophete voluerut videre que vos videtis: et no viderut: et audire que auditis: et no audierut. Multu senex iste fuit serus ad audiedum: maturus ad videndum. Non expectauit vt xpm audiret loqntem: quia vidit infantez. Et hoc illi cocessum e iã decrepito: quasi desiderati et su

f

spirāti ⁊ dicēti quotidie ī oratiōib⁹ suis. Quādo veīet? Quādo videbo? Quādo nascet? Putas durabo? Putas hic me iueniet illa natiuitas? Putas isti oculi videbūt: ꝑ q̄ cordis oculi re habuīt? Dicebat hoc ī orōnib⁹ suis. Et p̄ desiderijs accepit resposū: q̄ nō gustaret mortē nisi videret xp̄z dn̄i. Gestabat eū mat īfātē: vidit illū ⁊ agnouit. Ubi nouerat: q̄m agnouit? An int⁹ est reuelat⁹: q foris ē nat⁹. Uidit ⁊ agnouit symeō īfantē tacētē: ⁊ occiderūt iudei iuuenem miracula facientē. Tu aūt. Lec. iiij.

Cum ergo cognouisset simeō infantē: accepit eū in vlnas suas: hoc est in brachia sua amplexat⁹ est eū. Portabat a quo portabat. Ipse enī xp̄s sapiētia dei: attingēs a fine vsq; ad finē fortiter: suauiterq; disponēs omnia. Quātus vbiq; erat ⁊ quā magnus: quā paru⁹ fact⁹ erat. Paru⁹ fact⁹ paruos querebat: nō superbos sed humiles colligebat. In p̄sepio dignat⁹ est poni: vt esset ploꝝ cibariū iumētoꝝ. Accepit ergo eū simeō in brachia sua: et dixit. Nūc dimittis domine seruū tuū in pace: quia video pacē. Quare ergo dimittes in pace? Quia viderūt oculi mei salutare tuū. Salutare dei domin⁹ iesus xp̄s est. Annūciate diem ex die: salutare eius. Habetis ḡ pueri puerū iesum: et sancti senes senem simeonē. Tu autem. Lec. v.

Si autē queritis vt ex cōiugatis aliquis testimoniū p̄hibeat xp̄o: zachariā cōsiderate. Nemo ergo querat aliud fratres mei xp̄iani fideles: aut puer aut continēs: aut vxorat⁹. Si enī aliquid pl⁹ esse quisque voluerit: nō inueniet quēadmodū ad xp̄m ptineat. Non inuenim⁹ testimoniū p̄hibuisse xp̄o adulteros: fornicatores: imūdos. Ut a talib⁹ ei testimoniū p̄hiberet. Ipse p̄stitit: ipse donauit. Non enim q̄squā sanctus virib⁹ suis. Tu aūt.

Annūciate de die in diē: salutare eius. Uerā salutē accipiētes: gaudētes exultate: q2 salutē quam prophetā p̄dixerat quando ait. Sal⁹ nostra cito veniet: ⁊ cōminuet iugū captiuitatis nostre. Hanc salutē symeō cōsiderans: in corde exultabat: ⁊ adiūxit dicēs. Quod parasti: ante faciē omniū populorū. Salutē his q̄ prope: ⁊ salutē his q̄ longe. Lumē ad reuelationē gentiū: ⁊ gloriā plebis tue israel: omnes recte credētes in xp̄o nō solū semē iacob: sed q̄d dixit gloriā plebis israel: aperte intelligam⁹: quod omnib⁹ ē gl'ia agnoscētibus salutare dei. Preclarus dies festiuitatis hodierne o gloriosa genitrix et incorrupta mater ⁊ inupta virgo: q̄ tale dec⁹ portasti in tēplū: cui accēsis lā- (Lec. vj.

padibus omnes in obuiā cantabāt laudes. O genitrix benedi-
cta talē portās filiū: qui creauit omnia: veniens de sinu patris.
Horum spōsaliū gabriel archāgelus internūcius fuit. O glorio
sus īfans: q in carne nostra voluit se in tēplo presentari. Huic pro
phete pdixerūt esse cōditorē celi ac terre. Istū regē ioannes ex
vtero salutauit. Hunc simeō senex in vlnas accipiēs benedixit.
Hunc anna vidua virginis pmogenitū agnouit. O rex glorie ve
niēs in tēplū: omnia sanctificas. Te calcante rex glorie fluct⁹ ma
ris cedebāt: te iubēte vētus siluit. Te volēte multa corpora san-
ctoꝝ surrexere. te moriēte sol palluit. Te resurgēte terra tremuit
Te ascēdente celū patuit. O virtus admirāda. O pietas inenar-
rabilis. O laudanda misericordia. O ineffabilis clemētia: quan
do omniū dominus: ꝛ creator totius creature in vtero v̄ginis dei
tatem suam occultare voluit. Tu autem. Scdm Lucam.

IN illo tēpore: postquā ipleti sūt dies purgatiōis marie scdm
legē moysi: tulerūt iesū hi ierusalē: vt sisterēt eū dño. Et reliq.

¶ Omelia venerabilis bede presbyteri. Lec. vij.

DEcretū qdem legis erat: Paruulū post tricessimū tercium
circūcisionis diē ad templū domini deferri: dariqꝫ hostiam
pro eo. Primogenitū aūt sexus masculinum sanctum domino
fieri mystice sicut diximus insinuās: neminē nisi circūcisum vi-
cijs: dominicis signum esse cōspectib⁹. Neminē nisi mortalitati
bus absolutū: superne ciuitatis gaudia pfecte posse subire. Ve-
rū si legis ipsi⁹ verba diligentius inspexeris: pfecto reperies qꝛ
nō solū dominus incarnat⁹: quātum a peccati cōtagione: tamen
a cōditione legis fuerit liber qꝛ ob hoc mortē suscipe dignatus
est: vt eā sāctā ac iustā: ac bonā eē pbaret: ꝛ nos ab ei⁹ fuitute
a timore fidei gr̄a liberaret: sꝫ etiā ipa dei gēitrix sic ab īmixtio
ne virili: sic ꝛ legali fit iure īmunis. Dicit eni moyses. Mulier
si suscepto semine: pepererit masculū: īmūda erit septē diebus:
iuxta dies sepationis mēstrui: ꝛ die octaua circūcidet puer. Ip-
sa vero trigita tribus dieb⁹ manebit ī sanguine purificationis
sue. Nota ḡ qꝫ nō omnis mulier pariēs: sꝫ ea q̄ suscepto semie pe
perit designat īmūda a distictiōe videlicet illi⁹ q̄ v̄go ꝯcepit: ꝛ
peperit filiū: ꝛ vocauit nomē ei⁹ hemanuel: qđ iterpretatur no-

NOn ergo fili⁹ q cū homine de (biscum deus. Lec. viij.
us est: non mat̄ que spiritu sancto operāte peperit: victimis
hostiarū qb⁹ purgaretur indigebat: sed vt nos a legis vinculo

ofrend

soluéremur sicut dominus xp̄s: ita et beata semp virgo maria le gi spōte subiecta est. Sicut scriptum est in lege dn̄i: q: omne mas culinū adaperiēs vuluā: et hominis et peccatoris primogenitū significat: quod vtiq3 sanctum dn̄o vocari: atq3 ideo sacerdotis esse preceptū est. Ita dūtaxat: vt p hominis pmogenito preciū acciperet: z omne animal immūdū redemi faceret. Cuius inqt re demptio erat post vnū mēsem: ciclis argenti quinq3. Ubi saluo subtiliore tractatu breuiter intimādū: quod illa omnia primoge nita vel figura fuerint eius q cū vnigenit⁹ esset dei filius: pmo genit⁹ dignatus est fieri creature. Et vere et singularit̄ sanctus domino: quia peccatū nō fecit: nec inuētus est dolus in ore eius. Uel certe nostre fuerit deuotionis indiciū: quia omnia bone acti onis initia: q̄ quasi corde gignim⁹ dīne gratie ōputare: male aūt gesta redimere debeam⁹: dignos sui videlicet penitētie fructus Per quīq3 singl'os corporis vel anime sensus offerētes. L. ix.

Ta quod ait adaperiēs vuluā consuete natiuitatis in ore lo quit̄. Non qd̄ dominus noster sacri vētris hospitiū qd̄ in gressus sanctificauerat egressu deuirginare credendus sit iux ta hereticos qui credūt beatā mariam virgine3 vsq3 ad partum non virginem esse post partū. Sed iuxta fidē catholicam clauso ōginis vtero: quasi spōsus pcessit de thalamo suo. De quo pul chre ait propheta. Et cōuerti me inquit ad viam porte sanctua rij exterioris: que respiciebat ad oriente: z erat clausa. Et dixit domin⁹ ad me. Porta hec clausa erit: et nō aperiet̄: et vir nō trās siet per eam: eritq3 clausa: et principum pnceps in ea sedebit: vt comedat panē corā domino. Quamuis possit etia3 mystice desig nari: nullū preter dominū ecclesie virginis vterū per aquam et spiritū sanctū ad regenerandos dei filios posse reserare. Ideoq3 hic masculus incōparabili dignitate dn̄o sanctus vocabit̄. Et vt daret hostiam domino: secundum quod dictum est in lege do mini par turturum aut duos pullos columbaꝝ. Dictum est in le ge vt pro infante si masculus sit vt predixi die. xl. si femina octo gessimo die natiuitatis: agn⁹ annicul⁹ immaculat⁹ i holocaustū z turt̄ siue pull⁹ colūbin⁹ offeret̄ p peccato. Si aūt nō inuenerit inqt man⁹ ei⁹ nec potuerit offerre agnū: sumet duos turtures vl' duos pullos colūbe: vnū in holocaustū z alterū p peccato. Do min⁹ ḡ ihs xp̄s cū diues: paup fact⁹ p nobis: paupem p se hostiā voluit dari: vt videlicet sua pauptate: hic nos diuites in fide: et

illic faceret heredes regni qđ repromisit de⁹ diligētib⁹ se. Lu.a.

In natale scti blasij episco. mar.

Abitur cū romani iperij dioclecian⁹ gu- Lec.j. bernaret habenas: tā imanissima ɔtra xp̄ianos exorta est ꝑsecutio: vt infra vni⁹ mēsis spaciū decē ⁊ septē xp̄ianoꝝ milia ꝑ xp̄iana religiōe gladio necarent. Hec itaqꝫ ꝑsecutio decima descri- bit a nerone. Qua p̄mū p̄nceps aplōꝝ petr⁹ cruce: paul⁹ gladio perēpti sunt. Secundo aūt hui⁹ decime scilicet ꝑsecutionis āno dioclecian⁹ nicomedie: maximian⁹ aūt mediolani purpurā deposuerūt. Itaqꝫ ob domādā dominice fidei potentiā: dioclecian⁹ in oriēte: maximian⁹ in occidente xp̄icolas variis ⁊ inauditis machinis vexare ceperūt. Qui missis exhortatoriis ad cūctā regni sui ditionē apicib⁹ ac munerib⁹ multis: q̄ten⁹ nephādoꝝ idoloꝝ culturam in augmētū: magis magisqꝫ āpliare studētes. Quoscūqꝫ xp̄ianoꝝ inuenire potuissent: post variorū genera tormētoꝝ eos morti tradētes: sic inhumata eorū corpora bestiis auibusqꝫ dejscerēt: et ne vllus adesset q hac religione euidēti⁹ vteret: q nō ɔfesti funerea tāgeret sentēcia. Tu aūt.

His itaqꝫ talit̄ fientib⁹: ne ista rabidissimis suffi (Lec.ij. cerent canib⁹: direxerūt duos archiuoꝝ ꝓuincie cōsortes: lisiam ⁊ agricolaū multa peritia p̄ditos: quaten⁹ tā armenie quā capadotie presidētes: clementia ⁊ lenitate gubernarent eos: qui imperialib⁹ paruissent statutis: omneqꝫ xp̄ianoꝝ genus fundit⁹ interimerēt. Lisias igit̄ ⁊ agricola⁹ assumptis ex imperio munerib⁹: simul ꝓficiscētes armeniā adierūt. Quoꝝ vnus videlicet lisias nicopoli: agricolaus: vero sebastie p̄sedit. Qui cū ꝓfanandas idolatrias cepissēt p̄scis excolere cōsuetudinib⁹. Plurimi pro domini nr̄i iesu xp̄i religiositate suū sanguinē fundētes: celorum regnū mercari quātoci⁹ studuerūt. Ex qbus robustissimus athleta xp̄i beat⁹ eustochi⁹: post varios tormētorū conatus a ducelisia crudelit̄ illatos: sicqꝫ demū agricolao p̄sidi direct⁹: a quo carcere trudi iussus est. Namqꝫ ea potestate gloriosus martyr ⁊ pōtifex beatissim⁹ blasi⁹ erat latibulo delitescēs sebastie: ob validissimā q̄ ɔtra xp̄ianos exagitabat examinationē. Hinc namqꝫ vt fert beatissim⁹ p̄sul ad p̄fatū gl'iosum martyrē eustochium: tāculo suis cū clericis abijt: ⁊ eū quo detinebat carcere in xp̄o

corroborans visitauit. Cui etiã alia die ꝑ dño morituro: eucari-stiã obtulit. Qui cũ sacri corporis ⁊ sãguinis pticipiũ pcepisset: thomã ab eo postulauit: quo delato: substãtie sue delegationẽ fe-cit. Jnq̃ vero delegatione: se sactus blasi⁹ suiſ cũ clericis subno-tauit. Qui p totã noctẽ ibidẽ pnoctates matutina luce valefaci-entes: ⁊ dãtes sibi pacis oscula: secũ delegatiõe adhibita: ad ꝓ-pria latibula remearũt. Porro alteri⁹ die hora tertia: sãctis eu-

His igit' talit' (stochi⁹ migrauit ad dñm. Lu aut. E. iij. decursis beatissim⁹ blasi⁹ penales expauescẽs influct⁹: ofi-dẽs dominice sẽtẽcie q̃ dicit': si vos psecuti fuerit i vna ciuitate fugite i aliã: ad mõtẽ gargeus vocitat' aufugiẽs i quod ã se occul-tauit antro: vbi fuit diu ꝑmorãs: fidei sue sagacissimus hospes. Ad qd itaq; specu ꝑmiscui ac diuersi generis bestie aduẽtãtes: ferino quodãmodo more: benedictionẽ a beatissimo blasio expe-tebãt: ipu dent ibi pseuerãtes: nullaten⁹ abscedebãt. Alimonia qppe illi diuino nutu: sic oli ꝑphete helie corui deferebãt assidue Erat eni viriste meritoꝝ efficacia isignis: forma pstãtior: aĩo sta-bilis: pdigioꝝ ꝟtute pclar⁹: diuinis meditatiõib⁹ irretit⁹. Qui cũ adhuc i puerili versaret' etate: architectalẽ didicit artẽ: vt etati humane nõ i pediret i firmitas. Porro sic i terreno militabat pa-lacio: vt celestẽ semp exq̃reret patriã. Sic maluit actiuã eligere vitã: vt theoricã nullaten⁹ desereret. Deeo qdẽ lõge lateq; tãt⁹ i-inoleuerat rumor: vt nõ solũ n icopoli q̃ haud ꝓcul habebat' a se-bastia: s; lõge circũquaq; positis vrbib⁹ ac municipiis: p omnia sanct⁹ nũcupabat' exim⁹. Propterea nũc q̃liter hic sactus pro dño iesu xp̃o pugnauerit: q̃liter dimicãs plurimis inuitatis cele-stẽ laureã arripuerit: quãtũ is auxiliat': cui⁹ potẽtia omnis crea-tura subsistit: solerti ingenio enucleare curem⁹. Lu aut. E. iiij.

Gitur cũ p̃ses agricola⁹ metropoli sebastie p̃sedisset: contra xp̃ianos diabolico instigat' instictu i gẽti i eos exardescẽs sol-licitudine: plurimos supernã trãsmisit ad edẽ. Quadã itaq; die accidit: vt ip̃e p̃ses agricola⁹ quosdã milites venatũ dirigeret. Quib⁹ eũtib⁹ quo tuta esset venatio: nullã feraꝝ capere vigue-rũt. Cũq; p siluestria ac difficilia loca: seu p valiũ ac mõtiũ crepi-dines fessi pagrarẽt: simili mõ nil venatiõis attigere valuerunt. Uenatiõe vero frustrata his reuertẽtib⁹: vẽtũ fuit vt ãte antruz quo sctissim⁹ blasi⁹ latitabat: i scij ptrãsirẽt. Deniq; multitudo aproꝝ ac ceruoꝝ capraꝝ videlicet ⁊ vrsoꝝ diuersarũq; aliaꝝ be-

stiarum cursus subsistebat ante ipius speluncę latibulum: ac si oues ipellē te pastore proprio arcerent ouili. Mox venatores circumspicientes substiterunt quid nam id esset attoniti cogitabant. His autem huiuscemodi pertractantibus: ex ipso prodiens latibulo sanctus sciscitatus est eos. Unde venitis ait: vel quo vos tenditis iter? Qui respondentes: ecce inquiunt pro quibus euntes tot labores et pericula tolerauimus in medio circumpositis astas eorum. Quibus sanctus. Domini ditione aliqua capitur creatura: eiusque nutu liberatur. Nam quam deus euadere iussit omnipotens: humana capere non viget potentia. Unde sciatis quia hac perfecto vice immunes iretis. Tunc illi eum vale facientes correpto itinere ad urbem sebastiam reuersi sunt: et omnia gesta vel acta agricolao presidi nunciare celerius studuerunt. Cui et dixerunt. Cum venatum issemus: christicolam in argei montis quodam homine inuenimus antro: ad cuius latibulum multitudo nostre venationis ferarum confugit ipsius antri plustrans latibulum. Nobis vero propterea obnixe foris quendam ex ipso specu prodijt dicola quam nos alloquens ut reuerteremur indixit scilicet in cassum esse capturam. Mox preses hoc audito ingenti repletus gaudio illico precepit eis ut celeri euntes cursu: ipsum e latibulo traherent: et sic ad eum victum offerret. In ipso itaque noctis tempore videlicet antequam ministri ad eundem irent ducendum apparuit ei per somnum ter dominus dicens surge beate pater: missarum perfice morem. Et calicem gustato meum corpus que fidele. Ipsum tu calicem plenum bibe sanguine claro. Cumque sanctus euigilasset: intellexit quod eum dominus ad calicem: hoc est ad passionem martyrium que percipiendo vocaret. Alacri effectus spiritu surrexit: et sacrificium solenni honore celebrauit. Quo facto: ministri presidis applicuerunt: qui ante ipius speluncę adstantes latibulum: dixerunt. Homo dei egredere: preses agricolaus nos transmisit: ut te ad eum offeramus. Currit interea fama hec passim per populos quod preses agricolaus ad sanctum deducendum transmitteret blasium. Ceperunt eos qui aliqua langoris molestia detinebantur: obuios ipso in itinere ponere. Tunc sanctus blasius cum ministris ambulans in nomine domini ihesu christi a quacumque detinebantur infirmitate: curabat languentes. Lu.

Ingrediente igitur beatissimo blasio in metropoli sebastie (L.v) multitudo christicolarum que clanculo in ea degebat afflicta: palam egrediens: christum dei filium clara voce sonabat. Itaque sanctus cum presidi agricolao presentatus fuisset: non interrogatum: iussit eum artissima mancipari custodia: dicens. Crastina die congrua sciscitatio erit. Recluso itaque beatissimo blasio in custodia: plurimi ad eum venientes christianorum: benedictionem et robur fidei suscipiebant. Interea accidit ut quedam mulier unicum haberet filium: qui cum ad mensam cum propriis consideret apposito pisce ex eo comederet contigit ut

eius spina suo gutturi defigeretur. Cui cū null⁹ quisquam valuisset p̄bere solamē: mox mater eius ad beatissimū blasiū seminecem deferēs puerū: a foris carceris cū luctuosa voce deposcit. Confestim sanct⁹ blasius cōpatiens dolori ei⁹: hāc orationis p̄cē p ipso puero fudit ad dominū: dicēs. Domine iesu xp̄e fili dei eterni: qui pro salute humani generis in hūc mūdū p virginalē adueniēs vterū: formā nostre mortalitatis assumpsisti: vt nos a morte liberās: immortali indumēto indutos: in illā incorruptibilē patriā felicit̄ inferres: vnicāq; vidue sobolē q̄ ad sepulchrū exanimis vehebat̄ incolumē reddidisti: suplex tuā gratiā deposco: vt puer iste saluus sue genitrici reddat̄. ⁊ agnoscat quoniam tu es de⁹ solus in celo ⁊ in terra: faciens p̄digia. Expleta vero oratiōe: viuifice crucis p os fecit vexillū: statimq; spineum euomēs obstaculū: sospes atq; cōgaudēs ad p̄pria repedās tam affinib⁹ quā longinquis: regis eterni magnalia mirabili enucleauit affectu. In crastinū vero iudicij solitū p̄paratū est: i quo p̄ses considēs agricolaus: iussit beatū p̄sulē: suis assisti cōspectib⁹. Quē ita aggressus est affatibus. Gaude dignus amic⁹ meus: ⁊ dign⁹ amic⁹ deoꝝ. Cui sanctus. Omnipotēs dn̄s quo cōstat machina mūdi: ipse tibi eterne cōcedat gaudia vite. Cui p̄ses. Qua vteris religione: qua vł patria ortus diceris hospes? Et sanctus. Religione inquit xp̄icolaꝝ: patria vero hac quā possides vrbē sebastianēsis videlicet ciuis. Cōtra quē preses. Si deoꝝ nostroꝝ velis nūcupari amicus: xp̄s iste quē asseris: nullo modo tuo ore sonet. Beatissim⁹ aūt vir respōdens ait. Si meo inquit xp̄s nō venerat̄ ac p̄sonat̄ ore: cui⁹ ergo p̄sonari debeat innotesce. At preses dixit admiror obnixe tuā vecordiā: nō intelligis deū deorum esse iouē omnipotētem: quē diu nostri imperatores ⁊ vniuersus colit orbis? Sāctus vero blasi⁹ dixit. Dic oro preses cōcede fateri deum qui creator est an poti⁹ qui creatus est? Et iudex. Ille vtiq; adorari debet de⁹: qui celū terramq; creauit: ⁊ quo cōstat cūcta creatura. Hoc est iupit̄: omnium creator ⁊ dominator elemētorū. Cui sanctus. Erras o inuictissime iudex: nam quē tu deū asseris: nō solū ego: sed et littere vr̄e dum in hoc seculo vt corruptibilis ⁊ mortalis homo āmbularet: oē scelus eū p̄egisse: omneq; sordē exercuisse p̄spicue demōstrāt. Cū aūt prout omnib⁹ cōditio venit hūana: ip̄e vt nephari⁹ homo nece corrupt⁹ amara: a teterrimis spiritib⁹ stigialē ē vect⁹ ad ignē: vbi teterrimis flāmis

tartareisqȝ vermibus cruciatur in euũ: hunc tu deũ dicis. Porro si iste dicit᷑ de⁹ similes illi fiãt q venerant᷑ ⁊ q collũt eũ. Mox agricolaus his auditis: seuus ⁊ indignans: ꝑcepit eũ fustibus cedi: dicens. Jouẽ omnipotẽtem blasphemare nolite. Qui cuȝ diu cederetur: alacri vultu dicebat. Gloria sit tibi xp̃e deus per secula semper. Qui me conseruans: permittis vincere pugnaȝ Antiqui hostis: illatam fraude maligna. Te idcirco laudans: benedico corpore ⁊ corde. Quo dicto cernens in eo iudex tantã cõstantiam: iussit eum denuo carcere trudi Tu autẽ. Lectio. vi.

His igit᷑ tali ordine ꝓsecutis: contigit vt quedã mulier inops paruo su⁹ aleret: ⁊ ex quo pascere deberet. Ecce rapax ꝓperãs apprehẽdit obesum eiusdẽ Vidue porcũ: quem vexit edẽduȝ ad saltũ. Secutus post quẽ abijt vt manderet illũ. At vbi fortunam mulier mox comperit acta Crinibus euulsis: ꝓprios se cidit amictus. Ad xp̃i hominẽ lachrymans quo carcere trusus Cõcita deuenit: lugubres defertqȝ q̃relas. Sũme sacer miserorũ cõsolatio magna Redde meũ te posco suẽ sanctissime blasi. Respondit sanctus vidue ⁊ talia reddit. Nũquid ego arripui: quẽ queris femina porcũ? Mox inquit mulier: nõ tu sȝ bestia seua. Sed q: te credo dei esse ꝑ omnia seruũ: Qui celum pontũ terramqȝ creauit ⁊ astra. Que vult ipse facit: celo terraqȝ marisqȝ. Jdcirco te valde peto: vt mihi reddas amissum Bestia quẽ captans: secuȝ portabat amara. Quippe quia q̃cumqȝ petis largit᷑ ab ipso. Hec vbi dicta dei famulus audiuit admirans. Hanc orationẽ promere decreuit eius fides simul ⁊ probitas. Cõpatiensqȝ dolori eius: orauit ⁊ inquit. Cunctipotens eterne de⁹: rex magne poloꝝ Qui celi fabricator ades: qui cõditor orbis: Qui nõ ⁊ magnis solũ: se vilib⁹ inquã Disponis rebus: tua est substantia cuncta. Omnia q̃cũqȝ velis facis ordine sũmo. Cuiqȝ subest posse fuerit cũ ꝓpria volũtas. Ast vbi deest velle: fugiet pari vtiqȝ posse. Exaudi me queso: de⁹ saluator iesu. Et hui⁹ vidue quẽ bestia cepit iniq̃ Restituat: ducatqȝ suẽ: reddatqȝ miselle. Qui cũ patre de⁹ regnas: ꝑ scl'a semꝑ. Quo dicto: agnouit diuino flamine pulsus Sanct⁹ adesse lupũ: porcũqȝ reddere saluũ. Tunc propriã dixit mulier reuertere ad edẽ: ꝯfidẽtia tua solatã te fecit abire. Nãqȝ deo dãte: suẽ tibi bestia reddit. Quo audito: repedauit ouãs mox femĩa pauper. Jn propriam edẽ: suẽqȝ per omnia nacta est. Et grates dño pro tali munere reddit. Post hec igit᷑ pauẽs mulier ne itẽ

talis ei pueniret euētus: illico sūe illū interimere fecit: et dei famulo q custodia tenebatur afflictus: meruit ex eo quandam particulam ferre: videlicet coctum sinciput: panesq3 vinūq3: cū hortiferis sumens oleribus ac vino incalato positis: sic ad eū reuerēdissimo duxit affectu. Quā vir dn̄i nō spernēs: allata nō repudiauit nā ex eo sūmens edit: et gratias agēs benedixit: et sic inops mulier ad ppria remeauit. Post aliquot interea dies agricolans p̄ses: toto circūstāte conuētu: xp̄i antistitē suo iussit p̄sentari obtutui. Cui et dixit. Blasi relatum est ante n̄re glorie consistoriū: te solū esse q xp̄ianā (nescio quā) fidem predicas: plurimos ab itinerata religionis nostre cultura retorq̄ns: ad nephādissimi tramitis pduxisti euidēter errorē. Unde fas fuerat te nullo modo sciscitatū funereā d̄ tractare sentētiam. Sed qm̄ clemētia deorū solito more humane passioni compatit: et omnē ordinē vult ad agnitionē verissime venire religiōis: que ad modū iā plurimis: ita et tibi parcere malum⁹: si n̄ris preceptis obtēperans sacratissimis diis n̄ris debitā honorificētiam exhibere venerabiliter agas. Cōstantissim⁹ enī martyr xp̄i hec audiens respondit. Tunc vtiq3 nephandā fateor cōsecutus sum fidē quādo meā heu pnephas ignarus nephandorū idolorū mōstris inclinaui ceruicē. Cū vero ipo sufragante xp̄m dei filiū cognoui: nō nephādā vt miser asseris fidem sed benignam sanctāq3 religionē vitāq3 pcepi eternā. Un̄ pculdubio tue examinationi compertū sit qm̄qdem nullo pacto nullaq3 ratione diis v̄ris sacrificiū exhibebo. Mox truculētissimus p̄ses immanissimo instigat⁹ furore: iussit eū eculeo suspendi dicēs. Nūc cōperiem⁹ si deus tu⁹ te ex hoc valet eruere: et allatis vnguibus corpus eius effodere iussit: et vngues discerpētes sanguinea vnda psequitur. Ille autem roboratus in xp̄o omnia tormenta pro nihilo ducebat eorum. Cernens autem iudex in eo tantam esse constantiam eum retrudi mandauit. Nā cum duceretur ad retrudendū: quedam septem mulieres benigne et timentes deū: post ergū eū lachrymabiliter assequentes sanguinem qui de eius corpore defluebat bibulis colligebant linteaminibus: et ex eo se proprijs manibus perungebāt. Quas cum ministri eas talia peragere cernerent: ad agricolaum apprehensas duxere dicentes. Ecce et iste xp̄o fauent. Nam cum sacrilegum illum duceremus vt arceretur custodia: iste de eius corpe labentem carpebant sanguinem et se miserrime liniebant. Confe

stim agicolaus ingenti indignatione succensus dixit ad eos. Tollite vobiscum statuam dei nostri ⁊ deferte eas ad locum altitudinis immense. Si voluerint adorare ⁊ sacrificare: sinite has habire; alioquim ligato ad colla earum pondere vasto: in profundum eas demergite laci. Tunc ministri talia iussa percipientes sumentes statuam dei sui cum illis prefatis septem mulieribus: lacum adierunt: ⁊ ostenso idolo dixerunt illis. Adorate deum hunc: ⁊ abite secure si quo minus ad profunda demergemini laci. Mulieres autem dixerunt. Conferte nobis deum istum quem asseritis vt certe discam⁹ si deus est. Et apprehendentes statuam subito demerserunt eam in lacu dicentes. Si deus enim es auxiliare tui. Mox illa statua petiuit abissum. Quo viso: apparitores turbati de dei sui incomodo: eas apprehendētes: ad presidem duxerūt ⁊ quidquid gestum actum ve fuerat seriatim exponere curauerunt. Quo audito preses miratione nimia percussus obstupuit: ⁊ paulo post in semetipsum reuersus: precepit eas ligatis manib⁹ in ligno a terra substollere videlicet exutis vestibus ⁊ sic eas vnguibus lacerari. Quo facto iterū iussit septem afferri subsellia enea: ⁊ ita eas per singula supersedere precepit. Que vero subsellia adeo erant ignita vt scintille ille ex eis velut ex valde succensa fornace micarent. Sed dn̄s omnipotens qui protector est omnibus in se sperantibus; ⁊ qui est gloria ⁊ virtus omnibus sctis eius: misit angelū suum qui ita eas salubri punxit antidoto: vt nulla in earū corporibus nasceretur offuscatio. Quibus omnino curatis dixit. Bonum qd̄ cepistis explere curate vsq₃ in finem. Quoniā qdem iā a dn̄o iesu xp̄o: p̄ēnis est vobis preparata corona. Hec vbi dicta dedit teneras se misit in auras. Tu autem.

Secundum Joannem.

IN illo tempe: dixit iesus discipulis suis. Nisi granū frumēti cadēs in trrā mortuū fuerit: ip̄₃ solū manet. Et re. Le. vij.

VNa q̄pe earū duos filios habēs: q venientes ac talia paruti pendentes dixerunt ei. Mater benigna rogam⁹: ⁊ obsecram⁹ p̄ illū p̄ q̄ talia pateris vt quēadmodū nos d̄ tue mā mille aluisti liquore ⁊ ita nob xp̄ianā hāc quā asseris fidē p̄dicare satagas vt nō i hoc sclo nos orphanos dimittas: ⁊ illi⁹ patrie quo ire festinas ad gaudia et̄na tecū siml' p̄ducas. Quos itaq₃ app̄hēdētes ministri: p̄sidi attulerīt. A quo accepto mādato siml' cū btō blasio carcere mācipaīt. Qui ⁊ i ip̄o carcere ab eodē baptisma p̄cipiētes

sancte et religionis institutionibus perdocti sunt. Postera igitur die agricolaus sedens pro tribunali: prefatas mulieres iussit suo examini adesse. Quibus quassans caput dixit. Quousque insanissime ars in vobis principatur venefica? Fortassis ille seductor vos docuit: quem tenebrosa mandaui obligari custodia. Cui simul vna voce dixerunt. Utique ille nos docuit idola contemnere: et christum dei filium adorare. Tunc preses hoc audito iussit caminum fortiter accendi: et eas intromitti precepit. Que dum in medio ignis constitute fuissent: celitus igne submoto ac si ventorum violentia aliorsum inclinato: sancte mulieres prece omnipotentem dominum collaudabant dicentes. Depromat celum tellus tibi pontus et eter. Omnigenum genitor laudum preconia semper. Arbiter immensus qui sydera cuncta gubernas. Sit tibi summa salus: et sit tibi gloria perpes. Qui nobis flamen de celis dirigis almum. Qui hanc flammam expellens a nostro corpore cessat. Tres quondam vt pueros saluasti flamine sancto. Propterea laudem soluat tibi terra polusque. Ministri que pre foribus aderant audientes eas igne dominum collaudare cursu rapidissimo presidi nunciauere dicentes. Obsecramus te domine preses: ne nobis tua irascatur indignatio: quia tam stupendam ac formidabilem visionem cernentes coram tua venimus narrare presentia. Ecce etenim septem ille prestigiose in medio circumposite ignis: vt in frigidissimo persistentes loco viuant et spirant. Audiuimus enim eas deo suo dissoluere laudes ac eum magnificis laudare preconijs. Cumque hec preses audisset ingenti stupescens miraculo: ad caminum quantocius propera uit: maxima quem caterua stipat. Et excussis eis de camino dixit. Eligite vobis vnum e duobus: aut adorate specietenus deos: et abite secure: sin autem certe gladio puniemini. Tunc sancte septem mulieres dixerunt: vno dogmate persistentes. Quodcunque vis age re studeto perficere: quoniam nos nullo modo deos vestros: aut specialiter: aut quolibet modo adorare debemus sed firmum scias quia religionem quam percepimus: hoc est christianam culturam nullatenus abnegamus. Tunc preses cernens tantam earum constantiam tantamque in domino iesu christo fixam habentes fidem vix tandem diffiniuit dicens. Has septem mulieres que post multorum genera tormentorum nequaquam ad nostram religionem conuertere valuimus: mucrone iugulare precipimus. Mox eas accipientes apparitores: extra vrbem eduxere sebastiam. Que dum venisset ad locum destinatum quo iugulande erant orandi licentiam postulauerunt a mi

litibus et eam impetrauerūt. Que statim humi se prosternētes ꝓ
patris precibus dn̄o suo cōmendauerūt. Et surgentes ab oratione:
omnes adinuicē osculate sunt: et curuatis humotenus genibus spi-
culatores vt sūmo ictu ferirēt āmonuerūt. Ministri vero eas de
collantes prodientes animas de corporibus tāq̄ retinientes au
ratis monilibus: virgines de talamo ꝓspexerunt: et ad celi beati
tudinē remigio alarū aduectari laudibus magnificis. Et valde
admirantes: ad propria reuersi sunt. Corpora vero earū xp̄iani ꝑ
noctē clanculo rapiētes: eas sepelire venerando studuerūt. Lu a.

His igitur tali ordine ꝓsecutis: agricolaus p̄ses Lec. viij.
beatissimum blasiū nocte clanculo rapi precepit. Quē tumē
ti pectore facieq̄ permota: nutāti capite est allocutus. Quousq̄
imprudens tue scientie peragis callē: Uel quādiu te nr̄a tolerat
clementia? Ecce enim hortor et āmoneo te sacrificare diis quos
totus excolit orbis: et diuorum imperatorū obedire preceptis: alioqui
deterior erit (testor deos deasq̄) cōsūptio corporis tui: q̄ nephā
darum illarum quas tuis illusisti prestigiis feminarum. Sanctissimus au-
tem martyr xp̄i blasius respōdit. Utinā talis sit mei corporis et
anime interēptio: qualis illarū quas tu miser ore polluto memo
ras fuit sanctarū. Jam ille quod quesierūt adepte sunt: iam ille
pro quo passe sunt: coronas immortalitatis auri et preciosissimas
margaritas acceperūt dicentes. Et quoniam illū dilexerūt qui
iuxta prophetam isayā septiformi gr̄a plenus est: videlicet sapiē
tie et intellectus: consilii et fortitudinis: sciētie et pietatis: ac timo-
ris dn̄i. Propterea ille septem et septenario eterne felicitatis pre-
mio: hoc est vniuersali gaudio sine fine ꝑfruentur in eum. Tunc
iniquitatis cēsor agricolaus p̄ses hoc audito inennarrabili exar
dens furia suis p̄cepit cōplicibus: deferte inquiens eū ad lacum
et in eum marmoreo pondere ad collū eius ligato demergite. Mi
lites vero iussa iniquissimi presidis ꝑficiētes detulerunt eū ad la
cum educto ad collū eius pondere vasto et ita eum in lacum proiece
runt. Mox diuinitus laci limpha: glaciali soliditate est concreta
ita vt vir dn̄i sup eā velut sup aridā ambularet. Qui gaudio exul
tans maximo: hāc laudē dn̄o gratulabūdus cecinit dicēs Omnipo
tens dn̄e quo constat machina mūdi. Qui celum terramq̄ regis
qui fulmina mittis. Quo sine nulla vigent celo terraq̄ creata.
Te celū tellus laudet te pontus inemum. Omnis te benedicat ho
mo laudet veneretur. Namq̄ tuis pedibus lapis lacus est iste

probatus. Atq; petrā tua dextra aleuās statuit sup vndas. Et israelite quondā te duce supno vestigio sicco pagrarūt mare rubrū. Sit tibi cū patre simul ꝛ cū flamine scto. Gloria maiestas virtus p secula cūcta. Qua igit laude finita alloquēs ad laci ripā q astabāt ministros dixit. O infelices ꝛ accerrimi quare mētis vrē oculos obcecatos caligine nō exuitis: ꝛ itelligitis q̄nta e do mini nostri potētia: cuius īmpio nō solū ratiōabilia animalia: verū etiā cūcta obtēperāt elemēta? Ecce etiā vos ipi cernitis q̄m quidē huius lympha laci velut durissimis scropulis xpo operante perduratur. Quo dicto: mox q̄dam eoꝝ diabolico istigāte spiramine: vt sanctū virū in ꝓfūdum submergerēt laci: temerarie abire conati sunt. Qui stati vt latices pedib⁹ tetigerūt: subito aquarū alluuie obtecti: nusquā cōparuere. At dñi antistes vltro de lacu egrediens a militib⁹ detētus est: ꝛ ꝓsidi delat⁹. Ministri vero agricola do dixerūt. Tolle venefició: tolle prestigiosū. Accipe penes te sacrilegū: ꝛ extingue ꝓtin⁹ maledictū. Nā ingressu eius lacus ille velut durissime nat⁹ est glebe campoꝝ: ꝛ multos nostroꝝ q ad spectādū cōcurrerāt miraculū: suis ꝓstigijs ipsos ī lacu expetiuit ī morte. Nos vero vix euasim⁹. Ipm aūt ex aqua spōte ꝓpria prodiētem: tue ꝓsentie detulim⁹. Iā qd tibi videtur exerce. Hoc aūt firmū sit vestre gl'ie: quoniā q̄dē ni iste cito nō fuerit extinct⁹: eius fantasmatib⁹ ac ludificationibus nefandis: tota hec patria nosq; simul cū ea ad inter̄ptionē vsq; fūditus desolamur. His auditis agricola⁹ ꝓses nimijs furijs stomachat⁹: ac ingenti contra eum exardescens aio: iussit duos pueros q artissima erant mācipati custodia: ante se offerri: qui dū allati fuissent: statuerūt eos vna cū sancto blasio ante preside. Quos torno alloquēs vultu dixit. Testor viuificā ꝛ intemeratam deoꝝ culturam: q si nō illico dijs nr̄is sacrificatis sancta orgia (vt mos est) illis libatis ꝯ fessi gladio feriemini. Et si preualet vester vt asseritis (nescio qs) xp̄s: eruat vos de manib⁹ meis. Quod si vsq; nūc p artē magicā tormenta illusistis: iam hic nulla prodest delusio: nullaq; larualis presidij viget spiratio. Cumq; ad ista sanctus blasius ꝛ duo pueri: Grison ꝛ geraphiō nullū dedisset responsum: dixit. Si deos nō modo adoratis ꝓculdubio gladio feriemini. Tunc beatissim⁹ martyr ꝛ pōtifex blasius simulq; duo pueri sanctissimi: Grison ꝛ geraphiō dixerūt. Iā sepius tibi dixim⁹: quia nullo pacto nullaq; ratione deos vr̄os q sunt idola surda ꝛ muta

adorare debem⁹. Et nõ alijs nisi dño nr̃o iesu xp̃o sacrificiũ pie de
uotionis offerimus. Jam quodcũqȝ vis agere age: qꝛ nullis vi
delicet minis terremur: nullis aduersitatib⁹ fatigamur: nullis p̱
turbationibus emolimur: nullis machinationib⁹ (quã predica
mus) religione abducimur: sed roborati ꝛ intrepidi: xp̃m dei fili
um voce clara sonamus. Et oẽs quos tu miserrime demones co
lis: penitus respuimus ꝛ abnegamus. Iniquissim⁹ tñ preses sen
tentiam tãdem diffiniens inqt. Blasiũ sacrilegũ et cõuiciosum:
ꝛ dijs nostris vituperationes inferẽtem: ꝛ diuoꝶ impatorũ p̃cep
ta spernẽtem: ꝛ quẽ nullaten⁹ ad nostrã culturã emolire valuim⁹
vna cũ duobus pueris ipsa religione vtentibus capite cedi iube
mus. Confestim apparitores eos apprehendẽtes extra vrbem se
bastiam deduxerunt. Et cum ad locum decollandi aduenissent
deducti sancti pueri Grison. ꝛ geraphion multum lachrymãtes
beatissimo blasio dixerunt. Beate pater ora pro nobis quia tur
batur sensus noster: ꝛ animus noster vacillans diuiditur ad mul
ta. Quibus dixit beatissim⁹ presul Nolite o filij charissimi: noli
te diuini plij certatores robustissimi milites expauescere: nolite
terreri: quia passio ista tantum habet timoris quantum terroris
incutit metus. Nam pro illo pro quo vos terrena respuistis: ab
eo celestia cõsequemini. State viriliter iduti lorica fidei: ꝛ galea
perennis salutis: quia iam candidatus ꝛ splendidus vos presto
latur exercitus. Hec vbi dicta dedit tendens ad sydera palmas
dominum saluatorem deprecans: dixit. Domine iesu christe fili
dei viui: propiciare queso nobis famulis tuis vt nõ antiquus ho
stis aliquid obstaculũ nostris anteferat oculis: nec ipsum tetrũ
principem: neqȝ deterrimos eius cõplices lumina nostra intuean
tur: sed lucidissimi ac serenissimi animas nostras angeli tui sus
cipiant. Qm̃ tu es deus benedictus in secula. Tu. Lec. ix.

Cumqȝ sanctissimi pueri respõdissẽt amẽ. Dixit ad eos sãct⁹
p̱sul. Flectem⁹ genua charissimi filij flectem⁹: qꝛ pr̃ nr̃ q nos
nasci ꝛ renasci fecit pr̃ est. Positis itaqȝ genib⁹ videlicet sãct⁹
blasius ꝛ duo pueri grison ꝛ gerafion orauit sic. De⁹ q sedes sup
cherubim exaudi me seruũ tuũ: ꝛ siquis p̱cidẽs adorauerit hoc
sacrificium: liberet a quacũqȝ spina aut osse qd̓ in gutture eius
ĩpe gerit. Et qui in diuersis infirmitatibus inciderint siue in tri
bulatione aut in aliquo periculo: aut si persecutionem passi fue
rint suscipe petitionem eorum fideliter petentium te domine ie

Docāt eo orante: descēdit nubes de celo ⁊ infulsit in eū. Dixitqȝ eiḋns. Omnem petitionem tuaȝ adimplebo athleta dilectissime non tantum hec: sed sicut vidue illi orāti faciā: ⁊ benedicā omnē domū perficientium memoriam tuam. Horrea vero eoꝝ replebo omnibus bonis propter tuam bonam ꝯfessionē quā in me habuisti. Et dixit magnanimus pontifex feriamur gladio. Et iterū intentis in celū oculis dixit. In manus tuas dñe cōmēdo spiritum meum: horūqȝ duorū infantiū. Cumqȝ sancti pueri respondissent amē: iugulati sunt. Quorū veneranda passio solennisqȝ dies natalis eorū celebrat᷑ tertio nonas februarias. Post hoc xp̄ianissima helisea nomine nota quo sanctorū martyrū venerabilia corpora iacebāt: occulte facto inibi sepulchro sepeliuit eos simul. In quo qppe loco nō lōgo post tēpore: ad honorem eoꝝ cōstructa ē basilica. In qua tp̄is sanctis opitulantibus multis miraculoruȝ prodigijs dño cooperāte: eoꝝ corpora perlucescūt. Qui nullus hec fidelis negat: vsqȝ in hodiernū diem. Et non solū in sebastia metropoli: verū etiam alijs ꝓcul positis ciuitatibus: scilicet ad quascūqȝ fama peruenit multa mirabilia eorū intercessioni bus sepissime operantur. Ipso nimirū hoc prestante ob cuius amorē illi martyriū susceperūt. Et ob cuius dilectionē: nos illos deuotissime veneramur. Cui est cū patre ac cū flamine sancto par gloria eadē maiestas vna deitas: vna omnipotētia: vna potestas: eq̄ virtus nūc ⁊ semp: ⁊ p inmortalia secl'a sclo꞉ꝝ amē. Tu autem.

In natale sancte agathe virginis.

In diebus illis: sub decio imperatore: Lec.i. sub quintiani cōsulatu die nonarū februarij in vrbe cathanensiū: agatha virgo venerabilis p xp̄i cōfessione gloriosa ⁊ vere imitanda pertulit passionē. Hec eni nobilissimis orta pentib᷒ erat mēte ⁊ specie valde pulcherrima. Nam cū in eadem cathanensiū ciuitate virtutibus plenā gereret vitā: ac deo dicatā virginitatē ab ineūte etate sancte ⁊ pudice viuens i omnibus peroraret. Quintian᷒ qdam sceleratissimus cōsularis sicilie audiens sancte virginis opinioneȝ multipharie intentione satagebat: ad eam quomodo pertingere posset. Per singula enim certamina sordidissime mētis sue: eo ꝙ turpissime viueret singulorū vicioꝝ in se excitabat affectus. Tu autē. Lectio.ij.

QUi cū esset de genere ignotus volēs apud aures vulgi: q̄si
per hec suam opinionem extendere si personas sibi specta
biliū subiugaret. Memoratam sanctam xp̄i virginē agatham
suis precepit aspectibꝰ exhiberi: quam cū sibi oblatam in secre-
tario conspexisset: cepit vtpote libidinosus in affectū pulchritu
dinis eiꝰ oculorum suorum concupiscentiā cōmouere. Et auarꝰ
aut rapax: etiā ad facultates eius sue cupiditatis frena laxabat
Et vero idolorum cultor ⁊ demonū seruus: offerre eam idolis sa
tagebat. qui ꝓcella impietatis sue possessus: nomē xp̄i exhorrēs
audire omnino non poterat. Tu autem. Lectio. iij.

HIs itaqꝫ ⁊ huiuscemodi cōprehēsus furijs: beatam agathā
iubet a suis apparitoribus coartari: atqꝫ eam cuidaꝫ matro
ne afrodisie noīe tradi. Que afrodisia habebat filias nouē tur-
pissimas: sicut erat ⁊ mater earum. Hoc aūt ideo fecit vt ꝑ dies
triginta quotidie blandirētur ei: vt si possent aliqua ratione ani
mū commutarent. Afrodisia aūt accipiens eam adiunctis secuꝫ
filiabus suis: modo leta promittendo: mō ꝑ aspera deterrēdo spe
rabat se mentem a bono ꝓposito reuocare. Quibꝰ sancta agatha
libera voce dicebat. Mens mea super petrā solidata est: ⁊ a xp̄o
fundata. Verba vestra venti sunt. Promissiones vestre pluuie
sunt. Terrores flumina sunt. Que quantūuis impugnant in fun
damentū domus mee nō poterit cadere: fundata ē enim super pe
(tram. Tu autē. Lectio. iiij.

HOc autē dicens: flebat
quotidie ⁊ orabat: ⁊ sicut sitiens in ardore solis: nō nisi fluen
ta fontium concupiscit: ita nihil aliud desiderabat nisi ad mar-
tyrij coronam peruenire. Videns igitur afrodisia nihil aliud pe-
nitus valere: ac beate virginis mentem inconcussam atqꝫ immo
bilem ꝑmanere. Abijt ad quincianū ⁊ dixit ei. Facilius posse sa
xa moueri ⁊ ferrū in plumbum conuerti: q̄ꝫ ab intentione xp̄iano
rum mentem puelle illiꝰ reuocari. Ego aūt ⁊ filie mee: nouē vicibꝰ
succedebamꝰ ⁊ die ac nocte nihil aliud egimꝰ: nisi vt eius animū
ad consensum nostri cōsilij inclinaremus. Ego gēmas ⁊ ornamē-
ta insignia: vestimēta auro texta obtuli: ego domus ⁊ predia sub
urbana repromisi. Ego variū ornamentum domus Ego famili-
as diuersi sexus ⁊ etatis exhibui. Sed illa quasi terrā quam suis
pedibꝰ cōculcat ita oīa ꝓ nihilo habuit: ⁊ despexit. Lectio. v.

HEc audiens qntianꝰ ira cōmotꝰ iussit eam confestī ad suum
secretoriū duci. Que cum duceretur quitianus sedēs pro tri

bunali: hoc sctē puelle initio ꝓmonis irrupit. Cuius cōditionis es? Agatha sancta dixit. Nō solū ingenua sed ⁊ spectabilis generis: sicut omnis mea parētela testat. Quintianus dixit. Si ingenua ꝓbaris ⁊ nobilis: cur moribꝰ seruilē te ꝑsonam ostēdis? Agatha sancta dixit. Quia ācilla xp̄i sum: ideo seruilē me ostēdo personā. Quintianꝰ dixit. Si certe īgenua ⁊ nobilis eras quomodo ancillā te esse cōmemoras. Agatha sancta dixit. Sūma enim ingenuitas ista est in q̄ xp̄i seruitus comprobatur. Quintianus dixit. Quid ergo nos ingenuitatē nō habemus: q̄ seruitiū xp̄i cōtemnimus: ⁊ deorum culturas adoramus? Agatha sancta dixit. Ingenuitas vestra ad tantam captiuitatē peruenit: vt nō solum vos peccato fecerit seruos: verū etiam lignis ⁊ lapidibus obliga(ret obnoxios. Lu aūt. Lecti. vj.

Quintianus dixit. Quid quid furioso ore blasphemaueris tormēta ⁊ penā poterunt vindicare. Dictū anteq̄ȝ ad eas peruenias cur deorū sctā cōtemnis? Agatha sancta dixit. Noli dicere deorum: sed dic demoniorū. Demones enī sunt isti quoꝝ effigies in examēto cōuertitis. et quorum marmoreas ⁊ gipseas facies inauratis. Quicianꝰ dixit. Elige tibi vnū ex duobus consilium: aut diuersas penas iter damnaticos q̄si stulta incurrere: aut q̄si sapiens ⁊ nobilis absq̄ȝ dubitatione dijs imolare. Unde nūc accede ⁊ sacrifica dijs omnipotētibus quos veros deos esse diuinitas demōstrauit. Agatha sancta dixit. Sit talis vxor tua: qualis dea tua venus extitit. Hec audiens stultissimus quintianus: iussit eā alapis in faciem cedi dicens. Iniuriam iudici noli temerario ore garrire. Agatha sancta dixit. Dixisti deos tuos eē quos veros deos diuinitas demō(strauit. Lec vij.

Sit vxor tua vt venus: ⁊ tu vt iupiter vt ⁊ vos in deorū vr̄orū numero cōputari possitis. Quītianꝰ dixit Oportet te ex hoc eligere: aut diuersa tormenta sustineas q̄ꝛ cepisti me iniurijs verborū tuorū exagitare. Agatha scā dixit Miror te virū prudētē ad tātā stultitiā deuolutū: vt illos deos tuos dicas quoꝝ vitā nō cupis te ⁊ tuam vxorē imitari: ⁊ dicas tibi iniuriā flecti si eorū viuas exēplo. Si enī vere dij tui sūt: bonū tibi optaui vt talis tua vita sit q̄lis ⁊ eoꝝ fuisse ꝓhibet. Si aūt execraberis eorū consortia: mecū sentis. Dic ḡ eos tā pessimos esse ⁊ tam sordidissimos vt quicūq̄ȝ alicui male dicere voluerit: talē illū optet esse q̄lis ⁊ illorū execrabilis vita fuit. Quītianꝰ dixit. Quid mihi ꝯ boꝝ sup̄fluus curſꝰ? Aut sacrifica dijs: aut faciā

te varijs iterire supplicijs. Agatha dixit. Quibꝰ me supplicijs
terres? Si feras mihi imittas audito xp̄i noīe māsuescūt. Si ig
nē adhibeas: d̄ celo mihi salutificū roꝛ āgeli ministrabūt. Si pla
gas ⁊ vbera īgeras: habeo itra me spm̄ sanctū p̄ quē vniuersa
tormēta tua despiciā. Tūc nefariꝰ quītianꝰ agitās caput: iussit eā
in carcerē tenebrosū recipi dicēs. Cogita tecū agatha ⁊ penitere
vt possis euadere tormēta horrifica: q̄ te fortit̄ laniabūt. Agatha
dixit. Tu minister sathane tu penitere: vt possis euadere eternā
dānationē. Tūc iratꝰ quītianꝰ iussit eā celeriꝰ trahi ad carcerē q̄
eū voce publica cōfūdebat. Agatha aūt sctissima carcerē gratu
lāter itrauit: ⁊ q̄si ad cpulas iuitata ita gaudēs agonē suū deo p̄
Sequēti igit̄ die ipsissimꝰ quītianꝰ (cibꝰ cōmēdabat. Le. viij.
eā suis aspectibꝰ iussit aptari. Cui dixit. Quid tractasti cir
ca salutē tuā? Agatha venerāda rn̄dit. Salꝰ mea xp̄s ē. Quītia
nꝰ dixit. Quousq̄ ifelix ptrahis itētionē vanā? Denega xp̄m ⁊
incipe colere deos: ne vitā tue iuuētutꝭ acerba morte cōsumas.
Agatha dixit. Tu ifelix tu nega deos tuos q̄ sūt lapides ⁊ ligna:
⁊ creatorē tuū q̄ te fecit deū verū adora. Qd̄ si cōtēpseris eternis
penis ⁊ ppetuis icēdijs subiacebis. Tūc cōmotꝰ vehemētissime
quītianꝰ: iussit eā i eculeo suspēdi ⁊ torq̄ri. Cūq̄ torq̄ret̄ dicit ei
quītianꝰ. Relique intētionē animi tui: vt vite tue possis cōsulere.
Agatha rn̄dit. Ego in his penis ita delector vt q̄ bonū nunciū
audit: ⁊ sicut q̄ videt quē diu desiderauit: aut q̄ īuenit thesauros
multos: ita ego delector in his penis corpalibus posita. Neq̄
eī poterit triticū in horreū reponi nisi teca eius fuerit fortiter cō
culcata: ⁊ redacta in palleas. Ita ⁊ aīa mea non potest in padysū
dn̄i cū palma introire martyrij nisi diligēter feceris corpꝰ meū a
Irātꝰ igit̄ quītianꝰ: iubet eā i (carnificibꝰ attrectari. Le. ix.
mamilla torq̄ri. Et diutissime tortā: eādē mamillā iussit abs
cidi. Qd̄ cū factū fuisset agatha fortissima v̄go dixit. Impijssime
crudelis ⁊ dire tyrāne: nō es cōfusꝰ hoc āputare i femina: qd̄ tu
ip̄e a mr̄e suxisti? Sed ego habeo māmillas itegras in aīa mea in
tus ex qbꝰ nutrio oēs sensꝰ meos: quos ab īfātia dn̄o cōsecraui.
Tūc crudelissimꝰ quītianꝰ iussit eā iterū i carcerē recipi. Et p̄cepit
vt nulli medicorū ad eā venire penitus licuisset. Et neq̄ panem
neque aquā ab aliquo ministrari. Cūq̄ v̄go btā agatha i carce
re fuisset inclusa: ecce circa mediam noctem venit subito senex
q̄dā āte quem portitor luminis ambulabat: ferens in manu sua

diuersa medicamenta: qui se medicū esse cōmemorans cepit his verbis alloqui virginem sanctam dicens. Licet enim virgo his corporalib⁹ penis te insanus consularis affecerit tu tñ grauiorib⁹ supplicijs eū cruciasti respōsionibus tuis. Et licet vbera tua torserit ⁊ amputare fecerit: sed illius vbertas in fel conuertitur ⁊ in amaritudine erit eius interit⁹. Tamē q̄ ibi erā q̄ hora hec patiebaris consideraui ⁊ vidi: q̄ potest curam salutis tua mămilla suscipere. Tunc sancta agatha dixit ei. Dñe senex: medicinā carnalē meo corpori nunquam exhibui. Et quod diu ab ineunte etate custodiui nūc pdam? Cui ille senior dixit. Filia ⁊ ego xp̄ianus sum: ⁊ noui medicinam. Nolo me verecunderis. Dixit ei sancta agatha. Et que potest verecundia mea circa te esse: cū tu sis senior ⁊ grandeuus: ego aūt sim puella? Ita totum corpus meū variis laceratū est penis: vt vulnera ipa non permittant in aliquo stimulari mentē vnde possit verecūdia excitari. Sed ago tibi grās domine pater: quia mihi tuam sollicitudinē dignatus es exhibere: hoc aūt scias q̄ ad corpus meū medicamenta facta: nunquā accedunt. Dicit ei ille senior. Et quare nō permittis: vt curē te? Sancta agatha dixit. Quia habeo saluatorē dñm nr̄z iesum xp̄m q̄ verbo curat omnia: ⁊ sermone suo solo restaurat: hic si vult potest me saluam facere. Tunc subridens senior dixit. Et me ipē misit ad te. Nam ⁊ ego apostolus eius sū. Sed scito te iā in ei⁹ noīe esse saluam. Et cum hec dixisset: ab oculis sancte agathe virginis statī ablat⁹ est. Tūc beata agatha in hoc gaudens: ac se in oratione proijciēs dixit. Gratias tibi ago dñe iesu xp̄e quia memor factus es mei: ⁊ misisti ad me apostolum tuum q̄ me cōfortauit ⁊ recreauit viscera mea. Tu autem.

In natale sctē scolastice virginis.

Beatus gregorius dixit. Lectio. i.
Quis nā erit petre ī hac vita paulo sublimior? Qui de carnis sue stimulo ter dñm rogauit: ⁊ tñ q̄d voluit obtinere nō valuit. Ex q̄ re necesse est: vt tibi de venerabili patre benedicto narrem. Quia fuit qdē q̄d voluit: sed nō valuit implere. Soror namq̧ ei⁹ scolastica noīe: oīpotenti dño ab ip̄o infātie tpe dedicata: ad eū semel p annū venire cōsueuerat. Ad quā vir dei nō lōge extra ianuā: in possessionē monasterij descēdebat. Qua

dā vero die ex more ad eam cū discipulis venerabilis eius descē dit fratrer. Qui totū diē dei laudibus sacrisqꝫ colloquijs ducentes: incūbentibus iam noctis tenebris simul acceperunt cibos. Cumqꝫ adhuc ad mensam sederent: ꝛ intra sacra colloquia tardior hora se protraheret. Eadē sanctimonialis femina soror ei⁹ rogauit eum dicens. Queso te ne in ista nocte me deseras: vt vsqꝫ mane aliqđ de celestis vite gaudijs colloquamur. Cui ille respōdens ait. Quid ē quod loqueris soror: Manere extra cellā: nullatenus possū. Tanta vero erat celi serenitas: vt nulla in aere nubes appareret. Sanctimonialis aūt femina: cū verba fratris negantis audisset: insertas digitis manus super mensam posuit: ꝛ caput i manibus oīpotētē deū rogatura declinauit. . Lectio. ij

Cumqꝫ leuaret de mēsa caput: tanta coruscationis ꝛ tonitrui vētus: tātaqꝫ inundatio pluuie erupit: vt neqꝫ venerabilis benedictus: neqꝫ fratres q cum eo aderāt: extra loci limē quo cū eo sederant pedem mouere potuissēt. Sanctimonialis qppe femina caput in manibus declinans: lachrymarū fluuios i mensam fuderat: per quas serenitatē aeris: ad pluuiam traxit. Nec paulo tardius post oratonē: inundatio illa secuta est. Sed tanta fuit cōuenietia orationis ꝛ inundationis: vt de mēsa caput iā cum tonitruo leuaret: quatenus vnū ideqꝫ esset momētu ꝛ leuare caput ꝛ pluuiam deponi. Tu autem. Lectio. iij.

Tunc vir dei inter coruscos tonitrus: atqꝫ ingētis pluuie inūdationē: videns se ad monasteriū non posse remeare: tōrque ri cepit contristatus dicens. Parcat tibi omnipotēs deus soror Quid est quod fecisti: Cui illa respondit. Ecce te rogaui ꝛ audire me noluisti. Modo ergo si potes egredere: ꝛ me dimissa ad monasterium recede. Ipse autem exire extra tectum non valens: qui remanere sponte noluit in loco mansit inuitus. Sicqꝫ factū est vt totā noctē peruigiles ducerent atqꝫ per sacra spiritualis vite colloquia: sese vicaria relatione satiarent. Qua de re dixi. Eū voluisse se aliqđ: sꝫ nō potuisse. Quod si venerabilis viri mentē cōspiciam⁹ dubiū nō est: qđ eandē serenitatē voluit: sed in virtute oīpotētis dei: ꝛ femine pectore miraculū inuenit. Nec mirum ꝙ pl⁹ illa femia ꝙ diu frēm videre cupiebat: eodē tpe valuit. Quia enī iuxta ioānis vocē de⁹ charitas ē: iusto valde iudicio illa plus potuit: ꝙ ampli⁹ amauit. Petr⁹ fateor: multum placet qđ dicis. Gregori⁹. Cūqꝫ die altero eadē venerabilis femina ad cellā p.

prīam recessisset: vir dei ad monasteriū rediit. Tunc ecce triduū in cella cōsistens eleuatis in aere oculis: vidit eiusdē sororis sue aīam de eius corpe egressā in columbe specie celi secreta penetrare.

Valentini presbyteri ꝛ martyris.

Ome natalis scī valētini p̄sbyteri. Quē tenuit claudius impator: ꝛ reclusit in carcerē cōpedibus ꝛ catenis: ꝛ post biduū iussit eū sibi p̄sentari in palatio iuxta āphiteatrū: ꝛ dixit ei. Quare nō amicicia nr̄a frueris: ꝛ viuis cū cetu rei publice nr̄e: quā cū sis sapiēs offēdis in supstitione vanitatis? Rn̄dit valētinus ꝛ dixit. Si scires donū dei gauderes tu: ꝛ res tua plublica: ꝛ refutares demones: ꝛ idola manufacta: ꝛ cōfitereris vnū deū patrē oipotētē: ꝛ ihz xp̄z filiū eius creatorē celi ꝛ terre: maris ꝛ omnium q̄ in eis sūt. Respōdit qdam legis consultor ꝛ dixit ei. Ut qd disputas de deo ioue vel mercurio? Rn̄dit valētinus p̄sbyter ꝛ dixit ei. Hoīes miserrimi fuerunt ꝛ turpes: q ptp̄s vite sue semp in imūdicijs ꝛ delectationibus ꝛ cōtumelijs male vixerūt. Respōdit legis cōsultor ꝛ dixit. Blasphemauit deos ꝛ gubernatores rei publice. Lectio .ij. Le .i.

Odē die claudius patienter valētinū audiebat. Cū autem calphurnius p̄fectus videret q beatus valētinus cor claudij emolliret salutaribus monitis ait. Seductus ē p̄riceps in doctrina falsa. Eadē hora mutatū est cor claudij: ꝛ cōmotus: calphurnio dixit. Patiēter audi eum ꝛ si sanū cōsiliū nō est qd declarat: fac in eū qd in sacrilegū leges senserūt. Tūc calphurnius p̄fectus dedit eū cuidā asterio p̄ncipi suo ad custodiēdū. Qui cū accepisset: duxit eū i domū suā. Qui cū introisset in domū suā: positis genibus orauit dicēs. Deus omnium rerū visibiliū ꝛ inuisibiliū: creator generis hūani q misisti filiū tuū dn̄m nr̄m iesum xp̄m: vt de tenebris ad verā lucē nos perduceret tu cōuerte domū hanc: ꝛ dona ei lucē post tenebras. Respōdit asterius dicens. Modo pbabo: si deus tuus illuminat oēm hominē. Habeo filiā adoptiuā quā ducam ad te. Et dū illuminata fuerit faciam quecumq mihi preceperis. Qua accepta valentinus presbyter: posuit manū suā super oculos puelle dicēs. Domine iesu xp̄e illumina famulam tuam. Et cum hoc dixisset illuminati sunt oculi eius. Lec .iij

Umq vidisset asterius cecidit cū vxore sua ad pedes beati valētini. Qui dixit

Si ex toto corde creditis. Cōfringite omnia idola: et relaxate ōēs xpianos quos habetis i custodia. Quo facto induxit eis triduo ieiuniū. Quo completo vocauit ad se sanctū calixtum episcopū et consignauit asterium cum omni domo sua animas pmiscui sexus fere numero q̄dragita sex. Post hos dies regfuit claudi⁹ asterium principem. Et nunciatū est illi q̄ per illuminationem puelle baptizatus esset cū omni domo sua p valentinum presbyterū. Qui iratus precepit asterium cum domo sua duci vinctum in ciuitatē hostiam: et ibi eum sub penarū examinatione spiritū exalare. Valentinum vero presbyterum fustibus cedi: et capitalem subire sententiam. Qui decollatus est via flaminea: sub die sexto decimo kalendarum marcij. Cuius corp⁹ collegit matrona quedam nomine sauinella: et sepeliuit in eodē loco venerabiliter quo decollatus est. Tu autem.

In cathedra sancti petri.

Gaudeo dilectissimi de religioso vr̄e. Lectio. i. deuotionis affectu: et deo gratias ago: q̄ in vobis pietatem xp̄iane vnitatis agnosco. Sicut enim frequentia ipsa vestra testatur: intelligitis diei huius recursum ad cōmunem leticiam pertinere et honore celebrare totius gregis per ānua festa pastoris. Nam licet vniuersa ecclesia dei: distinctis sit ordinata gradibus: vt ex diuersis membris sacrati corporis subsistat integritas: omnes tamen in xp̄o vnum sumus: nec quisquam ab alterius: ita est diuersus officio: vt nō ad cōnexionem pertineat capitis cuiuslibet humilitas portionis In vnitate igitur fidei atq̃ baptismatis dilectissimi idiscreta nob societas: et generalis ē dignitas: secūdum illud beatissimi petri apostoli: cui iste sermo debet famulari. Et ipsi tamquā lapides viui superedificamini domos spirituales: hostias acceptabiles deo per xp̄m dn̄m nostrum. Tu.

Omnes igitur in xp̄o renatos crucis Lectio. ij. signū efficit reges. Sancti vero spiritus vnctio consecrat sacerdotes: vt preter istam spiritualem mysterij virtutem: vniuersi spirituales xp̄iani agnoscant se generis regij et officij esse consortes sacerdotalis. Quid eī tā regiū quā subditū deo: aīaz corpis eē rectorē. Et qd tā sacerdotale quā vouere deo ↄsciētiā purā: Qd cū oibus per grām dei cōmune sit factū: religiosū nobis

atq; laudabile est hodie ꝓvectioni nostre: de ꝓprio patrono gaudere. Et quãq; in toto corpore ecclesie apostoli petri celebrat͛ põtificij sacramẽtũ: nobis tamẽ est speciali⁹ gaudẽdum: qui effuso benedictionis vnguẽto: copiosius in superiora perfluxit: ⁊ nõ ꝑcius in inferiora descẽdit. Cũ itaq; dilectissimi cõsortio isti⁹ muneris magna sit materia cõmunis gaudioꝝ vestroꝝ: tamẽ nobis et excelẽtior erit causa letãdi: si non in nostre humilitatis cõsideratione remuneremini: cũ multo vtilius multoq; sit dignius: ad beatissimi petri gl͛iam cõtẽplandã aciẽ mẽtis attollere: ⁊ hunc diem in illi⁹ venetatione celebrare: qui tã copiosis est irrigationib⁹ inundat⁹: vt cũ multa solus accepetit: nihil vnq; sine ipsius participatione transierit. Tu autem. Lec. iij.

Verbũ enim iã caro factũ habitauit in nobis: ⁊ ad humanuz genus reparãdũ totũ se xp̄s impendit. Nihil enĩ indispositum sapientie: nihil erat arduum potestati: famulabãtur elementa: angelici spiritus seruiebãt. Nec vllo modo poterat inefficax esse sacramẽtum: qd̓ simul ipsius deitatis vnitas operabat͛ et trinitas. Et tamẽ de toto mũdo vnũ elegit petrũ: q et vniuersarum gẽtium vocationi: et omnib⁹ apostolis: cũctis q; ecclesie patrib⁹ ꝓponatur: vt quamuis in ꝓp̄lo dei multi sacerdotes sint: omnes tamen regat petr⁹: quos ꝑ̄ncipaliter regit xp̄s. Magnũ ⁊ admirabile dilectissimi huic viro cõsortiũ potentie sue tribuit diuina dignatio: ⁊ siquid cũ eo cõmune ceteris voluerit esse precipuis: nunquã nisi per ip̄m dedit quidqd alijs nõ negauit. Omnes deniq; apostolos domin⁹ quid de se opinẽtur homines interrogat: ⁊ tãdiu respondẽtiũ sermo cõmunis fuit: quãdiu humãe ignorãtie ambiguitas ꝑ̄stitit. At vbi qd habeat discipuloꝝ sensus exigitur: ꝑ̄mus est in cõfessione dñi qui ꝑ̄m⁹ erat in apostolica dignitate. Qui cũ dixisset tu es xp̄s fili⁹ dei viui: respõdit iesus. Beat⁹ es simon bariona: q2 caro ⁊ sanguis nõ reuelauit tibi sed pat͛ meus qui est in celis. Id est ideo beat⁹ es: q2 te pater meus docuit: nec terrena oppinio fefellit: sed inspiratio celestis instruxit: et nõ caro et sanguis: sed ille me tibi cui⁹ sum genit⁹ indicauit. Beat⁹ itaq; petr⁹ apostolici ordinis ꝑ̄nceps: prim⁹ domini cõfessor factus petra ecclesie: clauicularī⁹ regni: cui nomẽ ex opere dat͛: et titulus ex merito potestatis ipo͞nit͛: a dño audire meruit. L. iiij.

Et ego dico tibi q2 tu es petrus. Id est sicut pat͛ me⁹ tibi mãifestauit diuinitatẽ meã: ita et ego notã tibi facio excellẽtiam

tuā: quia tu es petr⁹. Id est cū ego sim inuiolabilis petra: ego lapis angularis q̄ facio vtraq̄ vnū: ego fundamētū p̄ter qd nemo potest aliud ponere: tamē tu quoq̄ petra es: q2 a mea virtute solidaris: vt q̄ mihi potestate sūt ppria sint mecū tibi pticipatione cōmunia. Super hanc petrā edificabo ecclesiā meā: et porte inferi non p̄ualebunt aduersus eam. Super hanc inq̄t fortitudinē eternum construam templum: et ecclesie mee inserenda sublimitas: ex huius fidei firmitate consurget. Hanc igitur fidem porte inferi non terrebunt: mortis vincula non ligabunt. Vox enim ista vox vite est: et sicut cōfessores suos in celestia puehit: ita negatores ad iferna demergit. Propter quod dicit beatissimo petro. Tibi dabo claues regni celoꝝ: et qdcūq̄ ligaueris super terram erit ligatū et in celis: et quodcunq̄ solueris super terram erit solutum et in celis. O inestimabilis et immensa potestas. Hominē in terra positū tenere celū. Ecce nūc ad nutū petri diuini regni claustra patescūt. Accepit eni a xp̄o claues regni celoꝝ: vt solutis vinculis delictoꝝ aperiret credentib⁹ celū. O quā vicina et pfunda remedia. Iuxta se habet mūdus dei regno si currat ad petrū. Posuit ad vicē suā in seculo celestis regni clauicularium petrū: ne difficile sibi ad celū quispiā existimaret ascensum. Trāsiuit enim in alios apostolos vis istius potestatis: et ad omnes ecclesie principes decreti hui⁹ institutio cōmeauit. Lu. Lec. v.

Dominꝰ tertio petrū an se diligat interrogat: vt ipa trina cōfessione vincla q̄ illū ter negādo ligauerat absoluat. Et quotiens territus ei⁹ passione qua eū nosse negauerat: et totiēs eius resurrectione recreatus qd illū amet toto corde testatur. Prouida aūt dispēsatione tertio cōfiteri amorē: tertio atq̄ pascēdas suas oues cōmēdauit: q2 decebat vt quotiens in pastoris fide titubauerat: totiēs oues eū renouata fide pastoris iubeat curare. Nō enim hic dicit. Pasce oues meas: hoc est vtiq̄ qd ei ante passionem aptius dixerat. Ego aūt rogaui p te vt nō deficiat fides tua et tu aliquādo cōuersus cōfirma fratres tuos. Pascere q̄ oues xp̄i est credētes xp̄o ne a fide deficiāt cōfirmare: et vt in fide magis magisq̄ pficiāt instāter operā dare: qb⁹ verbis solertius intuēdū: quod eadem pastio gregis dominici nō vniformis: sed multimoda est sollicitudine gerēda. Lec. v.

Nam et terrena subsidia necesse est vt subditis rector ne desit: et diligēter prouideat: et exēpla virtutis simul cū predica

tionis verbo eisdem sollicit⁹ ipēdat: ⁊ si quos aut spiritualibus aut etiā cōmunib⁹ eorꝫ commodis aduersantes deprehenderit: horꝫ violētie quātū valet obsistat. Ipsos quoqꝫ (cū forte errauerint) subiectos: iuxta psalmiste vocē corripiat: iust⁹ in mia: ⁊ increpet neqꝫ oleo sā noxia ꝯsēsiōis eorꝫ corda demulceat. Hoc enī ad pastoris officiū nōptinet. Nā q subditorꝫ errata corrigere: ⁊ vulnera eis peccatorꝫ inquātū sufficit curare neglexerit: int̄ pastores ouiū xp̄i qua frōte se ānumerare p̄sumit? Sed hoc pastori ē fixo corde tenēdū: vt eos qb⁹ p̄est nō quasi suos ip̄os: sed vt domini sui greges tractare meminerit: iuxta illud qd̄ petro dicit̄. Si diligis me pasce oues meas. Meas inquit nō tuas. Meas tibi oues cōmēdās: scito eas q̄si meas regere. Si me pfecte amas recole: vt meā videlicet in eis gl̄iā: nō tuam: mea lucra non ꝓpria q̄ras. Sūt enī q oues nō amore xp̄i: sed gl̄ie domiatiōis: vł' q̄stus gr̄a pascūt. Quorꝫ multitudinē dolēs apostol⁹ paul⁹ ait ad philipēses. Spero aūt in dn̄o iesu thimotheū citome mittere ad vos Neminē enī habeo tā vnanimē q tā affectione ꝓ vobis sollicit⁹ sit. Omnes enī sua q̄rūt: nō q̄ sūt xp̄i iesu. Unde dn̄s i euangelio tales nō pastores sed mercēnarios pot⁹ vocat dicēs. Quia lupo veniēte: mercēnari⁹ fugit quia mercennari⁹ est et non pertinet ad eum de ouibus. Lu aūt.

Secundum matheum.

In illo tēpore: venit dn̄s iesus i ptes cesaree philippi: ⁊ interrogabat discipulos suos dicēs. Quē dicūt homines eē filiū hominis? Et reliq̄.

Omelia ex dictis scī augustini epi. .L. vij.

Herodes maior sub quo dn̄s nat⁹ est: q̄ttuor tradit̄ habuisse filios. philipū videlicet q hic cōmemoratur: quiqꝫ vt lucas narrat: fuit tetrarcha ituree ⁊ traconitidis regionis: archelauꝫ quoqꝫ ⁊ lisaniam: sed ⁊ herodē sub quo dn̄s passus ē. Philipp⁹ iste pnceps vt p̄mōstratū est q̄rte ptis regni iudeorꝫ: in honore tiberij cesaris ciuitatē statuit ad radicē libani mōtis: vbi iordanis exorit̄: quā cesareā philippi i memoriā sui nominis pariterqꝫ in honore tiberij cesaris appellari ꝯstituit. Que postea p̄tinuo amisso vocabulo paneas dicta est. In q̄ ciuitate tradūt antiqꝫ regib⁹ quōdā tributa ꝯsueuisse p̄solui. Hoc autē fecit fauore huius cesaris. Quā ciuitatē cesareā nūcupauit: que ātea turris trachonis vocabat̄. Qui etiā inlitā adhuc nili id est vrbē in monumentum

filie ipsi⁹ cesaris condidisse in historijs inuenitur. Lu. Lec. viij.

Ueniens ergo dñs in partes cesaree philippi discipulos cui⁹ apud homines opinionis haberet̃ ingrebat. Et pulchre satis hoc q̃ maxime in has ptes agere voluit: vt vbi rex quondã terrenus censum tributariũ exigere solitus erat: a sibi subditis ibi veniẽs rex celestis reciperet censũ fidei discipulis. Ubi sãcte ecclesie rectorib⁹ exẽplũ quã persequẽtur normã p̃signat: qui vicẽ xp̃i in administrãdis eius gerũt officijs: quo ipsi quoq̃ ab his quos fidei et cõuersationis merito probato familiari⁹ ceteris colũt: cuius fame apud subiectos sint p̃cõtentur. Et siqdem se laudabilis fame esse cõpererit: dei totũ gratie deputẽt: tales q̃ esse quales fama vulgauit insudẽt. Si vero secus quã decet fieri de se senserint: sic illud nec se ipsos tã pie vl'iuste ⁊ iuxta illud quod sacer p̃cellẽtie ordo poscit viuẽdũ est: vt tãtus in eis sanctitatis splẽdor eluceat. Famamq̃ de se mẽtiri p̃hibeãt. Lu. Lec. ix.

Ait itaq̃ dominus. Quẽ dicũt homines esse filiũ hominis? Nõ hoc quasi nesciẽs p̃cõtat̃ tãq̃ ignorare potuerit qd de se homines sentirẽt: sed vt cõfessionẽ recte fidei illorũ digna mercede remuneraret: ⁊ populũ falsis traditionib⁹ scribarum ⁊ phariseorũ corruptũ ab errore liberaret. Scribe nãq̃ et pharisei qui in populo iudeo⁊ honore ac sapiẽtia eminebãt: videntes se a populis deserẽ: ⁊ dominũ iesum xp̃m sequi ꝑpter vite sanctitatem et p̃dicationẽ salutiferã atq̃ miraculo⁊ signa: q̃ ab eo assidue fieri cernebãt illi. Et licet lege et ꝓphetis p̃e ceteris edocti zelo ducti inuidebãt xp̃m esse illũ scirẽt: timẽtes tamen humanã perdere gloriam si populus doctrinã illo⁊ desereret et domini p̃cepta sequeret̃: laborabant quibusdam modis qbus poterant corda populi subuertere ne xp̃m illum esse crederent: qui in lege et prophetis patribus eorum fuerat repromissus. Unde et iudei hodie extimant dominum nostrum iesum xp̃m nec dũ in mundũ hunc venisse: sed adhuc venturum esse. Cernens ergo dominus scribaru⁊ et phariseorum traditionibus populos corruptos: ⁊ se non christum extimari a populo sed potius ioannem aut helyam vel hieremiam voluit eos ab hoc errore liberare. Et idcirco interrogauis eos inquirit: quid alij de se sentiãt vt expositis diuersis errantium oppinionibus probarentur discipuli: non de opinione vulgari: percepisse veritatem sue confessionis sed potius reuelatione diuine inspirationis. Lu autem.

In natale sancti mathie apostoli.

Rclytam ⁊ gloriosā festiuitatē be Lectio.i.
ati mathie aplī dn̄i nostri iesu xp̄i:tāta deuotio-
ne venerari ⁊ glīficare nos opportet:q̄nta illum
diuina gr̄a cōpēsante:ad aplīcā dignitatē electū
eē cognouim⁹. Sed q̄liter vel quo ordine p̄ sctōs
apostolos patratum sit: ⁊ q̄ exinde scti p̄res i ei⁹
laude mirifice ꝓtulerūt: vtpote sacre scripture series est: pāde-
re nō recusamus. Saluator etenī dn̄s nr̄ iesus xp̄s ⁊ humani gene
ris cōditor atq̧ redemptor: post electionem duodeci apostolorū
septuagita duos discipulos assūpsit: binosq̧ misit ad p̄dicādū.

INter quos siqdem beatus mathias: sctē p̄dicati Lec.ij.
onis ministeriū suscipiēs: ita se humilit̄ diuinis subdidit p̄ce-
ptis: vt fideliter p̄dicādo ad sancte matris ecclīe gremiū enictū
populū p̄ducere curaret: vt admodū acceptabilis est ⁊ deuotissi
mus xp̄o factus: cū traditor ille iudas dn̄z ꝓderet xp̄m: suiq̧ ho
micida effectus esset: apostolatū iste vir dn̄i in loco illius suscipe
ret: ⁊ sorte ⁊ oratione sanctorum apostolorum duodecim⁹ ordina
ref apl̄s. Cui datur sacri euangelij predicatio in iudea: sicuti san
ctis apostolis petro ⁊ paulo i italia ceterisq̧ apostolis i singulis
regionibus. Tu autem. Lectio. iij.

UErumtamē si in religione xp̄icolaꝝ omnium festa apostolorū
celebrari concedet: nos hodierna die beati mathie duodeci
mi apostoli natalem tanta veneratione excolere debemus: quāta
vt prediximꝰ inter apostolos mirabiliter electū esse cognouim⁹.
De hoc vero apostolo enarās gloriosus euangelista dixit. Exur
gens aūt petr⁹ in medio fratrū dixit. Erat aūt turba hominum: si
mul fere centū viginti. Uiri frēs: opportet nos ex his viris: qui
nobiscū cōgregati sūt in oī tēpore ex quo ītrauit ⁊ exiuit īter nos
dn̄s iesus: incipiēs a baptismate ioānis vsq̧ in diē quo assūpt⁹
est a nobis: testē resurrectionis eius nobiscū fieri vnū ex istis. Et
statuerūt duos. Joseph q̄ vocabatur barsabas q̄ cognominat⁹
est iustus: ⁊ mathiā: ⁊ orātes dixerūt. Tu dn̄e qui corda nosti om-
nium: ostēde quē elegeris: ex his duobus vnū accipere locū mini
sterij huius ⁊ apostolatus: de quo p̄uaricatus est iudas vt abiret
in locum suum. Et dederunt sortes eis: et cecidit sors sup mathi
am: ⁊ annumerat⁹ ē cū vndeci apostolis. Tu. aūt. Lectio. iiij.

De ſancto mathia apoſtolo.

IN hac itaqȝ electione huius ſanctiſſimi apoſtoli cõſideranda eſt ⁊ admirãda diſpẽſatio diuine potẽtie atqȝ humane glorie quoniãq̇dẽ ſicut diuina ſcriptura denũciat: nõ ſicut videt homo ita pͥuidet deꝰ. Jlle enĩ ioſeph q̇ vocabat̃. barſabas q̇ cognominatꝰ ẽ iuſtus ab omnibꝰ eſt electꝰ. Mathias aũt q̇ interpͥtatur dei paruꝰ ſiue donatꝰ: ſpiritꝰ ſancti electione factꝰ eſt magnus. O vere pͥuum: o vere magnũ: q̇ nõ ideo magnus quia electꝰ: ſed ideo magnꝰ quoniaȝ humilis factꝰ eſt ſectãdo iuſticiã: ⁊ veſtigia domini ſui dicẽtis: nõ veni miniſtrari ſȝ miniſtrare. Et idem alio loco Qui ſe exaltat humiliabit̃: ⁊ q̇ ſe humiliat exaltabit̃. Lu. (.x.v.

DOnatꝰ vero dicit̃ ab ip̃o dño mathias in duodenario apoſtoloꝝ numero: vt exaltaret̃ atqȝ glorificaret̃: ⁊ duodenariꝰ numerus pͥfectꝰ inueniret̃. Nec mirũ nec incredibile: nihil enĩ dei ſapiẽtie impoſſibile: nihilqȝ incognitũ eſſe credẽdum Omnia enĩ q̃cũqȝ voluit dñs fecit in celo ⁊ in terra: in mari et in abiſſis. O quãtũ diſtant humana merita a ſupernis iudicijs atqȝ diuinis. O quantũ humana ſapiẽtia ab illiꝰ diſtat ſapiẽtia: de qua clamat apoſtolꝰ. O altitudo diuitiaꝝ ſapiẽtie ⁊ ſciẽtie dei: q̃ȝ incõprehẽſibilia ſunt iudicia eiꝰ ⁊ inueſtigabiles vie eiꝰ: hãc ſapiẽtiã cõpletam videmꝰ in beati mathie electione quẽ dei ſapientia in theſauro ſuo recõditum habuit humilẽ ⁊ paruũ: ſed tamẽ voluit in ſeculo pandere magnũ ⁊ glorioſum. Scilicet vt ĩ trono illum duodecimo exaltaret. Lu aũt. Lec. vj.

EXcipiamꝰ ergo illum tãquam a deo donatũ: tãquaȝ ab ip̃o p̄ordinatũ: veneremur illũ tãquam ab ip̃o ĩter diſcipulos valde glorificatum. Et dederũt ait lucas euangeliſta eis ſortes: et cecidit ſors ſup̱ mathiam. Hoc inſinuando ꝑtuliꝰ vt intelligamus ad quãtã perfectionis gratiam beatꝰ mathias electꝰ inter duodecim apoſtolos: duodecimũ apoſtolatꝰ culmẽ ſcandere meruit: ac proinde cum dñs ad iudicandum venerit glorioſꝰ cuȝ illo reſidens clarebit. De huius quoqȝ apoſtoli mathie mirabili electione ac iude traditoris deiectione textũ beati luce euangeliſte proſequẽs arator ſancte romane eccleſie ſubdiaconꝰ quod beatus petrꝰ apoſtolus ꝓſaica oratione p̱docuit: ille verſibꝰ heroicis deprompſit ſic dicẽs. Primus apoſtolico parua de puppe vocatus Agmine petrꝰ erat: quo piſcatore ſolebat. Stamina turba capi. Subito de littore viſus: dũ trahit ip̃e trahi meruit. Surgit et inſinuãs diuina negocia coram ſic venerandis ait. Noſtis

quia pditor mercedē sceleris soluit sibi tedia noxa acris in medio: communi vt pderet hosti debita pena locū. Celo terreq; pero sus int utrūq; perijt: nullis cōdēda sepulchris. Uiscera rupta cadūt teuesq; elapsus in auras. Fugit ab orbe ciuis: nūc op⁹ ē votis: qd verba pphetica clamāt q liceat suplere vices. Tunc sūma pcātes: cōstituere duos ioseph cognomine iustū. Mathiam q; dei paruū. Quod nomē vt aūt hebreo sermone sonat: humilē q; vocādo cōprobat. O quātū distāt humana supernis iudicijs parui merito trāscēdit ille laude hominū q iustus erat duodena refulgēt signa chori terrisq; iubar iaculatur olimpi.

In natale Emetherij et celedonij.

[C]Um si priscoꝝ ātiqtas passionū qb⁹ sūt bea (Lc. j. tissimi martyres emeteri⁹ et celedon⁹ cōsecrati gestorū fidei velamē obliterate obliuiōis inducit: tamē qz viuax insigne meritorū: ipso suo silētio pclamādū nec debet latere nec post in aucto..um vite laus celebrata succedat. Que et si mēsuraz celestis glorie sui dignitate nō implet: cōtra inuidiā tamē illorū tēporz taciturnitatē ānuū mun⁹ votis solennib⁹ expleat. Qd quidē de cōprobata innumeris exēplis coꝝ dignatione psūptum est vt officio obseqntis iciperēt qd laudantis merita equare nō possunt. Famulat⁹ iste nō in verbis extimādus est sed i votis. Maior est eni quodāmodo ipossibilitatis effect⁹ qz cessat in amore indiciū et verecūdie sue pdigiosum semp est ac pfusa dilectio: q posse nō cogitat dū velle cōpēsat. Lu. Lec. ij.

[P]Ro plenitudine conatus habeatur: et sic ausū sit imperfectio dū asserētis infirmitas latet sub materia dignitatꝫ: et quod nō potest laudās asseq non sibi debet ascribi. Ac si sermonem securus aggredit: qui ipius honoris magnitudine quā predicatur⁹ excusat. Nec sic omnis historie series et inuidā abolent obliuionē: sed per etatis ordinē reuiuiscens: fame viuax portio pululauit. Ut facile possit intelligi exinde qd pditur: quā sit magnificū qd celat. Exequēdus ē igitur ordo rumoris: et laudis admirāda narratio. Ut qd in habitu sermo nō explet: in veritate fabula subministret. Legionario fuisse milites fama est: atq; ibidē secularib⁹ pmū stipēdijs militasse: vbi non signat opidū appellatio antiqua castrorum. Lec. iij.

De sancto Emeterio ⁊ celedo.

EL cũ adhuc gallecia cũ tranconensi ꝓuincia sociata hispa
nie citerior haberet̃: feralis clãgor classici gẽtilis intonuit:
quo obseruãtiã nominis xp̃iaãi rabida ꝑsecutione vexaret. Ecce
hic nos fama destituit: ⁊ ꝑstitã insigniũ factoꝝ gloriam concessit
Sed ipa sui decepta probat̃ obliuio dñ credẽtium pectoribus fi
des inserit: qđ audientium aurib⁹ taciturnitas abnegauit. Sen
igit̃ anteacte vite operib⁹ proditi qua ꝓportio omniũ deo etiã
in castris secularib⁹ militarũt: siue repẽtino sancti spirit⁹ ardo
re succẽsi positis mũdi armis ad hoc ꝑliũ cucurrerũt. In vtroq͡z
felices. In vtroq͡z gl'iosi: quia vt dominũ a ꝓncipio sunt secuti:
aut deo qui inspirãte ꝑmia merẽt̃ sint electi Lu. Lec. iiij.

SEd vnde his fuisse passionis locũ: cũ ab hoc legionẽsis ci
uitas multis distet spacijs suspicamur attractor. Nec huic
credam⁹ ante spõte venisse coniectamur sensui. In vtroq͡z mit
tam⁹: vt vbiq͡z preclarum sublime cernam⁹ insigne. Pone hinc
procellã ꝑsecutionis inde naufragia tumescẽtia: ad desiderium
florentis palme ꝑlati sunt: rumorib⁹ excitati. Inter primas vtri
q͡z dignitates regnorũ celestium sunt ponẽdi q̃ ad passionẽ ve
nerũt nõ quesiti. Excellẽtis voti est inter tormẽta prosilire: vbi
non est criminis latuisse. Sic credo alterũ alter affatus est. Diu
est fratres charissimi: quod in his vanis seculi militamus vbi
amissio tanti ocij breuissimo caduci tẽporis fine ꝯclusa est. L. v.

SEquamur veri regis signa victricia: ecce imminet bellũ fi
dei. Est occasio nobis augere ordinẽ militandi. Veteranus
miles mũdi: tirociniũ celeste suscipiat. Reiectis mortalibus telis
sumamus arma diuina. Que in cõflictib⁹ non patescãt: ne infir
mis mucronib⁹ infracta dissoluãtur. Forti⁹ continuo sentiemus
nos esse munitos cũ signiferi nominis elata vexilla in hostẽ qui
nobis vincẽdus est inferẽtur. Firmet pectus intrepidũ cõtexta
fidei: opera virtutũ lorica. Operiãt vulnerũ loca apposita spei
scuti impenetrabilis protectiõe fiducia. Attollãt galee adherẽ
tes inuicem charitatis: erecta fastigia. Feriat vbiq͡z hostem mis
silibus suis: vibrata ꝯfessio. Hec sũt nũimina sẽpiterna. L. vj.

HEc vere dilapsa ẽ de celo prãue interpretata errore gẽtilita
tis ancilla. Et hec q̃dẽ dicẽte vno: qđ tãdiu adoptaret̃ se se
credo alt⁹ increpauit. Hec referens. Me ne dubites frater sũ
mis rebus cohibere consortẽ. Sic tibi acta societate sũ cognit⁹
vt ad celestẽ gl'iaz videas ꝑsuadendũ. Quinimo diruptis fabu

lis prohibe mus hoc factis: Et latentem hostem vbicumqꝫ fue
rit ingram⁹. Addet animus iter agredi: lente enim quodammo
do credulitatis est exhiberi. Sed quia eos hacten⁹ spōte huc ad
uenisse tractauim⁹: nunc extimemus attractos: Unde in castris
secularibus militantes tam idonei visi sunt esse martyrio: nisi p̄
oribus vite proderētur exemplo. Et quidem potuerant excipere
comprehensi nisi propter constantiam cōfessionis lōgiorib⁹ sup
plicijs putassent eos posse superari. Apparēt eoꝝ virtutum pre
clara merita quib⁹ tandiu deferūtur extrema: quotiēs credo per
tantos circuitus ciuitatū seuientis circa eos persecutionis sunt
recursa tormēta. Iterare vulnerum viā et in augmētum doloris
sepi⁹ dilatari sētētia. Ut repararet insaniā carnificū: obductio
cicatricū. Quotiēs grauius institit: torqre parcēdo sāitas idulta
supplicijs vt i cruciatib⁹ excresceret: qd̄ i crutiatiōe cessaret. Lu.

In festiuitate sācti gregorij pape.

Regori⁹ ab vrbe romana patre gordiāo ma(Lc.j.
tre vero siluia editus: non solum spectabili sena
torum prosapia: verum etiam religiosam originē
duxit. Nam felix eiusdez apostolice sedis anti
stes: vir magne virtutis in xp̄o et ecclesia eius
atau⁹ fuit. Sed tamen hanc gregorius tante no
bilitatis lineam morib⁹ extulit: probisqꝫ actib⁹ decorauit. Deni
que vt post in propatulo claruit: non sine magno quodam presa
gio tale sortitus est nomē. Gregori⁹ namqꝫ ex greco eloquio: in
nostram linguam vigilator siue vigilanti⁹ sonat. Re etenim vera
vigilauit sibi dum diuinis inherendo p̄ceptis: laudabiliter vixit
Uigilauit et fidelium populis dū doctrine affluētis ingenio eis
quo tramite celestia scanderent patefecit. Disciplinis vero libe
ralibus. hoc est grāmatica. retorica. dialectica. ita a puero est in
stitutus: vt quamuis eo tempore florerent adhuc rome studia
litterarū null⁹ in vrbe ipi putaret eē secundus. Lu. Lec.ij.

TNerat eni habūdanter parua adhuc etate maturum iā stu
dium: adherere scilicet dictis maiorum: et siquid dignum po
tuisset auditu percipere: non sineret obliuioni tradere: sed tena
ci potius memorie cōmēdare. hauriebatqꝫ iam tunc sitibūdo do
ctrine fluenta pectore: que post cōgruenti tempore mellito gutu
retutaret. hic in annis adolescentie i quibus solet etas illa se

culi vias ingredi: deo cepit deuotus existere ⁊ ad superne vite patriam totis desiderijs anhelare. Sed dum diu lõgeqꝫ cõuersationis gratia differret: et postq̃ celesti est afflatus desiderio seculari habitu cõtegi melius putaret: velletqꝫ presenti mũdo q̃si specietenus deseruire: ceperũt multa ei ex eiusdẽ mũdi cura succrescere: vt in eo non iam specie sed vt ipse de se asseruit retineretur et mente. Tandem cum et parentum iam dudum obitu: liberam disponendarum suarum rerum haberet facultatem: quod prius mẽte gestiebat: aperuit: et quod iam in diuinis erat obtutib⁹ humanis etiã nisibus ostendit. Tu autem. Lec. iij.

Mox eteniꝫ cũcta q̃ habere potuit ad pietatis opus distribuẽs vt xp̃m ꝓ nobis factũ egenũ: egentẽ se sequeret̃ effecit. Sex deniqꝫ in sicilia monasteria cõstruẽs: fratres illic xp̃o seruituros aggregauit. Septimũ vero intra vrbis muros instituit: in quo et ipse postmodũ regulari tramite multis sibi sociatis fratrib⁹: sub abbatis imperio militauit. Quibus monasterijs tãtũ de redditibus prediorꝫ delegauit: quantũ posset illic commorãtib⁹ ad quotidianũ victũ sufficere. Reliqua vero cũ omni domo predia vendidit: ac pauperibus erogauit: nobilitatẽqꝫ illam quã ad seculũ videbat̃ habere totam ad naciscẽdã superne glorie dignitatem diuina gr̃a largiẽte cõuertit. Et qui aut sirico cõtextu ac gemmis micãtibus solitus erat per vrbẽ procedere trabeatus: post vili cõtextus tegmine ministrabat pauꝑ ipse pauperibus. Eteni mutato repẽte seculari habitu monasteriũ petijt: et ex huius mundi naufragio nudus euasit. In quo tanta perfectionis gr̃a cepit cõuersari: vt iam tunc in ipsis initijs perfectorũ posset numero deputari. Inerat deniqꝫ ei tãta abstinẽtia in cibis: vigilãtia in orationib⁹: strennuitas in ieiunijs: vt infirmato stomacho vix cõsistere posset. Sustinebat preterea assiduas corporis infirmitates: maximeqꝫ ea pulsabat molestia: quã medici greco eloquio sincopi vocant. Cui⁹ incõmodis ita vitaliũ cruciabat̃ incisione: vt crebris intercept⁹ angustijs ꝑ singula pene horaꝝ momẽta ad exitum propinquaret. Tu autem. Lec. iiij.

Qualis autẽ in monasterio fuerit: quãqꝫ laudabili studio vitã duxerit: ex ipsius possumus verbis colligere: quib⁹ ipse in pontificatu iã positus: dũ cũ petro suo colloq̃retur diacono: flendo visus est cõqueri dicẽs. Infelix quippe animus est meus occupationis sue pulsatus vulnere: meminit qualis aliquando in

monasterio fuit: quomodo ei labencia cūcta subter erāt. Quantū rebus ꝙ voluitur eminebat quod nulla nisi celestia cogitare cōsueuerat. Quod etiam retētus corpore: ipsa carnis claustra cōtēplatione transibat: quod mortē quoqꝫ ꝙ pene cūctis pena est: videlicet ingressum vite et laboris sui premiū amabat: Ac nūc ex occasione cure pastoralis secularium hominū negocia patitur. Et post tam pulchrā quietis sue spem terreni actus puluere fedatur. Perpendo itaqꝫ qd tolero: perpēdo quid amisi. Cūqꝫ intueor illud qd perdidi: fit hoc grauius quod porto. Ecce enī in magni maris fluctib⁹ quatior: atqꝫ in naui mentis tēpestatis valide procellis illidor. Et cū prioris vite qetem recolo: quasi post tergum reductis oculis: viso littore suspiro. Quodqꝫ adhuc ē grauius: dum immersus fluctib⁹ turbat⁹ feror: vix iā portū valeo videre queꝫ reliqui. Tu. Lec. v.

Hec ait ipse de se nō de ꝑfectu iactando virtutū: sed deflēdo poti⁹ defectū referre consueuerat: quoniā non ad meritū sed ad penā se semper pastoralē curam incurrisse metuebat. Sed quāuis talia de se magne humilitatis intentione dixerit nos tamē credere decet: nihil monachalis perfectionis perdidisse: occasione cure pastoralis. Immo priorē tunc sumpsisse perfectum de labore cōuersationis multorꝫ: qd de proprie quondā quiete cōuersationis habuerit. Sed qualit hic sanctus vir ad diaconatus officium: et post ad pontificatus culmen ascendit: subsequens sermo declarabit. Deniqꝫ cernēs roman⁹ pontifex qui tunc ecclesie preerat virtutum gradibus gregoriū ad alta conscendere: eū abstractum a monasterio: ecclesiastici ordinis officio sublimauit. Leuitamqꝫ septimum ad suum adiutorium acciuit nec multo post pro responsis ecclesiasticis ad vrbē constantinopolim apocrifarium direxit. Nec tamen ille quāuis in terreno conuersaretur palatio: vite celestis intermisit propositum. Secuti namqꝫ sunt eum multi ex monasterio fratres sui: germana deuicti charitate. Tu autem. Lec. vi.

Quorꝫ ergo cōsortio nō solū a terrenis est semotus incursib⁹ verum etiam ad celestis vite exercitiuꝫ magis magisqꝫ successus. Tūc ab iisdem fratribus enixe rogatus maximeqꝫ a leandro venerabili viro hispalēsi episcopo q causis diuersis vsus gotorū legatus eo tempore constantinopolim aduenerat: cōpulsus ē: vt librū beati iob multis inuolutū mysteriis enodaret. Nec ille negare potuit opus quod sibi charitate amor fraternus multis vti

le imponebat facturum. Sed eundem librum iuxta litteram quo modo sit intelligendus: qualiter ad christi ecclesieq; sacramenta referendus: quo sensu vnicuiq; fidelium sit aptandus: per viginti quinq; librorum seriem miranda ratione perdocuit. In quibus ita de virtutibus vicijsq; disseruit: vt non solum videatur eadem verbis exponere: sed formis moraliter visibilibus demõstrare. Unde non est dubium eum perfectionem ipsarum assecutum esse virtutum: quarum tãtã efficaciã intimare valuit: qui cum adhuc in eadem regia vrbe positus nascente ibi noua heresi de statu nostre resurrectionis: cum ipso exorta est initio: imminente gratia catholice veritatis attriuit.

In festo sancti leandri archiepiscopi hispalensis. Lectio. j.

Leander beatissimus duce seueriano patre genitus: matre vero turtura natione cartaginensi prouincia hispanie professione monachus: et ex monacho hispalensis ecclesie prouincie betice constitutus est episcopus. Uir suauis eloquio: ingenio pstantissim⁹: vita quoq; atq; doctrina fuit excellẽtissimus. Cumq; arriane heresis feruorem: tẽpore leonegilli regis gotorum confutare beatus confessor leander radicitus nequiuisset: pro confirmandis sancte et immaculate trinitatis capitulis: ad constantinopolitani presulis cetum transmeauit. Ibi aderat gregorius tunc cardinalis: vicem illic magni antistitis agens: cũ quo ipse leãder amicitie fed⁹ pepegit: et abeo postulauit: vt moralia iob sibi expõeret. L. ij.

Beat⁹ vero leãder ad ppria redies: armis fidei pmunit⁹ cõtra furẽtes leoncigilli regis ac principum ei⁹ rabies: athleta fortissim⁹ xpi comitãte gratia pcessit: fide eius atq; industria tota gẽs gotorum ab arriana isania ad fidẽ catholicã est ouersa: testãte beato gregorio i libro dialogorum: i quo ait. Sic ml'torum q ab hispaniarum ptib⁹ vẽiũt relatiõe cognouim⁹: nup emergill⁹ rex leõegilli regis gotorum fili⁹: ab arriana heresi: ad catholicã fidẽ viro reuerẽdissimo leandro hispalẽsi epõ pdicãte: oudũ mihi amicitijs familiarit̃ iũcto ouersus ẽ. Quẽ pat ei⁹ arrian⁹: vt ad eãdẽ heresi redire: et premijs suadere: et minis terrere conat⁹ est. Cũq; ille cõstãtissime respõderet nũquã se verã fidẽ posse relinqre: q̃ semel a beato leãdro

agnouisset. Iratus pater eũ ꝓuauit regno: rebusq; omnib⁹ expoliauit. Cumq; nec sic virtutẽ mẽtis illius emollire valuisset: in arta illũ custodia concludẽs: collũ manusq; ei⁹ ferro ligauit. Lu.

Cepit ille emergillus rex iuuenis terrenũ regnũ despicere: ⁊ forti desiderio celeste q̃rere. Iacẽs in cilicijs vinculat⁹: oĩpotẽti deo ad cõfortãdum se preces effudit. Tantoq; sublimius gloriam transeũtis mundi despiciens: quãto ⁊ ligatus agnouerat: nil fuisse q̃d potuisset auferri. Superueniẽte aũt paschalis festiuitatis die: in tepeste noctis silẽtio: ad eũ ꝑfid⁹ pr̃ arrianũ episcopum misit: vt eius manu sacrilega cõsecrationis communionẽ ꝑciperet: atq; per hec ad patris gratiã redire mereref. Lec. iij.

Sed vir deo deditus: docẽte beato leandro exprobrauit arriano episcopo vt debuit: eiusq; ꝑfidiã a se dignis increpationibus repulit: q: si exterius iacebat ligat⁹ apud se: tñ in magno mẽtis culmine stabat securus. Ad se itaq; reuerso epõ arriano: pr̃ infremuit: statimq; suos apparitores emisit: qui constantissimũ cõfessorẽ dei illic vbi iacebat occiderẽt. Quod ⁊ factũ est. Nã mox vt ingressi sunt apparitores: securẽ eius cerebro infigentes: vitã corporis abstulerũt. Hocq; in eo valuerũt perimere: q̃d ipm̃ quoq; q peremptus est. Sed pro ostendendo verã eius gloriam superna quoq; non defuere miracula. Nam cepit in nocturno silẽtio psalmodie cantus ad corpus eiusdem regis ⁊ martyris audiri: atq; ideo veraciter regisq; ⁊ martyris gl'iam cognouerunt. Quidam etiam ferunt: ꝙ illic nocturno tẽpore accense lampades apparebant. Unde factũ est quatinus illius corpus videlicet martyris iure a cunctis fidelib⁹ venerari debuisset. Tu aũt. Lectio. iiij.

Deniq; pr̃ ei⁹ arriane ꝑfidie furore replet⁹: in catholicos ꝑsecutione cõmota: leandrũ hispalẽsẽ mausonã emeritẽsẽ: ⁊ fulgẽtiũ astigitanũ sanctissimos episcopos: ⁊ alios plurimos exilio relegauit: eccl'iarũq; redditus vi fiscauit: ⁊ preuilegia eorũ tulit: multosq; terroribus arriane pestilẽtie applicauit: plerosq; sine ꝑsecutione electos: auro rebusq; decepit. Ausus quoq; ẽ inter cetera heresis sue cõtagia catholicos rebaptizare: ⁊ nõ solũ ex plebe: sed ex sacerdotalis ordinis dignitate. Sicut vicentium cesar augustanum: quem de episcopo apostatã fecit: ⁊ tãquã a celo decidit in infernũ. Et tãdẽ rex leõegill⁹ a beato leãdro cõmonit⁹: cõmot⁹ pñia: emergillũ filiũ iterfecisse se doluit: nec tñ vsq; ad obtinẽdam anime salutem peruenit. Nam quia vera eẽt catholica

fides per beatū leādrū agnouit. Sed gentis sue timore perterri-
tus: ad hanc puenire nō meruit. Ueniens namq3 toletū celesti v2
genti iudicio: atrocissima percussus infirmitate p̄cepit filio reca
redo: vt episcopos ab exilio reuocaret. Et leādrum hispaleñ. et
eius germanū fulgentium astigitanum: qui in doctrina ecclesia-
stica fulgebāt insignes tanquam patres audiret: ⁊ eorum moni-
tis obediret. Qua videlicet comēdatione cōpleta: diē finiuit ex-
tremam. Mortuo igit̄ leonegillo factum est vt reuertentem tri
umphatorē suū leandrum leta susciperet hispania. Qui substitu
tū in regno recaredū emergilli regis et martyris fratrem in fide
catholica docuit ⁊ instruxit. Qui cōuersus ab arriāe heresis pra
uitate: nō patrem perfidū: sed fratrē sequens martyrem ita toti-
us gothice gentis pp̄los: in olim erroris labe detersa: p predica-
tionē beati leandri: ad cultū vere fidei reuocauit: vt nullū in suo
regno militare permitteret: qui regno dei per hereticam pfidiam
hostis existere nō timeret. Nec mirū si vere fidei p̄dicator factus
est: qui tantū et talē doctorē et fratrem meruit habere martyrē.

Et idē etiam beat⁹ gregori⁹ rogatu bea (Lu aūt. Lec. v.
ti leandri: librum iob mystico ac morali sensu disseruit. Scri
psit etiā beatus gregori⁹ quasdā epistolas ad beatū leandrū: ex
quibus vna eis de libris iob titulo prefationis adiūgit̄. Ait enim
Uiro reuerēdissimo ac sanctissimo fratri leandro episcopo. Gre
gorius seru⁹ seruoꝝ dei. Dudum te frater beatissime in constāti-
nopolitana vrbe cognoscēs: cum illic sedis apostolice responsa
constringerēt: ⁊ te illic iniuncta pro causis fidei gotoꝝ legatio p-
duxisset: omne in tuis aurib⁹ quod mihi de me displicebat expo
sui. Tunc inter cetera colloquia te cogēte placuit: sicut ip̄e memi
nisti: vt librū beati iob exponerē: importuna me petitione compu
listi: et prout veritas vires infunderet: tibi mysteria tante profū
ditatis aperirem. Qui hoc quoq3 mihi in honore tue petitionis
addidisti: vt nō solū verba historie per allegoriarum sensus excu
terē: sed sensum allegoriarū protin⁹ in exercitium moralitatis in
clinarem. Adhuc aliqd graui⁹ adiunxisti: vt intellectu quoq3 te
stimonijs cingerē: ⁊ prolata testimonia si simplicia fortasse vide-
rent̄ interpositione superaddidi. Ego vero prout de⁹ dedit dis-
posui: quā videlicet expositionē recēsendā tue beatitudini nō q2
vt dignā debui: s3 q2 petēti memini, pmisisse trāsmisi: in q̄ q̄dē tua
sanctitas tepidū incultūq3 reperiet: tāto mihi celerrimo indulge

at: quãto hec me egrũ dicere non ignorat. Tu autem. Lec. vj.

In alia vero quoqꝫ ep̃la: ita eidẽ gregori⁹ misit dicens. Sanctitatis tue suscepi ep̃lam: solius charitatis calamo scriptã. Ex corde eñi lingua tinxerat qđ in car te pagina refũdebat. Boni aũt sapiẽtesqꝫ viri cum legeretur affuerũt: quoꝝ stati viscera in cõpunctionẽ cõmota sunt. Cepit quisqꝫ amoris manu i suo corde te rapere: q: in illa epistole tue mẽtis dulcedinẽ non erat audire sed cernere. Accẽdebatur singuli: atqꝫ ip̃e ignis ardẽtiũ dmõstrabat: quis fuerit ardor dicẽtis. Nisi eñi prius in se faces ardeant: aliũ nõ succẽdũt. Ibi ergo vidim⁹ quãta charitate tua mẽs arserit. Uitã vero vestrã cuius semper cũ magna veneratione reminiscor: minime noueram̃ sꝫ eis altitudo v̄ri cordis patuit: ex humilitate sermonis. Uitam aũt vestrã cunctis esse mirabilẽ illa vestra epistola loquitur. Sed qđ non est ita vt dicitur: sit ita q: dicitur: nec q nõ solet mentiat̃. Sꝫ inter hec p̄pter omnipotẽtẽ deũ te deꝑcor in p̄turbationis fluctib⁹ elapsũ: tue orõnis manu me tene. Quasi eñ p̄spero flatu nauigabã cũ trãquillã vitã in monasterio ducerem. Sed p̄cellosis subito mõtibus tempestas exorta: in sua p̄turbatione me rapuit: ꝛ p̄speritatẽ itineris amisi: qete p̄ditaꝫ mẽtis naufragiũ pertuli. Ecce nũc in vndis versor: ꝛ tue intercessionis tabulã quero. Ut q nõ ui integra diues p̄uenire nõ merui: saltẽ post dãna ad littus p̄ tabulã reducar. De podagre vero molestia sanctitas v̄ra vt scribit affligitur: cuius dolore assiduo: ꝛ ip̃e vehemẽter attrit⁹ sũ. Sꝫ facilis erit cõsolatio: si inter flagella q̃ patimur: queqꝫ facim⁹ ad memoria delicta reuocam⁹. Atqꝫ hec nõ iã flagella: sed dona eẽ cõspicim⁹: si qđ carnis delectatione peccauim⁹: carnis dolore pũgamur. Preterea ex benedictione beati petri ap̃loꝝ p̄ncipis palliũ v̄o b̄ trãsmisim⁹: ad sola missarũ solẽnia vtẽdũ. Quo trãsmisso: valde debui q̃lit̃ vobis viuẽdũ eẽt admonere. Sꝫ locutione supp̄mo q: v̄ba morib⁹ ãteitis. Oĩpotẽs deus sua nos p̄tectione custodiat: atqꝫ ad celestẽ remunerationẽ patrie cũ multiplici aĩaꝝ fructu p̄ducat. Ego ãt quãta occupatione dep̄mor ꝛ debilitate breuis testat̃ ep̃la: in q̃ ꝛ ea q̃ multũ diligo parũ loquor. De⁹ te incolumẽ custodiat reuerẽdissime ff. Hinc namqꝫ beat⁹ leãder scripsit ad beatũ gregoriũ multas ep̃las: de baptismo: ꝛ de alijs reb⁹ eccl̃iasticis: ꝛ in exilij sui p̄egrinatione. Cõposuit duos libros: eruditionũ sanctaꝝ scripturarũ dissertissimos aduersus hereticorũ dogmata: in q̄bus ve

hemẽti stilo arriane ĩpietatis cõfũdit ac detegit prauitatẽ. Ostẽ-
dẽs. s. qd cõtra eosdẽ hereticos habeat catholica eccl'ia vl' q̃ntũ
distet ab eis religione vel fidei sacramẽtis. Extat ⁊ aliud lauda
bile eius opusculũ aduers⁹ arrianoꝝ instituta: ĩposit⁹ eoꝝ dictis
suã respõsionẽ opponit. Preterea ad florẽtinã sororẽ suam de in
stitutione ṽginũ ⁊ de cõtẽptu mũdi addidit libellũ vnũ: titu loꝝ
distinctionibus p̃notatũ. Si qdẽ ⁊ in eccl'iasticis officiis: idẽ non
paruo elaborauit studio. In toto ei psalterio: orõnes duplici edi-
tione cõscripsit. In sacrificiis quoqꝫ laudib⁹ atqꝫ psalmis: mul
ta dulcisona cõposuit. Scripsit quãdã ep'lam ad frẽm suũ in q̃ p̄-
monet cuiquã mortẽ nõ esse timẽdã: ad ceteros quoqꝫ ep̃os plu-
rimos ꝓmulgauit familiares ep'las: ⁊ si nõ satis splẽdidas ver-
bis: acutas tñ sentẽtiis. Iterũ ĩpe quotidie in dei seruitio corp⁹
macerauit: talẽqꝫ se in oib⁹ exhibuit: qd̓ celebre nomẽ p̄ oẽm his
paniã obtinuit. Fuit enĩ vir timore dñi plen⁹: prudẽtia sũmus: cõ
silio caut⁹. Discretionis bone p̃cipu⁹: elemosinis nimiũ deditus
In suffectu oppssoꝝ deuot⁹: iure ĩ releuatione miseroꝝ ꝓ̃ptis
simus: in interueniẽdo discret⁹: in negociis dirimẽdis strẽnu⁹: in
ꝓuidẽdis iudiciis equ⁹: in sñia parc⁹: in iudicatione iusticie sin-
gularis: in discretione laudabilis: in orõne iugis: in diuinis lau-
dib⁹ mirabilis. Qd̓ si forsitã in officiis diuinis qcquã vt assolet
difficultatis occurreret: ad corrigẽdũ facillim⁹. Omniũ eccl'iaꝝ
deffẽso: exĩmi⁹: in deffẽdẽdis subditis ꝓuigil: in cõprimẽdis sup
bis erectus: in sustẽtatione humiliũ p̄paratus. In ãplectẽdo hũi
litatis bonũ optim⁹: ac generalit̃ vniuersa moꝝ ꝓbitate cõspicu
us: ĩ pietate affluẽs vt nõ eẽt cui in angustiis cõstituto: nõ subue
nire vellet. Ita nimis charitatis exuberãs: vt nõ boni a se q̃ppiã
cuiquã postulãti ex charitate p̄stare desisteret. Sic deniqꝫ se deo
charꝝ maluit in oib⁹ exhibere: ac p̄stabilẽ se cũctis hoib⁹ oñdere
vt ⁊ ill' placeret ꝓpt̃ deũ: ⁊ oib⁹ si fieri posset deuota satisfaceret
mẽte. Tãto se nobiliũ p̃cedẽtũ viroꝝ dignis meritis coequãs: q̃n
to ab eis in nulla ṽtute extitit infim⁹. Floruit sub recaredo viro
religioso ac p̃ncipe gl'ioso: cuius etiã tp̄ib⁹ mirabili obitu morta
lis vite terminũ clausit. Die tertia id⁹ marcii. Era sexcẽtesima q̃-
dragesima: atqꝫ in eccl'ia scãrũ iuste ⁊ ruphine: in q̃ deo tota mẽte
deseruierat: ⁊ in q̃ ordinat⁹ fuerat tumulat̃. Ubi multa beneficia
meritis ipsi⁹ ⁊ scãrũ ṽginũ iuste ⁊ ruphine ĩfirmis p̄stant̃. Largi
ente dño nr̃o ihu xp̃o: q vivit ⁊ regnat p̄ oia scl'a scl'oꝝ. Amen.

In natale sācti benedicti. Lec. j.

Uit vir vite venerabilis grā benedict⁹ et nomine: ab ipso puericie sue tempore cor gerens senile. Etate quippe moribus trāsiens: nulli animū dedit voluptati. Sed dū in hac terra adhuc esset: quo tēporaliter vti potuisset: despexit iaꝫ quasi aridū mundū cum flore. Qui nobilis genere ex prouincia nursie ort⁹: rome liberalib⁹ litterarū studijs traditus fuerat. Sed cum in eis multos ire per abrupta vitiorū cerneret: eum quē quasi in ingressu mūdi posuerat retraxit pedē: ne siqd de sciētia eius attigeret: ipse quoqꝫ postmodū in immane ꝑcipitiū tot⁹ iret. despectis itaqꝫ litteraꝝ studijs: relicta domo rebusqꝫ patris: soli deo placere desiderās: sancte conuersationis habitū q̄ Recessit igitur sciēter nescius: ꝛ sapiē (siuit. Lu aūt. Lec. ij. ter indoct⁹. Hui⁹ ergo omnia gesta didici: sed ea que narro quattuor illi⁹ referētib⁹ discipulis agnoui. Cōstantino scilicet reuerēdissimo valde viro. Qui ei in monasterij regimine successit. Ualētiniano quoqꝫ qui annis multis lateranēsi monasterio prefuit. Simplicio q cōgregationē illi⁹ terti⁹ post eū rexit. Honorato etiā q nūc adhuc celle ei⁹ inq̄ prius cōuersat⁹ fuerat preest Hic itaqꝫ cū iam relictis litteraꝝ studijs petere deserta decreuisset. Nutrix q̄ hūc arti⁹ amabat secuta est. Lu aūt. Lec. iij.

Umqꝫ ad locū venisset qui effide dicit: multisqꝫ honestioris vite viris charitate se illic detinētib⁹. Dū i beati petri ecclesia demoraret: predicta nutrix illius ad purgādum triticū a vicinis mulierib⁹ prestari sibi capisterium petijt. Quod super mēsam incaute derelictū casu accidēte fractum est: sicqꝫ vt in duabus partibus inuen iretur diuisum. Quod mox vt rediēs nutrix illius inuenit: vehemētissime flere cepit: quia vas quod prestitū acceperat fractum videbat. Lu autem. Lec. iiij.

Enedictus aūt religiosus vir et pius puer: cū nutricē suam flere conspiceret: eius dolori compassus: ablatis secum vtrisqꝫ fracti capisterij partibus: sese cum lachrymis in oratione dedit: qui ab oratione surgens ita iuxta se vas sanū reperit: vt in eo fracture vestigia nulla inuenire potuissent. Mox aūt nutricem suam blande consolans: ei sanum capisterium reddidit: quod fractum fuerat. Que res in eodem a cunctis est agnita atqꝫ in tanta

admiratione habita vt hoc ipsum capisterium eius loci incole in ecclesie ingressu suspenderent: qualiter et presentes et secuturi omnes cognoscerent. Benedictus puer conuersationis gratiaʒ quanta perfectione cepisset. quod annis multis illic ante oculos omnium fuit: et vsq; ad tempora longobardorum super fores ecclesie pependit. Tu autem. Lec. v.

Sed beatus plus appetens mala mundi perpeti quã laudes: atq; pro deo laboribus fatigari: quam vite huius fauorib⁹ extolli: nutricem suam occulte fugiẽs deserti loci secessum petijt cui sublacus vocabulum est: qui a romana vrbe quadraginta fere milibus distat: ꝛ frigidas atq; perspicuas emanat aquas. Que illic videlicet aquarum abundantia intenso pri⁹ lacu colligitur et ad postremum vero deriuatur. Quod dum fugiens pergeret: monachus quidã nomine romanus hunc eundẽ reperit: quo tenderet requisiuit. Cuius cũ desideriũ agnouisset et secretũ tenuit et adiutorium impendit: eiq; sancte cõuersationis habitũ quesiuit: ac tradidit et in quãtuʒ licuit ministrauit. Tu aũt. Lec. vj.

Vir antẽ dei ad eundẽ locũ perueniens in artissimo se specu tradidit: tribusq; annis excepto romano monacho omnibus incognitus mansit. Qui videlicet romanus non longe in monasterio sub dicti patris regula degebat. Sed pie eius deʒ patris sub oculis furabatur horas: et que sibi ad manducandum subripere poterat: diebus certis benedicto panẽ ferebat: ad eundẽ vero specum a romani cella iter non erat: quia excelsa desuper rupis eminebat. Sed ex eadẽ rupe in longissimo fune ligatum: roman⁹ deponere panẽ consueuerat. In qua etiam resti paruũ tintinabulum inseruit: vt ad sonũ tintinabuli vir dei cognosceret quãdo sibi romanus panem ꝓbebat: quem exiens acciperet. Tu autem.

In ãnũciatiõe sãcte marie. Lec. j.

Adest nobis dilectissimi optatus dies: beate ac venerabilis semper virginis marie. Ideo cum summa exultatiõe gaudeat terra nostra: tãte virginis illustrata conceptu. Hec enim est flos campi de quo ortum est preciosum lilium cõuallium. Per cuius partum mutatur natura: plasmatorumq; deletur et culpa: precisum est in ea illud eue infelicitatis eulogiũ quo dicit: in tristitia paries filios: quia ista in leticia dñs

parturiuit. Eua eni luxit: ista exultauit. Eua lachrymas: maria in
vētre gaudiū portauit. Quia illa peccatorē: ista edidit inocentē.
Uirgo q̄ppe genuit: q2 virgo cōcepit: inuiolata peperit: q2 in con-
ceptu libido nō fuit. Ubiq3 miraculū: 7 sine corruptione grauida
et in ptu virgo puerpera. Aue inqt angel9 ad eā gratia plena: do
minus tecum. Tu autem. Lectio. ij.

IMpleta est ergo gratia: 7 euacuata est culpa. Maledictio
eue in benedictionē mutatur marie. Aue gratia plena: domi-
nus tecum. Tecum dominus in corde: tecum in ventre: tecū in
vtero tecū in auxilio. Idcirco gratulare beata virgo: xp̄s ex so
lio suo venit i vterū tuū. Ex sinu patris: in vterū dignat descen
dere matris. Benedicta inqt tu in mulierib9: q̄ vitā et viris 7 mu
lierib9 peperisti. Mat generis nr̄i penā intulit mūdo: genitrix
dn̄i nr̄i vitā attulit mūdo. Auctrix peccati eua: auctrix meriti ma
ria. Eua occidēdo obfuit: maria viuificādo p̄fuit. Percussit il
la: sanauit ista. Preuaricatio enim in obediētiā cōmutat: fides
p̄ perfidia cōpensatur. Leta igit maria gestat infantē: exultans
amplexat filiū: portat a quo portat. Tu. Lectio. iij.

NEc fortnitu vt fingūt sabelli peperit paruulū: sed decursis
nouē mēsib9 peperit xp̄m. Plaudat nūc organis maria: 7 in
ter veloces articulos tīpana puerpere cōcrepēt. Cōcinant letan
tes chori: 7 alternātib9 modulis dulcisona carmia misceāt. Au-
dite igit queadmodū timpanistria nr̄a cantauerit. Ait enī. Ma
gnificat anima mea dn̄m: et exultauit spirit9 me9 in deo salutari
meo. Quia respexit humilitatē ācille sue: ecce enī ex hoc beatā
me dicēt omnes generationes. Quia fecit mihi magna: qui potēs
est et sanctū nomē ei9. Causā igit preuaricationis eue: nouū mira
culū: virgialis part9 euicit: 7 eue plāctū: marie cāt9 exclusit. De-
niq3 post illi9 benedicibile p̄sagiū: dū tacita secū virgo mētis al-
tercatione cōfligit: qualis esset ista salutatio: nūci9 iterū celestis
exequit. Ne timeas maria: inuenisti gratiā apud dominū. Ecce
concipies i vtero: et paries filiū: 7 vocabis nomē ei9 iesum. At il
la. Quomodo inqt fiet istud quoniā virū nō cognosco? Et ange
l9 ad eā: spirit9 ait sanct9 supueniet in te: 7 virt9 altissimi obūbra
bit tibi. Ideoq3 qd̄ nascet ex te sctū vocabit filius dei. L. iiij.

IAm audisti quomodo fiet: quia spiritus sanctus superueniet
in te: vt prolem gignas: et virginitatē non amittas: filium p-
feras, et post partum incorrupta permaneas. O beata maria se-

culum omne captiuum: tuum deprecatur auxilium: quia te deus sue fidei obsidem fecit. Noli morari virgo nuncio festinanter responde verbum: ꝛ suscipe filiū. Da fidem: et senti virtutē: ait maria. Ecce inqt ancilla domini: fiat mihi secūdum verbū tuū. Nec mora: reuertitur nuncius: et virginalē talamū igreditur xp̄s. Efficitur pregnās beata genitrix et cūcta p secula p̄dicatur. Hec felix concepit mox ad credulitatē verbi virilis ignara consortij. Impletur vterus: nullo humano pollutus amplexu. Extat itaqꝫ virgo cū concepit: virgo grauida: virgo cū peperit: et virgo post partum. O quam preclara virginitas: quam gloriosa fecūditas. Exultat maria et matrē se leta miratur: et spiritu sancto se impregnataꝫ gaudet. Nec quia peperit innupta terretur: sed quia genuit: cum exultatione miratur. Lu. Lec. v.

GAudeamus ergo et nos fratres in die tante virginis: que dū desponsaretur fabro: celi nupsit architecto. Promittitur ei filius dei permissionē sancti spiritus. Hec illa audiens gaudet: cupitqꝫ effici mater. Quid igitur mirum si sine corruptione concipitur? Non enim decebat: vt ille qui nobis afferebat salutem et matri preriperet dignitatem. Nam qui terra: mari: celoqꝫ nō capitur: intra vnius corpusculi mēbra suscipitur. Hec est enim illa nouitas hieremie prophete vaticinio prenunciata. Faciet inquit nouum deus super terraꝫ: femina circundabit virū. O femina super feminas benedicta: que virum omnino non nouit: et virum suo vtero circūdedit. Circūdat virum maria: āgelo fidē dando: quia eua perdidit virum serpenti consentiendo. Salutat angelus puellam: viri salutationis ignaram. Terretur virgo nouitate verborum: ad quam angelus quod superius pretulimus dixit. Ne timeas maria: inuenisti gratiam apud dn̄m. Lec. vi.

NE inquit a conspectu meo mater domini mei terrearis: ego cōceptiōis tue minister adueni: nō vt virginitatē amitteres interueni. Ipse me misit ad te qui est nasciturus ex te. Concipies enim: et paries filium: non cuiuslibet meriti hominem sed totius seculi saluatorem. Recole maria in libro isaye prophete virginē quam parituram legisti: et gaude atqꝫ exulta: q2 tu esse meruisti. Tu ibi p̄figurata es v̄go tu cōcipies i vtero: nō de viro sꝫ de spū sancto: ꝛ grauida eris ꝛ icorrupta manebis. Paries quidem filiū: ꝛ virginitatis nō patieris deti mētū. efficieris grauida: ꝛ eris mater semꝑ intacta. Senties pondera vētris: ꝛ pudorē nō perdes

castitatis: intumescent vbera tua: ⁊ itacta manebūt gēitalia tua. At illa dixit. Ecce āncilla dn̄i fiat mihi secūdum verbū tuū. O felix obediētia. O insignis grā q̄ dū humiliter fidē dedit celi opificē concipere meruit. Impleuit in ea dn̄s: qđ dudū predixerat. Obedientiā malo: quā sacrificiū: ⁊ scientiā dei plusquam holocaustum. Tu autem. Secundū lucam.

IN illo tēpore: Missus est angel⁹ gabriel a deo in ciuitatem galilee: cui nomē nazareth ad virginē desponsatam viro: cui nomē erat ioseph de domo dauid: et nomē v̄ginis maria. Et reliq̄.

Omelia beati gregorij pape. L. vij.

IDcirco angeli p̄uatis nominib⁹ cēsentur: vt signētur per vocabula: etiam in operatione q̄d valeāt. Neq̄ȝ eteni in illa sācta ciuitate: quā de visione omnipotentis dei plena sciētia perficit: idcirco ꝓpria nomina sortiunt̄: ne eoꝝ ꝑsone sine nominibus sciri nō possint. Sed cū ad nos aliq̄d ministraturi veniūt: apud nos etiā a ministerijs nomina trahūt. Ad mariā ergo virginē gabriel mittit̄: q̄ dei fortitudo nominat̄. Illum q̄ppe nūciare veniebat q̄ ad debellādas aereas potestates: humilis apparere dignatus est. de quo psalmista. Domin⁹ fortis ⁊ potēs: domin⁹ potens in prelio. Et rursum. Dn̄s virtutū ip̄e est rex gl̄ie. Tu. L. viij.

PEr dei ergo fortitudinē nūciandus erat: q̄ virtutū dn̄s et potens in prelio: cōtra potestates aereas ad bella vēiebat. Mēsem autē sextū martiū intellige: cui⁹ vicesimo quīto die dn̄s noster ⁊ cōceptus est: tradit⁹: et passus: sicut ⁊ vicesimo quinto die mensis decēbris nat⁹. Quod si vl̄ hodie vt nonnulli arbitrantur: equinoctiū vernale vl̄ in illo solsticiū brumale fieri credam⁹ cōuenit vtiq̄ȝ cū lucis incremēto cōcipi: vel nasci eū q̄ illuminat omnē hominē veniētem in hūc mūdum. Ac siquis ante dominice natiuitatis ⁊ cōceptionis tēpus lucē vel crescere: vl̄ tenebras superare conuicerit: dicim⁹ ⁊ nos q̄ȝ ⁊ ioānes tūc āte faciē aduentus ei⁹ regnū celoꝝ euāgelizabat Et nūc quoq̄ȝ p̄dicatorib⁹ imperat̄: iter facere q̄ ascendit per occasum. Tu. Lec. ix.

QUm autē ioānes circa equinoctiū autūnale sit concept⁹ circa solsticiū estiuū sit natus: docet ip̄e q̄ vel ex sua vl̄ ex veteris testamēti vl̄ vt m̄lti autumāt ꝑsona loq̄t̄. Illū oportet crescere: me aūt minui: ad v̄ginē despōsatā viro cui nomē erat ioseph de domo dauid: ⁊ nomē v̄gis maria. Mītas ob causas saluator nō de sīplici v̄gīe s̄ȝ d̄spōsata voluit nasci. Primo videlicet vt ꝑ

generatione ioseph: cuius maria cognata erat: marie quoqz mon strareĩ origo. Neqz eni moris ẽ scripture: feminarũ genealogiaz tenere. Nã ⁊ de vtroqz potest intelligi: qd dicit de domo dauid Deinde ne velut adultera lapidaret a iudeis malens aliquas de suo ortu: quã de pudore dubitare parẽtis: simul ⁊ virginibus ipudicis occasionẽ tollens: nec matrẽ quoqz saluatoris dicerẽt falsis suspicionibus infamatã. Tercio vt egyptũ fugiẽs ⁊ rediẽs: haberet solatiũ viri qui integerrime virginitatis custos pariter ac testis existeret. Quarto vt partus eius diabolo celaretur: qui si eũ de virgine natũ cognosceret quasi ceteris hoibus eminẽtiorem morti tradere timeret. Tu autem.

In festo sancti ambrosij. Lec. j.

Situr posito in administratione pfecture galliarũ patre eius ambrosio: natus est ambrosius. Qui infans in area pretorij in cuna positus: cũ dormiret apto ore subito examẽ apũ adueniens: faciẽ eius atqz ora compleuit: ita vt ingrediendi in os egrediendiqz frequẽtarẽt vices. Que pr cũ videret prope euz matre timẽtibus ⁊ filia deãbulat: ne ab ãcilla abigerentur: que curã nutriendi in fantis susceperat phibẽs: sollicita eni erat ne infanti nocerent: expectabat tñ patrio affectu: quo fine illud miraculum clauderetur. Tu autem. Lectio. ij.

Et ille apes aliquandiu euolantes: in tantam aeris altitudinem subleuate sunt: vt humanis oculis minime viderentur. Quo facto territus pater ait. Si vixerit infantulus iste: aliquid magni erit. Operabatur iam enim tunc dominus in seruuli sui infantia: vt impleret quod scriptũ erat. Fauus mellis: sermões boni. Illud eni examen apum: scriptorum ipsius nobis generabat fauos: q celestia dona annuciarẽt: ⁊ mentes hominũ de terrenis ad celum erigerent. Postea vero cum adoleuisset: ⁊ esset in vrbe roma constitutus cũ matre vidua ⁊ sorore: que virginitatem iam fuerat professa comite alia virgine: cuius virginis soror candida ⁊ ipsa erat eiusdem professionis: que nunc cartagine degit: iam anus cum videret sacerdotum a domesticis sorore vel matre manus osculari: ipse ludens offerebat dexteram dicens: ⁊ io sibi ab eis fieri oportere: siquidem episcopum se futurum cõmemorans.

Loquebat enī in illo sp̄us sanctus: q illū ad Le. iij.
sacerdotiū nutriebat. Ille vero vt adolescētē z nescientē qd
diceret respuebant. Sed postq̄ edoctus est liberalibus disci-
plinis ex vi be egressus est. Professusq; est in adiutorio p̄fecti
re ptorij: ad cōsiliū tribuēdū. Postquam cōsul aritatis suscept.
insignia: vt regeret liguriā emiliamq; prouincias venit mediola-
nū. Per idem tempus mortuo ausencio arriane p̄fidie episcopo
z dionysio beate memorie cōfessore ad exiliū destinato cui incūbe
bat eccl'ia: cū popul' ad seditionē surgeret in petēdo ep̄o: essetq;
illi cura sedande seditionis ne populus ciuitatis in periculū suū
verteretur: perrexit ad eccl'iam. Ibiq; cū alloqueretur plebem:
subito vox fertur infantis in populo sonuisse: ambrosiū esse epis
copum. Itaq; quia antea turbulētissime dissidebant: q: z arriani
sibi z catholici episcopū cupiebāt: superatis alterutris: ordinari
repente hunc vnū mirabili z incredibili cōcordia consenserunt.
Quo ille cognito egressus eccl'iā: tribunal sibi pari fecit. Quip-
pe mox futur' episcop' altiora contendit. Tunc contra consuetu
dinē suam: tormenta personis iussit exhibere. Quod cū faceret:
populus nichilomin' acclamabat: peccatū tuū super nos. Sz nō
similiter is populus tūc clamauit: sicut populus iudeorum. Illi
enim vocib' suis sanguinē dominicū effuderūt dicētes. Sāguis
huius super nos. Isti vero catecuminī sciente s: illi peccatorum
omniū p̄ baptismatis gratia promittebant. Tu autem.

In natale sanctorum tiburcij z valeriani z maximi martyrū. Lectio. i.

Ome natalis beatorū martyrū tiburcij z valeri-
ani z maximi. Quem videlicet valerianū cū ha
beret beata cecilia spōsum: cōuertit ad dn̄m ostē
dens ei angelū dn̄i Quem videns valerian' pe-
tiuit ab eo: vt p̄ ip̄m dignaretur dominus fratrē
suum lucrari tiburtiū: sicut z ipse lucratus erat p̄
sponsam suam ceciliam. Quod z p̄stitū est. Hos vero fratres
baptizauit sanct' papa vrbanus: z instruxit in fide: similiter z be
ata Cecilia. Eo vero tempore dum hec agerentur: turgius alma
chius vrbis rome prefectus: sanctos dei fortiter laniabat: z ibu
mata eorum corpora relinqui iubebat. Tiburtius vero z valeria
nus ad hoc vacabāt quotidie vt preciosas martyrum facerent

sepulturas elemosinis etiã ⁊ pietatibꝰ insistẽtes. Lu. Le. ij.

Hec ⁊ alia religionis opa faciẽtes tenti ab appitoribꝰ: almachio presẽtant. Quos ptinꝰ almachiꝰ his aggressus est verbis dicens. Cũ vos nobilitatis titulus clarissimos fecerit nasci. Cur nescio p quã supstitionẽ ifelices vos ⁊ degeneres exhibet? Nã facultates vr̃as audio iã i(nescio q̃s) viles psonas expẽdẽdo cõsumare: ac p scelerib' suis punitos vos cũ oĩ gl'ia tradere sepulture. Uñ datur intelligi q̃d cõscij vr̃i sunt: q bus pcõiurati one hõestas exhibuistis sepulturas. Rñdit tiburtiꝰ. Utinã ingt dignaret' nos vt suos suos cõputare: quos eẽ extimasti collegas Qui cõtẽpserũt q̃d videt' eẽ ⁊ nõ est: ⁊ inuenerũt illud q̃d nõ videtur eẽ ⁊ est. Cũq3 multis respõsionibꝰ eũ tiburtius deuicisset: iussit amoueri tiburtiũ ⁊ adduci valerianũ dicens ad eũ. Quia nõ sani capitis est fr̃ tuus: saltẽ sapiẽter da tu responsum. Cui valeriaꝰ audit' tuꝰ errorẽ patit' q: vim sermõis nr̃i nõ potest ĩtueri.

His vero sermonibꝰ ⁊ fratris sui cõuictus pre- Le. iij. sens: ⁊ ob deorũ iniuriã accẽsus: iussit eum fustibus cedi. Ille vero statĩ vt exutus est cepit gaudere dicẽs. Ecce hora quã semper optaui. Ecce dies ol festiuitate mihi iocũdior. Cũq3 cederet' vox pconis sup eũ clamabat dicens. Deos ⁊ deas: noli blasphemare. Ille aũt clamabat populo dicens. Ciues romani: videte ne vos a veritate ista mea tormẽta reuocent. Sed state viriliter ⁊ deos lapideos quos colit almachius: in calcẽ cõuertite. Tũc assessor pfecti tarquiniꝰ: dixit prefecto. Inuenisti occasiõẽ: tolle eos Nam si moras feceris: ⁊ de die in diẽ ptraxeris: omnes facultates suas erogabunt. Tũc almachius iussit carnificibus vt ab eis ducerẽtur ad pagũ: vbi erat statiuncula iouis. Et iussit vt si noluissent sacrificare: ambo fr̃es parit' sñiam capitalẽ exciperẽt.

In natale sci Georgij. Lectio. i.

In tpibus illis: cũ excitasset diabolꝰ regem datianũ aduersus xp̃ianos: ecce georgius fidelis xp̃i ex prouicia capadocie: militans in ptorio: accipiens secum pecuniam: venerat vt sibi emeret prefecturam. Et videns persecutionem xp̃ianorũ: pecuniã quã habebat paupibꝰ erogauit: ⁊ ingressus corã rege clamauit dicẽs. Cõminatiões vr̃as omittite o rex: ⁊ eos q nõ sunt dij nolite nomiare. Respiciens aũt rex i eũ di-

xit. Imperit⁹ es vt video: q2 deos immortales ad iniuriā dedu-cis. Lc. ij.
Gorgius dixit. Diis qbus me cogis et xpia-nos sacrificare nō sacrifico: q2 nō sunt dij: sed idola surda z muta. Tunc irat⁹ rex iussit eū fustib⁹ extensum fortiter cedi: et re uocatū in carcerē mitti in ligno precepit: quousq3 cogitaret qua-lib⁹ eū pēis affligeret. Alia aūt die sedēs p tribunali iussit illū an te tribunal adduci: z crudelit̄ carnes ei⁹ exterminari. Tūc iussit cassidē ferream ignitā sup caput eius vngulis ferreis tradi: ita vt interiora eius apparerent. Lec. iij.

Lampades etiā ardentes: iussit laterib⁹ ei⁹ supponi: ita vt do lorē ferre nō posset. Tunc aspiciēs in celū sanct⁹ georgi⁹: et clamās ad dominū emisit spiritū. Tunc iussit rex corpus ei⁹ i mō tem excelsū lōgi⁹ proijci: dicēs. Veniāt volatilia celi z bestie ter re et deuorēt carnes ei⁹ vt nihil inueniāt. de eo xpiani qd p deo adorent. Cūq3 corp⁹ eius deportatū fuisset in mōtem qsi stadijs viginti. factū est tonitruū magnū: ita vt loc⁹ mōtis moueret: fa-cta est vox de nube dicēs. Exurge puer me⁹ georgi de somno. Et statim eadē hora surrexit z seqbat̄ post ministros: clamās z dicēs Sustinete me modicū. Respiciētes autē post se ministri: viderunt sanctum georgiū seqntē eos. Et statim ceciderūt ad pedes eius flentes et dicentes. Serue dei altissimi: da nobis signaculum vt credamus in deum. Tu autem.

In natale sācti marci euangeliste.

In illo tēpore: dixit iesus discipulis suis. (Scđm. lucam. facili⁹ est camelū p forame acus trāsire quā diuitē intrare in regnum celorum. Et reliqua.

Omelia ex dictis sancti gregorij. Lec. j.

Oc dicto ostendit̄ nō difficile eē s3 impossibile. Si eni quomō camel⁹ nō potest itrare p foramē ac⁹: sic diues nō potest itroire i regnū celoz: null⁹ di uitū saluus erit. Sed si legam⁹ isayā quomodo cameli madiā z effa: veniēt ad hierusalē cū dōis atq3 munerib⁹: et q pri⁹ curui erāt z viciorū pra-uitate distorti ingredient̄ portas hierusalē: videbim⁹ quomodo et isti cameli quibus diuites comparantur. Cum deposuerint grauem sarcinam peccatorum cum totius corporis grauitate in-trare possunt per angustā et artā viā q ducit ad vitā. Lec. ij.

Tunc respondit petr⁹ ꝛ dixit. Ecce nos reliqmus oia ꝛ secuti sumus te. Dixit ei: vade: vēde oia ꝛ reliq̄. Sensus igit̄ iste est q carnalia ꝑpter deum dimiserit: spiritualia accipiet. Que cōparatione ꝛ merito sui ita erunt: quasi paruo numero cōparetur centenarius numer⁹. Moraliter vero qui reliquerit: ecce camel⁹ p foramē acus. Domū ꝛ frs: mūdū ꝛ vicia. Sorores ꝛ patrē: volūtates ꝛ diabolum. Matrē ꝛ vxorē: gētilitatē ꝛ oēm carnalitatē. Propter nomē meū. Nō p vim rapta: sꝫ sponte dimissa cētuplū accipiet: ꝛ vitam eternam possidebit: sicut apostolis dictū est sedebitis super duodecim sedes. Et reliqua. Siue cētuplū accipiet i p̄senti: q: qui reliquerit patrē: aut frs propter deū habebit omnes credētes fratres sibi: ꝛ vitam eternam possidebit: quia presentem vitā propter deum reliquerat. Tu autem. Lectio. iij.

Hec ē corona duplex cuius dimidiū vltra celum positum est in regno: ꝛ aliud infra habetur in terra: sicut ꝛ hierusalē i latere montis syon erat posita: alia muri porta in mōtis excelso: ꝛ alia dependēte in ima conuallis. Multi eni erunt ꝑmi nouissimi ꝛ nouissimi ꝑmi. Qui reliq̄rit domū: ac si diceret multi veniēt ad me ꝑmi relinq̄ntes sua: sꝫ iterū reuertētur: vt fiāt nouissimi ꝑmi ꝛ ꝑmi nouissimi. Sunt inqt alij q nūc veniunt vt nouissimi: sꝫ postea veniūt vt fide primi sint. Siue q ꝑmi apud hoies: ꝛ magni in honore viri: erunt nouissimi in operibus veritatis nō relinquentes diuitias suas. Siue hoc inter duos apostolos: inter iudā ꝛ mathiā: ꝛ inter ipsum iudā ꝛ paulū accipitur. Per idem tempus quo dispersi erāt apostoli toto orbe terrarū: contigit beatissimū marcū ad egypti regionē diuina volūtate pertingere. Unde eū euāgelistā eē sancti canones catholici ꝛ apostolici decreuerūt. Propterea q primus in tota egypti regione i libia: armenie: ꝛ armoniace: ꝛ pentapoli p̄dicauerit euāgeliū: ꝛ aduētū dn̄i nr̄i ꝛ saluatoris iesu xp̄i. Erāt eni cūcti q in his terris habitabant incircūcisi: ꝛ idolis seruiētes: suffocata edētes: ꝛ diuerticula ac del ubra simulacraq̧ fabricabant Execrationes etiam nefandissime: ac maleficia oia v̄tutib⁹ cōtraria apud eos vigebant: que dn̄s nr̄ ih̄s xp̄s aduētu suo dispdidit atq̧ destruxit. Cū ergo venerabilis euāgelista marcus cyrenē q̄ est apud pētapoli pueheretur: erant illic secūdū gen⁹ eiusdē regionis indigene. His apostol⁹ faciens exordiū diuini sermonis: infirmos sanabat: sp̄us multos neq̄ssimos per gratiā xp̄i: solo sermone expellebat. Plurimi per eum in dominum iesum christum cre

diderunt: ꝛ destruentes idola sua quibꝰ seruiebant. Lucosq́ʒ suc cidentes: baptizati sunt in nomine patris ꝛ filij ꝛ spūs sancti. De hinc etiam reuelatur ei per spiritū sanctū: ad fratres alexandrie debere pergere: ꝛ ferre bonum semen diuini sermonis. Tu aūt.

In natale sancti cleti.

Secundum Joannem.

N illo tempore. Dixit dominus iesus discipulis suis. Ego sum vitis vera ꝛ pater meꝰ agricola est. Et reliqua.

¶ Ex dictis sancti augustini. Lc.i.

Iste locus euangelicus fratres vbi se dicit dominus vitem: ꝛ discipulos suos palmites. Secundum hoc dicit ꝙ est caput ecclesie nosq́ʒ membra eius: mediator dei ꝛ hominū hō christus iesus. Unīꝰ quippe nature sunt vitis ꝛ palmites. Propter quod cū esset deus: cuius nature non sumus: factus est homo: vt in illo esset vitis humana natura: cuius ꝛ nos homines palmites esse possumus. Uitis tamen dicitur per similitudinē: nō per proprietatem: quēadmodum dicitur ouis: leo agnus petra lapis angularis: ꝛ cetera huiusmodi: que magis ipsa sunt vera ex quibus dicuntur iste similitudines: nō ꝑ proprietatē. Sed cum dicit ego sum: ab illa se vtiq́ʒ discernit: cui dicit. Quomodo conuersa es in amaritudinem vitis aliena? Nā quo pacto est vitis vera: que expectata ē vt faceret vuas: fecit autē spinas: ꝛ pater meus agricola est. Nunquid vnum sunt agricola ꝛ vitis? Secundum hoc ergo vitis est xp̄s: secundū quod ait: pater maior me est: secundum id autem quod ait ego ꝛ pater vnum sumus: ꝛ ipse agricola est. Tu autem domine. Lectio. ij.

Nec talis est quales sunt qui extrinsecus operando exhibent ministerium: sed talis vt det etiam intrinsecus incrementū. Deniq́ʒ cum de patre tanquam de agricola dixisset quod infructuosos palmites tollat: fructuosos autem purget: vt plus afferant fructum: continuo etiam seipsum mundatorem palmitum ostendens: iam vos inquit mundi estis: propter sermonem quem locutus sum vobis. Neq́ʒ eni nisi mūdi essent: fructuʒ ferre potuissēt Et tamen omne quod fert fructum purgat agricola: vt fructum plus afferat. Fert fructū qꝛ mūdus est atq́ʒ vt plus afferat purgatur adhuc. Quis enim est in hac vita sic mundus: vt non sit ma-

gis magisq3 mundandus? Mundet itaq3 mūdos hoc est fructuosos: vt tanto sint fructuosiores: quanto fuerint mundiores. Sequitur. Manete in me: et ego in vobis. Uitem se superius dixit iesus: et discipulos suos palmites: et agricolam patrem: nūc etiam adhuc de seipso qui ē vitis: et de suis palmitibus hoc est discipulis loquēs: ait. Manete in me: et ego in vobis. Non eo modo illi in ipso: sicut ille in illis: vtrumq3 enim prodest non ipsi sed illis. Ita sunt quippe in vite palmites: vt viti non conferant: sed inde accipiant vnde viuant. Tu autem. Lectio. iij.

Ita vero vitis in palmitib⁹: vt vitale alimētū subministret eis: non vt sumat ab eis. Ac per hec manentem in se habere xp̄m: et manere in christo discipulis prodest vtrumq3 non christo. Nam preciso palmite potest ex diuia radice: ali⁹ pullulare. Qui aūt p̄cisus est: sine radice non potest viuere. Sicut palmes nō potest ferre fructū a semetipso nisi manserit ī vite: sic nec vos nisi in me māseritis. Qui enim a semetipso fructū existimat se ferre ī vite nō est. Idest: in christo non est. Qui in xp̄o non est xp̄ianus non est. Hinc etiam videamus quid adhuc veritas adiungat: et dicat. Ego sum inquit vitis: vos palmites: qui manet in me: et ego in eo: hic fert fructum multū: q2 sine me nihil potestis facere. Nec quisquā putaret saltem parum aliquem fructum posse a semetipso palmitē ferre: cum dixisset: hic fert fructum multum: non ait quia sine me parum potestis facere. Sed nihil potestis facere. Siue ergo parum siue multum: sine illo fieri non potest: sine quo nihil fieri potest. Quia et si parum attulerit palmes eum purgat agricola: vt plus afferat. Tamen nisi in vite manserit: et vixerit de radice quātumlibet fructum a semetipso non potest ferre. Quamuis autem xp̄s vitis non esset: nisi homo esset tamen istam gratiā palmitib⁹ non preberet nisi deus esset. Tu autem.

In natale sancti Uitalis martyris. Lectio. i.

Apud rauēnam natalis sancti Uitalis martyris patris sanctorum Geruasij et Protasij: qui militans cum paulino iudice rauēnam ingressus ē. Et cum videret in conspectu iudicis sui christianum nomine vrsicinū arte medicū nati-

one ligurium: post nimia tormēta capitalem accepisse sentenciā: et cū iā veniret ad palmam expauisse: exclamauit. Noli noli vrsicine medice: q alios curare consueuisti: te ipsum eterne mortis iaculo vulnerare: et q per passiones nimias venisti ad palmā: coronā perdere a dn̄o preparatā tibi. Atq₃ martyriū cōsumauit: idem vrsicinus: statim beatus vitalis corpus eius rapiēs: intra rauēnam vrbē sepeliuit. Ad iudicem ipse venire cōtemnens: tentus est a paulino cōsulari. Ob hoc maxime quod prefatum vrsicinū in passionis agone positum: suis exhortationib⁹ roborasset. Lu. Lec. ij.

Post eculei vero tormenta iussus est produci ad palmam. Locus aūt vbi decollabantur xp̄iani hoc habebat vocabulum eo quod arbores āti que palme illic essēt. Et facta fouea quousq₃ inueniretur aq̄: ibi resupinus posit⁹: terra ac lapidibus est oppressus. Coniunx quoq₃ valeria cū reuerteretur ad vrbem mediolanēsium silnanū sacrificantem incurrit. Cumq₃ eam deponētes sauinario hortarētur de idolatitis mādūcare: nec sibi omnino licitū esse testaretur: quia eēt xp̄iana: nimia ab eis cede mactata est. Et vix semiuiuam eam sui homines ad mediolanensium vrbem perduxerunt: que infra biduum migrauit ad dn̄m. Lu. Lec. iij.

Item alexandrie sancte theodore virginis: que sacrificare cōtemnens in lupanar tradita est: ac miro dei fauore erepta est: astante quippe iam ad ostium celle multitudine iuuenum impudicor: repēte quidam ex fratribus didimus nomine plenus fide diuinitus inspiratus sumpto militari habitu: primus in lupanar irruit: et facte virgini cur venisset exponens: illi militares exponit exuuias: ipse virginali veste iduitur. Sic virgo egressa et a nullo agnita ac in ciuitatem fugiens euasit. Didimus presidi exhibitus et omne factū constanter exponens: se esse xp̄ianū cōfessus abscisso capite morti tradit⁹ ē. Beata quoq₃ theodora que pro tuenda integritate ex lupanari fugerat: amore corone cōtinuo ad studiū regressa: simul cū didimo percussa: et similiter est coronata. Eodem die affrodisij. carisij. agrapij. et eusebij martyrū. Item pānonie: (sancti pollicionis martyris. Tu autē.

In natale scōrū philippi et iacobi apostolorum. Secundū ioannem.

In illo tempore: dixit dn̄s iesus discipulis suis. Non turbetur cor vestrum: neq₃ formidet. Cre-

ditis in deū: ⁊ in me credite. In domo p̄ris mei mās̄iões multe sūt.

¶ Ex dictis sancti augustini. Lectio. i.

Erigenda nobis est fratres charissimi ad deū maior intentio: vt verba sancti euangelij que modo in nostris auribus sonuerunt: etiam mēte capere vtcunq̨ possimus. Ait enim dn̄s iesus xp̄s. Non turbetur cor vestrum: creditis in deū: ⁊ in me credite. Ne mortē tanquam homines timerent: ⁊ ideo turbarentur consolatur eos etiam deū se esse contestans. Consequens est enim vt si in deum creditis: ⁊ in me credere debeatis. Quod non esset consequens si xp̄s non esset deꝰ. Sed quid est quod sequitur: in domo patris mei multe mansiones sunt quia ⁊ ibi metuebant vnde audire debuerunt non turbetur cor vestrum. Quis enim eorum non metueret: cum petro dictum esset fidētiori atq̨ promptiori: nō cantabit gallus donecter me neges. Tu autem. Lec. ij.

Tanquam ergo essent ab illo partituri merito turbabantur: sz cum audiunt in domo patris mei mansiones multe sunt: si quo minus dixissem vobis: q2 vado parare vobis locū: a perturbatione recreantur: certi ac fidentes etiam post pericula tentationum se apud deū cum xp̄o eē mansuros. Quia ⁊ si aliꝰ est alio fortior: alius alio sapiētior: alius alio iustior: in domo patris mei multe mansiones sunt. Nullus eorum alienabitur ab illa domo: vbi mansionem pro suo quisq̨ accepturus est merito: vt quoniam deus charitas est per charitatem fiat: vt quod habent singuli: commune sit omnibus. Sic quisq̨ enim etiam ipse habet: cū amat in altero: quod non ipse habebat. Nō erit itaq̨ aliqua inuidia imparis charitatis. Et si abiero inquit ⁊ preparauero vobis locum: iterum venio ⁊ accipiam vos ad me ipsum: vt vbi ego sum: ⁊ vos sitis: ⁊ quo ego vado scitis: ⁊ viam scitis. Tu autem. Le. iij.

Quomodo vadit ⁊ parat locū: si iā multe mansiones sunt? Si quo minꝰ dixisset vado parare: aut si adhuc parandū ē cui nō merito dixisset vado pare. An iste mās̄iões sūt pande sūt. Si quo minus essent dixisset vado parare. Et tamen quia ita sunt: vt parande sint. Sed si abierit: ⁊ parauerit sicut future sunt: iterum veniens accipiet eos ad se ipsum: vt vbi est ⁊ ipsi: sint ipsi ī domo patris. Quomō ergo mansiones in domo patris mei? Non alie sed ipse. Et si necdum iam sunt sicut parande sunt. Quomodo putamus: nisi quomodo etiam propheta predicat dominum: qui facit

que factura sunt. Ergo et facit ea: et facturus est ea. Nam neque facta sunt si ipse non fecerit. Fecit ergo ea predestinando: factur⁹ est operando. Sicut discipulos quando elegit satis indicat euangelium. Tunc vtique quādo eos vocauit: et tamen ait apostol⁹. Elegit nos ante mundi constitutionem. Predestinando vtique nō vocando. Quos autem predestinauit: illos et vocauit. Elegit predestinando ante mundi constitutionem elegit vocando ante mundi consumationem. Sic et mansiones quas preparauit has preparat nec alias sed quas ꝑparauit has preparat qui fecit q̄ factura sūt quas preparauit predestinando: preparat operando. Tu autem.

In festo sancti Athanasii episcopi.

Lectio. i.

Atale sancti patris nostri Athanasij alexandrie vrbis episcopi et confessoris: qui multas Arrianorum perpessus insidias: quadragesimo: et sexto āno sacerdotij sui post multos agones: multasque patiētie coronas: genuit in pace. Is sacris in ieiunijs et ecclesiasticis negocijs: appͥme vigilās fuit. Huius ergo et a puero īstitutio: tali modo narratur. Tempore quo apud alexandriam petrus martyr et episcopus alexandriam regebat cum post expleta solennia conuenturos ad conuiuium suum clericos expectaret in loco mari vicino: videt eminus turbā puerorum super ora maris ludum immitātium: quod fieri solet ꝑ episcoporum: atque ea que in ecclesijs geri mos est. Sed cum intentus diutius pueros inspectaret: videt ab his geri quedam etiā secretiora et mixta. Tu autem.

Lectio. ij.

Perturbatus illico vocari ad se clericos iubet: atque eis quid eminus ipse viderat ostendit. Tunc abire eos et comprehensos ad se perducere omnes pueros imperat. Cumque adessent. Quis eis ludus et quid egissent vel quomodo percuntantur. Illi vt talis habet etas pauidi: negauerunt primo. Deinde rē gestā per ordinem pandunt: et baptizatos esse quosdam: cathecuminos quosdam confitentur per athanasium: cuius ludi illius puerilis episcopus fuerat simulatus. Tunc ille diligenter inquirens ab his qui baptizati dicebantur: quid interrogati fuerant: quidue respondevint simul et ab eo qui interrogauerat: vbi videt secundum religionis nostre ritum cuncta constare: collocutus cum con

cilio clericorum: statuisse traditur: illis quibus integris interro'gationibus ⁊ responsionibus aqua fuerat infusa: iterari baptismum non debere: sed adimpleri ea que a sacerdotibus mos est. Tu autem domine. Lectio. iij.

Athanasium vero atq; eos quos ludo illi visus fuerat presbyteris vel ministris: conuocatis parentib⁹ sub dei obtestatione dedit ecclesie nutriendos. Paruo autem tempore exacto: cum a notario integre: ⁊ a grammatico sufficienter Athanasius fuisset instructus: continuo tamquam fidele a domino cõmendatum a parentibus restituitur sacerdoti: ac veluti Samuel quidem in templo domini nutritus: ⁊ ab eo pergente ad patres in senectute bona: ⁊ ad ephot sacerdotale dirigitur. Huius in ecclesia pro fidei integritate agones fuerant: vt etiam de hoc videatur dictum esse illud quod scriptum est. Ego enim illi ostendam: quanta oporteat eũ pati pro nomine meo. In hui⁹ etenim persecutione vniuersus coniurauit orbis: ⁊ commoti sunt principes terre: gentes ⁊ regna: exercitusq; ierunt aduersus eum. Multasq; arrianorum perpessus insidias: toto orbe profugus agitur. Null⁹ tutus ad latendũ supererat locus. Tribuni: prepositi: comites: exercitus quoq; ad instigandum eum mouentur. Edictis imperialibus premia delatoribus proponuntur: siquis viuum maxime sin minus certe caput Athanasij detulisset. Ita totis regnum viribus frustra aduersum eum cui deus aderat: certabat. Tu autem.

Inuẽtio sancte crucis.

Secundum. Joannem.

In illo tempore: dixit dominus iesus discipulis suis: ⁊ turbis iudeorum. Ego si exaltatus fuero a terra: omnia traham ad me ipsum. Et reliqua.

Omelia beati Hieronymi.

Dominus noster iesus Lectio. i. christ⁹ fratres charissimi in verbis lectionis hui⁹ ministros suos vt se ipsum sequantur hortatus est cum ita predixisset passionem suam quod nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit ipsum solum manet. Si autem mortuum fuerit: multum fructũ affert. Ibi deniq; excitauit eos: qui eum ad regna celorum sequi vellent: vt animam suam odissent in hoc mundo: si eam in vitam eternam custodire

cogitarent. Ad nostram rursus ĩfirmitatem post cetera: cõuersus ait. Nam princeps huius mũdi eijcietur foras. Et ego si exaltat⁹ fuero a terra: omnia traham ad me ipsum. Tu autem. Lectio. ij.

QUe omnia nisi ex qbus diabolus eijcietur foras? Non autẽ dixit omnes sed omnia: non enim omniũ est fides. Nõ itaqꝫ hoc ad vniuersitatẽ hominũ retulit: sed ad creature integritatem idest spm̃ ⁊ animã ⁊ corpus. Et illud quo intelligimus ⁊ illud quo viuim⁹ visibiles ⁊ cõtractabiles sumus. Qui pᵉibit: oĩa trahit post se si omnia ipsi homines sunt intelligendi: omnia enĩ predestinata ad salutẽ possumus dicere. Ex qbus omnibus ait: nihil esse periturum: cũ supra de suis ouibus loqueretur. Aut certe omnia hominũ genera: siue in linguis omnib⁹ siue in etatib⁹ omnib⁹: siue in gradibus honorũ: siue in diuersitatibus ingeniorum oĩbus: siue in artiũ licitarũ ⁊ vtiliũ ꝓfessionibus omnibus. Et quicquid aliud dici potest secundum innumerabiles differẽtias: qbus inter se preter sola peccata homines distant ab excellẽtissimis vsqꝫ ad humilimos: a rege vsqꝫ ad mendicũ: omnia traham post me. Sed si exaltatus fuero a terra hoc ẽ cuꝫ exaltatus fuero in cruce. Nõ enim dubitat futurum esse quod venit implere. Tu. Lec. iij.

NAm exaltationẽ suam qd aliud dixit: quã in cruce passionẽ? Subiungit enĩ euangelista: ⁊ ait. Hoc aũt dicebat: significãs qua morte esset moritur⁹. Respondit ei turba. Nos audiuim⁹ ex lege: qꝛ xp̃s manet in eternũ. Et quomodo tu dicis: oportet exaltari filiũ hominis? Memoriter tenuerũt: qδ dñs dicebat assidue filium se esse hominis. Nam hoc in loco nõ ait si exaltatus fuerit a terra filius hominis: sed superius dixerat: qδ lectũ atqꝫ tractatum est: quãdo nũciati sunt gentiles illi: q eum videre cupiebant Uenit iquit hora: vt clarificetur filius hominis: hoc itaqꝫ isti animo retinentes: ⁊ quod nunc ait: cum exaltatus fuero a terra: mortem crucis intelligẽtes quesierũt ab illo: ⁊ dixerunt: nos audiuim⁹ ex lege: quia xp̃s manet in eternũ. Et quomodo tu dicis: opportet exaltari filium hominis? Quis est iste filius hominis? Si enim xp̃s est inqunt: manet in eternũ. Si manet ĩ eternũ: quomodo exaltabitur a terra. Idest quomodo crucis passione morietur? Hoc ei dixisse cũ itelligebãt qδ facere cogitabãt. Nõ ergo ꝯ hoꝝ istorũ obscuritatẽ aperuit in fusa sententia: sed stimulata consciẽtia

H Jerosolymis inuentio sancte crucis ab helena regina: sub cõstantino imperatore cuius et ipa extitit mater. Inuentiõis aũt preciosi ligni historia cognitu digna: ita se habet. Adrianus qui vndecim⁹ cesar et iperator rome erat: existimãs se fidem xpianam loci iniuria perempturũ: in loco passionis simulacrũ iouis consecrauit. Et bethleem adon id ẽ fano pphanatus est: et quasi radix a fundamẽto ecclesie tolleref si in his locis idola colerẽtur: in qbus xps natus est vt pateretur. Passus est vt regnaret: iudex vł rex iudicaret. In bethleem quoq vbi agnouit bos possessorem suũ: et asinus presepe domini sui: ibi pnceps hominũ inficiari saluatorem deũ: infames hominũ amores moresq coluerũt. Prodito nouo sydere regis eterni: vbi cunabula supplices cũ suis operibus adorauerãt caldei: ibi barbaris libidines sacrauerunt romani. Ubi natum saluatorẽ agminib⁹ angelorum concinentibus celesti gaudio salutauerant illustrata nocte pastores: ibi veneris amasiũ mixte cũ viris planxere meretrices. Prochdolor. Que pietas hominũ hanc ĩpietatẽ ɔpẽsare poterit? Ubi sacra nati saluatoris infantia vagierat: illic veneris lamenta figẽtiũ lasciuis luctibus infamis ritus vlulabat. Et vbi virgo pepererat adulteri colebantur. Tu autem.

In natale sanctorum alexandri euentij et theodoli.

Lectio. j.

Ome via numẽtana miliario septimo: natale sancti alexandri pape. Hic constituit aquaz aspersionis cum sale benedici in habitaculis hominum: et passionem domini miscuit in predicatiõe sacerdotum: quando misse celebrãtur. Qui romane ecclesie episcopatum septim⁹ post petrũ tenuit: ãnis decem: mẽses duos: dies decẽ: sanctitate incõparabilis: fide clarissim⁹: maximã senatorũ partẽ vrbis conuertit ad dominũ. Qui postmodũ iubente traiano principe: siue sub aurelião comite vtriusq militie: cũ euẽtio et theodolo presbyteris carceri mãcipatur. Post stupẽda et diuina miracula ibi facta per puerum qui faculã ferebat ardẽtẽ. Et carcere nocturno silẽtio p fenestrã eductus ad domũ qrini tribũi vbi beat⁹ hermes pfect⁹ sub custodia tenebat: pducit. Postquã sanata ẽ filia ipi⁹ qrini balbina nomie: et ipe qrin⁹ ɔuersus baptismi grãz ɔsecut⁹ ẽ: et post liberatiõez et ba

ptizationem eorum omnes vinculis artati sunt in carcere cum eis quos quirinus ipse tenuerat. Inter quos duos quoque sanctissimos presbyteros constrinxerant euentium et theodolum: qui de oriente venerant. Post hec omnia et sic alia venerabiliter ab eo gesta: aureliano comiti iterum principe adhuc traiano: siquidem adrianus non dum imperabat exhibitus est simul cu ipsis beatis duobus presbyteris: primoque in eculeum leuatus et tortus vngulis atque lampadibus attractus est grauissime. Cumque nullas daret voces: dixit ei aurelianus. Quare taces? Sanctus alexander respondit: quia tempore orationis xpianus homo cu deo loqtur.

In natale sanctoru gordiani et epimachi martyrum. Lectio.j.

Rome via latina in cimiterio eiusdem natalis sanctorum gordiani et epimachi. Julianus vero imperator apostata inter multos xpianos quos publicis custodijs mancipauit: beatum ianuarium senem paternum comprehensum cuidam vicario gordiano ad audiendum tradidit. Qui beatu ianuarium patienter audiens: spiritu dei illuminatus: credere cepit. Quem protinus beatus presbyter cum vxore marina et familia promiscui sexus numero quinquaginta trib' et eo amplius baptizauit. Quod factum audiens iulian' plenus ira: dānauit, pscriptione sanctum presbyterum ianuarium. Lu. Lec.ij.

Sanctum vero gordianum similiter damnatum in custodia publica posuit: atque cuidam clementiano: quem vicarium eius loco dederat: tradidit eius vxorez. Porro eam ad aquas salinas manere precepit in seruicio rusticorum. Clementianus autem pro tribunali residens. Beatum gordianum vinctum catenis sibi p̄sentari fecit: ille in confessione christi fixus: diu plumbatis cedit' vltimo capite truncatur. Cuius corpus iussit iniquus iudex ante templu apollinis i tellure iactare: vt a canib' roderet'. Qd noctur notēpore rapiētes xpiani: miliario vno ab vrbe roma posuerūt in cripta vbi iā pridē corp' beati martyris epimachi sepultū fuerat.

Item rome: natal. calepodij senis p̄sbyteri: sub alexādro iperatore: q eum fecit occidi a laoditione: et corpus trahi per ciuitatem: atque in tiberim iactari die kalendarum mayarum. Quod inuentum piscatores leuauerunt: et narrauerunt calixto (L.iij.

episcopo. Qui acceptum: condiuit in cimiterio eiusdem: miliario ab urbe tertio in cripta: sexto iduum mayarū. Tunc decollat⁹ est ab alexandro palmachius consul: cum uxore et filijs et alijs promiscui sexus sexaginta octo: et felix similiter cum uxore sua blanda. Qui per doctrinam calixti pape et calepodij presbyteri nuper fuerant baptizati. Tu autem.

In natale sanctorum nerei et archilei atque pancracij. martyrum. Lec. j.

Rome in cimiterio pretaxato: natalis sanctorum martyrū Nerei et archilei fratrum: qui fuerunt eunuchi beate flauie: qui cum ea apud insulā pontianam: longum pro xpo duxerunt exilium. Post modum vero ab aureliano sponso domicille quē ipsa ob amorem xpi spreuerat: primo verberibus grauissime artati: deinde nonio ruffo cōsulari sunt traditi. A quo cum eculeo et flammis compellerentur ad immolandum: et dicerēt se a beato apostolo petro baptizatos: nulla ratiōe posse idolis immolare capite cesi sunt. Tu autem. Lectio. ij.

Quorum corpora rapuit auspicius discipulus eorum: nutritor sancte virginis domicille. Que etiam nauicule imposita adduxit: et in predio domicille ī cripta arenaria sepeliuit: via ardeatina a muro urbis miliario et semis. Item via aurelia miliario secundo: natalis sancti pancratij martyris. Qui cum esset annorū qttuordeci sub diocletiano martyriū capitis detruncatiōe cōplevit. Cuius reuerendum corpus otonilla femina illustris occulte noctu sublatū: aromatib⁹ cōditū sepeliuit qrto idus maij. L. iij.

Eodē die beati dionysij patrui eiusdē pancracij. Cuius studio idē pācrati⁹ baptizat⁹: et in timore dei confortatus: ad martyriū est animatus. Ipse cum premijs celestibus char⁹ deo et dign⁹ in pace clausit diem vite huius. Sed et tunc temporis passa ē virgo sacratissima nomine soteris: genere nobilis: sub diocleciano augusto. Eodē die apō cyprū scī patris nr̄i epiphanij salamini epi.

In natale scōrum victoris et corōe.

In dieb⁹ ātōini ipatoris: facta ē psecutio sub (L. j. sebastiāo cōite egypti et alexādrie. Erat qdā miles noie victor a cilicia xpianus et timēs deū. Cui seba

stianus dixit. Littere ad me venerũt a domino meo imperatore: iu bentes vt sacrificent xp̄iani. Ergo victor sacrifica vt non peri clitetur anima tua. Victor respondit. Ego miles sum regis iesu xp̄i imortalis dei: propter hoc non obedio regi mortali: quoniam regnum eius stabile nõ est. Sebastianus dixit. Mori vis an viue re? Victor dixit. Nõ est mors sed vita sempiterna: si perseuero in tormẽtis. Tunc comes iussit cõfringi digitos eius et plicatos con torq̃ri articulos: quousq; exirẽt de pelle illius. Victor dixit. Gra tias ago deo meo: q̃m appropinquauit gr̃a ei⁹ in me. Lec. ij.

SEbastianus dixit. Quare annonã tuã nõ accepisti? Victor di xit. Quoniam per vim et iniuste exigitur: ne c accipere nec mã ducare eã volo: quoniã habeo cibum meũ spiritualem et non esu rio in sempiternũ. Tunc comes iussit eum mitti in caminum ardẽ tem. Postriduũ aũt viuus inuentus est. Tunc comes iussit dari illi venenum a malefico vt manducaret in cibũ. Victor dixit Nõ habebam quidem manducare: sed vt ostendaz tibi quoniam pos sum omnia maleficia tua dissoluere: accipio et manduco. Et acci piens fecit orationem: et mãducauit nihil mali sentiẽs. L. iij.

TUnc maleficus alia venena peiora obtulit ei: dicens. Mo do accipe: si nihil mali senseris: et ego credam: quẽ tu colis. Victor iterum manducans: nihil mali est passus. Statim malefi c⁹ omnes libros suos cõburẽs: credidit xp̄o. Tũc comes iussit ner uos d̃ corpore ei⁹ euelli. Victor dixit. Ex his omnib⁹ dolor me nõ cõtingit. Tũc comes iussit oleo iterũ cãdente val de perfundi abs consa illi⁹. Victor respondit. Sic mihi est oleũ candens datũ: quo modo homini sitim patienti: cũ biberet aquam ad refrigeriũ. Ite rũ iussit eũ comes suspẽdi: et lãpades ardẽtes lateribus ei⁹ iponi Hoc aũt facto: nihil mali sensit: sed poti⁹ confortat⁹ est a deo. Ite rũ comes iussit calcem et acetũ dari in guture eius. Victor respon dit. Acetũ tuũ ⁊ calx: sic est mihi vt fau⁹ mellis. Iterũ comes ius sit oculos ei⁹ erui. Victor respõdit. Quãuis ocl'os corporis exce casti: tamẽ ocl'is interiorib⁹ plus video. Tũc comes iussit iterũ eũ capite deorsum ɔ̃pẽdi: et sanguis de narib⁹ ei⁹ stillare cepit i terrã.

In natale sãcte potẽtiãe. Lec. j.

ROme sancte potẽciane virginis: que illustrissimi ge neris pudentis discipuli sancti pauli apl'i: filia fuit Cuius mat' sabiella: soror vero praxedis. Quas pij s

sim⁹ pater earū prudēs: in omni religiōe xp̄i erudiuit: virginesq̃ xp̄i religt. Que post obitū sancti patris: in omni exercitatiōe pietatis ita excreuerūt: vt nocte dieq̃ incessanter hymnis et orationibus cū familia sua domino inseruirēt: beatissimo pio vrbis epo cū eis in laudib⁹ dei pticipāte. Remuneratiōē igit̄ ppissimis laborib⁹ suis pceptur̄e: q̄ per gratiā xp̄i fructuose cōsumauerāt. Post innumeros agōes: post multoꝝ martyrū venerabiliter exhibitas sepulturas: post omnes facultates suas in visceribus pauperum inclusas: xp̄oq̃ fideliter exhibitas: vel cōmēdatas: tandē de terris ad xp̄m migrauerunt. Potentiana venerabilis q̄rto decimo kalendas iunij posita in cimiterio priscille: via salaria: praxedis vero et sanctissima duodecimo kalēdas augusti: et ipa cū sorore iuxta patrē sanctū prudētem posita fuit. Eodē die beatissimi prudentis: patris supra nominatarum virginum. Lu.

In festo sancti vrbani. Lec. j.

Rbanus eps̄ natione romanus ex prosapia nobilissima ortus: cui⁹ pater pōtianus dictus ē. Qui vrbanus a beato petro apostolo octauus decim⁹ postquā beatissimus calixt⁹ papa psecutione alexandri p triūphum martyrij migrauit ad xp̄m: iā senex cathedrā romane vrbis suscepit. Qua dignitate sublimatus: multis calamitatib⁹ ac tribulationib⁹: nullis vsibus huius mundi vsus prosperis vixit: et aduersis omnib⁹ ob xp̄i potitus est amorem. Hic ante episcopatū probabilis fuit confessor: et post episcopatum nihilominus semel et iterum: vsq̃ septies pro nomine xp̄i examinatus atq̃ iudicatus est. Hic fecit vasa saxea quam pulchra omnia argentea: patenas quoq̃ argenteas vigintiquinq̃ apposuit. Lu Lec. ij.

Sacra quoq̃ ministeria solerti industria sanciuit: et sua predicatione multos ad credulitatem et baptismum xp̄i conuertit etiam et valerianū inclytū virum sponsum beate cecilie: et cognatū ei⁹ tiburtiū. Quos etiā ad martyrij palmā perduxit: et ei⁹ monitis salutiferis multi martyrio coronati sunt. Qui fecit ordinatiōes quītodecimo die mēsis decēbris. Presbyteros nouē: diaconos quiq̃: epos p diuersa loca instituit numero nouem. Sedit in episcopatu annis octo: mēsib⁹ vndeci dieb⁹ duodeci. Cui successit anterus vir venerabilis natione grec⁹. Igit̄ i tēpore alexādri

augusti: q a matre măca dictꝰ ē. A p̄fecto vrbis turgio almachio multis supplicijs cōagustatꝰ ē cū alijs q̄ȝ plurimis. Lectio.iij.

QUē cū iuenisset orātē cū tribꝰ diacōibꝰ et duobꝰ p̄sbyteris vicariꝰ carpasiꝰ: eduxit eos ad palaciū vespasiani: i quo erat almachiꝰ. Cuiꝰ iussu ōducti sūt ad pagū iuxta tēplū iouis ⁊ ibidē in ergastulo missi: ad quē veniebāt m̄lti xp̄ianoꝝ: dato p̄cio carcerarijs v̄bū vite p̄cipiētes ab eo. Trāsactis itaq̄ȝ multis diebꝰ: adducit āte cōspectū almachij. Cui dixit almachiꝰ. Jā ōpone audaciā magice artis: ⁊ ostēde mihi thesauros cecilie: quos apȝ te cognouimꝰ recōditos. Ad hec beatꝰ vrbanꝰ. Ora a me regris pecuniā cecilie: nequaq̄ȝ negabo: q̄ȝ i gazofilacio xp̄i: p̄ manꝰ paupꝝ recōdita ē. Nec tuā nec impatoꝝ amicitiā optabo: q̄ȝ corruptibiles estis. Eterno regi famulari omni auiditate exopto. Tūc almachiꝰ p̄fectꝰ: p̄cepit mistris suis dicēs. Plūbatas afferte: ⁊ tādiu cōtumax vrbanꝰ cū suo clero mactet q grās agebāt: cātātes ⁊ exultā- (tes. Lc.iiij.

POst hoc missi sūt i custodiā p̄uatā: ⁊ ieiunijs afflicti: ad quos noctu xp̄iani venerūt multi cū tribꝰ tribunis: quoꝝ noīa sūt hec: fabianꝰ: calixtꝰ: amoniꝰ: ⁊ duo p̄sbyteri noīe fortūatꝰ: ⁊ iustinꝰ. Qui audiētes mōita salutis: tūc ⁊ ip̄e anolinus carcerariꝰ credidit: ⁊ baptizatꝰ ē. Quo audito almachiꝰ misit ad vicariū caprasiū: vt p̄resētaret secū vrbanū cū clero suo. Qui cuȝ cognosceret anolinū eē xp̄ianū: ait ad eū. Anoline verū ne ē qȝ de te audiuimꝰ? Anolinꝰ respōdit. Ego igt xp̄ianꝰ sū: ⁊ xp̄m cōfiteor. Ad hec iudex iratꝰ ait. Deducant ad tēplū diane: ⁊ ibi capita ple- (ctāt: si nō sacrificauerint. Lc.v.

POst hec turgiꝰ almachiꝰ iussit sibi tribūal pari: ⁊ veniēte nocte adduci beatū papā cū clero suo. Qui cū nō acqesceret sacrificare sȝ magis eū publice ōrideret: ait carpasio vicario. Duc eos ad tēplū: qȝ ē iuxta pagū: ⁊ sacrificēt deo ioui: ⁊ p̄qre diligēt facultates eoꝝ. Nā si nō fecerit cedāt ⁊ iterū i ergastulo retrudāt. Quo cū veīssent: ōridebāt: ⁊ expuebāt i eū: dicētes. O miseri. q̄re adoratis idola surda et muta? Ad hec v̄ba cū cederēt repēte cecidit simulacrū: ⁊ iterfecit ō sacerdotibꝰ idoloꝝ numero vigītiduos: q ministrabāt ignē sacrificij. Sequēti vero nocte iussit adduci sāctos: ⁊ cōtumelijs affecti forcit cedebāt: extēsi i terrā. Jlli aūt cū cederēt grās referebāt deo: dicētes gl'ia tibi dn̄e. Unꝰ vero ex diacōibꝰ erectis i celū oculis: spiritū emisit. Cuiꝰ corpꝰ fortūatꝰ p̄sbyt̄ tulit noctu: ⁊ sepeliuit eū i cripta in (cimiterio p̄taxati: cui nomē erat lucianꝰ Lec.vj.

POst hec almachiꝰ p̄cepit vt cū plūbatis cederēt ⁊ scorpionibꝰ. Qui cesi

cū bn̄dixisset deū: duxerūt eos ad fanū diāe cū nimio furore: ⁊ extē
sis vlnis ⁊ erectis ad celū ocl'is: dixit beatꝰ vrbanꝰ. Unꝰ ē deꝰ cre
ator omniū: ipi soli sacrificamus: hec ⁊ alia quāplurima dicētes:
osculātes se osculo scō pacis: ⁊ flectētes genua: ꝯcollati sūt ꝓ noīe
dn̄i: q̄rtodecimo kal. iunij. Mediolani sci dionysij epi ⁊ ꝯfessoris
q ab iperatore ꝯstātino arriāo apd̄ capadociā ꝓ fide catolica dā-
natꝰ exilio: ibidē regeuit. Reliqas corporis eiꝰ ꝑ sanctū basiliū ꝑ
fate vrbis epm̄ receptas: beatꝰ ābrosiꝰ ꝯdigno honore ꝯdidit. Eo-
dē die apd̄ mēsiā ciuitatē doroſtoro: nl'is scōꝝ martyrū pasicratis
valētiōis: ⁊ alioꝝ duoꝝ coronatoꝝ. Rome eleuterij pape: q sedit in
ep̄atu ānos qndeci. Hic accepit epl'as: a leuncio britāico rege: vt
ꝑ eiꝰ mādatū xp̄ianꝰ fieret. Sepultꝰ ē iuxta corpꝰ beati petri. Hic
firmauit vt nl'la esca a xp̄ianis ꝛ̄pudiaret: q̄ ratiōabilis ⁊ hūana ē

In natale marcellini ⁊ petri. Lec. j

ROme nl'is. scōꝝ marcellini ⁊ petri sub diocleciāo impe
ratore: ⁊ iudice sereno. Factū ē aūt: dū teneret beatus
petrꝰ i obscurissimo loco carceris vicl'is ferreis astrictꝰ
custos carceris noīe artemiꝰ hēret filiā demoniaticā: quā vnice di
ligebat. Cui vir dei petrꝰ ait. Audi cōsiliū meū artemi: ⁊ crede vni
genitū dei viui: dn̄m nr̄m ihū xp̄z: q ē liberator omniū i se creden
tium. Si credideris: Saluabitur filia tua. Tu autem. Lectio. ij.

QUi artemiꝰ ait. Miror prudētiā ꝯsilij tui. Te deꝰ tuꝰ libera-
re nō pōt: cū illi credas: ⁊ quotidie ꝓ noīe eiꝰ plagas ⁊ vincu-
la ꝑferas: quō poterit filiā meā liberare: si ei credidero? Si me vis
credere deo tuo: ecce ego duplicabo super te catenas: et claustra
omnia carceris muniā. Te aūt ipm̄ i ipa inhūana ⁊ tenebrosa loca
solū icludā. Si de his omnibꝰ liberauerit te deꝰ tuꝰ: credā ei. Cui
beatꝰ petrꝰ assensū ꝯdit: ꝑmittēs ad domū illiꝰ se vēturū. Hoc in
quā faciā nō ad libitū tētatiōis tue sz ad declarationē deitatis dn̄i
nr̄i ihu xp̄i. Agitās caput artemiꝰ: ait. Iste hō nimijs passionibꝰ fa
tigatꝰ aliena loquitur. Hec dicens abscessit. Tu. Lectio. iij.

NArrauitq3 gesta ⁊ dicta hec: vxori sue cādide. Et ecce subito
noctis initio adest hō dei petrꝰ artemio ⁊ candide: idutꝰ vesti-
bꝰ cādidis: tenēs i manu sua triūphū scē crucis: in cuiꝰ vestigia
corruētes illi clamabāt. Uere deꝰ vnus est: ⁊ verus dominus ie-
sus christus. Statimq3 filia eoꝝ nomine ⁊ corpore virgo paulina:
a spiritu immundo vexata: curata est. Et cum hec fieret: omnes q
in domo erāt arthemij: crediderūt. Cōuenitq3 multitudo vicinoꝝ

viri amplius quã trecenti mulierum vero abundantior numerus clamantium: preter xp̄m non est alius deus omnipotens. Cumq; omnes cuperent xp̄iani fieri: adduxit vir dei petrus marcellinum presbyterum: qui omnes vnanimiter baptizauit. Sed et artemius omnes qui in vinculis erant absoluit: qui omnes baptismi gratiã perceperunt. Tu autem. Lectio. iiij.

Audiens hoc iudex serenus iussit marcellinum presbyterum et petrum exorcistam in presentia sua exhiberi. Et auditu; beatum marcellinum: iussit pugnis cedi in ambabus arterijs. At vbi defecerunt cedẽtes: ab eo petrum separari iussit: vt nudus super vitri fragmẽta sterneretur in custodia: et victus et lumen negaretur. Petrus vero conuersus ad serenum dixit. Cum sis nomine seren⁹: totum te nubilum: et tenebrosum factis ostendis. Tunc et ipsum serenus iussit in vinculis recipi: et pedes i cipo artissimo constringi. Tu autem. Lectio. v.

Factum est autem dum separati essent: apparuit angelus domini marcellino presbytero oranti nudo et induit eum vestimentis suis: et adduxit vbi beatus petrus erat in cipo et ferro. Sed et ipsum exoluit et ambos perduxit ad domum vbi nuper baptizati orabant. Non post multum vero tempus cum beat⁹ artemius cum vxore et filia sententiã capitalem suscepisset: comprehensi illi ab his qui sanctos dei et fratres punituri erant: alligati sunt manibus retro ad arborem vsq; dum nũciaretur iudici sereno de eis. Ille iussit eos duci in siluam nigram: que hodie i honore sanctorum silua cãdida appellat: et in eadẽ ambos pariter decollari.

Cumq; ventum fuisset in mediã siluam ipsi sibi ma (Lec. vj. nibus suis mũdauerunt locũ a spinis: vbi orantes simul et dãtes sibi osculum pacis: genu posito: decollati sunt. Et qui eos decollauit vidit animas eorum splendide ornatas: ab angelis ferri ad celos. Et penitentiam agens sub iulio papa baptizatus est in senectute sua: nomine dorotheus. Quorum corpora reuelãtibus se beatis martyribus tulerũt postmodum lucilla et firmina xp̄ianissime femine: et iuxta sanctum tiburtium: in inferiori parte cripte sepellerunt: quinto kalendas septembris.

In natale sanctorum martyrũ primi et feliciani. Lec. j.

Ome in celio monte natalis sanctoꝝ primi ⁊ feliciani sub diocleciano ⁊ maximiano imꝑatoribus. Qui gl'iosissimi martyres i dño sēp viuētes a pōtificibus templorum apud īperatores qḋ xp̄iani essent: accusati sunt. Et inquisiti (erant enī ciues romani) adducti sunt in conspectu imꝑatorum. Et iusserunt eos ferro vinctos in carcerem recludi: vbi affuit eis angelus dñi: qui eos cōsolaretur. Post aliquot vero dies: iusserunt eos imꝑatores suis aspectibus p̄sentari. Le. ij.

Et iusserunt militibus vt ducerēt eos ad phanū herculis: vt si sacrificare nollēt: fortiter eos penis affligerēt. Verū cū nulla possent eos ratione mouere: sed pro xp̄i nomine optarent magis mori: extēderūt eos milites: ⁊ virgis fortiter mactauerunt. Et cum renūciassent imꝑatoribus milites que gesta sunt: irati valde iusserunt eos tradi ꝓmoto p̄sidi ciuitatis: vt diuersis penis eos interficeret. Et accipiētes eos milites duxerūt ī viā q̄ dicit' numētana miliario terciodecimo: ferro vinctos: ⁊ miserunt eos in carcerem iuxta forū ciuitatis. Ubi iterum āgelica visitatione releuant'.

Post multū vero temporis: iussit sibi ꝓmotus p̄ses ī foro ciuitatis tribunal p̄parari. Et cū ītromissi fuissēt primus ⁊ felician' ⁊ iubēte p̄side fuissent post respōsionē ab inuicē separati: p̄mū beatū felicianū iussit p̄ses cū plūbatꝫ cedere: dicēs ei Ut qḋ nō depōis īsaniā istā pectoris tui: vt eligas dies bonos ⁊ iocundos: ⁊ nō torm̄etis diuersis corpus tuū maceret'. Beat' feliciānus dixit. Octoginta annos vite habeo: suntq̄ anni triginta q̄ agnoui veritatem dei. Et nihil de blandimētis hui' mūdi cogitās elegi creatori meo eterno: oīpotēti deo seruire. Tūc p̄ses iussit eū ligari: ad stipitē: ⁊ aculeos in manib' ei' ac pedib' figi: ⁊ diu torq̄ri ⁊ per tres dies neq̄ aqua neq̄ vllū gen' cibi ei ministratū est. Le. iij.

In natale sc̄i barnabe apostoli.

N natale sc̄ti barnabe ap̄li. Qui cū eēt cyprus: cū paulo doctore gētiū apostol' ordinatus est. Hic postea ꝓpter discipulū q̄ et marcus vocabatur separat' a paulo: nihilominus euāgelice p̄dicationis iniunctū sibi opus exercuit. Le. i.

Uius corpus tpe zenonis īpatoris ipso reuelāte reptū est. Hic vnā ad edificationē eccl'ie

pertinētē epistolā cōposuit: que tamē inter apocrifas legitur. Ite eodem die sctī sostenis apud corinthū q̄ fuit discipulus sctī pauli apostoli. Le.iij.

Apud aquileiā natalis sanctorū marty rū felicis ⁊ fortunati: sub persecutione diocletiani ⁊ maximiani imperatorum: preside euphimio. Qui cū essent germani fratres fide xp̄i feruentes: deferente apamio q erat vnus ex officio presidis: victi ferro: aquileiam iudici euphimio pducuntur. Tu autē. Le.iiij.

Ubi cum xp̄m constantissime faterētur: ab irato iudice primū in eculeo suspensi ardentibus lampadib⁹ circa latera appositis: mox psallētib⁹ martyrib⁹ extinctis: inde p vētre ferueti oleo sup fusi: ad vltimū cū in confessione xp̄i durarent: foras ciuitatē ducti iuxta fluuiū q ciuitati adiacet: capite trūcantur. Tu autem. Le.v.

Inde nocte a religiosis viris eisdē agleie cū aromatibus īuoluti linteaminib⁹: occulte sepulti sunt. Et ciues vicētie superuenientes: eorum corpora pducere ad suam ciuitatem vicēciam meditabantur. Tu autem. Lectio.vj.

Non permittentibus aūt aquileiēsibus: diuq̄ renuētibus tādem pia contentio ita finita est nutu diuino: vt felicem vicētini fortunatum haberent aquileienses. Ita tamen: vt caput beati felicis aquileia: caput vero fortunati vicētia sortiretur. Quod factum in laude domini nostri vsq̄ hodie permanet. Tu autem.

¶ In natale sanctorum Basilidis atq̄ Celsi. Cirini. ⁊ Naboris. Lectio.i.

Natalis sanctorū basilidis. cirini. naboris. Quorū duos passos fuisse apud ebredinensem vrbē: antiquitas memorando celebrat. Mediolani natalis sanctorū martyrum: nazarij: ⁊ cel si pueri. Beati nazarij pater affricanus mater vero perpetua a beato apostolo petro baptizata. Ipse vero sanctus nazarius: a sctō clemente instructus ⁊ baptizatus est. Quem anolinus sub rabie persecutionis: q̄ p neronē excitata ē: diu maceratum ⁊ afflictū in carcere: cum quo beatissimū puerum celsū: quē idem nutrierat gladio ferire iussit. Quorum corpora xp̄iani furati: quito kalēdas augustarū sepelierūt foras portā: q̄ dicit romana: in p̄prijs hortis. Le.ij.

Reuelauerūt aūt se beati martyres: cuidā ceratio noīe cui vxor fortunata: ⁊ p visū monuerāt se occultari, ppter rabiē persecutionis: quam nero impi⁹ excitaue

rat. Latuerūt vero vsq₃ ad tempa honorij: ꝛ archadij imꝑatorū: quos beatus ambrosius dño reuelāte reperit. Patefacto aūt sepulchro in quo iacebat corp⁹ sancti nazarij: q quādo passus fuerat: vt scribit beatus paulinus vsq₃ tunc temporis ignorabatur viderunt sanguinem martyris ita recētem q presentes erant: ac si eadem die fuisset effusus. Tu autem. Lec. iij.

CAput etiā ipi⁹: qđ ab ipijs fuerat abscisū ita itegrū atq₃ icorruptū: cū capillis capitis ꝛ barba vt videret̃ eodem tpe quo leuabatur: locatū atq₃ cōpositū i sepulchro: etiā odore tāto repleti sunt: vt oīum aromatū vinceret suauitatē. Quo leuato ꝛ in letica cōposito: stati ad sanctum celsum martyrē q in eodē horto positus erat: ad orationē perrexit sanct⁹ episcop⁹: ꝛ vtrūq₃ transtulit ad basilicā apostolorum q̄ est rome. Inuenti aūt ꝛ translati sunt: qnto idus iunij. Festiuitas vero eorū agitur: qnto kalēdas augusti de martyrio. Cōmemoratio etiam eoꝝ publica ꝛ celebris in die sanctorum martyrū prothasij ꝛ geruasij a fidelibus populis freq̄ntatur ꝛ venerabiliter excolitur. Tu autem.

In natale sanctorum cirici ꝛ iu-

SAnctorum xp̄i martyrum pia certamina debita veneratione recolētes mirabilē in sanctis suis dominū collaudem⁹: qui beato īfāti cirico rotā natiuitatꝭ toto ne dū reuoluēte triēnio eiusq₃ sacre genitrici iulite matris ei⁹ natalibus a ꝓbis moribus generose muneris suꝑni gratia roborante etatis ꝛ sexus infirma pro ipsius nominis amore vincētibus: illis quidē gloriosam martyrij palmam contulit in celestibus. Nobis aūt plurima confert beneficia eisdē vt credim⁹ patrocinantibus. Tu autem domine. Lec. i. Lectio. ij.

QUa ꝓpter sicuti quotidiana amonitione ꝑ suos ꝑsules sctā mr̃ ecclesia nos hortat̃ agere: dignū iustūq₃ ē ꝛ nob̄ in cūctis maxime salubre: dñm deū nr̃m in oī tēpore et in oī loco laudando glorificare: atq₃ glīficādo laudare semꝑ ac bñdicere: vt iplere valeam⁹ illud psalmiste. Bñdicā dñm in oī tpe: semꝑ laus ei⁹ in ore meo. Hoc eni ē sacrificiū q̄ndo de⁹ pie colit̃ ab vniuersis gradib⁹ bene viuentiū: dū illi referuntur cōdigne: q̄ntū possibile est actiones gratiarum. Tu autē. Lectio. iij

EA igit̃ facta persecutione christianorum sub alexādro imperatore cum seua su

pia modũ exardesceret vndiqз secus eos insectãdi intentio: orienta liũ quoqз pũciarũ fines apprehẽdit: in qbus partibus orĩetalib⁹ alexander pses preerat: q sicut nomie sic impio suo erat par ferocitate. Hic inter innũeros quos varijs cruciatibus z excogitatis affecerat penarũ mortib⁹ iulitã matronã nobilẽ: in lege dñi die ac nocte meditantẽ fama boni odoris celebrẽ: missis officialib⁹ iussit p̄sentari tribunalibus. Erat aũt iulita seruiens dño i timore casto: que filiũ alebat puulũ noie ciricũ: cui cũ lacte carnis: disciplinam

P Ater charos deniqз ample (tradidit diuine legis. Le. iiij. xus: z materne pietatis oscula: vt verũ parẽtẽ agnosceret z coleret: dũ lacte dulci ex eius aleretur vberibus ab ipsius ore p tempore pure fidei imbuebatur dogmatibus: surgentibus igit̃ aduersum se persecutorbus pro sua paruuliqз salute confessionis ac p̄cij ad dñm clamauit voce: z ipse cuius est salus benedictionem sue gratie dedit eis. Ante cõspectũ deniqз p̄sentata presidis: z ab eo requisita: cuius esset prouincie vel ciuitatis: aut q̃ ei ppriũ ineẽt cognitio nominis: respõdit. De pũcia z de prioribus ciuitatis iconio rũ progenita ad ciliciã tuas deuitans persecutiones demigraui tarsoqз sum inuolata. Et cũ sim vera xpiana: est mihi nomẽ iulita. Cui preses: hortor te inquit tu tibi cõsule z impatoris iussa p̄fice: atqз debita dijs nr̃is libamina redde. Tu autẽ. Lectio. v.

B Eata Julita respõdit. Ego immũdis nõ sacrifico demonijs: quia vnius z viui z veri dei: vera sum cultrix. Ait preses. Sacrifica dijs antequam ad tormenta perducaris. Et illa. Nec dijs tuis vanis sacrifico: nec tormenta paueo. Interidum hec inter eos sermones serũtur alma genitrix cirici non modico augebat̃ merore animi: quod ipsa posita in procincto belli pro cõfessione fidei: sui destitura videret̃ solatio paruuli. Ad eius tamen suggestionem iubente preside z matre eum veluti prodente: perquisitus ẽ tenellus infans ciricus z a militibus presidis reperitur atqз ante eum perductus primo quidem blandimentis lenibus vt infans demulcetur deinde minis exasperatur. Tu autem. Le. vj.

I Lle vero blandientẽqз z minantem paruipendens: mente maiori et disertissimo sermone xpianũ se esse constanter ẽ p̄fessus z ab hac professione se villo modo diuelli non posse protestatur. Unde dum ante presidem staret secundũ tempus elinguis infantulus non ille sed in eo z per eum loquebatur spiritus: cuius a dipe et pinguedine replebatur os z anima eius. Dixit autem ei: alexã

der volo mihi pandas viuaciter qui huiuscemodi tibi doctrine doctor extiterit in grecia: simulqꝫ absistas ab hac pertinacia quã celeriter ne pro deorum ꝛ imperatoris contemptu: penis afficiaris grauiter. Ad hec infans. Tuam ait o preses miror insipientiam: q in me tãtillam cernens etatulam: nec dum temporis curriculo triennium ostendi etiam minus idonee percuntaris quis diuinam me docuerit sapientiam. Tu autem.

¶ In natale sanctorum Marci ꝛ Marcelliani. Lectio. i.

Ome via aurelia natalis sanctorum martyrum marci ꝛ marcelliani preclarissimi generis trãquillini ꝛ marcie filiorum quibus pro xp̃i noĩe in vinculis constitutis quotidie sanctus sebastian⁹ solatium exhibebat: ꝛ tam ipsis quam etiam seruis eorum cum quibus tenti fuerant salutaria fidei consilia ministrabat: vt figuram seculi ꝛ blandimenta respuerent ꝛ momentanea tormentorum genera non timerent. Qui cum beatissimis consolationibus acquiescerent: ꝛ verbera carnificum aul mo perseueranti transirent: capitalem iussi sunt subire sententiaꝫ Ea scilicet ratione vt si eodem momento quo decollandi erant sacrificijs consensissent: ꝛ parentibus suis ꝛ coniugibus ꝛ filijs ꝛ facultatibus redderentur. Tu autem domine. Lectio. ij.

Rant enim non solum vt diximus genere clarissimi viri: sed ꝛ facultatib⁹ ditati. Quorum erat pater tranquillinus nomine: ꝛ marcia mater vocabatur. Qui illos sequebantur cum vxoribus eorum ꝛ filijs: nimio enim in eorum nepotibus ducebãtur affectu. Unde factum est: vt a cromatio vrbis prefecto triginta dierum inducias impetrarent. In quoꝝ spatio ageretur cum eis quatenus ad thurificandũ idolis consentirent. Accedentes itaqꝫ amici eorum ad eos: ceperunt dicere. Unde vobis tam durum tamqꝫ ferreum pectus: quod caniciem patitur patris abijcere ꝛ matri iam decrepite nouos partus afferre dolores. Nam ꝛ partus dolores suis consolationibus superabat: dum in vno dolore duos filios pareret: ꝛ geminum patri funderet filiorum affectum. Tu autem. Le. iij.

Unc vero insana bilis cruciatus: incomparabilis planctus est: quo spes ꝛ gaudiũ tollitur: vita contemnitur: respuitur presens gloria: ꝛ cõteptis omnibus pieta

tis affectibus: mortis atrocitas appetitur. Obsecramus vos o amici charissimi: tandem bis date cladibus finē: et vos patres et dulcium filiorum vel ammoniti mementote. Hec eis similia amicis dicētibus: miseram se clamans mater aduenit: et soluto capite canos sue senectutis ostentans: in conspectu eorum vestem qua pectus tegebatur scidit: et cunctis flentibus ostendebat eis laxis pellibus quas suxerant mămas: et blandimenta que infantie eorum exhibuerat eiulando lachrymis memorabat. Hec ea faciente infirmus pater et grauis iā senio manibus adducitur seruulorum et cigneo capiti puluerē terre aspergens huiusmodi dabat voces ad celū. Ad mortē vobis proficiscētib⁹ filijs valedicturus adueni: et vniuersa q̄ a filijs sepulture mee parauerā exhibenda: ego infelix in filios sepeliendos expendam. Tu autem.

In natale sctōrū geruasij et pthasij

Ambrosi⁹ seru⁹ christi fribus p oēm italiā i dño eternā salutē. In diuinis voluminib⁹ reus ascribitur: qui nō studuerit dare gratis qd gratis accepit. Quicquid eni ecclesie profuturū erat subtraxisse arguit: q noluerit dare omnibus quod ipse non celandum acceperit. Unde et psalmographus vates canit. Justiciam tuam non abscondi in corde meo: veritatem tuam et salutare tuum dixi. Non celaui misericordiam tuam: et veritatem tuam: in concilio multorum. Et pro hoc opere quasi vicissitudinem a deo postulans: adiecit. Tu autem domine ne elōges misericordiam tuam a me quasi qui diceret. Sicut ego feci alios misericordiam inuenire: ita ipse non patiaris longe fieri misericordias tuas a me. Tu autem. Lectio. i.

Lec. ij.

Aperiam⁹ ergo cur ista premisimus et nostros amicos qui de deo sentitis et creditis: hac inuentione sanctorum corporum ad leticiam inuitemus. In diebus transacte nuper quadragesime: cum dominus mihi donasset vt ieiunij me faceret esse participem in oratione posito ita me somnus obrepsit: vt nec vigilans aperte: nec dormiens integre viderem apertis oculis mecum duos iuuenes effebos vestibus candidissimis idest colobio et pallio indutos caligulis calciatos manibus extensis orantes sed quidem grauidem patiens loqui cum eis nō poterā: sed quia vt dixi pars in me somni icumbebat: que ad eorum interrogationem ver

bum proferre non fineret plene euigilanti visio eorum elapsa est. Unde factum est: vt rogarem domini misericordiam: vt si ludifica tio demonum esset abscederet: si autem veritas: plenius appareret. Ad impetrandum vero quod poscebam a domino augmentaui ie iunium. Similiqꝫ modo: canente gallo: orantes mecum iuuenes ap paruerunt. Tu autem domine. Lectio. iij

Tertia vero nocte defecto ieiuniis corpore: non dormienti sed stupenti cum quadam mihi tertia apparuere persona: que simi lis esset beato Paulo: cuius vultum me pictura docuit: in tantum vt ipse meeum illis stantibus loqueretur dicens. Isti sunt qui monita mea secuti sunt: respuentes predia et diuitias secuti sunt domini nostri iesu christi vestigia: nihil terrenum: nihilqꝫ carnale concupiscentes: in media hac mediolanensi vrbe per decem annos in dei seruicio perdurantes: ad hoc pertingere meruerunt: vt christi martyres fierent. Quorum corpora in eo loco inuenies: quo stas et oras duodecim pedum altitudine terre: coopertam archam inuenies. Quam archam superius exaltabis: et in nomine eorum ecclesiam fabrica bis. Cumqꝫ ab eo nomina requirerem: dixit mihi. Ad caput eorum libellum scriptum inuenies: in quo et ortus eorum et finis scriptus est. Conuocans itaqꝫ omnes per circuitum fratres et coepiscopos vrbium vicinarum: referens vniuersa que videram: ipsis coram positis primus ego terre fossor accessi. Ceteri episcopi prosecuti fodientes: perue nimus ad archam: quam sanctus promiserat paulus. Tu. Lectio. iiij

Quam aperientes inuenimus quasi ipsa hora positos sanctos miro odore fragrantes. Ad quorum caput libellum inuenimus: in quo erant hec per ordinem vniuersa conscripta. Ego seruus xpi Philippus: intra domum meam hec corpora sanctorum cum fi lio meo rapui: et sepeliui. Quorum mater valeria pater vitalis dicti sunt: quos vno ortu geminos genuerunt et vnum prothasium al terum geruasium vocauerunt. Et postea quam pater eorum beatus Uitalis martyrio est coronatus atqꝫ beatissima mater valeria mi grauit ad christum ab intestato Geruasius et Prothasius domum propriam in qua nati fuerant et res parentum et casellulas venun dantes: dederunt precium pauperibus: et familiole sue: quam ingenu am fecerunt: et ipsi se in vno cenaculo concluserunt: per decem an nos lectioni et orationi vacantes: hoc ordine in anno conuersati onis sue vndecimo ad palmam martyrii peruenerunt. Super ueniente astatio qui proficiscebatur ad bellum quod a marchoa

nis fuerat excitatum: occurrerunt ei templorum cultores cū sacerdotibus suis dicentes. Si vis letus ad augustos nostros reuerti et victor: prothasium et geruasium sacrificare compelle. Vehementer enim dii nostri de eorum contemptu commoti: nobis dare responsa contemnunt. Tu autem. Lectio. v.

Audiens hec astasius comes iussit eos teneri: et ad se duci. Quibus et dixit. Hortor vos vt a deorum nostrorū iniuriis temperantes ad immolandum eis deuoti studeatis insistere vt expediti us omnia suauiter celebrentur. Geruasius dixit. Victoriam de celo debes a deo oīpotēti requirere: nō a simulacris immūdis et vanis: q̄ oculos habent sine lumine: aures sine auditu nares sine odoratu os sine gustu: et ventrem absq̄ interioribus habere probantur: et sine flatu esse noscuntur. Indignatus comes astasius: iussit eum tamdiu plumbatis tundi quamdiu exalaret spiritum. Quo amoto iussit sibi adstare prothasium cui et dixit. Miser vel tu viuere stude et noli biotonatus fieri: sicut et frater tuus. Cui prothasius respondens ait. In eo quis est miser: ego qui te non timeo: an tu in eo quod te times ledi a me: videris timere me. Si me non timeres: ad sacrificium non compelleres. Ego autem non te timens: contē[t]io minas tuas et omnia idola tua stercora computans: deum solū qui in celis regnat adoro. Tu autem domine. Lectio. vi.

Audiens hec astasius iussit eum fustibus cedi. Postea vero erecto dixit. Miser: ut quid tā superbus et tam rebellis existens vis perire sicut tuum probasti perisse germanum. Prothasius dixit. Non tibi irascor: nec ego nec ipsa iusticia: quoniā cecos oculos tui cordis attendo. Incredulitas enim que in tuis sensib⁹ regnat: non te permittit videre quod dei est. Nam et domin⁹ me⁹ iesus xp̄s crucifigentes se non maledixit: sed potius vt eis indulgeretur orauit addens hoc: quia nescirent quid facerent. Unde et ego tui misereor: quia nescis quod facis. Age ergo qd̄ cepisti: vt mihi possit cum meo fratre hodie benignitas nostri saluatoris occurrere. Astasius iussit eum capite cedi. Quod cū factum eēt ego philipp⁹ abstuli cū filio meo furtī nocte scā ista corpa: et in domo mea deo solo teste in ista archa saxea sepeliui: credens me orōnib⁹ eorum consequi misericordiam dn̄i nostri iesu xp̄i: q cum patre et spiritu sancto viuit et regnat in secula seculorum. Amen.

In vigilia sancti Joānis baptiste.

De sancto ioanne baptista.

Fuit in diebus herodis regis iude sacerdos Scd'z.luca. quidã noie zacharias de vice abia:et vxor illius d filiab' aarõ et nomen ei' helisabeth. Omelia ex cõmentarijs bede pref. Lec.j.

Acratissima pcursoris dñi nobilitas:nõ solũ a pa rētib':sed a progenitoribus gloriosa descendit: qtenus aduēt' illi' fidē nõ subita inspiratiõe cõ ceptã: verũ habita magis ppagatione susceptaz liberius pdicaret: et quoniã q de aarõ pmi in cun ctis lege põtificis est nota dignitas: dicēdũ est pa rũ de abia. Cũ dauid rex et pphēta magna deuotione peteret vt in ueniret tabernaculũ deo iacob. Dñs aũt magis hoc a salomõe si eri decerneret atqz ideo dauid salomoni omnia q ad ipēsas dom' pertinebant pparaī:ipsius quoqz dom' per singulas mēsuras z descriptionē daret vt crescēte extrinsecus statu culture etiã deuo tionis interi' culmē augesceret. Diuisionē nihilomin' sacerdota liũ leuiticoz graduũ in omnia opa dom' dñi distribuit. Lec.ij.

Erant eni pncipes sanctuarij:z pncipes dom' dei:idest sũmi sa cerdotes:tã d filijs eleazar: q de filijs Itamar. Quoz vices secũdũ ministeria sua vt ingrederef domũ dei: viginti quattuor sortib' distinxit:in qb' abie familie de qua zacharias ortus ē sors cõtigit octaua. Diuisit eni vtrasqz intē se familias sortib' vnã do mũ q sub se habebat ceteros itamar. Lege verba diex: sed z anti quitatũ iosephi librũ septimũ:vbi statī refert:z vtraqz generatio iuxta ordinē sortiõis ministraret deo p dies octo: a sabbato vsqz ad sabbatũ. Ubi etiã de tribu leuitaz vigīti qtuor ptes factas as serit:vt ipsi quoqz eodē modo sortiti iuxta morē sacerdotum octo in bis diebus ministrarēt. Lectio.iij.

Non aũt frustra pmus noui testamēti pco in octaue sortis vice nascif:qz sic septenario sepe numero propt sabbatũ vet' te stamētũ:sicut nouũ aliquotiēs octonario pper sacramētũ vl' dñi ce vel nre resurrectionis exprimif. Unde qz nõ alit quã p obser uãtiã vtriusqz testamēti:regni celestis aula penetraf:recte z i tem plo salomonis mystic' qndeci gradib' ascēsus fuisse narraf. Et ts q ad dominũ i tribulatiõe clamãs exaudif totidē g aduñ psal mis ad superiora pducif:qõ tãdē i atrijs dom' dei: posit' audire possit. Benedict' dñs ex syõ. Tēp' quoqz herodis alienigene vi delicet regis:etiã ipo dñico attestaf acrētu. Pzedici nãqz fue rat qz non dficiet pnceps ex iuda:neqz dux de femorib' ei' donec

veniat qui mittendus est. Ex quo enim patres ex egypto exierunt: sue gentis iudicibus vsq3 ad samuelē prophetam ac deinde regibus vsq3 ad transmigrationem babylonis regebant. Post reditum vero ō babylone: p pōtifices rerū sūma gerebat: vsq3 ad hircanū regem simul et pontificē. Quo fratris inuidia multis calamitatibus vexato ad vltimum ab herode cuius patrē ipse de ignobili et aduena idest genere idumeorum sublimē fecerat: 7 cuius ē vi fraudis interemptus iudee regnum ipsi herodi iussu cesaris augusti tradidit gubernandum: cuius tricesimo anno iuxta prophetiā supradictam qui mittendus erat aduenit. Erant autem iusti ambo ante deum incedentes in omnibus mandatis et iustificationibus domini sine querela.

In die. Lec. j.

Ost illum sacrosanctum dñi natalem diem: nullius hominis natiuitatem legimus celebrari: nisi solum ioannis baptiste. In alijs sanctis et electis dei nouimus illū diē coli: quo illos post consummationē laborū: et deuictum triūphatūq3 mundum: in perpetuas eternitates presens hec vita p turijt. In alijs consummata vltimi diei merita celebrant. In hoc etiā prima dies: etiam ipsa hominis initia cōsecrantur. Pro hac absq3 dubio causa: q2 dominus aduentū suum: ne subito insperatum homines non agnoscerēt voluit esse testatum. Ioānes aūt figura fuit veteris testamēti: et in se formā tulit legis: 7 ideo ioānes preuūciat saluatorē: sicut lex gratiā pcucurrit. Quod aūt nondū natus ō secreto materni vteri pphetauit: et expers lucis iā testis est veritatis: hoc est intelligendū: quod latēs sub velamine: et carne latere redemptorē3 mundo spiritu predicauit: 7 nobis dominū nostrum de quodam legis vtero proclamauit. Lec. ij.

Rgo q2 iudei errauerūt: idest a lege q̄ xp̄o grauida erat: erraueruntа vētre: locuti sunt falsa. Ideo venit hic in testimoniū vt testimoniū phiberet de lumine. Quod aūt ioānes in carcere cōstitutus ad xp̄m discipulos suos ordinat: lex ad euāgelia trāsmittitur: lex iuxta typū ioānis q̄ si ignorātia clausa carcere in obscuro et in occulto iacebat: et iudaice cecitatis sensus intra litterā tenebat inclusus. De hoc beat9 euāgelista ploqtur. Ille erat lucerna ardēs: idest qō spiritus sancti igne succēsa: mūdo ignorātie nocte

possesso lumē salutis ostēderit: ꝛ q̄si intra dēsissimas delictoꝝ tenebras splendidissimū iustitie solē lucis sue radio p̄mōstraret: ꝺ se ipso dicēs. Ego vox clamantis in deserto: idest in gētiū populo. Vacua eni timore dei pectora et spiritu scō carētia: (L. iij. deserto squalentis heremi cōparātur. Desertus eni erat hic mūd⁹ a cultura fidei et timoris dei ꝛ peccatoꝝ spinis obsit⁹: squalebat tāquā ager incult⁹. Et nullū penit⁹ fructū: nullā bonoꝝ operū fecūditatē obtulerat: quia nullū hymbrem gratie spiritualis exceperat. Mittit̄ beat⁹ ioānes: q eū per p̄phetică atq; apostolică predicationem annūciādo penitentiam: quasi rudem campum proscinderet: fecundaret: et excoleret: diuini verbi seminibus impleret: et ad maturam frugem: idest ad regenerationis gratiam p̄pararet. Jam illud quante glorie est: quod zacharie sacerdoti senī: et helisabeth sterili: a gabriele idest ab illo angelo promittitur filius: a quo marie matri domini natiuitas nunciatur: et quasi ex aliquo similis domino promititur filius sterili ante filium virginis. Nescio quam magni miraculi: ipsa nouitate declarans insperatam prolem: sterilitas muneratur que nouo partu erat miranda distandaq; virginitas. Lu. Lec. iiij.

P Remittitur ergo lucerna ante solem: seruus ante dñm: amicus ante sponsū: p̄co āte iudicē: vox āte verbū. Et ideo de se dicit. Ego sum vox clamantis in deserto. Quid est quod beatus ioannes vocem se esse dixit? Idest quia verbi annūciator: et p̄dicator erat. Hic iam sollicite requiramus: quid inter verbum sit ꝛ vocem. Scripture sacre verbum esse diffiniunt: quod inter animi silentium mente concipimus. Verbum esse deffiniunt ipsam cogitationē: q̄ adhuc itra ꝯsciētie secreta retinet̄: vocē vero p quā verbū p̄fert̄ i mediū. Vox son⁹ ē index: cogitationis vel bū. Caro ipsa cogitatio. Sicut eni q̄ndo v̄bū corde ꝯcipim⁹: necessaria ē vox: q̄si q̄ddā vehiculū v̄bi: ꝛ quoniā licet v̄bū ipsum p oris sonū ad aliū trāsferam⁹: tamē itegrū: ꝛ iā intra nos idest clausū ad loq̄ndū trāsfert̄: vt tātū in sua sede teneat̄: ita omnipotēs pat̄ inotescere nobis volēs sapiētiā et v̄bū illud: q̄d in principio erat deus apud deū: sicut ipse testat̄ eructauit: cor meū v̄bū bonū: sanctū ioannē quasi vocē per quā ad nos verbum suū p̄ferret assumpsit. Q̄d v̄bū de illa sede ita ad nos d̄scēdit: vt in sinu idest i p̄fūdo p̄n̄ipectoris p̄maeret terrā visitās: ꝛ celestia nō relinq̄ns. L. v.

H Anc itaq; gl'iaz beat⁹ ioānes baptista nō de lōgiquo sic relig

prophete: sed vicinus z proximus antecessit. Illi aduentum regis ante multa tempora predicauerunt: alij dixerunt quomodo venturus esset: alij ecce cito veniet: iste venturum predixit: et venisse monstrauit: et prophetiam suam ipso quem annunciabat assistente compleuit. Adhuc itaqz in vtero matris sue spiritu sancto repletus: z suam ipsius natiuitatē prophetando preuenit: ad similitudinem domini sanctificatus ante quam genit⁹. Intra viscera exultās: z saluatoris aduētū materno ore ppbetās: vere lucerna ardēs: in quo tā singularis grā diuine dignatiōis effulsit: vt iāqz affore redēptorē sue genitricis voce narraret: et p eā velut quandā veritatis lucernā: nōdū in lucē plat⁹ ostenderet. Hic ē ille: qui noui z veteris testamēti idone⁹ ē mediator: z gloriosi agni dignus ostensor: q dominum suū z annūciare vno tēpore meruit: et videre Una eadēqz sue natiuitatis etate: z noua icipiēs z vetera icludēs. De psona hui⁹ euāgelista testat. A dieb⁹ ioānis: regnū celorum vim patitur. Tu autem. Lec. vj.

Dominus quia familiariter mens humana in diuersis mundi huius illecebris et concupiscentijs deuicta fugit laborem: expetit voluptatem: et vix adducitur vt consuetudinem a se vite prioris excludat. Sed cum ceperit cogitare vltimi diei necessitate ac futuri iudicij pondus: incitata et stimulata: vl' timore supplicij voluntarium bellum indicit passionibus: et vim facit pristinis desiderijs suis: et violenter se vincere ipse contendit. Non enim sine violentia fieri potest: vt de abundantia et delicijs ad famem et sitim abstinentiam et crucem transeat: vt somno prius et ocio amicam carnem contritione vigilijsqz conficiat. Non inquam sine violentia fieri potest: vt vnusquisqz iracundiam patientia superbiam humilitate cōmutet: amore paupertatis ac sufficientia affluentiam superfluam et violentiam sobrietate: luxuriam castitate condemnet: et homo subito in virum transformetur perfectum: z quodammodo alter reddatur ex altero: ac sic a talibus per violentiam regnum celeste diripitur. Duo autem sunt abstinentie carnis genera: vnū corporale et aliud spirituale. Unū a potu atqz ab epulis tēpare appetitū: seqz a delectatiōib⁹ z mollissimis suauitatib⁹ coercere: z ab his q p tactū z gustū visūqz decipiūt sensū virilit' reuocare: ac violēt abstrahere. Alterz abstinētie carnis gen⁹ est pciosiū atqz sublime: mot⁹ aīe regere: z ptur bationes illi⁹ modesta trāquilitate placare: ire ac superbie impetus quasi feram

bestiam refrenare: litigare quotidie cōtra vitia sua: increpare se quadā cēsure austeritate virtutis: ꝛ rixā quodāmodo cū homīe interiori cōserere. Preciosa hec in cōspectu dn̄i et gloriosa crux cogitationes malas ī potestatē redigere: volūtates ꝓprias abnegare: easqꝫ interiori examinatione discutere: ꝛ regentis imperio subiugare. Lu. Secūdum lucam.

In illo tempore: Elisabeth impletum est tempus pariendi: et peperit filium. Et reliqua. Lectio. vij.

Verbū impletionis sancta scriptura ī bonoꝝ tātū ortu: vl' obitu: vel actu ponere cōsueuit. Quoꝝ vitā plenitudinē ꝑfectionis habere significat. Deniqꝫ helisabeth impletū est tēpus pariēdi. Impleti sunt dies marie: vt pareret. Impleuit salomō: edificare domū dn̄i. Defunctꝰ est abrahā: vel alius aliqs patrum senex et plenus dieꝝ. Et postquā venit plenitudo tēporis misit deꝰ filiū suum. At contra: dies impioꝝ inanes sunt ꝛ vacui. Viri enī sanguinū ꝛ dolosi: nō dimidiabunt dies suos. Et audierūt vicini ꝛ cognati eius qꝛ magnificauit dn̄s misericordiā suam cū illa: et congratulabātur ei. Habet sanctoꝝ editio letitiā plurimoꝝ qꝛ cōmune est bonū. Iusticia enī: cōmunis est virtꝰ. Et ideo in ortu iusti: future vite insigne ꝓmittit᷑. Et cū gratiam seq̄tur virtꝰ: exultatione vicinoꝝ ꝑfigurāte signat᷑. Et factū est in die octaua: venerūt circūcidere puerū: et vocabāt eum nomine patris sui zachariam. Et respondēs mater eiꝰ dixit: neq̄quam sed vocabit᷑ ioānes.

Mire sanctꝰ euāgelista nō pretermittēdū putauit Lec. viij. quod plurimi infantē patris nomine zachariā appellādū putarunt: vt aduertas matri nō nomē alicuiꝰ displicuisse de genere sed id sancto infusa spiritu voluisse: qđ ab āgelo āte zacharie fuerat ꝓnūciatū. Et qđ ē ille mutꝰ itimare vocabulū filij nequit vxori: sꝫ ꝑ ꝓpheciā helisabeth didicit: qđ nō didicerat a marito. Et dixerūt ad illā. Qꝛ nemo ē in cognatiōe tua: q vocet᷑ hoc nomīe. Innuebāt patri eiꝰ, quē vellet vocari eū. Et postulās pugillarē scripsit: Ioānes ē nomē īnqt eiꝰ. Hoc et mirati sunt vniuersi: ioānes ē īnqt nomē eiꝰ: hoc nō ei nos nomen īponimꝰ: qꝛ iā a deo nomē accepit. Habet vocabulū suū quod agnouimꝰ non qđ elegimꝰ. Nec mireris si nomē mulier qđ nō audiuit asseruit: quādo et spiritꝰ sanctus qꝛ angelo mandauerat reuelauit. Neqꝫ enī poterat domini ignorare prenuncium: que prophetauerat christum. Et bene additur quia nemo in cognatione eius vocabatur hoc nomine: vt intel

ligas nomen non generis esse sed vatis. Lec.ix.

Apertum est aūt illico os eius et lingua eius et loquebat̄ benedicēs deum. Et factus est timor super omnes vicinos eorum. Quia vox clamātis in deserto est nata: merito lingua est parētis soluta. Neq3 enim patrē a laudibus silere decebat: qui verbi precone sibi nato gaudebat. Quippe cui labia q̄ incredulitas vinxerat: fides iam soluit. Uerū hoc etia3 allegorice siquis perscrutari desideret. Joannis celebrata natiuitas gratie noui testamētī ē inchoata sublimitas. Cui vicini et cognati patris nomē q̄s ioannis imponere malebāt. Quia iudei qui legis obseruatione quasi affinitate vincti erāt magis iustitiam q̄ ex lege est sectari: quam fidei gratiā suscipere cupiebāt. Sed ioannis hoc est gratie dei vocabulū mater verbis pater litteris itimare satagūt. Quia lex ipsa psalmiq3 ac prophete: apertis sentētiaꝝ vocib9 gratiam christi predicant. Et sacerdotiū illud vetus figuratum cerimoniaꝝ et sacrificiorum vmbris eidem testimoniū pendet. Pulchreq3 zacharias octaua die prolis edite loquitur: quia per domini resurrectione3 q̄ octaua die hoc est post septimā sabbati facta est: occulta sacerdotij legalis archana patuerūt: linguaq3 pōtificū iudeoꝝ quā diffidentie vincula strinxerāt: intelligētie rationalis ē voce soluta.

In natale sanctorum ioānis et pauli martyrum. Lec.j.

Nomen natalis sanctorum ioannis et pauli: quorū primus prepositus: secundus fuit primicerius cōstantie virginis filie constantini. Qui cum omni die turmas christianorum recrearent ex his opib9 quas sacratissima virgo christi constantia reliquerat: peruenit hoc ad iulianum: et misit qui eos cōuenire dicens: debere sibi eos adherere. Illi vero responderunt Dijs imperatoris tuis: nos metipsos omnino subtrahimus. Sum9 enim nos non falsi: sed veri christiani. Quibus iulianus mandauit. Considerare debetis quia regia aula nutriti: non debetis deesse a latere meo: vt habeam vos primos in palatio meo. Quod si contemptus a vobis fuero necesse mihi erit agere: vt contemni non possim. Paulus et ioannes: dixerunt. Non tibi facimus hanc iniuriam: vt preponamus tibi qualemcumq3 personam.

Dominum tibi preponimus qui fecit celum et terram mare et om
nia que in eis sunt. Et scire te volumus: quia numquam ad salu-
tationem tuam: numquam ad palatium tuum veniemus. Tu autē

Lectio. ij.

Quibus iulianus ait. Decem diebus a me dantur vobis indu-
cie: vt decima transacta die sponte ad me venientes amicos
vos habeam. Non venientes vero tamquam hostes publicos
puniam. Tunc sancti viri ioannes et paulus: christianos ad se in-
uitantes ordinauerunt de omnibus que relinquere poterant et
per omnes dies decem incessanter nocte dieqꝫ elemosinis insi-
stebant. Die vero vndecima sunt constricti intrare domum suam
Missus namqꝫ est terentianus campiductor ad eos cum militi-
bus: hora cenandi. Qui ingressus inuenit eos orantes. Qui dixit
eis. Dominus noster iulianus statiunculam iouis auream ad
vos misit vt adoretis eam: et thura incendatis. Quod si non fe-
ceritis: ambo modo gladio feriemini. Non enim decet vos intra
aulam nutritos: vt publice occidamini. Joannes et Paulus: di-
xerunt Si tuus dominus est iulianus: habeto pacem cum eo. No
bis autem dominus non est alius: nisi vnus deus pater: et filius:
et spiritus sanctus quem ille negare non timuit. Et qui semel a fa
cie dei proiectus est vult et alios secum in interitum deuenire. Tu.

Lectio. iij.

Hec et his similia dū dicerent: ⁊ terentianus eos ad adorandum
iouem et thura incendēda impelleret: tertia hora noctis trās
acta terentianus volens placere iuliano sicut illi dictum fuerat
sine strepitu vt puniret eos: quod eadem hora factum est. Fecit
namqꝫ fieri foueam intra domum eorum: et decollari eos. Cum fe
cisset: iussit statim corpora eorum inuolui et reponi: faciens hanc
famam: quod iussu cesaris missi fuissent in exilium. Nullum eni
signum interfectionis eorum inuentum est super terram. Statim
autem iulianus in bello persarum interfectus est. Facto autem io
uiniano imperatore viro christianissimo: aperte sunt ecclesie et ce
pit religio christiana gaudere. Demones autem ex obsessis cor-
poribus intra domum pauli et ioannis eijciebantur confitentes
sanctam passionem eoꝝ: ita vt vnicus filiꝰ terentiani ꝗ eos nocte
occiderat: itra domū sanctoꝝ veniret: ⁊ ꝓ os eiꝰ clamaret demon:
quod paulꝰ ⁊ ioānes eum incēderēt. Cū quo terentianꝰ veniens:
prostrauit se in facieꝫ clamās qd̄ nesciēs quid fecerit homo paga

nus: iussum cesaris adimplesset. Unde factū ē: vt dato noīe suo ꝓximo die pasche ꝑcepit gratiam christi. Quod cū fecisset ꝛ post baptismū penituisset assidue orās: et flēs ad locū vbi sāctoꝝ corpora erant a sanctis dei: fili⁹ ei⁹ mūdatus est. Ipso aūt terētiano referēte: istā passionē sanctorum: scripta sunt hec ad laudem domini nostri iesu christi.

Secundum lucam.

In illo tēpore. Dixit dominus iesus discipulis suis. Attendite a fermēto phariseorum: qđ est hipocrysis. Et reliqua.

AD hoc fermētū pertinēt omnia q̄ recūbens iesus apud phariseū superi⁹ disputauerat. De quo ꝛ apostol⁹ ꝑcepit. Itaqꝫ epulemur: Nō in fermēto veteri: neqꝫ in fermēto malitie ꝛ nequitie: sꝫ in azimis sincer.tatis et veritatis. Nā sicut modicū fermētū totam cui inijcit̄ massam corrūpit: quā mox cōspersione sui saporis cōmaculat: sic nimirū simulatio cuius semel animū imbuerit tota virtutū sinceritate et veritate fraudabit. Nihil autē opertum est quod nō reuelet̄: neqꝫ abscōditum quod nō sciat̄. Et quomodo in presenti seculo multos diu latet hipocrysis: de futuro tempore intelligendū ē: quādo iudicabit de⁹ occulta hominū. Nā sic vnus amicoꝝ beati iob: verissime dixit. Laus impioꝝ breuis ē: ꝛ gaudium hipocryte q̄si instar puncti. Si ascenderit vsqꝫ ad celū superbia ei⁹ et caput ei⁹ nubes tetigerit: q̄si sterqliniū in fine perdet̄. In fine inquit perdetur: q in ꝑncipio florere videbatur. Est ergo sensus. Attendite ne emulemini simulatores: qꝛ veniet ꝑfecto tēpus in quo ꝛ nr̄a virt⁹ omnib⁹: ꝛ eoꝝ reuelet̄ hipocrysis. Uerū qđ sequitur q̄ in tenebris dixistis: in lumine dicent̄. Et quod in aure locuti estis in cubiculis: ꝑdicabit̄ in tectis. Nō solum in futuro quādo cūcta cordiū abscōdita ꝑferent̄ ad lucē: sed in ꝑsenti tēpore pōt congruēter accipi. Quoniā que in tenebris quōdam pressurarū: carcerūqꝫ vmbris vel locuti sunt vel passi apostoli: nūc clarificat ecclesia per orbem.

REcta eoꝝ acta publice ꝑdicātur. Sane quod ait: ꝑdicabūtur in tectis: iuxta morem prouintie palestine loquitur: vbi solent in tectis residere. Non enim tecta nostro more culminibus sublimata: sed plano scemate faciunt equalia. Unde lex precepit vt q nouam domum edificaret: murū tecti poneret in giro ne funderet̄ ibi sanguis innoxius: labente aliquo et in preceps ruente. Et in tēpli constructione legimus. Texit quoqꝫ domum laquearibus cedrinis: et edificauit tabernaculum super omnem domum quinqꝫ

cubitorũ altitudine. Ergo pdicabit in tectis cunctis palam audientibus. Dico autẽ vobis amicis meis: ne terreamini ab iis q occidunt corpus: ⁊ post hec non habent ampli⁹ quid faciant. Sic persecutores sanctoꝝ occisis corporib⁹ nõ habent amplius quid contra illos agant. Ergo superuacue faciũt insani: q mortua martyrũ membra feris auibusqꝫ discerpenda proijciunt: vel in auras extenuari vel in vndas solui vel per flãmas in cinerẽ faciunt redigi. Cum nequaqꝫ omnipotentie dei ea resuscitãdo viuificanti: obsistere possint. Lu.

Timete eũ q postquã occiderit habet potestatem mittere in gehennam. Quia duo sunt genera psecutorum. Unum palã seuientiũ: alterũ ficte fraudulenterqꝫ blãdientium. Contra vtrumqꝫ nos munire atqꝫ instruere volens saluator: ⁊ supra ad hipocrysim phariseorũ attendere: ⁊ hic a carnificũ cede precepit non timere. Quia videlicet post mortem nec horum crudelitas: nec illorũ valet simulatio durare: dñm potius q semp manet videant esse placãdum: dñm q semp punire vel liberare potest: intelligant esse timendũ. Nonne quinqꝫ passeres veneũt dispondio: ⁊ vnus ex illis non est in obliuione coram deo? Si minutissima inquit animalia et que quolibet modo per aera feruntur volatilia de⁹ obliuisci nõ potest: vos q ad imaginem facti estis creatoris non debetis terreri ab his q occidunt corpus. Quia q irrationabilia gubernat: rationabilia curare non desinit. Dispondi⁹ quo quinqꝫ passeres veneunt idest venduntur genus est ponderis leuissimi ex duobus assibus. Querit fortasse aliquis quomodo dicit apostolus. Nunquid de bobus cura est deo? Cum vtiqꝫ bos passere pciosior existat. Sꝫ aliud cura: aliud vero est sciẽtia.

dos maneras [illegible] de persecuciones

¶ In natali sancti zoyli martyris.

Sanctus igitur zoylus cordube ciuitatis ex preclaris parentibus originẽ ducẽs flore iuuentutis cum gloriosius educaretur: lapsum humane conditionis in futurũ precauẽs: sancte deuotionis in eius animo tam viriliter cepit rutilare constantia: vt totius religiõis viros approbatos eius sanctimonia transcendere videretur. Cum vero tyrannorum rabies in xpianos persequẽtiũ acrius deseuiret: in supradicta ciuitate quasi lilium inter spinas suaue redolens beatus zoyl⁹ repertus est: q nulla spe fruendi seculi delectans: martyrio coronari siti- Le. i.

bundo pectore constanter desiderabat. De superstitione christianitatis apud crudelem iudicem accusatus. Hunc sibi primit⁹ maluit presentari: credens si illũ torqueret cui⁹ insignia nobilitatis latere nõ poterant: facilius ad sacrificia minores inclinaret. Quẽ cũ vidisset: hactenus inqt frater charissime prauo consilio infantie tue primordia corrupta sunt qd etati tue infra annos adhuc posito parcẽdũ est ita vt deinceps imperatoꝝ leges sanctas infirmare ne ꝑsumas ne tui generis nobilitas ꝑ te detrimẽtum patiatur.

Nam si nostris aquiesces consilijs digno stipatus Lec. ij. honore precioso palatio poteris residere. Nonne deoꝝ cultura nostros beauit maiores: quib⁹ etiã elemẽta subsistunt. Christiani autẽ (nescio quẽ) christum colentes: multis attriti miserijs alij patibulo sunt affixi: alij ligati stipitibus ꝛ sagittis vulnerati: alij lapidibus obruti: alij carcerib⁹ mãcipati: alij diuersis tormentorum generibus trucidati sunt: quia deorũ culturã irritam fecerũt. Et credimus quia per ignorãtiam errasti: quare satisfactionẽ tuam clementius suscipiendam decreuimus. Nõ enim est dignũ vt flos tue nobilitatis velut cuiusdam vilis ꝛ ignoti extermineẗ. Cui spiritus sancti plen⁹ dogmate beatus zoylus respõdit. Diu tibi prebui silentium tuas auscultans blanditias. Nunc vero qꝛ fides monet: prudentie tue respondere me iubeas. Quid mirũ si fideles ab infidelibus tormẽta pertulerũt: cum aut mũdi redẽptorem ignorantes damnare nõ timuerũt. Nam vt legitur si cognouissent dominum gratie non crucifixissent Lu. Lectio. iij

Hoc idem suis iturus ad passionẽ discipulis: dñs dixit. Si me ꝑsecuti sunt: ꝛ vos persequẽtur. Unde memores apostoli cũ ꝑsequerẽtur: ibãt gaudẽtes a cõspectu cõcilij: qm̃ digni habiti sũt ꝓ noĩe iesu cõtumelias pati. Sic martyres ludibria ꝛ verbera experti insup ꝛ vincula ꝛ carceres: lapidati sunt: tẽtati sunt ĩ occisione gladij mortui sũt. Hi empti sunt de terra ꝛ lauerũt stolas suas ĩ sãguine agni. Qui vero verbis blasfemis ꝛ idolorũ cultorib⁹ ꝓ hui⁹ vite fragili desiderio assentiũt spẽ future beatitudinis irrecuꝑabili ter amittũt: apostolo testãte q ait. Si in hac vita tãtũ sꝑantes sumus: miserabiliores oĩbus sum⁹. Ad hec seu⁹ tyrãnus respondit Uobis nescio cui⁹ xp̃i sectã tenẽtib⁹ non verbis sed tormẽtis respõdẽdũ ẽ: qꝛ ita seducti estis qd vobis metipsis misereri nõ vultis. Elige ergo qd tibi sanius senseris: aut honorifice nobiscũ viuere: si dijs sẽpiternis sacrificaueris: aut inhoneste cũ reprobis sire

gias fedaueris dignitates diuersis tormẽtis mori. Tu autem domine. Lectio. iiij.

QUi tale respõsum scũs reddidit heros. Quãto corpꝰ meũ in tua modo ĩfirma potestate corrũpis: tãto glĩa mea tua tormẽta non pauescens: sublimiꝰ crescit. Dñs nobis in euãgelio p̄cepit dicens. Nolite timere eos q̃ occidũt corpꝰ: aĩaȝ autẽ nõ possũt occidere: sed potiꝰ eũ timete q̃ potest aĩam ⁊ corpus perdere in gehẽnã. Nr̃a tormẽta breui terminãda sunt. Ur̃a aũt vbi tp̃a incipiẽt sine fine durare nemo fidelis q̃s nesciat? Tũc p̄ses iubet illũ flagellis affici in oĩ tormẽtoꝝ genere vt cũ plus torq̃ret plus xp̃ȝ cõfiteret in eo expẽdi. Cumq̃ȝ nec sic se ꝓficere videret: ⁊ vt a bono sanctũ martyrẽ posset reuocare ꝓposito: amaricato felle cõmotus vibratis in eũ oculis stridens dentibus furibũdis laxatis habenis totis viribus in eiꝰ tormẽtis debacchat̃. Deniq̃ȝ se victũ sentiẽs: iã oĩbus allatis penis cũ qd̃ ei faceret ãplius excogitari non posset euaginato glac io: sanctũ decollauit martyrẽ. Tu. Le. v.

O Sũma iuuenis cõstantia q̃ dñ vici putaret̃ fide ꝓtectus bellicosos viros inermis supauit. O omni laude dignissimũ virũ q̃ adhuc in p̄meuo iuuẽtutis flore positꝰ nullis fractus oblectationibꝰ: sȝ ꝓꝓ̃o sanguine suo migrauit ad dñz: p q̃ue ꝓ minimis maxima: p terrenis celestia: pro caducis eterna se adepturũ nõ nesciuit: sicut scriptũ est. Uincẽti dabo edere de ligno vite qd̃ ẽ in padyso dei mei. Uictoriosas beatissimoꝝ martyꝝ turbas: ⁊ innumeras sanctorum confessorum cateruas quas supnis coronatis cetibus credimus angelico collegio sociatas nulla mens hominũ eoꝝ munimina valet enarrare vel numerare: pro quorũ suffragiis vniuersa plebs hostis insidias superat: ⁊ caduca mortis corpora morborum varietate detenta: ac validis languoribus occupata: repẽte salꝰ incolumis sequitur: ⁊ egra illuuie iam depulsa sospitatis ad cumulũ restaurãtur. Unde nec atrocissime mortis eos rapina cernitur retinere: quoꝝ somnus potius dari credit̃ ad quietẽ. A quibus ⁊ mortuis vita nõ ceditur: ⁊ mestitiam patientibꝰ letitia per (ennis affertur. Tu autẽ. Lec. vi.

SEd ex his quantum ad me pure relationis glĩosa fama pduxit: ⁊ preclaris titulis sancta narratione scire non distulit: dignum puto sequentibus populis faciliꝰ scriptũ transmittere: quam rem veraci recordatione repertam silentio preterire. Ne dum tãti thesauri copiã celãdo obteximꝰ ingẽti negligẽtia reos nos modis oĩbꝰ sentiamꝰ. Igit̃

cum apud vrbem romam beatissimi confessores torquatus secundus vidalentius: ꝛ tisessonsus eufrasius: cecilius: ꝛ isitius a sanctis apostolis sacerdotium suscepissent ꝛ ad tradendā hispanie catholicam fidem que adhuc gentili errore detenta idoloꝝ supstitione pallebat profecti fuissent: diuino gubernaculo comitante ad ciuitatem acitatam deueniunt. Qui cum procul ab vrbe quasi stadia duodeci fatigatis artubus resedissent: vt membris que fuerāt itineris prolixitate confecta paulisper indulgerēt ꝛ sese amātibus in quo longeuū iter attribuerat quiescēdo reficerēt: atqꝫ arrepto calle illa sfabiliter graderentur. Et licet mēbris corpis: qbus gestabant viderētur attriti: erāt tn̄ celesti auxilio ꝛ grā spūali firmati.

¶ In vigilia apostoloꝝ petri ꝛ pauli.

Secundum Joannem.

In illo tempore: dixit simon petr⁹ ad dn̄m iesum. Ecce nos reliquimus oīa ꝛ secuti sum⁹ te. Quid ergo erit nobis? Et reliqua.

¶ Omelia bede presbyteri. Lectio. i.

Disputauerat superius dominus contra diuites huius seculi dicens. Facilius est camelū per foramē acus transire: quā diuitem intrare in regnum celorum Quod audientes apostoli ꝛ intelligentes qꝛ nō solum apud dn̄m diuites habentur q diuitias possident: sꝫ etiam illi q eas habere desiderant: dixerūt. Dn̄e quis poterit saluus eē? Sed beat⁹ petr⁹ pro se ꝛ p oībus discipulis respondens: dixit. Ecce nos reliqmus omnia: ꝛ secuti sumus te. Tu autem. Lectio. ij.

Hec sancti euangelij lectio post apostolos illis specialiter congruit: qui cuncta mundi implicamēta pro amore diuino postponere: ꝛ pauperiem cōmunemqꝫ vitam in cenobijs eligunt ducere. Qui si quod agunt corpe mēte quoqꝫ tenuerint: ꝛ ipsi cū petro apostolo dicere poterunt. Ecce nos reliquimus oīa ꝛ secuti sum⁹ te. Quib⁹ in verbis magna beati petri est animaduertēda dicti fiducia. Piscator enim erat: diues non fuerat: victum manu ꝛ arte querebat: ꝛ tamen confidenter dicit: dimisimus omnia. Tu autem domine. Lectio. iij.

Licet enim pro christo pauperiem tenuē qꝫ substantiā: nauim scilicet ꝛ retia tantum dimiserit: multa tamē immo oīa dimisit: qui volūtatē habendi deseruit. Sed qꝛ non sufficit omnia reli-

querere: nisi enim quisque dominum studeat sequi protinus adiungit: et secuti sumus te. Quid namque est dominum sequi nisi imitari? Ac si diceret fecimus quod iussisti. Quid ergo dabis nobis premii? Jesus autem dixit illis. Amen dico vobis: quod vos qui secuti estis me. Quia nimirum multi relicta querunt sua: et tamen non secuntur christum. Nempe et socrates philosophus et multi alii gentilium cupiditate temporali vel sapientie vel favoris: divitias contempserunt. Sedebitis super sedes iudicantes duodecim tribus israel. Ex hoc dicimus dominum iesum christum cum suis discipulis genus humanum iudicaturum iuxta quod et isayas de ipso dicit. Dominus ad iudicium veniet cum senioribus populi sui. Nec vero putandum est duodecim solos homines genus humanum cum illo iudicaturos propter hoc quod dicit. Sedebitis super sedes duodecim: alioquin Paulus apostolus: qui plus ceteris laborauit: quid faciet: quoniam in loco iude mathias duodecimum substitutum legimus. Ergo ille qui tertius decimus est non erit cum illis duodecim ad iudicium faciendum: et ubi est quod ipse alibi dicit nescitis quia angelos iudicabimus. Tu autem.

In die. Lectio. i.

Simon petrus filius ioannis frater andree: ortus vico bethsayda prouincie galilee: que est iuxta stagnum genesaret: cuius prima vocatio nominis fuit bar iona qui interpretatur filius columbe. Idest spiritus sancti petrus in christi ecclesia firmamentum est. Cephas corpus christi. Idest ecclesie principatus et caput eius. Simon ioannis virginitatis generatio incorrupta est. Qui dum circa ioannem habebatur tertius iuxta matheum eligitur primus. Nec immerito quia apostolorum princeps est: et confessus est primus filium dei. Pastor humani gregis: petra ecclesie: clauicularius regni: amator domini atque negator. Confitendo laudatus: presumendo electus: negando lapsus: lachrymando purificatus: confessione probatus: passione coronatus. Cui nomen ex opere datur: titulus ex merito potestatis imponitur. Qui etiam ob humilitatem docendam: caput desuper tonderi instituit. Scripsit duas epistolas que canonice habentur quarum secunda a plerisque eius negatur propter stili cum priore dissonantiam. Sed et euangelium iuxta marcum: qui auditor eius fuit scribitur. Hic in galatia: ponti: capadocia: bitynia: asia: atque italia euangelium predicauit: atque in his harum virtutum signis effulsit. Pendulo gressu

fervidum mare calcauit. Preteriens umbra sua mortuos animauit. Claudis pristinu̅ reintegrauit officium. Tu aute̅. Lectio. ij.

Paraliticis fluida me̅bra in proprio reparauit statu. Inter hec defu̅ctam viduam suscitauit. Anania̅ et saphiram reos perfidie mortis animauersione damnauit. Simone̅ magicis artibus celuz etia̅ conscendentem: ad terra̅ elisit. Hic postqua̅ antiochia fundauit ecclesiam: sub claudio cesare contra eundem simone̅ magu̅ roma̅ perrexit: ibiqz pergens euangeliu̅ christi predicando: viginti quinqz annis eiusdem vrbis tenuit po̅tificatu̅. Ubi ordinauit duos episcopos. linum et cletum: q presentialiter ministeriu̅ sacerdotale in vrbe romana populo et superuenie̅tibus exhiberent. Ipse vero orationi et predicationi opera̅ dabat. Clemente̅ vero post se papam ipse ordinauit: et xpianis vt ei obedirent vt sibi impauit. Te ei igitur neronis cesaris erant rome salutiferi doctores xpianorum petrus et paulus apostoli per quos du̅ fides du̅i nostri iesu xpi in omnium cresceret mentibus et religionis propagare̅tur augmenta: qr essent sublimes operibus: et clari magisterio: ob virtutem diuine gratie: nero per symonem magu̅ vehementer aduersari cepit apostolis. Quia diuersis illusionib' demonu̅ ita magus cesaris animu̅ obtinuerat: vt eum salutis sue presulem viteqz custodem remota ambiguitate confideret. Tu autem. Lectio. iij.

Nam et bellorum victorias et subiectiones gentiu̅: et prosperitatem rerum se p eum in oibus habiturum esse credebat. Sed petrus apostolus vanitates eius et flagitia vniuersa detexit: qr veritatis lux et verbi diuini claritas q ob salute̅ hominuz nup effulserat: totius mendacij caliginem de humanis mentibus: discussis per apostolos ignorantie tenebris effugabat. Tunc simon magus veri luminis fulgore percussus per apostolos: ignora̅tie tenebris effugabat cecitatem continuo male sane mentis incurrit: quippe q iam a iudea per apostolum petrum de his q gerebat sceleribus confutatus: tra̅s marina̅ igressus fuerat fuga̅. Et cu̅ i alijs terraru̅ partibus petri erat expertus potentia̅: ta̅de̅ pueniens roma̅ ausus e̅ se iactare q̅ posset mortuos suscitare. Ipso te̅pore erat defunctus q̅da̅ adolescens nobilis propinquus cesaris. Ubi cu̅ multa turba populoru̅ aduenisset: sciscitaba̅t abinuice̅ si ee̅t aliqs q posset mortuu̅ suscitare. Celeberrim' tu̅c scilicet petr': in his opibus habebatur. Sed qr apud gentiles nulla huius firmabatur fides: dolor tamen quia exigit inquirit remediu̅: perrectum e̅ ad

petrum. Fuerunt equidem qui etiam simonē accersiendum puta
rent: et vtrique affuerūt. Tunc petrus ait ad eos: vt simon qui de sua se
iactabat potētia: si posset mortuū suscitaret. Si ille nequisset et sine
ret defunctum: vt christus opem ferret defuncto. Simon vero qui
putabatur apud gentiles magne esse potentie: cōditionem inter
posuit. Ut si ille mortuum suscitaret: petrus occideretur: qui tante
potestati verbis audacibus lacessendo irrogauisset iniuriā. Si ve
ro illo nihil agente Petrus mortuū suscitasset magus simili sen
tentie quam in apostolum data fuerat subiaceret. Lectio. iiij.

Talis cū esset interiecta conditio: qeuit petrus. Excursus est si
mon et accessit ad lectulum defuncti. Incantare atque murmu
rare dira clam carmina vt cepit: visus est circūstantibus caput agi
tare defunctus. Clamor gentium ingēs attollitur: quod iam viue
ret: quod iā cum simone loqueretur. Mira indignatio in petrum est
omnium cepit eo quod esset ausus se tante potestati cōferre. Tūc
sanctus petrus fieri silentium postulauit: et ait ad eos. Si viuit de
functus loquatur. Si suscitatus est surgat et ambulet. Fabuletur
fantasma hoc scitote: non veritatem esse quod cerniter: commo
tum caput esse defuncti. denique inquit separetur magus a lectulo
et ad plenum figmenta diaboli denudabuntur. Educitur simon a
lectulo: sine vlla spe vite manet defunctus immobilis. Assistit pe
trus a longe: et intra se orationi paulisper intentus: cum magna vo
ce ait. Adolescens tibi dico surge. Sanet te dominus noster iesus christus
Et statim surrexit adolescēs et locutus est: et ambulauit et dedit eū
matri sue viuentem. Et tunc rogabatur: vt ab eo qui eum fecit ex
mortuis resurgere: non discederet. Tu autem. Lectio. v.

In nomine iesu christi cuius nos serui sumus secura esto ma
ter de filio: et ne verearis. Habet enim custodem suum. Et cum
vellet populus magum Simonem lapidare ait Petrus. Satis est ad
penam eius: quoniam agnoscit se in suis artibus superatum: vi
uat: et regnum Christi crescere videat vel inuitus. Torquebatur
magus: et apostolica percussus gloria discedit seseque ad omnem ex
citat carminum suorum potentiam. Congregat populum: offensū
se dicit a galilea: relicturum se vrbem quam tueri soleret. Diē sta
tuit: quo per volatū supernis se sedibus iactari permitteret inuehēdū
Quin etiā quando celū peteret cōscendēs: in sua potestate consisteret.
Statuto die montē capitoliū ascēdit: ac se de rupe eijciēs volare cepit
Quē mirari cepit populus: ac venerari plerique dicētes dei esse potētiā

non hominis: q cum corpore volaret ad celum. Nihilque tale xpm (fecisse dicut. Lectio. vj.

Tunc petrus in medio stans ait. Domine iesu christe ostende virtutē tuam: et ne permittas his vanis artibus decipi populum q tibi est crediturus. Sic decidat domine: vt viuens se cōtra tuam potētiam nihil potuisse cognoscat. Cumque hec lachrymis orasset ait. Adiuro vos in noīe iesu xpi angeli sathane q eum fertis: vt dimittatis eū. Et statim i voce petri dimissus a demonibus implicitis remigijs alarū quas sumpserat corruit. Nec statim exanimat⁹: sz tot⁹ fract⁹ corpe: debilitatisque cruribus post paruum horarū spatiū: ibi exspirauit. Quod vbi neroni compertum ē deceptū se ac destitutū dolens: sublatumque sibi virum vtilem ac necessarium rei publice: indignatus querere cepit causas: quibus petrū occideret. Et iam dies aderat: quo sancti vocarent apostoli. Denique dato a nerone pcepto: vt petrus comprehenderetur: sanctus apostolus rogabat ab omnibus: vt sese alio loco conferret. At ille resistebat dicens: nequaquam se eē facturum: vt tanquam metu mortis fugeret territus: quippe conscíret sibi et omnibus pro passione xpi mori: et immortalitatis gloriā adipisci. Cumque hec et alia petr⁹ obtexeret: plebs lachrymans ne se relinqueret ne se imminētibus pcellis christianorū despiceret precabantur. Tandē lachrymis victus populorū ac fletib⁹ acquieuit: promisitque se vrbe egressurum. Proxima igitur nocte salutatis fratribus: celebrata oratione proficisci solus cepit. Ubi ventum est ad portam: vidit sibi xpm occurrere: et adorans eū ait. Domine quo vadis? Et dñs ad eū. Uenio romā iterum crucifigi. Intellexit aūt petr⁹ de sua passione hoc dictū: in quo xps passus eē videretur: quem pati constat in singulis: nō dolore corpis sz misericordie cōtemplationis et pietatis affectu. Itaqz petr⁹ reuersus intra vrbem romam: cū gaudio narrabat fratribus: quod ei obui⁹ fuisset dominus iesus: et narrasset ei: quod in ipso esset iterum crucifigendus. Tu autem. Secundū matheum.

In illo tpe: venit iesus in ptes cesaree philippi: et interrogauit discipulos suos dicēs. Quē dicūt hoīes esse filiū hominis?

Philipp⁹ iste ē fr̄ herodis ¶ Omelia bede p̄sbyteri. Le. vij. de quo supra dixim⁹ tetrarcha ituree et traconitidis regionū qui in honorē thiberij cesaris: cesaream q̄ nūc paneas dicitur appelauit: et est in prouintia phenicis. Et interrogabat discipulos suos dicens. Quem dicunt hoīes esse filium hoīs. Nō qrit quē me

dicūt esse homies sʒ filiū hominis: ne iactāter de se q̄rere videret̄. Et nota q̄d vbicūqʒ scriptū ē in veteri testamēto fili⁹ hominis in hebreo positū sit fili⁹ adā. Illudqʒ q̄d in psalmo legimus: filij hominū vsquequo graui corde: i hebreo dicit̄ filij adam. Pulchre aūt interrogat: quē dicūt esse homines filiū hominis: q de filio hominis loquūt̄ homines sunt: q vero diuinitatē ei⁹ itelligūt nō homines sed dij appellāt̄. At illi dixerūt. Alij ioānē baptistaʒ. Alij autē heliā: alij vero hieremiā: aut vnū ex ꝓphetis. Miror quosdā interpretes causas erroꝝ ingrere singulorū: et disputationem longissimam texere. Quare dominum nostrum iesum christuʒ alij ioannem putauerunt. Alij heliam. Alij hieremiam: aut vnum ex prophetis cum errare potuerint in helya: et hieremia: quomodo errauit herodes in ioanne dicens: quē ego decollaui ioannem ipse surrexit a mortuis: et virtutes operantur in illo. Lec. viij.

Vos autē quē me esse dicitis? Respondit symon petrus: tu es christus filius dei viui. Prudēs lector attende: quod ex cōsequentibus textuqʒ sermonis: apostoli nequaquam homines: sed dij appellantur. Cū enim dixisset: quem dicūt homines esse filiū hominis? Illis quia homines sunt humana opinātibus: vos qui dij estis: quem me existimatis? Petrus ex persona omnium apostolorum profitetur: tu es christus filius dei viui. Deum viuū appellat: ad comparationem deoꝝ eoꝝ qui putantur dij: sed mortui sunt: saturnum: iouē: cererē: liberū et cetera idoloꝝ portenta significans. Respodēs iesus dixit ei: Btūs es simō bariona: quia caro et sanguis non reuelauit tibi: sed pater meus qui est in celis: quod caro et sanguis reuelare non potuit. Idest doctrina humana: spiritus sancti gratia reuelatum est. Ergo ex cōfessione sortitur vocabulū quod reuelatiōe ex spiritu sancto habeat: cui⁹ ⁊ fili⁹ appellādus sit. Siqdē bariona: in lingua nr̄a sonat fili⁹ colūbe. L. ix.

Alij simplicit̄ accipiūt q̄d simō. Idest petr⁹ fili⁹ sit ioānis: iuxta alteri⁹ loci interrogationē. Simō ioānis diligis me? Qui respōdit. Dñe tu scis. Et volūt scriptoꝝ dici vitio deprauatuʒ vt pro bariotana. hoc est fili⁹ ioānis bariona scriptū sit: vna detracta sillaba. Johāna aūt interpretat̄ dñi gr̄a. Utrūque aūt nomen mystice intelligi potest: q̄d ⁊ colūba spiritū sanctū: gr̄a dei donum significet spirituale. Illud quoqʒ q̄d ait: q2 caro et sanguis nō reuelauit tibi: apostolice narrationi cōparat in q̄ ait. Cōtinuo nō ag eui carni et sāguini. Carnē ibi ⁊ sanguinē dicit iudeos: vt his quo

qꝫ sub alio sensu demõstratᷣ quod ei non per doctrinã phariseorũ sed per gratiã christus dei filiꝰ reuelatꝰ sit. Quid ẽ qd̕ ait. Et ego dico tibi: quia tu es christus filiꝰ dei viui. Et ego dico tibi: nõ ser mõe casso ꝛ nullũ habẽte opꝰ: sꝫ dico tibi: qꝛ meũ dixisse ꝛ fecisse ẽ.

Cõmemoratio sancti pauli. Lec. j.

Aulꝰ q̃ ãtea saulꝰ apostolꝰ gẽtiũ aduocatꝰ ĩ terrã ꝓstratꝰ: q oculatꝰ cecidit: cecatꝰ surrexit ex ꝑsecutore effectꝰ ẽ vas electiõis: ꝛ ex lupo ouis. Int̃ apostolos vocatiõe nouissimꝰ: p̃dicatiõe p̃mꝰ. In lege gamalielis discipulꝰ in lege xp̄i viuus. Cuiꝰ patria tarsũ fuit: iudea genitꝰ d̕ tribu beniamĩ. Hic secũdo post ascẽsionẽ dñi ãno baptizatꝰ dignitatẽ meruit ap̄l̕atꝰ: atqꝫ plꝰ omnibꝰ laborãs: multo latiꝰ iter omnes vbi gratiã seminauit atqꝫ doctrinã euãgelij cũ sua p̃dicatiõe cõpleuit. Incipiẽs enĩ ab hierosolymis vsqꝫ ad illicũ et italiã ꝛ hispaniã ꝓcessit: ac nomen xp̄i mãifestauit gẽtibꝰ: qbꝰ nõ fuerat d̕claratũ. Cuiꝰ miracula ista esse cognoscũtᷣ. Raptꝰ sursũ: tertiũ celũ cõscẽdit: dimersus deorsũ in ꝓfundũ nocte ꝛ die fuit. Seducẽtẽ ꝑhitõis spũm ĩperata discessiõe damnauit. Patrẽ publij a febribꝰ orãdo sanauit: adolescenti mortuo vitalẽ reitegrauit spm̃. Cecitate pertulit magũ: claudo propriũ reformauit incessum. Viri quoqꝫ serpentis nec sensit nec horruit morsũ: sꝫ igni dedit arsurũ: non a mordente lesus. Lec. ij.

OB amorẽ quoqꝫ christi multas passiones grauiaqꝫ tormenta sustinuit. In primis iudaicas ꝑsecutiones et gentiũ: miserias et laborẽ: famẽ: sitim: frigus et nuditatẽ: die nocteqꝫ profundũ Naufragia: ꝛ mille pericula: rabiẽ ferarꝫ: et vulnera: carcerales tenebras ꝛ tormẽta catenarꝫ calores et vincula. Inter hec ligatus a iudeis traditus a gentilibꝰ: lapidatꝰ ad necẽ. In sporta per murum a fratribꝰ dimissus virgis ceditᷣ: penis artatᷣ: in carcere vinctus: terremoto facto resoluitᷣ. Scripsit aũt nouem ad septem ecclesias epistolas. Ad romanos vnam. Ad corinthios duas: ad galatas vnam: ad ephesios vnã: ad philipẽses vnã: ad colossenses vnã: ad tessalonicenses duas. Preterea ad discipulos suos thimotheum duas: titũ vnã: philomenẽ vnã. Epistola aũt q̃ fertᷣ ad hebreos nõ eiꝰ creditᷣ ꝓpter stili ꝛmonisqꝫ dissonãtiã: sed vel barnabe iuxta tertullianũ: vl̕ luce euangeliste iuxta quosdã vl̕ clemẽtis romane ecclesie pape: quẽ dicũt sentẽtias pauli: ꝓprio ordinasse ser

mōe vł certe q̄ꝫ paul⁹ ſcribebat ad hebreos: ⁊ ꝓpt̄ inuidiā ſuī apō eos nomīs titulū i ꝑncipio ſalutatōiſ āputauerat. Scripſerat aūt vt hebre⁹ hebrayce idest ſuo eloq̄o diſertiſſime: ⁊ ea q̄ eloq̄ntē ſcripta fuerāt in hebreo: eloq̄nti⁹ vtiſſe i grecū vicit: ⁊ hāc eē cauſā q̄ a ceteris pauli ap̄li diſcrepare videat. Ei⁹ itaq̄ eē nō alteri⁹ tota ecclīa iā firmiſſime tenet. Legūt q̄dā ⁊ ad laodicēſes ſꝫ ab oīb⁹ (explodit.

⁊. iij. Cum veniſſet romā lucas a galacia ⁊ tit⁹ a dalmacia expectauerūt paulū in vrbe. Quos cū adueniens paul⁹ inueniſſet letat⁹ ē valde: ⁊ cōduxit ſibi extra vrbē horrerū vbi cū his ꝺbū vite tractaret. Cepit iterea colligere miltitudinē maximā. Adijciebāt ꝑ eū fidei multe aīe operāte gr̄a dei: ita vt p totā vrbē ſon⁹ p̄dicatōiſ ⁊ ſcitatis ipi⁹ fieret: ⁊ exiret fama p vniuerſā regionē d̄ illo. Jam eni admodū innotuerat vrbi romāe: ſignis et p̄digijs et doctrina multa atq̄ mirabili ſanctitate: cōcurſus quoq̄ꝫ multus de domo ceſaris fiebat ad eū credētiū in dominū ieſum chriſtum: et augmentabatur quotidie fidelibus gaudium magnū et exultatio. Sed et inſtructor imperatoris adeo illi eſt amicicia copulatus vidēs in eo diuinam ſcientiā: vt ſe a colloquio illi⁹ tēperare vix poſſet: quatenus ſi ore ad os illum loqui non valeret: freq̄ntius datis et acceptis epiſtolis ipſi⁹ dulcedine ⁊ amicabili collogo atq̄ cōſilio frueref: et ſic eius doctrina agente ſpiritu ſancto multiplicabaf et amabaf: vt licite iā doceret: et a multis libentiſſime audiref. Diſputabat ſiquidē cū ethnicoꝝ philoſophis: et deuincebat eos. Unde et plurimi eius magiſterio man⁹ dabāt. Nam et ſcripta illius q̄dā magiſter ceſaris corā eo relegit: eti cūctis admirabilē reddidit. Senat⁹ etiā de illo alta nō mediocriter ſētiebat

⁊. iiij. Quadā dn̄iqꝫ die cū paul⁹ doctrīe īfuſiōēs: circa veſperā i cenaclo altiori turbas alloq̄ret: q̄dā patrocl⁹ delitioſuſ ⁊ picerna regis ipi⁹ ſe ſubducēs aſpectib⁹: abijt ad horreū vbi paul⁹ hoſpitabaf: documēta vite ꝑpetue auditur⁹. Inuitat⁹ enim ad hoc ⁊ aīo duct⁹ iā fuerat a ſodalib⁹ ſuis ⁊ ceſaris amiciſſimis: q ei⁹ familiari obſeq̄o pauli mōita ſectabāf. Sꝫ cū p̄ multitudīe populi ad eū itroire nō poſſet: aſcēdit ad feneſtrā excelſiorē: ⁊ ſecur⁹ i ea ſedit: vt ꝺbū dei comodi⁹ poſſet audire. deſiderabat nāq̄ꝫ feruēti aīo: pauli ꝑmōē ꝑfici. Sꝫ cū paul⁹ i lōgū ꝓtraxiſſet ꝑmonē iuuenis ſōno fatigaref: diaboli maligni iuidia dolēs ſup dilectionē ꝺbi dei: ⁊ ipi⁹ ap̄li quā ſtudioſ⁹ adoleſcēs hebat fecit iuuenē paululū dormitare. cadēſq̄ꝫ d̄ feneſtra ſat excelſa: ſpm̄ exalauit. q̄cū

mox neroni reuertenti a balneo fuisset nūciatum: q multa frequē tia dilectum sibi iuuenem requirebat: cōtristat⁹ est vsq; ad animā super mortem patrocli: statuitq; aliū ꝓ eo ad vini officiū: vt ei porrigeret poculū. Paul⁹ vero statī cognoscens quod gestum erat per spiritum: dixit ad plebē. Uiri fratres: inuenit locū malignus vt nos tentaret: sed dominus iesus christus more solito eius negotiū cōterēs cōuertet ad gloriā suā. Ite igit̄ foras et īuenietis iuuenem cesaris delicatū ex alto cecidisse: etiam nunc iacere exanimē Quē leuantes ad me hunc afferre satagite. Illi vero concito gradu pergentes confestim iuuenem mortuum attulerunt. Mirabantur autem turbe quomodo paulus rem gestam ex ordine cognouisset sibi nemine nunciāte. Dixit itaq; paul⁹ ad turbas. Nūc fides vestra patebit erga dominum iesum christum. Tempus est enim vt semen vite eterne in bonam terram deueniens: centuplica

(tione fructificet. Lec. v.

Accedite ꝗ plēa fide ad dn̄m deum nostrū: deprecemur illū vt restituatur aīa ei⁹ ī istud iuuenile cadauer: viuatq; meli⁹ quā dicit̄ vixisse. Et cū īgemuissent vniuersi ꝓcūbētes oratiōi: ait paul⁹. adolescēs patrocle: surge: et narra mihi ꝗnta tibi fecerit deus. Ad ꝗm vocē mox patrocl⁹ tāq; a somno surrexit ⁊ cepit gl'ificare deū q d̄dit potestatē talē hoib⁹. Nero aūt cū audisset patroclū eē d̄functū multū ɔtristat⁹ ē: ⁊ mittēs apparitores suos: iussit cōp̄hēdi apostolū. Qui cū adduct⁹ esset: arguebat in multis neronem: et magna fiducia loq̄batur de christo. Cumq; verbis eius non posset resistere nero: dixit militibus suis. Tollite hunc maleficum et auferte celerius ab illo caput. His dictis ductus est paulus ad supplicium. Lectio. vi.

Cum autem adduceretur: obuiauit cuidā matrōe nomine plātille: que credebat in christum. Que videns trahi apostolum ad mortem: cepit flere. Paul⁹ autem cōfortās eam dixit. Plantilla accomoda mihi pannū quo tegis caput: et expecta me donec reuertar ad te: et restituam tibi beneficium. Ligabo enim mihi caput vice sudarij. His dictis: peruenit ad passionis locum. Ubi ad oriētem versus: tensis in celum manibus diutissime cum lachrymis orauit hebraice. Et valedicens fratribus: benedixit eis. Ligans autē sibi oculos de plantille panno: collum tetendit. Spiculator vero in altum brachium eleuans cum virtute percussit: et caput abscidit. Quod postquam a corpore abscisum fuit: nomen domini nostri iesu christi clara voce hebraice personuit. Statimq; d̄

corpore eius vnda lactis in vestimenta militis exiliuit et postea sanguis effluxit. Stola vero qua sibi ligauerat oculos: cum eam quidã vellet rapere: non comparuit. Reuertentes vero spiculatores: irridebant plantillam. Quibus illa ostendit pãnum perfusum sanguine: narrans eis: quia vere apparuisset ei paulus. Spiculatores vero nimio timore correpti sunt: nunciantes neroni que audierant. Sepultus est via ostiensi anno post passionem domini tricesimo septimo. Hic de tribu beniamin et oppido iude didasco lus fuit: qui a romanis captus cum parentibus suis tharsum cilicie commigrauit. A quibus ob studium legis missus hierosolymã a gamaliele viro doctissimo erudit⁹ est. Cũ autem interfuisset neci martyris stephani: et acceptis epistolis a põtifice tẽpli ad persequẽdos eos q christũ crediderãt damascũ pgens reuelatione cõpulsus: ad fidẽ in vas electionis de persecutore trãslat⁹ est. Cũq primũ ad predicationẽ ei⁹ sergius paul⁹ pconsul cypri credidisset ab eo quod eum christi fidei subegerit sortitus est nomen.

In natale processi et martiniani martyrum.

Lectio.j.

Natale sanctoꝝ pcessi et martiniani. Qui cũ essent magistri amelli pncipis: et viderẽt mirabilia que faciebat per beatos apostolos suos petrũ et paulum domin⁹ iesus christus: mirari ceperũt. Erant autẽ tũc tẽporis beatissimi apostoli traditi paulino viro clarissimo sub custodia mamurtini in mõte cãpeio. Ubi de mõte suis oratiõib⁹ aquã manare fecerũt. Tũc baptizati sunt processus et martinianus a beato petro apostolo: et alij promiscui sexus: numero quadraginta septẽ. Quod cũ nũciatum esset paulino: eo qđ processus et martinian⁹ magistri amelli christiani effecti essent: misit milites: et tenuit eos iussitq; in custodia retrudi. Sequẽti die educti: cum constantissime christum faterentur: iussit paulinus vt cum lapide os eoꝝ contunderetur. Sed illi gloria in excelsis deo dicebant. Tu autem.

Lectio.ij.

Allata est tripoda: supra quam iouis sedebat simulacrũ aureum. Qđ cũ viderẽt risum faciẽtes: expuerũt in illud et in tripodã. Iussi sunt ergo in eculeo suspẽdi: et attrahi neruis et cedi fustibus. Iussum est etiã vt flãme ponerẽtur circa latera eoꝝ. Erat autem illic matrona nobilissima nomine lucina q cõfortabat eos

dicēs. Milites christi estote: et nolite metuere penas que ad tem pus sunt. Iterū apprehēsi in eculeo a militibus cesi sunt scorpio nibus. Iterūq; retrusi sunt in custodiam: vbi venerabilis femina lucina ministrabat eis. Lu. Lec. iij.

Post triduū paulin⁹ arrept⁹ a demōio: expirauit. Cesari⁹ vero p̄fectus: hoc neroni intimauit. Cui nero precepit dicens. Nō tardentur: sed celerius extinguantur. Tunc educti foras muros vrbis rome in via que aurelia nūcupatur: gladio cesi sunt. Corpora quoq; eorū: beatissima lucina collegit: et cum aromatibus preciosis sepeliuit in templo suo: in arenario iuxta locum vbi decollati sunt sub die sexto nonas iulij.

Trāslatio sancti martini. Lec. j.

Operepreciū ē enim: etiam illud inserere lectioni qualiter sanctum martini corpusculū in loco vbi nunc honoratur fuerit angelo annuente trāslatum. Anno sexagesimo quarto post transitum gloriosi martini: beatus perpetu⁹ turonice sedis cathedre sortitus est dignitatem. Adeptusq; hūc apicem cum magno votorum consensu: fundamēta templi ampliora quam fuerant supra beata membra locare disposuit. Quod sagaci insistens studio mirifice mandauit effectui. De qua fabrica multum quod loq̄remur erat: sed quia presens est conticere inde melius putauimus. Lu autem. Lec. ij.

Adueniente ergo optato tēpore sacerdoti sancto vt tēplū dedicaretur: et sanctū corpusculū i loco vbi sepultū fuerat trāsferret: cōuocauit beat⁹ perpetu⁹ ad diē festū vicinos pōtifices: ⁊ abbatū aciduersoꝝ clericoꝝ nō minimā multitudinē. Et q; hoc i kalendis iulij agere volebat: vigilata vna nocte: facto mane accepto sarculo: terrā q̄ sup sanctū erat tumulū ceperūt effodere. Quo detecto: man⁹ vt illud cōmouerēt iniiciūt. Ibiq; multitudo tota laborās: nihil prorsus p totā diē pfecit. Vigilata deniq; alia nocte: mane tētātes iterū nihil omnino agere potuerūt. Tūc conturbati atq; exterriti: qd facerēt nesciebāt. Dicit eni vn⁹ ex clericis. Scitis q; post hoc triduū: null⁹ episcopat⁹ eis esse ɔsueuerat. Et forsitā in hac die noctuq; insistētes: triduū illud ɔtinuatione duxerūt Quarta aūt die accedētes ponētesq; man⁹: nō valebāt peīt⁹ mouere sepulchrū. Pauore aūt omnes exterriti iā i hoc stātes: vt ter

ra vasculū qḋ detexerant operirēt: apparuit eis vereranda canicie senex: instar niuis cādorē efferens: dicēs se esse abbatē: et ait eis Usq̄quo cōturbamini et tardatis: nō videtis dominū martinū stātē vobis iuuare patū: si manus apponitis. Lec. iij.

Tunc iactās palliū quo vtebat: posuit manū ad sarcofagum cū reliq̄s sacerdotib⁹ crucibus paratis et cereis. Imposita q̄ antiphona: dederūt cūcti voces psallētiū in excelso. Protinus ad senis conatū sarcofagū in sūma leuitate cōmotū: i loco vbi nūc venerat dn̄o ānuēte pducit. Qḋ ad volūtatem sacerdotis cōpositū: dictis etiā missis: vt vētū ē ad cōuiuiū: regrentes sollicite senē: ne q̄quā reperiunt. Sed nec homo qdē extitit: q eū de basilica exire vidisset. Credo qḋ aliq̄ fuisset virt⁹ angelica: que et beatū virum se vidisse pronunciat: et deinceps non comparuit. In quo loco ex illa die multe virtutes facte sunt: que per negligentiam non sunt scripte. Nos vero de quanto nostro tempore aut fieri vidim⁹: aut factum certe cognouimus silere nequiuimus.

In octauis aplōꝝ petri et pauli.

Cum omnes beati apl'i parē grāꝫ apud do (L. j. minū sanctitatis obtineant: nescio quo tamē pacto petrus et paulus videtur pre ceteris peculiari quadā in saluatorē fidei virtute precellere: quod quidē ex ipsius domini testimonio possumus approbare. Petro sicut bono dispensatori magisteriū ecclesiastice institutionis iniunxit. Scilicet vt quos ipse erudierit ad salutem: ille suscipiat ad quietē. Et quorū corda paulus patefecerit doctrina verboꝝ: eoꝝ animab⁹ petr⁹ aperiat regna celoꝝ. Clauē ğ quodāmodo sciētie et paul⁹ a xp̄o accepit. Clauis eni dicēda ē, q̄ ad fidē peccatoꝝ corda reserāt: mētiū secreta pādūt: et qdq̄d iteri⁹ clausū tenet: i palā rōnabili māifestatiōe pducit. L. ij.

Clauis inq̄ ē doctrina pauli apl'i q̄ et sciētiā ad ofessionē peti aperuit: et grāꝫ ad eternitatē mysterij salutaris icludit. Ambo igit claues a dn̄o acceperūt iste sciētie: ille potētie. Diuitias imortalitatis ille dispensat: scientie thesauros iste largit. Sūt eni sciētie thesauri sicut scriptū est. In quo sunt omnes thesauri sapientie et sciētie abscōditi. Ergo beati petr⁹ et paul⁹ eminēt intra vniuersos apostolos: et peculiari q̄ dā virtute comparēt. Uerū inter ipsos quis cui pponatur incertum est. Puto eni illos eq̄les simi-

li passione et simili eos fidei deuotione vixisse: quos simul videmus ad martyrii gloriã peruenisse. Lec. iij.

Non enim sine causa factũ putem⁹: quod vna die vno in loco vni⁹ tyrãni crudelitate vna passi sunt: vt ad christũ pariter puenirẽt. Uno in loco ne alteri roma deesset. Sub vno persecutore vt equalis crudelitas vtrũq3 constringeret. Dies ꝓ merito: loc⁹ pro gloria: persecutor decret⁹ est pro virtute. Et in quo tamẽ loco mar tyriũ pertulerũt: in vrbe roma q̃ pricipatũ et caput obtinet natio num. Scilicet vt vbi caput supstitiõis erat illic caput qesceret san ctitatis. Et vbi gentiliũ principes habitabãt: illic ecclesiarũ prin cipes morarentur. Cui⁹ tamẽ meriti sint beatissimi petr⁹ et paulus hic possumus intelligere quod cum dominus oriẽtis regionẽ pro pria illustrauerit passione: occidẽtis plagã nequid min⁹ esset: vice sua apostoloꝝ sanguine illuminare dignat⁹ est. Et licet illi⁹ passio nobis sufficiat ad salutẽ: tamẽ etiã martyriũ nobis contulit ad exẽ plũ. Hodierna igitur die beati apostoli petr⁹ et paul⁹: sanguinem suũ fuderũt. Sed videam⁹ causam cur ista perpessi sunt. Scilicet intra cetera mirabilia etiã magũ illum symonem orationibus ae ris vacuo ꝑcipitio ruina postrauerũt. Scdm. matheum.

In illo tẽpore: Iussit dñs iesus discipulos suos ascendere na uiculam: et precedere eũ transfretu3 donec dimitteret turbas.

Omelia bede presbyteri.

Discipulis precepit trãsfretare et cõpellit vt ascendãt in naui culã. Quo sermone ostendit inuitos eos a domino recessisse: dum amore preceptoris nec pũcto q̃dẽ temporis ab eo volũt sepa rari. Sed quare iusserit discipulos ascendere nauim: et ipse mox di missa turba in mõtem orat⁹ abierit: ioãnes maĩfeste declarat: q cõpleta illa oratione celesti cõtinuo subiecit. Iesus cũ cognouis set qi vẽturi essent vt raperẽt eũ: ascẽdit iterũ in mõtẽ sol⁹ orare.

Ubi necessariũ nobis intuẽdi monstrat exẽplũ: vt in bõis que agimus humani fauoris retributionẽ vitem⁹. Neq3 nos ope ratio virtutũ spiritualiũ ad concupiscẽtiã reflectat temporaliũm tentationũ. Et dimissa turba ascendit in monte solus orare. Non omnis qui orat ascẽdit in mõtem: est enim oratio q̃ peccatũ facit. Ille bene orat: q dominũ orãdo querit. Hic a terrenis ad superio ra ꝓgrediẽs arcẽ cure sublimioris ascendit. Qui vero intus aut de honore seculi aut de inimici morte sollicit⁹ obsecrat: non in mõ te sed in vallib⁹ orat. Christus ergo ideo in mõtẽ ascendit: non vt

pro secularibus oret sed vt patrem obsecret. Nā licet horā posu erit in potestatē filij pr: fili⁹ tñ vt formam hois ipleret: obsecrandum putat prēm esse pro nobis: q: aduocat⁹ nr̄ est. Aduocatū inquit habemus apud patrē iesum xp̄m iustū. Si aduocatus est: debet p meis interuenire peccatis: nō ergo dn̄s q̄si infirm⁹: sed q̄si pius obsecrat. Uis scire q: oīa que vellet possit: ⁊ aduocatus est: ⁊ iudex est. In al tero pietatis officium: in altero insigne est ornamentum. Tu autem domine.

Uespere autem facto solus erat ibi. Nauicula autem in medio mari iactabatur fluctibus. Erat autē contrarius ventus. Labor discipulorū in remigando: ⁊ cōtrarius eis ventus. Labores ecclīe varios designant q inter vndas seculi aduarsātis ⁊ immūdorū flat⁹ spirituū quietem patrie celestis q̄si ad fidei littoris stationē puenire conat̄.

¶ In natale septē frm Lectio. i.

Rome septē fratrū filiorū sancte felicitatis. Idest ianuarij. felicis. philippi. siluani. alexādri. vitat̄ ⁊ marcialis: sub prefecto vrbis publio: tempe antonij principis. Qui primū auditi: eum deide per varios iudices ⁊ varijs supplicijs laniarētur: missi sunt in carcerē. Ex qbus ianuarius puer post verbera virgarū: et carcerē ad plūbatas occisus est. Felix ⁊ philippus fustibus mactati. Siluan⁹ pcipitio interēptus est. Alexander vitalis ⁊ marcialis: capitali sentētia puniti. Eodē die rursus rome miliario decimo sancte ruphine ⁊ secūde sororum: sub psecutione valeriani ⁊ galieni qui a iudicibus iunio donato pfecto ⁊ archesilao comite cōprehēsē sunt. harū virginū sponsi armētarius ⁊ verinus a fide xp̄ianitatis recesserant. Pro qua re nolētes beate vgines declinare ad eorū psuasiones insanas: ad prediolū suū qd in tuscie partib⁹ videbant habere: basterne pgebāt vehiculo.

Quod audientes armētari⁹ ⁊ verinus: comiti archesilao suggesserūt: qua de causa fugerēt vrbē. Tūc sceleratissim⁹ archesila⁹ cū militibus suis eq̄stribus virgines in via flaminia miliario q̄rtodecimo cōprehēdit: atq₃ reuocās eas ad vrbē romā: iunio donato pfecto obtulit. Qui iussit eas in custodiā redigi a se inuicē sepatas: ⁊ in die tercia in secretariū duci: q ruphinā ingredi iubēs dixit ad eā. Cū sis nobilis nata: qd est q̄ ad ignobilitatē deuoluta es. Et cupis esse captiua: i vinculis magis q̄ libera Lec. ij.

z cum marito gaudere. Ruphina respődit. Captiuitas ista tpalis eternam captiuitatē excludit: z vincula temporalia vinculorū ligamenta dissoluūt. Prefectus dixit. Istas vanas fabulas: z viles abijce: z sacrificia dijs imortalibus: vt possis sponso tuo cū gaudio pfrui: z vsqз ad senectutē cum gaudio deliciarum attingere.

Ruphina respődit. Duo sunt z inutilia q̄ psuades: z vnū dubiū qđ pmittis. Nā dicis me idolis sacrificare vt ppetuū peream: z post hec maritū accipe: vt gl'iam mee vginitatis amittā. Post hec duo ɔtraria: pmittis q͂ vsqз ad senectutē cum gaudio deliciaꝝ attingā. Cū de te ipso incertus sis: qđ ad diē crastinū futurū attingas. Preses iussit adduci secūdā: vt ruphina sororē eiꝰ in cōspectu ipsius flagellis cederet: q̄ cū vidisset sororē suam flagellis cedi clamare cepit ad iudicē. Quid est qđ agis sceleratissime: z regni celorū inimice: Quid est qđ sororē meam gl'ificas z me inhonoras: Dicit ei pfectus. Ut video insanior sorore tua es. Secūda respődit. Nec soror mea insana est: nec ego insanior sed ambe xpiane sumꝰ. Et iustū ē vt simul cedamur: q2 simul xpm dn̄m cōfitemur. Et cū libere fidē veritatis fateref: tūc iussit eas pfectus in tenebroso loco includi z fumū stercoꝝ fieri. Cū hoc fuisset factū: fumꝰ ille q̄si timiamus exalabat: z obscuritas illa quasi in die media vincebatur. Tu autē.

In trāslatiōe sci bn̄dicti. Lec. i.

Um diu gens lōgobardoꝝ infidelitatis sue tenebris carere noluisset: z iugū dn̄i ferre detractās: eos q deferebant impugnare decreuisset: italiam venit nominis xpiani causa ipugnandi gētem: z sue eā dn̄io subiugandi. Cuiꝰ incolas occulto dei iudicio eiꝰ mucroni tradidit feriendos. Que gēs lōge lateqз sue cedis extēdēs crudelitatē: beneuētanā aggressa est expugnare puītiā. Cuius vrbes terre coeq̄ns monasteria villasqз depopulans: nō minimas xpianorū strages dedit. Oues ei dn̄icas ab ouilibꝰ exclusas: diuersa cede lacerans: ouilia dn̄i euertebat: ita vt in heremi vastitatem desiderabilia conuersa viderentur.

Nde inter cetera facinora sua monasteriū eximij Lec. ij. pr̄is bn̄dicti depopulatis rebus oībus ihabitabile reddidit Qđ quomodo acciderit: legēti beati Gregorij secūdū dialogoꝝ librū credēdū est. Quia sicut ipse in eodē libro dicit. Pauca huiꝰ

scissimi viri opa claro stilo psecut⁹: inter cetera narrāt eū pphetie
spū cognouisse atqꝫ pnūciasse: ablatis rebus oībus monasterium
euersurū haberi. Hac itaqꝫ ppetrata euersione: ꝛ fluentibus anno
rum curriculis: idē loc⁹ ad heremū redactus cepit esse ferarū qui
prius fuerat habitatio hoīum. Usquequo regni francorū guber
nacula adeptus est clodoueus filius dagoberti. Lec. iij.

Quicqꝫ vt erat vir nobilissim⁹: rerū administratione publicaꝝ
miro pollebat ingenio. Idē etiā rex cū egregijs polleret mori
bus petitionibusqꝫ iustis ꝛ seruitio dei aptis sensū preberet: inter
pellat⁹ ē a bone memorie viro leodobaldo pre monasterij sci ania
ni: qd est situ ppe menia vrb aureliane: vt monasteriū ordini mo
nastico ɔgruēs sibi liceret ɔstruere in agro floriacēsi: datis p eodē
agro ī mutua vicissitudie pdijs q̄ sibi a pentib⁹ iure hereditario re
licta possidebat. Namqꝫ idē ager floriacensis. s. regalis tūc fisc⁹
erat. Quib⁹ auditis rex: libenter eius precib⁹ annuit: ꝛ desideriū
illius qd diu dilatione creuerat compleri iudicauit. Lec. iiij.

Dicit ab vtrisqꝫ partibus mutue cōmutationes facte sunt: me
morato abbate dante qd a genitorib⁹ ei relictum erat pdiū: et
rege supradicto reciproca vicissitudine agellū quēdā floriacū no
minatū cū appēditijs suis haud lōge a littore. Qd testamētū mu
tue vicissitudinis vsqꝫ hodie in archis nr̄i reseruatur monasterij.
Predict⁹ aūt vir dn̄i leodobaldus hoc negotio peracto nequaqꝫ
oblitus sui destinatione desiderij in supradicto agello cepit edifi
care habitationes vtiles monachis. Quod op⁹ sagaci insistens
industria mirifico ɔsumauit effectu. Edificāsqꝫ ibi basilicā in ho
nore scti petri itēqꝫ aliā in honore sctē marie: dn̄o dedicare voluit
Mox etiā vt pparata habitatio nō inanis esset atqꝫ sine habita
toribus collegit ibidē plures dn̄o seruiētes sub norma regule viue
re paratos: patrēqꝫ ꝛ abbatē in his pfecit noīe mimolinū. Qui quā
diu reb⁹ hūanis iterfuit: vt idone⁹ pastor gregi sibi ɔmisso sollici
(te curā exhibuit. L. v

Dicit cū pcessu tpis euoluētib⁹ ānis
supdict⁹ leodobald⁹ corpe exept⁹ sic credim⁹ celicas recessis
set ad sedes: iā dict⁹ mimolin⁹ gregis sibi ɔmissi custodiā optime
puās: ꝛ lectiōi assidue studiū dās: it cetera repit ī libro bti ac pcel
lētissimi viri gregorij romani ātistitꝭ: quomō scūs a deo dilect⁹ bn̄
dict⁹ agonis sui cursū ī bn̄uētana ɔsumauerit puītia: recordāsqꝫ
q̄ idē venerabil pr oraclo diuio ɔmot⁹: puidēsqꝫ futuros casus
pdixerit illd monasteriū oīno euertēdū. Et quod ille spiritualib⁹

oculis idē patratū carneis cōspiciebat: misit ad p̄dictam ꝓuinciam vnū ex cōmilitonibus suis monachū noīe aigulfum. Sic nāqꝫ sibi fuisse reuelatū dixit diuinitus: vt p̄dictus vir ille ꝑgens corpus iam dicti transferret benedicti. Tu autē. Lectio.vj.

A Uit nāqꝫ idē aigulfus venerabilis vir: ꝛ deo oī modo placere gestiēs. Qui quāte sanctitatis fuerit: cuius ꝛ ṽtutis finis ꝓbauit: in quo oīs laus secure canit̄. Nāqꝫ cū bonis polleret moribus: ꝛ monasteriū liriēse ob bonorū studiū operū peteret: aliq̄ntulū exēpli grā remorari: a ↄtrarijs religioni diuine īsidias ꝑpessus ad palmā vsqꝫ peruenit martyrij. Cuius etiā passio penes nos habetur nō dispar interea huic in cenomanica vrbe apparuit visio vt scilicet ꝑgentes ipsi in eādem ꝓuinciā corpus transferrēt sororis sancti b̄ndicti scolastice noīe vt quos min⁹ ab vrbē habebat spatium simul transferendos ostenderet. Tu autem.

¶ In natale sancte marine virginis ꝛ martyris. Lectio.i.

Assio sancte ac beatissime marine virginis ꝛ martyris xp̄i: q̄ passa est sub olibrio preside: Armenie ciuitatis decimoquinto kalēdas augusti. In dieb⁹ illis: post resurrectionē dn̄i nr̄i iesu xp̄i: ꝛ gloriosam eius ascensionē ad patrem oīpotētem ī celis in illius noīe multi martyres passi sunt: ꝛ apostoli coronati. Innumerabiles sanctificati sunt: ꝛ vicerunt hunc mundū: ꝛ suꝑauerunt tyrannos ꝛ carnifices. Adhuc autē obtinebat mentes infelicium hominū diabolica rabies colentes idola surda ꝛ muta: ꝛ manu hominū fabricata. Ego aūt teotimus in noīe dn̄i nostri iesu xp̄i credens: ꝛ doctus ingenio litterarū omnē historiam ecclesiasticā percurrēs: non reperi quidpiam in quo homo saluari posset nisi in nomine dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Qui cecos illuminauit: paraliticos curauit: ꝛ surdos audire fecit: ꝛ mutos loq. Mortuos resuscitauit: ꝛ martyres coronauit ꝛ omnes in se credētes saluauit.

E Go autē teotim⁹ baptismo xp̄i percepto iuxta ꝓ Lec.ij. priam virtutē: ꝛ certa ardēs intētione mentis p̄cio dato cōparui cartas a scriptoribus: q in illo tempore erāt: ꝛ rogaui: ꝛ scripsi eas in libris ꝛ in cartulis: quomodo pugnauit beata marina contra diabolum: ꝛ vicit hunc mūdū: omnes itaqꝫ virgines auribus audite: corde credite: ꝛ lectionē eiusdē passionis ardenti desiderio

\ n animo retinete: vt eius intentione laborantes: immarcessibilem
possideatis coronam. Beata vero marina erat theodosii filia: q
rat patriarcha gentiliũ: ⁊ idola adorabat. Unicã vero habebat
filiã: q̃ p baptismũ ⁊ spm̃ sãctũ renata: data ẽ ad nutriendũ in quã
lã ciuitatẽ habẽtẽ stadia qndeci ab anthiochia ciuitate. Postq̃
ũt mortua est mr̃ ei⁹ ampliori desiderio insistebat i orõne dñi. Cũ
esset annorũ quideci: audiuit martyrũ certamina: quoꝝ sanguis
effundebatur in illis tẽporib⁹ propter nomẽ saluatoris dñi nr̃i ie-
su xp̃i. Ipsa vero repleta spũ sctõ totã se tradidit xp̃o: qui eã inte-
(grã saluauit virginẽ. Lec. iij.

C Um vero pascceret oues
nutricis sue cũ ceteris puellis coetaneis suis: factũ est: vt in il
lis diebus olibrius prefectus veniret de asia ad antiochiã ciuita-
tẽ: pseqns xp̃ianos vt deos vanissimos adorassẽt. Ubicũq̃ repe-
risset adorare xp̃z statim i viculis ferreis coartaret. At vbi olibri
us vidit beatã marinã statim cõcupiuit eã. Et dixit ministris suis
Ite festinãter: cõprehendite puellã: ⁊ interrogate eam si est libera
accipiã illam in cõiugem: si est ancilla dabo p̃ciũ dño suo p ea: et
erit mihi in cõcubinã. Cũ ãt cõprehẽdissent eã milites: cepit sctã
marina iuocare xp̃z dicẽs. Miserere mei de⁹: ⁊ ne pmittas cũ ipi
is aĩam meã: ⁊ cũ viris sanguinũ vitã meã. Non immutet sensus
meus in turpitudine iniq̃: ⁊ insipiẽtia diaboli: sed sãctoꝝ angeloꝝ
sapiẽtia dirigat gressus meos ad respondẽdũ cũ fiducia: contra
inimicũ. Uideo eni me dñe vt ouẽ in medio luporũ: ⁊ facta sũ sicut
passer in retia aut piscis in hamũ: adiuua me dñe ⁊ salua me: ⁊ ne
derelinq̃s me in manibus impioꝝ. Tũc milites venientes: p̃fecto
dixerũt. Nõ est ista sicut tu vis q: deũ adorat: ⁊ xp̃z predicat: quẽ
iudei crucifixerunt. Olibrius vero iratus: iussit eã vocari ante se
dicens. Ex quo genere es tu? Narra mihi si libera es an ancilla.

B Eata marina r̃ndit. Libera ego sũ ⁊ xp̃iana. Prefe (Le. iiij.
ctus dixit. Q̃d nomen ẽ tibi? Btã marina r̃ndit. Nomẽ meũ
in dño marina vocor. Prefect⁹ dixit. Quẽ deũ colis? Beata ma
ria r̃ndit. Ego iuoco deũ patrẽ oĩpotẽtẽ: ⁊ filiũ ei⁹ ihz xp̃zq cũ spũ
scõ viuit ⁊ regnat: q meã virginitatẽ vsq̃ in p̃senti die illesã inuio
latãq̃ custodiuit. Prefect⁹ dixit. Ergo inuocas xp̃m quẽ p̃ores
mei crucifixerũt? Marina r̃ndit. Priores tui xp̃m crucifixerũt
ideo perierũt. Ipse autẽ pmanet in eternũ: ⁊ regnũ ei⁹ nõ erit finis
Tunc p̃fectus iussit sanctam Marinam in carcerẽ tradi: donec
inueniret quibus machinamẽtis eiusdẽ violaret v̓ginitatẽ. Quid

multa. Ingressus ẽ antiochiã ciuitatẽ adorãs deos suos. Sequẽ ti die sedit p tribunali: ⁊ iussit sacrã puellã venire ad se: mirãs pul chritudinẽ forme eius: ⁊ dixit ad eam. Miserere carni tue: ⁊ cõsen ti mihi ⁊ adora deos meos: ⁊ multã pecuniã dabo tibi: ⁊ bene tibi erit sup oẽs mulieres ⁊ puellas. Marina rñdit. Viuit dñs meus q: mihi non suadebis: nec me mouebis de via veritatis: p quã cu pio ambulare. Ego vero illum adoro: quem tremit terra: ⁊ mare formidat: quem timent venti: ⁊ omnis creatura: qui regnat in se cula seculorum. Amen. Lectio. v.

Prefectus dixit. Si nõ adoraueris deos meos: vere gladi⁹ me us dominabit carni tue: ⁊ ossa tua dispergã sup ignem arden tẽ. Si aũt adoraueris deos meos: corpus tuũ eternũ erit in amore meo: ⁊ accipiã te in cõiugio: ⁊ bene tibi erit sicut ⁊ mihi bene ẽ. Be ata marina respõdit. Ego trado corpus meũ: tormẽtis: vt aĩa mea cum iustis virginibus requiescat. Tũc iussit olibri⁹ questionarijs eam in aerem suspẽdi: ⁊ virgis cedi precepit. Sancta vero marina orabat dicẽs. In te dñe speraui: nõ cõfũdar in eternũ: in tua iustitia libera me: ⁊ eripe me dñe: neqꝫ irrideant me inimici mei: etenĩ vni uersi q te expectant nõ cõfũdẽtur: q: nomẽ tuũ benedictũ in sc̃la. Clamens quoqꝫ iniquus olibrius dixit. Crede marina dijs nr̃is ⁊ bene tibi erit in dieb⁹ tuis. Nã p multitudinẽ plagaꝝ ⁊ effusio nẽ sanguinis: man⁹ meas euadere nõ poteris. Multi aũt licet no mine christiani: q erant corde pagani dicebant ad eam. En qualẽ decorẽ perdis: huius vite venustatẽ amittis: ⁊ cum ira iudicis tu te ipsam iugulas. Quibus marina respõdit. O maligni cõsiliarij viri prophani ⁊ impudici ⁊ impij audite vocem meam: quia corã deo loquẽs: confundens abhominatũ a deo: cõfusum a christo: cuius virtute cõfusus abscedat. Iniqu⁹ pfect⁹ ad hec irat⁹: iussit eam suspendi: ⁊ carnes puelle lacerari. Ipsa vero: orauit dicens. Circundederũt me canes multi: consilium malignãtium obsedit me. Tu autem dñe in adiutorium meum respice. Erue a framea de us animam meam: ⁊ de manu canis vnicam meam. Salua me ex ore leonis. Conforta queso cor meum ante te: vt ascendat oratio mea ad tronum glorie tue: ⁊ spiritu sancto tuo replear: vt ante iu dicij tui examinationem immaculata inueniar. Tu autem domine

Orans quoqꝫ beata Marina vt sicut vince Lectio. vj re soler illius minas diaboli: vincat ⁊ insidias. Tunc prefe ctus non tollerãs virginis videre effusionem sanguinis: dixit ad

am. Marina quare non audis vocem meam: vt miserearis tui?
Ecce caro tua cōtracta est in iudicio meo: consenti mihi ꝛ non mo
rieris: sin aūt gladio meo punieris. Si forte audieris me honore su
blimata coniugio meo magnificari mereberis. Marina respon
dit. Inique: īpudēs ꝛ audax nec te nec tuas vereor penas: ideo tra
do corpus meū in tormētis: vt aīa mea coronet᷑ in celis. Tūc iussit
prefect⁹ vt cedētes eā nō cessarēt: ꝛ ī carcere tenebroso recluderēt.
Illa vero in carcere signauit corp⁹ suū signo crucis: ꝛ cepit orare
ꝛ dicere. De⁹ qui oīa fecisti: cui cōtremiscit oīs potestas: qꝛ tu es
pr̄ orphanoꝝ: vītus inte sperātiū: lumē aīaꝝ: spes credētiū: refugi
um paupeꝝ: respice in me ꝛ miserere mei: ne derelinq̄s me: vt videā
aduersariū meū: q mecū pugnat: ꝛ iudiciū feram aduersus eum
ꝛ loquar ɔtra eū facie ad faciem: ꝛ videāt illi nocui qꝛ tu es iudex
viuorū ꝛ mortuorū. Tu scis dn̄e qꝛ animā meā tibi cōmēdo: qꝛ tu
es benedictus in sc̄la. Tūc ego teotimus sine pane ꝛ aqua currēs
aspiciens per fenestrā carceris vbi sancta detinebat᷑ marina: orō
nes eius siue omnia que accidebant ei diligēter ac fideliter scribe
bam. Et ecce subito noctis crepusculo de angulo carceris exibat
draco terribilis nimis totus varijs coloribus deauratus: cuius
capilli ꝛ barba aurea videbātur. Dētes eius sicut serra ferrea: o
culi eius sicut margarite splēdebāt: ꝛ de naribus eius sicut fum⁹
exibat: ꝛ lingua eius anhelabat flāmas sulphureas: sup collū ei⁹
erāt serpentes varij: ꝛ gladi⁹ rutilās videbat᷑ in manib⁹: ꝛ draco
fetorē faciebat in carcere. Erigēs se in medio carceris: sibilabat
fortiter: ꝛ factū est lumē in carcere ab igne q exibat de ore draco
nis. Sancta vero marina hec videns facta ē velut herba pallida
ꝛ timor cōprehendit eam: ꝛ cōfringebantur oīa ossa eius p̄ timore
mutatus est color eius in facie. Post vero corroborans cor suum
orabat ad dn̄m ex toto corde suo ꝛ dicebat. Deus inuisibilis quē
abissi tesauri cōtremiscūt q plantasti paradysū indeficientē: ꝛ ma
ri terminū posuisti ꝛ nō transit preceptū tuū: portas inferi cōtriui
sti: ꝛ vectes ferreos cōfregisti: ꝛ diabolū ligasti: incorruptibilis:
immēse: ppetueqꝫ. Extingue queso draconis furorem ꝛ iram: ꝛ oēs
virtutes eius euacua. Et dū illa hec diceret: ꝛ incessanter oraret:
draco ore apto posuit se sup caput btē marine linguā suā porrexit
super calcaneuꝫ eius: ꝛ suspirās deglutiuit eā in ventrē suū. Crux
vero quā fecerat scā marina: ipsa crux creuit in ventre diaboli: ꝛ
in duas partes diuisit eum. Secundū lucam.

De sancta marina.

IN illo.t.d.i.discipulis suis pabolam hanc. Simile est regnū celorū thesauro abscōdito in agro: quē cū inuenit hō abscōdit ⁊ pre gaudio illius vadit: ⁊ vendit vniuersa q̄ habet ⁊ emit agrū illum Lec.vij.

ET illa orante ecce terremotus factus est magnus: ⁊ columba venit de celo habēs in ore suo coronā auream: ⁊ sedit sup beatā marinā. Statiq̧ solute sunt manus ⁊ pedes sancte marine: ⁊ exiuit collaudans ⁊ benedicēs dñm. Et iterū appuit cū voce tonanti colūba de celo habens in ore suo coronā aureā: ⁊ dicebat. Ueni marina in requiē tibi paratā: intra in regnū dei. Beata es q̄ coronam accipe meruisti: ⁊ in virginitate tua pmansisti. Ipsa vero hora crediderūt in xp̄o anime qndecim milia exceptis puulis ⁊ mulieribus. Stati olibrius oēs q crediderūt in dño iussit eos gladio consumari: in cāpo limie in armenie ciuitate. Post hec iubet beatā marinā gladio interfici. Tūc carnifices cōprehendentes deduxerūt eā extra ciuitatē ⁊ dixit ad eam malch⁹. Extende ceruicē tuam ⁊ accipe gladium meum: ⁊ memor esto mei: quia video hic xp̄m stantē cum angelis suis. Lectio.viij

BEata virgo marina dixit. Peto frater vt si vides xp̄m parce mihi modicum: donec orationē faciam ⁊ cōmēdem spiritū meum in locum refrigerij. Questionarius dixit. Pete quautū vis: ego parcā tibi. Tunc sancta marina cepit orare: ⁊ dicere. Dñe de⁹ qui cū palmo celum mensurasti ⁊ terre limitem fundasti exaudi deprecationē meam: vt qsquis legerit librū passionis mee aut audierit legentem: ex illa hora deleant omnia peccata eius. Et qsquis lumē in basilica mea de suo labore fecerit nō iputent dñe peccata ei⁹. Peto dñe vt qsque inuēt⁹ fuerit in iudicio terribili: et memor fuerit noīs tui in patrocinio meo: libera eū de tormētis ⁊ de infestationibus demonū ⁊ inimicoꝝ. Peto dñe qcūq̧ passionē martyrij mei legerit aut ī manu sua tenuerit peccata eoꝝ deleas ⁊ dimittas dñe. Peto etiā dñe vt qcūq̧ basilicā in noīe meo fabricauerit ⁊ passionē martyrij mei scripserit mitte illi spm̄ sāctū ꝯitatis: ī domo illa nō nascat infās claud⁹: nec cec⁹ nec mutus: neq̧ a spū immūdo vnq̄uā tentet: ⁊ pax charitatis ⁊ spirit⁹ ꝯitatis in illā veniat: ⁊ sit in illa leticia ⁊ gaudiū: ⁊ si petierit ꝑ peccato suo indulgētiā indulgee ei. Tunc facta ē vox ⁊ terror ⁊ tremor: ⁊ tonitrua: ⁊ colūba venit de celo cū cruce ⁊ loq̄batur ad beatā marinā. Et oēs q illic astabant ceciderūt in facies suas sup terrā: ⁊ beata marina cecidit ante virtutem dei. Tu autem. Lectio.ix.

Et colũba tetigit eã: dixitq3 illi. Surge beata marina: beata es tu inter mulieres q̃ oleũ sãctũ tibi q̃sisti: ⁊ orat iõib⁹ tuis omnes homines memorasti per virtutẽ ãgeloꝝ. Tibi vero q꞉ exaudite sũt p̃ces tue ãte ɔspectũ dñi: ⁊ qḋ es memorata: hoc tibi de⁹ donauit. Et q̃sq̃s in noĩe tuo orauerit ad dñm viuũ: deleant̃ peccata ei⁹ de corpore suo. Et hoc mãifesto tibi: q꞉ ãgeli venĩẽt et tollẽt animã tuã ⁊ ducẽt in p̱adisum ⁊ corp⁹ tuũ erit sup terrã. Et omnes q̃ tetigerit reliq̃as tuas nõ ĩputent̃ peccata eoꝝ. Beata es tu q꞉ p̃cib⁹ tuis omnes homines mẽorasti. Et vbi fuerit reliq̃e tue aut passio martyrij tui: ⁊ venerit hõ peccator ex toto corde suo: ⁊ cu3 lachrymis orauerit ⁊ posuerit ĩ capite suo scripturã martyrij tui: ex illa hora dlebũt̃ peccata ei⁹. Et vbi manserit reliq̃e tue aut passio martyrij tui: ibi sp̃us nequã nõ nocebit: neq3 vlla generabit̃ macula. Nã nõ inuenief maior te in p̱adyso p̃ter tres virgines: simil̃ cũ matre luminis ĩ remissionẽ peccatoꝝ. Et q̃s orauerit ĩ noĩe tuo ⁊ nominauerit nomẽ marine v̇ginis ⁊ martyris xp̃i: ex toto corde liberabit̃ a peccato suo. Beata es tu et loc⁹ vbi vadis: ⁊ omnes q̃ credent per te. Ueni celeris in locũ tibi paratũ: sede ad d̃xtrã sanctissime tecle: et susanne: ⁊ cõgratulẽtur tecũ. Ecce margarite tue immaculate stant: aurea corona tua immaculata: quia seruasti virginitatẽ: ⁊ permansisti in castitate. Ueni agna dei in locũ tibi paratum: ego te expecto ad ianuã celestis porte. Tũc beata marina respexit in circuitu et dixit. Patres et matres: et fratres et sorores: et omnes adiuro vos p̱ nomen regis celoꝝ memoriã meam facite et nomen meu3 nominate. Et si ego peccatrix sum: tantũ obsecro pro vobis dominũ meum iesum: vt donet vobis remissionem peccatorum: et faciat vos heredes in regno sue glorie. Gratias ago deo meo: quia dignam me fecit in consortio iustorum.

In natale sancte praxedis virginis et martyris.

Lectio. j.

Rome natalis scẽ praxedis v̇ginis ⁊ martyris. Hec cũ sorore sua beata potẽtiana vl' prudẽtia: a sanctissimo patre prudẽte q̃ fuit ĩ fide ab ap̃lo paulo ĩ omni castitate ⁊ lege diuina erudita. Post trãsitũ parentis vigilijs et orationibus atq3 ieiunijs assidue vacãs: omne patrimoniũ suũ simil' cũ p̃dicta sorore sua ĩ sustẽtatiões pauperũ xp̃i erogauit. In titulo vero quẽ

pater eorum prudēs in noīe beati pastoris dedicauit: vna cū consilio beati pij sedis aplice episcopi fontem baptismi cōstruere soror et ipsa studuerūt: vt familia eorum die sācto pasche baptizaretur quo vigiti sex nūero māumissos beatus pius aqs salutaribus abluit. Le. ij.

Itaque post inumera pietatis opera: post multorum martyrū sepulturas: inter quas beatū simetriuz presbyterū cū alijs viginti duobus apud titulū supradictū manibus suis sepeliuit: que per martyrij palmā ad celestia regna trāsierūt. Eadē beatissima virgo praxedis migrauit ad dominū coronā iusticie receptura duodecimo kalendas augusti: sepulta in cimiterio priscille: via salaria: iuxta sororem suam atque sanctum patrem prudentem posita. Lec. iij.

Eadē die in gallia ciuitate massilia: natalis sancti victoris: qui persecutionē diocleciāi et maximiani: cū esset miles: et nec militare nec idolis sacrificare vellet passus est: primū a tribuno suo asterio nomine in carcere trusus: omni nocte ad visitādos: et consolandos infirmos: ab angelo eductus est. Deinde iussu euricij prefecti retortis brachijs loris subtilibus ligatus: pedibus fune constrictis: per mediam tractus est ciuitatē. Post hec fustibus crudelissime cesus: et suspēsus et tauris cruciatus est. Cumque exhibuissēt aram in qua sacrificaret: et eam nec respicere sustinens: de manu sacerdotis calce excussisset: pedē ei preses iussit īcidi at vltimū in cōfessiōe domini persistēs: missus ē in molā pistoriā in q̄ spacius vertigine animalis macerari solet atque cōtritus ita martyriū cōsūauit.

In natale sācte marie magdalene.

Uit igitur secundum seculi fastum clarissimis beatissima maria natalibus exorta: q̄ vt patrū asserūt traditiones: a magdalo castello maria magdalene nūcupata est. Quā nō solum germinis dignitas: verū etiam patrimonij iura parentū excessu splēdidam reddiderūt: adeo vt duplicatus honor nominis excellentiam circumquaque diffunderet. (Lec. j. Lec. ij.

Solent enim apud homines plus diuitum quam pauperū nomina sciri. Sed quia rerum affluentiam interdū voluptas comes sequitur adolescētioris vite tēpora lubricis supposuit discursibus: solutis pudicicie frenis. Hec est enim illa mulier de q̄ lucas scripsit euāgelista: quia erat q̄dā mulier ī ciuitate peccatrix: q̄ quia dilexit multū dimissa sunt ei peccata multa. Et de qua marcus ait. Le. iiij.

De ſancta maria magdalena.

SUrgēs aūt ihūs mane vna ſabbati: apparuit ꝑmo marie mā gdalene: de q̄ eiecerat ſeptē dmōia. Quā vo pl⁹ ⁊ miſicors erga dūerſos pctōreſ extiterit de⁹: iſti⁹ ꝯprobat ꝑfectio q̄ nō ſolū ſui criminis ꝓmeruit ablutionē: ſʒ ⁊ aplōꝝ cōſors effecta: illis donata ē

HEc aūt o iuſto poſtmodū (dn̄ice reſurrectiōis nūcia. R. iiij. afflata ſpū: mentiſqʒ intuitū i ſeſe reuerberās: ac ꝑſtine vite detrimēta nō ſuſtinēs: vt cōperit dn̄ʒ ⁊ creatorē toti⁹ humāi generis in domū veniſſe ſimonis: qui non venerat vocare iuſtos ſed pctōres in penitētiā: non ob ſuoꝝ enormitatem ſceleruʒ Lc. v.

DE ſui cōditoris fidēs clemētia: ꝑcioſiſſimo accepto vnguēto ad ipſū miſericordie fontē cōcito ꝓperauit gradu: corruens ante clemētiā dn̄i: veſtigia amaritudineqʒ cordis ꝑ vberē lachrymarū exagerās fontē. Mox deniqʒ cōpunctionis fletib⁹ ſui conditoris pedes cepit rigare: capilliſqʒ ſue deuotionis tergere: et indeſinenter oſculis vere humilitatis confouere ac mūdiſſimo ſue dilectionis vnguento perungere. Lec. vj.

QUe cum in tali deuotionis famulatu nunquā eſſet repudiata: ſed potius miſericorditer ſuſcepta: auſu familiaritatis confiſa: etiaʒ ſuper ſanctiſſimū dn̄i caput precioſiſſimi liquoris effudit odorē: tantū vt tota dom⁹ ex odoris fragrātia more aromatū redoleret. Nihil ſcilicet ore depromēs: ſed per exterioris obſequij beneficia ſue cōpūctionis flammā: ac dilectionis feruorē intimās ac ſi ipſis loq̄retur verbis dicēs. O dn̄e ieſu clemētiſſime: q omnia ſcis: ⁊ cordiū inſpector es verus: q nō vis mortē peccatoris: ſʒ magis vt cōuertat ⁊ viuat: tu ipſe intelligis qd me deposcāt ſingultus: quid lachryme ab imo eructe flagitēt: qd ve me⁹ amar⁹ exoret gemit⁹. Peccatrix ſū ⁊ imūda: ⁊ oīm pctōꝝ labe polluta. Sʒ q2 meā ab ānis ꝑorib⁹ cōtaminaui vitā: ad te dn̄m meū q es vita eterna cōfugio vt male ꝑditā reſtituas vitā: et me de baratri faucibus clementer eripias: miſericordit liberes: potēter abſtrahas: qui ſolus laborem et dolorem conſideras. Secundum lucam.

IN illo tēpore. Rogabat dn̄m ihūʒ qdā phariſe⁹: vt mā ducaret cū illo. Et igreſſus domū phariſei diſcubuit. Omelia beati gregorij pape. L. vij.

COgitāti mihi d marie pēitētia: flere magis libet q̄m aliqd dicere. Cui⁹ enī vl ſaxeū pect⁹ ille hui⁹ peccatricis lachryme ad exēplū pēitēdi nō emoliāt. Cōſiderauit nāqʒ qd fecit: ⁊ noluit moderari qd faceret. Sup diſcuūtes īgreſſa ē nō iuſſa vēit: īter epulaſ lachrymaſ obtulit. Diſcite quo dolore ar

d et: q̃ flere ⁊ int̃ epulas nõ erubescit. Hãc vero quã lucas peccatricẽ mulierẽ: ioanes mariã nominat. Illã ẽẽ mariã credim⁹ de q̃ marcus septẽ demõia electa fuisse testat̃. Et qd p septẽ dmõia: nisi vniuersa vicia dsignãtur? Qr enĩ septẽ dieb⁹ omne tẽp⁹ cõphẽdit: recte septenario numero vicioꝝ vniuersitas figurat̃. Septẽ g̃ dmonia maria habuit: q̃ vniuersis vicijs plena fuit. Sz ecce qr turpitudinis sue maculas aspexit: lauãda ad fontẽ mĩe cucurrit. cõuiuãtes nõ erubuit. Nã qr semet ipsã grauit̃ erubescebat intus nihil esse credit quod verecundaretur et foras. Lu. Lec. viij.

Quid igitur miramur fratres. Mariã veniẽtẽ an dominũ susciẽtẽ? Suscipiẽtẽ dicam an trahẽtẽ: ⁊ suscipiẽtẽ? Mr nimirũ p misericordiã traxerit intus ipse eã: quã per mansuetudinẽ suscepit foris. Sed iã textũ sancti euangelij pcurrẽtes: ipsum quoqz ordinẽ quo venerit sanãda videam⁹. Attulit alabastrũ vnguenti: et stans retro secus pedes iesu lachrymis cepit rigare pedes ei⁹: et capillis capitis sui tergebat: et osculabat̃ pedes eius: et vnguento vngebat. Liquet fratres qd illicitis actibus pri⁹ mulier intenta: vnguentũ sibi pro odore sue carnis adhibuit. Qd ergo sibi turpiter exhibuerat: hoc iã deo laudabiliter offerebat. Oculis terrena concupierat: sed eos iam per penitentiam conterens flebat. Capillos ad compositionem vultus exhibuerat: sed iam capillis lachrymisqz pedes tergebat. Ore superba dixerat: sed pedes domini osculans hec in redemptoris sui vestigia figebat. Quot ergo in se habuit oblectamenta: tot de se inuenit holocausta. Conuertit ad virtutum numerum criminum. Ut totum seruiret deo in penitentia: quidquid ex se deum contempserat in culpa. Sz hoc pharisеus intuens despicit: et non solum venientem peccatricem mulierẽ: sz etiã suscipiẽtẽ dñm reprehẽdit: dicẽs itra se. Hic si esset ppheta sciret vtiqz q̃ ⁊ q̃lis ẽ mulier q̃ tãgit eũ qr peccatrix ẽ. L. ix.

Ecce phariseus veracit̃ apud se supbus ⁊ fallacit̃ iustus: egrã reprehẽdit de egritudine: medicũ de subuctiõe: qr ipse quoqz d elationis vulnere egrotabat: ⁊ ignorabat. Int̃ duos egros medic⁹ aderat: sz vn⁹ eger i febre itegrũ sẽsũ tenebat: alt̃ vero i febre carnis sensũ pdiderat mẽtis. Illa qppe flebat qd fecerat. Pharise⁹ aũt d falsa iusticia elat⁹ vim sue inualitudinis exaggerabat. In egritudie g̃ sẽsũ pdiderat: q hoc ipsũ quoqz qd a salute lõge esset ignorabat. Sz int̃ hec nos gemit⁹ cogit quosdã nrĩ ordis viros intueri: q sacerdotali officio pditi: siqd fortasse iuste exteri⁹ vel tenu

iter egerint ꝑtinus subiectos despiciūt. Et peccatores quosqꝫ in plebe positos dedignāẗ: eisqꝫ cōpati culpā suam cōfitentib⁹ nolūt. Ac velut pharisei more: a peccatrice muliere tāgi despiciunt. Que profecto mulier si ad pharisei pedes venisset: nimirū calcib⁹ depulsa discederet: inquinari enim se alieno peccato crederet. Sed quia hūc vera sua iusticia non replebat: de alieno vulnere egrotabat. Unde necesse semper ē: vt cum peccatores quosqꝫ cōspicim⁹ nosmet ipsos prius illorum calamitate defleam⁹.

In natale apollinaris episcopi et martyris. Lec. j.

Apud rauennaꝫ natalis sancti apollinaris episcopi: q rome ordinat⁹ ab apostolo petro ⁊ illuc missus ē. Qui etiā in emilia p̄dicauit: ⁊ in ripa danubij: ⁊ i ptib⁹ chorithioꝝ: ⁊ in messia ⁊ i ptib⁹ tracie: iqb⁹ locis exilio relegat⁹ ē. Et vbicūqꝫ puenit: innumeras virtutes fecit: ⁊ passiones sustinuit Nā nimia cede mactat⁹ ē: ⁊ rurſū diuti⁹ fustib⁹ cesus: ac nudis pedib⁹ sup prunas posit⁹: ⁊ rursus cesus ⁊ eculeo appēsus tort⁹ est: saxo os ei⁹ otusū ē: ⁊ cū grauissimo ferri pōdere iclusus i carcere horrifico i ligno extēsus ē. Ubi ab hominib⁹ qdē neglect⁹: sed ab angelo publice pastus est. Deinde catenat⁹: ⁊ in exiliū directus ē. In quo rursum diuti⁹ fustib⁹ cesus est et rursus post tertiū annū in rauē na ligatus a paganis cesus et vulnerat⁹ est. Lec. ij.

Exinde pontifices capitolij egerūt vt ad tēplū apollinis duceret. Quo cum peruenisset facta oratione simulacrum solutū et tēplū destructū ē. Pagani qdem vidētes clamabāt. Senex impius: interficiaẗ. Et tradiderūt eū iudici cui nomē erat taurus q habebat filiā naturaliter cecā natā: quā in noīe xp̄i sanctus apollinaris illuminauit: multis stupefactis ⁊ cōuersis ad dn̄m. Mansit autē in predio tauri p̄sidis ānis q̄tuor. Erat enim ab vrbe miliario sexto vbi currebāt christiani: ⁊ docebātur ab eo: ⁊ q̄ cūqꝫ in firmitate aliqs detinebaẗ ad eū perductus sanabaẗ. Lec. iij.

Ositur vitiosa relatio: scilicet pontifex capitolij cucurrit ad cesarē aduersus beatū apollinarē. Qui mox edixit vt diis qbus temerario ore iniuriam intulerat aut satisfaciat: aut vrbe priueẗ Que iussio mox peruenit ad demostenē patriciū. Qui exqsitione missa: sanctū apollinarē sibi exhiberi iubet. Quē auditū tradidit

in custodiã cuidã cẽturioni occulte xp̄iano: cogitãs q̃b⁹ cruciati bus eũ pderet. Qui media nocte: laxauit eũ vt fugeret. Qui cum fuisset a paganis cognit⁹: sequẽtes eũ nõ lõge a porta apprehẽde rũt. Et tãdiu cesus est quousq̧ extimaret᷑ mortu⁹. Exinde collectus est a discipulis in vico vbi leprosi morabant᷑: ⁊ septẽ dies superuixit. Ammonẽs sup ecclesiã: ne a fide xp̄i discederẽt. Et martyr gloriosissim⁹ apol linaris in laude xp̄i d̃funct⁹ est: ⁊ sepult⁹ est foris murũ. Et clausum ĩ archa saxea: subter terram corp⁹ ei⁹ mis sum est. Hic ab anthiochia secut⁹ ap̄lm petrũ ab vrbe romana: ab eodẽ apostolo missus rauennã rexit ecclesiã ãnis vigiti ⁊ septem: mẽsib⁹ duobus: dieb⁹ quatuor. Passus ẽ vltimũ martyriũ sub vespasiano: cesario demostene patritio die kalendas augusti.

In natale sancte christine. Lec. j.

Apud tirũ italie q̃ ẽ circa lacũ vulsinũ natalis sancte christine virginis q̃ in christũ credẽs deos aureos vrbani patris sui pfecti cõtriuit: ⁊ pau perib⁹ distribuit. Ob hoc iubẽte patre alapis afflicta: verberib⁹ dilaniata: ferro onusta in carcere oiecta est Post hec cũ diutissime ⁊ crudelissime dilaniaret᷑ de carnib⁹ suis patris in faciẽ piecit. Cũq̧ alligata rote igne sup posito effuso desup oleo torq̃ret᷑: erũpẽs flamma mille gẽtiliũ interfecit. Jterũ carceri tradita: ãgelo visitãte sanata est ⁊ refecta. Deinde cũ magno saxi põdere ĩ mare, idest lacũ vu sinũ iactata: ãgelico p̄sidio liberata ẽ. Quã successor patris ei⁹ diõ multis iterũ suplicijs afflixit. Sȝ orãte illa simul acrũ apol linis: q̃d adorare iubebat᷑ in fauillã subito redactũ est. Quo mira culo tria milia hominũ: ad fidẽ xp̄i cõuersi sunt. Nouissime succes sor predicti iulianus: post fornacẽ candentẽ: vbi q̃nq̧ dieb⁹ illesa permansit. Post serpẽtes a venefico immissos sed xp̄i fide superatos: post abcisionẽ lingue sagittis eã cõfigi p̄cepit. Sicq̧ cursuȝ martyrij sui beata virgo cõpleuit: ãno etatis sue vndecimo. L. ij. (L. iij.

Apud emeritã hispanie ciuitatẽ: natalis sãcti victoris scilicet militaris: qui cũ duob⁹ fratrib⁹ stercatio et antiocheno diuersis examinat⁹ supplicijs martyriũ cõsumauit. Rome via tiburtina: miliario nonodecimo natalis sancti vincẽtij. Eodeȝ die natalis sanctarũ nicete ⁊ aq lene: q̃ ad predicatione beati christofori martyris ad xp̄m cõuerse martyrij palmã capitis abscissione sum

pserũt. Et apud amiterninam ciuitatem militũ octogita trium.

In festo sancti iacobi. Lec. j.

Acob⁹ apostolus frater beati ioannis apostoli et euangeliste ad vni⁹ domini iussionẽ: i naui patrem reliqt: ⁊ postea in mõte trãsfiguratũ eũ vidit. Cui postea cũ peteret dari sibi vt sederet ad dextram suam in regno suo: ait potes bibere calicẽ quẽ ego bibitur⁹ sum? Respõdit: possũ. Cui domin⁹ ingt Calicem quidem meum bibetis sedere autem mecum: non est meum dare vobis: sed quibus paratũ est a patre meo. Hic vero post resurrectionem domini: cum data esset ei potestas predicandi in hispaniam: item omnem iudeam et samariam visitauit ingrediens per sinagogas secundum scripturas sanctas: ostendebat omnia que a prophetis predicta erant: in domino nostro iesu christo esse impleta. Accidit autem quendam hermogenem magum: discipulum suum philetum nomine mittere ad eum. Qui cum venisset cum aliquantis phariseis ad iacobum: conabatur asserere: quod non esset verus deus nec filius dei iesus christus nazarenus: cui⁹ iacobum se discipulum memorabat. Jacobus autẽ in spiritu sancto confidenter agens: omnes assertiones eius euacuauit: ostendens de scripturis sanctis hunc esse verum filium dei. Tu autem.

Lectio. ij.

Reuersus autem ad hermogenem philetus: dixit ei. Jacobum qui se seruum iesu christi nazareni asserit: et apostolum eius: scias te superare non posse. Nam in nomine eius vidi eum demones ab obsessis corporibus eiicientem: leprosos mundantem. Asserunt autem amici mei: vidisse eum etiam mortuos suscitantem. Sed quid in multis moror? Omnes scripturas sanctas memoriter retinet: ex quibus ostendit non esse alterum filium dei nisi hũc quem iudei crucifixerunt. Placeat ergo tibi consilium meum et veni ad ipsum: et postula tibi indulgentiam ab eo: sciens tibi artem tuam magicam: in nullo penitus profuturam. Me autem scias ad ipsum reuerti: et petere vt eius merear esse discipulus. Hermogenes autem hec audiens repletus zelo: vinxit philetum ita vt se mouere non posset et dicebat ei. Videbimus si iacob⁹ tuus soluet te ab his vinculis. Tunc philetus misit festinãter puerũ suum ad iacobum. Qui cum venisset et nunciasset ei: statim ia-

cobus sudarium suum misit ad eum dicens. Accipiat hoc et dicat
Dominus iesus christus erigit elisos: et ipse soluit compeditos.
STatim aūt vt de sudario eiꝰ tetigit eū is q missus erat (Le.iij.
resolutus a vinculo magi currens venit ad iacobum insultās
maleficijs magistri. Hermogenes autez magus dolens quod ei in
sultaret: arte sua excitauit demones: ꝛ misit eos ad iacobum dicēs
Ite et ipsum iacobum mihi huc adducite: simul etiam et philetuz
discipulum meum vt vindicer in eo: ne mihi ceteri discipuli mei
taliter incipiant insultare. Venientes autē demones vbi iacobꝰ ora
bat: vlulatum in aera habere ceperunt dicentes. Iacobe apostole
dei: miserere nostri qꝛ ante quā veniat tēpus incendij nostri: nos
iam exurimur. Dixit ei iacobus. Ut quid venistis ad me? Dicunt
ei demones. Misit nos hermogenes vt te et philetum ad ipsum
perduceremus. Nunc autem vt ingressi sumꝰ cubiculum tuum:
angelus dei sanctus catenis igneis ligauit nos: et cruciamur. Di
cit eis iacobus. In nomine patris ꝛ filij et spiritus sancti: exoluat
vos angelus domini: ita vt reuertētes ad hermogenē: non eum le-
datis: sed vinctum huc mihi illum adducatis. Qui cum abissent
ligauerunt ei restibꝰ manus ad tergum: et ita adduxerūt ad eū di-
centes. Misisti nos vbi incensi sumꝰ et torti ꝛ intollerabilit̄ con
INterea cū ad iacobū fuisset adductus: (sumpti. Le.iiij.
dicit ei iacobus apostolus dei. Stultissime hominū cū inimico
generis humani rationē te habere quare nō cōsideras? Quem ro
gasti vt mitteret ad me angelos suos ad lesionem meā: quos ego
adhuc non permitto vt furorem suū tibi ostendāt. Clamabāt quo
qꝫ ipsi demones dicētes. Da nobis eum in potestate: vt possimus
tuas iniurias vindicare: ꝛ nostra incendia. Dicit eis iacobꝰ. Ecce
philetus ante vos stat: cur eū nō tenetis. Dicūt ei demōes. Nos
non possumus nec formicā cōtingere: q̄ in loco tuo est. Tūc beatus
iacobus dicit ad philetū: vt cognoscas scholaz dn̄i nostri iesu xp̄i
hanc esse: vt discāt omnes bona ꝑ malis reddere: ille te ligauit tu
eū solue. Ille te vinctum a demonibus ad se conatus ē adducere:
tu eum captū a demonibus liberum ire permitte. Lec.v
AT vt soluit eum philetꝰ: ꝯfusus ꝛ humilis et eiectus hermoge
nes cepit stare. Cui iacobꝰ ait. Vade liber vbi volueris. Nō
est enim discipline nostre: vt inuitus aliquis cōuertatur. Dicit ei
hermogenes. Ego noui minas demonū: nisi dederis mihi aliqd qd̄
mecū habeam interficient me. Tunc beatus iacobus dedit ei ba-

culum suum. Quem accipiēs posuit super ceruices discipuloꝝ su orum ⁊ suam: ⁊ oēs libros suos volens cremare iussu apostoli ꝓie cit in mare. Quo facto cepit tenere plantas apl'i: vt ei indulgeat penitenti. Cui ait iacob⁹. Uade per domos eorū quos euertisti: vt ꝑ te reuertant̄ ad dn̄z. Pecuniasq3 q̄s de malo acq̄sisti: i bonis o pibus expende. Hec ⁊ his similia dicente apostolo i omnib⁹ obtē perauit hermogenes: ⁊ ita fuit in dei timore perfectus: vt etiā vtu tes plurime fierent per eū. Uidentes igit̄ iudei: q2 hunc magum quē inuictū putabāt cōuertisset: obtulerūt pecunias duobus cētu rionibus q p̄eerāt hierosolymis: lisie ⁊ theocrito ⁊ tenuerūt eum ⁊ miserunt in custodiā: facta autē a populo seditione: dictum ē de bere eū duci: ⁊ secūdū legē audiri. Qd̄ cū factū fuisset: ⁊ de incar natione: ⁊ resurrectiōe filij dei ꝭm ꝓphetias testimoniū ill' reddi disset: tātā grāz ei dn̄s contulit vt oēs vna voce clamarēt. Pecca uim⁹ iniuste egim⁹: da remediū qd̄ faciam⁹. Quib⁹ iacob⁹ ait. Ui ri f̄res nolite desperare credite ⁊ baptizamini: vt deleantur vestra peccata. Lec. vj.

Tunc abiatar pontifex anni ipsius vidēs populū credidisse excitauit eos vt vnus ex scribis mitteret fu nem in collū eius: ⁊ perduceret eum ad pretorium herodis regis filij archelai: qui iussit eū decollari. Cumq3 duceret̄ vidit paliticū in via: ⁊ in noīe iesu curauit eum. Qd̄ vidēs scriba qui eū trahe bat noīe iosias dixit. Obsecro te vt des mihi indulgētiā: ⁊ fac me participē nomini sancto. Cui iacobus. Tu credis q2 dn̄s nr̄ iesus xp̄s quē iudei crucifixerūt: ipse est verus filius dei viui. Ait iosi as. Ego credo: ⁊ hec est fides mea ex hac hora hoc audiens abia tar: dicit ei. Si non discesseris a iacobo ⁊ maledixeris nomē iesu cū ipso decollaberis. Dicit ei iosias. Maledictus tu: nomen aūt iesu xp̄i benedictū. Tūc abiathar iussit pugnis os eius cedi: ⁊ mis sa de eo relatione ad herodē: imperauit vt simul cū iacobo decolla retur. Cū ventum esset ad locū decollandi: dixit iacobus spicula tori. Priusq3 nos decolles: facito nob aquā dari. Et allata est la gena plena aq̄. Tunc dixit ad iosiam. Credis in deū patrē ⁊ filiū ⁊ sp̄m scīn̄. At vbi dixit iosias credo: perfudit eū aqua iacob⁹ ⁊ sic baptizatus est. Et cum dedisset ei pacis osculū: cū apostolo decol latus est: ⁊ dicit beatus isidorus sepultus est in archa marmorea. Huius beatissimi apl'i sacra ossa ad hispanie p̄tes trāslata: ⁊ in vl timis earū finibus videlicet ꝯtra mare britanicū cōdita: celeberri ma multarū gētiū veneratione excolūtur. Secūdum matheū.

IN illo tp̄e: accessit ad iesum mr̄ filioꝝ zebedei cū filijs suis
orās et petēs aliqd ab eo. Et reliq̄. ¶ Omelia ex dictis sci
(augustini. Le. vij.
QUia audierat mr̄ iacobi ꝛ ioānis dn̄m di
cētē: q₂ tertia die resurgeret putauit ip̄a ꝛ filij sui qđ iā dn̄s re
gnū suū ꝑpetuū acciperet: ideo alios ātecedere volebat. Dn̄s ad
huc passus nō erat: ꝛ illi erāt volētes sine labore regnū ꝑcipe sibi
vt veniret antea imortalitas ꝛ absolueret mortalitatē quā habe-
bant. Et ideo dn̄s dicit. Nescitis qd petatis. Q₂ vultis: vt mor-
talitas vr̄a sine aliquo labore desinat. Potestis inquit bibere ca
licē quē ego bibitur⁹ sū. Cōgruit huic sentētie: illa quā ꝓpheta
dicit. Surgite postq̄ sederitis: q mādūcatis panē doloris. Hoc est
ꝑmū bibite qđ dolet: sic deinceps ꝑcipite qđ delectat. Le. viij
QUod ipsa petit: vt sedeāt duo filij sui vnus ad dexterā eius ꝛ
vnus ad sinistrā: īpossibile ē qđ postulat: q₂ licet in gradibus
celi non dicat̄ sedere s₃ stare: ministrare tn̄ non refutat̄ siue nō ne-
gat̄ maxime honor cognationis materne: vl̄ ne diceret qđ impossi
bile ē inuenire huiuscemodi: de se ipso dixit. Potestis bibere ca-
licē quē ego bibitur⁹ sū. Ac si aptius eis diceret̄. Si delectat vos
loc⁹ celsitudinis. Ideo ꝗppe bibit xp̄s potū amarū passionis: q₂
in dulcedine potū dedit diabolus ade. More dantis maleficia in
dulcedine dedit diabol⁹: more medici dedit xp̄s: q₂ medicamenta
ipsi⁹ medici labijs amara tn̄ interna possūt sanare. Lec. ix.
ET audiētes decē indignati sūt de duob⁹ fr̄ib⁹. Igit̄ decē ap̄li
nō idignant̄ mr̄i filioꝝ zebedei: nec ad mulieris audaciā refe
rūt postulata: sed ad filios q ignorātes mēsurā non in modica cu-
piditate exarserūt. Jesus aūt vocauit eos ad se: ꝛ ait ill̄. Quicūq₃
voluerit int̄ vos maior fieri: sit vester s̄u⁹. Humilis magr̄ ꝛ mitis
nec cupiditatis īmodice arguit duos postulātes: decem reliquos
indignationis īcrepat: ꝛ liuoris. Sed tale ponit exēplū quo doceat
eū maiorē eē q minor fuerit: ꝛ illū dn̄z q oīu₃ s̄uus sit: frustra igit̄
aut illi īmoderate q̄sierāt: aut isti dolēt suꝑ maius desideriū cū ad
sūmitatē v̄tutū nō potētia: s₃ humilitate veniat̄. Deniq₃ suis ꝑpo
nit exēplū: vt si dicta paruipēderēt: erubescerēt ad opa. Quisq₃
ergo in eterna vita maior esse voluerit: seruus ꝛ minister: humili-
ando predicando atq₃ ministrando omniū vestrū erit.

In natale scōꝝ cristofori ꝛ cucufa ti martyrum.

Lectio. i.

In cilicia ciuitate samon: natale sci xpofori martyris: q iussu decij regis in carcere clausus niceā et aqlinā: qs ipe tyrān⁹ ad seducēdū miserat ita conuertit: vt idola iouis et apollinis: qs antea colebāt xpi fide feruētes: zonis suis ligauerūt vt ad terrā psternerēt. Unde pcipiēte decio vna est mebris dirupta: altera e stipiti suspēsa et igni apposita: ac deide gladio trucidata. Scūs xpofor⁹ ligatis manib⁹ et pedib⁹: vgis ferreis cesus (E. L. ij

Deide i scāno ferreo et igne olei sup̄e suffuso posit⁹: ac stipiti appēsus et a militib⁹ sagittarū ictib⁹ pulsat⁹: sz sagittis a dextris eius et a sinistris suspēsis: vna ex eis velut vēti flamine retorta i ocl'm decij penetrauit. Sicqz data sētētia: idē athleta xpi est capite plex⁹. Post cui⁹ decollationē ipe dec⁹ ad sepulchrū ei⁹ altera die veniēs: sm pmissionē ipsi⁹ martyris: et oculi sui sanitatē recepit: et magnifice deū sci xpofori glificauit. Ipo die sci euticiāi pape et martyris q cū ecclīā romanā ānis viginti et septē post petrū rexisset: trecētos q̄dragitaduos martyres ppiis manib⁹ sepeliuit

In hispania (passusqz ē martyriū tpib⁹ aureliani. Le. iij. ciuitate barchinona: natalis sci cucufati martyris: q ex ciuitate sillitana oriūd⁹ fuit et barchinone sub galerio et maximino et rufino passus: pmo grauissime tort⁹ et cesus: deide catenis astrictus in craticula supextēt⁹ aceto et sinape pfusus assari iussus ē. Cūqz ab igne flāmarū globis illesus appuisset: ex pcepto ipi⁹ iudicis extra ciuitatē duct⁹: in ignē copiosū iterū piect⁹ ē. Quo diuino nutu extincto: iterz ferro victus i custodia retrusus est: vbi diuino splendore ɔsolat⁹. Iterz cardis ferreis et tauris crudelissime cesus i vltimo dictata snia cucufatē rebellē pncipū: et dijs sacrificare nolētē gladio feriri iubet. Octauo miliario a barchinona pduct⁹ ferro aiauersus martyriū ɔsumauit. Cui⁹ corp⁹ a xpiāis cū reuerētia sepelit⁹. Unde postmodū trāslatū ē nō lōge a parisiēsi ciuitate in ecclīā beatoz martyz dionisij: rustici et eleuterij: et cū honore tumulatū.

In nře scōz martyrū nazarij celsi

Nicomedie passio sci pātaleonis: q (et pātaleonis. Le. i cū iubēte maximiāo artē disceret medicie a p̄sbytero hermolao ad fidē xpi ɔuersus m'ta m'racl'a fecit patreqz suum senatorē eustorgiū xpi fidei subiugauit. Ob quā causā tēt⁹ ab eodē maximiano eculei pena et lāpadū exustione cruciat⁹ ē: sz inter hec dn̄o sibi appēte refrigerat⁹ tādē ictu gladij martyrium cōsu-

mauit. Eodē die sci nazarij: q cū eēt annorū nouē erudiebat a matre fideli de obseruātia diuine legis. Uidēsq̧ prēz suū nō i nea religione persistere: aliena vtiq̧ p̄cepta seruare: dn̄m tū oīpotētē scl'i asserere dicebat i semetipso. Que ē religio prīs mei: aut qd baptismū matris mee? Factū est vt sūmo studio certati festinaret addiscere: vtrū predicāre petro baptismi vnda purificaret: an in obseruantia sabbatorū patrē sequi debuisset. Cepit nāq̧ exinde mētis oculos ad celū dirigere: ⁊ quecūq̧ erant recta ⁊ vtilia vt sibi manifestarentur celo supplicare. Eratq̧ cū illo quietis solarium ⁊ oīum laborū solamē. Cūq̧ processu tpis etate: ſmone ⁊ sapiētia ꝓficeret pater eius tacit⁹ considerabat hec secū reuoluēs. Hic puer poterit in vrbe romana iplere ministerium religionis mee. Le. ij.

Post paucos itaq̧ dies recordatus beatus nazarius verbi prīs sui: q iā dixerat ⁊ tibi ministeriū dabo religiōis mee: ⁊ eris gloriosus in conspectu pricipū vrbis rome: abijt ad matrē suā dicēs Nescis mater quomodo fuerit patris promissio: vt mihi religionis sue cultū ostenderet: ⁊ legē suam vsq̧ ad perfectum doceret dicēs: tu docebis religionem meam apud vrbē romā? Cui mater Ostēdat inqt tibi de⁹ rex oīpotēs veritatis sue mysteriū vt merearis illuminari baptismo patris i quo ego sum baptizata: in noīe incorrupti ⁊ inuisibilis dei. Respōdēs nazarius ait. Rex est in quo baptizata es tu mr? Et ait illi. Etiā fili. Rex regū dn̄s creator celi ⁊ terre ac totius creature: q vniuersa dispensat ꝓprio arbitrio: cuius sapiētia cūcta viuificātur: ⁊ oīa moderant: cuius nutu principes regnant: tpa mutant tpibus: generationes generationibus succedūt. Eodē vero tpe residēte in cathedra romane eccl'ie scissimo lino episcopo: q btō petro ꝓxīa religione succedēs ecclesie ꝓfulgebat: accedens beatus nazarius dixit. Da mihi in dn̄o signaculū sacre regeneratiōis ⁊ vnda purifica vt ostēso veritatis lumine xp̄m ihm verū dei filiū corpe ⁊ corde credere: ⁊ lingua liberius valeam predicare: quē beatus linus episcopus suscipiēs baptizauit: ac confirmatū in oī veritate dimisit abire. Lectio. iij.

Egressus deniq̧ beatus nazarius ab vrbe roma: agens iter ꝑ singulas ciuitates italie: docebat oēm populum baptizari: quousq̧ ingreditur placentinam ciuitatem. Inde venit mediolani: vbi īuenit scōs martyres dei geruasiū ⁊ ꝓthasiū ab anolino ꝓ fide carcere mācipatos: quos fidelit cōfortās āmonet viriliť agere: vt in ɔspectu dei digni īuenirent. Qd cū audisset anolin⁹ ꝓses

ad se eu venire sub celeritate iussit:atq3 post impijssimam interrogatione cu repisset ipsus inviolabile costatia fussib9 iubet eu verberari dices Deos quos no colis:nec vitupes. Et qz logu e p singula imorari:post expulsione extra civitate:post susceptione pueri celsi apo vrbe tumola pses pcepit eos i carcere tenebroso recipi. Post modu dimissi abire:detenti sunt a cornelio vicario:ac missa relatione pducti sunt in aspectu neronis cesaris:q eos iussit in carcere recipi:vbi ab angelo visitati et confortati sunt:et educti de carcere deducutur ad simulacru vt degustaret aliqd de ignati sacrificijs Et orone facta stati loc9 ipe otremuit:et dissoluta idola in nihilu3 sut redacta. Quo audito nero eductos de teplo iussit gravi podere ferri constrigi:atq3 i carcere obscurissimu intromitti. Atq3 altera die in pfudu maris demergi:vbi visitatione divina sup vndas maris siccis pedib9 ambulauerut. Inde egressi cu p vicos et civitates pdicando infinita multitudinem credentium domino aggregasset iussu neronis anolin9 pses iussit eos extra civitate mediolanu foras porta romana duci et in loco q dicit tras muros occulte decollari. Regnate dno nro ihu xpo q cu pre.s.s.v.e.r.i.s.s. Ame.

In natale sanctorum martyrum felicis:siplicij:faustini:et beatricis. Lectio.i.

Rome via aurelia passio bti felicis:potificis:sub ostatino filio ostatini. Ide ostatin9 august9 osiliu hrticoru ac valete et vrsacij arrianoru approbas:qz ipe arrian9 erat ab eusebio nichomediesi baptizat9:eiecit scm felice vrbis epm de sede episcopat9 sui:et facta est psecutio maxima in clero:ita vt psbyteri et cleri plures necaretur et martyrio coronarent. Deposit9 hic beatissim9 papa felix habitauit in pdio suo qd est via portuesi et agetibus postmodu hereticis exinde leuat9:duct9 est in civitate et capite trucatus martyrio coronat9:qrto idus noueb is. Exide raptu corp9 eius a psbyteris et clericis sepultu e in basilica qua ipe ostruxit via aureliana qntodecimo kl's decebris i miliario secudo cui9 natalis celebrat qrto kl's augusti. Sedit aut in episcopatu ano vno mesib9 trib9 et dieb9 duob9. Le.ij

Ode die (scoru martyru simplicij faustini et beatricis tpib9 diocletiani et maximiani:q post multa ac diversa supplicia iussi sut capitale subire setetia:et ligato saxo in colla eoru iactari p pote q vocat lapi

deꝰ i tiberinis meatibꝰ. Quoꝝ corpa dei nutu iuēta et leuata ab altera sorore eoꝝ beatrice: et a beatis pſbyteris crispo et ioāne sepulta sunt i loco q appellat̃ sexta philippi via portuēsi: q̃rto kł's augusti. Beatrix aūt soror martyꝝ: cū moraret̃ apud venerabilē lucinā factū ē vt qdā lucinꝰ possessor lucrecij ābiret possessiūculā eiꝰ. Propter hoc itaqꝫ fecit teneri sāctā beatricē et educi ad sacrificādū. Le. iij.

Tunc beatrix exclamauit xp̄iana sū: nō sacrifico demōijs. Ducta ē itaqꝫ et carcerali custodie mācipata. Cūqꝫ in dei noīe libere ageret: fecit ā biciosus lucretiꝰ p̃focari eā noctu: quā venerabił lucina iuxta scōs martyres germāos eiꝰ sepeliuit: q̃rto kł's augusti. Post hoc igressus p̄diū scōꝝ lucretiꝰ dū ibi epularet̃: quedā mulier filiū lactabat: infātulꝰ corā oībꝰ huiusmodi vocē emisit. Audi lucreci. Occidisti et māsisti: ecce datꝰ es i possessionē inimici. Ad hāc vocē inuasus a maligno spū ibi in conuiuio p tres oras vexatꝰ emisit spm̄. Eodē die depositio scti lupi epī apud cretas: q cū germano venit britaniā: et q̄nq̄gīta et duobus ānis sacerdotio fūctꝰ ē. Qui tpe regis attile q galliam vastabat sicut in hymno eiꝰ canit̃ dū bella cūcta p̄deret orādo cretas munijt.

In nł'e scōꝝ martyrū aboō et senē.

Ome abdon et senē subreguloꝝ sub decio Le. i. impatore quos deciꝰ in cordula ciuitate p̄saꝝ sibi p̄sentari iussit. Quibꝰ dixit. Si stulti facti estis vt nō recordemini q2 nō colētes deos traditi estis in manꝰ romanoꝝ et nr̃as. Cui beatꝰ abdō. Magis nos victores sumꝰ facti deo fauēte et dn̄o ihu xp̄o q regnat i eternū. Jubēte ḡ detio ambo vincti catenis reclusi sūt in arcta custodia. Tūc dixerūt abdō et senē. Ecce gl'ia: quaꝫ semp sparimꝰ. Post mēses q̃ttuor veniēs deciꝰ romā: adducēs secū beatos abdō et senē catenis victos iussit oēm senatū conuocari: fecitqꝫ cōuētū in tellure cū valeriano p̄fecto q̄nto kł's augusti: et iussit sibi p̄sentari abdō et senē maceratos diuersis penis et dixit ad senatum Dij deeqꝫ tradiderūt hostes ferocissimos in manus nostras. Ecce inimici rei publice et romani imperij. Lectio. ij.

Et introducti sunt ornati auro et lapide precioso vincti catenis omnisqꝫ senatus mirari cepit in aspectibus eorum. Et cū constanter christum in conspectu eorum faterentur: decius iratus iussit Valeriano p̄fecto: vt si nō adorarent deum solem: ferarum mor

sibus iterirēt. Qui denudauit eos: ⁊ duxit āte simulacrū solis iuxta āphiteatrū vt sacrificarēt. Verū illi contemnētes expuerūt i simulacrū solis. Tūc valerian⁹ iussit: vt cū plūbatis cederētur. Deinde introductis i amphiteatrū: dimissi sūt eis leones duo: ⁊ vrsi q̄ttuor. Qui rugiētes venerūt ad pedes sanctoꝝ ⁊ nullatē⁹ receValerian⁹ ꝯo ple (debāt: sꝫ magis custodiebāt eos. Le.iij n⁹ furoꝛe: iussit gladiatoꝛes itroire: ⁊ beatos subregulos iterficere: ⁊ ligare pedes eoꝝ: ⁊ ante simulacrū solis iactare. Ubi iacuerūt coꝛpa scoꝝ: trib⁹ dieb⁹. Post triduū venit q̄dā qrin⁹ xp̄ian⁹ subdiacon⁹: q manebat iuxta āphiteatrū ⁊ collegit noctu coꝛpa ⁊ recōdidit in domo sua: tertio kl's augusti. Ubi iacuerūt vsq; ad tpa cōstātini. Tunc se referantes beati martyres leuati sūt: ⁊ translati in cimiterio pontiani. Eodē die apō africā in ciuitate turbubo lucernarie: natal is scāꝝ vginū maxime donatille ⁊ secūde q̄ ꝑsecutionē galieni sub galieno iudice passe sunt.

In festiuitate vinculi sci petri. Le.i

Quidam dux romanoꝝ noīe qrinus habebat filiā guturnosam nomine balbinam in cui⁹ domo beatus alexander papa tenebat̄ in carcere clausus. Ipsa vero puella ꝑgebat sepissime ad carcerem: vbi beatus papa cathenis ligat⁹ habebat̄: ⁊ osculabātur catenas beati alexādri ob grām recupande sanitatis. Cui scūs alexāder. Noli filia mea osculari catenas has: sed quere boias ⁊ catenas beati petri apl'i qbus vinctus fuit ⁊ osculare eas: ⁊ inde recipies sanitatē. Que mox veniēs ad patrē suū narrauit ei sicut audierat a ꝑfato papa. Quod audiens pater puelle misit hierosolymam nuncios qui perquirerent carcerē: vbi apostolus Petrus fuerat: indeq; secum attulit boias ipsius. Quod ⁊ factum est. Quas deosculans puella illico recepit sanitatem. Sicq; beatus Alexander exiēs de carcere: cōstituit celebrari hanc solēnitatem: kalendis augusti in honoꝛe beati Petri: ⁊ in nomine ei⁹ edificauit ecc'iam que dicitur ad vincula. In hac etiā vt fertur solennitate catene beati Petri deosculantur a populo

(deuote. Tu autē. Lectio.ij.

Missus ergo in carcerē scūs petrus causa nominis xp̄i: sed penā carceris hoꝛrere non poterat: quia ipse in carcere templum dei erat. Ligat⁹ erat duob⁹ catenis: sed catenas criminū i ipō carcere a credētibus detrahebat

custodiebat a q̃ttuor quaternionib⁹ militũ:s3 sub ipa custodia p quattuor euãgelia ad fidẽ venientes insinuabat. Nec sane hũanã custodiã timere poterat:q diuina custodia fuabat. Cũ ergo dili-gẽter petr⁹ custodiret i carcere a q̃ttuor q̃ternionib⁹ militũ ligat⁹ duab⁹ catenis venit angel⁹ dñi ad eũ:vt audiuit dilectio vr̃a:ap-tis ianuis carceris dixit ei. Surge tolle vestimẽtũ tuum ⁊ calcia te calciamẽtum tuũ ⁊ veni seq̃re me. At ille surgẽs seq̃batur eũ. Et cũ venissent ad portã ferreã statĩ a se eadẽ porta apta est. Nec mi rum sane si sancto petro porta ferrea spõte apta est: qui portas in feronum iã in potestate accepat dicẽte dño ad eũ. Tu es petr⁹: ⁊ su per hãc petrã edificabo ecclĩam meã Et porte inferi non preuale-bunt tibi. Et quecũq3 ligaueris sup terrã erũt ligata et in celis. Et quecũq3 solueris sup terrã erũt soluta ⁊ in celis. Lec.iij.

Ille ergo sancto petro portã ferream aperuit: q portãs iferi pa tefecit. Ille de morte petrũ eripuit: q mortẽ ipsam deuiat. Sed qd̃ tũc circa sc̃m petrum secũdũ litterã gestũ est circa nos mystice geri cognoscimus si fidẽ petri seq̃mur. Sicut igitur cẽturio cẽtũ: ita quaternio quattuor sub se milites habebat. Percussio vero lateris petri cõmemoratio passionis xp̃i est: ex cuius vulnere salus nr̃a pfluxerat. Nobis quoq3 pressura catene retentis: tale solatiũ dat: q̃le idẽ apostolus docet dicẽs: xp̃s igit̃ passus in carne: ⁊ vos eadem cogitatione armamini. Precinge et calcia te caligis tuis. Et pphetas ⁊ apostolos cingulis vsos fuisse legim⁹: quorũ petr⁹ sibi ligamẽta ppter rigorẽ carceris ad horã laxauerat: vt tunica circa pedes demissa frigus noctis vtcũq3 teparet. Exẽplũ pbẽs i firmis: vl̃ cũ molestia corpali: vl̃ iniuria tẽtemur hũana: licere no bis aliquid de nr̃i ppositi rigore laxare. Tu autẽ.

In natale scĩ felicis martyris Le. i

In dieb⁹ illis: sub diocleciano ⁊ maximiãno osulib⁹: tpe quo i xp̃ianos seua psecutiõis crudelitas crassabat̃: ita vt vniuerso orbe terrar̃ positis siue oriẽtaliũ, puĩcijs si-ue occiduis ptibus ɔstitutis ipior̃ pncipũ iussio serua batur: vt nõ eẽt ciuitas aut castellum vbi non idola colerent̃: ⁊ ne pharie demonibus victime cederẽtur. Sanctus igitur felix de ci-uitate ciliitana oriũd⁹ fuit. Qui cũ ad ciuitatẽ pgeret cesareã: q̃ est i mauritanio littore ɔstituta: que ei⁹ metropolis nũcupat̃: vbi litterarũ liberaliũ studia pfulgebãt: ibi se scũs martyr erudiẽdũ subdidit discipline: vt in cũctis pfectior appereret. Igitur sanctus

vir cū audiret quod apud hispaniam grauis in christianos persecutio crassaret: omnia volumina auctoꝝ que eius manibus gestabantur a se piecit dicēs. Quid mihi est philosophia huius mundi Ad illam nūc necesse est pperare. vitā: q̄ temporib' dat tēpora: q̄ mortis nō formidat auctorē: sed vite inspicit creatorem. Lec.ij.

Sic beat' felix in naui amore martyrij deo auxiliāte, pspera nauigatione barchinonēsem pductus est ad ciuitatē: et in impurias et gerūda verbū dei predicās: cum fama ei' longe lateq3 crebresceret: iubēte datiano repente a ruphino officiali tentus est Cumq3 nomē xpi confidentissime fateret: pmo fustibus cesus: deinde ligatis manibus et pedib' negato cibo et potu i loco squalido proiectus est. Post hec p totas plateas ab indomitis mulis tractus est: et pene in frustra discerptus et rursus in carcerem missus: nocte ab angelo visitatus est: atq3 sanat'. Lec.iij.

Acta aūt die: ad certamina reuocat. Tūc vngulis excoriat' capite imerso a b hora tertia vsq3 ad vespā suspēsus: nullū penit' sēsit dolorē. Deide i carcerē retrusus ē: vbi p totā noctē splēdor copiosus refulsit: & voces āgeloꝝ psallētiū sūt audite. Quo cū nūciatū fuisset ruphino a custodib': iussit eū māib' post tergū mergi: vbi otinuo āgelico solat' psidio: sup vndas ābulās ad litus venit. Tūc rufin' iussit eū tādiu vulnera vulnerib' instaurari vsq3 dū inuictū xpo sp̄ū redderet. Corp' vo ei' gerūde i monumēto qd ipse sibi pparauerat: honorifice cōditū ē. Cui' meritis & pcib' vite ppetue cōseq̄mur effectū pstāte dño nr̄o iesu xpo q martyrē suū coronauit in pace. Cui est honor & gloria in secula seculoꝝ.

In inuētione sancti stephani. Le.j.

Jerosolymis inuētio corpoꝝ beatissimi stephani prothomartyris: et sctoꝝ gamalielis nichodemi et abibō: sic reuelatū est a dño beato presbytero luciano: septimo honorij pncipis āno. Nā dū qesceret in basilica baptisterij in stratu suo: die sexta feria illucescēte circa horā noctis tertiā: dū adhuc pene vigilaret tāq̄ quā i excessu mētis effect': vidit virū senē statura pcerū: vultu decoꝝ: i cui' plixis vestib' erāt tāq̄ auree cruces otexte. Calciatū caligis i supficie deauratis. Idē vo gamaliel manu tenebat vgā aureā: de q̄ tāgēs eū se eē dixit gamalielem q nutriuit apl'm paulū. Et int̄ alia dixit ipi. Sūma cū diligētia no

stros patefacito tumulos: qui indecēt° despecto loco recōditi sum°
Et cū interrogasset q̄ essent cū eo: vn° est inqt dn̄s stephan° a iu-
deis p̄ fide xp̄i hierosolymis lapidib° oppssus torrētis: i vsq3 sa
cerdotū relict° extra portā via q̄ mittit cedar: bestijs ac auibus
deuorādus. S3 hoc omnino phibuit ille: cui illesaȝ idē martyr fi-
dē seruauit: rarescēte iudeoꝝ pfidia: euocās accuij mihi religioso
rū viroꝝ tur bāqȝ fideliū. Lec. ij.

Quā blandiēs: suadēsqȝ affat° sum ita. Obsecro vos fratres
charissimi: vt neminē reuereamini: colligētes sanctū corpus
beati stephani: deferte villulę nr̄e quaȝ noīe suo appellauerat ca
phargamala q̄ vicesimo secūdo ab vrbe hierosolyma lapide di-
stat: ꝛ more solito solēni cū funere sepelite. Quod ꝛ factū est. Ille
vero q̄ hui° locello iacet cōtinu°: ipse est nicodem° nepos me° qui
vt renasceretur ex aqua ꝛ spiritu sancto a saluatore audiuit. Qui
a petro mox et ioāne ē baptizat°: p̄o quo postmodū indignati pri-
cipes sacerdotū subtracto ei p̄ncipat° honore conabāt illū trade
re morti. S3 domini gr̄a: nec ꝓpinqtatis iure repressi non fece-
runt. Uerūtamen expulsus foras vrbe diripuerūt omnē supellecti
lem eius multisqȝ afficiētes plagis: semiuiuū reliqrūt. Ego nimi-
rū hūc collegi: ꝛ ad hiberi curam p̄cepi. Qui paululū instanti fuit
superstitis vita: ad optatam et ipse quietem migrauit. Lec. iij.

Quem exhibitis funeris obsequijs: ad p̄t hō martyris pedes
iussi tradere. Ille qdē terti° q̄ mecū qescētē possidet locū: ipe
est abibas fili° me°: q̄ mecū xp̄i iesu vicesimū annū. Agēs etatis
parit credidit: ꝛ a p̄fatis apostolis eterni fōtis vnda pfusus ē. Is
dū esset legis doctrina plen° erudit° in tēplo dei cū paulo sedulo
vacās diuina meditās p̄cepta: ab illo vicio cui se gen° subdere ma
xime solet humanū gr̄a ptegēte supna mēte extitit liber. Et in hoc
ꝓposito castitatis pseuerauit in pace. Cū qb° ꝛ ego iaceo. Cōiux
quoqȝ mea et linea et selēnas p̄mogeniti nr̄i nolētes credere xp̄o
se religionis vnitati ac fidei derogantes in possessione capharse-
lenna sunt tumulati. Uerūtamē quo nos repositi sum° cū fodere
ceperis inanes eoꝝ reperies tumulos q̄ nobiscū non fuerūt digni
tumulari. Cūqȝ venerabilis p̄sbyter p̄dictū virū sciscitaret. Ubi
vos inuenien° dn̄e: ait illi. In agello nr̄o q̄ sirie dla gabria nec nō
debatia vocat: idest viroꝝ dei seu beatoꝝ possessio. Que visio cō
similis ei iterū iterūqȝ apparuit. Surgēs aūt venerabilis p̄sbyt̄
per exit in ciuitatē ad āntistitē ioānē de quo ꝑ visionē monit° fue-

rat. Cūq3 illi clerocq3 eius particulatim visionis seriē retulisset: ille lachrymis pre gaudio fusis benedixit dominū req3 veraciter vt erat p omnia cōperta: beat⁹ episcop⁹ sub omni celeritate ad fratres et coepiscopos vicinarum vrbium misit.

De transfiguratiōe dñi nři. Lec. j.

E regionib⁹ messis gaudiū, de vinea fruct⁹ suauitatis: de scripturis aūt doctrina viuificās. Regiones vno tēpore habēt vindemias: scriptura vero semp effluit doctrinā viuificātē. Regio quando metit amittit granū: z vinea postquā vindemiata fuerit: humiliabit. Scriptura aūt quotidie metit z spice interptatoꝝ eius nō deficiēt. Quotidie videmiat: z botri spei ei⁹ nō desinēt. Appropinqūmus regioni huic z de viuificātib⁹ sulcis eius satiemur: et metam⁹ de ea spicas vite eterne verba domini nři iesu xpi q dixit. Sūt qdā de hic statib⁹ q nō gustabūt mortem: dōec videāt filiū hominis in glīa sua. Et post dies sex assumpsit petrū iacobū: et ioānem fratrē ei⁹ et duxit in mōtē excelsū seorsum et trāsfigurat⁹ est ante eos: et facies ei⁹ sicut sol resplēduit z vestimēta eius facta sunt candida tanquam nix. Lec. ij.

Uiri eni quos dixit nō gustaturos mortē: dōec videāt regnū aduēt⁹ ei⁹: sūt hi tres apli quos accipiēs posuit i mōtem: z ōndit illis quō oporteat eū vēire in nouissimo die in glīa deitatis: z in corpore hūanitatis. Iterū qdē assūpsit eos i mōtē: vt ōnderet eis qs ē fili⁹ hois z cui⁹. Qñ eni iterrogauit eos quē dicūt hoies eē filiū hois dixerūt ei. Quidā heliā: alij hieremiā: aut vnū ex pphetis. Propterea assūpsit eos in mōtē: vt ostenderet illis: q2 nō est helias sed dominus helie. Nec iterum hieremias: sed qui sanctificauit hieremiam in vtero matris. Neq3 vnus ex prophetis: s3 domin⁹ pphetarum et qui misit eos. Rursūq3 ostendit eis quoniā hic est factor celi et terre: et ipse est domin⁹ viuoꝝ z mortuoꝝ. Impauit eni celo: et ōposuit heliā. Precepit terre: z resuscitauit moysem. Et illis item ostendit quoniam dominus est viuoꝝ z ipse est q resuscitat mortuos: quia resuscitauit moysem a mortuis. Et iterū assūpsit eos in montē: vt ostenderet illis quia filius dei est. Si eni dixisset q2 ego sū de⁹ ex deo: nō satisfaceret eis ꝓpter carnē

Uidētes eni beatā (q̄ erat indut⁹: z q2 cū eis cōuersabat. Lec. iij matiam genitricem eius: et ioseph qui enutriuit eū: et qui no-

minabatur pater eius: et quia consanguinei et ioseph nuncupāt fratres ei⁹: et iterū q2 ipse sicut homo esuriit et recubuit: et dormiuit: ppterea assumpsit eos in mōtem: vt pater vocet filiū: 7 doceat eos q2 fili⁹ eius est in veritate. Assumpsit qdem eos vt ostenderet illis regnū suū ante mortē suam: et potētiam suā ante passionē suam: et gloriā suam āte iniuriā suam: et honorem suū ante impropeřium suū. Ut quādo tenuerit eū iudei cognoscant q2 nō ppter potentiā eoȝ crucifigitur: sed ppter beniuolētiam suā et gratiam suam: et p salute mundi. Et rursum ostēdit eis gloriā suam ante resurrectionē suaȝ: vt quādo resurrexerit a mortuis in g'ia nature deitatis: cognoscant q2 nō mercedem propter laborem suū honoris acceperit velut indignū: sed q2 fuit ab olim 7 a seculo cum patre et spiritu sancto sicut dixit. Pater clarifica me: ea gloria quaȝ habui antequam mundus formaretur a te. Hanc ergo gloriam deitatis eius incertam 7 occultam in humilitate sua ostendit apostolis in ascensione montis. Facta est enim facies eius sicut sol: et vestimenta eius candida tamquā nix. Duos soles in monte: oculi discipulorum videbant. Unuȝ qui videbatur ab eis in firmamēto mundum totum illuminantem: et vnum qui solummodo videbatur in facie iesu. Et facta sunt cādida vestimenta eius. Et illis ostendit: quia ex toto corpore suo emanabat gloria sua: et de tota carne eius refulsit lumen ei⁹: et de ipso toto fulserunt radij eius.

Secundum matheum.

In illo tempore: assumpsit dominus iesus petrum et iacobuȝ et ioannem fratrem eius. Omelia beati hieronymi p̄sbyteri

Quare petrus et iacobus et ioānes in quibusdam euangeliorum locis separantur a ceteris: aut quid priuilegij habeant extra alios apostolos crebro diximus. Nunc queritur quomodo post dies sex assumpsit eos et duxit in montem excelsum seorsum: cum lucas euangelista octonarium numerum ponat. Sed facilis responsio est. Quia hic medij ponuntur dies illi: ac vero primus additur et extremus. Non enim dicit post dies octo assumpsit iesus petrum et iacobum et ioannem: sed die octauo. Et duxit eos in montem excelsum seorsum: ducere ad mōtana discipulos: pars regni est: ducuntur seorsum: quia multi sunt vocati pauci vero electi. Lu autem.

Et trāsfigurat⁹ ē āte eos. Qualis futur⁹ ē tpe iudicādi talis apl'is appuit. Nō aūt dicit trāsfigurat⁹ ē añ eos: nemo putet p̄

stinā eū formā et faciē perdidisse vel amisisse corporis veritatē: et assumpsisse corp[us] spirituale vel aereū. Sed quomodo trāsformatus sit: euāgelista demōstrat dicēs. Et resplenduit facies ei[us] sicut sol vestimenta aūt eius facta sunt alba sicut nix. Ubi splēdor faciei ostendit: et cādor describit: vestimētū non substātia tollit: sz gloria commutat. Resplēduit facies ei[us] sicut sol. Certe trāsformatus est domin[us] in eā gloriam: qua venturus est dominus in regno suo. Transformatio splēdorē addidit: faciem nō subtraxit.

Et si corp[us] spirituale fuerit nūqd et vestimēta sūt mutata? Que in tantū fuerunt candida: vt ali[us] euangelista dixit: qlia fullo sup terrā nō potest candida facere. Corporale ē et tactui subiacet non spirituale et aereū: quod alludat oculis: et tantū in fantasmate cōspiciatur. Ecce apparuerunt illis moyses et helyas cum eo loquentes: et scribis et phariseis tentātib[us] sed de celo signa poscētibus dare noluit: sed prauā postulationem confutauit respōsione prudenti. Hic vero vt aplo[rum] augeat fidē dat signū de celo heliaz inde descēdentem quo cōscenderat: et moysem ab inferis resurgētem: quod achaz p isaiam precipit: vt petat signū de excelso aut de inferno. Nā quod dictū est apparuerūt illis moyses et helias cum eo loqntes. Et in alio refertur euangelio qd̄ nunciasset eis q̄ hierosolymis passurus esset: lex ostēditur et prophete: q passionē domini et resurrectionē crebris vocibus nunciarāt.

Eodem die passio sanctorū sixti episcopi et iusti et pastoris martyrum. Lec. j.

Rome via apia in cimiterio calixti: natalis sancti sixti episcopi et martyris: Et i cimiterio ptaxati sctorū felicissimi et agapiti diaconor eiusdē: sub decio impatore et valeriano pfecto. Qui dec[ius] tenuit beatissimū senem sixtū episcopū romanū cuz omni clero suo: et reclusit eos in custodia publica et fuerunt ibi clausi multis dieb[us]. Factū est aūt vt dec[ius] cesar et valerianus prefect[us] iuberēt sibi beatū sixtū episcopū cū clero suo presentari noctu: intra ciuitatē i tellure. Cui dec[ius] cesar dixit. Scis cur sis presentat[us]? Respōdit beat[us] sixt[us]. Scio et bene scio. Lec. ij.

Deci[us] dixit. Ergo quia scis fac vt vniuersi sciant et tu viuas: et clerus tu[us] augeat. Beatus sixt[us] respōdit. Uere feci et facio vt clerus meus augeatur. Cui decius. Ergo sacrifica diis im

mortalibꝰ ꝛ esto pͥnceps sacerdotū. Ad hec sanctꝰ episcopꝰ. Ego semꝑ sacrificaui ꝛ sacrificabo deo patri omnipotenti: ꝛ dn̄o iesu xp̄o filio eiꝰ ꝛ spiritui sancto hostiā purā ꝛ immaculatā. L. iij.
Tunc ex p̄cepto decij duxerūt milites eū ad tēplū martis: vt sacrificijs coinquinaret. Sꝫ cōtēnente illo sacrificare recluserūt eū ī custodia ꝑuata cū duobꝰ diaconibꝰ: felicissimo ꝛ agapito. Cūqꝫ duceret: his v̄bis cepit eū beatꝰ laurētiꝰ archidiaconꝰ cōpellare. Quo ꝓgrederis sine filio pater? Quo sacerdos sācte sine diacono ꝓperas? Tu nunquā sacrificiū sine ministro offerre ꝯsueueras. Quid in me ḡ displicuit tibi pater? Nūquid me degenerē probasti? Experire certe vtrū idoneū ministrū elegeris: cui cōmisisti dn̄ici sanguinis ꝯsecrationē. Cui ꝯsumādorū ꝯsortiū cōmisisti sacramētorū huic sāguis tui ꝯsortiū negas? Uide ne piclitet iudiciū tuū: dū fortitudo laudat. Abiectio discipuli detrimētū magistri ē. Quid qꝺ p̄stantes viri discipulorū certaminꝰ plusquā suis vicūt? Deniqꝫ abraham filiū obtulit. Petrus stephanum premisit: et tu pater ostende in filio virtutem tuam.

Passio iusti et pastoris. Lec. j.

In diebꝰ illis: dū crudelissimꝰ dacianꝰ ꝑ cōplutēsem ciuitatē trāsitū faceret: et eiꝰ tremēdā opinionē pene cūcta ciuitas cognouisset: hoc reperto hi duo infātes sāctissimi iustꝰ ꝛ pastor: relictis schole tabulis in qbꝰ eorū tenere litteris ībuebāt etates: iā nō ad studiū istiꝰ seculi vel doctores ire ceperūt: sed q̄si ꝓbati xp̄i discipuli ad spectaculū ꝓprij martyrij alacri deuotione cucurrerūt. Cūqꝫ sollicit cernerēt: ꝛ intēto caperēt corde qd daciani demētis ꝑquireret furor: nūciatū est daciano qꝺ duo infantuli xp̄iani essent ꝛ a parētibꝰ xp̄ianis fuissent. Et ꝓpter hoc ad spectaculū venerūt: vt si a vestra clemētia facta fuerit requisitio christianorum ipsi sponte offerantur. Lec. ij.
Cumqꝫ hoc crudelissimus dacianꝰ diligētiꝰ aduertisset: statim idignationis ira cōmotꝰ īauditos eos iussit cōprehēdi: ꝛ cedi precepit. Timēs ne dū ad iterrogādū ad eiꝰ p̄sentiā ꝑducerēt aliorū circūstātiū ad ꝯfessionē xp̄i aīos p̄pararēt: aut ne dū in eis non preualuisset sua prospiceret maliciā ab infantibꝰ superari. Cūqꝫ cōprehēsi fuissēt p̄usquā supliciū paterētur: sic se beati martyres aspirāte āgelo dei leti inuicē ꝯfortabāt. Iustus dixit. Noli frater

pastor: hac temporale ptimescere morte. Noli cedetiu icti: i tuo tenerrimo corpore dubitare. Noli icu bete gladiu formidare. Qua si annuete deo isti no cotigerit nos ad ipsi gl'iam properantes: digniorem in futuro seculo eius suscipere fortitudinem: que no minuat nostram paruitatem: sed ad perfectionem martyrum et angelorum perducat etatem. Tu. Lec. iij.

Qui sanctissimus pastor dixit. Digne quide frater iuste sic te decet hortari: vt iusticia quam in tuo noie portas: simul cum fratre tuo pastore suscipias. Leue eni sit p ofessioe dni nri ihu xpi nrum corpusculu iugulari: et sanguine fudi: vt i celesti sacrario xpi diuinu corp' e pciosu saguine ei' nobis liceat adorare. At vbi g di recti fuerat violeti carnifices: cu illos audisset vnanimit talia loqntes nuciat datiano: qd de eis pciperet: quos audierat sic se pro noie dni audacit osolates. Quo audito datian' stupefactus ait. No sut isti digni nris ospectib' sisti q nec isantie sue tenez robur lucrari voluerut: nec deoz nostroz venerabile voluerut adorare culturaz. Statim iubet eos procul a ciuitate gladio trucidare. Cuqz perducti fuissent in capu laudabile nulla obsistete materia: ibi vltione digna pro xpi nomine susceperut. Post celerem vero profectionem immudissimi daciani exeuntes xpiani corpora eoz i eodem loco quo passi sunt honorifice sepelierut: et per singuloru corpora vna protegente basilica: in eorum titulis altaria statuerunt.

In natale sanctorum ciriaci: largi: et smaragdi martyrum. Lec. j.

Rome via ostiesi miliario septimo natalis sci ciriaci: q post loga carceris maceratione qua sub maximiano augusto pertulit cu sisinio diacono suo et largo: et smaragdo. Post m'lta facta miracula in qb' filia diocleciani artemia ipi' rogatu a demonio liberauit ac baptizauit: et ppt filia quoqz saporis regis psaz iouiaz noie missus e i exiliu a diocleciao: qua liberauit a demoio ac baptizauit cu ipso rege: et alijs qdrigetis trigita. Rediesautro ma post morte diocleciai tet' e inr alios xpianos a filio ei' maximino: et in custodiam missus eo quod sororez suam fecit xpianam Deinde precepit: vt in die pcessiois sue nudus ac catenis ligatus post hec educt' de(ante reda ei' traheret. Tu aut. Lec. ij.

Post hec educt' e carcere cu socijs: p carpasiu vicariu pice reliqta caput ei' pfusum est. Et rursum post dies qtuor educt' e carcere in catasta exte-

tus attractus neruis et fustib⁹ cesus: post dies q̄nq₃ iubente maximiano: vt sisini⁹ vna cū ciriaco diacono capitib⁹ truncarēt̄ scilicet ꝓmiscui sexus numero vigīti vnus: ⁊ decollati via salaria intra termas salustij foris muros. Eoꝝ vō corpa collegit noctu ioānes p̄sbyter et sepeliuit ī eadē via sub die. vj. id⁹ augusti. ℞. iij.

POst dies octo veniēs beatus marcell⁹ episcop⁹ cū latina matrona xp̄ianissima: condiuit corpora sanctoꝝ cū aromatib⁹ et linteaminib⁹. Deinde substulit et trāstulit in prediū suū via ostiensi miliario ab vrbe roma septimo: et manu sua recōdidit in sarcophagis lapideis: cū q̄bus ⁊ beatū ciriacū octauo die mensis augusti. Carpasi⁹ vero vicari⁹ petijt domū ciriaci: quā donauit ei diocleciānus augustus ⁊ maximian⁹ sibi cōcessit. Ingressusq₃ eā carpasius inuenit locū: vbi sanctus ciriac⁹ diacon⁹ fontē edificauit: quē consecrauerat sanct⁹ marcell⁹ episcop⁹: vbi venientes ad fidē baptizauit sanctus ciriac⁹. In quo loco carpasius balneum sibi statuit. Et dum se lauasset: et epulas assumpsisset: Carpasius et decē et nouē parit̄ cū ipso vt deriderēt fidē xp̄ianā: subito ceciderūt et mortui sunt. Beatoꝝ martyrū passiones. idest ciriaci largi et smaragdi suis locis in presenti kalendario notate sunt: sub maximiano augusto et carpasio vicario.

In natale sancti laurentij. Lec. j.

NAtale sancti laurentij archidiaconi et martyris: sub decio. Cui beat⁹ sixtus omnes facultates ecclesie et thesauros: pergens ad coronā martyrij tradidit. Hic veniēs in celium montē: vbi erat q̄dam vidua in viduitate trigīta duos ānos habēs in cuius domo multi xp̄iani et presbyteri: et clerici absconsi manebant: tulit vestes et thesauros et cepit erogare: ⁊ pedes omniū christianorū lauare. Ad cuius pedes ciriaca vidua cadens: per xp̄m te inq̄t cōiuro: vt manus tuas ponas sup̱ caput meū: quia infirmitatē patior capitis. Beatus laurentius facto signo crucis: posuit man⁹ sup̱ caput vidue: et linteum de quo extergebat pedes sanctoꝝ et sanata est. Transiens aūt in vicum q̄ dicit̄ canari⁹ inuenit multos xp̄ianos in domo narcissi xp̄iani cōgregatos: et lauit pedes omniū et dedit eis thesauros. Ibi erat in eadē domo: homo cecus: nomine crescenti⁹ q̄ cepit rogare beatū diaconū. vt poneret manū suam super oculos suos. Tūc beatus lauren

tius lachrymãs dixit. Dñs nr̃ ihs xp̃s q̃ apuit oculos ceci nati: ip se te illuminet: et facto signo crucis apti sũt oculi ei⁹. Lec. ij.

Cum iã d̃ucereť beat⁹ sixt⁹ eps̃ cũ duob⁹ diaconib⁹: vt mar tyriũ suũ ɔsumaret: et beat⁹ laurẽti⁹ clamaret aduenies: nõ me derelinq̃s pr̃ scẽ: q: thesauros tuos iã expẽdi: quos tradidisti mihi: tẽtus q3 ẽ a milit ib⁹ et tradit⁹ ptemio tribuno. Qui nũciauit decio q̃d laurẽti⁹ q̃ habebat thesauros recõditos archidiacon⁹ six ti: in custodia teneret. Qui gauisus fecit eũ sibi p̃sentari. Et audi tũ tradidit eũ valeriano p̃fecto: q̃ et ipse dedit eũ in custodiã cuidã nomine hipolito. Et hipolit⁹ reclusit eũ cum multis. Erat ibi bõ lucill⁹ noĩe cec⁹. Ad quẽ sanct⁹ laurẽti⁹. Crede inq̃t filiũ dei dñm nr̃m iesũ xp̃z: et baptizare et illuminabit te. Respõdit lucillus. Ego semp desideraui baptizari in noĩe dñi nr̃i iesu xp̃i. Tũc beat⁹ lau renti⁹ eũ cathetizauit: et illuminati sunt oculi ei⁹. Hoc factũ audiẽ tes m̃lti ceci veniebãt ad beatũ laurẽtiũ et ponebat manũ sup ocu los eorũ: et illuminabãtur. Uidẽs hoc hipolitus credidit: et cathe tizatus atq3 baptizatus est. Lec. iij.

Ex mãdato aũt decij adductus ẽ beat⁹ laurẽti⁹ ante cõspectũ valeriani. Qui dixit beato laurẽtio. Jã depone ptinaciã: et da thesauros quos a pud te cognouim⁹ ẽe recõditos. Cui scũs laurẽti⁹. Da mihi inducť as biduo aut triduo: et p̃ferã tibi thesauros. Ab ea dẽ die collegit cecos et claudos: debiles et paupes: et abscõdit eos in domo hipoli ti. Ualerianus autem nũciauerat decio: q: p̃misisset datis sibi in ducijs laurẽti⁹ thesauros. Cõpletis igiť tribus diebus: p̃sentauit se in palatio salustiano. Et dixit ei deci⁹. Ubi sunt thesauri quos pollicitus es p̃sentare? Beatus laurentius collecta multitudine pauperũ introduxit in palatiũ: et voce magna dixit. Ecce isti sunt thesauri eterni q nunquã minuũtur et nunquam decrescũt: qui in singulis aspergũtur: et in omnibus inueniuntur. Ualerianus pre fectus dixit. Quid varias p multa? Sacrifica dijs: et obliuiscere artes magicas: in quibus cõfidis. Cui cũ dixisset beatus laurẽti us: q̃re vos coartat diabol⁹ vt xp̃ianis dicatis sacrificare demo nijs? Decius irat⁹ iussit eũ expoliari: et cedi cũ scorpionib⁹. Qui cũ cedereť: dicebat. Ego q̃dẽ gratias ago deo meo: qui me digna tus est cõnumerare inter seruos suos. Tu miser torq̃eris insania tua: et furore tuo. Tunc decius. Leuate eũ: et date ante cõspectũ ei⁹ omne gen⁹ tormentorũ: et allate sũt lamine ferree: et lecti: et plũba te: et cardi. Post vict⁹ catenis duct⁹ est beatus laurentius in pa latium tiberij: vt ibi gestis audiretur. Et sedens decius pro tri

bunali in basilica iouis: ⁊ presentato laurētio cum dixisset ei: sacri
fica diis: ⁊ noli confidere in thesauris quos habes absconditos.
Beatus laurentius libere respondit. Uere confido: ⁊ securus sū
de thesauris meis. Tu autem dñe. Lectio .iiij

IRacundia plenus decius: iussit eū nudum fustibus cedi. Qui
cum cederetur. Clamabat ad cesarem. Ecce miser modo cog-
nosce quia triumpho de thesauris christi: ⁊ nō sentio tormēta tua.
Ad hec decius fustes augere: ⁊ dare ad latera eius laminas ferre
as ardentes iussit. Beatus laurētius dixit. Domine iesu christe
deus de deo: miserere mihi seruo tuo: quia accusatus non negaui:
interrogatus te dominū iesum christum confessus sum: ⁊ cum di
utissime cū plūbatis cederetur: dixit. Domine iesu christe qui pro
nostra salute dignatus es formam serui accipere: vt nos a seruitio
demonum liberares: accipe spiritum meum: ⁊ audita est vox dicēs
Adhuc multa certamina tibi debentur. Extēsꝰ in catasta: ⁊ scor-
pionibus grauissime cesus: subridens ⁊ gratias agens dicebat.
Benedictus es domine deus pater domini nostri iesu christi qui
nobis donasti misericordiam: quam meriti nō sumus. Sed tu dñe
propter tuam pietatem da nobis gratiam: vt cognoscant omnes
circunstantes: quia tu consolaris seruos tuos. Tunc vnus de mili
tibus nomine romanꝰ credidit domino iesu xp̄o: ⁊ dixit beato lau
rentio. Uideo ante te hominem pulcherrimum stantē cum linteo
⁊ extergentem membra tua. Adiuro te per iesum xp̄z: qui ad te mi
sit angelum suum ne me derelinquas. Lectio. v

LEuatus igitur beatus martyr de catasta ⁊ solutus: redditus
est hipolito tantum ī palatio. Ueniens autē romanus offerēs
aquam misit se ad pedes beati laurentij: vt baptizaretur. Qui be
nedicta aqua baptizauit eum. Quod factū audiens decius: iussit
eum sibi exhiberi cum fustibus. Nō interrogatus cepit clamare
christianus sum. Et iubente decio eductus foras muros porte sa
larie decollatus est quito idus augusti. Cuius corpus noctu colle
git iustinus presbyter: ⁊ sepeliuit in cripta in agro verano. Deciꝰ
autem cesar perrexit noctu ad termas iuxta palacium salustij: ⁊ ex
hibitus ē ei iterum sanctus laurentius: ⁊ allata sunt ei omnia gene
ra tormentorū: plumbate: fustes: lamine: vngues lecti: batilli: et di
xit beato martyri. Jam depōe fiduciam artis magice: ⁊ dic nobis
generositatem tuam. Cui beatus laurentius. Quantum ad genꝰ
hispanus sum: eruditus vel nutritus romanus: ⁊ a cunabulis chri

stianus. Eruditus omnem legem sanctã ꝛ diuinam. Et decius. Sacrifica dijs. Nam nox ista i te expendetur cum supplicijs. Mea inquit beatus laurentius nox obscurum non habet: sed omnia in luce clarescunt. Et cum cederetur lapidibus os eius ridebat: ꝛ cõfortabatur ac dicebat. Gratias tibi ago: quia tu es deus omnium rerum. Lec. vj.

Allatus est autẽ lectus cũ tribus costis: ꝛ expoliatus beatus laurentius vestimentis suis: extẽtus est in cratem ferream: ꝛ allati sunt batilli cum prunis: ꝛ miserũt sub cratem ferream: ꝛ cum furcis ferreis coartatus desuper dixit decio. Ego me obtuli sacrificium deo in odorem suauitatis. Quia sacrificium deo ẽ spiritus contribulatus. Carnifices vero vrgẽtes ministrabãt carbones mittentes sub cratem: ꝛ desuper comprimẽtes eum cum furcis ferreis. Sanctus laurẽtius dixit. Disce miser quanta est virtus dñi mei. Nam carbones isti mihi refrigerium prestant: tibi vero eternum supplicium. Quia ipse dñs nouit: quia accusatus non negaui: interrogatus xp̃m confessus sũ: assatus gratias ago. Et vultu pulcherrimo dicebat. Gratias ago tibi domine iesu xp̃e q me cõfortare dignat⁹ es. Et eleuãs oculos suos in deciũ. Ecce miser inquit assasti vnam partem: gira aliam ꝛ manduca. Gratias agens igitur: ꝛ glorificans deum dixit. Gratias ago tibi dñe iesu xp̃e: quia merui ianuas tuas ingredi: ꝛ sic emisit spiritum. Mane autem primo adhuc crepusculo rapuit corpus eius hipolitus: ꝛ condiuit cum linteis ꝛ aromatib⁹. Et hoc factum mãdauit iustino presbytero. Tunc beatus iustinus ꝛ hipolitus plorãtes: ꝛ multum tristes tulerunt corpus beati martyris: ꝛ venerunt in via tiburtina in predium matrone vidue ciriace: in agro verano: ad quã ipse beat⁹ martyr fuerat noctu: cui ꝛ lĩteũ dedit vñ pedes scõrũ extersera t. Et ibi eũ hora vesptina sepelierũt q̃rto idus augusti: ꝛ ieiunauerũt agẽtes vigilias noctis triduo: cũ multitudie xp̃ianorũ. Beatus aũt iustin⁹ presbyter obtulit sacrificiũ laudis ꝛ participati sũt oẽs. Eodẽ die rome militũ cẽtũ sexagintaquinq;. Tunc passi sunt claudius: seuerus: ꝛ crescẽtius: ꝛ romanus: ipso die quo beat⁹ laurẽti⁹: post tertiũ diẽ sãcti sixti. Scdm ioãnem.

In illo tpe. Dixit dñs iesus discipulis suis ꝛ turbis iudeorũ. Amen amẽ dico vob: nisi granũ frumẽti cadẽs in terrã mortuum fuerit: ipsũ solũ manet. ¶ Omelia bti augustini. Lec. vij.

Hoc litterã ita ẽ qz granũ tritici siue etiã cuiuslibet seminis: nisi satũ in terra prius mortuũ fuerit: non viuificabit. Dicente

apostolo. Insipiēs tu qđ seminas non viuificabitur: nisi pri⁹ moriatur. Spiritualiter autē granū frumēti: dn̄s se ipsum dicit q est verus panis: q alibi dicit. Ego sū panis viu⁹: qui de celo descēdi Quod in terrā cecidit: p incarnationis mysteriū: quia cū eēt de⁹ factus est hō: cū esset īpassibilis: passus ⁊ mortuus est: sepult⁹ ac resurrexit: fructificauit in populo iudeorū: ⁊ in pplo gētiū. Quia qui mortificat̄ in fidelitate iudeorū: multiplicatur ī fide populorꝫ Sed exhortās fideles suos ad sectāda vestigia passionis sue seq̄tur: ⁊ dicit. Qui amat animā suā pdet illā. Hoc duob⁹ modis intelligi potest. Qui amat perdet: idest si amas perdes. Si vis vitā tenere in xp̄o: noli timere mortē p xp̄o. Sicut fecerūt sc̄i martyres: q amātes aīas suas: p̄sentē vitā pdere nō timuerūt: sanguinē suū fūdere non dubitauerūt: audiētes nolite timere eos qui occidunt corpus: aīam autē non possūt occidere. Ex qbus vn⁹ fuit beatus laurēti⁹: q p ihumanitatē tormētorꝫ puenit ad societatē ciuiū supnorū. Cōtēpsit hanc vitam: amando meliorē vitam. Lec. viij.

Aliter q amat pdet. Noli amare in p̄senti vita: ne pdas in futura vita. Et q odit aīam suā: in hoc mūdo: in vitā eternā custodit eā. Qđ ergo supius dictū est: q amat aīaꝫ suā: subintelligit̄ in hoc mūdo: in vita eterna vtiqꝫ ipse pdet. Qui aūt vtiqꝫ odit in hoc mūdo: ipse custodit. Sꝫ valde mirādū est quō sit amor hoīs in aīa sua vt peat: odiū ne peat. Certe si male amaueris: tūc odisti. Si bene oderis: tunc amasti. Felices qui oderūt cōtēnēdo: ne pdant amando. Animam in hoc loco p presenti vita positam intelligere possumus: sicut ⁊ in multis locis scripture vt est illud psalmiste. Anima mea in manibus meis semp. Et i euangelio. Nec solliciti sitis aīe vr̄e: qd māducetis. Potest quoqꝫ huius vite delectatio intelligi: quā fortiter viuendo pdere debemus: sicut fecerūt sācti martyres q hāc vitā odiētes corpa sua nō dubitauerūt tradere ad martyriuꝫ. Plus amantes hanc vitā amittere quā xp̄m negare. Sꝫ preuidēdū ē ne subrepat alicui in aīo: vt velit se ipsū interimere. Sed intelligendū qđ debeat in hoc mundo odisse aīam suam: sicut fecerunt qdam peruersi ⁊ maligni: q in se ipsis sceleratiores ⁊ crudeliores extiterūt: qui se aut flāmis edomuerunt: aut aquis p̄focauerunt: aut p̄cipitio colliserunt ⁊ perierūt: hoc xp̄s nō docuit immo diabolo p̄cipitiū suggerēti respōdit. Vade sathana: scriptū est enim: non tentabis dominum deum tuum. Petro autem dixit

qua morte significās clarificatur⁹ esset eū. Cum esses iunior cin gebas te ꝛ ābulabas vbi volebas: cū autē senueris extendes ma nus tuas: ꝛ alius te cinget: ꝛ ducet quo nō vis vbi satis expressit non se ipsum a se sed ab alio debere occidi: q xp̄i vestigia vult seq̄.

Cum ergo cause articul⁹ venerit vt hec cōditio re ponat: aut faciēdū eē cōtra dei p̄ceptū: aut ex hac vita migrā dum: quorum duorum homo cogitur alterum eligere comminan te mortem persecutore ibi eligat deo dilecto mori magisq̄ʒ offenso viuerere: ibi oderit in hoc mundo animam suam: vt in vitam eter nam custodiat eā. Siquis mihi ministrat: me seq̄tur. In omnibus christum sequi debet minister christi: idest: imitari: vt verus mi nister Christi appareat. Siquidem autem Christum immitari est. Excepto autem periculo mortis ꝛ effusione sanguinis: minister christi christum sequi potest. Humilis esse: dignatus est christus. Tu noli esse superb⁹: ꝛ sequeris christū. Justicia ꝛ veritas est chri stus. Tene iusticiam: ꝛ custodi veritatē: ꝛ secutus es xp̄m. Xp̄s est charitas. Habe charitatē: tene dilectionē: ꝛ sequeris: imo amplecteris christum. Que qui secutus fuerit: quid consequi mereatur premij: manifestatur cum subditur. Et vbi sum ego illic ꝛ minister meus erit. Certe grandis honor fidelibus credētibus in christum quibus dicit petrus apostolus. Vobis honor igit̄ credētib⁹. Cui enim vnquam maior honor esse poterit: quā vt sit adoptatus vbi est vnic⁹: Ille est enim vnicus dei filius per naturam: nos per ado ptionis gratiam. Honorificat autē dominus quotidie specialiter suos: cum quemlibet de hac vita erumnosa transire facit: ꝛ in ce lesti beatitudine collocat: vt vbi est ille sint ꝛ ipsi. Quia sicut dicit ipse: vbi fuerit corpus: cōgregabuntur: ꝛ aquile. Gratificaturus est generaliter in die iudicij cum dicturus erit. Venite benedicti patris mei: percipite regnū qd̄ vobis paratū est ab origine mūdi quando ibunt impij in suppliciū eternū: iusti autē in vitā eternā.

Lec. ix

¶ In natale sci tiburcij martyris.

Ome inter duas lauros natalis sci tibur cij martyris filij chromacij vrbis p̄fecti: quē eru dierūt i fide beatus sebastianus ꝛ sanct⁹ trāglin⁹ ac gl'iosus policarp⁹ p̄sbyter: q ipsum i sacro fōte baptismatis innouauit: ꝛ familiā eius p̄miscui se xus mille quadrigētos cū eo pariter baptizauit.

Le. i.

Natus enim filius tiburtius: cũ propter immanitatem persecutionis ⁊ idem pater eius: ⁊ ingens multitudo christianorum cum illo campaniam ex consilio pontificis gay pergerẽt: ipse amore martyrij flagrans: resedit in vrbe roma. Et cum ieiunijs ⁊ orõnibus ibi cũ beato gayo papa moraretur: quadã die transiẽs occurrit homini qui de alto lapsus fuerat: ⁊ caput ⁊ omnia membra sua quassauerat: vt de sola sepultura eius ageretur. Juxta quem ipse accessit ⁊ cepit dicere super vulnera eius lente orationem dominicã ⁊ simbolum: ⁊ ita factus est homo solidatis membris incolumis quasi nihil contigisset ei. Tu autem. Lectio. ij.

TUnc apprehendens parentes eius segregauit eos a turbis: ⁊ indicauit eis virtutẽ nois xpi. Et videns animum eorũ situm fortiter ĩ timore dñi: perduxit eos ad papam gayum. Qui iuuenẽ sanatũ deo gratias referentem: ⁊ parentes eius pariter baptizauit. Interea dum procella persecutionis grauiter inundaret iunxit se quidam simulata fide beato gayo: porro hic apostata extiterat: ⁊ erat fraudulentus in omni sermone: ⁊ callidus in omni commisso. Qui dum a beato tiburcio viro scolasticissimo ⁊ nobili ⁊ sancto frequẽter argueretur: quod capillos super apicem frõtis tõsoris arte componeret: ⁊ quod assidue pasceretur: ⁊ ludẽdo pranderet: ⁊ libentius feminarũ se aspectibus daret: ⁊ qd a ieiunijs se ac orõnibus tolleret: quod sõno deditus non interesset puigil hymnis dei. Duz pro his igitur a beato tiburtio acrius argueret: simulat se equanimiter monentẽ accipe: ⁊ egit arte quatenus orantem sanctum tiburtium pagani comprehenderent. Tu autẽ. Lec. iij.

IN dicta cõprehẽsione seipsũ fecit teneri: ⁊ simul duci ad secretariũ iudicis. At vbi introducti sunt. Fabianus prefectus dixit ad eum q hunc arte tradiderat. Quis diceris? Ille respõdit. Torquatus. Quid profiteris? Xpianus sũ inqt. Fabianus dixit. Ignoras qd iusserunt inuictissimi pricipes: vt qui sacrificare dijs noluerint: diuersis supplicijs macerent? Torquatus respondit. Hic magr meꝰ ẽ: ⁊ ipe me semp docuit. Qd hũc video facere necesse est vt hoc faciã. Fabianꝰ cuersus ad tiburtiũ dixit. Audisti qd torquatꝰ asserit? Sanctus tiburtiꝰ respondit. Torquatꝰ diu ẽ qd se xpianũ esse mentitur. Virtus eni ipsa nois sãcti grauiter fert et moleste: suũ nomen non a suis amatoribus vsurpatũ: reuera vir illustrissime: hoc vocabulũ christianũ diuine virtutis ẽ. Sectatores sunt. s. xpi: q vere philosophi facti sunt: qui vere xpiani dicti sunt: qui ad obterẽdas libidines fortiter militarunt. Reuera cre

das vir illustrissime hunc nõ esse christianũ: q in lenocinio sui mo liendo capitis fimbrias obmittit: qui tonsorem diligit: qui in scapulis molliter gestit: qui fluxum gressum improbo visu distendit qui viros negligenter agit: feminas dilegentius intuetur. Tu aũt.

In natale sãcti hipoliti martyris.

Nome scĩ hipoliti martyris: sub decio ĩpato ⁊. i. re valeriano prefecto. Hunc beatũ hipolitum vicariũ sanctus laurentius cum apud eũ eẽt ĩ custodia baptizauit. Qui de sãctis exequijs martyris post tertiũ diem ad domum suã rediens dedit pacẽ oibus: etiã seruis suis ⁊ ancillis: ⁊ ꝯmunicauit de sacrificio altaris btĩ laurẽtij martyris. Et posita mẽsa priusq̃ꝫ cibum sumeret: venerũt milites ⁊ tenuerunt enm: ⁊ ꝑduxerũt ad deciũ. Quem videns decius subridens dixit ei. Nũquid ⁊ tu magus effectus es: qui corpus laurentij abstulisse diceris? Sanctus hipolitus respondit. Hoc feci non quasi magus: sed quasi xp̃ianꝰ Decius furore arreptus: iussit vt lapidibus os eius cõtunderetur Et expoliauit eũ veste: qua induebatur habitu christiano: ⁊ dixit ei. Sacrifica: ⁊ viues. Sin autẽ aliter perges per tormenta sicut laurentius. Sanctus hipolitus dixit. Exẽplum merear beati laurentij martyris fieri: quẽ tu miser ausus fuisti ore polluto nominare. Extensus igitur fustibus ⁊ cardis diu cesus est: donec cedẽtes deficerẽt. Inde leuatꝰ a terra: iussit eũ vestiri militari veste q̃ gẽtilis vtebat̃ ⁊ dixit ei. Recole militiã: ⁊ esto nr̃ amicꝰ: ⁊ in cõspectu nr̃o vtere militia pristina: quã semꝑ habuisti. Cui cũ beatꝰ martyr dixisset militia mea dece st: Christo me firmit̃ militare: vnde cupio ad celebrẽ palmã cũ fructu venire. Tunc iracũdia plenꝰ decius dixit valeriano. Accipe oẽs facultates eius: ⁊ ĩterfice eũ crudeli examinatione. Lec. ij.

Valerianꝰ porro exq̄sita oĩ facultate eiꝰ: inuenit ĩ domo hipoliti oẽm familiã xp̃ianã: quã ꝯspectui suo p̃sentari fecit: ⁊ iussit beatũ hipolitũ foras muros porte tiburtie cũ familia duci. Beatꝰ ꝟo hipolitꝰ: ꝯfortabat oẽs dicẽs. Fr̃es nolite metuere: q2 ego ⁊ vos vnũ deũ habemꝰ. Et decollati sũt ꝓmiscui sexꝰ nũero decẽ ⁊ nouẽ. Beatꝰ ꝟo hipolitꝰ ligatꝰ pedes ad caudã ĩdomitoꝝ equoꝝ suꝑ cardetũ ⁊ tribulos tractꝰ ẽ. Cũ aũt traherẽt eũ: orauit voce magna dicẽs. Tumẽ clarifati: stella splẽdida ⁊ matutia: iube me recipi vbi recepisti leuitã tuũ laurẽtiũ. ⁊ h̃ dicẽs

redddidit spm. Nocte autẽ venit beatus iustinus p̃sbyter ⁊ collegit corpa ⁊ sepeliuit in campo eodẽ iuxta limphã ad latus agri verani idus augusti. Die autẽ septima passionis eius: dedit deci⁹ munera: ⁊ sedente eo in curru vna cum valeriano p̃fecto: vt iã descenderent: ⁊ amphiteatrũ introirẽt: vno momento vterq̃ʒ expirauerũt Et clamabat decius in hora mortis sue. O hipolite: sicut captiuũ ita me vinctum ducis. Ualerian⁹ autẽ clamabat. O laurenti igneis catenis me vinxisti: ⁊ trahis. Hoc autẽ vt factũ est: in vniuerso mundo oẽs credentes in fide confortati sunt: ⁊ dño gr̃as egerunt patri ⁊ filio ⁊ spũi sancto: q̃ sanctos suos coronauit in pace. Et vltus est festinanter in persecutores suos: ⁊ viuit in secula seculorũ Amen. Eodem die sancte concordie nutricis eiusdem beati hipoliti. Cum valerianus ad familiam hipoliti sibi presentatam dixisset: considerate etates vestras ne simul pereatis cum hipolito domino vestro: sancta concordia respondit. Nos cum domino nostro desideramus pudice magis mori q̃ʒ impudice viuere. Ad hec valerianus. Genus seruorum nisi cum supplicijs nõ emendatur iussit vt concordia plumbatis cederetur: ⁊ cum cederetur emisit spiritum. Corpusq̃ʒ eius in cloacam proiectum est. Lec. iij.

Quamq̃ʒ diu quereret illam sanctus iustinus ⁊ non inueniret tristis est redditus: vt non cessarent flere oculi eius. Terciodecimo die post passiõem sancti hipoliti: venit quidam miles porphirius nomine ad ireneum cloacarium: qui occulte christianus erat: ⁊ dixit ei. Si secretum possis custodire: diuulgabo arti tue multuʒ questum. Ante hos dies iussit valerianus prefectus in conspectu suo quãdam creditariam hipoliti plumbatis deficere: ⁊ corpus eius in cloacam iactari: ⁊ in vestib⁹ suis spero q̃d margaritas habet absconsas: vel aurum. Audiens hec ireneus intimauit secrete beato iustino presbytero. Qui flectens genua: gratias egit deo. Porphirius aũt venit noctu simul cũ ireneo: ⁊ inuenit corpus sãctũ: sed in vestimẽtis eius nihil inuenerũt. Beatus tñ ireneus vocauit ad se quẽdam christianum ibundum nomine: ⁊ tulerunt corpus ⁊ perduxerunt ad beatum iustinum. Quod gratias agẽs ille deo suscepit: ⁊ iuxta corpora martyrũ hipoliti ⁊ aliorũ sepeliuit.

¶ In vigilia assũptiõis btẽ marie.

In illo tp̃e: factũ est cũ loq̃ret iesus ad turbas: Scd̃ʒ lucã. extollẽs vocẽ quedã mulier de turba dixit illi. Beatus vẽter

q te portauit: et vbera q̄ suxisti. Omelia beati gregorij. Lec. j.

Magne deuotionis et fidei mulier ista fuit q̄ inter turbas derogantiū: ac tētātiū dominū nō timuit eius incarnationis mysteriū cōfiteri. Que bene sanctam significat ecclesiam: q̄ quotidie inter turbas hereticoꝝ scismaticoꝝ falsorum christianoꝝ non erubescit confiteri christum dei filiū consubstantialem factū matri in fine seculoꝝ: iuxta illud apostoli. Post q̄ꝫ venit plenitudo temporis: misit deus filium suum in terris factū ex virgine: factum sub lege: vt eos qui sub lege erant redimeret. Non enim audiēdi sunt: qui legendū putant natū ex muliere factū sub lege: sed ex muliere factum. Qui conceptus in vtero virginali: carnē non de nihilo: nō aliunde: sed materna traxit ex carne. Alioquin nec vere filius hominis diceret: qui originem non haberet ex homine. Et nos igitur his cōtra euticē dictis extollamus vocē cū ecclesia catholica: cui⁹ hec mulier typū gessit: extollamus et mentē de medio turbarū: dicamusq̄ꝫ saluatori. Beat⁹ venter qui te portauit: et vbera que suxisti. Lec. ij.

Vere enim beata parens: que sicut ait enixa est puerpera regē qui celū terrāq̄ꝫ tenet p secula cūcta. Cui nomē eternū cōplectēs omnia giro: Imperium sine fine manet: qui ventre beato Gaudia matris habēs: cū virginitatis honore. Nec primam similem visa est nec habere sequentem. At ille dixit. Quinimo: beati qui audiūt verbū dei: et custodiunt illud. Pulchre saluator attestationi mulieris annuit: non eam tantummodo que verbū dei corporaliter generare meruerat: sed et omnes qui idem verbum spiritualiter auditu fidei concipere: et boni operis custodia vel in suo vl' in pximoꝝ corde parere: et q̄si alere studuerint: asseuerat eē beatos. Qr et eadē dei genitrix: et eadē qdē beata: q: vbi icarnādi ministra est facta tēporalis. Sed eadem multo beatior: quia eiusdem semper amandi custos manebat eterna. Que sententia sapientes iudeorum clam percutit: qui verbū dei non audire et custodire: sed negare: et blasfemare querebant. Lec. iij.

Eodē die natalis sancti eusebij presbyteri et confessoris: qui presente constantino imperatore arriano includit in qudā cubiculo dom⁹ sue: habentē in latitudine pedes q̄tuor. Ubi multis diebus in oratione ostanē pseuerauit: et nonodecimo calēdas septēbris: post menses septē: adhuc tamē inclusus dormitionem

accepit. Cui9 corp9 collegit gregori9 et horosius psbyteri et sepelierut i cripta iuxta corp9 beati sixti martyris et epi via apia i cimiterio calixti. vbi titulu ipi9 scribetes posuerut ita. Eusebij sepulchru

In assuptioe beate marie. Lec. j.

Ogitis me: o paula et eustochiu: immo charitas xpi me cpellit: q vobis dudu tractatib9 loq cosueuera: vt nouo loqndi genere sanctis que vobiscu degut virginib9 latino vtes eloquio exhortationis gratia sermone facia: de assumptione beate et gloriose semper virginis marie: more eo qui declamatorie in ecclesijs solent loq ad populu. Quod vtiq genus dicedi: nec du attigera. Sed q negare nequeo quidquid iniungitis: nimia vra deuict9 dilectione: experiar que hortamini affectu infantiu more balbutietiu: q quodcuq audierint fari gestiut: cu nec du possint ad plenu verba formare. Maxime q ppter simpliciores quosq id me depromere cpellitis: vt habeant sermone latino: qb9 se occupet laudibus eade die: quib9 de diuinis vacet lectionib9: presertim cu et eade in multis festiuitatibus multoru sancto patru studia miro cuderint eloquio: q de hac quedaz vberius vbiq in scripturis diuinis pdicata legutur. Quid enim aliud sonat euagelia: nisi nascete dominu ex virgine maria: et omnia ei9 incremeta quousq fuit i mudo: dutaxat diuinis efferut preconijs. Porro ab exordio sancti euagelij gabriel e archagelu colloquentem marie audistis: et deinceps reliqua omnia plenius legistis. Ad presepe quoq o paula te teste nato puero multitudinem angelo inter crepudias noui partus: et qrelas nescij plorat9 profeceninis gloria in excelsis deo et in terra pax hominib9 bone voluntatis catantem audisti: et radiante stella vidisti. Pastores iusu per euagelizatib9 agelis credetes: magos pterea tria deferentes munera: in visioe beatis oculis cspexisti. Ipa eade munera bene intelligedo: votis omnib9 fide deo ctulisti. Na et cu eisde magis: dominu pueru i psepe adorasti. Sz forte cquesta me delatore: qd te pdideri clamabis. Ad qd ego. Si celatu ee volebas teste cscientia: mihi narrare at e psepe vbi plurimu lachrymata es: no deberes. Qd vt veru fatear xpi pcoia etia si voluero adiurat9 neq tuas laudes omnino tacere queo. Idcirco te tue iterrogent: qs lacte nutris: tu ea meli9 referabis: q nescio si p spuz certe: aut in spu vidisti

Unde vos o filie pulsate matrē ꝑcibꝰ pulsate ad ostinꝫ inuitātis
amici:si quo modo tādē vobis aperiāt q̄ reserata sūt matri. Uerū
tamē de his qd plura dicā? Omnia saluatoris gesta et beate ma-
rie obsequia:nec nō ⁊ actꝰ vite ex euangelio didicistis. At nūqd su-
perest: vt ab aliquo doctorum requiratis. Lec. ij.

De assumptione tamē eiꝰ qualiter assumpta est qꝛ vestra id de
poscit itētio:ꝑsentia absens scribere vobis curaui: q̄ absen-
tia presens deuotꝰ obtuli: vt habeat sanctū collegiū vestrū in die
tāte solēnitatis munus latini sermonis:in quo discat tenera infan
tia lactis experiri dulcedinē:et de exiguis eximia cogitare qualit̄
fauēte deo ꝑ singulos annos tota hec dies expēdat in laude:⁊ cū
gaudio celebret. Ne forte si venerit vestris in manibꝰ illud apo-
criphū de trāsitu eiusdē virginis:dubia ꝓ certis recipiatis: quod
multi latinoꝝ pietatis amore:studio legēdi carminibꝰ āplectūtur
Preserti ex his eni nihil aliud experiri potest ꝓ certo:nisi quod
hodierna die gl'iosa migrauit a corpore. Mōstrat aūt sepulchrū
eiꝰ cernētibꝰ nobis vsqꝫ ad ꝑsēs in vallis iosaphat medio:q̄ vallis
est inter mōtē syon et mōtē oliueti posita:quā ⁊ tu o paula oculis
aspexisti. Ubi i eiꝰ honore fabricata ē eccl'ia:miro lapideo tabula
tu i q̄ sepl'ta fuisse vt scire potestis ab oibꝰ ibidē ꝑdicātibꝰ:sꝫ nūc
vacuū eē cernētibꝰ oñdit. Hec idcirco dixeri qꝛ multi nr̄oꝝ dubi-
tāt vtrū assūpta fuerit simꝉ cū corpore an abierit relicto corpore.
Quomodo aūt vl' quo tēpore aut a qbꝰ ꝑsonis sāctissimū corpus
eiꝰ inde ablatū fuerit:vl' vbi trāspositū vtrū ve resurrexerit nesci
tur:quāuis nōnulli estimare velit eā iā resuscitatā:⁊ beata cū xp̄o
imortalitate i celestibꝰ vestiri. Qd̄ ⁊ d̄ beato ioāne euāgelista eius
ministro.cui v̄gini a xp̄o v̄go cōmissa ē pl'rimi asserāt: qꝛ in sepul-
chro eiꝰ vt ferūt:nō nisi māna inueit̄ qd̄ ⁊ scaturire cernit̄. Uerūta
mē qd veriꝰ cēseat̄ ābigimꝰ. Meliꝰ tamē deo totū cui nihil ipos
sibile ē comittimꝰ:q̄ʒ aliq̄d temere diffinire velimꝰ: auctoritate nr̄a
qd̄ nō ꝓbamꝰ. Sicuti ⁊ d̄ his:q cū dn̄o testāte euāgelio resurrexis
se creduntur. Sed vtrum redierint in terre pulueres certū nō ha-
bemus:nisi quod legimus quod multa corpora sanctorum q dor-
mierant surrexerūt:⁊ venerūt in sanctam ciuitatem scilicet hierl'ꝫ
et apparuerūt mlt'is. De qbꝰ ꝑfecto nōnulli doctoꝝ sēserūt etiā
⁊ in suis reliq̄rūt scriptis:qd̄ iā in illis ꝑpetua sit cōpleta resurre-
ctio. Fatentur enim quod veri testes non essent:nisi et vera eoꝝ es
set resurrectio. Unde et beatus petrus dixisse legitur:cū de dauid

loqueret in testimoniu q si no sit ausus dicere: et sepulchru inquit est apud nos e: sz tantu sepulchru quo conditu fuerat. Hunc aut resurrexisse dicit cu ceteris sanctis: et ideo vacuu remansisse monumentum vt nunc beate marie cernitur. Qd sane factu et de alijs quibuslibet locis scripturaru firmare conantur: qd hi iam cu xpo regnant resuscitati in eterna societate. Quod qr deo nihil impossibile e: nec nos de beata maria factu abnuimus: quanqua propter cautelam: salua fide pio magis desiderio opinari oportet: quam inconsulte diffinire quod sine periculo nescitur. Unde de his ex quibus certi sumus: tantisper loquamur ad exhortationem vestram qualicumqz sermone: et ad edificatione et laudem nominis dei: vt religio conseruetur pro famulatu: et deuotio augeatur pro affectu. Quoniaz hec est virgo que sola interemit vniuersam hereticam prauitatem sola sit post deum que nos confirmet in omni veritate: suisqz commendet meritis: quoniam hec est virgo que sola precibus auxilietur: vt et ipsi digni inueniamur in eius laudibus. Lectio. iij.

Quod si queris post ascensionem domini quid egerit: vnu pro certo est quia virgo sancta corpore ac mente permansit. Qua sane angelus gabriel celestis paranimphus intactam custodiuit: et ioannes apostolus atqz euangelista cui christus ea de cruce commisit: virgo virginem seruauit: suisqz deseruiuit obsequijs. Non quod eximius ille sanctorum chorus apostolorum eam deseruerit inter quos post resurrectionem intrans et exiens familiarius contulit de xpi incarnatione: tanto siquidem verius: quanto ab initio plenius per spiritum sanctu cuncta didicerat: et prospexerat oculis vniuersa. Licet et apli per eunde spiritum sanctum omnia cognouerint: et in omnem edocti peruenerint veritatem. Quam sane beata virginem: et si omnes venerati sunt discipuli eiqz famulabantur officio dilectionis: ioannes tame aplus ac specialius vsqz ad fine vite qui sibi commissam accepit in suam: quasi matre filius. Cui benignus magister ait de cruce. Mulier inquit: ecce filius tuus. Ad discipulu aut. Ecce mater tua. Ut virgo virgini cohereret: et deseruiret officiosissime: cura adoptionis. Non eni pudicissima virginitas alicui disciplorum rectius qua virgini commendari vt esset adiuice grata societas: et floridus aspectus: nec non et venustus conuersandi vernans alternati pudiciciaru splendor decoraret. Una siquide virtus virginitatis in ambobus: sz altera proportio i maria. Altera qde qr fecundior sit ipsa. Ipsa vero sed altera: qr et si ipsa eadeqz incorruptio tame fecu

ditas integritatis longe glorioſioꝛ quā virginitas. Idcirco hec fecūditas: in illa tota deifica eſt ⁊ virginitas. Alioqn nunquam ſecundū naturā naſcēdi virginitas: vbi fecūditas pꝛedicat̄: neqꝫ fecunditas: vbi v̄ginitas integra ſeruat̄. Ideoqꝫ totū ſuperexcellunt de illa q̄ dicunt̄: quia ſunt diuina atqꝫ ineffabilia. Unde virginitas ⁊ fecūditas ꝑlis ſupereminēs nouitas eſt: quāquā humanum cernat̄ ex carne qđ naſcitur. Uerūtamen ⁊ ſi magnificētioꝛ multū virginitas in maria pꝛopter gratie excellentiā: vna tamen integritas carnis: et vna virtus q̄ adinuicē et q̄ſi cōiuncta ſociat̄ Hinc quoqꝫ ioānes quidq̄d eſt quod maria genuit: euāgelizādo ſuo cōmēdat eloquio. Uerbū inquit in ꝓncipio erat: et verbū erat apud deū: et deꝰ erat verbū. Hoc quippe verbū qđ erat in principio: et apud deū erat verbū: ipſuꝫ deū genuit beata ⁊ glorioſa virgo maria ex ſe carnē factū. Idcirco ⁊ virginitas lōge ſacratioꝛ et fecūditas vt ita dicā multo ineffabilioꝛ: quā ſuo potuerit ille explicare eloquio: Uerūtamem quanto virginitas cognatioꝛ virginitati: tanto beatꝰ euangeliſta ceteris excellentioꝛ: ⁊ vicinioꝛ verbo. Ideo quidq̄d eſt qđ virgo genuit ꝑ ſpiritū ſanctū: nobis reſerando manifeſtius edocuit. Ceterū ad exemplū humane vite: cōuerſatio eiꝰ poſt aſcēſionē xp̄i generaliter cū apoſtolis fuit quouſqꝫ diſperſi ſunt ſicuti lucas meminit dicēs. Qđ regreſſi q̄dē a mōte oliueti hieroſolymā venerūt et aſcenderūt in cenaculū vbi manebant petrꝰ ⁊ ioānes: iacobꝰ et andreas: philippꝰ et thomas: bartholomeꝰ ⁊ matheus: iacobꝰ alphey: et ſymō cananeꝰ: et iudas zelotes. Hi omnes inq̄t erāt ꝑſeuerātes vnanimiter in oꝛ̄one cū mulieribus: et maria matre ieſu: et fratribus eius. Lec. iiij.

ERat ieſu aſcendente cum quibus virgo vacans in ſchola virtutum: et meditabat̄ in lege mandatoꝛum dei: vt et ipſa ſit diſcipline dei auctrix chꝛiſti: et exemplum perfectionis virginibus Conuerſatur autem cum teſtibus ſancte reſurrectionis et ipſa teſtis: conuerſatur cum ſenatoꝛibus celi infra curiaꝫ paradyſi: ſub ſpiritus ſācti diſciplina: ⁊ magiſterio totius diuine maieſtatis. Inuenitur pꝛima inter pꝛimas ſummi regis cohoꝛtes: quoꝛum vita non erat iam de terris in quibus chꝛiſtus pꝛeliabatur: ſꝫ de celis. Hinc aſcendiſſe legunt in cenaculum: quo paſcha digniſſime celebꝛatur. Ibi quippe manebant cū maria matre ieſu vnanimiter aſpirati in charitate: perſeuerantes in oꝛatione donec induerentur virtute ex alto. Ceperunt autem iam oꝛare: qui dudū cum domino

versantes virtutibꝰ ⁊ miraculis pascebātur. Et bene perseuerantes in oratione: nihil hesitātes: donec acciperēt munera spiritus sancti q̄ poscebant. Quos et vos o filie immitamini: q̄ in schola christi permanere nouistis: perseuerate in orationibꝰ viuētes vnanimiter: quousq̧ intrare possitis gaudia eterne vite: quo beata virgo feliciter hodie introiuit: alternantibꝰ hymnidicis angelorum choris infra pascua eterne viriditatis: vbi vna societas ciuiū supernorum: vbi dulcis solemnitas angelorum: vbi post labores ⁊ erumnas felix et suauis est refectio animarum. Lec. v.

Hodie nāq̧ gloriosa semper virgo: celos ascendit. Rogo igitur filie gaudete: quia vt ita fatear ineffabilit̄ sublimata cum xp̄o regnat in eternū: regina mūdi hodie de terris et de presenti seculo nequam eripitur. Iterum dico gaudete: q: secura de sua immarcessibili gloria: ad celi iam peruenit palacium. Exultate igitur ac gaudete: et letetur omnis orbis: quia hodie nobis omnibꝰ eius interuenientibus meritis: salus ancta est. Vobis quoq̧ diligentibus eam: honor et virtꝰ vna cū reliq̄s virginibꝰ sacris: āplior p̄statur et gratia. Idcirco dilectissime letamini et laudate: quia si deū ore prophetico in sanctis suis laudare iubemur: multo magis cū in hac celebritate beate virginis matris oportet cū hymnis et cāticis diligentiꝰ extollere: et dignis deo iubilare preconijs ac mysticis honorare muneribꝰ. Nulli dubiū quin magis totū ad gloriā laudis eiꝰ pertineat: quidq̄d digne genitrici sue impēsum fuerit ac solemniter. Ex quo timeo satis et valde pertimesco: dum vestris cupio parere profectibꝰ: ne forte sicut improbus: ita et indignus laudator inueniar. Profecto nec sanctitas vel facūditas suppeditetur: vt beatā et gloriosam virginem digne laudare queam. Quoniā vt verū fatear: quidquid humanis dici potest v̄bis: minus est a laude eiꝰ que diuinis ē ⁊ angelicis excellentiꝰ predicata et laudata preconijs: a prophetis quidem prenunciata: et a patriarchis figuris et enigmatibus presignata: ab euangelistis exhibita et monstrata: ab angelo venerabiliter atq̧ officiosissime salutata. Preterea qualis et quāta esset ab eodem diuinitus declarat̄: cum ait. Aue maria gratia plena: dominus tecum. Benedicta tu inter mulieres. Talibus enim decebat virginem opignerari muneribus vt esset gratia plena que celis dedit gloriam: terris dominum: pacemq̧ refudit: fidem gentibus: finem vicijs: vite ordinē: moribus disciplinam. Et bene angelus ad virginem mittitur: q:

semper est angelis cognata virginitas. Profecto in carne preter carnem viuere: non terrena vita est sed celestis. Unde in carne angelicam gloriaz acquirere maioris est meriti quã habere. Esse enĩ angelum: felicitatis est. Esse vero virginem virtutis est: dum hoc obtinere viribus nititur cum gratia: quod habet angelus ex natura. Utrumqz tamen et esse virginem vel angelum: diuini muneris est officium non humanum. Aue inquit gratia plena. Et bene plena: quia ceteris per partes prestatur: marie vero se simul totaz infudit gratie plenitudo. Hoc quippe est quod dauid canit. Descendet: sicut pluuia in vell9. Uellus itaqz cũ sit de corpore: nescit corporis passionez. Sic et virginitas cum sit in carne viam carnis nescit. Celestis plane hymber in virgineum vell9 placido se infudit elapsu: et tota diuinitas nuda se contulit in carne: quando verbum caro factum est. Ac deinde per crucis patibulum expressam terris omnibus pluuiam salutis effudit: et stillicidia gratie humanis prestitit mentibus. Tu autem. Lec. vj.

Dominus tecum inquit. Mira res. Et iã erat cum virgine q ad virginem mittebat angelum: et precessit nuncium suũ deus: sed ab eo non recessit: nec teneri potuit locis qui omnibus habetur in locis: et totus vbiqz est: sine quo nihil totum. Ergo verbum a patre nunquam discedens homo proprie fieri dignatus est secreto suo mysterio quod ipse nouit. Qui quoniam totum suscepit: quod est hominis: homo totus est: et totum accipiẽs quod dei est: omnino aliud q̃z deus qui natus est ex maria esse non potuit. Scit enim deus omnia: et potest. Propterea quia ita est sciuit se ac potuit in vtero virginis sine sui corruptione miscere atqz vnire: vt vnus esset christus deus et homo: vna persona: vnaqz subsistentia. Ob quod dei genitrix electa et preelecta iure ab angelo gratia salutatur et predicatur plena. Uere plena: per quam largo sancti spiritus hymbre superfusa est omnis creatura. Et ideo satis eam deuotissime: primum ãgelus veneratur et salutat. Nõ enĩ simplex fateor vel consueta fuit ista salutatio: sz omni admiratiõe digna. Siqdem venerationis fuit delatio: oblatio muneris famulat9 obsequij. Et et si i sanctis patrib9 ac prophetis gr̃a fuisse credit: nõ tamẽ eaten9 plẽa. In mariã vero toti9 gratie q̃ in xp̃o ẽ plenitudo venit: quanquã aliter. Et ideo inqt benedicta tu int̃ mulieres idest pl9 benedicta quã omnes mulieres. Ac per hoc qdqd maledictionis infusum est per euam: totum abstulit benedictio marie.

De assumptione beate marie virginis.

Insuper et gratiam refudit christi ortus: quã nõ habuit pri⁹ mũdus. Igitur quod natura non habuit: vsus nesciuit: ignorauit ratio: mẽs non capit humana. Pauet celũ: stupet terra: creatura omnis etiã celestis miraẽ. Hoc totũ est qđ per gabrielẽ marie diuinitus nunciatur: et p xp̃m adimpleẽ. Qua de causa de tali tãtaq3 loqui me indignũ fateor: sed ꝛ puto qđ nemo presumat: nisi qui quãta sint q̃ panduñ penitus ignorat. Tamẽ et si ad hoc nemo idoneus inuenitur: votis omnib⁹ cessare nõ debet qlibet etiam peccator a laudib⁹: quãuis explere nequeat qđ sentit. Unde sermo diuin⁹ cũ đ peccatore ageret in psalmis sacrificiũ inquit laudis honorificabit me: ꝛ illic est iter quo ostendã illi salutare dei. Ac si patenẽ dicat. Illic est iter laudis: ad eternã laudem sine fine mãsurã: sed nemo apprehẽdet illã nisi ego premõstrauero. Propterea charissime: quia iter salutis vestre in laudib⁹ est saluatoris: hortor vos et cõmoneo: in hac sacra solemnitate gẽitricis dei marie nolite cessare a laudib⁹. Quod si virgo es gaude: q3 meruisti esse: ꝛ tu quod laudas. Tantũ cura: vt sis q̃ digne laudare possis. Quod si continens et casta venerare et lauda: q3 nõ aliũde constat vt possis esse casta: quã xp̃i ex grã: q̃ fuit plenissime i maria quã laudas. Quod si coniugata certe aut peccatrix: nihilomin⁹ cõfitere ꝛ lauda: quoniã inde misericordia omnib⁹ ꝑfluxit et gratia vt laudẽt. Et quãuis nõ sit speciosa laus in ore peccatoris: noli cessare: q3 inde tibi promittiẽ venia: vnde est et laus: alioqn nisi iuxta modulum ingenij nr̃i deum laudare in sanctis suis studeam⁹: quomodo eum secũdũ qđ canin⁹ iuxta multitudinẽ magnitudinis ei⁹ laudare poterimus? Omnino hoc ꝑtermittendũ nõ est: qđ impleturi sum⁹ quãdoq3 secundũ quod dicitur: beati qui habitant in domo tua dñe laudabũt te in secula seculorum amen. Secundũ lucã.

In illo tẽpore: Intrauit domin⁹ iesus in quoddã castellũ: et mulier quedã nomine martha excepit illum in domum suam.

Sancti augustini de verbis domini. Lec. vij.

Uerba domini nostri iesu xp̃i q̃ modo in euãgelio recitata sunt ammonẽt nos eẽ vnũ aliquid quo tendamus: quãdiu in hui⁹ seculi multitudine laboramus: tendim⁹ aũt adhuc pegrinãtes: adhuc in via: nõdũ in patria. Adhuc desiderãdo: nondum fruendo. Tamen tendim⁹: et sine pigritia et sine intermissiõe tẽdam⁹: vt aliquando peruenire valeam⁹. Martha et maria due sorores erãt: ambe non solum carne: sed etiã religione germane: ambe domino

coheserūt: ambe dño in carne presēti cōcorditer seruierūt. Suscepit aūt eū martha sicut solēt suscipi pegrini: sʒ tū suscepit famula dñm: egra saluatorē: creatura creatorē. Suscepit aūt spū pascēda incarne pascēdū. Uoluit eni dñs formā serui accipe: τ accepta forma fui illa pasci a suis dignatiōe nō cōditiōe. Nā τ ista dignatio fuit: se pbere pascēdū. Habebat carnē i q̄ esuriret qdē τ sitiret: sʒ nesciētis q̄ in heremo esurieti āgeli ministrabāt. Ergo q pasci voluit: se pascēdū pstitit. Quid āt mirū si τ scō helie pstitit vidua: q coruo pꝰ ministrāte pascebat. Nūqd pascēdo defecerat: q̄ndo ad viduā mittebat? Nō pascēdo defecerat: q̄ndo ad viduā mittebat: sʒ religiosā viduā p obsequū exhibitū suo suo bñdicere dispo (nebat. Le. viij.

Hic ergo suscepꝰ ē dñs tāq̄ hospes: q i sua ppa venit τ sui eū nō receperūt. Sʒ quotquot receperūt eū: dedit eis potestatē filios dei fieri: adoptās seruos τ fratres faciens redimens captiuos: τ faciēs coheredes. Ne quis tamē vestrum forsitā dicat: o beati qui xp̄m suscipere in domum ppriam meruerunt. Noli dolere: noli murmurare: quia his tēporibꝰ natus es: q̄ndo iam dñm non vides in carne: nec tibi abstulit istam dignationem. Cum vni inqt ex minimis meis fecistis: mihi fecistis. Hec de dño pascēdo pascente pauca p tpe diximus. Ueniēre igitur ad causam diuinitatis proposui. Martha dñm pascere disponens τ pparās circa multū ministeriū occupabat. Maria soror eiꝰ: pasci magis eligēs a dño: deseruit quodāmodo sororē suā circa multum ministeriū laborātē: τ sedit ipsa ad pedes dñi: τ vacās audiebat verbū eius. Auris fidelissima audierat vacate τ videte: quoniā ego sum dominꝰ. Illa turbabatur: ista epulabatur. Illa multa dispōebat ista vnū aspiciebat. Utrūq̄ officiū bonū: sed tñ q̄d sit melius: est q̄d nos discamꝰ: habemus quod interrogemus: patienter audiamus. Qd si meliꝰ iā cū legeretur audiuimꝰ: τ me commemorante iterū audiamꝰ. Interpellat Martha hospitē ad iudicem: deponit postulatione piarū q̄relarū: q̄d eā soror desereret: τ sic laborātē in ministerio adiuuare neglexerit. Nō respondente illa sʒ tamen presente iudicat dñs. Tu autē. Lectio. ix

Maria causam suā tanquā ociosa iudici maluit cōmittere: nec respondēdo voluit laborare. Si enim pararet respondendi sermonem: remitteret audiēdi intentionem. Respondit ergo dominꝰ qui in verbo nō laborabat: quia verbum erat. Quid ergo dixit? Martha martha. Repetitio nominis indicium est dilectionis:

aut forte āmonitio est intentionis. Ut audiret attentius bis voca ta est: martha martha audi. Unum aūt opus est: idest vnum neces sariū est. Nō vnū opꝰ ē q̄si singulare opꝰ sꝫ opꝰ qḋ expedit neces sariū ē. Quid vnū hoc qḋ elegerat maria. Unū ē cogitare fratres charissimi: ꝛ videre in ipsa multitudine: si delectat nisi vnū. Ecce deo propicio: ꝙ multi estis: quis vos ferret nisi vnum saperetis. Unde in multis quesit ista? Da vnū ꝛ populus est. Tolle vnum ꝛ turba est. Quid ē turba: nisi multitudo turbata? Sꝫ audite apo stolum. Obsecro autem vos fratres. Multitudini dicebat: sed omnes vnum facere volebat. Obsecro autē vos fratres: vt idip sum dicatis oēs ꝛ non sint in vobis scismata. Sitis autē perfecti in eodem sensu: ꝛ in eadē scientia. Et in alio loco: vnanimes vnū sen tientes. Nihil per contentionem: neq͂ p inanē gloriā. Et dn̄s ad patrē de suis. Ut sint vnū: sicut ꝛ nos vnum sumus.

Secundum ioannem.

In illo tp̄e. Stabat iuxta crucē dn̄i iesu maria mater eius: ꝛ so ror matris eius maria cleophe ꝛ maria magdalene. Et reliq̄.

❡ Omelia beati hieronymi.

Moralis insinuatur locꝰ. Facit qḋ faciedū ammonet. Exēplo suo: suos instruxit p̄ceptor bonꝰ: vt a filijs pijs ipendat̄ cura parētibus: cū lignū illud vbi erant infixa mēbra morientis: etiam cathedra mg̅ri fuerit docētis. Ex hac doctrina sane didicerat pau lus aplꝰs qḋ docebat: q̄ndo dicebat. Siquis autē suis ꝛ maxime domesticis nō p̄uidet: fidē negat: ꝛ ē infideli deterior. Quid autē cuiq͂ tā domesticū: ꝙ̄ parētes filijs aut parētibꝰ filij? Huiꝰ itaq͂ saluberrimi p̄cepti ipse magr̄ scōꝝ de se ipso cōstituebat exēplum: quādo nō vt famule deus quā creauerat ꝛ regebat: sꝫ vt mr̄i hō de qua creatꝰ fuerat: ꝛ quā relinquebat: alterū ꝓ se quodammodo filiū p̄uidebat. Cur hoc fecerit: qḋ sequit̄ indicat. Ait eni euāge lista. Et ex illa hora: accepit eā discipulꝰ i suā. Hec nimiꝝ ē illa ho ra: de qua iesus aquā ꝯuersurꝰ in vinū: dixerat mr̄i. Quid mihi ꝛ tibi est mulier? Nōdū venit hora mea. Hanc itaq͂ horā p̄dixerat q̄ tūc nondū venerat: in qua deberet agnosci moriturꝰ: de qua fue rat mortalit̄ natꝰ. Tunc ḡ diuina facturꝰ nō diuinitatis matrē sed infirmitatis: velut incognitā repellebat. Nūc aūt humana iā pa tiēs: ex qua factus fuerat hō: affectu cōmēdabat hūano. Tūc eniꝫ q̄ mariā creauerat: innotescebat v̄tute. Nūc vero quē maria pe pererat: pēdebat in cruce. Seq̄tur. Quē diligebat iesus stātē. Di.

cit matri sue. Mulier ecce fili⁹ tu⁹. De se ipso ioānes loqtur. Si cut qppe cōmemorare de se solet. Quē enim diligebat iesus. Qui vtiq3 oēs sed ipsū p ceteris ⁊ familiari⁹ diligebat: ita vt in cōuiuio sup pect⁹ sui discūbere faceret. Credo vt istius euāgelij qđ p eū fuerat pdicatur⁹: diuinā excellētiā hoc modo altius cōmēdaret. Sed vtiq3 suā ioānes matrē dñi accepit. Nūqđ nō ex eis erat qui dixerat ei: ecce nos reliqm⁹ oīa: ⁊ secuti sum⁹ te: Utiq3 erat. S3 in telligendū est sic destributū fuisse huic discipło ab alijs qđ opus erat: vt illic etiam beate marie tamq3 matris eius portio poneret. Magisq3 sic debem⁹ accipe qđ dictū est: ex illa hora accepit eā discipulus in suam. Suscepit ergo eā in suā. Non predia: q̄ nulla pprie possidebat: s3 officia q̄ ppria dispēsatiōe exequēdo curabat

Secundum lucam.

In illo tēpore: erat ioseph et maria mr̄ dñi iesu mirātes super his q̄ dicebantur de illo. Et reliqua.

¶ De sancti hieronymi sermone. Lec. i.

Obsecro vos o filie: tantā ac talē gratiam ne inuacuū recipia tis: que est in xp̄o iesu: in quo est deus ⁊ homo sic vnitus i vna eadēq3 psona: vt legatur quā sepe i diuinis litteris hō deo coeter nus ppter vnitatē substantie: ac deinde deus homini videat̄ com passus: cum nec initiabilis sit homo: nec passibilis deus. Tamen sic vnit⁹ est de⁹ suo corpi: vt nullā patiat̄ fieri inter deū ⁊ hoiem: humana opinione distantiam. Nec forte qđ ab sit alius fili⁹ dei: ⁊ alius fili⁹ hoīs credatur. Presertī q2 scriptura sic cōnectit ⁊ cō parat deum ⁊ hominē: vt hominē quis a deo: nec in passione posset ab homine deū discernere. Unde si ad tēp⁹ respicias: inuenies sem per filium hominis eundem dei filiū ita vnitū: ⁊ indiuiduū: q̄ quātū ad vnitatē scripture pertinet: vt nec hō a deo separari tpe nec ab homine deus valeat passione. Lu autē. Lectio. ij.

Siquidē vt hec apertius intelligatis: ipsius christi verba dis cutite. Nemo ascendit in celum nisi qui descendit de celo: fi lius hominis qui est in celo. Quis queso est q loquit̄: xp̄s vtiq3 Ubi rogo tūc erat: cū hec loqbatur: In terra. s. Et quō se de celo antequā nasceretur descendisse testatur. Etiā cū loquitur in celo se esse fatetur: eundemq3 filium hominis dicit: cum vtiq3 de ce lo nisi deus descendere nō potuit. Et cū in terris loqt̄: nō nisi vn idemq3 xp̄s fuit. Et hec est mira ⁊ admirabilis nouitas: imo oīu3 nouitatū supeminēs nouitas vnitatis: quā nisi diligēter pandēs

virgo ab exordio sancti euangelij animaduertas: magis errare in omni scriptura videberis diuina: q̃ intelligere veritatem. Cõstat igit vnũ eundẽ xp̃m ẽm vtrasq; formas operatũ: hũanitatis scilicet ac diuinitatis. Et per hoc duas exercuisse operationes. Opata est enim vtraq; forma vel natura: cum alterius cõmunione: qd̃ proprium habuit. Uerbo siquidem operante: qd̃ verbi est: ₇ carne exequẽte q̃ carnis erant. Cõmunicãte siqdẽ ei verbo in eadẽ opatione: dũ idẽ deus atq; hõ in vna subsistentie persona sine diuisione aut cõmixtione creditur: ₇ precognita eodem teste predicatur. Uerumtamen deus verbũ est ₇ non caro: quanq; Lectio. iij carnẽ rationabiliter assumpserit: hanc sibi vnione naturali ₇ secũdũ subsistentiam counivit. Similiter et caro ẽanimata ₇ non verbum: licet verbũ dei caro cõspecta sit ₇ visa. Unñ ₇ ioannes qd̃ ab initio inquit: ₇ qd̃ audiuim⁹ ac ꝓspexim⁹: ₇ manus nostre ptractauerunt de verbo vite. Profecto cũ nemo vite verbum videre aut tractare possit manib⁹: nisi p sacramẽtũ sibi vnitũ hominis: q̃ nimirũ vnio tã mira est vt discerni nequeat. Alioquin quod fuit ab initio verbũ: quomodo recte dicitur hoc totũ esse qd̃ apostoli audierant: quod viderant: qd̃ manib⁹ ptractauerant: nisi q₂ xp̃s vnus idẽq; erat ac per hoc qd̃ viderant qd̃ pertractarãt: verbum vite erat: ₇ nihil aliud ex duabus naturis quã vnũ: iuxta substãtiã vel personam: hinc est quod vnus idẽq; manens fili⁹ vnigenitus separatus in vtrisq; naturis conspicitur. Et q̃ sũt vtriusq; substãtie naturaliter operaẽ: scd̃m vnicuiq; isitã essẽtialẽ q̃litatẽ: vl' naturalẽ ꝓprietatẽ: q̃ si naturam haberet singularẽ ₇ incõiũctã: non ageret vtiq;. Nũc aũt emanuel dũ vn⁹ ẽ ₇ i eo ipso vtraq; idest de us ₇ hõ que vtriusq; nature sũt veraciter gessit: ẽm aliud ₇ aliud que gesta sunt operans. Ergo ẽm qd̃ deus idẽ ipse q̃ diuina sunt: secundum quod homo idem ipse homo sit.

Secundum lucam.

In illo tempore. Exurgẽs maria: abijt in mõtana cum festinatione in ciuitatẽ iude: ₇ intrauit in domũ zacharie: ₇ salutauit helisabet. ¶ Omelia beati gregorij. Lec. i

Lectio quã audiuimus sci euãgelij: ₇ redẽptionis nr̃e nob̃ sẽp venerãda ꝑmordia p̃dicat: ₇ salutaria sẽp imitãte hũilitati remedia cõmẽdat. Nã q₂ peste sup̃bie attactu genus humanũ perierat: decebat vt medicamẽtũ humilitatis quo sanaret: ꝑma mox incipiẽtis salutis tpa p̃tenderent. Et quia per temeritatem

seducte mulieris mors in mu̅du̅ introierat: congruu̅ fuit vt ad in-
dicium vite reuertentis: mulieres deuote humilitatis inuice̅ ac pi-
etatis co̅uenire̅t obsequijs. Prior ergo nobis beata dei genitrix
ad sublimitatem patrie iter ostendit humilitatis non minus reli-
gionis: q̄z exemplo venerabilis. Siqdem gl'ia virginei ⁊ inteme-
rati corporis: q̄lis sit vita sup̄ne ciuitatis ad qua̅ suspiramus insi-
nuat: vbi neqꝫ nubent: neqꝫ nube̅tur: sꝫ sunt sicut angeli dei i̅ celis
ad virtutum mentis eximia: q̄ ad hanc pertingere debem᷒. Na̅qꝫ
sicut ex p̄cede̅tis sci eua̅gelij lectione cognouim᷒. Postqua̅ ange-
lica visitatione ⁊ allocutione meruit sublimari. Postqua̅ se cele-
sti honestandam partu didicit: nequaqua̅ se de donis celestibus
vt a se hec essent extulit: sed vt magis donis ee̅t aptata diuinis in
custodiam humilitatis gressum mentis fixit: ita euangelizanti ar-
changelo responde̅s. Ecce ancilla dn̄i: fiat mihi secu̅du̅ verbum
tuu̅. Lectio. ij.

At vero ex hodierna lectione audiuim᷒: ea̅-
dem qua̅ angelo adhibuerat humilitatem: hominib᷒ quoqꝫ
curauit exhibere. Et q̄d maioris e̅ v̄tutis: hoc etia̅ minoris. Quis
enim nesciat virginem deo consecratam: mulie̅re deo deditam gra-
du̅ habere potiore̅? Quis dubitet matrem regis eterni: iure mi̅i
militis esse preferendam? Et tn̄ ipsa memor scripture p̄cipie̅tis
quanto maior es humilia te in oi̅b᷒: mox vt angel᷒ q loq̄bat̄ ei ad
celestia redijt: surgit ac mo̅tana co̅scendit: gestansqꝫ in vtero deu̅:
seruoru̅ dei habitacula petit: ac reqrit eloquia. Et apte post visio-
nem angeli i̅ mo̅tana subijt que gustata suauitate sup̄nor̄ ciuium
humilitatis se gressibus ad virtutum alta transtulit. Intrat ergo
domu̅ zacharie: atqꝫ helisabet qua̅ seruu̅ ac p̄cursorem dn̄i paritu-
ram nouerat salutans. No̅ quasi dubia de oraculo quod accepe-
rat: sed gratulatur de dono quod conseruu̅ accepisse didicerat: no̅
vt verbu̅ angeli mulieris attestatione p̄baret: sed mulieri p̄uecte
etatis virgo iuue̅cula ministerium sedula impenderet. Ut autem
audiuit salutatione̅ marie helisabeth exultauit i̅fans in vtero ei᷒
⁊ repleta est spiritu sancto helisabeth. Lec. iij.

Aperiente os ad salutandu̅ beata maria: repleta est mox sp̄u̅
sc̄o helisabet: replet᷒ est ⁊ ioa̅nes: vno eodemqꝫ sp̄u̅ ambo e̅do-
cti: ⁊ illa salutantem: que esset agnouit: ⁊ vt matrem dn̄i sui debita
cu̅ benedictione venerata est: ille ipsum esse dn̄m qui vtero v̄ginis
portaretur intellexit. Et quia ligua nec dum valuit: animo exulta̅-
te salutauit: officiumqꝫ sue precursionis q̄z libenter: q̄z deuote inue-

nis esset impleturus: et antequam nasceretur aduenientem dominum quibus valebat indicijs intimauit.

Eodem die agapiti martyris.

Apud prenestinam ciuitatem miliario ab vrbe tricesimo tercio: natalis sancti agapiti martyris sub aureliano imperatore preside antiocho. Qui cum esset annorum quindecim: et amore xpi martyrio ferueret: iussu imperatoris tentus: et primo neruis crudis diu cesus: deinde presidi vt copelleretur sacrificare traditus est. Qui in durissimo atque obscurissimo carcere eum reclusit: et per quattuor dies cibum et potum negauit. Inde de carcere presidi exhibitus: prunas ardentes sup caput eius iussit iponi. Et cum gratias deo martyr ageret flagellis est cesus: et nudus suspensus: capite deorsum verso: acri subter fumo facto. Et cum diceret presidi: sapientia tua et vanitas tua in fumo laborat: iterum flagellis ceditur a quatuor sibiinuicem succedentibus. Deinde bullientem aquam sup ventrem eius ministri diaboli effuderunt: et maxillas eius confregerunt. Interea iudex de tribunali suo cadens. Collectus a ministris in lecto reclinatur: et sentiens dei virtutem iminere: post modicum tristem animam emisit. De beato vero agapito: renunciatum est imperatori. Qui beatum virum leonibus iussit subijci: sed mansuete facte fere: pedibus martyris ad lambendum se inclinauerunt. Hoc videntes scelleris ministri tulerunt de medio sanctum martyrem: et venerunt contra ciuitatem prenestinam: vbi sunt due columne: et ibi eum gladio percusserunt sub die quintodecimo kalendas septembris. Corpus eius nocte sublatum est a christianis: et positum miliario vno a ciuitate in agro: in sarcophago nouo nutu diuino ibi inuento. Eodem die rome in festo phillippi natal beatorum presbyterorum ioannis et crispi: qui persecutione diocleciani et maximiani: multa sanctorum corpora officiosissime sepelierunt Quorum meritis et ipsi postmodum sociati: gaudia vite meruerunt.

In octaua assumptionis. Le. i.

Fratres dilectissimi cum aliquid in amore creatoris a creatura eius dignis laudibus predicatur: aut extollitur: ad eius proculdubio laudem refertur: qui auctor ipsius operis inuenitur. In laudabili enim et mirabili artificio: quicquid in eo magis laudibus celebratur: ad laudem artificis iure colligitur

Sicut scriptum est. Laudate dominum: in sanctis eius. Illud in p̄mis dilectissimi gratie vestre humiliter peto: vt veniam detis presumptioni vel imperfectioni mee: qui cum sim tardus ingenio: indoctus eloquio: ex amore tamen quod in assumptione sancte ꝛ gloriose virginis marie matris dn̄i nr̄i iesu christi legatur: more infantium balbutientium susurrare conatus sum. Qui enim se sponte ad hoc ingerūt: qđ digne explere ope nequnt: ab oīpotēte dn̄o nō tam effect⁹: quā volūtas reqritur: ꝫm qđ scriptū est. Glo͞ria in excelsis deo: ꝛ in terra pax hoib⁹ bone voluntatis. Tu autē. Lec. ij

Est igitur venerabilis virgo maria mater domini nostri iesu christi: secūdū carnē ex semine abrahe: ex tribu iuda: virga iesse: clara ex stirpe dauid: filia hierusalē: stella maris: ancilla dei: regina gentium: domina regū: sponsa dn̄i nostri iesu christi: conditoris templum: spiritus sancti sacrarium: velut columba speciosa. Pulchra vt luna: electa vt sol: initiū fidei: imperiū e ue: reparatio vite: ianua celi. Dec⁹ mulierum: caput virginū: hortus cōclusus fons signatus: puteus aquarum viuentium. Multiplicata vt cedrus libani: florens vt palma: velut oliua fructifera in domo dei. Uirgo sancta: virgo prudens: ꝛ vna ex numero prudentiū virginū Uirgo pulcherrima: v̄go pudica: corpore decora: animo fulgida: fide ꝑspicua: mente p̄clara: amore virginitatis deuota. Tu autem.

Ad obediendū parata: in ministerio credito cauta: Lec. iij. in persecutione pacifica: in passione xp̄i mente cōpassa. A prophetis predicta: a philosophis sanctis prefata: ab angelis salutata: a spiritu sācto fecūdata: atq₃ ab eo obumbrata. Seminis virilis ignara: prole filij fecūda. Uirgo innupta: ex filio leta. Fide cōcipiens: gaudio pariēs: virgo ante partū: v̄go ī partu: ꝛ v̄go post partū Quē mūd⁹ tot⁹ nō capit: in suo sacrato aluo hec īclusit v̄go. Qui mūdū pugillo tenet. Hec btissima v̄go pānis inuoluit: ac in p̄sepe reclinauit. Et q̄ p̄sentia maiestatis sue in celis āgelos pascit: v̄go hec sacra sacrato vbere in terris aluit lacte. Et insup ad cui⁹ arbitrium totus orbis terrarum regitur: huius gloriose virginis arbitrio conditor mundi infans nutritur. Et sub cuius defensione proteguntur regna terrarum: cum eo ipsa preciosa virgo Maria fugit in egyptum. Et qui totum mundum quasi in statera suspensum tenet: in cruce cōfixum: virgo maria cernēs aspexit. Qui presentia maiestatis e celis nūquam defuit: ascendentem in celū ocu lis proprijs cōtēplata eē virgo maria credit᷑. Lec. iiij

O Btissima ꝛ scissima oĩuz femiarũ maria: quã felicit̃ terris remanes: qꝛ filiũ tuũ: immo dñz tuũ redẽptorẽ nr̃z iesũ xp̃z i celos ꝑmitis: immo eni tu multũ beatius ꝛ felici⁹ celũ penetras: qꝛ tuũ filium in diuinitatis gl̃ia sedere ad dexterã pr̃is nõ ignoras. O beatissima ꝛ gl̃iosa celebratio noctis isti⁹: in q̃ virgo mirabilis maria cum laudibus celestis militie: poli aula cũ ineffabili triumpho excipitur: ex cuius carne dñs iesus ꝟbũ caro efficitur: ꝛ eam in immortalitatis gl̃iam trãsmutatã: ac sup angelos eleuatã: nullus fideliũ ãbigit.

Lectio. v.

O Dilectissimi si permittere tur nobis scire: qd̃ tñ nec mens hũana corde cõcipit: nec ore ꝑmit: quãtus famulat⁹ scõꝝ aiarũ: q̃ reuerẽtia gaudẽs sãctorum agelorũ spirituũ aie beate marie ĩpendit: cui⁹ filiũ dñz nr̃z iesũ xp̃z sup se eleuatũ gaudẽtes cernũt: cernẽtes ĩherẽt: ĩherẽtes ĩmortali ĩmortalit̃ viuũt. Agite ĝ nũc gaudẽtes qd̃ agit̃: celebrate solẽnit̃ qd̃ celebrat̃: ꝛ a cordib⁹ vr̃is pigriciã mali torporis excludite. Quo excluso: aĩos vr̃os flãma scĩ amoris accẽdite: votis cãtilene sẽsũ acomodate. Sapiẽter psallite: ꝛ iter hec vt ĩserar ꝑcibus vr̃is apud ĩtercessionẽ beate marie quã sũmo cordis desiderio amãtes colitis: humilit̃ deprecor exposcite. Et qꝛ meruit mr̃ effici creatoris nr̃i: eã habere apud filiũ suũ immo dñm suũ ꝛ redẽptorẽ nr̃z ĩ tutricẽ: ꝛ in oĩb⁹ habeam⁹ auxiliatricẽ. Et qꝛ meruit virtute altissimi obumbrari: nos mereamur eius ꝑcibus adiuuari: ipso adiuuante q viuit ꝛ regnat in scl̃a scl̃orum amẽ.

Lec. vj.

C Elebritas hodierna nos ammonet: vt in laude virginis ĩmorari debeamus. Quia reuera dignum est: vn in die tante genitricis: laudes dñi non sileat lingua carnis. In hac siq̃dẽ die cõpetenter beata virgo maria sponsa illa celestis libere ꝓclamat. Tenuisti manum dexteram meam: ꝛ in voluntate tua deduxisti me: et cum gloria assumpsisti me. Hodie inquam: ꝛ ipsa congrue a sponso audit. Ueni proxima mea: sponsa mea: columba mea. Quoniã ecce hyems transijt: pluuia abijt. Ipsa quoqꝫ iam beata: respondit. Flores visi sunt in terra: nam tempus sectionis aduenit. Anima exultabit in domino: ꝛ letabitur super salutare eius. Et in domino laudabitur anima mea: audiant mansueti ꝛ letentur. Et credo videre bona dñi: in terra viuentium. Videamus itaqꝫ fratres: que sit virgo tam sancta: ad quam spiritus sanctus venire dignatus est. Que tã speciosa: quã de⁹ elegit spõsã. Que tã casta: vt possit virgo eẽ post partũ. Hec est dei templũ: fõs ille signat⁹: ꝛ porta

in domo domini clausa. Ad hãc vtiq sanctus descendit spiritus huic virtus obũbrauit altissimi: ex ea potens virtutũ xp̄s egreditur. Hec est immaculata ortu: fecũda partu: virgo castitate. Hec cõcepit virgo: non ex viro: sed ex spiritu sancto. Hec peperit non dolore: sed gaudio. Hec nutriuit angelorũ ⁊ hominũ cibum. Felix certe: et omni laude dignissima: q̄ sine humano semine celestem seculo ꝓtulit panẽ: et mũdo genuit saluatorem. O fidei pactũ: o fidei secretũ: promittit virgini angelus filiũ nasciturũ: virgo gaudet: cupitq efficit mater. Vere magnũ et salutare mysteriũ: que sic peperit: vt et mater et virgo dici possit. Lacta maria creatorem tuum: lacta panem celi: lacta preciũ mũdi. Prebe sugenti mamillam: vt pro te ipse prebeat percutienti maxillam. Scd̄m lucam.

IN illo tẽpore: Intrauit dominus iesus in quoddã castellum: et mulier quedam martha nomine excepit illũ in domum suã et huic erat soror nomine maria. Expositio. Lec. vij.

HEc lectio superiori pulcherrima ratiõe ꝯnectit. Que videlicet illa de dilectione dei ⁊ ꝓximi verbis ⁊ parabolis: hec aũt ipsis rebus veritatem designat. Due quippe iste domino dilecte sorores: duas vitas spirituales qb' in p̄senti sancta exercet eccl'ia: demõstrãt. Martha qdẽ actualẽ: q̄ ꝓximis in charitate sociamur. Maria vero cõtẽplatiuã: q̄ ad dei amorẽ suspiram'. Actiua enim vita ẽ: panẽ esuriẽti tribuere: v̄bo sapiẽtie nesciẽtẽ docere: errãtẽ corrigere: ad humilitatis viã superbiẽtẽ ꝓximũ reuocare: ĩfirmãtis curã gerere: q̄ singulis qb'q expediãt di. pensare: et commissis nobis qualiter subsistere valeant prouidere. Lec. viij.

COntẽplatiua vero vita ẽ: charitatẽ q̄ ẽ dei ⁊ ꝓximi tota mẽte retinere: sz ab exteriori actiõe qescere: soli desiderio conditoris inherere: vt nihil iã agere libeat: sz calcatis curis omnib' ad vidẽdã faciẽ creatoris sui anim' inardescat: ita vt non iã nouerit carnis corruptibilis põd' cũ merore portare: totisq desiderijs appetere: sed illis hymnidicis ãgelorũ choris interesse: admisceri celestib' ciuib': de eterna ĩ cõspectu dei incorruptiõe gaudere. Que etiã sedẽs sec' pedes dñi: audiebat verbũ illi'. Martha aũt satagebat: circa frequẽs ministeriũ. Hoc vtriq vite cõgruere nemo qdẽ dubitet. Et ꝯtẽplatiue qdẽ vniformis ꝑfectio ẽ: exutã mẽtẽ a cũctis habere terrenis eãq quãtũ humana inbecillitas sinit: vnire cũ xp̄o. Actiue vero quam frequẽs sit ministeriũ: gentiũ magister edocet: q creberrimis epistolarũ dictis: suos ꝓ xp̄o terra marisq la

bores suaqꝫ pericula cōmemorat: in qb⁹ etiam visiones et reuelationes domini cōmendans: nō min⁹ se in speculatiua virtute qđ pro paucis ē imitabile: cōsūmatuꝫ fuisse significat. Unde dicit. Si ue enim mente excedimus deo: siue sobrij simus nobis. Lec. ix.

Quę stetit et ait. Dñe nō est tibi cure: qđ soror mea relinqt me solā ministrare? Dic ergo illi vt me adiuuet. Ex illoꝝ psona loquif: q adhuc diuine cōtēplationis ignari: solū qđ est fraterne dilectionis opus deo placitum ducūt: ideoqꝫ cunctos q christo deuoti esse velint: huic mācipādos autumāt. Et bene martha stetisse: maria secus pedes domini sedisse dscribif: qꝛ vita actiua laboriose desudat: in certamine. Cōtēplatiua vero sine peccatis vicioꝛqꝫ tumultib⁹ optata iā in xpo mētis quiete perfruif. Et respōdens: dixit illi dñs. Martha martha sollicita es: et turbaris erga plurima. Porro vnū est necessariū homini eē diffinies: q deo iugif inherere desiderat: dicēs. Mihi aūt adherere deo bonum est: ponere in domino spē meam. Et alibi. Unā peti a dño hāc requiram: vti nhabitē in domo domini omnibus diebus vite mee. Ut videam volūtatem domini: et visitē templū sanctum ei⁹. Una ergo et sola est theorica: idest cōtēplatio dei: cui merito omnia iustificationū merita vniuersaqꝫ vītutum studia postponūtur.

Eodē die timothei et simphoriani

Rome via ostiensi in cimiterio eiusdē nata (Lc. j. lis sancti thimothei: q ab antiochia veniēs romā sub melchiade papa a sancto siluestro suscept⁹ ē. Qui cū ānū totū et aliquot mēses ibi pdicās: mltos ad xpm cōuertisset: tētus a targnio vrbis pfecto: et lōga carceris custodia macerat⁹: cū sacrificare idolis noluisset: tertio cesus et grauissimis supplicijs attrectat⁹ ad vltimū decollat⁹: iuxta beatū apostolū paulū sepult⁹ est. Scriptū est in historia sancti siluestri sic. Factū est in tēpore illo: vt beatus siluester quēdā virū christianū et religiosum veniētem ab antiochia: christum publice predicantem: tempore psecutionis hospitem suscipet: qđ facere etiā ipsi pōtifices formidarēt. Lec. ij.

Siluester vero nō solū hospitio suscepisse se gaudebat: sed timore abiecto: tā vitā quā perdicationē eius sūmis laudibus cōmēdabat. Qui timothe⁹ p vnū ānū et mēses tres docēs christi veritatē: cū mlti ouersi essēt: dign⁹ martyrio tēt⁹ a populo pagano

rum:et tradit⁹ est targnio vrbis p̄fecto. A quo tormētis plagarū et longa carceris custodia maceratus: quasi bonus athleta dei cū sacrificare idolis noluisset: tertio cesus tertio grauissimis suplicijs attrectat⁹: inter homicidas decollat⁹ est. Quem sanctus siluester occulte medie noctis tempore raptum: ad domū suam attulit. Ibiq́ melchiadem episcopum rogans: venire fecit. Qui cū omnibus sanctis presbyteris ac diachonibus per totam noctem in dei laudibus permanēs: eius martyrium dedicauit. Quedam autem christianissima mulier nomine theone: in suo horto iuxta sepulturam pauli apostoli rogauit memoratum papam: vt suo sumptu edificans ecclesiam sancti thimothei corpus exciperet. Lec. iij.

Quod factum valde placuit omnibus christianis: vt huiusmodi martyr idest timothe⁹: paulo apostolo pro eo quod discipulum eodem nomine habuerat: adhereret. Eodem die augustuduno natalis sācti simphoriani: qui tempore aureliani imperatoris sub eraclio consulari: cū idolis sacrificare nollet: primo verberibus affectus: deinde carcere mancipatus: ad vltimum ceso capite martyrium consumauit vndecimo kalendas septembris. In portu romano: natalis sāctoꝝ peregrinoꝝ martyrū: marcialis: epicteti: saturnini: aprilis: ꝛ felicis: cū socijs eoꝝ. Itē rome beati antonij martyris: q cū esset carnifex: vidit stantē iuuenē cū spōgia: et detergentē latera sanctoꝝ martyrum esubij: pontiani: peregrini: atq́ vincentij: cum suspensi in eculeo cederentur: et mox clamare cepit. Vere deus est christus: quem ij predicant. Et surgens occulte: a rufino presbytero baptizatus est. Et reuersus ad vitelliū: cū se christianū libere fateret̄: capitali sentētia damnat⁹: via aurelia iuxta formam traianam: vndecimo kalendas septēbris sepult⁹ ē.

In natale scti bartholomei aptli.

Ndie tres eē ab historiographis asserūt. (L. j. Prima ē idia q̄ ad ethiopiaz mittit. Secūda que ad medos: tertia q̄ finē facit. Nā ex vno latere tenebraꝝ regionē gerit: ex alio latere mare occeanū. In hāc g idiā veniēs bartholome⁹ apl̄us: ingressus ē tēplū i quo erat idolū astaroth: ꝛ q̄si pegrin⁹ ibi māere cepit. In hoc idolo demō talis erat: q diceret se sanare lāguētes: ꝛ cecos (sine dubio quos ip̄e ledebat) illuminare. Erāt enī sine dō ꝟo boīes illi: ꝛ necē erat vt a deo falso ludificarēt. L. ij

DEe9 aũt falsus hac arte illudit eos: q verũ deũ nõ habẽt. Facit eis dolores: infirmitates: damna: pⁱcula: ꝛ dat respõsa vt sacrificẽt ei: q̃si sanandi ab eo: hoc videt stultis: qḋ sanet: Ille aũt nõ sanãdo subuenit: sꝫ a lesione cessando. Et cũ desinit ledere curasse putat. Unde factũ ẽ vt sãcto bartholomeo aplo ibi manẽte: nulla respõsa daret astaroth: ꝛ nulli poterat ex his quos leserat (subuenire.

OUmqꝫ iã plenũ eẽt lãguẽtib9 tẽplũ: ꝛ quo tidie sacrificãtibus nullũ daret astaroth responsum: infirmi autem ex longiquis regionibus adducti iacebant. Et cum neqꝫ sacrificando: neqꝫ se ipsos more bachantum: laniando proficerent perrexerunt in aliã ciuitatem: vbi aliud demonium colebatur cui nomen erat berith. Et illi sacrificantes ceperunt inquirere: quare deus eorũ astaroth: non eis daret responsa. Respõdens autem berith: dixit. Quia deus vester sic captiuus et religatus tenetur: vt neqꝫ respirare neqꝫ loqui audeat: ex illa ora qua ibi apostolus dei bartholome9 ingressus ẽ. Dicũt illi. Et qs ẽ iste bartholomeus? Respõdit demõ. Amic9 dei ẽ omnipotentis: ꝛ ideo huc venit in istã ꝓuinciaꝫ: vt nnmina q̃ colunt indi euacuet. Dixerunt aũt cultores idoli. Dic nobis signa ei9: vt possimus inuenire eum: qꝛ inter multa milia hominum: non possum9 cognoscere eũ. L.iiij.

REspõdẽs aũt dmõ: dixit. Capillo nigro capitis ꝛ crispo: caro candida: oculi grãdes: nares equales ꝛ directe: aures coopte crine capitis: barba plixa: habẽs paucos canos. Statura eq̃lis: q̃ nec breuis nec lõga possit aduerti. Vestit colobio albo induit et pallio purpureo: p singlos ãgulos: mittit singlas gẽmas purpureas. Uiginti sex anni sunt ex quo nũquã sordidantur vestimẽta ei9 et nunquam veterascunt. Similiter et sandalia eius per vigiti sex annos: nunquam veterascunt. Centies flexis genibus per diem: centies per noctem orat deum. Uox eius quasi tuba vehemẽs est. Ambulant cum eo angeli dei: qui non permittũt eum fatigari: nõ esurire. Semper eodem vultu: eodem animo perseuerat. Omni hora hilaris et letus permãet. Omnia preuidet: omnia nouit: omnẽ linguam omnium gentium et loquitur: et intelligit. Ecce et hoc quod vos interrogatis, et quod ego do responsum de eo iam nouit: ãgeli dei famulãt ei: ꝛ ipsi nũciãt ei. Et cũ ceperitis eũ q̃rere: si vult ostendet se vobis: ꝛ si nõ vult nõ potestis videre eũ. Lec. v.

REgo aũt vos: vt dũ eũ inueneritis: rogetis eũ: vt huc nõ veniat: et hoc mihi nõ faciant angeli q cũ eo sũt: quod fecerunt

college meo astaroth. Et hec dicēs demon: cōticuit. Revertentes autē ceperūt circuire omniū peregrinoꝝ hospitales: atq; aspicere vultus: et habitū singuloꝝ ꝑ duos dies: et non invenerūt. Factū est aūt: vt qdā plen⁹ demonio: clamaret et diceret: apl'e dei bartholomee: incēdūt me orationes tue. Tūc dixit ei apl'us. Obmutesce: et exi ab eo. Et statim liberat⁹ est homo: q per multos ānos fuerat fatigat⁹ ab eo. Polemi⁹ aūt rex provincie illi⁹: cū haberet filiaꝫ lunaticā: nūciatum est illi de hoc demonioso. Et misit: et rogavit eū dicēs. Filia mea male vexat᷑: peto vt sicut liberasti pseustium qui multos annos passus est: ita et filiam meā sanes. Lec. vi.

Exurgens aūt: perrexit cū eo. At vbi vidit eā apostolus catenis strictā: q₂ omnes morsu attractabat: ⁊ quos poterat tenere scīdebat: ⁊ cedebat ⁊ null⁹ ausus erat accedere ad eā: iussit eā solui. Dicūt ei ministri. Et qs ausus ē manū mittere ad eā? Dicit eis apostol⁹. Jā ego victū teneo inimicū: q in ipsa erat: et vos adhuc timetis? Exuite et soluite eam ⁊ lavate: et reficite eam: et crastino mane adducite eam ad me. Euntes autem fecerūt sicut iussit apostolus: et vltra eā penitus non potuit vexare demō. Tūc rex oneravit camelos auro: argento: gēmis ⁊ vestibus: et cepit q̄rere apostolum: et penitus nō invenit eū: ⁊ reportata sunt omnia ad palaciū. Factū est autem cū transisset nox: et aurora diei futuri iciperet: apparuit apostol⁹ solus: cū solo rege ostio clauso in cubiculo eius: ⁊ dixit ei. Ut quid me q̄sisti tota die cū auro et argento et gemmis ⁊ vestibus? Ista munera eis sunt necessaria: qui terrena querunt. Ego autem nihil terrenum: nihil carnale desidero. Unde scire te volo: quia filius dei dignatus est per vterum virginis nasci cum homine ita: vt homo in vtero virginis concept⁹ esset: ⁊ secum ipsa sacrata virgo haberet dominū: qui fecit celū ⁊ terram: et omnia que in eis sunt. Ad vltimum in albano que alio nomine vocatur abdiopolis maioris armenie vrbe: vivus a crudelissimis barbaris excoriatus: ⁊ sic consumato martyrio ibidem sepultus est.

In illo tēpore: facta est cōtētio inter discipulos iesu: qs eoꝝ videret᷑ esse maior. (Scdm lucā. Omelia venerabilis bede presbyteri. Lec. vii.

Sicut bonis eē mos solet in scripturis: sēper exēpla patrū ꝑcedētiū qb⁹ ad meliora ꝓficiāt: qb⁹ agnitis ⁊ de suis actib⁹ hūilit̄ ingrere: sic e cōtrario reprobi si qd forte in electis rep̄hēsibile repererint: quasi suas ex eo neqcias obtecturi: aut ꝓ iusto ō̄fensuri: libētissime solēt āplecti. Ideoq; mul

to ardẽtius diligunt: quod facta est cõtentio inter discipulos xpi quis eorum videretur ee maior: quã quod multitudinis credẽtiũ erat cor vnũ: et aia vna. Multi recolũt tenaciꝰ quod facta ẽ dissensio inter barnabã et paulũ: ita vt discederent abinuicẽ: quã quod idẽ paulus ait. Cũ eni sint iter vos zelꝰ et cõtẽtio: nõne carnales estis? Quasi nobis infirmitas sanctorum imitanda pponatur: et non illud potiꝰ: quia cõualuerũt de ifirmitate fortes facti sũt in bello: hoc maxime i loco vbi et ipsa cõtẽtionis eorum causa ẽ nobis incognita. Neqz eni incredibile est: quia iuxta hoc quod alibi precipitur cõtendite intrare per angustam portam: honore se inuicem preueniẽdo certarẽt. Lectio. viij.

Verũ qlibet ex causa cõtẽderẽt: nos potiꝰ nõ carnales adhuc discipuli qd gesserit: sz spũalis magister qd iusserit videamꝰ. Dixit autem eis. Reges gentium dominãtur eorũ: et qui potestatem habent super eos benefici vocantur. Vos autem non sic. Sz qui maior est in vobis: fiat sicut minor. Et qui precessor est: sicut ministrator. Certantibus de prioratu discipulis: pius magister eos non iniste contentionis arguit: sed formam quam sequãtur humilitatis modesta ratione describit. In qua tamen forma obtinenda maiores et precessores: idest doctores ecclesie non minima discretione opus habent. Ne velut reges gentiuz instent dominari subiectis: seqz ab eis gaudeant superuacuis laudibus attolli: sz ad exẽplum regis eterni: quasi minores eis quibus regendis presunt efficiantur ac ministri. Quia nimirum necesse est: vt sic bene agentibus per humilitatem sint socij: quatenus contra delinqntiũ vicia per zelum iusticie sint erecti: vt et bonis in vllo se preferant. Et cũ prauorum culpa exigit: potestatem protinus sui prioratus agnoscant. Ne enim presidentis animus ad elationem potestatis sue delectatione rapiatur: recte per quendam sapientem dicitur. Ducẽ te cõstituerũt: noli extolli: sed esto in illis: quasi vnꝰ ex illis. Lec. ix.

Hinc etiã petrꝰ ait. Nõ dominãtes i clero: sz forma facti gregi. Et tamẽ nõnũquã grauiꝰ delinqt: si inter diuersos plꝰ eqlitas quã disciplina custodit. Heli enim falsa pietate superatꝰ: ferire heli delinqntes filios noluit: apud districtũ iudicẽ semetipsũ cũ filijs crudeli damnatione percussit. Unde necesse est: vt rectorẽ subditis et matrẽ pietatis: et patrẽ exhibeat disciplie: atqz inter hec sollicita circũspectione puidendum: ne aut districtio rigida: aut pietas sit remissa. Nam quis maior est: qui recumbit: an qui ministrat? Nõne qui recũbit? Ego autem in medio vestrum sum: sicut q mi

nistrat. Ad verba exhortationis suimet adiūgit exempla: q̄ ioānes euangelista plenius cōmemorans inter cetera scribit. Si ego laui vestros pedes dominus et magister vester: et vos debetis alterius lauare pedes: quamuis etiam ministrando verbo possint omnia q̄ deus in carne gessit intelligi. Nā et ipsum sui sanguinis sacramentū ministrandum nobis esse effūdere significat cū dicit. Sicut filius hominis non venit ministrari: sed ministrare: et dare animam suam redemptionē pro multis. Et hoc quoq̄ maioribus ecclesie precipue ministrādi genus immitandum ostēdens: vt nō solum misericorditer elemosinam doctrine salutaris: et spiritualis exempli ministeria fratribus impendamus: verum etiā sicut ille pro nobis animam suam posuit et nos pro inuicem ānimas ponere discamus.

In natale sci genesij martyris. Le. j

Natalis sancti genesij arelatensis: qui ante tribunal iudicis exceptoris functus officio: cum impia quibus christiana congregatio puniri videbatur edicta nollet excipere: proiectis in publico tabulis se xp̄ianū eē testatus abscessit. In quē respiciēs iudex: dixit. Desperate: iussa iperatorū iniq̄ sūt ⁊ insania? Genesius sctūs dixit. Uere stulta sunt valde: ⁊ nimis praua. Preses dixit. Quid ē qd agis genesi? Nescio q̄ demētia te video furiisse arreptū: sed cōsidera tecū: et omitte verba insipiētiū: q̄ in contumeliā ipatorū loqueris. Et aperi codices tuos ad iplēdū officij tui locū: vt iussa sacra gestis nostris inserēdo publicēt. Lec. ij.

Genesius aūt scūs cū maiori strepitu vocis: proiecit tabulas ante pedes iudicis: dicēs. Nulla ē amētia: neq̄ contumacia iussa nequissima renuere: atq̄ respuere malū: qd ad cltură demonū ptinct. Hoc audiēs iudex: dixit. Custodiat p̄ foribus: dū ea q̄ suscepta sūt precepta sacra pro salute imperatorū apd acta ditiōis mee incorporēt vt paulo post piculū nrm plenius iterroget: q̄ temeritate ausus fuerit in iniuriā imparatorū tā infaustis verbis insurgere. Et si de errore suo prouolutus genibus: ad vultus dnōrū suorū iperatorūq̄ nrōrū cōualuerit: indulgētiā petēs: ⁊ obediēs fuerit ad vota triūphaliuz exoluēda: ⁊ diis magnis sacrificauerit: venia illi tribuat. Si aūt perdurat in hac pstiterit ptinacia quā cepit: sentētiā q̄ le meret blasphemus ac rebellis imperatorū nostrorum accipiat. Lec. iij.

Gelcum eiectus esset de auditorio sanctus genesius: et omne officium ad audienda sacra esset sollicitum: videntes eum hilari vultu: ac securum sedentem sibi: et ipsi sicuti fuerunt: erant in obsecratione eius. Sed genesius sanctus: cuius iam christus totus erat in corde: vt in nullo a preceptis euangelicis actu amore martyrii deuiaret: quibus declinare persecutionis impetum vel permittimur vel iubemur: in alia atque alia non solum latebra: sed etiam ciuitate mutata secundum quod in alio loco scriptum est: spiritus quidem promptus est: caro autem infirma: stupentibus in re officialibus sub terfugit ab eis. Et cum confecta fuissent gesta legationis sacre: iussit iudex sanctum genesium intromitti: atque offerri sibi. Lec. iiii.

Requirentes autem eum: minime inuentum: nunciatum est iudici eum in fugam conuersum. Hec audiens iudex: indignatione animi commotus: ac furialibus stimulis accensus: iussit eum omni instantia perquirendum: et vbi inueniri potuisset gladio crudelissime pene afficeret. Genesius autem sanctus cum esset in loco abdito non infirmitate spiritus: sed carnis titillatus trepidatione pro confirmatione fidei: et quoniam nec dum erat ex aqua et spiritu sancto renatus: veniens occulte ad antistitem catholice fidei: donum baptismatis postulauit. Sed ille pro temporis angustia vel inuenili etate diffidens: perurgentia illius vota distulit: ac fideliter indicauit: quod plenam consumationem daret huius muneris prompta pro christo cruoris effusio. Lec. v.

Hec quidem cunctatio sacerdotis: diuino vt extimari certum est nutu atque iudicio procurata vel disposita est: vt circa eius solemnem consecrationem officia humana cessarent: cui baptismatis duplex gratia: ex vtroque scilicet christi latere: aqua et sanguis paratur: sed iam dominus per spiritum sanctum intima futuri martyris scrutatus archana: subinde constantiam passionis quam fecerat et videbat: neque patiebatur differre coronam: cum sciret paratam esse victoriam. Ideo percussoribus suis obtulit: et his quorum in eundem auiditas crudelitatis inhiabat ostendit. Lec. vi.

Sed sanctus genesius: vbi sensit ab inquirentibus se inuestigatum: instinctu dei rodanum petiit: et sancta fluuio membra commisit: vt eum illic qui iordanis vndis palam baptizatus est hic occultus baptista purgaret: et mutuo alternoque mysterio et aquis corpus: et aqua corpore consecraretur. Et hec causa profecto extitit: vt natandi adminiculo ad ripam alternam perueniret. Et exemplo beatissimi petri ad christum tendens: per summa gurgitum immitatus: christo sponsore transfretando in vlteriora fluminis: deuenit

in eundem locum: quē ad honorē effusi sanguinis gloriosi dn̄s elegerat. Et securū iā ex alia parte: impius prospiciendo pcussor: rapidus assequitur. Et euaginato gladio: ictu festinātē ad dn̄m aīaꝫ vinculis quibus tenebatᷣ absoluit. Tu autē.

Secundum lucam.

IN illo tp̄e: dixit iesus turbis. Siqͣs venit ad me: ꝛ nō odit patrem suum ꝛ matrem vxorē ꝛ filios: ꝛ fratres ꝛ sorores: adhuc autem ꝛ animā suam: non potest meus esse discipulus.

Omelia beati gregorij lectionis eiusdem habita ad populū in basilica sancti sebastiani. Lectio. vij

SI consideremus fratres charissimi: que et quāta sunt q̄ nobꝭ promittuntᷣ in celis: vilescūt aīo oīa q̄ habētur in terris. Terrena namqꝫ substantia eterne felicitati comparata: mors est potiꝰ dicenda quā vita. Ipse enim quotidianꝰ defectus corruptionis: quid est aliud ꝙ quedam prolixitas mortis? Que autē lingua dicere: vel quis intellectus capere sufficit: illa superne ciuitatis q̄nta sint gaudia: angelorū choris interesse: cum beatissimis spiritibus glorie conditoris assistere: presentē dei vultū cernere: incircūscriptum lumen videre: nullo mortis metu affici: incorruptionis ꝑpetue munere letari? Sꝫ ad hec audita inardescit animꝰ: iāqꝫ illic cupit assistere: vbi se sperat sine fine gaudere. Sꝫ ad magna p̄mia peruenire nō potest nisi ꝑ magnos labores. Vn̄ ꝛ paulꝰ egregius p̄dicator dicit. Nō coronabitᷣ quis nisi q legitime certauerit. Delectet igitur mētem magnitudo premiorū: sed non deterreat certa

VNde ad se venientibꝰ: veri (men laborum. Lectio. viij.
tas dicit. Si quis venerit ad me: ꝛ non odit patrē suū: ꝛ matrē ꝛ vxorem: ꝛ filios: ꝛ fratres ꝛ sorores: adhuc autē ꝛ animā suā: nō potest meus esse discipulus. Sed pcunctari libet: quomodo parētes ꝛ carnalitᷣ propiquos precipimur odisse: qui iubemur ꝛ inimicos diligere. Et certe de vxore: veritas dicit. Quos deꝰ coniunxit homo non separet. Et paulus ait. Viri diligite vxores vr̄as: sicut ꝛ xp̄s ecclesiam. Ecce discipulus vxorē diligēdā p̄dicat: cū magister dicat. Qui vxorem non odit: non potest meus esse discipulus. Nunquid aliud iudex nunciat: aliud preco clamat? An simul ꝛ odisse possumus: ꝛ diligere? Sꝫ si vim p̄cepti perpēdimꝰ: vtrūqꝫ agere per discretionē valemus. Vt eos qui nobis carnis cognatione coniuncti sunt: ꝛ quos proximos nouimus diligamus: ꝛ quos aduersarios in via dei patimur: odiendo ꝛ fugiendo nesciamus.

Quasi enim per odiū obligatur: qui carnaliter sapiens dū praua nobis ingerit: nō auditur. Ut aūt dñs demonstraret hoc erga proximos odiū: non de affectione peederet: sed de charitate addidit protinus dicēs. Adhuc autē: 7 animā suam. O diste itaqz precipimur proximos: odisse 7 animam nostrā. Constat ergo: q2 amando debet odisse proximum: qui sic eum odit: sicut semetipsum. Lu āt Tunc etenim nr̄am animā bene odim⁹: cum ei⁹ Lec. ix carnalibus desiderijs non acquiescimus: cum eius apetitus frangimus: cum eius voluptatibus reluctamur. Que ergo cōtēpta ad meli⁹ ducit: q̄si p odiū amat. Sic nimirū exhibere ꝓximis nr̄is odij discretione debem⁹: vt in eis 7 diligam⁹ qd̄ sunt: 7 habe am⁹ odio qd̄ i dei nobis itinere obsistūt. Certe dū paul⁹ hierosolymā p geret: ꝓpheta agab⁹ zonā illi⁹ apprehēdit: suisqz pedib⁹ alligauit dicēs. Uirū cuius hec zona est sic alligabunt in hierusalē.

In festiuitate sancti augustini epis

Apud affricam depositio sancti (copi. Le. i. augustini. Ex prouincia igitur hic affricana: ciuitate tagastensi: de numero curialium parētib⁹ honestis 7 christianis progenitus est augustinus: alitusqz et nutritus eoꝝ cura 7 diligētia: ipensisqz secularibus litteris eruditus: apprime omnibus videlicet disciplinis Ibut⁹: quas liberales vocant. Nā 7 grāmaticam p̄us in sua ciuitate 7 rhetoricā in affrica: hanc apud cartaginem postea docuit. Consequēti etiam tēpore transmare in vrbe roma: 7 apud mediolanū vbi tūc iperatoris valentiniani minoris comitatus fuerat constitutus: in qua vrbe tunc episcopatū ad ministrabat acceptissimus deo 7 optimis viris preclarissimus sacer dos ambrosius: hic interea verbi dei p̄dicatorē frequentissime in ecclesia disputationibus adstans: in populo intendebat suspensus atqz affix⁹. Uerum aliquādo manicheorū apō cartaginē adolescens fuerat errore seductus: 7 ideo ceteris suspensior aderat: ne qd vel pro ipsa vel contra ipsam heresim diceretur. Et prouenit clementia dei liberatoris sui sacerdotis cor pertractādi: vt cōtra illū incedentes legis soluerentur questiones. Lec. ij

At qz ita edoctus: sensim atqz paulatim heresis illa miseratione diuina eius ex aīo pulsa est. Protinusqz in fide catholica confirmatus proficiendi in religione eiusdem amoris ardor inhia

tus est: quo propinquātibus sanctis diebus pasche: salutis aquā perciperet. Et factum est diuina prestāte opitulatione: vt p illum tantū atqꝫ talem antistitē ambrosiū: ⁊ doctrinam salutarē ecclesie catholice ⁊ diuina pciperet sacramēta. Moxqꝫ ex itimis cordis medullis: spem omnē quā habebat in seculo dereliquit: iā nō vxorem: non filios carnis: nō diuitias: non honores seculi querēs: s; deo seruire cū suis studuit: ⁊ in illo ⁊ ex illo pusillo grege studens: quē dn̄s alloqtur dicens. Noli timere pusillus grex: q꞉ cōplacuit patri vr̄o dare vobis regnū. Lec. iij.

Vendite que possidetis: ⁊ date elemosynā: ⁊ illud quod dicit iterū dn̄s: idē vir sanctus facere cupiens: si vis esse pfectus vēde oīa q̄ habes ⁊ da pauperibus: ⁊ habebis thesauros in celis: ⁊ veni sequere me. Sup fidei fundamētū edificare cupiēs: non ligna: fenū: ⁊ stipulā: s; aurū: argētū: lapides preciosos. Et erat annis tūc maior natu triginta: sola supstite matre sibiqꝫ adherente ⁊ de suscepto eius ꝓposito seruiēdo deo amplꝰ quā de charis nepotibus exultante. Nam eius pater: ante defūctus erat. Renūciauit etiā scholasticis quos rector docebat: vt sibi magistrū aliū prouiderēt: eo qꝺ seruire deo ipse decreuisset. Ac placuit ei percepta gratia cum aliis ciuibꝰ ⁊ amicis suis deo pariter seruientibꝰ ad affricā ⁊ ad proprias domū agrosqꝫ remeare. Ad quos veniens: ⁊ in quibus cōstitutus ferme triennio: ⁊ a se iā alienatus cū ijs q cidē adherebāt: deo vacabat ieiunijs: orōibꝰ: bonis operibus: in lege dn̄i meditans die ac nocte: ⁊ de ijs q̄ sibi deus cogitandi atqꝫ orandi itellectu reuelabat: ⁊ presentes ⁊ absentes sermonibꝰ ac libris docebat. Lec. iiij.

Eodē itaqꝫ tpe in ecclesia hipponēsi cathedrali: valeriꝰ sctūs episcopatū gerebat. Qui cū flagitāte ecclīastica necessitate: de puidēdo ⁊ ordinādo p̄sbytero ciuitatis plebē de his alloqutur ⁊ exhortaꝛ: iā sciētes catholici sci augustini ꝓpositū ⁊ doctrinam manū iniecerunt: qm̄ ⁊ idē in populo securus ⁊ ignarus astabat. Solebat aūt laycus vt nobis dicebat: ab ijs tātū eccl̄ijs q̄ nō habebat episcopos suā abstinere p̄setiā. Cū ergo tenuerūt eū: ⁊ vt in talibus cōsuetudo est: ep̄o ordinādū intulerūt: oībus vno cōsensu ⁊ desiderio fieri perficiqꝫ petētibus: magnoqꝫ studio ⁊ clamore flagitantibus: co tn̄ flēte. Et eorū vt voluerūt cōpletū est tādē desideriū. Factus itaqꝫ p̄sbyter: monasteriū intra ecclesiā mox instituit: ⁊ cum dei seruis viuere cepit: ſm modū et regulam sub sctis apostolis constitutam. Tu autem. Lectio. v.

De sanco augustino.

MAxime vt nemo quicquam proprium i illa societatē haberet:
sed eis essent omnia communia: ⁊ destribuerentur vnicuiqꝫ si-
cut opus erat: quod iam ipse fecerat prior: dum de transmarinis
ad sua remeasset. Sanctus vero valeri⁹ ordinator eius vt erat vir
pius ⁊ timēs deū: exultabat ⁊ deo grās agebat: ⁊ suas a dño fuisse
ꝑces exauditas: quas frequentissime fudisse narrabat: vt sibi di-
uinitus homo concederetur talis qui posset verbo dei ⁊ doctrina
salubri ecclesiam dei edificare. Cui rei se homo natura grecus: mi
nusqꝫ latina lingua ⁊ litteris instructus minus vtilem ꝓuidebat:
eidemqꝫ presbytero potestatem dedit: se coram in eccl'ia euāgeliū
ꝑdicandi ac frequētissime tractādi: contra vsum quidē ⁊ consue-
tudinē africanaꝝ ecclesiaꝝ: vñ etiam ei nonnulli episcopi detra-
hebāt. Sꝫ ille vir venerabilis ac prouidus: in oriētalib⁹ eccl'iis id
ex more fieri sciens: ⁊ certe vtilitati eccl'ie consulens: obtrectan-
tiū non curabat liguas: dummodo actitaretur a p̄sbytero: qđ ab
episcopo minime impleri posse cernebat. Unde accensa ⁊ ardens
leuata super caudelabrū lucerna: oībus qui in domo dei erant lu-
cebat: ⁊ postea currente ⁊ volante huiusmodi fama: bono ꝑceden
te exemplo accepta ab episcopis potestate: presbyteri nō nulli co-
ram episcopis verbum dei populo tractare ceperunt. Lec. vj

BEatus igit̄ senex valerius ceteris ex hoc āpli⁹ exultās: ⁊ deo
grās agēs de concesso sibi speciali beneficio: metuere cepit
vt ē hūanus animus: ne ab alia eccl'ia a sacerdote priuata ad epis
copatum sanctus augustin⁹ q̄reret̄: ⁊ sibi auferretur. Nā ⁊ id eue
nisset: nisi hoc idem episcopus cognito: ad locum secretū eū trāsi
re curasset: atqꝫ occultū a querētib⁹ minime inuenire fecisset. Uñ
amplius formidans idē venerabil' senex sciēs se corpe ⁊ etate īfir-
missimū egit secretius litteris apud eū p̄matē epm̄ cartaginēsem
allegans imbecillitatē corpis sui etatisqꝫ grauitatē: obsecrās vt
eccl'ie hyponēsi ordinaret̄ episcop⁹: q sue cathedre nō tātū succe-
deret: sed etiā sacerdos accederet augustin⁹. Et que optauit ⁊ ro
gauit satagēs rescripto īpetrauit. Postea petito ad visitandā ⁊ re
concilīādā eccl'iā hyponēsē: tunc primate numidie megalio cala-
mēsi epō: valerio antistite ipsis q forte tūc aderant clericis oīb⁹
hyponēsib⁹ ⁊ vniuerse plebi: ⁊ opinatā cunctis suam insinuat vo-
luntatē: oībus audientibus gratulantibus id fieri: perficiqꝫ ingē-
ti desiderio clamātib⁹ episcopatū suscipe cōtra morē ecclesie suo
viuente episcopo presbyter recusabat. Tu autē.

Decollatio sancti ioānis baptiste.

Assio et decollatio vel potius inuentio capitis beatissimi ioannis baptiste quē herodes tetrarcha vt euangeliste referunt: tenēs ligauit in carcere ppter herodiadē vxorē fratris sui philippi: q2 duxerat eam. Dicebat eni illi ioānes. Nō licet tibi: habere vxorem fratris tui. Hac de causa insidiabat illi herodias: et querebat occidere eū et non poterat. Herodes eni metuebat ioānē: sciens eum virū iustū et sanctū esse. Sed cum herodes ipse die natalis sui ageret filia herodiadis saltante in medio: suadente matre inter delitias et lasciuias conuiuantium: temere ab herode iuratur: et ipse qđ iuratur in nece prophete impletur. Non eni poterat veritas equo animo tolerari: quā hō dei monebat: q2 vicerat regē libido. Uinctus aūt erat sanct⁹ baptista in arabia: castello macheronta. Lec. i. Lectio. ij.

Misso itaq3 spiculatore: decollatus est i carcere: et allatū caput eius in disco: puelle datū est. Qđ audientes discipuli eius: posuerunt illud in monumēto: apud sebastem palestine: q quodā samaria dicta est: vbi p aliquot annos iacuit vsq3 ad tpa iuliani ipsissimi cesaris. Hic iulian⁹ cū xpianis eēt ifestissimus: pagani apd sebasten sepulchrū eiusdē ioannis baptiste inuadunt: ossa dispergūt: eadem rursus collecta et cremata latius dispergūt. Lec. iij.

Sed dei prouidētia affuere quidā ex hierosolymis monachi: q mixti colligentes queq3 ipsi poterāt ablata: ad prēm suū philippum ptulere. Ille confestim hec supra se dicens: tantū thesaurum non pprijs seruare posse vigilijs: ad pontificē maximum tūc athanasium: per iulianū diaconū suum mittit. Que ille suscepta paucis arbitris subcauato sacrarij pariete inclusa prophetico spiritu pfutura generationi postere cōseruauit. Cuius presagiū sub theodosio pricipe per theophilū eiusdē vrbē episcopū est collectū. Qui destructo serapis sepulchro: sancti ioānis ibidē consecrauit ecclīam. Porro caput suū duobus monachis orietalib⁹: qui causa orationis venerūt hierosolymā: idē beatus ioānes iuxta herodis quondā regis habitaculū reuelauit. Qđ deinceps emessā phenicie vrbē platum: et digno honore cultum est. Lec. iiij.

Hodie nobis ioannis virtus: herodis feritas cum fertur confusa sunt viscera: corda tremuerūt: caligauit visus: ebuit ta

tel lectus: aufugit auditus. Aut qd cōstat in sensib⁹ humanis: qn do perdit virtutū magnitudinē: criminū magnitudo. Herodes in quit tenuit ioānem: ⁊ alligans posuit eū in carcerē. Joānes schola virtutū: magisteriū vite: sanctitatis forma: norma iusticie: virginitatis speculū: pudicitie titulus: castitatis exemplū: cōtinētie via peccatorum venia: fidei disciplina. Joānes maior hoīe: par angelis: legis sūma: euāgelij ratio: apostolorū vox: silētiū prophetarū: lucerna mundi: pcursor iudicis: xpī mediator: dñi testis: toti⁹ medi us trinitatis. Et hic tantus dat incestui: tradit adultere: additur saltatrici. Merito ergo cōfusa sunt viscera: corda tremuerūt. Hec vero herodes pphanauit tēplū: sacerdotiū sustulit: cōfudit ordinē: temerauit regnū: corrupit qnicqd erat religionis: qd legis: qd vite: qd morū: qd fidei: quod disciplinē pdidit ⁊ cōfudit. Herodes sicarius in ciues: i nobiles latro: i socios depopulator: i domesticos pdo: plebis interēptor: occisor filiorū: in extraneos homicida: in ppos parricida: inebrians terrā cruore: in siti sanguinis pmanebat. Hinc est qd ioānis sanguinē piū in populo crudelitatis absoluit. Sed ista lectio iā loqtur: herodes inquit tenuit ioānē ⁊ alligauit eum. Qui vincula soluerat peccatorū: vinculis alligatur: vt vincta venia locum venie non relinquat. Lectio. v.

Alligauit eū: ⁊ posuit in carcerē. Herodes tu adulteriū facis: ⁊ in carcerē vadit ioānes. Sic iudicat sedēs i loco iudicis reus in loco vidicis inocētie psecutor. Rogo vbi rerum facies? Ubi forma? Ubi pudor? Ubi estimatio publici cognitoris? Ubi deus? Ubi hō? Ubi fas? Ubi lex? Ubi ipsi⁹ iura nature? Simul oia sūt herodes te agēte: te iudicāte: te viuēte cōfusa. Tenuit inqt ioānē: ⁊ alligās posuit eū in carcere. Herodes te petit causa: te arguūt vincula: te carcer accusat: te deuulgat pducta in publicū pena. Joannes iniuriatur causa custodie. Qui regrit in te inueniet qd puniat in ioanne qd doleat. Joānes orbi notus: fama virtutis cognitus: celebratissimus scītate: dū attrahit ad se inqsitores iniurie: facit vt tuus inotescat incest⁹. Agit vt te habeat cōfusio publica: quē corrigere nō valuit secreta correptio ⁊ priuata. Lec. vj.

Herodē ioānes monitis nō accusatione pulsauit: vtpote amator castitatis quē corrigere voluit: nō perire. Sȝ herodes factibus libidinis ardēs: pire maluit quam redire: ⁊ vxorē fratris illicite possidere: ⁊ placere captiuis criminū. Innocētie inimicis: odio sa fit semp libertas. Nā vt ē cōtraria viciosis: sacrilegis exosa

scitas: inimica castitas impudicis: corruptis integritas: pena lu xuriosis aduersa frugalitas: crudelib⁹ dura semp mia: impijs pi etas nō ferenda. Probat hoc euangelista cum dicit. Dicebat io annes. Non licet tibi accipere vxorē philippi fratris tui. Ecce vn de ioannes ostendit incurrit odiū: q2 arguit criminosos. Dicebat Joannes quod erat legis: quod iusticie: qd erat salutis: certe qd erat nō odij: sed amoris. Ecce qualē cōsecut⁹ est ab impio pro pie tate mercedem. Volens inqt occidere eum: timuit populū facile deuiat a iusticia: qui in causis nō deū sed homines formidat. Hic peccandi differt facultatē: nō aufert volūtatē. Unde etiam quos suspendit a crimine auditores reddit ad crimen: eo estuat animo: quousq3 pficiat quod cogitat malum. Solus enim dei est timor: qui nocētes corrigit: fugat crimina: innocētiā seruat: ppetē tribu it facultatem. Secundum marcum.

In illo tpe. Misit herodes ac tenuit ioānem: 7 vinxit eum in carcerē. Propter herodiadem vxorem philippi fratris sui: q2 duxerat eam. Et reliqua. ¶ Omelia beati gregorij pape.

Ioānes baptista q in spiritu 7 virtute helie vene rat: arguebat herodē: qd nuptias illicitas fecerat. Malebat eni periclitari apud regem quā propter adulatione esse immemor preceptorum dei. Et cum dies oportunus accidisset natalis hero dis: soli mortaliū herodes 7 pharao: diem natalis sui dicuntur ce lebrasse. Verū herodes tanto magis precellit: quanto sanctum doctorem veritatis 7 pconem vite ac celestis regni occidit. Cūq3 introisset filia ipsius herodiadis: 7 saltasset 7 placuisset herodi si mulq3 recumbentib⁹ rex ait. Pete quod vis: 7 dabo tibi: 7 iura uit illi. Tu autem domine. Lec. vij. Lectio. viij.

Non excusatur herodes q propter iuramētū homicidium fece rit: quia forte iurauit ad hoc: vt future occasioni machinas prepararet. Alioquin si hoc iusiurandū fecisse se dicit: si patris: si matris postulasset interitum: facturus fuerat an nō? Quod in se repudiaturus fuit: cōtemnere debuit 7 in propheta. Que cum exi set: dixit matri sue. Quid petam? Et dixit illa. Caput ioannis ba ptiste. Herodias timens ne herodes aliquādo resipisceret: vel phi lippo fratri amicus fieret: atq3 illicite nuptie repudio soluerētur: monet filiam: vt in ipso statim cōuiuio caput ioannis postulet. In digno opere saltationis: indignū petitur sanguinis premium. Tu autem domine. Lectio. ix.

Et contristatus est rex propter iusiurandū. Scelus excusat iu ramento vt sub occasione pietatis ipsius fieret: Quod aūt subiecit: et ppter simul recūbentes: vult omnes sceleris sui esse cō sortes. Et attulit caput eius in disco et dedit puelle: et puella de dit matri sue. Iuxta litteram factum est. Nos aūt vsq₃ hodie: in capite ioannis baptiste cernimus iudeos: christū qui caput pphe tarum est pdidisse. Aliter decollatio ioānis minorationem fame illius: qua christus a populo credebatur insinuat. Sicut exaltatio domini in cruce saluatoris: profectum designabat fidei: quia ipse qui prius a turbis ppheta esse putabatur: dominus prophetarū et christus dei filius a cunctis fidelibus est agnitus. Imminutus ergo capite ioannes: exaltatus est in cruce dominus. Quia sicut idem ioannes ait illum oportet crescere me autem minui: illū qz propheta estimatur christum cognosceret eum qui christus virtu tū sublimitate putabat: xpi esse prophetam decebat intelligi.

In natale scorū felicis et adaucti. L. j

Rome via ostiēsi miliario secūdo ab vrbe natalis beatissimorū martyrum felicis. et adaucti: sub dio cleciano et maximiano imperatoribus: prefecto et iudice drachō. Fuerūt aūt duo fratres nomine et opere felices: ambo presbyteri. Horum senior felix iussiōe imperatorū cū ad secretarium iudicis esset perductus: iuxta templū serapis duz cogeret ad sacrifican dum: exsufflauit infaciē statue eree: et statim cōcidit. Item duct⁹ ad mercurij statuā: in alia edicula simili modo illā exsufflauit: et mox cecidit. Itē ad simulacrū diane: qđ pari modo decidit. Redu ct⁹ ad pfectū ipōnit eculeo: et ingrit qb⁹ hoc maleficijs gessisset.

Beat⁹ felix respōdit. Nō maleficijs diaboli: s₃ bene (Lec. ij. ficijs oīpotētis dei mei hoc egi. Furore itaqz pfect⁹ accēsus iussit eū duci extra vrbē via ostiēsi: quia illic arbor excelsissima stabat demonib⁹ cōsecrata: iuxta quā erat tēplū: vt ibi ad sacrifi candū impelleret. Quo perduct⁹: oratioue facta: dixit ad arborē Precipio tibi in nomine dñi nostri iesu christi: vt radicitus corru as: et tēplū ac simulacrū vel arā fundit⁹ cōminuas: vt apli⁹ cultu tuo anime nō decipiāt. Que stati ad verbū ipius ita euersa est: vt et tēplū et simulacrū cōminueret: et qđ fuerit nō pareret. Qđ cum nūciatū fuisset pfecto: iussit eū decollari: et corpus ei⁹ inhumatum

Data sententia: obuius (lupis et canib⁹ derelinq. Lec.iij.
ei fuit qdā vir christian⁹: hoīb⁹ quidem absconsus: deo vero manifest⁹. Hic cū didicisset: qđ beat⁹ felix duci fuisset iussus cepit clamare et dicere. Et ego ex eadē lege sum: et ipsum quē hic sanctus pres bpter cōfitetur dominum iesum xp̄m colo. Mox et ipse ab officio prefecti cōp̄rehēsus: pariter dato sibi p̄ius osculo cū beato felice decollatus est. Huius nomē quia non inuenerunt christiani: postmodū adauctū eum appellauerūt: quod facto mar tyri felici auctus sit ad coronā: ipsiq3 p̄ fidei ꝯfessione corona martyrij ancta. Christiāi itaq3 noctu veniētes: sibi in eodē loco vbi arbor steterat que cadens nimiam terre altitudinem operuerat: eos sepelierunt. Quoꝝ corpora volentes pagani exinde effodere: qcūq3 man⁹ apposuerūt a diabolo correpti sūt. Ubi postea pacis tpe basilica fabricata ē: et martyrū memoria digne exaltata. Compleuerunt autem martyrium suū tertio kl's septembris.

In natale sci egidij abbatis. Lec.j.

Sanctus igitur egidius natione grecus: a p̄ecla ris parentibus originem duxit. Extitit eni ab ate nis ortundus: patre videlicet theodoro nomine: matre vero pelagia. Qui vterq3 regia stirpe pro genitus atq3 licet inter totius patrie priores p̄ecla ri: christianissimam tamē duxerunt vitam. Predictus vero egidius euo tener: ad liberalia rudimēta dispositus: doctores summos: spiritu scientie et gratie perlustratus: breui eq parauit. Docili quoq3 puero gratia dei non defuit: eius vitā omni morum honestate perornans. Jam foris scintillabat indicijs: intus succensa lampas charitatis. Lec.ij.

Quadam enim die dum ad ecclesiam pergeret: accidit vt quidam eger vrbis medie platea iaceret a transeūtibus alimonī am petens. Cuius vocibus miserandis sanctus puer compunct⁹ quamuis adhuc pedagogi sententiam sibi formidabilem estimaret: tamen extractam qua induebatur tunicam: aliud quod oportunius daret non habens: egro dedit. Quam indutus eger: illico toti⁹ corporis sanitatem se recepisse gauisus est. Ad domū reuersus egidius et vbi tunicam amisisset vt puer interrogat⁹: respondit quedā nō sibi satis notū illam abstulisse. Cuius rei facile sibi venia concedit: quoniā a parētibus quibus erat vnicus tenerri-

me diligebat. Nec multum vero post parētib⁹ eius in pace desun
ctis: quoꝝ obitū ipse parum āte spiritu reuelante ꝑsciuerat: patri
monij sui qd̄ ei satis magnū remanserat: christum fecit heredem.
Mirabili quoqȝ modo pauperando ditescebat: dum propter tē-
poralium stipendia: eterna lucraretur. Lec.iij.

Interea dū quadā die rediret de ecclesia: obuius ei fuit quidā
miserrima specie: q nuper a serpēte mortiferū receperat virus
Quē vir sanctus oratione fusa pro illo: pristine sanitati restituit:
atqȝ iussit vt inde grates deo: cui⁹ erat clementia sanatus redde-
ret. Die vero dominica dum sacra mysteria celebrarentur: forte q
dam miser arreptus a demonio: cepit terribilibus clamare vocib⁹
donec fere tota turbaretur ecclesia. Lec.iiij.

Sed egidius qui ibi aderat: more solito prius humi prostratus
breuiter orauit: statimqȝ surgens domini pietate fretus: arre-
pticio huc illucqȝ labenti: se cōfidenter obiecit: et vt ab eo exiret
maligno spiritui palam imperauit. Qui sancti imperiū trāsgredi
nequiens: hominē quē inuaserat horribiliter clamās ac mugiens
incolumem reliquit. Uerū vbi sancti viri virt⁹: pre magnitudine
sua latere nō potuit: cōfluebāt ad eū plurimi corporis animeqȝ re-
media postulātes. Nec vero vbi dator hilaris: ⁊ quot daret abū,
de aderat spei sue minime frustrabantur. Lec.v.

Cumqȝ mira gesta laudū ꝑcōia seqrent: eiusqȝ nomē p omnes
grecie ptes magis ac magis innotesceret: timēs vēto fauoris
quātulūqȝ iminorarēt merita: atqȝ iudicās īcautū eē leuis fame ꝑ
cio thesaurū bōe ↄsciētie vēdicare: natiuitatis sue patriā sua p̄sē
tia viduatur⁹: vt liberi⁹ deo vacaret: solitariā vitā expetēs: trāse
undū mare disposuit. Dū vo clā suis oībus ad litt⁹ maris sol⁹ de
ueniret: vtqȝ sibi ad ꝓpositū suū adiplēdū auxiliari dignaret sū-
mo regi ꝑces fūderet: vidit a lōge q̄ndā naui int pelagi ꝓcellas
tēpestuosis fretoꝝ pulsib⁹ iactari: nautasqȝ iā desꝑatos: ac toti⁹
gubernatiōis oblitos: pene naufragari. Pro qb⁹ mox vt oratiōis
suffragiū deo obtulit: sedata tēpestate ꝑuenerūt ad portū. Le.vj.

Videntes aūt naute dei virum in littore adhuc incumbere ora
tioni: animaduerterunt sese marina per illius orationes eua-
sisse pericula. Interrogantibus aūt eis qs eēt: vel cuius rei causa
portū maris adijsset: respondit se xp̄ianū esse atqȝ velle romam si
deus facultatem subpeditaret pergere. At illi pedib⁹ ei⁹ prouolu
ti: grates inquiūt maximas referamus domino: qui nobis tale so

latium cōferre dignatus est: qui nos a presenti tempestate libera ret: et hinc per alta pelagi remigantes ab omni fluctuū tumore tu taretur. Nos enim de illis partibus sumus. Et si eo pergere cupis: libenter nobiscum te sine precio ferem⁹: insuper et omnia corporis adminicula bimur ob iter necessaria. Quod vir sanctus audiens letus dominum benedixit: et sua sociorumq3 animabus deo commēdatis: hilaris et gaudens exul egregius nauem cōscendēs oppansis velis iter medij pelagi cum suis arripuit.

Eodē die vincētij z leti. Lec. j.

E sanctorum martyrum vicētij et leti passione triumphalium christi militum: quantum fidei reuelatione antiquorum patrum nostre opinion i compertum est: vera dicere cupientes: pauca de pluribus huic paginule nostre intimamus: q2 nec tempus nec ordinem passionis: nec persecutionis aut dignitatem: prorsus declarat dignitas antiq̄tatis. Hoc igitur mirum non est: quia pro incertis persecutionum tempestatibus: per interualla temporum eiusbus occidentibus: et excecatis persecutionibus: diabolico furore per vniuersum orbem fremebat seua rabies: aduersum ecclesiam dei. Lec. ij.

Qua propt̄ hoc scripture nr̄e insertū nō fuit: q2 si seua tēpestas vbiq3 ecclīā dei deuastabat: z potū tūc paganoꝝ erat: vt ois q se xp̄ianū ɔfiteret: aut gladio trūcaret: aut crucifigeret: aut flāmis ac diuersis tormētis traderet: aut bestijs ligatis post tergū pedib⁹ ac māib⁹ mitteret: vl' carcerū sq̄lore z cateaꝝ collisiōe cōsumaret: aut i mari ligatis ad colla anchoris mergeret: aut i craticula viu⁹ assaret: aut fame necaret: aut ferocissimo tauro ligat⁹ p terrā traheret: cui⁹ crebris p cornua ictib⁹ i aere iactaret: aut capitis luminib⁹ effossis deformis relinq̄ret. Lec. iij.

Sic nāq3 ipsissima crudelitas paganoꝝ exarserat: vt etiā exanimatū corp⁹ sepulture nō traderet. S3 mi̅ta corpora sctōꝝ nō sepi̅ta: cāib⁹ reliq̄bāt: aut igne cremata: collecto pl'uere iflumina iactabāt. Sed int̄ hec oīa inuictissimi athlete xp̄i ac gloriosissimi martyres cū propheta dicebāt. Si cōsistāt aduersum me castra nō timebit cor meū. Et itez. Null⁹ me sepabit a charitate xp̄i. Et cū xp̄o dicēte. Nolite timere eos q occidunt corpus: aīam autem non possunt occidere. S3 poti⁹ eū timete: q potest z corp⁹ et animā

mittere in gehēnā. Et q̄ꝛ vnus capill⁹ de capite vr̄o: nō peribit. Et cū paulo dicēte. Quis nos separabit a charitate xp̄i? Tribulatio an angustia: an p̄iculū: an p̄secutio: an nuditas: an gladius? Lu.

De quo:ū nūero p̄fulgidi xp̄i milites extiterūt Lec. iiij. vicēti⁹ z let⁹ aq̄ſiū ciuitatis patroni: qui passi sūt p̄ nomi ne xp̄i: vt xp̄o largiēte imoꝛtalē coꝛonam obtinentes: in celesti glia eternam vitā possidecēt. Et ad hec qs audiētiū incredul⁹ nisi coꝛ lapideū in duro pectoꝛe remaneat: z fidelis sensus implā mentem obtūret: dn̄o dicente. Hoc q̄d apud homines ip̄ossibile ē: apud de um est facile: cui oīa possibilia sunt. Propterea virtutes dei discu ti non debent: sed asseri. Et qcquid de fctis suis in laudem ipsius ad instruendam ecclesiam suā: ipso reuelante certa auctoritas cō mendat: non quasi audiēdo: sed q̄si vidēdo debet credi. Domino dicente. Beati qui non viderunt z crediderunt. Lec. v.

Beatioꝛes tamē sunt: q nō viderūt: z crediderūt. Et q̄m de nu merositate exēploꝛū dei pauca collegim⁹ nec laboꝛiosi⁹ vitas afferatur: si credulitas sit in coꝛde audientiū: q̄ a nobis de beatissi moꝛū martyꝝ passione compꝛobata sunt p̄feremus. Igit̄ cū per multa tp̄a p̄sentibus multis xp̄i nobis largitate collatis: venera tionē etiā incertā supradictoꝛū sanctoꝛū titubātem differret antiq tas: vt pote cui⁹ opinio nec dn̄i sacros veneratissimosq̄ tumulos vllo auctoꝛe firmaret: vnā quodā v̄ginitatis gratia cōsecratam atq̄ gaudētem: z religionē loci illius attētius venerantē: noīe ma ximā: hec sanctos se vidisse viros annis ac vestibus pares confir mat: capitibus coꝛonatos: cū ꝯpluribus circumstātibus in simili veste vel honoꝛe. Quos ita puella cōpellando refertur honoꝛasse Jace o virgo venerabilis vigilans: sopoꝛ te non alludat: digna tā tumes vt quos semp venerarīs agnoscas. Lec. vj.

Vincentium z letum vides milites dei: z ipso auxiliāte victo res: qui in hoc templo a paganis quondā consecrato z execra bili demonum inuocatione polluto: nunc dei virtute nostris victo riis a gratiano consecrato. Hic cineribus nostris quiescētes: tur bam p̄missē resurrectionis superatis diabolicis fluctib⁹ expecta mus. Hic enim a persecutoꝛe coꝛrepti: hic incessabilibus vulneri bus lacerati. Hic innocuo igne consumpti: coꝛpoꝛeos artus relin quentes: diuinam gloꝛiam donante deo suscepimus. Hunc namq̄ locum de exterioꝛi pariete subnexum feralis et sibi potius seuiēs persecutoꝛ insedit. Elatus quidem contra nos z maloꝛum cōdem

natione depressus: cõtra dei seruos insaniẽs: sz dei ꝓ nobis ṽtute cõfidimus: tãdiu eq̃liter cõtra nos pugnare se cõdidit: quamdiu carnem spiritus custodiret. At vero despectis irrisisq; supplicijs suis animas ire ad auctorẽ ingemiscẽs ꝑsecutor inspexit: suspiriis nimijs duct⁹: vinctũ se cũ satellitib⁹ suis ingemẽs: incẽdi exanimata corpuscula impijs ignib⁹ impauit. Quod cum precepisset persecutionis insania incendi nr̃a corpuscula dei tamen inspiratione cõfidim⁹ vt q̃ animas nr̃as nõ potuit obtinere: nihil apd̃ se nec de corporib⁹ nr̃is recepisse gaudeat. Ergo locus q̃ minoribus subleuat crematorũ cineres excepit: quos post hostis victi ꝑsecutionis abscessũ seruiẽtes deo illi⁹ tẽporis viri cõgregati in vnum ex distantib⁹ vt vides parietib⁹ receptaculum contulerunt: et in loci presentis medio sicut sepultura docet cõstruxerunt.

In natale scti antonini martyris.

Sit scũs ãtonin⁹ apamie oriũd⁹: cũ in vico (R. ƒ.) quodã solus iter gẽtiliũ tenebras fidei sue lumine velut cuiusdã syderis splẽdore fulgeret: vt sacrilegam eorũ vitaret insaniã iuxta sanctarũ scripturarũ p̃cepta ad aliũ vicũ in quo nõnullorũ xp̃ianorũ cõuersatio erat transmigrauit. Eodẽq; loco in sancti operis studio sedulitate ꝑsistens: nũquã tamẽ ab impiorum increpatione cessauit. Cũq; diaboli aduersus eum rabies in sacrilegorũ pectorib⁹ inflammata concresceret: et iã tẽpus corone eius triũphalis instaret: presens dixit suũ esse martyriũ. Nam cũ quadam die christiane legis solennitas ageretur: essetq; in ea festiuitate deuotio religiosis viris: loca circuire sacris ꝯsecrata mysterijs: ac se proinde paulo lõgi⁹ iturũ nõnullis ipse dixisset: simulq; denũciauit ore ꝓphetico: se inde minime reuerti: impiorum manibus comprehendendum: eorũq; furore feriẽdum. Lec. ij.

Itaq; sicut diuino spũ p̃nunciauerat informatus: agẽtibus q̃ eius sanctos speculabãtur egressus: ita in itineris sui profectione ꝓstratus est: vt pro cõfessione fidei ac domini nr̃i iesu xp̃i ductũ ei allatam vni⁹ mortis penam gentilis insania estimat nõ posse sufficere: in plurimas partes frustratĩ diuisus in aqueductũ qui ad vrbẽ apamie defluẽbat: sacrilegis impiorum manibus iactatus est. Uerum mox perennem gloriosissimi martyris sui palmam: presẽs diuinitas approbauit. Nã sacra venerandi corporis membra que

fuerant ante dispersa: velut in vnam eãdẽq; cõpagem se spõte ꝓ-
pria cõtulerũt. Gloriosissimus quoq; ille sanguis pro domini no
stri amore profusus: ita aque illius rapido fluxu cõstrict⁹ est: qua
si in terrã aridam vnius loci fuisset statione collectus: nilq; ex in-
de mobilis elemẽti vẽdicãs sibi vnda dispersit: sed velut quodã
fidelissimo famulatu mẽbris suis vt integrũ illibatũq; cõiunxit.
Ita quod sacrilega man⁹ et furibũda dispserat: velut agnoscẽs
famulũ xp̄i: fidelior aqua seruauit. Nã coagulati circa reuerẽdũ
corp⁹ cruoris nõ exiguus ꝗdam cumul⁹ est repert⁹. Postea fluen
tis quoq; ipsius aqueductus ac si iniuriaz sancto corpori inferre
timuerit se a cursu solito lapsuq; suspendit et sic sacris mẽbris lo-
cum tamquam in morem diuisi pro israelitico transitu maris: aut
conuersi retrorsum iordanis exhibuit. Lec. iij.

DEinceps cũ ad leuãdũ sacratissimũ corp⁹ diuersoꝝ populoꝝ
agmina numerosa venissẽt: nũquã se a plurib⁹ passus est trãs
portari: sꝫ a duab⁹ tãtũ mulierculis: que fuerant fidei ardore suc-
cẽse: vt illic vbi tumulari voluerat trãsferretur: exĩde se furti pas-
sus est vehi. Nimirũ vt ⁊ hinc virtus martyris mõstraret: siqui
deꝫ qđ multis arduũ fuerat et impossibile: duab⁹ et tãtũ fragilissi
mi sexus ꝑsonis leuissimũ redderet. Quod cũ ad quẽdã presby-
terũ quo beatissim⁹ martyr voluerat manifeste deferri: omni per
illas fide fortissimas mulieres fuisset facilitate delatũ: priusquaꝫ
solennib⁹ tumularet exequijs: magna virtutũ suaꝝ documẽta ꝑmi
sit. Nã fugatis demonib⁹: ⁊ purgatis liberatisq; corporibus mul
tos pristine reddidit sanitati. Iuxta illud etiã ꝑcepti dñici sacra-
mẽtũ: quo ꝓ inimicis nr̄is nobis orare ꝑcipitur. Multos ex eis
quoq; gẽtilium a quib⁹ fuerat perẽpt⁹: tã numerose ad fidẽ chri-
sti conuersos visa signoꝝ magnitudine baptismi gratiam vidim⁹
percepisse: vt non pene tot illo adhuc in labore certaminis posito
eius ꝑdicatione: quot post gloriosissimi triũphũ eius martyrij ab
idoloꝝ culturis preciosissima illius obtinẽte apud dominũ inter-
cessione: erui crederẽtur. Passus est autẽ beatissimus martyr an-
toninus tempore iperatoris cognomẽto pij haud lõge extra mu-
ros supradicte vrbis: super fluminis ripã que areia vocat. Sepul
tus vero ẽ a religiosissimis christiãis honorifice in loco vbi a dua
bus iam dictis mulieribus fuerat delatus: quarto nonas septem
bris. Prestante domino nostro iesu christo: qui cũ patre et spiritu
sancto viuit ⁊ regnat in secula seculorum Amen.

In festiuitate sācti antonini.

Anctorum martyrum inclyta trophea eorumqȝ laudabiles triumphos: qui auribus proferuntur mortalium stilo debent prosequi fidelium: non te gi silentio ignauium. Ingratum nempe est: vt qđ deus omnipotens ad laudes sui nominis per suos testes seculo vult ostendere mirabiliter humano ore adimendum sit segniter. Sed quia vires quas imperitia denegat: charitas ministrat: audaciam loquendi tribuit ille qui dixit: aperi os tuum: et ego implebo illud. Preterea et scripture memorans dicentis: sacramentum legis bonum est abscondere: opera autem dei reuelare et confiteri honorificum: ad hoc ipsum opus summi pontificis fratrumqȝ me deposcit intentio: vt videlicet miracula sancti ac beatissimi antonini: que nostris temporibus per illum omnipotens deus ad laudem et gloriam nominis sui dignatus est ostendere stilo comprehendere satagens: future in posterū generationi agnoscenda valeam indagare. Idem nanqȝ beatissimus anthoninus vt in gestis illius reperitur apamia oriundus regali stirpe progenitus: sicut lilium inter spinas: ita fidelis ab infidelibus parentibus procreatus: christo se seruiturum obtulit deuotum. Pompa quippe huius seculi contem pta: patriam: parentes: fugitiuesqȝ honores respuens: deum omnipotentem: filiūqȝ eius redemptorem nostrum cum sancto spiritu corpore secutus ac mente: in iam dicto castro apamie ab infidelibus tentus pro noie ipsius iesu christi capite truncatus: membrisqȝ conquassatus celestia regna petijt cum sanctis perenniter regnaturus. Cuiꝰ sanctissimum caput famulante fluminis vnda: in locum qui vallis nobilis dicitur deductum: ibidemqȝ humatum plurimis miraculorum signis vsqȝ hodie cernitur decoratum. Corpus etiam ipsius venerabile retrodu centes fluctus a duabus mulieribus collectum ac sepultum: aliquo tempore mansit incognitum. Sanguis quoqȝ preciosus martyris eiusdem a corpore inter equoreas vndas diffusus mansit coagulatus: atqȝ in morem silicis ob duratus: vno lapidi adiunctus: simul cum corpore sepultus diuina prouidentia mansit ignotus. Qualiter autem illud diuina pietas ad sui nominis gloriam manifestare voluit: non est pretermittendum. Quedam materfamilias in eodem loco vbi ipsius martyris corpus

sanctum iacebat occulte humatum habitans: diuersa pecoꝝ multitudine pollebat. Erat in illo loco silua densissima. Cumqꝫ quotidie pecora eiicerentur in pascuis ad pascēdum: accidit vt ex eodem grege disiunct⁹ taurus cōsortium sperneret gregis: ac singulariter incedens perueniret illuc vbi beati viri mēbra cōtinebantur abscondita: lambensqꝫ vas lapideum in quo erat corpus sanctissimum: et lapidem qui superpositus erat illi: cepit esse pinguior atqꝫ robustior. Cūqꝫ quotidie id ageret: cernēs predicta matrona taurum esse pinguiorem reliquis pecoribus: cepit inquirere ab his qui pascebant gregem: quonā taurus abiret: et quod reliqua pecora macilenta essent: ꝛ ipse solus pinguis incederet. Cui ropillo gregis respondit. Nullatenus eum abire cum grege: sed statim vt eiiciebantur ad pastū singulariter vagū incedere. Eidem aūt matrone precepit armentario: vt diligenter inspiceret: quonā taurus abiret. Explorās itaqꝫ vt erat reperiens indicauit illi. Prudenter itaqꝫ agens: nota inquit tibi: si hoc iam dictus taurus repetit. Qui iussa peragens diligēter inuenit ita factū: vt ante fuerat gestū. Cūqꝫ matrona certis indiciis vera esse approbasset immenso repleta gaudio: sperans aliquid illic cōtineri p̄ciosum: cōuocatis vndiqꝫ clericis ac religiosissimis viris: fecit ab eo loco amoueri predictū vas: in quo cōtinebatur p̄ciosissimū corp⁹: et cū magnis laudib⁹ deducere illuc: vbi postea a fidelibus magno sumptu cōstructa est ecclesia in honore sancti āntistitis martini ibiqꝫ post ipsum altare diligenter illud corpus recōditum est in eodem vase: vbi repertuꝫ est. Per hunc itaqꝫ martyrem antoninum: in eodē loco omnipotens deus nostris tēporibus antiqua renouauit miracula.

In translatione sancti antonini.

um sanctorum gesta recolendo dies insignimus laudem et gloriā dei agnoscimus: et ad edificationem suiqꝫ custodiam fideles quosqꝫ cōmonem⁹ quāta enim sit gloria domini: ꝛ potentia virtutis eius in sanctis suis: in triūphali certamine martyrū inotescit. Et dum fideles quiqꝫ per presentis vite certamina martyres christi ad immarcessibilem coronā transire cognoscūt: arctioris vite vias et certamina arripiunt: presentia omnia contemnunt: eternorū solo amore inardescūt. Ecce enim fratres mei cum beatum martyrē christi antoninū minas terrētiū

principum blādimēta audistis calcasse: cuius vestrum animus non
compungit̄: vt pariter certare: vincere: coronari mereat̄? Audistis
inquam quia prefatus dei martyr penas temporaliter sustinuit: cer
uicē ictibus seuientium opposuit. Et q₂ solum vite dilexit auctorē
consecutus est eterne felicitatis gloriosaʒ portionē: vt cū psalmista
profiteretur: dicēs. Portio mea domine: in terra viuētiū. Sʒ tamē
nc contra eum crudeliter insultātes gloriarētur: ⁊ ex toto eum se ex-
tinxisse arbitrarentur: audistis fratres q₂ deus homicidas illos ad
gloriam martyris sui perdidit: ciuitatē coꝝ diruit: ⁊ ad nihilū rede-
git: et glorioso martyri suo obsequium āgelorum ꝓparauit: qui ca-
put eius ad alia loca honorifice cōdenduʒ transferrent: ceteꝝ vero
corpus ab omni lesione imune custodirēt. Donec christiani fideles
tā dignas reliquias religiosi humatas susciperent. Depositum est
itaqꝫ corpꝰ sancti martyris nō longe iuxta fontem orientaleʒ: vnde
postea crescēte fide christianoꝝ trāslatū est ī basilicā beati martini:
supra ripā fluminis edificatā: cui nomē aregia est. Ubi lōgo tēpore
dñs ad meritū martyris multa dignatus est operari miracula. Sed
postea loca ecclesie ipsius predicti fluminis īpetu inadēte ⁊ occupā
te: placuit religiosis viris qui tunc temporis erant: vt in alio loco
nouam ecclesiam edificarent: in qua reliquias beati martyris anto-
nini transferrent. Electo itaqꝫ vltra flumen loco competenti ibideʒ
fundamentis ecclesie locatis: constituerunt diem: qua corpus mar-
tyris christi de loco in quo quiescebat leuarent: et ad nouam eccle-
siam vt dignum erat deferrēt. Primo aūt die affuerunt: qui marty
ris ossa transferre deberent: abbas videlicet ipsius loci suspiciꝰ ac-
colocensis eiusdem prouincie episcopus raymundus: et loci defen-
sor carcassonensis comes rogerius. Sed diuina largiente gratia cō
tigit dum corpus de terra leuarent: vt tanta odoris fragrantia sub-
sequeretur que omnes admirari faceret: ⁊ inextimabili odore recre
aret. Hic autem odor vsqꝫ ad ripam fluminis deferētes corpus sub-
secutus est. Cum vero ad transferendum aquam transire pararent:
factus est concursus totius populi post corpꝰ martyris voces has
emittentis. Martyr dei antonine defensor noster et patrone: cur lo
cum nostrum deseris: cui nos regendos committis? Martyr san-
cte sub tua tutela libere viuebamus: nulli seculari potestati subie-
cti eramus: ab omni exactione immunes existebamꝰ: qd ad modo
faciemꝰ sancte dei? Miserere nr̄i: nō nos relinq̄s: tuo patrocinio ꝑ
uari nos nō ꝑmittas. Ad has voces corpꝰ qđ depositū erat: ita [illegible]

mobile pmãsit vt nullo modo nec sal tē de trra posset leuari. Cū ꝯo plures adhiberent nihil pfecerūt frustraq labore cōsūpto. Quid agere deberet cōsiliū interut. Placuit igit oibus iudici triduanū ieiuniū: et sic a deo querere qd sup his eēt agendū. Subsequēti itaq nocte: cū iā ieiunij die pmū explessent: martyr dn̄i antonin᷒ in visione cuidā frī apparuit: et causā q̄re corp᷒ suū trāsferri nō pmitteret indicauit: dicēs. Nullo modo trāsferri: nec de terra corp᷒ meū patiar moueri: donec desiderio et petitionibus populi satisfiat: vt sicut hic locū habitationis liberū: et siluas et pascuaria et cetera queq necessaria absq omni exactione seruitij possidebant: ita hec eadē cū firma libertate in loco ad quē transferar mecū suscipiat. Qua visione percepta. Frater pdictus noluit reuelationis testis existere: donec certior fieret tertia ammonitione pulsatus. Ergo tertia visione ceteros adijt. Qd̄ in sōnis reuelante martyre xp̄i viderat apuit. Tūc inito cōsilio cū oibus pfatus comes rogerius: vallbonā totam liberā et absq vlla retentione sancto dei martyri antonino dedit: donūq capa serica firmauit: que adhuc hodie ad testimoniū doni in eccl'ia beati martyris reseruat: et pascuaria vocat: vt q cū reliquijs flumē transirēt siluas et pascuaria: et cetera noue habitationi necessaria: sicut prius libere possiderēt: ut cū certa securitate et gaudij deuotione in loco reliquiarū supradicti martyris habitarent. Quod dno coram oibus q aderāt firmato: corpus absq oī impedimēto leuarunt et in hymnis et laudibus grās deo referētes: aquā fluminis transierūt. Sed in transitu res mira contigit et vehementer stupēda tpibus nris Quedā eni mulier cū ceteris transibat: que paruulū filiū suū inter turbam compressa deferebat. Que casu lapsa: inter pedes euntium corruit: sed confractis mēbris ea vix euadēte: filius eius vnicus expirauit. Quem tamē mortuū mater in manibus ferens pcucurrit: et ante feretrum sancti martyris corpus exaīe proiecit: et magnis vocibus miserādisq vlulatibus cepit clamare dicens. Serue dei antonine: decepisti me. Quid tibi feci? Occidisti filium meum. Cur ita crudeliter in viduitatē meam luctum coaceruasti? Cur dulce nomē matris mihi abstulisti? Peccaui: sed nō fili᷒ me᷒. Tamē si deliqui: cur plectitur qui mihi erat vnic᷒? Si quid subire merui cur iacet exanimis innocens paruulus? In me irā tuā ostēde res: nou filiū meū occideres. Nūc itaq redde mihi filiū meū: quē abstulisti. Per deū āte coniuro: vt corpus tuum hinc moueri non permittas donec mihi filiū meū reddas: et miserrime matri dulce solatiū nati restituas: q

ab hoc loco non recedam: donec filium meũ vnicu3 suscipiam. Ad has voces cum omnes qui aderant flerent: et preces cum lachrymis ad dominum pro viduata matre humili deuotione funderẽt: reuixit puer. Cepere itaq3 omnes flere pre gaudio: et gratias agentes lauda bant dominum: qui ad magnificandum martyrem suum tantum di gnatus est seruis suis ostendere miraculum. Cum huiusmodi laudi bus psecuti ecclesiã nouã ingressi sunt: et reliquias tã gloriosi mar tyris in condigno loculo reposuerunt. Ibidẽ etiam corpa duorum martyrũ q cũ eo passi sunt: ioannis videlicet et almachij recõdẽtes ecclesiã dedicauerũt. Ubi usq3 in hodiernũ diẽ digna petentib' opi tulante merito martyris innumera pstant beneficia. Auxiliãte dño nr̃o iesu xp̃o cui est honor et glĩa cũ p̃re et spũ scõ p infinita scl'a scl'oꝶ.

In natiuitate beate marie. Lec. j.

Pprobate cõsuetudinis mos ẽxp̃ianos sanctorũ patrũ dies natalitios obseruare diligẽter: et tunc p̃cipue virtutes eoꝶ assignatas litteris in ecclesia re citare ad dei laudem: ex cuius munere sunt: et ad in strumẽta minorũ. Inter oẽs autẽ sanctos memoria beatissime virginis marie eo frequẽtius agit' atq3 festiuius: quo maiorẽ gratiã apud dominu3 credit' inuenisse. Unde post alia quedam ipsius antiquiora solẽnia non fuit cõtẽta deuotio fidelium quin natiuitatis sollẽnem diem superadderet hodiernum. Hac itaq3 die specialiter in eccl'ia recitandus esse videret' ille liber: qui de ortu ei' atq3 vita scriptus inueniebat' nisi iudicassent eu3 patres inter apocrypha numerãdũ: at quoniã magnis ac sapiẽtib' viris ita visum est: nos alia quedã sed non aliena legentes. Ecclesi asticum morẽ debitis officijs exequamur. Beata ergo dñi mr̃ et p petua virgo maria priusq̃ nasceretur: oraculis enũciata est: et di Nata vero progenie diuini- (gnata miraculis. Lectio.ij. tus ordinata: priuilegio virtutum insignis emicuit: saluatorẽm edidit: a quo glĩficata in celo: nunquam terrigenis patrocinari desi stit. Propositionem sequatur ordine suo narratio: iamq3 referam' vnum de pretaxatis oraculis ac deinde paucis expediamus. Dixit eternus deus ad veterem serpentem. Inimicicias ponam inter te et mulierem et semen tuum: et semen illius: et ipsa conteret caput tuum. Quid ẽ fratres in hoc loco serpẽtis caput conterere: nisi principa lem diaboli suggestionem idest cõcupiscentiam resistẽdo superare:

Si ergo queraꝛ quenā mulier huiusmodi victoriā operata sit: profecto nō reperiꝛ in linea generationis humane: donec pueniat ad illam. de qua nūc agimus sanctaꝝ sanctam. Ac si interrogeꝛ in quo serpentis caput vel ipsa contriuerit: nimirū in eo qđ virginitatem simul et humilitatem sacrificauit. Lec. iij.

Virginitate namq; seruata probatur extinxisse concupiscentiā carnis: et humilitate q̄ facit pauperem spiritu concupiscentiaꝫ mentis. Sicq; principali sugestione diaboli victa: vitiosum caput virtutis pede contriuit: non tamen hoc solo: sed eo maxime triumphauit: qđ sua mundissima carne corporata sapientia vicit vsque quaq; maliciam: attingēs a fine vsq; ad finē fortiter: ac disponens omnia suauiter. Hec est ergo mulier ad quam diuinū illud intendebatur oraculum: hanc quādoq; nascituram innuebat. Hanc singulariter intimabat. Expeditoq; paucis oraculo: vnū de p̄taxatis miraclis absoluaꝛ. Accepte sūt a scō moyse singule vge de singlis tribubus israel: nominib᷒ earū inscripte iubente domino et posite sūt in tabernaculo eius. Inter quas vna que fuerat aaron: inuenta est sequenti die germinasse: fronduisse: ac peperisse amigdala. Sciens ergo dominus hoc opus suum magni esse mysterij: iussit seruari ad monumētum. Lec. iiij.

Monebantur enim filij israel presentia virge querere sollicite quid significaret tam mirabile factum: quod longe post aperiēs generibus diuin᷒ isayas egredietur inquit virga de radice iesse: et flos de radice eius ascendet: ꝛ requiescet sup eum spiritus dn̄i. Ad hec verba tamquā auditores eius dicerent: o pater isaya obscure loqueris: dic nobis ipsam rem quā manifeste abiecit claritatē a te. Ecce virgo concipiet et pariet filiū et vocabitur nomē eius hemanuel. Filiū quoq; virginis: id est hemanuelem: preclare describens. Puer inquit natus est nobis: ꝛ filius datus est nobis. Quod ergo deus designauit miraculo: hoc a secretis eius prodidit vaticinio. Et quod vates cecinit consequenter rei exitus approbauit. Nam sicut illa virga sine radice: sine quolibet nature artis amminiculo fructificauit. Ita virgo maria sine coniugali opere filium procreauit. Filium sane flore designatum: et fructu. Flore propter speciem: fructu propter vtilitatem. Est enim speciosus forma pre filijs hominū: et vita vel refectio nō solū hominū ſꝫ āgeloꝝ. Lec. v.

Hinc breuiꝛ asserta propositionis p̄ticula p̄ma qđ sequtur attingam᷒. Nata est igiꝛ beatissima virgo maria sicut legim᷒ patre nazareo: matre bethleemitica

quas vides christi natiuitati vel cōuersationi destinatas esse prophete nō tacuerūt. Descēdit aūt a radice illi⁹ fide preclari abrahe cui superne promissa fuerat benedictio gentiū in semine suo: et a stirpe dauid quē deus ꝓpter notā sibi ꝓbitatē egregia laude sublimauit: dicēs. De regali nēpe tribu simul et sacerdotali duxit originem que sūmū regē atq3 pontificē erat paritura. Nō tamē idcirco diximus: qd dominꝰ q peccatores venerat vocare dedignat⁹ sit matrez suam habere cognatos peccatores: inter quos speciosa velut iter

Ecitaq3 electa et insignis (spinas liliū apparet. Lec. vj. inter filias hierusalē nec fortuitu qdē aut solo placito parētum vt plerisq3 dicit a dispensatione nomē accepit: ita vt ipsa quoq3 vocabuli sui figura magnū qddam innueret. Interptat enim maris stella. Quid ergo mysticū hec interptatio gerat: p similitudinē ostēdam⁹. Nautis quippe mare trāseuntib⁹ opus ē notare stellā haud longe a sūmo celi cardine coruscātē: et ex respectu illi⁹ estimare atq3 dirigere cursum suū: vt portū destinatū apprehēdere possint. Simili modo fratres oportet vniuersos xpicolas inter fluctus hui⁹ seculi remigantes: attendere maris stellā hāc: idest mariā q̄ sub ipso rerū cardine deo ꝓxima est: et respectu exēpli eius cursum vite dirigere. Qui sic steterit nō iactabit vane glīe vento: nec frangetur scropulis aduersoꝝ nec absorbebit a scillea voragine voluptatis sed ꝓspere veniet ad portum qetis eterne. Hic siquis interroget dicens. Quid ergo putas: q̄lis olim in anima fuerit vel nō sit hec persona talis: q̄ omnibus expectāda atq3 imitāda ꝓponit: veraciter respondem⁹: q2 longe pfectior quā nr̄a oratione demōstrari possit. Tamen ne ibi nihil dicere arguamur: vbi maior affluit copia dicendoꝝ: reseruantes multa atq3 facundia dicamus super hoc: et que facile ꝓhentur audita. Secundum mathēū.

Liber generationis iesu christi filij dauid filij abrahā. Et reliq.

Omelia beati augustini. Lec. vij.

Mattheus suscepisse intelligit incarnationē domini secundū stirpem regiā: et pleraq3 secundū hominē presente vita facta et dicta eius assequi. Unde et principiū euāgelij sui taliter exorsus: ait. Liber generationis iesu xpi. Qui exordio suo satis ostēdit generationē xpi scdm carnē: se suscepisse narrandā. Secūdū hāc enim xps fili⁹ hominis est: qd etiā se ipse sepissime appellat cōmēdās nobis: qd misericorditer dignat⁹ sit esse ꝓ nobis. Nā illa supna et eterna generatio: scdm quā fili⁹ dei vnigenit⁹ ē āte omnē creaturā: qr om

nia per ipsum: ita ineffabilis est: vt de illa dictum a propheta ysaya legatur. Generationem eius quis enarrabit? Quamquam et de temporali eius natiuitate: quia verbum caro factum est: et virgo sancta grauida filium pepit: et virgo permansit. Hoc prophetica sententia posuit non inconuenienter accipi: ne sacre edificationi diuicorum copagonces habeat. Igitur matheus corrupto humani generis initio preuaricatione in primo noui testamenti libro respondens primo libro veteris legis vbi scriptum est. Hic est liber generationis celi et terre: et rursum. Hic est liber generationis ade. Ade videlicet veteri per quem totus corruptus est mundus. Adam opponens nouum in quo restaurata sunt omnia: et que in celo et que in terra consistunt: oedit manifeste intelligi: quod ipsius scripserit secundum carnem generationem: qui electos suos in filiorum dei assumeret adoptionem. Lec. viij

Quare autem dixit librum generationis cum paruam libri particulam teneat generatio? Hoc intelligitur: quod consuetudo hebreorum est: vt voluminibus ex eorum principijs imponant nomina: vt est genesis: exodus: et cetera legalia. Qui autem dixit iesum xpi regalem et sacerdotalem: in eo exprimit dignitatem. Nam xpus quoniam nomis huius presagium pertulit: primus post moysen in populo israel ducatum tenuit: et filios israel in terram repromissionis induxit. Aaron vero mystico consecratus vnguento: primus in lege sacerdos fuit. Saluator noster igitur quem vnxit deus oleo leticie: pre omnibus participibus suis: et rex est de quo propheta: multiplicabitur eius imperium: et pacis non erit finis. Et angelus ad mariam potentiam regni eius demonstrans: dabit inquit ei dominus deus sedem dauid patris eius: et regnabit in domo iacob in eternum: et regni eius non erit finis. Et sacerdos idem est de quo dicit psalmista. Jurauit dominus: et non penitebit eum: tu es sacerdos in eternum: secundum ordinem melchisedech. Tu autem. Lectio. ix.

Filij dauid filij abraham. Ordo preposterus: sed necessario commutatus. Si enim primum posuisset abraham et postea dauid: rursus ei repetendus fieret abraham: vt generationis series texeretur. Ideo autem ceteris pretermissis horum filium nuncupauit: quia ad hos tantum facta est de christo repromissio: ad abraham. In semine tuo inquit: benedicentur omnes gentes terre. Ad dauid vero ait. De fructu ventris tui ponam super sedem tuam. Abraham genuit isaac. Ysaac autem genuit iacob: et reliqua. Exequitur ergo humanam generationem xpi matheus ab ipso promissionis exordio: hoc est abraham generationis eorum commemorans: quos perducit ad ioseph virum marie: de qua natus est xpus. Mystice demonstrat: quomodo de gentilitatis caligine qui de egiptia ser-

uitute ꝑ quadraginta duos viros. Ac si eiusdem numeri mãsiones ad mariã ṽginē plenã sci spũs gurgite ꝛ fluētē: ac si intelligibilē iordanē: duce dño iesu xp̄o velut iosue filio nũ vētũ sit: ipsũq́ꝫ xp̄m de maria esse natũ testat̄. Qui velut hamus in retis capite sit in fine genealogie posit⁹: ꝛ in mare huius mũdi a p̄re missus tortuosũ dracone aduncatũ occisus occidit atq́ꝫ hũani generis mortē mortuus mortificauit. Et ideo velut fune duplicato: iterato videlicet vnius cuiusq́ꝫ noīe in retis similitudinē genealogie ordo contexit̄: donec ab hui⁹ principio ad hamũ vsq́ꝫ. Idest ad xp̄m adueniat̄. De quo ad scm̄ iob loqt̄. Nũqd aduncabis leuiatã hamo tuo: aut armilla ꝑforabis maxillã eius? In hamo ergo incarnationis xp̄i iste capt⁹ est: qui dũ in illo appetit escã corporis transfixus est aculeo diuinitatis. Iudas aũt genuit phares: ꝛ zaran de thamar. Notandũ q̄d in genealogia saluatoris: nõ scãrũ assumit noīa mulieꝝ: sed eaꝝ quas scriptura rep̄hēdit: vt q̄ ꝓpter peccatores venerat de peccatoribus nascēs omnium peccata deleret.

In nt̄e scõꝝ ꝓthi ꝛ iacithi. Le. i.

Rome via salaria veteri in cimiterio basille: natalis scõꝝ ꝓthi ꝛ iacinti: q erãt eunuchi btē eugenie ṽginis. Cũ q̄ ab eleno ep̄o baptizati: aliquanto tp̄e diuinis solũ eruditionib⁹ vacãtes: in scõ ꝓposito ꝑstiterũt atq́ꝫ in seruoꝝ dei monasterio mira hũilitate cõuersati sũt: ꝛ hoc apud egiptũ. Inde cũ beatissima ṽgine romã reuersi: sub galieno īꝑatore: q̄d essēt xp̄iani deꝑhēsi: cogunt̄ sacrificare. S ꝫ nõ cõsētiētes durissime ṽberãtur. Cũq́ꝫ duo fidē seruãtes gau derēt: parit̄ decollati sũt: tertio id⁹ septēbris. Post hec tenet̄ beata eugenia: ꝛ iubet̄ a p̄fecto vrbis vicētio: diane sacrificia exhibere. Que stãs añ tēplũ extēsis manib⁹ fudit orõnē. Qua orãte ita simulacrũ diane cõminutũ ē: vt sola pulueris indicia remãsissēt. Magicis artib⁹ hoc reputãtes: ingenti saxo circa scapulas ei⁹ cõstricto: tiberi eã p̄cipitē dederũt. Quomõ aũt agonē passionis sue cõpleuerit: breuit̄ supra notatũ ē: octauo kl's ianuarii.

Eodē die apd̄ turegũ ciuitatē sueuoꝝ: natalis duoꝝ Le. ii. germanoꝝ felicis ꝛ regule: q dicunt̄ fuisse ex legiõe thebea. Cũ vero ꝑuenissent ad suṗadictũ locũ: aliq̄ndiu inibi ꝑstiterũt vacãtes ieiuniis ꝛ orõnib⁹: seminãdo ppl'is dei ṽbũ salutis. Dũq́ꝫ huic oꝑi īsisterēt: assũt ꝑsecutores a maximiãno directi: añ quoꝝ cõspectũ

se sponte sancti offerentes: iterrogati respōdēt. xp̄ianos nos fatemur: et ex collegio sāctoꝝ mauricij: exuperij: et sociorū eoꝝ. Persecutor deniq̃ nomine deci⁹ vt vidit eos in fide xp̄i cōstātes: et nec minis nec p̄cib⁹ suis acq̇escere: iussit eos super cādētes rotas ferre as iponi. Cum āt immanit̄ torq̄rent̄: dixerūt decio. Tyranne q̄les sunt dij tui? Inq̄t decius. Jupiter et mercurius. Cui beata regula. Beelzebub est deus tu⁹.

Lec.iij.

TUnc irat⁹ deci⁹: in feruēti pice posuit eam: et liq̄factū plūbum dedit ei ad potādū. Scā autē sic potata: ait. Tormēta tua: sup mel et fauū sūt mihi dulcia. Tūc iudex reclusit eos i carcere: et cū varijs tormētoꝝ generib⁹ gaudētes torq̄rēt̄: nubes lucida obūbrauit eos: et vox huiusmodi est subsecuta. Confidite ne timeatis: q2 ego vobiscū sū. Post hoc data sentētia: decollati sunt: et āputatis capitib⁹: de ripa flūinis vsq̃ ad sinū vicini mōtis: ad locū quē sepulture sue elegerūt: mirabilit̄ deuenerūt. Vox āgeloꝝ de nube audita est psallentiū. In padysū deducēt vos āgeli cū gl'ia: suscipient vos martyres: et p̄ducēt vos i ciuitatē sāctā hierusalē. Quo i loco p̄stātur beneficia dei vsq̃ in hodiernū diem: si fides petētiū nō titubet.

In exaltatione sancte crucis. Le. j.

APud hierosolymā exaltatio scte crucis: q̄ ab elena cōstātini matre iuēta: ita p medīū est secta: vt et crux cōstātinopoli sit portata: et crux hierosolymis tecis argenteis sit reseruata. Multoꝝ itaq̃ tēpoꝝ labētecurriculo: foca romāis ip̄āte: p̄se aduersus rē publicā cosdroe rege grauissima bella gerēte: mltas romanoꝝ p̄uicias ⁊ ipsā hierosolymā iuadūt: ⁊ destruētes eccl'ias: scā queq̃ loca p̄fanātes inter ornamēta sacra q̄ abstulerūt etiam vexillū dominice crucis abducunt.

Lectio.ij

FEcerat āt cosdroe rex eoꝝ turri argēteā i q̄ iterlucētib⁹ gēmis tronū extruxerat aureū. Ibiq̃ solis q̄drigā: ⁊ lune vel stellaꝝ imaginē collocauerat: atq̃: p occultas fistulas aque meat⁹ adduxerat: vt q̄si de⁹ pluuiā desup ifūderet. Et dū subterraneo specu eq̄s i circuitū trahētib⁹ circūacta turris fabrica moueri videbat̄: q̄si q̄dāmodo rugitū tonitrui iuxta possibilitatē artificis mētiebat̄ i hoc vtriq̃ loco sedē sibi pauerat: atq̃ iuxta eā q̄si collegā crucē domini cā posuit: filioq̃ suo regno tradito: ip̄e i fano huiusmodi residebat Mortuo foca: heracli⁹ imperator vir strēnu⁹ et armis exercitat⁹: q

aduers⁹ psas bellū īgress⁹: occiso cosdroe quē ī turre iā dicta sedentē īuenit: psas ī deditionē recepit: lignūq3 gl'iosissime crucis exide repedans secū tulit: et hierosolymā vnde sublatū fuerat cū magna veneratione restituit. Lectio.iij.

EO renouāte do ātiq̄ miracl'a: int̄ alia mira q̄ tūc celit⁹ ostēsa fuerāt: scilicet porta clausa ē ab angelo: et iterū patefacta: die eodē mortu⁹ recepit vitā. Paralitici q̄tuor sanati sūt: leprosi decē mūdati: quidecī ceci illūinati: plurimi quoq3 a demōib⁹ erepti: multi a varijs infirmitatibus liberati. Offerēs igit̄ hoc ī tpe ecclesijs dei heracli⁹ mlt'a dōaria: ex regijs sūptib⁹ repari eas fecit: simlit̄ et decreto statuit omnib⁹ id ipsū episcopis assētiētib⁹: vt dies īuētionis et exaltatiōis sācte ac venerabilis dn̄ice crucis: in omni īperio suo p singulos ānos solēnit̄ ageret̄. S3 et pcurrētib⁹ ānis: leone romanis īperāte: apud vrbē romā papa sergi⁹ in sacrario beati petri apl'i capsam argenteā: q̄ in āgulo obscurissimo diutissime iacuerat inuenit: et ī ea crucē diuersis ac p̄ciosis lapidib⁹ adornatā: dn̄o reuelāte repijt. De q̄ tractij q̄tuor petal' q b⁹ gēme icluse erāt mire magnitudinis: portionē salutifere dn̄ice crucis ī terris repositā inspexit. Que ex tpe illo ānis omnib⁹ ī basilica scti saluatoris: q̄ appellat̄ cōstātiniana: die exaltationis ei⁹ ab omni osculat̄ atq3 adoratur populo.

¶ De cōmemoratione sancti cornelij. Lectio.iiij

ROme via apia ī cimiterio calixti: natalis sancti cornelij episcopi: sub psecutione decij: cū p̄sbyteris et diaconibus cētūcellis exilio deputatī. Ad quē cōfortādū mlt'i xp̄ianoꝝ veniebāt. Quo tempore beat⁹ ciprian⁹ scripsit ei de celerino littore: q̄nta p fide et cōfessione xp̄i sustinuerit. Deci⁹ cesar audito: q2 multa ei scriberet: et de beato cipriano: rogauit eū sibi exhiberi. Exhibit⁹ decio iterroganti cur a cipriano cōtra rē plubicā litteras accepisset: respōdit. Ego de corona dn̄i litteras accepi: nō cōtra rem publicā. Irat⁹ deci⁹: iussit vt os ei⁹ plūbatis cederet̄. Deinde ad tēplum martis: vt sacrificaret duceret̄. Qd̄ si cōtēpsisset: illic capite puniret̄. Cūq3 duceret̄ vn⁹ ex militib⁹ noie cerealis: rogare cepit beatū papam: vt visitaret vxorē ei⁹: q̄ ānis qnq3 p alitica iacebat. Ingressus āt domū eius: tenuit manū salustie et erexit ea3: dicēs. In nomine iesu christi nazareni surge et sta super pedes tuos. Que protinus erexit se clamans: et dicens. Uere xp̄s est dei fili⁹. Et dixit beato cornelio. Baptiza me p xp̄3 te cōiuro. Et currēs ipleuit vas aq̄: 2 attulit ei. Le.v.

TUnc miserūt se oēs milites ad pedes ei⁹: orantes se baptizari

Quos vt baptizauit obtulit ꝑ eis sacrificiū laudis: ⁊ pticipati sūt
omnes d̄ corpore ⁊ sanguine dñi nr̄i iesu xp̄i. Audiēs hoc deci⁹: mi
tēs tēuit eos omnes ⁊ iussit vt cū beato cornelio ducerent̄ ad sacri-
ficādū. Et si nollēt parere: capite plecterent̄. Ducti aūt foras mu-
ros porte apie: et expuētes in tēplū: decollati sunt vna cū beatissi-
mo papa numero viginti ⁊ vn⁹. Sʒ ⁊ cerealis cū vxore sua salustia:
sub die octauo decimo kalēdaꝝ octobriū. Eadē vero nocte: venit
beata lucina cū clericis et familia sua ⁊ rapuit martyrū corpora: et
sepeliuit ea ī agro suo in cripta ī cimiterio calixti. Hui⁹ beate luci-
ne rogatu idē beat⁹ corneli⁹ corpora apostoloꝝ de catecubis leuauit
noctu: ⁊ posuit pauli qdē corp⁹ via ostiēsi: vbi decollat⁹ est. Petri
aūt iuxta locū vbi crucifix⁹ est: inter corpora sanctoꝝ episcoporum
in tēplo apollinis in mōte aureo in vaticano palacij neroniani: ter
(tio kalēdas iulij. Lec. vi.

Apud africā beati ciprīāi epis
copi: valeriano ⁊ galieno īpatorib⁹ galerio maximo ꝑconsule.
Quia elaborātib⁹ gentilib⁹ cōprehēsus: ex precepto aspasij procō
sulis in exiliū ciuitate cordubitana missus est. Habitauitqʒ ibi sus-
pensa ad celū mēte tantū ad calcādas passiones hui⁹ tēporis: amo-
re xp̄ianitatis. Quo cōueniebāt ad eū plures egregij clarissimi or-
dinis et sanguinis: sʒ et seculari nobilitate gloriosi: q ꝓpter amici-
ciam eius secessum subinde suaderēt: et ne paruʒ esset nuda suadela
etiam loca in q̄ secederet offerebant. Post dies aūt multos regres
sus de exilio habitabat: ī hortis suis. Et cuʒ illic moraref: venerūt
ad eum principes: ex officio consulis galerij maximi: q aspasio pa-
terno successerat: ⁊ leuātes eū in curriculo: duxerunt ad ꝑcōsulem
in loco sexti: vbi pro reparanda sanitate degebat. Collectusqʒ ab
astatore officij: secessit in hortū eius in vicū saturni. Conuenit autē
ad eum oīs populi freq̄ntia. Quod cū comperisset beatissim⁹ mar-
tyr: precepit custodiri puellas que aduenerant audire verbum dei:
quoniam ante ostiū principis manebant: ob amorē martyris glorio
si. Altera die octauo decimo kalēdas octobris: mane galeri⁹ maxi-
mus sanctū ciprianuʒ episcopum: offerri sibi p̄cepit: in atrio secutio
lo. Cui inter alia cū dixisset procōsul: iusserūt te sacratissimi p̄ncipes
ceremoniari: sanctus ciprian⁹ dixit. Non faciā. Maxim⁹ ꝑcon
(sul dixit. Cōsule tibi. Sāct⁹ cipꝛ an⁹ dixit fac qd̄ tibi preceptū est.

In illo tp̄e dixit dñs ih̄s discipl'is suis. Sicut ful (Scd̄ʒ matheū.
(gur exit ab oriēte: ⁊ patet vsqʒ ī occidētē: ita erit ⁊ aduēt⁹ filij
(hominis. Omelia gregorij pape. L. vij.

Redēptor nr̄ fratres

charissimi: discipulis suis diem aduentus sui predicere volens ait. Sicut fulgur exit. Fulgur aũt siue solis: siue flaminis est. Ab oriẽte Recte ad orientem adoram⁹: vnde speram⁹ iudiciũ. Ita erit aduentus filij hominis. Clarus scilicet et terribilis et celeberrim⁹. Hinc apparet: ꝙ saluator i secũdo aduẽtu: nõ i hũilitate: sꝫ i glĩa veniet. Ubicũqꝫ fuerit corp⁹ illuc ꝯgregabũt̃ ꝛ aq̃le. i. vbi hostie iudeoꝝ fuerint: illuc romeni ꝯgregabũt̃. Siue iuxta lucã cãm hui⁹ ꝟmõis accipit: q dicĩ. Dixerũt apl̃i. Ubi dñe? Quib⁹ rñdit. Ubi fuerit corp⁹. i. vbi ꝯgregabor: inde romani veniẽt. Siue exẽplo naturali instruxit eos. Aquile ꝛ vultures: etiã trãsmaria sẽtire cadaueꝝ fetores dicũtur: et ad escam huiusmodi congregari. Lec. viij.

SI ergo irrationales volucres naturalit̃ tantis terraꝝ spacijs ꝛ maris fluctib⁹ separate: ꝑuũ cadauer sentiũt: q̃nto magis debꝫ multitudo credẽtiũ festinare ad eũ cui⁹ fulgur exit ab oriente: idest ab eccl̃ia: vbi corp⁹ ei⁹ habet̃? Siue vbi fuerit idest vbi exit homo crucifix⁹ i celũ: illic aquile. i. sancti ꝯgregabũt̃? Siue in resurrectiõe vbi fuerit corp⁹ illuc anime veniẽt. Stati aũt post tribulationẽ dieꝝ illoꝝ. Ostẽdit ꝑuum tẽpus inter ꝑsecutionẽ apostoloꝝ: et vindictam crucis: siue inter ꝑsecutionẽ antichristi: et iudiciũ. Sol obscurabit̃: sicut solis facta defectio contigit in nece dñi. Et stelle cadẽt de celo: sicut igneus globus visus est. Et virtutes celoꝝ commouebunt̃: scilicet angeli vel exercitus romanorũ. Et tũc apparebit signum filij hominis in celo: scilicet crucis vindicte: et ꝓpter crucis mysterium venientes ad eũ. Et tunc plangent omnes tribus terre: scilicet iudei obsessi lugebunt: siue cũ penitentiaꝫ agent. Lec. ix.

ET videbunt filium hominis: venientem. Tunc agnoscẽt: quod huius causa hec mala eis acciderint. In nubib⁹ celi: idest exercitib⁹ romanoꝝ. Et mittet ãgelos suos: q ꝑsint romãis. Cũ tuba ꝛ voce magna iuxta ꝯsuetudinẽ hostiũ. Et ꝯgregabũt electos ei⁹ a q̃tuor vẽtis: a sũmis celoꝝ vsqꝫ ad termios eoꝝ. scꝫ ad cõfinia mõtis syõ. Siue stati. i. post q̃dragĩta dies vt ꝓbati mãifesti fiãt: q i tormẽtis nõ dispierũt: ꝛ ne i tribulatiõe tẽtamẽta añxp̃i turbulẽta ꝛ ingẽtia signa diuini iudicij expectaret eccl̃ia: sed modico ingesceret tp̃e in saturitate: q̃si gallina q̃ pectus suum contra terrã ponit: antequã volet. Sol obscurabitur: Non diminutiõe luminis. Dicit̃ eni. Erit lux lune: sic̃ lux solis: ꝛ lux solis sicut lux septem stellarũ. Sed ad cõparationem vere lucis: omnia tenebrosa erunt. Itaqꝫ iste sol qui nunc per totum orbem rutilat: ꝛ luna que secundum est luminare: et

stelle q̄ ad solatiū noctis accēse sunt: omnesq̄ ꝟtutes q̄s angeloꝝ
multitudines itelligim⁹: in aduētu xp̄i: in tenebras reputabuntur.

In octauis beate marie.

Iacob genuit iudā ⁊ fratres eius. Judas iterp̄tat̄ ꝯfitēs
siue glificās. Unde ⁊ iudei ꝯfitētes interp̄tant̄. Pro iu
da q̄ interp̄tat̄. vt dixim⁹ cōfitēs: siue glorificās: sic̄ ⁊ ma
ter dixit: ꝓpter hoc cōfitebor dn̄o: significat xp̄m: qui di
xit in euangelio. Cōfitebor tibi dn̄e pat̄ celi ⁊ terre. Judas q̄rt⁹ fi
lius fuit inter fratres suos: ⁊ xp̄s in quarto ordine venit. Fuit enim
eadē in genere iudeoꝝ lex circūcisionis: lex moysi: lex gratie et do
ctrina ap̄loꝝ. Propterea vt dixim⁹ in q̄rto ordine legis venit dn̄s
hocē in p̄dicatiōe euāgelij. Naasō genuit salmō Salmō ip̄e fuit p̄n
ceps in tribu iuda: sicut legim⁹ in libro nūeri: ⁊ interp̄tat̄ in mēbra
virtutis: ⁊ significat xp̄m de quo dictū est ad mariā. Spiritus san
ctus supueniet in te: ⁊ ꝟtus altissimi obūbrabit tibi. Seq̄tur. Salmō
autem genuit booz de raab. Booz interp̄tat̄ robur vel fortitudo: ⁊
ipse significat christum: de quo dicitur: dominus fortis ⁊ potens:
dominus potens in prelio. Raab interpretat̄ latā vel dilatā siue cu
ius animā saluās dn̄s. ⁊ significat eccl'iam ex generationib⁹ cōgre
gatā. Seq̄tur. Booz genuit obeth ex ruth. Obeth interp̄tat̄ serui
ens: ⁊ significat eū q̄ nō venit mīstrari sʒ ministrare: ⁊ illos q̄ serui
unt dn̄o in timore. Ruth interp̄tat̄ festinās: ⁊ figurat eccl'iaʒ: q̄r sic̄
ceru⁹ desiderat ad fontes aquaꝝ: ita ⁊ eccl'ia desiderat xp̄m: et de
posuit venena serpētiū: idest peccata. De ista eteni ruth scriptū est.
Emitte agnū dn̄e dn̄atorē terre: de petra deserti ad mōtem filie syō
Obeth genuit iesse. Jesse interp̄tat̄ incēsum: siue sacrificiū domi
ni: ⁊ significat xp̄m: q̄ corp⁹ suū tradidit ꝓ nobis oblationē et hosti
am deo: i odorē suauitatis. Jesse aūt gēuit dauid regē. Q̄r scd̄m cor
dn̄i ē elect⁹ dicēte illo. Inueni dd̄ filiū iesse virū ꝯ̄ʒ cor meū. Dauid
aūt rex gēuit salomonē: ex ea q̄ fuit vrie. Magnitudinē do sceleris
ideo posuit: vt itel ligere possim⁹: q̄r peccatoris post dignā p̄niā obli
uiōi tradet dn̄s culpā: sic̄ scriptū ē. Ego sū q̄ deleo iniq̄tates tuas: ⁊
peccatoꝝ tuoꝝ āpl'i⁹ nō recordabor. Mathe⁹ euāgl'ista q̄ nō tacuit
culpā dd̄: seip̄m tm̄ publicanū apellat: q̄d alij euāgl'iste tacent. Salo
mō iterp̄tat̄ pacific⁹: eo q̄d pacē habuerit suo i t̄p̄e: ⁊ significat xp̄ʒ
q̄ in t̄p̄e pacis nat⁹ ē scd̄m carnē: sub augusto cesare. De q̄ pace de
mōstrāt āgeli canētes. Gl'ia i excelsis deo: ⁊ i terra pax hoīb⁹ bōe

voluntatis. Ipse etenī pax nr̄a: q̄ fecit vtraq; vnū. Ipse etenī dixit discipulis suis. Pacē meā do vobis: pacē relinquo vobis. Interp̄tat̄ eni salomō dilect⁹ dn̄i. Dilectus fuit christus a patre: sicut legim⁹ ipsum deū patrē dixisse de eo. Hic est filius meus dilectus in quo mihi bene cōplacuit: cui ē honor et glia i secula seculoꝝ amē.

In natale sāctorū nicomedis et vale

Natalis sancti nicomedis mar (riani. Lec. j. tyris. Quē flacc⁹ comes cū ad eum perlatum fuisset: quod corp⁹ sancte virginis felicule quā ipse p̄ xp̄o puniérat sepelisset: fecit teneri: et duci ad sacrificādum. Qui cum diceret ego sacrifico deo omnipotēti q regnat in celis: nō his dijs excissis: qui in tēplis quasi in carcerib⁹ clausi custodiutur: plumbatis diutissime cesus: migrauit ad dn̄m. Corpus eius in tiberim p̄cipitatū: q̄d a clerico eius: nomine iusto opere iusto collectū: et perductū ad horticellū suum sepultūq; est iuxta muros via numentana. Lec. ij.

Eodem die in territorio cabilonensi castro trenostro natalis sācti valeriani martyris: qui vnus fuit ex numero sanctoꝝ quinquaginta: qui temporib⁹ antonini lugduno in carcerē trusi fuerāt et cū beato marcello patefactis custodie q̄bus tenebant̄ diuinit⁹ claustris: aufugit. Cumq; ad p̄fatum castrum puenisset: et dn̄i iesu xp̄i nomē predicās: plurimos ipso inspirāte ad eius fidem conuertisset reuertenti ad vrbem cabillonensiū vbi beatū marcellum martyres p̄ro christo necauerant presidi prisco oblatus est. Lec. iij.

Quem ille faciens suis conspectibus presentari: primū minis et terroribus frangere conatus est. Deinde suspensum et grauium gularum laceratione cruciatū: cum in xp̄i confessione videret immobile: ac leto animo in ei⁹ laudib⁹ p̄manētem: ptin⁹ i eo loco vbi nūc sacrū ipsius corp⁹ debita veneratiōe excolit̄: gladio aiauerti fecit.

In n̄le scē eufemie virginis. Lec. j.

Natalis sancte eufemie virginis: q̄ martyrizata est sub diocleciano īperatore: p̄consule aūt prisco in ciuitate calcidona: q̄ deferēte iniquissimo appelliano cūalijs quadragita noue tradita est p̄cōsuli prisco. Cui prisc⁹ dixit. Honora te ipsam: et generis tui dignitatem ne amittas: et imola deo marti. Beata

euphemia ei⁹ iniquã suasionẽ cõtẽnẽs: pect⁹ suũ signaculo xpi mu-niẽs ĩpterrita stetit. Prisc⁹ irat⁹ vt eã supare posset: post tormẽta ꝛ carceres: etiã v̓bera ꝛ argumẽta rotaꝝ ignes ꝛ põdera lapidũ augu-lariũ: bestias ꝛ plagas v̓gaꝝ secures ꝛ sartaginẽ: ꝛ leões ac bestias: ei adhibuit. In vltimo in theatrũ duci: ꝛ leões ac bestias ei laxari iussit. Tunc btã virgo fũdẽs orationẽ ad dñm: dixit. Tu dñe noscẽs omnes q te inuocãt fide pura ꝛ itegra: suscipe aiaꝫ ancille tue. Et si cut suscepisti sacrificiũ patris nr̃i abrahe: ita suscipere digneris sa-crificiũ humilitatis mee: qđ tibi ob cõfessionẽ laudis tue ĩmolatur Tũc vna solũmodo de bestijs cõcurrẽs morsũ scõ corpori ei⁹ infixit et ita ĩmaculatũ spiritũ virgo domino reddidit. Lec.ij.

Veniẽs mat̃ ei⁹ theodora ꝛ philosophrõ pat̃ ei⁹: curatũ corp⁹ ei⁹ sepelierũt: q̃si mille pass⁹ a ciuitate calcidõa. Cõpletũ ẽ aũt mar-tyriũ ei⁹: sexto decimo die mẽsis septembris. Ipso die rome natalis sanctoꝝ lucie ꝛ geminiãi: sub imꝑatore diocleciano: iudicib⁹ apro-phasio et megasio. Mãserat aũt beata lucia ĩ viduitate ãnos tri-ginta sex. Tot⁹ aũt vite: fuerũt anni septuagita qnqꝫ. Que accusa-ta a filio suo eupp̃io: qđ xpiana viueret: iussit eã dioclecian⁹ sibi ad-duci. Imꝑator dixit ei. Audiui q2 reũ illũ crucifixũ ꝯfiteris: ꝛ deos nostros derides. Nũc g̃ si ꝑata es viuere: ꝑati sunt et dij omnipotẽ-tes: vt eis offeras thura: vt possint tibi eẽ ꝓpicij: et viuas. Scã lu-cia rñdit. Nec sibi sunt ꝓpicij: nec cultorib⁹ suis. Nã mihi pro-pitiabitur dñs meus iesus xp̃s pro cuius amore parata sum ignem: vincula: et quas volueris penas sufferre. Lec.iij.

Audiẽs dioclecian⁹ cõstãtiam fidei ei⁹: iussit eam trahi ad carce-rẽ: vbi cõsolationẽ diuinã promeruit. Reducta est aũt iterũ bea-ta lucia ãte dioclecianũ: sedẽtiqꝫ ꝑ tribunali: extẽsa est gloriosa fe-mina: ꝛ fustib⁹ diutissime verberata. Et ecce subito terremotus fa-ctus est: ꝛ tẽplũ iouis ita subrutũ: vt nec lapis suꝑ lapidẽ edificij re-manserit. Dioclecian⁹ ollam eream adduci fecit: eamqꝫ pice ꝛ plũ-bo iussit impleri: ꝛ in circuitu ligna aggregari ꝛ succẽdi: sanctamqꝫ luciaꝫ infra ollã demergi: vbi sãcta dei psallẽdo triduo vixit. Mit-tente vero diocleciano q renũciaret ei si tota iã in cineres esset reso-luta: is q missus fuerat: intimauit rediẽs ĩperatori: quod absqꝫ vlla lesione sana viueret. Tunc ipi⁹ tãto miraculo nullomodo ad credẽ-dũ xp̃o incitat⁹: iussit vt onerata ferro ꝛ plũbo ꝑ ciuitatis plateas duceret. Peruenit aũt ante domũ hominis ꝓpotẽtis nomine gemi-niani: in cui⁹ domo demonũ simulacra erãt innumera. Dũqꝫ sãcta

lucia domū ipsam ptransisset subito colūba alba velut nix descendit de celo: et super caput geminiani tertio figurās crucem resedit. Geminianus respiciēs vidit sibi patere celū: et statim arripiēs cursum: peruenit ad locū vbi iā sancta dei torq̄bat. Et prosternēs se pedibus eiꝰ: cepit narrare qd viderit: et baptismi lauacrū expetere. Reducta est iterū in carcerē: et geminianꝰ cū ea. Sacerdoti vero cuidam nocte apparēs angelꝰ dn̄i: monuit vt iret ad carcerē: et hominem geminianū: qui fōtē salutis reqrebat: baptizaret. Qui cū euigilasset: festinꝰ abijt: et beatū virū aqua salutari lauauit. Post diem tertiū exhibita est beata lucia diocletiano: et cū ipsa geminianꝰ de quo iā imperator audierat: quod tormēta penarum ipse vellet supplere.

In natale sancti mathei apl'i et euā

Quoniam deo cura est de hominibꝰ (geliste. L. s. et plus animarū eorū curam gerit quā corporum: beatum matheum apostolū cōtra ethiopes misit: in ciuitatē eorum magnā que dicitur natoaber: cui preerat rex egippus. Quam ingressus: cepit detegere prestigia duorum magorū zaroes et arfaxat: qui ita ludificabant populum: vt dicerent se deos esse. Faciebant subito gressus hominum figi: et tandiu immobiles stare: quandiu ipsi voluissent. Sed quos illi figebant: matheꝰ in christi nomine soluebāt. Quos illi cecabant: hic illuminabat. Quibus illi auditum tulerāt iste reddebat. Serpētes etiam quos illi ad percutiendos homines excitabant: hic conuertebat in somnium. Et percussiones eorum facto signo domini curabat. Hoc cum vidisset ethyops quidā eunuchus candacis regine: qui fuerat a philippo apostolo baptizatus: procidit ad pedes eius adorans: dicendo. Respexit deus ciuitatem istam: vt liberet eam de magis istis: quos putant stulti homines deos esse. Et suscepit eum in domum suam et veniebant ad eū omnes amici eiꝰ: et audiētes vbū vite: credebant i dn̄m et baptizabāt. L. ij.

Factū ē aūt q̄dā die: cū pdicatiōi isisteret i domo eius venerūt supra dicti magicū singl'is dracōibꝰ: quoꝝ flatꝰ flamifer: itātū ab ore et naribꝰ emanabat sulphureū fetore: vt hoies iter ficeret. Ut vo audiuit hoc matheꝰ: osignās se securꝰ cepit exire. Et vt eū viderūt magi: ābo dracōes añ pedes apl'i obdormierūt: q̄ aouscq̄ oīs pplꝰs ciuitatis oueīret ad hoc spectaculū. Cū aūt magi nō potuissēt eos suis incātationibus excitare: rogatu populi ait ad eos apostolus.

Inclinasti virtute et nomine quē predico: cū omni māsuetudine: neminem ledētes: redite ad loca vestra. Ad hanc vocē exeuntes portas vrbis: nūquā cōparuerunt. Lec. iij.

Tunc allocut⁹ est populū: vt relictis idolis: deū viuū qui est solus adorādus adoraret. Cūq₃ multis exhortatiōib⁹ ammōeret eos: subito ortus est tumult⁹: quod filius regis erat mortuus. Ad cuius funus: stabant magi. Qui cū nō possent eū excitare: introductus est dei apostolus: p candacis eunuchi solertiam: iubente rege cū multo honore. Qui cū in nomine domini eū₃ suscitasset: expauit cor regis et regine ꝛ omniū circūstantiū dicētes eum esse deum Ad hoc apostolus. Ego deus nō sum: sed sum seru⁹ domini nři iesu xpi Et cū cognouissent credendo gratiam dei: iussit eis apostolus idola destruere: et tēpla edificare. Ad cuius vocē fabricauerūt ecclesiam quam vocauit apostol⁹ resurrectio: quoniā p resurrectionē filij regis edificata fuerat. In q̄ sedit mathe⁹ vigiti ānis ꝛ ↄstituit diaconos ꝛ p̄sbyteros: p ciuitates ꝛ castella: ꝛ nō nullas fabricauit eccl'ias (Lec. iiij.

Baptizatus est aūt rex egipp⁹ ꝛ regina eufenissa: ꝛ filius eoꝝ: qui suscitat⁹ est eufranō: ꝛ filia eoꝝ ephigenia: virgo xpi pmanēs. Magi vero timētes: fugerūt ad psas. Et quia longū est enarrare: quāti ibidē ceci illuminati p apostolū: quot mortui suscitati: quot paralitici curati: quā christianissim⁹ fuerit rex: ꝛ omnis eius exercitus: quomodo omnia tēpla destructa: quo ordine ad passionis martyriū pueneritt apostolus retegamus. Rex autē egippus senectute expleta: perrexit ad dñm: et accepit eius successor hirtac⁹ nomine imperiū. Hic cū vellet accipere ephigeniā in vxorem iā xpo dicatam: q̄ sacrū velamē de manu apostoli acceperat: et q̄ erat iam ppposita religioni virginū ampli⁹ quā ducētaꝝ: sperās quod p apostolū posset eius animū cōmouere cepit cum eo agere: dicēs. Dimidiū regni mei accipe: tantū vt ephigeniā meo matrimonio copulare possim. Cui respondit apostolus. Juxta bonū propositū p̄decessoris tui iube cōuenire vniuersas virgines: que cum ea sunt: ꝛ vniuersum populum: et audi quanta bona de coniugio loquar: et quam satis sint accepta deo sancta coniugia. Lec. v.

Cumq₃ locutus fuisset vt promiserat de coniugij dignitate: ait hirtaco charissime fili hirtace: ephigeniam spōsam celestis regis effectam: et sacro velamine consecratā: nullo modo poteris tuo matrimonio copulare. Ad hanc vocem hirtacus qui per singulas dictiones de coniugio; apostoli cum suis fautoribus laudator extē

terat: ira accẽsus discessit. Apostolus aũt oẽs ad patiẽtiã cõfortãs coram oĩ populo impositis manib⁹ sup caput ephigenie: ⁊ sup capita virginũ suaꝝ sodaliũ: benedixit ⁊ scificauit eas: vt possent euadere minas hirtaci. Cũqꝫ ois ecclia retinuisset apostolũ: inibi missas celebrãtẽ: spiculator missus ab hirtaco: cũ expãsis manibus in celuꝫ oraret: a tergo ictu gladij feriẽs: xpi martyrẽ interfecit iuxta altare vbi ab eo corpus dñi fuerat cõsecratũ. Quo audito ois popul⁹ ad palaciũ igne ꝑgebat: sꝫ occurrẽtes oẽs presbyteri ⁊ clerici: simul cũ discipulis ipsius sci mathei: furẽti nimiũ: populo dixerunt. Nolite fratres nolite: cõtra dñi ꝓceptũ agere. Celebremus potius oẽs cũ gaudio martyrium aplĩ: ⁊ qđ deus ordinare voluerit: expectemus.

EPhigenia ꝟo ṽgo xpi: qcquid in auro ⁊ argẽto ⁊ gẽmis habere potuit: oĩa cõtulit sacerdotibus: dicẽs. Postqꝫ dignã apostolo xpi fabricaueritis ecclĩam: qđ superfuerit: paupibus erogate. Me ãt oportet certamẽ habere cũ hirtaco. Factũ est qđe post hec secũdũ ꝟbũ ipsius: vt oĩuꝫ nobiliũ vxores fecisset venire ad eam: sperãs tali ratione ad eius ꝓuenire cõsensũ. Quo cũ penit⁹ non posset eã a proposito suo reuocare: cõuocauit magos: vt ministerio demonũ illã raperẽt. Qđ cũ non possent: fecit circũdare ꝓtoriũ igne: in quo cũ virginibus xpi commanebat. Sed cum ꝑ circuitum ignis arderet: apparuit ei angelus dñi cũ apostolo matheo: dicens. Ephigenia firma esto: ⁊ noli hos ignes expauescere. Ad hanc vocẽ excitauit deus ventũ validũ: ⁊ oẽ illud mutauit incẽdiũ ad palatiũ hirtaci: ⁊ ita cõsũpsit illud: vt nõ de facultatib⁹ vel parũ aliqd possent extrahere. Ipse aũt hirtacus cũ vnico filio suo vix euasit: sed melius illi fuerat: vt in incẽdio interisset. Nã filiũ eius vehemẽtissimus demõ arripuit: ⁊ ipsũ elefantinus morb⁹ ita replenit: vt a medicis isanabilis diceret. Qui cũ irã dei sup se cognosceret: gladio se ipsum ꝑfodiẽs: occubuit. Fratrẽ vero ephigenie noie beor: qui ab apostolo baptizat⁹ fuerat: cõstituit popul⁹ sibi in regem. Qui viuẽs religiose octuagita ⁊ septẽ annis: vnũ filiũ suũ cõstituit ducem alterũqꝫ regẽ: habuitqꝫ pacẽ cũ romanis. Oẽs vero prouĩtie ethiopum replete ecclĩjs benedicũt dñm: ⁊ fiunt mirabilia magna: ad cõfessionẽ beati mathei apostoli. Qui etiã ex tribu sua leui sumpsit cognomẽ: ex publicano a xpo electus: ex peccatore translatus. Hic ꝓmũ in iudea ⁊ in macedonia ꝑdicãs. Postmodũ apꝰ ethiopiã euãgelizãs martyriũ passus est. Requieuit in pace in mõtib⁹ pastorũ.

Secundum matheum.

De sancto matheo apostolo.

IN illo tpe. Cũ trãsisset dñs iesus: vidit hominẽ sedẽtẽ in telo
neo: matheũ noĩe: ⁊ ait illi. Seq̃re me. Et surgẽs: secutꝰ est eum.

¶ Omelia ex dictis sancti augustini. Lectio. vij.

LEgimus apostolo dicẽte: q2 oẽs peccauerũt: ⁊ egẽt gr̃ia dei iusti
ficari gratis: ꝑ gr̃am ipsius. Qui itez inestimabilẽ eiusdẽ gr̃e
magnitudinẽ cõmẽdãs: ait. Ubi aũt abũdauit peccatũ supabũda
uit ⁊ gr̃a. Qꝛ nimiꝝ q̃nto grauiorẽ dñs electis suis peccatoꝝ lãguo
rẽ curauit: veniã gr̃e medẽtis mõstrauit. Uñ ⁊ ex lectione euãgelica
audiuimꝰ: q2 sedentẽ i teloneo matheũ: ac tpalibꝰ curis intentũ: re
pẽte miseratꝰ vocauit: ⁊ de publicano iustũ: de teloneario discipl'm
fecit. Quẽ etiã ꝓficiẽtibꝰ eiusdẽ gr̃e incremẽtis cõmuni discipl'oꝝ
numero ad apostolatꝰ gradũ ꝓmouit. Nec solũ ꝑdicãdi: verũ etiaz
scribendi euangeliũ illi ministerium cõmisit: vt cui curã terrestriuz
cõmiserat: celestiũ esse talẽtoꝝ dispẽsator inciperet. Qd ob id vtiq3
ꝓuidẽtia supna fieri disposuit: vt nullũ numerositas scelerũ a spẽ
da venia reuocaret: cum hũc tãtis mũdi nexibꝰ absolutum: tam ce
lestẽ factũ cõspiceret: vt cõmunicato cũ angelicis spiritibꝰ vocabu
lo euãgelista nominaret': et esset. Uidit inquit iesus hoiem sedẽtem
in teloneo matheũ nomie: ⁊ ait illi. Seq̃re me. Uidit aũt nõ tã corꝑis
intuitu: quã interne admirationis aspectibus: qbꝰ ⁊ petrũ negãtẽ vt
reatũ suũ agnoscere: ac deflere posset respicere dignatꝰ est: qbꝰ po
pulũ suũ egyptia seruitute depssũ: vt eriperet aspexit: dicẽs ad moy
sen. Uidens vidi afflictionẽ populi mei: q est in egypto ⁊ gemitũ eo
rũ audiui: ⁊ descendi liberare eos. Uidit ergo hoiez: ⁊ misertꝰ ẽ eiꝰ:
q hũanis tm̃ studijs deditus: nec dũ ãgelico noie dignus extiterat.
Uidit sedẽtẽ in teloneo ꝑtinaci videlz aĩo: tpalibꝰ lucris inhiantẽ.

MAtheum inquit noie. Matheus hebraice: ⁊ lati- Le. viij.
ne dicit' donatꝰ. Qd ꝓfecto nomẽ illi apte cõgruit: q tantũ gr̃e
supne munꝰ accepit. Nec p̃tereũdũ: qd idẽ mathêꝰ erat binonius.
Nam ⁊ leui vocabat'. Quo etiã noie eidẽ gr̃e q̃ donatꝰ est: testimo
niũ perhibet. Interpretatur enim additus siue assũptꝰ: significans
q2 assumptus est per electionẽ a dño: ⁊ additus ad numerũ gradus
apostolici. Hoc aũt illũ noie marcꝰ ⁊ lucas i hac lectione magis ap
pellare voluerũt: ne cõsortẽ operis euangelij: de prisca ꝯuersatione
palam notabilem redderent. Ac vero vbi ad describendum duode
cim apostolorum catalogum peruenerunt: tacito leui vocabulo: ma
theum illum aperte nuncupauerũt. Porro ipse mathêꝰ: iuxta hoc
quod scriptum est: iustus prior accusatator est sui: venit amicꝰ eius

⁊ inuestigauit eũ. Vulgato se nõie appellat: cũ de teloneo vocatũ se narrat. Sed in catalogo apostolorũ: cũ additamẽto se publicanũ cognominauit. Thomas inqt: ⁊ matheus publican⁹. Quaten⁹ p hoc: maiorẽ publicanis ⁊ peccatorib⁹ adipiscende salutꝫ confidẽtiã pbeat. Quã docendi formulã: paulus quoqꝫ secut⁹: ait. Quia xp̃s ihs venit in mundum peccatores saluos facere: quorũ pmus ego sum. Sed ideo misericordiam consecutus sum: vt in me primo ostenderet christus iesus omnem patientiam: ad exemplum eorum: qui credituri sunt illi in vitam eternã. Tu autem. Lectio. ix.

Vidit ergo publicanũ: ⁊ qꝛ miserando atqꝫ eligendo vidit: ait illi. Sequere aũt dixit imitare. Sequere me dixit: nõ tã incessu pedũ: quã executione morum. Qui enim se dicit in xp̃o manere debet sicut ille ambulauit: ⁊ ipse ambulare. Qð est nõ ambire terrena: nõ caduca lucra sectari: fugere honores infimos: contemptũ mũdi oẽs pro celesti glĩa libenter amplecti: cunctis prodesse amore: iniurias nulli inferre: at sibi allatas patiẽter sufferre: sꝫ ⁊ inferentib⁹ a dño veniã postulare: nunquã suam sed conditoris glĩam semp querere: quotquot valet secũ ad amorem supernorum erigere. Hoc ⁊ huiusmodi gerere xp̃i est vestigia sequi. Et id q secutus est eum. Nõ eñi mirandum: quod publicanus ad primam dñi iubentis vocẽ terrena que curabat lucra reliqrit: opibusqꝫ neglectis illi⁹ comitatui quẽ nihil diuitiarum habere cernebat: adheserit. Ipse eñi domin⁹ qui eum foris verbo vocauit: intus inuisibili instinctu vt seqretur edocuit: infundens menti illi⁹ lumen gratie spiritualis: qꝛ intelligeret: quia is q a tpalibus euocabat in terris: incorruptibiles in celis dare thesauros valeret. Surgẽs inquit: secutus est eũ. Surrexit: vt sequeretur: dimisit caduca que gerebat: vt consequeretur eterna: ad que illum veritas inuitabat. Quale est illud. Surge q dormis: exurge a mortuis: illuminabit te christus.

In natale sancti mauricij cũ socijs.

Ub maximiano qui romane rei publice cum diocletiano collega impium tenuit: per diuersas fere prouincias laniati aut interfecti sũt martyrum populi. Idem namqꝫ Maximianus sicut auaricia: libidie: crudelitate: ceterisqꝫ vicijs obsessus fuerat: ita etiã exsecrandis ritibus deditus: ⁊ erga deũ celi pphanus: impietatẽ suã ad extinguẽdũ xp̃ianitatis nomẽ Lec. i.

armauerat. Si q tūc dei veri cultū profiteri audebāt: sparsis vsque
quaqz militū turmis vł ad supplicia vł ad necē rapiebant: ac velut
bacchatione barbaris data prorsus in religione arma cōmouerat.
Erat eodē tpe in exercitu legio militū: q thebei appellabant legio
aūt vocabatur q̄ tūc sex milia ac sexcētos z sexaginta sex viros in
(armis habebat. Le.ij.
Hi in auxiliū maximiano ab ori-
entis partib⁹ acciti venerāt: viri in rebus bellicis strēnui: z vir
tute nobiles: sz nobiliores in fide. Erga impatorē fortitudine: erga
xpm deuotione certabāt. Euāgelici precepti etiā sub armis nō ime,
mores: reddebāt q̄ dei erāt deo: z q̄ cesaris cesari restituebāt. Itaqz
cū z hi sicut ceteri milites: ad ptrahēdā xpianoz multitudinē desti
narēt soli crudelitatis ministeriū detractare ausi sūt: atqz huiusmo
di preceptis se obtēperaturos negāt. Maximian⁹ nō lōge aberat
nā se circa othodoruz itinere fessus tenebat. Ubi cū ei p nūcios de
latū esset: legionē hanc aduersus mādata regia rebellē in his augu
stis substitisse: in furorē instinctu indignationis exarsit. Sed prius
mihi quam reliqua cōmemorē: situs loci istius relatione inserēdus
videt. Loc⁹ hic sexagira ferme milib⁹ augan̄si vrbe abest. Quat-
tuordeci vo milib⁹ distat a capite limani lacus: quo influit rodan⁹.
Ocus iste iā inter alpina iuga in valle sit⁹ est: ad quē Le.iij.
L intrātib⁹ difficili trāsitu asperū atqz arctū iter pandit. Infest⁹
namqz rodan⁹ saxeis mōtiū radicib⁹ vix paruulū viātib⁹ aggerē re
linqt. Et iūctis trāsmissisqz angustiarū faucib⁹: subito nec exigu⁹
inter mōtiū rupes cāp⁹ aperit. In hoc loco legio scā cōsederat. Igi
tur sicut supra dixim⁹ cognito maximianus tebeorū respōso: pcipiti
ira feruid⁹: ob neglecta impia decimū ex eadē legione gladio feriri
iubet quo facili⁹ ceteri regijs pceptis territi metu cederēt. Reinte
gratisqz mādatis edicit vt reliq i psecutiōez xpianoz cogant. Ubi
vero ad tebeos denūciatio iterata puenit: cognitūqz ab eis ē iniun
gi sibi rursum executiones pfanas: vociferatio passim ac tumult⁹
in castris exoritur affirmantiū: nūquā se vlli in hoc tā sacrilego mi,
nisterio cessuros: idoloz pfana semp detestaturos: sacre z diuine re
ligionis cultū instituta qz executuros: viuerseqz eternitatis deū co
lere extrema mortis experiri sancti⁹ eē: quā aduersū xpianā fidē ve
nire. His deide cōpertis maximian⁹: oi belua crudelior: rursus ad in-
genij seuiciā rediit: atqz impat vt iterū decim⁹ coz morti detur: cete
ri nihilomin⁹ ad hec q̄ spreuerāt: cōpellerent. Quib⁹ iussis denuo
in castra platis segregat⁹ atqz pcussus ē: q decim⁹ sorte obuenerat.

R Eliqua vero se militũ multitudo mutuo sermone in¬ Le.iiij stigabat: vt in tã pclaro ope psisterẽt. Incitamẽtũ tñ maximũ fidei i illo tpe penes scm̃ mauriciũ fuit pmicerũ tũc sic tradit legi onis eius: q cũ exuperio vt in exercitu appellãt cãpiductore: ⁊ cãdi do senatore militũ: ascẽdebat exhortãdo singl'os ⁊ monendo fideli um cõmilitonũ etiã exẽpla ingerens: pro sacrameto xp̃i: p diuinis legib⁹: si ita necessitas fieret oib⁹ ⁊ moriẽdũ suadebat: sequẽdosq3 ammonebat socios illos: ⁊ cõtubernales suos: q iã in celũ pcesserãt flagrabat eni iã tunc in beatissimis viris: martyrij g'liosus ardor. His itaq3 priorib⁹ suis atq3 auctorib⁹ animati: maximiano insania adhuc estuanti: mandata mittũt: sicut pia ita ⁊ fortia q ferũtur fuis se hoc modo. Milites sum⁹ impator tui: s3 tñ serui qd libere ofite mur dei. Tibi militiã debem⁹: illi inocẽtiã. A te stipẽdiũ laboris ac cepim⁹: ab illo vite exordiũ sũpsim⁹. Seq impatorẽ in hoc nequaq3 possum⁹ vt auctorẽ negem⁹ deũ: vtiq3 auctorẽ nr̃m deũ: auctorẽ vel nolis ⁊ tuũ. Si nõ ad tã funesta cõpellamur: vt hũc offẽdamus: tibi vt fecim⁹ hacten⁹ adhuc parebim⁹. Sin autem illi parebim⁹ potius

O Fferimus nr̃as in quelibet ho (quã tibi. Lectio.v. stẽ man⁹: qs sanguine innocẽtiũ cruẽtare nefas ducim⁹. Dexte re pugnare aduersus impios atq3 inimicos sciunt: laniare pios ⁊ ci ues nesciũt. Meminim⁹ nos p ciuib⁹ poti⁹ quã aduersus ciues ar ma sumpsisse. Pugnauim⁹ semp p iusticia: p pietate: pro inocẽtiũ salute. Hec fuerũt hacten⁹ nobis pcia piculi. Pugnauim⁹ p fide: quã quo pacto cõseruabim⁹ tibi: si hãc deo nr̃o exhibem⁹. Iurauĩ mus primũ in sacramenta diuina: iurauimus deinde in sacramenta regia. Nihil nobis de secũdis credas necesse esse: si pma prerũpi mus. Christianos ad penã p nos reqri iubes: iã tibi ex hoc alij req rẽdi sunt. Habes hic nos cõfitẽtes deũ patrẽ auctorẽ omniũ: ⁊ filiũ eius ih3 xp̃m dñm quẽ credim⁹. Vidimus labores periculaq3 nr̃oꝝ sociorũ: nos quoq3 sanguine aspsos trucidandos ferro: ⁊ tñ sctissi morũ cõmilitonũ mortes: factũ nõ funera fleuim⁹: nõ doluimus: sed potius laudauim⁹: ⁊ gaudio psecuti sumus: q3 digni habiti essent pati p dño deo eorũ. Et nũc non nos vel hec vltime vite necessitas in rebellionẽ coegit. Nõ nos aduersũ te ipator armauit: ipa saltẽ q̃ fortissima est in piculis: desperatio. Lectio.vj.

T Enem⁹ ecce arma: ⁊ nõ resistim⁹: q3 mori quã occidere satis ma lum⁹: ⁊ innocẽter interire: quã noxij viuere peroptam⁹. Siquid in nos vltra statueris: ignes: tormẽta: ferrũ: subite parati sumus.

xpianos nos fatemur: p seq xpianos nō possum⁹. Cū hec talia maximian⁹ audisset obstinatosq i fide xpi cerneret aīos viroꝝ: de spāgliosā eoꝝ ↄstātiā posse revocari vna sīlia iterfici: circūfusis militū agminib⁹ iubet. Qui cū missi ad btīssimā legionē venisset: strigūt i scōs ferrū: mori nō recusātes vite amore: cedebant itaq passim gladijs: nō reclamātes & saltē nō repugnātes: sz depositꝭ armis ceruices psecutoꝝ pbētes: ꝛ iugulū vl' iectū corꝑa offerētes: ipa suoꝝ multitudine nō armoꝝ munitione. Et ausi sunt vt ferro coronarent' asserere iusticie causā: sz h solū reminiscētes: se illū ↄfiteri: q nec reclamādo ad occisionē duct⁹ ē: ꝛ tanq agn⁹ nō apuit os suum. Ipsi quoq tāq grex dñic⁹ oviū: laniati tāq ab irruētib⁹ lupis: passi sūt

In illo tpe. Vidēs dñs ihs turbas: ascēdit i mōtē sol⁹ orare. Scdz matheū.

Omelia bti augustini epī. Lec. vij.

Predicāte dilectissimi dño ihu xpo euāgeliū regni: ꝛ diuersos p totā galileā curāte lāguores: i oēs sȳriā vtutū ei⁹ fama diffuderat: ꝛ multe ex vniuersa iudea turbe: ad celestē medicū ↄfluebāt. Qz enī tarda ē hūane ignorātie fides ad credēdū q nō videt: ꝛ spanda q nesciūt: oportebat diuīa eruditiōe firmādos corꝑis beneficijs ꝛ visibilib⁹ miracul' icitari: ꝛ cui⁹ tā benignā experiebant potētiā: non ambigerēt salutarē esse doctrinā. Ut g exteriores medelas dñs ad remedia iteriora trāsferret: ꝛ post sanitatē corpoꝝ curatiōes opareť aīaꝝ: segregat⁹ a circūstātib⁹ turb: secessū vicini mōtꝭ ascēdit: aduocatisq aplis quos sublimiorib⁹ institutis ab edicto mystice sedit imbueret: ex ipa loci atq opis qlitate significās se eē q moysē quōdā suo fuisset dignat⁹ alloqo: illic q dē terribiliore iusticia: hic aūt sacratiore clemētia: vt ipleať qd fuerat pphe hieremie pmissū: dicētē. Ecce dies veniūt dicit dñs: ꝛ disponā domui isrl'. Post dies illos dicit dñs: dabo eis leges meas: ꝛ i corde ipi⁹ scribā eas. Le. viij

Qui ergo locutus fuerat moysi: locutus est aplis: ꝛ in cordibus discipłoꝝ velox scribēs ꝛ bi mun⁹: noui testamēti decreta condebat. Nulla vt quōdā circūfusa nubiū crassitudie: neq p terribiles sonos: atq fulgores pplo ab ascēsu mōtꝭ abstento: sz patēte ad aures circūstātiū trāqlitate colloquij: vt p grēlenitatē remoueret legis aspitas: ꝛ spū adoptionis auferret fortitudinē seruitutꝭ. Qualis igiť doctria sit xpi: sacre ipi⁹ sniē ptestanť: vtq ad eternam beatitudinē puenire desiderāt: grad⁹ felicissime ascensionis agnoscant

(Btī igr paupes spū: q̄m ipoꝝ ē regnū celoꝝ. Le. ix.

De qb⁹ xitas paupib⁹ loqreť: forte eēt ambiguū: si diceus btī paupes nihil adderet de intelligēda paupum qlitate: ꝛ sufficere vi

derēť ad ꝓmerēdū regnū celoꝝ:ea sola inopia:quā mĺti sub dura et
graui necessitate patiūť. Sꝫ cū ait bti paupes spū ostēdit eis regnum
celoꝝ tribuēdū:quos vtilitas cōmēdat aīaꝝ:magis q̄ꝫ indigētia fa
cultatū. Dubitari aūt nō potest:qđ humilitatis isti⁹ bonū facil⁹ pau
peres quā diuites asseqūť:dū et illis in tenuitate amica ē māsuetudo:
et istis in diuitijs familiaris elatio. Verū tñ et ī plerisq̄ꝫ diuitib⁹ inue
niť hic aīus q abūdātia sua nō ad tumorē supbie:sꝫ ad opa benigni
tatis vtať. Ideoq̄ꝫ ꝓ lucris maximis numerat:qđ ad repellendam
miseriā alicui laboris īpēderit. Omni generationi atq̄ꝫ ordini hoīuꝫ da
tur in hac v̇tute cōsortiū:q2 possūt eē ꝓposito paupes:et nō paupes
cēsu. Nec interest q̄ntū sint in terrena facultate dissimiles:q in spūa
lib⁹ bonis īueniāť eq̄les.

In nře scōꝝ cosme

(et damiani. Le.i

a Pud egeā ciuitatē:nřis scōꝝ cosme et damiani:sub ꝑsecutiōe diocletiani:sub p̄side lisia:hi venerabili mře geniti:sacris litteris eruditi:ꝓfessione artis medicine v̇tutib⁹ medici erāt clarissimi. Horū religionē audiēs preses lisias:misit appitores q eos adducerēt. Quos sapiēter interrogauit ex q̄ ꝓuīcia:aut q̄ essēt noīa eorū:beat⁹ cosmas et damian⁹ respōderūt ei. Ex arabia sum⁹. Noīa nřa:cosmas et damianus:xpiani sum⁹. Sunt nob et alij fřes:antim⁹:leōti⁹:et eupꝑi⁹. Quos tētos ab officio iussit sibi p̄sentari preses:et cepit agere vt sacrificarent. Et cū nulla ratiōe fūdatos aīos eoꝝ sup̄ petrā xpi mouere posset:manibus victos iussit eos fortiť torq̄ri. Deinde sic erāt catenati:iussit in mare mergi. Quib⁹ statī āgel⁹ dñi affuit:et dirupti vinculis:ex pelago

(liberauit. Le.ij

H Oc vidētes milites:renūciauerūt p̄sidi. Ille mox eis ad se reductis:docete inq̄t:maleficia vřa:et ego sequar vos:cōmunicās opib⁹ vřis. Sci xp̄o rñderūt. Christi sum⁹:maleficia nescim⁹:et in xp̄i noīe maleficioꝝ v̇tutē cōtēnim⁹. Recepti sūt iubēte p̄side in carcerē. Et seq̄nti die ꝓcōsul sedēs ꝓ tribunali. Fecit ignē copiosū parari:et btōs martyres de carcere ꝓductos ī medio dari. Sꝫ orātib⁹ scīs:ignis v̇tutē suā amisit. Stupefact⁹ p̄ses:et q̄ circa martyres dei ꝓuenerāt magicis artib⁹ designans:suspendi et torq̄ri eos iterū iubet. Sed cū grato et hilari vultu ī superioribus tormētis perstitissent:paratis crucibus impius ꝓconsul:gl'iosos martyres suspēdi atq̄ꝫ extēdi iubet et lapidib⁹ in cruce leuatos ꝑsequi. Sꝫ cū ictus lapidū in iaciētes retorq̄rentur:p̄ses furore succēsus sagittis eos iussit aggredi:vt saltē leuiori volatu ferrū ī eis figereť. Le.iij

Verum cũ hinc in aliquo sanctos nõ lesissent: plurimi mittentiũ ac circũstantiũ vulnerib⁹ eorũ defecerũt. Cernẽs itaq3 preses maliciam suã diuina virtute superari: gladio animaduertit illos iubet. Martyrizati sunt aũt cosmas et damian⁹: antim⁹: leõtius: et euprepius: vicesimo septimo die mẽsis septembris. Quoꝝ corpora religiosi viri sepelierũt in loco venerabili: nõ lõge a ciuitate egea Quoꝝ aũt fratrũ cosme et damiani memoriã roma etiam tẽplo preclari operis nomine eoꝝ edificato solenniter agit.

In natale sanctorũ fausti et ianuarij

In diebꝰ illis: cũ eugeniꝰ pses (martyrũ. Lec. j. cordubam aduenisset: beatissimi martyres faustus ianuarius: et martialis: sic ceperunt loqui ad eum. Quid tibi eugeni impie: dei seruis mauis inuidere quã credere? Tunc eugeniꝰ furore repletus: sic dixit: homines infelices: quid vos esse vultis? Faustus dixit. Christiani xpm fatentes. Dominꝰ vnus est: p quẽ omnia et nos p ipm. Eugeniꝰ dixit vnde est vobis hec tã desperata societas? Faustus dixit. Desperatio nõ ẽ nisi in te solo: qui deuz negare nos cogis. Hoc cũ diceret faustus: dixit preses. Imponite faustum in eculeo: qui tã irreuerenť respõdit. Ianuariꝰ fausto dixit. Digne charissime ꝑ nobis hoc pateris: qui meritis peccatoꝝ nfoꝝ te sociũ esse voluisti. Faustꝰ dixit. Societas nostra mãsit semper. Eugenius dixit. Que ẽ ista nũc allocutio: qð tam ipse cepistis ãbo respõdere. Ianuariꝰ dixit. Nobis ꝯfessio xpi: nulla est ipietas. Eugeniꝰ ad martialẽ sic ait. Video dementiã animi istoꝝ: q̄ sic te in societate collegerũt. Noli istis impiis et maleficis te credere. Lec. ij.

Martialis dixit. Deꝰ solꝰ imortalis: q fecit celũ et terrã: ipse te puniat. Eugeniꝰ dixit. Et hic ponať i eculeo. Cũq3 factũ fuisset: martialis dixit. O btã imortalitas gl'ie xpi: q̄ nos tibi frater fauste sociasti. Eugeniꝰ dixit. Torq̄te eos: donec adorent deos nfos. Cũq3 fieret: faustꝰ dixit. Difficile ẽ tibi et patri tuo diabolo: nos a paternis legibꝰ ad moralitatẽ tuã ꝯuerti. Eugeniꝰ dixit. Abscindanť ei auricule et nares: supcilia quoq3 radãť: et dẽtes superiores extra hãť. Cũq3 factũ fuisset: faustꝰ gratias egit deo hilaris factꝰ. Eugenius ianuario dixit. Vides ianuari: quanta tormenta perpessus fuerit faustus: dum in impia voce perdurat? Ianuarius dixit. Impietas ista in me maneat: et vinculũ charitatis eius. Lec. iij.

Eugeni⁹ dixit auferant̄ ⁊ huic q̄ illi p̄cepi. Cūq̄ fieret: eugeni⁹ dixit ad marcialē. Uides martialis demētiā sociorū tuorū: ⁊ q̄ illis mala venerūt? Tu itaq̄ cōsule tibi: et disiunge te ab illorū mala volūtate. Martialis dixit. Cōsolatio mea ip̄e ē: quez ip̄i gaudētes magna voce testāt̄ Jdeoq̄ ↄfitēd⁹ ⁊ laudād⁹ ē deus: pat̄ ⁊ filius: ⁊ sp̄irit⁹ sāct⁹. Tūc eugeni⁹ furore nimio accēsus: iussit eos igne cōburi. Cūq̄ ducti fuissent: sic vno sp̄ū plebē xp̄i alloq̄ ceperūt dicētes. Uos charissimi nolite credere huic inimico diabolico: cui⁹ tempus ē. Sz agnoscite vos ad dei imaginē ⁊ similitudinē ei⁹ eē factos. Jllū adorate: et illū benedicite: q̄ est factor omniū. Nō vt isti dicūt adoretis opa manuū ip̄orū. Quoniā ligna: ⁊ petra: aurū et argētū: opera manuū hominū sūt. Uos ↄtēnentes hui⁹ iniuriā: ⁊ cōsiderātes ihū xp̄o soli deo sine cessatiōe quotidie referte laudes. Et cū ducerēt eos lictores p̄ quorū man⁹ fuerāt cruciati: ceperūt eos igni compellere. Simulq̄ traditi igni: exultātes tradiderūt spiritum.

Jn festiuitate sancti michaelis. Le. j

In monte gargano: venerabilis memoria beati archāgeli michaelis: vbi ip̄ius cōsecrata noīe habetur eccl'ia: vili facta scemate: sz celesti p̄dita v̄tute. Uertice siqdē mōtis excelsi posita de corpe eiusdē saxi speluce ad instar p̄cauata ostēdit̄. Est aūt loc⁹ in cāpanie finib⁹: vbi inter sinū adriaticū ⁊ mōtem garganū: ciuitas sipōtus posita est. Qui a menib⁹ ciuitatis duodecī miliarib⁹ ↄ̄rept⁹: i cacumine sup̄mo toto orbe venerādā gestat ecclesiā: q̄ hoc modo mortalib⁹ cognita est. Quidā p̄diues noīe garganⁿ: q̄ ex euētu suo mōti vocabulū indidit. infinita pecorū m̄ltitudine pollebat. Cōtigit aūt taurū armētici gregis ↄsortia sp̄nerēt: singularē icedere solitū: ⁊ ad extremū redeūtib⁹ pecorib⁹ domū nō reuerti. Quē dn̄s p̄ deuia queq̄z regrēs: iuenit radē i vertice mōtis: p̄ foris⁹ cuiusdā assistere speluce. Quē cū sagitta appetisset: illa velut flamine venti retorta: eū a quo iactata ē mox reuersa pcussit. Le. ij.

Urbati ciues ⁊ stupefacti: q̄lit̄ res fuisset effecta: nō enī p̄pius accedere audebāt: ↄsulūt ep̄iscopū: qd̄ facto op⁹ sit. Qui indicto triduano ieiunio: a deo mōuit eē q̄rēdū. Quo pacto sc̄is archāgel⁹ michael appuit ep̄o: per visionē dicēs. Ego sū archāgelus michael: q̄ i ↄspectu dei semp̄ assisto: ip̄i⁹ loci eē me custodē atq̄z oīuz q̄ ibi gerūt̄ ip̄ectorē: hoc volui indicio p̄bari: his reuelatiōe comp-

tis cõsuetudinẽ fecerũt ciues. Hic deũ pcib⁹ sanctũq3 intercessorez
poscere michaelẽ. Duas qdẽ ianuas ibi cernẽtes: quaꝝ australis q̄
et maior erat: aliquot gradib⁹ i occasũ ꝟgẽtib⁹ adiri poterat. Sed
vltra criptã intrare nõ ausi: p̄ forib⁹ quotidie orõni vacabãt. L.iij.

I Nterea neapolite benauẽtãos bello lacessere tẽtãt. Qui ãtisti
tis sui monitis edocti: triduanũ ieiuniũ agũt. Et ecce nocte ipsa
que belli p̄cesserat diẽ: idẽ in visione scũs michael appẽs antistiti:
p̄ces dixit eoꝝ exauditas. Spõdet victoriã. seq3 eis affuturũ: quod
mox verũ facto demonstrat. Demũ victores reuersi vota dño gra
tiaꝝ ad tẽplũ festinãt referre. Videt q3 mane iuxta ianuã septẽtrio
nalẽ instar posterule pusille q̄si hominis vestigia marmori arti⁹ im
pressa. Agnoscũtq3 btm̃ michaelẽ p̄sentie sue hoc signum voluisse
mõstrare. Ubi postea culmẽ appositũ ⁊ altare suppositũ: ipsa eccle
sia ob signa vestigioꝝ oppodonia est vocata. Et postmodũ collatio
ne facta: sipontini ad oriẽtalem ptẽ loci illi⁹ beati petri apostoloꝝ

T Ercũ romano pontifi (principis noĩe cõdũt ecclesiã. Lec.iiij.
ce: ⁊ sipõtino epõ de cõsecratiõe loci ipi⁹ q̄rẽtib⁹: ac ꝓptcrea tri
duanũ ieiuniũ cũ omnib⁹ suis celebrãtib⁹ nocte ieiunij supp̄ma: sã
ctus michael epõ sipõtino per visionẽ appẽs monuit vt intrarẽt in
ecclesiã: quã ipẽ dedicauit et missas iuxta morem ibi agerẽt. Nõ est
inquit erit ostẽdere q̃d per memetipm̃ locũ cõsecrauerim. Aduenit
mane: cũ oblationib⁹ ac magna instãtia p̄cti intrant regiã australez
Et ecce lõga portic⁹ in aqlonẽ porrecta: atq3 illã attingẽs posterula
extra quã vestigia in marmore dixim⁹ impssa. Sed p̄usquã huc per
uenirẽt: apparet ab oriẽte basilica p̄grandis: ad quã p grad⁹ ascẽ
ditur. Hoc cum ipsa porticu sua quĩgẽtos fere hoĩes capere videt.

A Ltare etiã venerandũ rubeoq3 coop̄tũ palliolo: pro (Lec.v.
pe mediũ parietis meridiani ostendit. Erat aũt ipa dom⁹ angu
losa: nõ in more operis humani parietibus erectis: sed instar spelun
ce p̄ruptis et ceteris eminẽtibus separata scropulis culmine quoq3
petroso diuerse altitudinis: q̃d hic ꝟtice tãgi: alibi mãu vix possit at
tigi. Credo docẽte archãgelo: domũ nõ aũt ornatã lapidib⁹. Null⁹
aũt huc nocturno tempore ausus est ingredi: sed aurora trãsacta ma

E X ipo aũt saxo (tutinos ibidẽ decãtãt hymnos. Lec.vj.
quo sacra ꝯtegit edes: ad aqlõis altare dulcis ⁊ nimiũ lucida
guttatĩ aq̄ dilabit: quã icole stillã vocãt ob hoc: ⁊ vitreũ vas: eius
dẽ receptui ẽ p̄paratũ. Deniq3 nõ nulli p lõgas febriũ flãmas: hac
hausta stilla: celeri ꝯfestĩ refrigerio potiũt salutis. Innũeris quoq3

⁊ alijs morbis ibi ⁊ crebre sanāt egroti: ⁊ m̄lta q̄ āgelice tātū illic licȝ geri miracl'a cōꝓbāt. Sȝ nō m̄lto post: rome venerabilis etiā bōifacius pōtifex: eccl'iaȝ scti michaelis noīe ꝯstructā dedicauit ī sumitate circi: criptati miro ope aptissime porrectā. Un̄ ⁊ idē loc⁹ ī sūmitate sui cōtinēs eccl'iaȝ: int̄ nubes sitas vocat. Sd̄m matheum.

In illo tp̄e: Accesserūt discipl'i ad dn̄m ih̄ȝ: dicētes. Quis putas maior ē in regno celoꝝ. Omelia bt̄i maximini episcopi de eadē lectione. Lec. vij.

Qui diligēt audistis euangelica dicta intelligere potestis: q2 ministris ac sacerdotib⁹ dei reuerētia debeatur: vl' q2 ipos clericos inu'cē se oporteat ꝑuenire. Ait enī dn̄s ꝑcūtātib⁹ discipl'is: qs eoꝝ ī regno celoꝝ maior eēt futur⁹; statuto coraȝ oib⁹ puerculo ait. Quicūqȝ ḡ humiliauerit se sic̄ puul⁹ iste. hic maior erit ī regno celoꝝ. Un̄ itelligim⁹ qd̄ humilitate ꝑuenit in celum. Et aduocās ih̄us puulū: statuit eū ī medio eoꝝ: vl' simplicit̄ puulū quēdā dn̄s in medio discipl'oꝝ statuit: vt eis exēplū inocētie dmonstraret. Uel etiā puulū .i. semetipm̄ ī medio statuit: q cū eēt magnus ⁊ de⁹: fact⁹ ē paup ⁊ egen⁹; vt nos sua pauptate ditaret. Amen dico vobis: nisi ꝯuersi fueritis ⁊ efficiamini sicut puuli: hoc ē nisi eandē innocētiā quā iste puer ꝑuat p ānos: vos ꝑuaueritis p industriā nō eritis apti ad regnū celoꝝ.

Quicūqȝ humiliauerit se sicut puul⁹ iste hic maior est in regno celoꝝ. Lec. viij. Sicut hic paruulus videns pulchrā mulierē nō cōcupiscit: nō aliena ambit: nō lesus meminit: non irascit. Sic nisi vos studueritis p mores ꝑuare: qd̄ iste habet p natura nō itrabitis ī regnū celoꝝ. Quicūqȝ ḡ humiliauerit se sic̄ puul⁹ iste .i. q cūqȝ se hūiliauerit ad exēpluȝ mei; q cū esseȝ deus suȝ obediēs vsqȝ ad morte. hic ē maior ī regno celoꝝ. hoc ē ī pfēti eccl'ia. Qui suscipit vnū puulū talē ī noīe meo: me suscipit. qui talē se exhibuerit: vt xp̄i inocētiā imitet: ī eo xp̄s suscipiet. Un̄ ⁊ dominus dixit. qui suscepit vnū puulū talē ī noīe meo: me suscipit: talē q̄lis ego sū imitator ē mei. Et caute dn̄s dixit. Qui talē puulū suscepit. ī noīe meo me suscipit: ne videlicȝ apl'i cū eis honor ꝯferretur: p suis meritis ⁊ p suo honore estimarēt sibi ab hoīb⁹ eē honorē collatū. Lec. ix.

Quisqs ḡ cupit diuitatis tenēre vestigia: hūilitatis ima sectetur: qcūqȝ vult frati ē ꝑuenire regnando ꝑus illum ꝑueniat obsequendo. Sicut ait apostolus. honore inuicem preuenientes. Uincat eum officijs: vt possit vincere sanctitate. Si eniȝ te non lesit fratris obsequium: meretur vt eum diligas. Nō si lesit meret vt vincas: hoc enī nostre xp̄ianitatis summa ē: vt amantib⁹ vicissitudinē ledentibus patientiam repēdam⁹. Qui ergo fuerit patiētior ad in

furiã potētior cõstituet in regno. Nõ eni ad impiũ celoꝝ puenit su
pbia: diuitijs: pfectura: sꝫ hũilitate: paupie: lenitate. Arta eni ⁊ āgu
sta via ē: q ducit ad regnũ. Quisqs ergo honoribus inflat⁹ fuerit:
aut auri thesauris dilatat⁹: tãqꝫ onustum ⁊ ipeditũ aial p angustũ
regni iter trãsire nõ poterit. Simul etiã vt se estimat puenire: farci
nāc⁹ exigua porta nõ capiēs repcussus limine retrorsũ redire co
getur. Tã eni angusta est diuiti porta celestis: qꝫ est camelo ac⁹ fora
mē exiguũ. Vñ ait dñs facil⁹ est camelũ p foramē ac⁹ trãsire: qꝫ di
uitem intrare in regnũ celorũ. Sicut eni camelũ aial tortuosũ atqꝫ
deforme exigua cauerna pterire nõ patit: ita ⁊ diuitē auarũ atqꝫ mē
dacē arta celi ianua minime intrare pmittit. Naꝫ ideo nudi in sc̄lo
nascimur: nudi etiã accedim⁹ ad lauacrũ: vt nudi quoqꝫ ⁊ expediti
ad celi ianuã pperem⁹. Quã āt incõgruũ ⁊ absurdũ ē: vt quē nudũ
mr̄ genuit nudũ eccl'ia suscepit diues intrare velit in celũ. Propte
rea adolescēti illi diuiti in euãgelio a saluatore dicit: qui sibi iustus
videbat ⁊ scūs: ⁊ oīa mãdata legis cõplesse. Si vis pfectus eē: vē
de oīa tua ⁊ da paupib⁹. Usqꝫ adeo eni vt⁹ apta celo est: vt quãuis
sanct⁹ aurũ vel diuitias possidēs nõ possit esse pfectus.

Jn natale sci hieronymi cõfessoris.

Jeronymus nr in oppido stridonis: qd a go Le. i.
tis subuersum quõdã dalmatie pãnonieqꝫ cõfiniũ
fuit: pſe eusebio nat⁹ est. Vestē xpi puer rome susce
pit: ibiqꝫ litteris grecis ac latinis appme eruditus.
est. Jn arte qdē grãmatica donatũ habuit pcepto
rē: in rhetorica aũt victorinũ oratorē. Postqꝫ vero
oēm mũdanã sciētiã studijs litterarũ adept⁹ est: pbatissimoꝝ mo
nachoꝝ habitũ imitat⁹ est. Cupiditatē siqdē animi iugi sinceritate
calcãs: voluptatēqꝫ corpis penni frãgēs ieiunio: plerosqꝫ bonoꝝ re

Quodã igit (ligiosoꝝ meliores fore suo docuit istituto. Le. ij.
tpe: dũ ex more idē hieronym⁹ diuina ad legēdũ pãdit voulumi
na: ⁊ moralē bibliotece sue auctorē tulliũ recordat: mox celit⁹ ne ta
les quãdoqꝫ reuolueret libros salutifero castigatus ē verbere. Jta
enim ipse de se ad eustochiũ virginē scribens: asserit. Cũ añ annos
plurimos domo pentib⁹: sorore: cognatis: ⁊ qd his difficil⁹ est con
suetudinē lautioris cibi: pp̄ter celorũ me regna castrassem ⁊ hiero
solymã militatur⁹ pgerē: bibliotheca quã rome cũ sũmo studio ac la
bore cõfecerã carere nõ poterã. Jtaqꝫ ego miser lectur⁹ tulliũ ieiu
abã: post noctiũ crebras vigilias: post lachrymas: qs mihi pteritoꝝ

ex imis visce rib⁹ eruebat: plato sumebat in manibus. Si quādo in memetipsum reuersus prophetas legere cepissem: sermo horrebat incultus: quia lumē cecis oculis nō videbam: nec oculorum culpaꝫ putabaꝫ sed solis. Lec. iij.

Dum me ita antiquus serpēs illuderet: in media ferme quadragesima: medullis infusa febris corpus meum euasit exhaustū et sine vlla requie qđ dictu quoqꝫ incredibile est: sic infelicia membra depasta sunt: vt ossibus vix hererēt. Interim exequie parabantur: et vitalis animi calor (toto frigescēte iā corpore) in solo tantū tepente pectusculo palpitabat. Cum subito rapt⁹ in spiritu: ad tribunal iudicis pertrahor: vbi tātū luminis: ꝛ tantū ex circunstātium claritate vidi fulgoris: vt proiectus in terram sursum aspicere non auderem. Ad cuius interrogationem ingrētis quis essem: christianum me cōfiteor. Lūc mihi iudex irato vultu ait. Ciceronian⁹ es: nō xpian⁹. Ubi ē thesaur⁹ tuus: ibi ē ꝯ cor tuū. Illico obmutui. Lec. iiij.

Et dū inter verba cedi me iussisset: conscientie magis igne torquebar: illū mecū versiculū reputās: in inferno aūt quis confitebitur tibi. Clamare tamē cepi: et eiulans dicere. Miserere mei domine: miserere mei. Hec vox inter flagella resonabat. Tandē ad presidentis genua prouoluti qui astiterant: precabantur: vt veniam tribueret adolescentie: et errori penitentiā comodaret. Exacturus essem deinde cruciatum: si gentilium litteraꝝ libros aliquando legissem. Ego q tanto constrictus articulo: vellez etiā maiora promittere: deierare cepi: et nomē eius obtestans: dicere. Domine si vnquā habuero codices seculares: si legero: te negaui. In hec sacramēti verba dimissus: reuertor a superis. Mirātibus cunctis: oculos aperio: tanto lachrymarum hymbre ꝑfusos: vt etiaꝫ incredulis fidē facerem ex dolore. Nec vere sopor ille inanis fuit: vt vana somnia: qb⁹ Testis ē tribunal āte qđ iacui: iudi (sepe deludimur. Lec. v. ciū testis ē qđ timui: ita mihi nūquā cōtingat tale incidere questionē: liuētes habuisse me scapulas: plagas sensisse post somnū: et tāto dehinc studio diuina legeraꝫ. Interea hieronym⁹ romane ecclesie presbyter: inter omnes damasi sacerdotes sacre bibliothece scrutator voluminū: dū per triēnium cōtinuū charus accept⁹qꝫ popularib⁹ veneraf: omniūqꝫ iudicio dign⁹ eē sūmo sacerdotio decernit: qđā ex clericoꝝ monachorūqꝫ ordinib⁹: ꝑ petulātia ꝑqꝫ ingluuia discurrētes: ad effugandum vrbe hieronymum: qui vtriūqꝫ eoꝝ scribens vicium deprehenderat: insidias parauere. Lec. vj.

VErũ viro huic ego felicē hui⁹ fuge euētũ corrigēti: christi iudicio dispensatũ: quã prauorum hominũ persecutione credo: vt ecclesia petri instituta regimine omniũ: veteris testamēti librorum: xp̃o deo volēte: et hieronymo speciali studio desudante: hebraycã quoqꝫ haberet veritatē. Et grecorũ quorũdã leuitas q̃ romãos a se omnes scripturas diuinit⁹ inspiratas accepisse plaudebat: eos habere q̃d non ipsi habēt recognosceret. Igitur hieronym⁹ romulea vrbe egressus: ad orientē naue ꝑfect⁹: gregoriũ nazãzenũ cõstantinopolitane vrbis episcopũ: in sanctarũ scripturaꝝ studijs eruditũ supplex docibilisqꝫ discipulus adijt ꝑceptorē: cũ quo cõstantinopolim obseruauit. Hoc discipulatu hieronymus peracto: in siriã perrexit. Et dum in possessione euagrij p̃sbyteri moraret: malchũ monachũ et aliq̃ndo captiuũ repperijt. Percũctatusqꝫ eũ omnē captiuitatē: accepit historiam: quam postea editã scripsit: et romanis fidelib⁹ misit: hec in hui⁹ historie prologo interserēs. Scribere inquit disposui: si tamē de⁹ vitam dederit: et si vituperatores mei: saltem fugientē me et clausũ: ꝑsequi desierint: ad deserta deinde loca ad que olim ob agendã penitētiam properare cupiebat: ita citas accessusqꝫ accessit: vt volasse magisquã measse eũ crederes. Sc̃d̃m lucam.

IN illo tēpore: dixit dominus iesus discipulis suis: parabolam hanc. Homo qdã nobilis abijt in regionē longiquã: accipere sibi regnũ et reuerti. Omelia venerabilis bede p̃sbyteri. L. vij.

HOmo nobilis ille est: cui cecus supra clamabat. Fili dauid miserere mei: et veniēti hierosolymã concinebant pueri: osauna filio dauid: benedict⁹ qui venit in nomine dñi: rex israel. Longinqua regio: ecclesia est ex gentib⁹. De qua idē homo nobilis sic loquitur Ego autē constitutus sum rex ab eo. Dicit ab eo. Postula a me et dabo tibi gētes hereditatē tuaꝫ et possessiomē tuaꝫ terminos terre. Que videlicet hereditas ac possessio: bifaria ratione regio longinqua vocatur. Uel quia a finibus terre clamat ad dominuꝫ: vel quia longe est a peccatoribus salus. Et cum vbiqꝫ deus sit presens: longe tamen ab eorum sensu qui idola colunt: deus verus abest. Sed quia erant longe facti sunt prope: in sanguine christi. Uocatis autē decē seruis: suis dedit illis decem mnas. Denarius numer⁹ ad legem pertinet: propter decalogum. Uocat itaqꝫ paterfamilias decem seruos: quia elegit discipulos per litteram legis ĩbutos. Dat (illis decē mnas: qꝛ legis dicta spiritualit̃ intelligēda reuelat.

POst passionem quippe et resurrectioneꝫ suam aperuit L. viij.

illis sensum: vt intelligerent scripturas. Mna quã greci mnã vocant: cẽtum dragmis appenditur. Et omnis scripture sermo: quia vite celestis perfectionem suggerit: q̃si numeri centenarij pondere fulgescit. Et ait illis. Negociamini: duʒ veniam. Uerba mea legis ac prophetarum mystica interpretatione discussa: populis ostendite atq; ab eis fidei confessioneʒ morumq; grauitatẽ recipite: iuxta q̃d psalmista suis auctoribus precepit dicens. Sumite psalmum: et date tympanum: hoc est laudem predicationis in cordis intentione percipite: et deuotionem operis in carnis castigatiõe reddite. Tympanum quippe: est pellis in ligno extenta. Pellis vero in ligno extenta: caro nostra est: ad exemplum dominice crucis afflicta. Ciues autem eius oderant illum: et miserunt legationem post illum dicentes. Nolumus hũc regnare super nos. Ciues impios iudeos dicit de quibus alibi protestatur. Nunc autem et viderunt: et oderunt: et me et patrem meum. Qui non solum presentem vsq; ad mortem crucis oderant: sed etiam post resurrectionem eius miserunt persecutionem apostolis: et predicationẽ regni celestis spreuerũt. Lec. ix.

Et factũ est vt rediret accepto regno. Significat quãdo xp̃s in manifestissima et eminẽtissima claritate vẽturus ẽ: q eis humilis apparuit cũ diceret: regnũ meũ nõ ẽ de hoc mũdo. Et iussit vocari seruos suos: quibus dedit pecuniã: vt sciret quisq; quãtum negotiatꝰ esset. Ut sciret inquit nõ quod eum quid lateat. Cui verissime dictũ est: oñe tu omnia scis. Sed scire omnes facere. Tunc enĩ omniũ opera et cogitationes: palam omnibus ostendunt. Quomodo in deuteronomio. Tentat inquit vos dominus deꝰ vester: vt sciat si diligitis eum: hoc ẽ scire faciat. Nemo sane arbitret eos solũmodo: quibꝰ gratia predicãdi data est: non aũt et eos quibus predicata est: ad iudicium tunc esse vocandos. Ipsi sunt enim pecunia quã boni serui acq̃siere mercando. Quim etiam sciat eos quoq; q̃bꝰ numquã p̃dicatũ est: ibidem adesse damnãdos. De q̃bꝰ infra dicemꝰ. Uenit aũt p̃mus: dicẽs. Mna tua: decẽ mnas acquisiuit. Primꝰ seruꝰ ordo doctoꝝ ẽ: ĩ circũcisionẽ missoꝝ. Qui vnaʒ mnã negotiaturꝰ accepit: qui vnum dominum: vnum baptisma: vnũ deum: predicare iussus est. Sed hoc eadem mna decem mnas acquisiuit: quia populũ sub lege constitutum sibi met docendo sociauit.

In natale sanctorum remigij frontonis et aliorum martyrum.

Lec. j.

Emis sancti remigij episcopi et cōfessoris: viri: preclarissime virtutis et sanctitatis. Hic gentē francorum idolorū culturis deditam: conuertit ad christū rege ipsorum clodoueo: sacro fonte baptismatis et sacramētis fidei prius initiato: septuagita et eo amplius: in episcopatu annos expleuit. Hic interfectam puellam a morte corporis resuscitauit. Lec. ij.

EOdem die petragoris ciuitate natalis sancti frontonis: q rome a beato petro episcopus ordinat⁹ cū georgio p̄sbytero ad p̄dicādum euāgelium missus est. Cūq3 tertio die itineris: idē georgi⁹ fuisset mortu⁹ merens fronto: reuersus ad apostolū: accepto eius baculo et super corpus defuncti posito: socium de morte recepit. Sicq3 ad predictam ciuitatē veniēs magnā gentis illi⁹ multitudinem ad xp̄m conuertit: et multis miraculis clarus in pace quieuit. Eodem die: atrebato depositio sancti vedasti episcopi et cōfessoris. Hic dū plīmorꝫ miraclorꝫ signis rutilaret: diuersis diuersas ꝑtiēs sanitates gētē frācorꝫ barbaricā ad fidē paulati vocauit catholicā. Le. iij.

PArisius depositio sancti germani episcopi et cōfessoris: q tante virtutis fuit sicut in gestis ei⁹ legitur: vt omniū infirmitates expelleret. Hoc erat sctō viro cure: q̄d tangeret. Ulixbona ciuitate: passio sanctorum verissimi: maxime: et iulie: qui passi sunt sub daiano p̄side. Quorū datanns confessione cōperta: parari secretarium iubet: et intromitti lictores: et extēdi martyres: Admoueri verbera colligari vngulas: exponi eculeorꝫ tendicula imperauit. Et cum nihil horū dei famulos aut terruit permissum: aut superauit appositū gladio tandē consumuntur. Ipso die in pago metratise natalis sancti platonis martyris. Treueris ciuitate: depositio sancti niceti episcopi et ꝯfessoris. Qui elemosine charitatis sanctitatisq3 toti⁹ refulsit merito dū i corpe cōmorat⁹ ē. Lomis nr̄is scōrꝫ p̄sci et crescētij

In natale sctē fidis virginis et martyris.

Ancta fides agenensium ciuitate oriunda fuit: ex parētib⁹ clarissimis splēdidissima prole procreata: alumna loci ipsius in ortu facta ē: patrona in passionis obitu. Nobili quoq3 veterū et generosa stirpe parentum sed facta christi munere nobilior: quia stola virginitatis candida induta fulgens amore fidei in domino iesu christo odore3 bone suauitatis Lec. j.

ptulit: hec namq̧ prima in ciuitate agenoden˜ʒ exẽplũ magni mar
tyrij: cunctis xp̄i fidelibus fuit. Uitam namq̧ tp̄alẽ perdere voluit
vt possideret eternã: q2 ab ipsis infantie cunabulis: dñm iesũ xp̄m:
dilexit: ʒ suũ dilexit auctorẽ. Juuenis qdem tp̄e passionis erat etate
sed sensu ʒ ope senex manebat. Pulchra erat facie: sed pulchrior
Uirginitatis quoq̧ candore formosissima: (mente. Le.ij.
vultusq̧ hilaritate serena. Igit̃ cũ eodem tp̄e p̄ses sceleratis-
simus noie dacianus: directus a pphanis diocletiano ʒ maximiano
imperatoribus: qui tunc romane arcis p̄matum regere videbant̃:
ageno vrbẽ ingrederet̃: dolo instigatus diaboli: quatenus sacrile-
gos beneficijs remuneraret: atq̧ xp̄ianis ibidem metu ipsius laten
tibus atrocissimas penas inferret: continuo beatissimã virginem
fidem accersiri iussit: ʒ suis conspectibus adduci precepit. Et illa
se sponte ministris offerens: corpusq̧ suum vndiq̧ signo scẽ crucis
muniens: orabat ad dominum: dicens. Domine iesu xp̄e q tuos sẽ
per in omnibus adiuuas: adesto mihi nunc famule tue: ʒ prebe ori
meo sermonem acceptabilem: quem in conspectu tyranni huius res
pondeam. Et armata sancte crucis vexillo: frõte: ore pectoreq̧: san
cto roborata spiritu: hilari animo perrexit. Cum autem adstaret co
ram p̄side: blando sermone ait ad eam. Qđ est vocabulũ nominis
tui? Cui consequenter sancta fides nullo metu perterrita: respõdit
Fides nomine ʒ opere vocor. Preses vero: quid stulta inquit re-
ligionis ac fidei tue? Ad hec sancta fides: respõdit ab exordio iuuẽ
tutis mee xp̄iana sum: ʒ dño iesu xp̄o tota mentis deuotione seruio:
illius nomen confiteor: illi tota intentione me cõmitto. Lec.iij.
PResses vero: callidissima simul atq̧ tranqllitate: paulo indul-
gentius respondit. Accipe inquit o iuuenis puella consiliũ: pul
chritudini atq̧ iuuentuti tue necessariũ: ʒ cessa ab hac confessione
ʒ sacratissime diane sacrifica: q2 ipsa est sexui vestro cõsimilis ʒ mul
tis te muneribus faciam ditiorem. Quam promissionem christi vir
go velut nihilũ deputans: ita respondit. A patrũ traditionibus co
gnoui: q2 omnes dij gentium demonia sunt: ʒ tu mihi blandicijs p-
suadere vis vt eis sacrificare debeam. Preses vero ira commotus
ait ad eam. Ut qd deos nostros demonia ẽẽ dicere presũpsisti? Aut
pstrato inquit corpore dijs sacrifica: aut diuersis te faciam interire
tormentis. Tunc sancta fides secura de premio: exẽplo magnorum
martyrum roborata: has audiẽs minas desiderans a terrena vita
ad supernam migrare gloriam: in hac vociferatione prorupit dicẽs

Ego enim pro nomine dñi mei iesu xp̄i: non solū diuersa sum parata tormenta pati: sed ꝛ mortē in eius confessione subire desidero. Tunc preses magis furore succensus: iussit satellitibus suis: vt sanctā virginem inferrēt in lectum ereum: ꝛ superpositam per q̄ttuor partes extendi: ignemq̧ subponi precepit: vt eius tenera membra: tam crudeli dirumperentur supplicio. Tu autem. Lectio. iiij.

Itaq̧ cādentem craticulā sanctissima virgo vltro conscendens diuaricatis membris per quattuor partes extenditur: lorisq̧ ferreis coartata: per flammeam cratem p̄uoluitur. Cui impij ministri: ferreis batillis ardētes prunas subijciūt: adipeq̧ flammis iniecto ad latera vsq̧ torrida incendia subuolare cogunt. Quod videntes qui aderant: vna voce clamauerūt dicētes. O impietas et iniusta iudicia: innocens ꝛ dei cultrix: ꝛ p̄me dignitatis honore presulgens cur absq̧ vllo facinore grauissimis supplicijs mancipatur? Multi enim sunt: quorū ignoramus nomina: qui ea die videntes sancte fidis constantiam: a sacrilego demoniorū iugo pia colla soluentes: crediderunt in dominū iesum christum: ꝛ gloriosam sunt coronam martyrij consecuti. Tu autem domine.

¶ De sancto caprasio martyre. Lectio. v

Eo itaq̧ tempore cum hec agerentur. A deo electus martyrq̧ futurus sanctus caprasius cum ceteris christicolis p̄secutionē sacrilegi presidis d atiani declinans: ad septentrionalē vrbis plagā sub foramine cuiusdam rupis positus latebat ꝛ cūcta que intra murorum ambitū gere banf: clara oculorū acie perspiciebat. Sub eiusdem q̄ppe diei articulo: ab ip̄o speluce foramine ad vrbis propugnacula aspectum dirigens vidit sanctā martyrem fidē super carbonū incendia impioꝝ immanitate torreri. Eleuatis igit̄ oculis: intuēs in celum: oratione d ño profusis p̄cibus effundebat: vt famulam suam in p̄senti certamine faceret esse victricē. Rursusq̧ athleta christi eleuatis oculis in celum: tota mentis auiditate prospexit: ꝛ iterum humo prostratus a dño petebat: vt ei celestem ostenderet virtutem Sicq̧ petitionis sue desideratum affecutus effectuȝ: vidit de nubib⁹ columbam vt niuem candidā descendere: ꝛ coronam interlucentibus gēmis supra solis splendorē rutilantem: celestibus margaritis refulgentem: super caput gloriose martyris ponere. Deinde ipsam dei famulam niueo splendidoq̧ habitu indutam prospiciēs agnouit perpetue salutis brauium esse assecutam: quā tanto munere celitus videbat ditatam. Tu autem. Lectio. vj.

COlumba igitur e celo veniēs: vt diuina potentia in reliquum tē pus circa martyrem sacram mirabilioꝛ fuisse predicaretur: blā do alarum volatu dulcisq; pennaꝝ applausu: cū hym briferorore totam vim flammaꝝ extinxit: pirāq; torridi incendij quasi irriguis fōtibus: tali volatu omnino repressit. Uidit etiam ⁊ vir sanctꝰ beatissimam fidē veluti in palestra non tortorū ictibus lesam: nō igne exustam: neq; sauciatā corpore: sed celestibꝰ ornamētis stare redimitā. Quā virtutem tam preclaram tam mirabilē: mox vt predictꝰ famulus dei caprasius spiritualibus oculis conspexit: supernis gaudijs dignam eam futuram intellexit: veluti securus non imparibus meritis: eandemq; gloriam subiturus: rupim qua habitabat dextera sua percussit: ⁊ continuo inde fons aque iugis emanauit: q̄ vsq; in hodiernū diē indeficienter currēs: salutis remediū virtute dei cunctis aduenientibus prestare non desinit. Quocumq; enī tedio languoris qlibet detētꝰ fuerit: mox vt de ipsiꝰ rupis fluēto haustū gustauerit: optatā salutē recipiet meritꝭ scī martyris. Qui vultu hilaris: spū alacer: corde intrepidus: ceteris ignorātibꝰ ad locū vbi glīosissima virgo ⁊ martyr fides flāmarum patibula sustinebat: improuisus aduenit: christum publica predicans voce. Quē statim audiēdū: impius tyrānus suis aspectibꝰ statui iussit. Ille vero intrepidꝰ coram eo stetit. Ac preses: eius nomem: patriam: genusq; requirit. Ad quem sanctus caprasius. In primis quod preclarū est: christianū me confiteor: in cuius regenerationis lauacro caprasiꝰ a sacerdote nūcupor. Hoc audito preses: blandis eum cepit lenire sermonibꝰ Uideo inqt te decorissimū iuuenē: qd̄ si forte sermonibus meis acqeueris: poteris in palatio sūmoꝝ principū amicicia perfrui: ⁊ multa consequi predia.

Secundum matheum.

IN illo tempore: dixit dominꝰ iesus discipulis suis: parabolam hanc. Simile est regnum celoꝝ sagene misse ī mare: ⁊ ex omni genere piscium congreganti.

¶ Omelia beati gregorij pape. Lec. vij.

SAncta ecclesia sagene comparatur quia ⁊ piscatoribus est cōmissa: ⁊ per eam quisquis ad eternum regnū a presentis seculi fluctibus trahitur: ne in eterne mortis profundo mergatur. Que ex omni genere piscium congregat: quia ad peccatorum veniā sapientes ⁊ fatuos: liberos ⁊ seruos: diuites ⁊ paupes fortes ⁊ infirmos: vocat. Unde ⁊ per psalmistam a deo dicitur. Ad te omnis caro veniet. Que sagena tunc vniuersaliter replebitur: cum in fine suo humani generis summa concludetur. Quam edu-

cunt: et secus littus sedent: quia sicut mare seculum: ita seculi finem signi ficat littus maris. In quo scilicet fine bonos pisces in vasis eligunt malos autem proiiciunt foras. Tu autem. Lectio. viij.

Quia electi quisque in tabernacula eterna recipitur: et eterna luce perdita ad exteriores tenebras reprobi pertrahuntur. Nunc enim bonos malosque communiter quasi commixtos pisces fidei sagena nos continet: sed littus iudicat: sagena sancte ecclesie quid trahebat. Et quidem pisces qui capti fuerunt: mutari non possunt. Nos autem mali capimur. Sed in bonitatem permutamur. Cogitemus igitur in captione: ne diuidamur in littore. Ecce quam grata nobis est hodierna solennitas: ita ut se non in modico addicat: si cui ex hoc conuentu nostro deesse contingat. Quid ergo in illa acturus est die: quia conspectu iudicis rapitur: et ab electorum societate separatur. Qui tenebris et a lumine cruciatur eterna combustione. Unde et hanc eandem comparationem dominus sub breuitate aperit: cum subiungit Sic erit in consumatione seculi. Tu autem. Lectio. ix.

Exibunt angeli: et separabunt malos de medio iustorum: et mittet eos in caminum ignis: ibi erit fletus et stridor dentium. Hoc etiam fratres charissimi timendum potius: quam exponendum. Aperta etenim voce tormenta peccantium dicta sunt: ne quis ad ignorantie sue excusationem recurreret: si quid de eterno supplicio obscure diceretur. Unde et subditur. Intellexistis hec omnia? Dicunt ei. Utique domine. Atque in conclusione subiungitur: ideo omnis scriba doctus in regno celorum similis homini patri familias est: proferenti de thesauro suo noua et vetera. Si per nouum et vetus quod dicitur: utriusque testamentum accipimus: abraham doctum fuisse denegamus: qui noui testamenti et si facta nouit: minime verba nunciauit. Moysen quoque doctum patrisfamilias comparare non possumus: quia et si testamentum vetus edocuit noui tamen dicta non protulit. Sed in eo quod veritas dicit: omnis scriba doctus in regno celorum: similis est patrifamilias: et intelligi valet: quia non de his qui fuerant: sed de his qui esse in ecclesia poterant: loquebatur. Qui tunc noua et vetera proferunt: cum utriusque testamenti predi(camenta verbis et moribus loquuntur. Tu autem.

In natale marci pape. Le. i.

Rome via apia: natalis sancti marci pape et confessoris qui sedit in episcopatu annos duos: menses nouem dies viginti: qui etiam sepultus est in cimiterio balbine

via ardeatina: quod ipse instans fecit. Hic constituit: vt episcopus ostie q consecrat episcopu romane vrbis: pallio vteretur. Eodem die sanctorum martyru iulie: sergii: et bachi: sub maximiano imperatore cuius honorib' sublimati: in palatio eius clari habebantur. Nam sergius erat primiceri': bachus vero secudicerius generaliu schole. A qbusdam ergo apud imperatorem accusati: quod essent christiani: vocati sunt ab imperatore: vt sacrificantes ioui: et de sacrificijs oblatis cum eodem gustarent. Ingressus imperator templum: gustauit de sacrificijs: et circumspiciens: no vidit sergiu: et bacchu: neqz eni ingressi fuerant templu. Mittes milites de astantibus sibi imperator: iussit eos introduci. Quibus et dixit. Ut video facti estis deoru inimici. Accedite ad aram iouis magni et sacrificate: et de sacrificijs eius sicut ceteri manducate. Respoderut beati sergius et bach'. Habemus regem veru eternu in celis: iesu xpm filiu dei. Huic p singulos dies offerimus sanctu viuumqz sacrificium: atqz rationabilem culturam: lapides aut et ligna non adoram'. Lectio. ij.

Imperator tuc indignatus: iussit exutos clamide indui eos muliebri collobio: et per mediam ciuitate ad palaciu trahi: catenis in ceruicibus positis. Et cum puenissent ad palacium: dixit eis imperator. Sceleratissimi: scitis que colitis xpm: fabri fili' fuit: et anteqz nuptie legitime fierent: adulterio facto mater eu pcreauit. Cui milites christi respoderut. Erras imperator. Nam que colim' deus verus est: et vita eterna: qui fecit celum et terram. Amplius ergo veris psecutionibus eorum irritatus maximianus: iussit eos duci et antiocho tradi: vt eos costringeret ad sacrificadu. Qui religauit eos in cippo. Et facto mane sedit in pretorio: et adducti sunt ante illum sergius et bachus. Et cu nec blandicijs nec minis eos a proposito incuruare posset. Beatu qde sergiu iteru iussit i custodia recipi. Bachum vero extensum neruis crudis tandiu cedi: quousqz cedentes lassi deficeret. Et vicissim succedetib' sibi cesoribus: martyr gloriosus in confessione christi: totus corpore discissus emisit spiritu. Et eiecto corpore auibus et feris: abijt anthiocus. Lec. iij.

Et christiani furtim venientes: tulerut corpus martyris: et i spelunca quadam sepelieruт. Sequenti vero die beatus sergi' eductus de custodia: presentatur antiocho. Qui cu verbis cu flectere non posset. Primo coturnos confixos clauis vestiri eum fecit: et nouē miliarib' ante se currere. Postmodu in sententia fixum manere videns: decollari iussit. Quem cum christiani eode loco sepelissent

paruo tempore interposito: beatū bachum a loco quo tumulat⁹ fuerat eleuantes: honorabilim artyris loco iuxta scm̄ sergiū cōposuerunt. Ubi 7 virgo iulia: q̄ sub marciano p̄side martyriū consummauit: sociata martyribus sepulta quiescit. Eodē die sanctoꝝ martyꝝ marcelli 7 apulei: qui qdē primo adheserūt symoni mago: sed vidētes mirabilia que dn̄s opabatur per apostolum suū petrum: relicto symone: doctrine apostolice se tradiderūt. Et post martyriū apostolorum confessione xp̄i 7 ipsi decollati: aureliano consulari viro sententiam ferente martyrij coronam reportauerūt: sepulti non longe ab vrbe roma. Eodem die sancti senis symeonis.

In nt̄e scōꝝ dionysij rustici 7 eleute

Anctus igit̄ dionysius q tradēte bea (rij. Lec. i. to clemēte petri ap̄li successore: verbi diuini semina gētib⁹ erogāda susceperat: quo ampli⁹ gētilitatis feruere cognouit errorē: illuc intrepidus 7 calore fidei armatus accessit: 7 parisius domino ducente peruenit. Non victus incredule gentis exp̄etere feritatem: quia virtutem suā p̄teritarum penarū recordatio roborabat. Et qui meruerat esse confessor: non cunctatus est trucibus populis accedere p̄dicator. Tunc memorata ciuitas 7 cōuētu germanorum 7 nobilitate pollebat: quia esset salubris: aere iocūda flumine fecūda terris: arboribus nemorosa: 7 vineis vberrima. Constipata populis: referta comercijs: ipsumq̄ insule potius quam vrbis spacium: quod habitationē circūfusa fluminis vnda p̄stabat: crescētibus consistentium catervis: reddebat exiguū: 7 iocunditatis sollicitatione in vnum plebs redacta commigrans: pene territoriūꝫ suū intra murorum suorum conclusionē contraxerat. Lec. ij.

Hunc ergo locum: dei famulus elegit expetēdum. Ad queꝫ cum primum fide armatus 7 constantia 7 confessione accessit intrepidus: ecclesiam illis que nec dum in locis erat: 7 populis illis nouā construxit: ac officia seruietiū clericorū ex more constituit, p̄batasq̄ personas honore seculi ordinis ampliauit. Cinctus ergo fide: etiam constructione basilice roboratus dominum gentibus nō desinebat insinuare: quē nō nerat: esseq̄ omnib⁹ 7 iudicium 7 misericordiāꝫ anteponēs: paulati sociabat deo: quos diabolo subtrahebat. Tantas etiam per illum dn̄s dignabat̄ exercere virtutes vt rebellium corda nō minus miraculis quā p̄dicationib⁹ obtineret. Lec. iij.

Utroque modo inermi viro: fidei armis munito: nõ valebat plebs armata resistere. Subdebat se certati germanie ceruicositas: et iugum xpi suaue sponsi sibi alta cordis intentione poscebat. Ab ipsis quoque destruebãtur idola: quorum sumptu fuerãt et studio fabricata et inuẽcto salutis portu idolorũ gaudebãt perire naufragia. Lugebat portio victa diaboli: cũ de ea victrix eccl'ie legio triũphat. Lec. iiij.

Tunc hostis ãtiqu⁹: vidẽs sibi perire: qd dño cõstabat assidua populorũ cõuersione pficere: totã artificij sui machinã ad pugnãdũ q fuerãt cõstructa cõuertit: et sue partis auctores deorum suorum flentes exitiũ: ad ipictatẽ subite persecutiõis armauit: vt eos q vnũ et verum deum colẽdũ insinuauerãt et timẽdũ: expendere diuersitate supplicij maturarẽt: ne superesse possit: q valeret acqrere qd peribat. Persecutionis ğ publicata sentẽtia impiorum gaudens turba, pgredit: et cõtra dñici populũ pugnatura cõspirat. Nõ cũctati appetere gladio: quos dñs suos mõstrauerat eẽ signaclo. Lec. v.

Itaque cũ occidui orbis partem pro xpianorum inqsitione pcurrerẽt: sanctũ dionysiũ episcopũ contra incredulos dimicãtẽ parisius repererũt: cũ quo rusticum presbyterũ et eleuteriũ archidiaconum persecutionis furor inuenit. Hi sci viri a beatidionysij nũquã sustinuerũt abesse psentia: quos in vnũ interrogatio pcussoris inuenit. Sed reperire nõ potuit quẽ a societate martyrij separaret. Interrogati: vnũ et verũ dñm in trinitate cõfitetur. Lectio. vj.

Errore subiũcto multisque afflicti iiurijs: suplicijs verberibusque macerati: xpianos se eẽ testãtur: visoque pcutiẽtis ictu: dei se famulos magna cõfessionis voce pnũciant. In hac ergo fidei ptinacia persistẽtes: terre corp⁹ beatas celo aĩas mittũt. Tali ad dñm promeruerũt pro cõfessione migrare: q amputatj capitibus adhuc putabatur lingua palpitans dño cõfiteri. Beata nimiũ et deo nr̃o grata societas inter quos nec pmus alter potuit eẽ nec tertius: sed trinitatem confitẽtes: venerabilẽ locũ trino decorauere martyrio. Metuentes igit' pcussores: ne diuersi populi fidelissima corpa pfutura sibi ad patrocinium tumularẽt: elegerunt tetris secane pfũdisque gurgitibus martyrum corpa pdẽda cõmittere. Que iposita nauibus: ad perpetuũ (preuisum iubẽtur gurgitẽ destinari. Scd'm matheũ. In illo tpe. Dixit dñs ihs discipul' suis. Nolite arbitrari: q veni mittere pacẽ in terram. Non veni pacẽ mittere: sed gladiũ.

Supra dixerat: ¶ Ex cõmentarijs bede. Lectio. vij. quod dico vobis in tenebris: dicite in lumine: et qd in aure au

ditis predicate super tecta. Nunc infert: quid post predicationē seq̄tur quo ad fidē xp̄i: totus orbis cōtra se diuisus ē. Unaquoqꝫ do mus habuit fideles et infideles: et propterea bellū missū est bonum vt rūperet pax mala. Tale qd et in genesi aduersum rebelles homines: qui moti fuerant de oriente: ꝛ turrem extruere festinabant per quā celi alta penetraret: fecisse scribit deus: vt diuideret linguas eoꝝ. Unde et in psalmo dauid. Dissipa dn̄e gētes que bella volūt Ueni enī separare filiū aduersus patrē suū: ꝛ filiā aduersus matrē suam: et nurū aduersus socrū suā: et inimici hominis domestici eiꝰ.

Hic locꝰ ppe hisdē vbis i micheã pphetã scribit. Et no(Lc.viij. tandū vbicūqꝫ d veteri testamēto testimoniū ponit: vbi sensus tantū manet: sermo consentiat. Qui amat patrē suū aut matrē suaꝫ plusqꝫ me: non est me dignus: et reliq̄. Qui ante premiserat: non veni pacē mittere sed gladiū: et diuidere hominē aduersus patrem: et matrē: ꝛ socrū: ne qs pietatē religiōni āteferret: subiecit dicēs. Qui amat patrē: aut matrē: plusq̄ me: non est me digꝰ. Et in cantico legimꝰ canticoꝝ. Ordinauit in me charitatē. Hic ordo in omni affectu necessarius ē. Ama post dominū patrē: ama ꝛ matrē: et filios. Si aūt necessitas venerit: vt amor parētum ac filioꝝ dei amori cōponetur: et non possit vtrūqꝫ seruari: odiū in suos: obseruanda pietas in deū est. Non ergo prohibuit amare patrē aut matrē. Sed signanter addidit. Qui amat patrē aut matrē plusquā me nō est me digꝰ. In alio euāgelio scribit. Qui nō accipit crucē suā quotidie nō ē me(dignꝰ. Lec.ix.

Ne semel putemus ardore fidei posse sufficere: semp crux portāda ē: vt semp nos xp̄m amare doceamur. Qui recipit vos me recipit: et qui me recipit: recipit eū q me misit. Ordo pulcherrimꝰ. Ad predicationē mirām docet pericula nō timēda: affectū subijcit religiōi. Superiꝰ otulerat virgā: perā: ꝛ duas tunicas ꝛ ne alicui dura viderēt cogitādi vel dicēdi: vnde vict̄: vnde necessaria. Austeritatē mādatoꝝ: spe tēporaliuꝫ pmissoꝝ. Qui recipit in gens vos: me recipit: ꝛ q me recipit: recipit eū q me misit: vt in suscipiēdis aplis vnus q̄sqꝫ credētiū christū se suscepisse arbitraretur. Qui recipit pphetā in noīe pphete: mercedē pphete accipiet. Igit̄ iudei carnalit̄ intelligētes pphetas: mercedē nō accipiēt pphetaꝝ. Alit̄ in omni pfessione ꝫizanioꝝ mixtū est triticū. Promiserat q recipit vos me recipit: et q me recipit: recipit eum qui me misit.

Geraldi confessoris. Lec.j.

Ir igitur domini geraldus: ea pte gallia⁊ q̄ ab antiqs celtica vocabat̄: ortund⁹ fuit: territorio videlicet q̄d est auernensi: nec nō caturiensi: atq₃ lemonicensi pago: nec non etiā albiensi ꝯterminū. Opido vel villa aureliaco: patre vero geraldo: matre vero adaltruda ꝓgenit⁹. Carnis nobilitate tam excellēter illustris: vt inter gallicanas familias eius ꝓsapia tā reb⁹ quā ꝓbitate mo⁊ generosior videret. Pr̄ quippe ipsi⁹: in ipo cōiugio sese castigare tanto tēpore studebat: vt semoto freq̄nter a coniuge thoro: solus accubitaret. velut ad temp⁹ iuxta apostolū oratiōi vacans. Quadam vero nocte monit⁹ in somnio ꝓhibetur: q̄tinus vxorē cognosceret quia filium generaturus esset. Aiunt etiā quod ei iussum sit: vt illum nomine suo geraldum vocaret. Lec. ij.

Dictum quoq₃ est: q̄ futurus magni meriti foret. Excitatus aūt cōgratula bat̄ visioni. Dehinc igitur sopora⁹ videbat̄ illi: vt de pollice pedis ei⁹ dextri: quedā virgula nascere⁊ que paulatim in magnā arborē succrescebat: ac subinde frōdib⁹ diffusis: sensim spaciabatur. Tunc ille quasi operarios vocans iubebat furca⁊ ammini cula subponi. Et cum illa vehementer grandesceret: nullu₃ pondus tamē in pollice sentiebat. Siquidē somnio⁊ visiones: non semper sunt inanes. Et si somnio fides adhibenda est: videt̄ hoc visio rerū affectui conuenire futura⁊. Cognouit itaq₃ vxorem suam que iuxta conditū visionis: puerum concepit. Sed fortasse de hoc quasi de somno dubitari potest. Aliud tunc virtutis indicium: euidenter secutū ē. Genitrix ei⁹ cū esset vicina partui nono videlicet die pri⁹ quam nascere⁊ contigit vt cū viro suo vigilāti vigilās ipa iaceret.

Et cum nescio quid vicissim sermocinarentur: infans Lec. iij. emisit vocē: quā ambo audierunt. Cu₃ attoniti quid nam esset obstupescere⁊. nec ignorare poterant q̄d illa vox in aluo matris sonuerit: vocat pater cubiculariā: et quonam ille vagitus increpuerit adhibito lumine iubet disquiri. Cum illa nullū omnino infantē esse qui vocem illam ediderit: similiter attonita ꝓtestaretur: isans iterum secundo sonuit. Et post modicū interuallū: sonuit etiam tertio: videlicet sicut recēs natus vagire solet. Ter igitur in ventre matris auditus est. Quod profecto tā mirū est: quā et contra nature modum constat accidisse. Et quia non casu: sed disponente rerum ordinatore deo factum est: forte iam vox illa p̄sagabat: quod in huius mortalitatis clausura: vitales actus erat habiturus. Lec. iiij.

GEraldꝰ igitur in matris vtero bene sonuit: quã vltra cõmunẽ aliorum vigorẽ in fide sancte trinitatis excercẽs se: felicẽ famam q̃ erat orbẽ repleturꝰ: ꝑ illã voculã significauit. Trãsmissa pueritia: cũ iã adolesceret mẽbrorum robur nociuũ corporis cõsumpsit humorẽ. Ut aũt diuina dignatio corã hominibꝰ eum glorificaret: q de eum in exequẽdis mãdatis eius coram discolis glorificabat: licet instante iã tẽpore antichristi: miracula sanctorum cessare debeãt: memor tamẽ sue promissiõis q̃ dicit̃: qui glorificauerit me glorificabo eos. Hũc famulũ suũ ꝑ q̃ndã curatiõis gratiã glorificare dignatus est.

QUod genus curationis tale fuit: vt quamuis per humilitatẽ imponere manũ infirmis refugeret: eis tamẽ frequenter absens: et nolẽs subueniret. aquã nẽpe de qua manꝰ abluere solitus erat: infirmi solebãt furari: et pleriq3 sanabãtur. Nõ licet vt magis credibile videret̃: persõas quasdã cõmemorare placet. Nã rusticanꝰ quidam iuxta soloniacũ monasteriũ: habebat filiũ cecum Qui diu ingemiscẽs quod eum cecitas eiꝰ parit̃ et pauꝑtas cpprimeret: monitꝰ est per visum quatenꝰ ad domũ eius pergeret: ⁊ aquã vnde manꝰ eius ablute fuissent: in oculos ceci filij funderet. Credidit homo visioni: et quod somniauerat veniẽs indicauit. Lec. v.

QUo senior audito mẽte consternatus intremuit: et presumere id refugiẽs dixit illusionẽ fuisse: que et illũ irrideret: et se decipere vellet: vt inconcessa tentaret. Errare hominẽ inani spetalia postulãtem. Ingemuit pater quem filij cecitas anxiabat: et intelligens quod vir domini causa humilitatis nequaquã acquiesceret abire se similãs: ab vno ꝺ seruitoribꝰ aquã latẽt̃ ĩpetrauit. Qui domũ rediẽs: extincta filij lũina xp̃i nomẽ inuocãs abluit: ⁊ ille eodẽ momẽto lumẽ recepit. Lec. vj.

IN illo tẽpore: dixit dominꝰ Iesus discipl'is suis. Uidete: vigilate: et orate: q2 nescitis q̃ hora dñs vester venturꝰ sit. Et reliqua. Scdm matheũ.

Ex cõmentarijs hieronymi. Lec. vij.

PErspicue ostendit: quare supra dixerat de die aũt illa nemo scit neq3 filiꝰ hominis neq3 angeli: nisi pater solus. Quod nõ expediat scire apostolis: vt pendule expectationis incerti semꝑ eum credant esse venturum: et ignorent quando vẽturus sit. Et non dixit: quia nescimus quando venturus sit dominꝰ: sed nescitis. Premissoq3 patrisfamilias exemplo: cu3 reticeret ad cõsũmatione3 diẽ manifestius docet dicẽs. Estote parati quia nescitis qua hora filiꝰ hominis venturus sit. Quis putas est fidelis seruus et prudens: que3

constituit dominus su⁹ sup familiam suã: vt det illis cibum in tem
pore? Beatus ille seruus: quem cũ venerit dominus eius: inuene-
(rit sic facientem. Lec.viij.

PLenius inculcat et replicat: quã
re de die consũmationis et hora: nec angelum nec se scire predi
ceret: sed solum patrẽ: quod nõ expediat scire apostoli. Et exẽpluz
patrisfamilias hoc est sui et fidelium seruorũz: idest apostoloꝝ: quo
rum ratione sollicitat mentes: interserit vt spe premiorum ministrẽt
cõseruis suis in tẽpore suo cibaria doctrinarum. Si autẽ dixerit ma-
lus seruus ille in corde suo: moram facit dominus meus venire: et
ceperit percutere conseruos suos. Et reliqua. Ex superioribus pen
det: quod sicut sollicitus seruus ⁊ semper aduẽtũ domini prestolãs
tradit conseruis cibaria in tempore suo: ⁊ postea super omnia bona
patrisfamilias constituitur: ita contrario qui iuxta ezechiel dixit in
tempore a longe fiet istud: et non putat cito dominum esse venturũz
Factus securior: vacat epulis atq₃ luxurie: et non lenem patrem fa
milias sed seuerissimum sentiet iudicem. Lec.ix.

VEniet enĩ dñs serui ill⁹: in die qua non sperat: et hora q̃ ignorat
et diuidet eũ partẽq₃ eius ponet cũ ipocritis: hoc ipsum docet:
vt sciãt quãdo nõ putaꝛ: dominũ tũc esse vẽturũ: et vigilantie ⁊ sol
licitudinis dispẽsatores monet. Porro quod dicit diuidet euz: non
quod gladio eũ desecet: sed qḋ a sanctoꝝ cõsortio separet: et partez
eius ponet cũ ipocritis. Cũ his videlicet qui erant in agro: et mole-
bant: ⁊ nihilominus derelicti sunt. Sepe diximus ipocritã aliud ostẽ
dere: sicut et in agro et in mola idem videbantur facere: quod eccle
siasticus vir exitus diuerse voluntatis aperuit.

Jn natale sancti calixti pape ⁊ mar
(tyris. L.j.

n Atalis sctĩ calixti pape: q̃ sedit i episcopatu
ãnos septẽ: mẽses duos: dies decẽ: hic ꝯstituit ieiuniũ die
sabbati ter i ãno fieri: frumẽti: vini: ⁊ olei: scdm ꝓphetã: ⁊
sub ꝑsecutiõe alexãdri ĩpatoris: martyrij gl'iaz adept⁹ est
postquam autem palmachium proconsulem cum omni domo sua
baptisauit: ⁊ senatorem simplicium ac domũ eius atq₃ felicem cum
vxore blauda quam a paralisi curauit: ⁊ idem ipsi ab alexandro oc
cisi: ⁊ vniuersi gloriaz martyrij ꝯsecuti sunt. L.ij.

SEd postquã calepodi⁹ p̃sbyter ei⁹ gladio martyriũ sũpsit: tẽt⁹
ẽ ab alexãdro: ⁊ diutissime fame cruciat⁹ ⁊ q̃tidie fustib⁹ cesus: at
q₃ ꝓhibitũ ẽ: ne q̃s ad eũ veniret. Si ṽo aliq̃s venire noctu auderet:

comprehensus occideretur. Qui cum multis diebus eet in custodia venit ad eum calepodius per visum: et consolabatur eum dicens: firmus esto pater: quia corona tua iã perfecta est. Lec. iij.

Erat ibi miles quidam noie puatus: vlceribus plenus: q doloribus continuis cruciabatur. Hic misit se ad pedes sancti calixti: rogans vt sanaret eum ab vlceribus et doloribus suis. Quẽ mox sanctus pontifex ab vlcerum dolore: a feditate simul et ab ifirmitate in nomine sancte trinitatis baptizatum curauit. Le. iiij.

Quod audiens alexander: beatum calixtum per fenestram domus in qua tenebatur precipitari: et ligari ad collum eius saxum: et in puteum demergi iussit. Post dies vero decem et septem presbyter eius asterius cum clericis nocte veniens: leuauit corpus et sepeliuit incimiterio calepodij via aurelia: subpridie idus octobris. Tu aut. Lectio. v.

Eodem die transitus scti iusti in heremo. Qui cum aliquot annis viuẽs in heremo angelis proximã egisset vitã: et dign⁹ adesset finis: tantis laboribus regnum spondens celorũ: atq3 illi iam in extremis sancte cõmigrãtis anime flẽs et consternat⁹ mente viator adstaret dicens: cui me dñe relinquis? Tu autem. Lec. vj.

Respondisse dicitur: ne conturbaret: quasi destitut⁹ solatio q in breui se illo quoq3 ipse sequeret. Quam vtiq3 prophetiã ac reuelationem: cito transitu sanctissimi iuuenis ministri eius: q sol⁹ ardore fidei eum episcopatũ fugientem: et latere cupientẽ: secut⁹ fu erat constat fuisse completam. Tu autem.

In nñe sci luce euangeliste. Lec. i.

Lucas gloriosissimus euangelista iesu xpi dñi lucas: natione videlicet syrus antiocensis: arte nihilominus medicus discipul⁹ aũt apostolorũ: hoc aũt almificos actus pro vt vidit lucido disertoq3 sermone, psecutus: in breui libello ad charissimũ scripsit theophilũ. Cui⁹ libri quoq3 pulchra inchoatio talis indubitanter videtur fore. Primũ quidẽ sermonẽ feci de omnibus o theophile: q̃ cepit iesus facere et docere. Teophilus grece: latine resonat dei amator: siue a deo amatus. Lec. ij.

Et vt veredemostraret eorũdẽ apostolorũ ab ipso fore compositos act⁹ arator is scẽ ecclesie romane subdiaconi testimonium ad mediũ deducat. Qui ita 𝔳sificãs ait. Uersibus ẽ eanã: quos lucas retulit

actus. hystoriā q̄ȝ sequēs: carmine vera loq̄r. Alternis re[s]onabo modis: q̄d littera pādit. Et res si qua mihi mystica corde dat̄. Dein de paulum secutus egregium doctorē gentium: vsq̄ȝ ad triūphum passionis eius quē cū apostolo scō petro rome accepit: indiuiduus comes peregrinationis ac tribulationis eius existens ꝑmāsit. Cuīꝯ ꝑcipue peregrinationis et sacre quippe doctrine gesta: eorūdē annectens apostolorū libello: ad laudem nominis ⁊ memoriā ipsorum: ⁊ vniuersalis ecclesie sancte stabilimētū cōposuit. Qui dum eundeȝ gloriosissimū paulū idē venerabilis seq̄ret̄ lucas: in plurimis terre locis magnisq̄ȝ tribulatiōibꝯ: digne ab illo huiusmodi testimonio diligentie meruit laudari: sic enim chorinthijs de eo scribēs ait. Salutat vos lucas medicꝯ: charissimꝯ meꝯ q̄ ē i dn̄o fidelis. Lec. iij.

Thimotheo vero illustri viro idē apostolus scribens ait. Lucas est mecum solus. Et in alio loco epistole sue locutus ait de illo: inter reliqua salutationis verba. Ecclesie dei que erat chorinti: misimus etiam et fratrē nostrū cuius laus est in euāgelio ꝑ omnes ecclesias nō solum: sed et ordinatus ab ecclesijs: comes peregrinationis nostre. Vere enim vt ita dicā omniū ore laudabilis hic dn̄i euangelista fuit qui meruit a tanto apostolo: et doctore gentiū predicari. Laudemꝯ eum pariter et nos charissimi consona voce: corde: ore laudemus: ⁊ verum a deo medicum missum animaꝝ predicemus eū Cuius omnia doctrine v̄ba: nihil aliud resonare videntur: nisi anime languentis esse medicinam. Preterea non immerito: iste tale sortitus est nomē. Lucas q̄dē eolice: in nostra autem lingua interpretatur consurgens siue eleuās. Recte itaq̄ȝ consurgens siue ip̄e eleuās dicitur: qui a terrenis curis ad celestia cōsurgēdo eleuatus toto mētis conamine liber expeditusq̄ȝ est dn̄m ꝓsecutꝯ. Vnde non destitit predicare ꝑsentibus in ergastulo adhuc carnis retentꝯ: scribere sequacibus euangelium omnibus meruit: multosq̄ȝ etiam verbo sue predicationis ad iesu christi perduxit fidem. Lec. iiij.

O Dominica atq̄ȝ veridica ꝑsonans lōge lateq̄ȝ euāgelica tuba sanctissime luca cuiꝯ fragor eolicis q̄dē ꝑmū intonās auribus: rigās cordis penetralia: istar celoꝝ tonitrui. Demū vt psalmographus cecinit vates: nō solū occiduas vsq̄ȝ ꝓtēdit̄ ptes tua vox: omni suauitate melliflua: sȝ ⁊ in oībus videlicȝ terre finibꝯ ociꝯ ꝑsōuit. O isignis ꝑconij almitas euāgelice lucifer: ab oriētibꝯ ꝑtibꝯ renitēs nobis lumē fidei et celestis itineris patēt̄ scādere callē: demōstrās. O aīe salubre medicamētū beatissime luca: q̄ velut nardi pistici ꝑcio

sti vnguentū redolēs: interiora pectoris nr̄i archana ꝑmulces ad se-
per mānsura gaudia: vbi nullus languor: nullꝰ dolor: nullusq; gemi-
tus inuenit: voce incessabili inuitare omnino nō desistis. Recte et-
enim huic ille cuiusdam poete epigrāmatis versiculꝰ potest aptari.
Uiuere post obitum vatē: vis nosse viator. Quod legis ecce loquor
Hec prorsus cū iā descripta es. (vox tua nēpe mea est. Lec. v.
H sent euāgelia: per matheū qppe in iudea: per marcū in italia: in-
stigāte sancto spiritu magis auditu quā visu: in achaia: boecieq; ꝑ
tibꝰ historie suū cōposuit: de quo sermone ab his traditū habuit: q
ab initio viderūt: et ministri fuerūt sermonis dei. Incipiēs a sacer-
dotū regūq; tēporibꝰ: in hūc videlicet modū. Fuit in diebus hero-
dis regis iude sacerdos qdā: nomine zacharias. Eā historiam ple-
na digestione ꝓsequit: huius itaq; strenuissimi euangeliste luce li-
brū: q per quatuor animalia: q̄tuor euāgelij libros intelligēdos ar-
bitrati sunt vituli speciē figurare nitūtur. Uitulus deniq; sacerdo-
talis est victima: q̄ in redemptoris nostri imolatione cōplētā est: qui
pro salute totꝰ mūdi in patibulo crucis suspensus: semetipsū deo
patri hostiā viuā exhibuit. De quo euangelista pulchre sedulꝰ plu-
raliter in paschali descriptione carminis sui: heroyco percurrens
metro ait. Iura sacerdotij lucas tenet ore iuuēci. Et paulinꝰ sancte
nolane sedis antistes: de isto dn̄i venerabili viro bene ludēs in versi-
bꝰ ait. Hic medicus lucas primū arte deinde loquela. Bis medicꝰ
lucas: vt quondā corporis egros Terrena curabat ope: nunc menti-
bus egris Composuit geminos: vite medicamine libros. Lec. vi.

Q Uid plura referā de hoc tam veridico eximioq; euangelista: q
meruit a tantis talibusq; doctoribꝰ laudari: hoc est ambrosio.
Hieronymo: & ab alijs quā plurimis: qui muti sunt ecclesiarū: & elo-
quentie fontes. Quid vere digneq; resonem: ignoro. Cū mihi si fer-
rea vox esset omniumq; membrorū meorū artꝰ verterent in linguas
plene in eius laude minime cuncta explere valeam: q̄ meret. Sz amo-
re tanti viri ductus: non presumptiōis temeritatē gerēs: homo im-
peritus et conuictus precibꝰ charitatis. Hoc dilectioni vestre cha-
rissimi compulsus sum exarare. Nunc autem ea que omisimus pro-
seq̄mur Ecce eteni vt nr̄a roboret oris oratio: eiusdem luculēti do-
ctoris ābrosij exēpla nr̄o huic cōpēdioso opusculo ānectere nixi su-
mus. Sic eni dicit. Sāctissimus vero lucas velut quendā historicū
tenēs ordinem: pulchra nobis lector dn̄i miracula reuelauit. Ita ta-
mē: vt omnes sapiētie virtutes euāgelij sui cōplecteretur historia.

Quem plerique tradunt proselitum fuisse: et hebreas litteras ignorasse. Hic fuit pauli discipulus: et indiuiduus comes peregrinationis eius. Qui a pueritia castissimus: predicatiõis euangelice donũ exercuit. Obijt septuagesimo tertio vite sue ãno: sepultusque est in bitinia. Cuius ossa: ad constantinopolim vrbem vicesimo constantini anno cum reliquijs apostoli translata sunt. Secõm lucam.

IN illo tempore: dixit dominus iesus discipulis suis. Facili⁹ est camelum per foramen acus transire: quam diuitem intrare in regnum dei. Omelia gregorij. Lec. vij.

SI facilius est camelum ingentibus membris enormẽ angustum foramen acus penetrare: quam diuitem intrare in regnum dei. Et quomodo vel in euangelio matheus. zacheus: et ioseph: vel in veteri testamento quam plurimi diuites: dei ĩtrauerunt regnũ: nisi forte quia diuitias vel pro nihilo habere: vel ex toto relinquere: domino inspirante didicerunt? Nunquid enim in regno dauid diuitijs confidebat: q et de semet ipso canit. Quoniam vnicus ꝛ pauper sum ego: et alias hortatur: diuitie si affluãt nolite cor apponere. Credo nõ ausus dicere: nolite suscipere. Nũqd abrahã domino substãtiam ꝑtulisse credibile est: pro quo vnicum ferire non dubitauit heredem? Altiori aũt sensu facilius est christum pacisci a dilectorib⁹ seculi: quam dilectores seculi: ad christũ posse conuerti. Cameli enĩ nomine se intelligi voluit. Quia spõte humiliatus: infirmitatis nr̃e onera sustulit. In quo enim manifestius intelligitur: quã in ipso qđ scriptũ ē. Quanto magnus es: humilia te in omnibus. Per acum aũt: pũctiões significat. Per pũctiões: dolores ĩ passiõe susceptos

FOramen ergo acus: dicit angustias passionis: (Lectio. viij. quia cissuram nostram quasi vestimẽta nature quodammodo resarcire: idest recuperare dignatus est. Quatinus post lapsũ melius reformati gaudeamus ad testimoniũ apostoli dicẽtis. Quicũque enim in christo baptizati estis christũ induistis. Et dixerũt qui audiebant. Et quis potest saluus fieri? Quomodo pertinet ista responsio: Cũ in cõparabilit̃ maior sit turba pauperũ: q̃ diuitib⁹ ꝑditis potuerit saluari: nisi quia intellexerũt omnes q diuitias amant etiã si adipisci nequeãt: ĩ diuitũ numero deputari. Ait illis. Que ĩpossibilia sunt apud homines possibilia apud deũ sunt. Nõ itaque accipiẽdũ ē quod cupidi ꝛ sup̃bi q illius noĩe diuitis significati sũt ĩ regnũ celorũ sunt intraturi cũ suis cupiditatib⁹ ꝛ superbia. Sic possibile ē deo: vt per verbũ eius sicut etiã factũ esse et quotidie fieri videm⁹:

a cupiditate temporalium ad charitatem eternorum et a perniciosa supbia ad humilitatem saluberrimam conuertantur. Dit autem petr⁹. Ecce nos dimisimus omnia: ⁊ secuti sumus te. Lec.ix.

Grandis fiducia. Petrus piscator erat: diues nō fuerat: cibos manu et arte querebat: et tamen loquitur confidenter: dimisimus omnia. Et quia non sufficit tantum dimittere: iungit qđ perfectum est: et secuti sumus te. Fecimus quod iussisti. Quid igitur dabis premij? Qui dixit eis. Amen dico vobis: nemo est q relinquat domum: aut parentes: aut fratres. aut vxorem: aut filios: propter regnum dei: et non recipiat multo plura in hoc tempore. Et in seculo venturo vitam eternam. Quidam ex occasione huiusmodi sententie: iudaicam mille annorum fabulam post resurrectionem iustorum edificant: quando omnia que propter deum dimisimus: multiplici nobis sunt fenore reddenda. Insuper: et vita eterna donanda. Nec vident inepti: quod et si in ceteris digna sit repromissio: in vxorib⁹ tamen iuxta alios euangelistas centenis appareat turpitudo. Presertim cum domin⁹ et in resurrectione nubendū nō esse testatur. Et iuxta euangelistam marcum eaqz dimissa fuerunt in hoc tempore: cum persecutionibus accipienda cōfirmet. Quas vtiqz persecutiones illi ecclesiastice sicut et cetera contrarie mille annis suis omnibus modis abesse dogmatizant.

In natale sāctarū nunilonis ⁊ alo-

Actū ē igit ãno īcarnatōis dñi nongē (die. x.) tesimo quinquagesimo primo: in regione hispanie sarracenorum abderahmē pīceps pcepit omni regno suo: vt quisqz vel ex vno vel ambob⁹ gētilibus parentibus: quod illi iuxta propriam linguā mollites vocant christianus existeret: aut christum filium dei negaret: aut gladio succumberet. Accidit aūt in territorio berbetano iuxta antiquissimum locum qui dicitur castrobigeti: in villa abosca esse duas germanas a patre vt suspicatur: in vico paruulas derelictas: a matre christiana ab infantia nutritas: ⁊ in fide christi fideliter educatas: que maior nunillo: mīor vero alodia dicebantur. Cumqz ad intelligibilem peruenissent etatem: ceperūt ambein fide christi pficere ieiunijs: orationibus: atqz vigilijs incumbere: sanctorumqz solennitatibus sedulis excubijs pernocta: re' Decita pa gentes minor in pueritia: maior autē in adolescentie an

nos ingressa: matre defuncta: in propria sunt domo derelicte a parẽtibus. Et qꝛ inter suos nõ ignobiles erant orte ꝓgenie: cepit quidam earum propinquus vt narratiũ fama cõperimus: eas sepius instigare: vt relicta fide catholica ad patris sectam reuerterẽtur. Le. ij

Sarracenorũ namqꝫ antiqua progenies deam venerem eiusqꝫ filiũ luciferũ propẽsius excolebat. Dum hoc itaqꝫ ageret: anno ferme sexcentesimo post dñi ad celos ascẽsionẽ: vidẽs antiquissimus serpẽs: iam pene per omnẽ mundũ xp̃i euangeliũ intonare: timens miser ne omnes gẽtes ipse penitus perderet: ad pristinã se artẽ conuertit: et transformans se in angelum lucis ad quẽdam arabicũ: ver sutissimum hominem nomine mahomat in angelũ lucis se transformans accessit. Qui inter cetera nefãda hoc primũ preceptũ edocuit vt pote per angelum: vnum et verũ deum solum colere: non habẽtem patrem vel similem: nec equalem. Ut ista mendacij simulatione christum prophetam tantundem dei scirent: et nec deum: nec dei filium crederent. Tu autem. Lectio. iij.

Per hanc ergo callidam artem: gẽs arabica male decepta: vsqꝫ hodie a fide christi aliena perdurat: et sub antiqua cõsuetudine: veneris diem per omnẽ ebdomadã exeqtur: et stella ipsi⁹ meritricis vsu antiquo ieiunij respectat. Ad hui⁹ errorẽ supradict⁹ ꝓpinqu⁹: dei famulas subdere cupiens perrexit ad proconsulem loci nomine halaph quẽ in lingua caldea amirantẽ vocant: easqꝫ vt hostis pessimus callide accusauit. Qui statim eas ad se adduci precepit. Sãcte vero dei virgines discalciatis pedibus venientes sistũtur presidi. Qui audiens eas non posse reuocari minis nec precibus a xp̃i dogmate: miserans etatẽ illarũ iussit absqꝫ iniuria in propriã reuerti domũ. Reuerse igitur ceperũt se exhortari in xp̃i amore: et se ipsas vigilijs et orationibus roborare. Hec vero videns propinquus ille zelo insanie amplius inardens: perrexit ad regẽ zumabel: quẽ hispania ad vrbẽ oscam prepositũ atqꝫ vicariũ miserat: cepitqꝫ eas vehemẽtius incusare. Lec. iiij

Quod vt rex audiuit: illico sanctas dei sub omni celeritate sibi presentari precepit. Cumqꝫ ad eius presentiam consisterent cepit cum eis agere: vt xp̃ianorũ legẽ dimitterẽt: et sic tẽporali vita meli⁹ vterentur. Que cum sermonib⁹ eius blãdis ꝑmissis nõ acqescerẽt: iussit eas seorsũ diligẽti custodia recipi. Suscepte itaqꝫ martyres dei ꝑ singulos dies ꝑmissionib⁹ terroribusqꝫ tentatur. Expletis igit̃ tẽtationũ diebus quadragita ante diem productionis beata alodia orans nocte dominũ illustra

tur celesti lumie ita vt filia custodis carceris exte̅ta p̄beret ei gressu̅ post oratione̅: illucescente die rogat carceris custode̅: vt sorore̅ sua̅ videret. Cui illico custos co̅sensit: et sorori sue sociari fecit. At ille in uice̅ sociate nutriueru̅t se amplexib⁹: et i fide xp̄i se corroborauerunt Die vero altera an̄ rege̅ adducte: cu̅ p̄missiones et dona eius sperne rent: ait furibundus. Nisi co̅senseritis gladio vos ferire precipio. Ad hec virgines xp̄i responderu̅t. Fac q̄d tibi placet: mori parate sumus: christum que̅ credimus nunqua̅ negabimus. Lectio. v.

TUnc iubente rege: tradite sunt cuida̅ apostate q̄ relicto presbyterio dei filiu̅ negauerat vt sicut ille ita eas apostatare fecisset. Quas cum in parte tulisset: et bla̅dime̅tis minisq̄ pro vt potuit eis suasit: vt mollites se facerent sicq̄ viuere̅t. Ait sancta nunilo. Dic nobis si aliqua̅do moriemur. Certe iquit apostata: aliqua̅do moriemini. Cui illa. Melius est mori pro christo quam intrare in gehennam. Post hec verba cu̅ tertio interrogarent: et omnino no̅ acquiescere̅t: lictor dixit maiori. Prepara te: et exte̅de ceruice̅ tuam. At illa apprehe̅sis crinibus capitis circumliga̅s se lictori dixit. Feri velociter. Et eleuatum gladiu̅ in altum: deposuit super eam non in medio ceruicis loco: sed in mandibula. Cadensq̄ corpus eius in terra paululu̅ crura eius nudata sunt. Quod cerne̅s soror ei⁹ festina̅s co̅tracta veste contexit. Quod factu̅ multitudo hominum mirantur. Cumq̄ sorori eius diceret rex: consenti no̅ moriaris: eleua̅s oculos suos: ipsa vidit anima̅ sororis sue in specie colu̅be et ait. Expecta me soror mea. Hec dice̅s apprehensam sindone̅ suam sibi in ceruice alligauit: apprehensisq̄ crinibus capitis sui: extersit faciem suam: et fixis genibus super corpus sororis sue: prebuit se percussori: et vno ictu amputatum est caput eius. Tu autem. Lectio. vi.

COrpora vero earum: intra ciuitate̅ auibus deuoranda relicta sunt. Sed diuina virtute: nec lingere quide̅ potuerunt: nec musce insidere desuper valuerunt. Cum tale miraculu̅ impij viderent: iumento eas fune pedibus in extremo foris ciuitatem duxerunt: in locum qui dicitur furcas: vt licentius ab auib⁹ bestijsq̄ deuorarentur. Sed cu̅ multitudo auiu̅ ferarumq̄ aduenirent: virtute dei duo vultures venerunt: qui omnes alias aues et feras abegerunt. Sicq̄ christiani accepta licentia: atq̄ operta linteo sepelierunt. Ipsi vero increduli nocte viderunt lucerne luminaria. Et hoc regi denuncia̅tes ipsemet miser protinus vidit. Post alteram diem: iussit rex iniqu⁹ ne a christianis tollerentur eas effodi: et ad ciuitatem deduci: ibiq̄ in

profunda fouea sepeliri:multumq͡ʒ agerem terre: ⁊ lapides grãdes desuper ingeri. Ubi luminaria accensa nocte videntur: ad honores domini nr̃i iesu Christi. Qui viuit ⁊ regnat in scl'a seculorũ. Amen.

¶ In natale sanctorum
Seruandi ⁊ Germani. Lectio .i.

Beatissimi martyres Seruandus ⁊ Germanus: quorum passionis clarissimus illuxit dies: magni ⁊ nobiles genere: cũ infra annos haberent animos graues: gratiam baptismi perceperunt: ⁊ in nomine Jesu christi eijciebant de obsessis corporibus demonia: ⁊ membra multorum diuerso fessa languore curabant. Eorum vero temporibus dum fremeret in christianos seua persecutio: cum essent fortiores alijs seuiora tormenta vincebant. Tunc namq͡ʒ in illa persecutione corporis ⁊ neruorum coniunctione grauiter dissoluti: maiores in Christi nomine ⁊ confessione habere meruerunt. Post tempestatem vero furoris ⁊ ruinam multorum: cum respiciẽte domino: trãquillitate reddita ecclesie reluxisset pax: seruando ⁊ germano confessoribus primum martyrij corona: per alteram victoriam parabatur. Tu autem. Lectio .ij.

Postq͡ʒ dimitti iussi sunt: quicumq͡ʒ in vinculis: in penis: ⁊ i carceribus ⁊ in tormentis erant. Seruandus ⁊ Germanus dimissi non ad refectionem temporalem animum relaxabant: nec vitam huius seculi esse aliquid cõputabant: cum eternam a deo quererent vitam. Simulacra itaq͡ʒ gentilium que stulti homines deos esse putabant: cum locis eorum ⁊ edificijs: ⁊ aris penitus dissipabant: vt hominibus fatue mentis errorem vane superstitionis auferrent: ⁊ sic adducerentur miseri de morte ad vitam: ⁊ de tenebris ad christi clarissimum lumen. Tu autem. Lectio .iij.

Plurimi itaq͡ʒ per eos ceperunt horrere sacra funesta: relinquẽtes propter hoc idola: quia cõfracta de oibus christianis nulla se arte poterant vindicare. Credebant itaq͡ʒ in christi nomine currẽtes ad ecclesiam domini: agẽtes gratias domino iesu christo: peccatorum sordibus expiati. Sed hoc quam citius zabulus gemiscit: in nidus seuit: ⁊ iterũ in pectora iudicum temporalium: virus serpentinum infudit. Jubet itaq͡ʒ iudex iniquus: vt sancti martyres seruãdus ⁊ germanus rursus raperentur ad vincula: rursus ad tormẽta que expiata iam vicerant. Tu autem. Lectio .iiij.

De sanctis seruādo ⁊ germano.

NOuissime illam gl'iosam futuris martyribus inuiderat mortē: cepit quā primū optare vt illis inferret: quoꝝ operibus iustissimis videbat sua sacra funesta subuersa. Stimulante itaqꝫ zabulo: sancti martyres post ꝯfessionis coronas ita gloriosi: pulchrius triūphaturi de morte: ⁊ de zabulo subijciūtur i vinculis: penis: durisqꝫ tormētis: cur illa simulacra ad quoꝝ aras sacrificare ꝯsueuerāt dissipassent. Sed quemadmodū credere vl' excogitare poterat ferocissimus iudex: modis exquisitis: penaruꝫ generibus reseruabat: ⁊ ne quid inausum vel intentatū sceleris relinqueretur: circulis ferreis iussit colla eoꝝ felicia circūdari: ⁊ ligari religiosas manus. Le. v.

CUm autē preses nomine viator vicariam agens prefecturam ex ciuitate emeritensi: de prouincia lusitanie: ad mauritanie ꝓuinciam pergeret iussit illos post se trahi vīculis ferreis colligatos ne ab eorū exitijs aliqua pena cessaret. At illi durum laborē itineris: grauati catenis: fame: siti: equo aīo tollerabant fortissimi milites christi: vt de inimico iudice ⁊ zabulo hoste: acrius triumpharēt. Cū enim alij in vinculis haberent merorē: dolorē: gemitus: illa pena itineris longioris: seruando ⁊ germano pro merore gaudium erat: leticia pro lamētatione. Tandē enim cū venissent ad fundū cui nomen erat vrsiano: q est in territorio gaditano. Huic enim loco diuina gr̄a magnū lumen infudit: vt conuentus gaditanus tanto diuino munere illustraretur martyrum passione: q tāta gl'ia indigere videbat: illuxit dies passionis eorū in vrsianensi loco: q2 prefect⁹ viator cū eēt ibi sententiam dedit: vt seruandi ⁊ germani colla: carnifices amputarēt. Tu autem domine. Lectio. vi

TUnc ergo ducūtur ad collē: vbi ē sublimior locus: q ē circuniacētib⁹ agris velut in specl'o cōstitutus. Ibiqꝫ flexis genib⁹: tacite orantes deū: exceperūt sacris ceruicib⁹ gladiū: offerētes se deo victimaꝫ mundā. Passi sunt vero ꝑ fiducia veritatis dei: decimo kalēdas nouēbris: sub gl'iosa morte vitā ꝑpetuā cōsecuti. O multū beata terra gaditana: q̄ gremio suo beatissimorū sanguinē suscepit: vbi mors est vita cū zabulo: vbi fortissimi milites xp̄i in tali triūpho ad imortalitatē sunt adducti sub gl'iosa morte: sed hispalēsium ⁊ emeritēsium vrbes magnam sunt eorum passionum gratiam consecute. Siquidem germani corpus emeritensis altrix terra suscepit. Quod iuxta eulaliam ceterosqꝫ martyres i cimiterio datum ē honeste sepulture. Seruandi vero corpus in cimiterio hispalēsi: inter iustam ⁊ ruffinam beatissimas martyres sepultū cum honore quiescit

regnante dño nr̃o iesu xp̃o: qui cũ p̃re ⁊ spũ scõ viuit. ⁊c̃.

In natale sanctorũ crispini ⁊ crispiniani martyrum.

Lectio. i.

Atale sanctoꝝ crispini ⁊ crispiniani: quos rictiouarus prefectus catenis vinctos duxit ad maximianum. Qui cuz introissent ad eum: idẽ maximianus eis dixit. Ex quo genere estis: aut cui deoꝝ famulatum impenditis? Sancti vero martyres fulti superni regis presidio impio audacter regi respondẽtes dixerunt. Rome nobili orti progenie. In gallias aũt ꝓ christi nominis amore: fatemur nos venisse: q̃ ẽ deus verꝰ creator oĩm cũ p̃re sũmo: ⁊ spũ scõ regnãs in trinitate ꝑfecta: cui seruimus in fide ⁊ dilectione deuoti. In cuꝰ etiã vsq; ĩ finẽ ꝑseuerare cupimꝰ seruitio scõ. q̃bꝰ dictis: ira repletꝰ maximianꝰ ait. Per v̓tutes deoꝝ si ĩ hac stulticia ꝑduraueritis multis vos afflictos male perdã tormẽtis: vt sitis ceteris exemplũ: pessima morte cõsumpti. Nã si respiciẽtes diis sacrificaueritis meis: ditari vos faciã opibꝰ multis: ⁊ honore sublimari videbo ĩsigni. Prefati martyres respondẽtes: nos illatis minis vis terrere q̃bus nũc xp̃s ⁊ mori lucrũ ẽ. Pecuniã ꝟo tuã: ⁊ honores quos polliceris: tuis da. Nam ista olim ꝓ amore christi nos gaudentes fatemur reliquisse. Quem ⁊ si ipse cognoscẽs diligeres non solum diuitias ⁊ ĩperiũ: verũ etiã ⁊ vane demonij deuotissime renunciares culture: quo renũciante vite premiũ perciperes sempiterne. Nam si in istis vanis perstiteris: similis simulacro cuz diabolo cruciandus: in infernũ demergeris. Lec. ij.

Maximianus dixit. Sufficiat hactenꝰ: vestris plures perisse maleficijs. Inclinati scĩ martyres dixerũt. Miser impie ignoras deum: qui te regnare impiũ permisit indebite. Cuius vane regnuz in terris decertans: conaris destruere. His auditis maximianus furens indignatiõe rictiouaro eos sub iurationis vinculo: dure tradidit cruciandos dicens. Per virtutes diane: que orbẽ terre sue subdidit ditioni cõiuro: vt hos furciferos diuersis penis affligas: ⁊ pessima morte consumas. Tunc impij principis minister impius: impietatis iussis obtẽperãs: p̃claros martyres extẽsos troclea cedi fustibus iussit. At hi in tormẽtis cõstituti: mẽte celestia cõtẽplãtes dicebãt. Respice in seruos tuos ⁊ in opa tua dñe: ⁊ dirige ⁊ adiuua nos: vt ꝑficiamꝰ opus tuũ sine macula xp̃e. Audiẽs aũt eos rictiou[illegible]

in tormētis: quos eiulare pre dolore credebat orantes indigne tulit vehementer: z iussit subulas in vngulis eorū mitti: z lora singulis de dorso tolli. Quā iussionē dū ministri efficacit̄ conarent̄ implere martyres sci inter acerrimos penaꝝ dolores spe gaudentes: i tribulatione patiētes: orabāt dn̄m z dicebāt. Judica dn̄e iudiciū nr̄z: z libera nos ab hoie iniquo z doloso. His itaq3 orantibus exilierūt subdes de vngulis eoꝝ: z ministros ꝑcutiētes: quosdā iterfecerūt. Tūc rictiouar⁹ furore isaniēs: molas ad singloꝝ colla iubet suspēdi: z hyemis tēpore in fluuio: cuius vocabulū est axona: velut sub glacie demergi. At illi scuto diuine protecti ṽtutis dicebant dn̄o leti. Super aquā refectionis educabis nos dn̄e. S3 famulāte creatura sua deo martyres eius nec aq̄ mergere nec petre premere: nec frigus potuit stringere: s3 poti⁹ q̄si estiuis lauacris delectari: ꝓiecto molari onere ad alterā natātes illesi ꝑuenerūt fluminis ripam. Lec. iij.

Hoc viso rictiouar⁹ miraculo instigante diabolo exagitat⁹ ira: iussit eos rursus vinctos custodiri: donec plūbū iniectū igni liquefieret in quo martyres sanctos consumendos demergeret: sed eos quos xp̄i dextera ꝓtegat iuicta illesos reddidit ignis. Qui etiā martyres sci electos pueros inter caldaycas flāmas imitabant̄ cātantes hymnū: orabāt dn̄m z dicebāt. Adiuua nos de⁹ salutaris nr̄ z ꝓpter honorē nominis tui dn̄e libera nos: z ꝓpitius esto peccatis nr̄is ꝓpter nomē tuū. Ne forte dicant gētes vbi est de⁹ eorū? Quibus hec orātibus: exiliēs guta plūbi feruētis in oculū rictiouarii: z graui dolore cruciās excecauit afflictū. At fremēs z possessus insania: dū medelā corꝑis animeq3 debuit implorari: mortē sibi accelerauit insaniēs. Nā picē adipē oleūq3 simul iussit feruere: z sctōs denuo martyres in eā p̄cipitare quasi cōsumēdos pena p̄cepit. At vbi ministri obtēperātes ꝑfecerūt cūcta: q̄ sibi ab impio fuerāt imꝑata sancti martyres spei sue immobiliter incūbētes: alacres fiducialit̄ deo in orōne dixerūt. Potēs es dn̄e de⁹ nr̄ de illatis ab īpio liberare nos tormētis. Et sicut voluisti nos ꝓ cōfessione tui nominis pati ita ad cōfusionē diaboli et satellitum eius: z ab hac pena illesos velis educere. Mox oratione finita eduxit eos angelus dn̄i sine dolore ab igne. Tunc vidēs se inimicus nihil illatis aduersus xp̄i martyres preualuisse supplicijs: sese concit⁹ furijs rictiouar⁹ precipitauit in ignē: et ita morte pessima vitā finiuit indignam. Lec. iiij

O Quā iustum mirumq3 diuine equitatis iudiciū: vt qui multos xp̄i martyres ad celorū regna ꝓperātes ignis iterimerāt crucia

tibus:ipsi ad eterni ignis ppetuos cruciatus igni pcipitarentur con sumpti. Hec victores videntes martyres devote dno prece fuderut vt eadem colluctatione ostensum est qd illucescete die percepturi laboris ac confessionis sue premiu triuphatores inclyti reciperentur a dno. Que statim visio rei geste exhibitione ipleta est. Na maximianus mox audita satellitis sui rictiouari pditione: vtrusqz crispinuz videlicet et crispinianu: gladio punire pcepit. Qui ia immínete cervicibus suis gladio: gratiarum domino actionem persoluentes dicebat. Gras agimus tibi dne: q nos de hoc sclo eripis: et ad te venire pcipis clementissime. Et his dictis aputatis capitibus pciosa in conspectu dni mors sanctoz: octauo kalendas nouebris felices cosumauerut martyriu: sepulti in ciuitate sessonas.

In nle scoru vincetij et sabine et chri

In dieb^9 illis: du p multas ciuitates (stetis. Le.i. mulras cedes scoz dacian^9 ipi^9 tyran^9 ppetrasset venies elbora: officiu pmonet suu: vt quoscuqz inuenisset christianos cospectui suo presentaret. Statimqz repertum adolescente nomine Uicetium cuius meritum nomem commitabatur suu: comprehesum eius conspectui sistunt. Quem videns dacian^9: blandiendo eu decipere desideras ait. Cui^9 secte es: Uincenti^9 cuius ia spus celo herebat respodit. Xpm colo ex cui^9 noie xpian^9 vocor a iuuentute. Datian^9 dixit. Indulgeo iuuetuti tue: qd no dii ad soli (Le.ij du pudetie robur pueneris: tu osultu tibi erat: si q si me pses tuum audieris: et diis sacrificaueris. Uicetius dixit. Solido intellectu caret: q relicto deo viuo ligna et lapides colut. his et huiusmodi respösionibus: datianus furore replet^9: dixit. Aut sacrificet deo ioui: aut in eo loco vbi sacrificare cotepserit: diuersis penis addict^9: mori. Qumqz duceret: vt deo ioui (te turpissima codenet. Le.iij. sacrificaret: in vna platea z veniet: subito lapis q plate subiacebat ei^9 diuinit^9 ita mollitus e vt puluere ee crederet. Et in ipso cu iussibet: velut metal li in cera: ita sigillu pedis: lapis ille demostrauit. Qd pdigiu vsqz hodie sic habet. Territi tato miracl'o: milites inquit. Nihil tale fecert cultores nroz deoz. Pro q re eu domi custodiedu a datiano petut. Quo cocesso triduo: mlti p pdicatione ei^9 Tunc due ger (dno animas suas reddiderut. Le.iiij mane eius sabina et cristetes: cellam vinculorum eius ingresse:

tales cū gemitu dabāt voces. Cui nos perituras relinquis? Quis putas erit dominus noster? Aut quis virginitatē nostrā: more barbarico violabit? Paulisper germane: audi lamētabilē suggestionē nostram: simulq; fugam arripiamus: vt si fugientes a persecutoribus preoccupati fuerimus simul deo animas tradamus. Si autem euaserim⁹: quantū tecū cum pudore longam duxerimus vitam: tantum a deo nobis cumulabitur sanctitas. Victus tandem fletibus germanarū: vincentius sanctus et sorores pariter fugam arripientes: ad arcē pfectu compedum euectatione abulā confugiūt. Statim q; eos indicio cuiusdam sacrilegi: velociori equitatu cruentissimi psecutores assequūtur. Quos in memorata vrbe repertos spoliantes crudeliter vinxerunt: et extra portam educētes in locū qui nunc vestigia vocatur: sigillatim sursum ac deorsum in eculeo extensis diuaricatis membrorū compagibus diuersis eos dissipauere verberibus: ofitentes deum patrem et filiū et spūm sanctū: et colla lapidib⁹ superposita fuste desup crebro. Tali martyrio parit aīas tradiderunt. Lec. v.

Inhumata corpora eorum milites et ne sepeli rentur: comminantes ad datianum summa cum leticia nūciare regrediuntur. Unde credo nec vana mihi fides est: ideo nullum humanum obsequium excubijs vigilasse: ne honori meritum diuina custodia deesse crederetur: subito nutu dei ex cauernis terre serpentina egressa est belua que viuentes consueuerat deglutire: cepitq; sinuoso sui corporis flexu capite sublimato: mortuos xp̄i custodire.

Iudeus quoq; quodam itinere comeans dum corpora (Le. vj. sanctorum inuiseret: illico serpens ille scamea colla sublimans facto impetu volubiliter: corpus suum circundatur veluti vinculis astringens: vertici eius hominis tantum caput supereminebat. Stetitq; vnius fere hore spatio immobilis: et deo inspirante oculos sursum erigens, promisit se facturum christianū: et ecclesiam honori eorum edificare. Quo dicto paulatim serpēs ille tortuosa vincula soluens rapido ictu fugiens subito nusquam cōparuit. Iudeus vero christianus effectus: basilicam in qua corpora sanctorum tumulauit: construxit. In qua siquis puro corde fideli deuotione et fide prōpta orauerit: statim petita vltro adueniunt: et omnis infirmitas amouetur. Prestante domino nostro iesu christo qui cum patre et spiritu sancto viuit et regnat in secula seculorum amē.

In nře aplorū simōis et iude. Lec. j.

De sanctis symone ⁊ iuda.

Symon itaqꝫ chanane⁹ et iudas zelotes apl'i domi
ni nr̄i iesu xp̄i cū ꝑ reuelationē spirit⁹ sancti ꝑsidem
fuissent regionē ingressi:inuenerūt ibi duos magos
zaroē:et arfaxat:q a facie sancti mathei apostoli de
ethiopia fugerāt. Erat aūt doctrina eoꝝ praua : ita
vt deū blasphemantes:deū dicerēt tenebrarū:moy
sen dicerēt maleficū. Omnes ꝓphetas dei:a deo tenebrarū missos
assererēt. Animā homis ptē dei habere dicerēt:corporis vō figmē
tū a deo male factū. Et ideo cōtrarias sibimet eē substātias: in qui
bus letat̄ caro : aīa cōtristat̄:et in qb⁹ exultat anima: corp⁹ affligi
tur. Solē et lunā deoꝝ numero applicantes: ⁊ aquā simul dītatē ha
bere dicebāt. Dei aūt filiū dn̄m nr̄m iesum xp̄m fātasma fuisse: nec
verū hominē ex vera virgine natū: nec vere sepultū:nec vere passū
nec vere tētatū:nec de tertia die resurrexisse a mortuis affirmabāt.

Hac predicatione polluti ꝑsides. Post zaroen et arfaxat: ꝛ.ij.
meruerūt inuenire doctorem:ꝑ beatos apostolos symonē et iu
dā:idest dominū nostrū iesum xp̄m:q se dixit spiritū sanctū de celo
missurū:iuxta promissum dicētis. Uado ad patrem: et mitto vobis
spiritum paraclitū. Sed rex astriac⁹ licet gentilis:dixit eis . Omni
bus notū est iudeos crucifixisse iesum: et die tertia resurrexisse. Sā
cti itaqꝫ apostoli iudas zelotes: et symon chanane⁹ cū ingressi es
sent ꝑsidem occurrit eis p̄fectus baradach dux regis babiloniorꝫ
cui nomē erat xerses. Hic aūt cōtra indos: q fines ꝑsidis inuaserāt
suscepit bellū. In comitatu aūt eius erant sacrificatores:et arioli ⁊
magi:et incantatores:q per singulas māsiones sacrificātes demo
nijs dabant responsa fallacie sue. Illa autem die cōcidētes se: ⁊ sā
guinē suū effundētes nullū penitus potuerūt dare respōsum. ꝛ.iij.

Perrexerūt aūt ad phanū vicine ciuitatis:illic ꝯsulētes demōia
deditqꝫ mugitū demō ⁊ dixit. Dij q vobiscū comitāt̄:eūtibus
ad p̄liū nō possunt vobis dare respōsa:q2 apl'i dei ibi sūt. Un⁹ dicit̄
symō ⁊ alt̄ iudas. Isti aūt tātā v̄tutē cōsecuti sūt a deo:vt null⁹ de
audeat illis p̄sentib⁹ loq. Tūc baradach dux exercit⁹ regis xersis:
fecit eos ingri. Quos cū inuenisset:cepit ab eis q̄rere vnde essent:
aut q essēt:aut q̄re venissēt ibi. Cui scūs apl's symō dixit. Si gen⁹ q̄
ris hebrei sum⁹. Si ꝯditionē:sum⁹ s̄ui dn̄i nr̄i ihu xp̄i. Si causā q̄ris
salutis vestre causa venim⁹ huc:vt relicto errore simulacroꝝ:deū q
in celis ē possitis agnoscere. Cui respondens baradach dux:dixit.
Nūc interi ad p̄liū vado indoꝝ:qͦ ꝓposuerūt inuadētes fines ꝑ:

sidis: et medoꝝ: qui se cũ auxilijs cõtra nos ꝓmouerũt: et nõ est op portunũ mihi: vt de his discutiã. Cũ vero felix fuerit reuertẽdi suc

DIxit ei scũs iudas apl's. Modo (cessus: audiã vos. Lec. iiij. magis congruũ est: te cognoscere illũ cuiꝰ ope et auxilio possis victor existere vel certe eos q̄ rebelles sunt pacatissimos inuenire. Dixit eis baradach dux. Qr audio deos nr̄os nõ esse ausos coram vobis positos dare respõsũ: vos nobis futura p̄dicite: vt quos belli exitꝰ habituri simꝰ possimꝰ scire. Dixit scũs symõ apl's. Ut cognoscas errorem hoꝝ: quos putas tibi futura predicere: damꝰ illis potestatem respõdẽdi tibi: vt dũ dixerint q̄ ignorãt: ꝓbemꝰ eos ꝑ omnia esse mẽtitos. Dicit eis baradach dux. Utinã qdẽ possit fieri: vt interrogati loquãt. Dicũt ei ambo apl'i. Modicũ sustine ⁊ iubemꝰ demones loqui. Cũqꝫ orationẽ fudissent ad dñm: dixerũt. In nomine domini nr̄i iesu xp̄i p̄cipimꝰ: vt more solito detis respõsa his qui vos interrogare ↄsueuerũt. Ad hãc vocẽ ceperũt fana dicere: grande bellũ futurũ eẽ. ⁊ ex vtraqꝫ parte posse interfici preliãtes. L. v.

TUnc apostoli dei: ex abũdãtia leticie: etiã in risum excitati sũt. Dicit eis baradach. Me timor inuasit: et vos ridetis: Dicũt ei apostoli. Cesset timor tuus: quoniã ĩ ingressu nostro pax nobiscũ in istam prouinciam intrauit. Nam hodie intermitte professionẽ: ⁊ crastina die hac hora idest tertia venient ad te quos premisisti cum legatis indorum: qui vobis terras inuasas: restitutas imperio vr̄o nunciabunt: et solutis tributis aditum referent: ⁊ ciuitati vestre ad quascumqꝫ conditiones volueritis gratant̄ consentientes pactum firmissimum stabilibunt. Simili modo pontifices: risum leuauerunt dicentes. Domine dux noli credere istis hominibus vanis mendacibus: aduenis et ignotis: qui ideo talia loquũtur: vt non teneantur quasi exploratores. Isti autem dij qui nunquam fallunt: dederunt tibi responsum: vt sis cautus et sis sollicitus. Isti autem volunt te reddere securum: vt dum minus cautus fueris: possis ex improuiso acrius laborare. Quod cum omnia venissent secundum verbũ apostolorum: et sacerdotes templorum essent menriti: iussit dux omnes facultates eorum apostolis dari. Qui renuentes: dixerunt. Nobis non licet aliquid possidere super terram: qr nr̄a possessio ĩ celis est.

AUdientes hec zaroes et arfaxat: dixerunt regi. Isti Lec. vj. homines maligni sunt: et nisi adorauerint deos tuos: iube eos puniri: dicit eis dux. Habete cum illis conflictum: et si viceritis eos abijciantur. Magi dixerunt. Ut scias illos nobis presentibus nõ

posse loqui: iube hinc astare aliquos eloquentissimos et potentissimos in lingua nostra: et precipe illis vt habeant nobiscum conflictum: et si ausi fuerint: probabis nos esse imperitos. Quod cum factum fuisset. omnes illi aduocati magicis artibus muti facti sunt. Post hec reddita est a magis locutio: ꝛ ablata deambulatio. Hoc audientes apostoli fecerunt interpellare pro eis ducem vt venirent ad se: et facto signo crucis super eos: intrauerunt ad regem cum duce: et non potuerunt illis preualere sicut prius. Cumq; insultassẽt coram rege aduocatis magis: ꝛ dicerent regi. Ista stercora abijciẽda sũt ne forte putredinẽ gerãt oĩb⁹ habitantib⁹ isti⁹ terre. Ad hec magi irati m̃ltitudinẽ ꝓpẽtiũ fecerũt venire. Uidẽs hoc rex fecit venire apl̃os. Apostoli aũt ipleuerũt pallia sua ꝺ ꝓpẽtib⁹: ꝛ imiserũt sup magos. Quo facto ceperũt comedere carnes magoꝝ: ꝛ vlulabãt ꝑ dolore. Cũq; rex rogaret apl̃os: vt ꝑmitterẽt eos mori: nõ acqeuerũt: sꝫ oratiõe facta abstulerũt illis ꝓpẽtes: ꝛ miserũt vt redirẽt ad loca sua. Tertia ꝟo die: cũ iam in eo essẽt vt pic̃ expirarẽt: dixerũt illis apl̃i. Surgite sani habẽtes liberã facultatẽ. Illi: aũt ꝑmanẽtes in ꝑfidia sua: fugerũt a facie apl̃oꝝ ꝛ excitauerũt simulacroꝝ cl̃tores ꝑ totã ꝑsidis regionẽ ad apl̃oꝝ inimicicias. Apl̃i aũt a rege: ꝛ duce rogati: morabant̃ in babilõia: faciẽtes mirabilia. Habebant aũt discipulos multos ex quibus ordinabãt presbyteros: et diaconos: et clericos: et ecclesias construebant. Scd̃m matheum.

IN illo tp̃e. Misit dñs ihus duodeci discipl̃os suos: ꝓcipiens eis ꝛ dicẽs. In viã gẽtiũ ne abieritis: ꝛ in ciuitates samaritanorũ

Cum cõ(ne intraueritis. Omelia beati gregorij. Lec. vij.

Cunctis oĩb⁹ frẽs charissimi: q2 redẽptor nr̃ i mũdũ vẽit ꝓ redẽptiõe gẽtiũ: cũ samaritãos q̃tidie ad fidẽ vocari ↄspicim⁹: qd ẽ qꝺ in ꝓdicatiõnẽ discipl̃os mittẽs dicit: in viã gentiũ ne abieritis: ꝛ in ciuitates samaritanorũ ne intraueritis: sed poti⁹ ite ad oues que perierũt dom⁹ israel: nisi hoc quod ex facti fine colligim⁹: q2 prius solis iudeis voluit: et postmodum cunctis gentibus predicari. Ut dum iudei vocati conuerti renuerent: predicatores sancti ad vocatiõnẽ gentiũ ꝑ ordinẽ venirẽt: q̃ten⁹ redẽptoris nr̃i ꝓdicatio: a ꝓprijs repulsa: gẽtiles populos q̃si extraneos q̃reret. Et qꝺ iudee fiebat in testi-

Erãt etiã tũc q de (moniũ: hoc gẽtilib⁹ gr̃e eẽt icremẽtũ. L. viij.

Erant etiã tũc q de iudea vocãdi eẽnt: ꝛ q ꝺ gẽtilib⁹ vocãdi nõ eẽnt. Nã ꝛ i apl̃oꝝ actib⁹ ꝓdicãte petro legim⁹: ꝛ p̃ri⁹ hebreoꝝ tria milia: ꝛ postea q̃nq; milia credidisse. Et cũ predicare apostoli gẽtilib⁹ in asia voluissent

ꝑ spm̃ prohibiti esse memorat̃: ⁊ tñ ipse spũs qui ꝑus predicationẽ
prohibuit: hanc asianoꝝ cordibus postmodũ fudit. Nã diu est: q̄ḋ
asia cũcta iã credidit. Idcirco ergo ꝓhibuit prius q̄ḋ postmodũ fe
cit: q2 tũc in illa erant q̄ saluandi nõ erãt. Tũc in illa erãt: q̄ nec dũ
ad vitã reparari mererent̃: nec tñ grauius de cõtẽpta predicatione:
iudicandi. Subtili ergo occultoq3 iudicio ad quorũdã aures predi-
catio sancta subtrahit̃: q2 suscitari per grãm nõ meretur. Unde neces
se ẽ frs charissimi vt in oẽ q̄ḋ agim⁹: oĩpotẽtis sup nos dñi ↄsilia tene
amus: ne dũ mens nr̃a exterius fusa a sua voluntate se nõ reuocat:
intus cõtra eã iudex terribiliter aduersa disponat. Quod bene psalmi
sta intuẽs ait. Uenite ⁊ videte opa dñi quoniã terribilis in consilijs super filios hominũ. Lec. ix.

Uidit nãq3 q̄ḋ alius miseri-
corditer vocatur: alius iusticia exigẽte repellit̃. Et q2 alia par-
cẽdo dñs: alia trãscẽdẽdo disposuit: expauit q̄ḋ penetrare nõ potuit
Et quẽ nõ solũ inuestigabilẽ in oĩbus suis sentẽtijs: s3 etiã inflexibi
lẽ vidit: terribilẽ in cõsilijs super oẽs memorabat. Missis aũt p̄di
catoribus: quid precipiatur audiamus. Euntes predicate dicentes
q2 appropinq̄bit regnũ celorũ. Hoc iã fratres charissimi: etiã si euã
geliũ taceat mundus clamat. Ruine nãq3 illius: voces ei⁹ sunt. Qr
eñ tot attrit⁹ ꝑcussionib⁹ a glĩa sua cecidit: quasi iã nobis et proxi
mo: regnũ in aliud q̄ḋ sequitur ostendit. Ipsis iã a quibus amat̃:
amatus est: ipse ruine p̄dicant. Si eñ ruinã dom⁹ quassata minaret̃
quisquis in illa habitaret aufugeret. Et recedere dilexerat: quãtoci
us a cadente festinare. Si igit̃ mũdus cadit: ⁊ nos eũ amando ãple-
ctimur: opp̄mi volum⁹ potius quã habitare. Quia nulla nos rõ a
ruina illi⁹ separat: quos eius passionib⁹ amor ligat. Facile ergo est
nũc iã cum destruenda oĩa cernim⁹: aĩum nr̃m ab eius dilectione dis
iungere. Sed hoc illo tpe difficillimũ fuit: quo tũc predicare celoꝝ
regnũ inuisibile mittebãtur: cũ lõge lateq3 oẽs cernerent: florere re
gna terrarũ. Unde ⁊ adiũcta sunt predicatoribus scĩs miracula: vt
fidẽ verbis darẽt ostensa: ⁊ noua p̄dicarẽt. Sicut in hac eadẽ lectio
ne subiũgitur. Infirmos curate: mortuos suscitate: leprosos mun-
date: demones eijcite.

In natale sancti quĩtini martyris. Le. i.

In gallis augusta vernandorũ:
passio scĩ q̄tini martyris: qui rome senatorio ordi
ne editus: s3 amore xp̄i tpe maximiani imperatoris

gallias aggressus: maximis predicationibus: signis et miraculis: gloriose enituit. Cuius fama rictiouarus prefectus audita: iussit eū perquiri: et cōprehensum catenis astringi ac carcere mācipari. Deniqz ex officio sibi exhibitū percūctata religione: quia idolis sacrificare contēpsit: durissimis fecit flagellis cedi. In qua cesione oculis mētis et corporis ad celū directis domino gratias agens tortori bꝰ eiꝰ in terra ructibus: celitꝰ voce delapsa: talē diuinā meruit allocutionē. Quintine inqt cōstās esto: viriliť age. Ego autē adero tibi

Rursusqz catenatus in carcerē recludiť. Ubi angelica (Lc. ij. visione visus: ductusqz vniuersas eiꝰ carceris custodias transiens ad locū ostensum venit. Longaqz populis predicatione perorata: ferme ad sexcētos viros vsqz conuertit. Qua indignatione rictiouarus stomachatꝰ: ac in tātū trocheis torqri precepit: vt mēbra eius vi durissima solui cogerentur. Insuper et resticulis ferreis eū cedi: et oleum cādens: picem et adipē feruentissimam dorso applicari: ac calcē: acetum: sinapimqz ori eius iubet infundi. Iterum et ponderosis catenis collū ligari: et duas sudes ferreas a ceruice vsqz ad crura: itemqz decem clauos inter vngulas et carnem trāsfigi. Quibus diuina virtute superatis: ad vltimū capite iussit eum plecti: et corpus illius nocte in fluuio subplumbari. Lec. iij.

Amputatoqz capite: mox visa est velut colūba candida sicut nix de collo eius exire: et liberrimo volatu celū penetrare. Corpus vero eius: qđ in flumine semiuiuū subplumbatū fuerat: post annos quinquaginta cuidam romane matrone ab angelo reuelatū est et ab eadem inuentum in municipium: quod augusta vernandorū nuncupatur: octauo kalēdas iulij sepultum. Eodem die natalis sancti cesarij diaconi: et iuliani presbyteri. Qui videlicet cesarius tempore claudij veniēs ex africa: ad taracinam campanie ciuitatem: dū contra idolatras proclamaret in publico: tentus est a firmino pontifice: et in custodia reclusus: vbi diebus multis maceratus: deinde traditus est leōcio consulari campānie. Quem ille cum verbis superare neqret: iussit vinctum ante carpentū suum duci ligatis manibꝰ nudū vsqz ad templum apollinis: quo cum peruenisset: ad oratione eius corruit tēpluz: et occidit pontificem firminum. Post hec reclusus in carcerem: a luxurio primario ciuitatis: fuit ibi per annū et mēsem vnum. Deinde eductus in forum ab eo dum oraret: celesti est luce circumdatus: ita vt ipse leoncius crederet: et cesarium: qui erat nudus: sua clamide indueret: ac baptizaretur: et corpus et sanguinē

domini accipere de manu iuliani p̄sbyteri. Nec mora dicta sup eũ oratione tradidit spiritũ tertio kalēdas nouēbris. Tũc luxuri⁹ ius sit iulianũ et cesariũ mitti in saccũ: et precipitari in mare. Qui codē die reiecti sũt ad litt⁹: ꝛ sepulti ab eusebio seruo dei: iuxta vrbē taracinam: et idē eusebi⁹ postea martyriũ passus est cũ felice p̄sbytero.

In festo omnium sanctorum. Lec. j

Egimus in ecclesiasticis historijs fratres charissimi: quod sanctus bonifaci⁹ papa: q quartus a beato gregorio romane vrbis episcopatũ tenebat: suis precib⁹ a foca cesare impetrauit: dōari ecclesie xp̄i templũ rome: qđ ab antiq̄s panteō antea vocabat quia hoc simulacrũ esse omniũ videret deorũ. In quo eliminata omni spurcitia: fecit ecclesiam sancte dei genitricis marie: atq3 omniũ martyrũ xp̄i: vt exclusa multitudine demonum: m̄ltitudo ibi scōrũ in memoria haberet. Et plebs vniuersa i capite kalendarum nouembriũ: sicut in die natalis domini ad ecclesiam in honore omnium sanctorum consecratam conueniret: ibiq3 missarũ solennijs a presule sedis apostolice celebratis: omnibusq3 rite perfectis: vnusquisq3 in sua cum gaudio remearet. Ex hac ergo consuetudine sancte romane ecclesie: crescente religione christiana decretum est: vt in ecclesijs dei que per orbem terrarum longe lateq3 construuntur: honor et memoria omnium sanctorum: in die qua prediximus haberetur. Et quidquid humana fragilitas per ignorantiam vel negligentiam seu per occupationem rei secularis: in solemnitate sanctorum minus plene peregisset: in hac sancta obseruatione solueretur: quatenus eorum patrocinijs protecti: ad superna polorũ gaudia peruenire valeamus.

Nunc ergo fratres charissimi in omnium primordijs sanctorum nos nominare: laudare: et glorificare: condecet eum qui cũctos condidit sanctos: per quem omnia facta sunt: per quem cuncta subsistunt elementa: Cuius maiestas nec incipit: nec desinit in seculum. Unde merito omne principiũ ac finis creature nominatur: vt de eo per quendam prudentem dictum est. Omnis sapiētia a domino deo est: et cum illo fuit semper: et est ante euum. Altitudinem celi et latitudinem terre: et profundũ abissi quis mensus est? Arenā maris: ꝛ pluuie guttas: ꝛ dies seculi quis dinumerat? Ipse solus inuestigare metiri: ac dinumerare hec omnia potest: qui celi ambitum sua circu-

st sapientia: et profundum abissi sua penetrat virtute. Et egregius ille versificator: dei sapientiam omnia posse atque nosse: considerabat dicens. Qui stellas numeras: quarũ tu nomina solus: Signa potestates: cursus: loca: tempora: nosti. Cuius principium atque virtutez apostolus spiritu sancto preuentus: supra modũ inuestigare ĩhumanum commemorabat dicens. O altitudo diuitiarum sapientie et scientie dei: quã incomprehensibilia sunt iudicia eius. Quis enim cognouit sensum domini: aut quis consiliarius eius fuit? Aut quis prior dedit illi: et retribuetur ei? Quoniã ex ipso et per ipsum: et in ipso sunt omnia: ipsi honor et gloria: in secula seculorum amen. Lec. ii.

Beatissima virgo maria: que interpretatur domina siue illuminatrix: clara ex stirpe dauid: virga iesse: hortus conclusus: fõs signatus: mater domini: templum dei: sacrarium spiritus sancti: virgo sancta: virgo feta: virgo ante partum: virgo in partu: virgo post partum: salutationez ab angelo suscepit: et mysterium conceptionis agnouit: partus qualitatem inquirit: et cõtra legem nature obsequiis fidem non renuit. Quam dominus ipse in cruce positus: per sanguinis testamentum virginem virgini commendat discipulo: vt ipsum virgo mater haberet vite comitem: quez filius nouerat integritatis esse custodem. Hanc quidem vt dicit isidorus in libro officiorũ non corporali sed spirituali passione asserunt ab hac vita migrasse: pro eo quod iustus symeon complectens brachiis suis infantẽ christum prophetauerit matri dicens. Et tuam ipsius animam pertransibit gladius. Quod quidem incertum est vtrum pro materiali gladio dixit: an pro verbo dei: fortiori omni gladio ancipiti. Spiritualiter tamẽ nulla docet historia: mariã gladii animaduersione peremptã: quia nec obitus eius vspiam legitur: nec sepulchrum reperitur. Beatus tamẽ hieronymus ad paulam et eustochium scribens beatissimam virginem mariã dicit a corpore naturaliter migrasse: et in vallis iosaphat medio sepultã fuisse. Sed quia eius sepulchrũ vacuum esse ostẽditur: multi nostrorum dubitant: vtrũ assumpta fuerit simul cũ corpore: an abierit relicto corpore. Quomodo autẽ vel quo tẽpore aut a quibus personis corpus eius sanctissimũ ibi sepultũ vel inde ablatuz fuerit: vel vbi transpositum vtruz ve resurrexit nusquã legitur: quia inter catholicos libellus de eius transitu nõ reperitur. Sz quamuis nõnulli asseuerẽt eã resuscitatã: et beata cũ christo imortalitate in celestibus vestiri. Melius ẽ tamẽ eiusdẽ hieronymi consilio deo cui nihil ẽ impossibile totũ cõmittere quã aliud incõsulte definire; quod sine periculo

nescitur. Unde de his ex quibus certi sumus tantis perloquamur ad edificationem nostrā qualicumqȝ sermone: ad laudē et gloriam nominis dei: vt religio conseruet᷑ pro famulatu. Quia hec est virgo que sola interemit vniuersam hereticam prauitatē: sola sit post dn̄ȝ que nos confirmet in omni veritate: suisqȝ cōmēdet meritis: et precibus auxilie᷑: vt et ipsi digni inueniamur in eius laudibus. Cuius mire et ineffabilis pulchritudinis intuitum: salomon contemplator celestium laudare desiderans: ait in canticis. Uidi speciosam ascendentē quasi columbā: desuper riuos aquarum. Uere speciosaȝ quasi columbā: quia illius speciē columbe ac simplicitatem premōstrabat: q̄ super dominum venit: et docuit ioannem: quod hic est qui baptizat. Et bene desuper riuos aquaꝝ: quia super aquam refectiōis educauerat: ex qua aqua multi deducti riui: omnem irrigant terraȝ virtute deliciaꝝ et infundunt hortum voluptatis: ex quibus condita et plota et perfusa beata dei genitrix regnat cum christo super angelos et archangelos speciosa valde: cuius odor inestimabilis erat nimis: et ideo ineffabilis: ad cuius profecto fragrātiam odoris: omnis illa celestis hierusalem leta discurrit: quam circundabāt flores rosarum: et lilia conuallium. Et quod omnes anime martyrio rubicate: eam eterne dilectionis complectuntur amplexib⁹: et virginitatis splendore candidate ac si lilia in valle humilitatis enutrita: circumdāt eam in venerationis gratia obsequentes. Bene inquit circumdant eam flores rosarū indesinenter: eius admirantes pulchritudinem inter filias hierusalem: in qua posuit rex tronum suū: q: concupiuit eius speciem ac decorē. Fuit enim plena charitate et dilectione. Idcirco sequitur eam purpuratorum exercitus: et cādida torum grex. Quam si diligentius aspicias: nihil virtutis et speciositatis: nihil candoris et glorie est: qd̄ ex ea non resplendeat. Et ideo bene circundant eam flores rosarum: et lilia conuallium: vt et virtutes virtutibus fulciantur: et formositas decore castitatis augeatur. Nam omnis splendor quanto illustratur fulgore suo sublimius: tanto apparet sacratior: licet subiectis eximior predicetur. Sic et genitrix beata dei: cuius plantatio ac si nobis rose in hierico specialibus refulsit: virginitatis enituit: circūdata officio charitatis. Subnstitur sanctorum claritas: vt eius ampliꝰ gloria cōmendetur: que super angelorum choros collocata: iam beatissima predicatur. Unde et si mirabilis est eorum virtus et firmitas perpetuitatis: mirabilior est tamē in maria: quam obūbrauit virt⁹ altissimi: vt super

omnem virtutem sit angelicam: quod factum est in ea: & admirabile cunctis seculis sacramentũ. At per hoc etiã ãgelis exinde maior ꝓstatur gratia cũ instaurantur ab ea oĩa que venerantur & adorant su per se christũ regẽ dñz natum ex eadẽ virgine. Hinc & maria cũctis angelis & archangelis sanctisqꝫ oĩbus tãto venerabilior q̃nto gratiosior: & quãto virtute altissimi extollit̃ ad sublimia tanto clarior resultat i glĩa. Plena siqdez grã: plena deo: plena ṽtutibꝰ. Nõ potest nõ possidere plene glĩaz claritatis eterne: qr plenissime accepit: vt mr̃ fieret saluatoris. Quã viderũt oẽs filie syõ: & beatã dixerũt ac regine laudauerũt eã: quo suam tñ eam viderũt: quantum nullꝰ explere potest mortaliũ: quanto magis quidẽ q talẽ ac tãtam eaz fecit: vt ipse fieret per eã. Unde dauid. Et homo inquit natꝰ est in ea: & ipse fundauit eam altissimus. Beata igit̃ talis ac tanta natiuitas beata & supnoꝝ ciuiũ societas: & admirabilis charitatis eoꝝ vnanimitas. Ubi nullus angelorũ nullus archãgelorũ nõ dico beate marie virginis verum neqꝫ alicuꝰ sanctorũ inuidet glĩaz: sed totũ in altero vnusqsqꝫ possidet qđ gratis ꝑstatur oĩbꝰ: vt de oĩbꝰ in oĩbꝰ & ab omnibus honoret̃ & glĩficetur deus: q viuit & regnat trinus & vnus per infinita scl̃a seculorũ amẽ. Lectio. iij.

Qui superna celorũ regna spiritibꝰ angelicis decorauit: ad laudẽ & gloriam atqꝫ honorem sui nominis: ac maiestatis in ꝑpetuum miro eos ordine collocauit. De quibꝰ plura loq pertimescimus qr soli deo scire est: quomodo vl̃ quemadmodũ eoꝝ nobis inuisibilis absqꝫ cõtagione: seu diminutione: i sua sola puritate ↄsistit natura. Sed tñ nouẽ eẽ ordines angelorum ad dei iudicia discernẽda: ac ministeria cõplẽda: testante sacro eloquio cognouimus. Quoꝝ pricipatus atqꝫ potestates: subtiliter ac mirabiliter: dei oĩpotentis nutu distinguuntur. Alij ex illis ad nos in mũdũ missi futura ꝑdicẽdo perueniunt. Alij ad hoc sunt cõstituti vt ꝑ eos signa & miracula frequentius fiant. Alij subiecti angelorũ spiritibꝰ presunt: eisqꝫ ad explenda diuina mysteria ac disponenda principantur. Alij mira potẽtia ceteris preeminẽt: pro eo qđ ad obediendũ. alia angelorũ agmina eis subiecta sunt. Alij a tanta diuinitatis gratia replentur: vt in eis dominus sedeat: & per eos sua iudicia discernat. Alij tanto perfectiori scientia pleni sunt: quanto claritatem dei vicinius contemplantur. Alia vero ita deo coniuncta sunt ãgelorũ agmina: vt inter hec & dominũ nulla alia intersunt. Qui tanto magis ardent amore quanto subtilius claritatem diuinitatis eius aspiciunt. Tales vt di

ximus a primordio incipientis vite: beatorum spiritū distinctiōes in supernis celorum regnis a deo conditore in perpetuum mirabiliter collocate subsistunt. His omnibus fratres charissimi tam decoris ac deo dilectis angelorum agminibus: huius diei solennitatem credimus esse consecratam. Sed ecce dum celestium ciuium secreta rimamur: supra modum nostre fragilitatis digressi sumus. Taceamus interim de secretis celestibus: et ante conditoris oculos tergamus peccatorum maculas: vt ad eos de quibus loqmur peruenire valeamus.

Adhuc tamē aliquid de hac eadem tam pulchra Lectio. iiij atq; preclara festiuitate loqui incipiamus: que non solum angelorum vt prediximus spiritibus: verum etiaz sanctis omnibus: qui in terra sunt: ab exordio mundi procreati: honorabiliter dedicata consistit: e quibus primi fuerūt patriarche: viri religiosi: atq; gloriosi in vita sua. Patres prophetarū et apostolorū: quorū memoria non relinquetur: et nomē eorum manet in eternum: quia deo digni inuenti sūt: fide preclari: hospitalitate precipui. Astuti in sensu: sapiētes in operibus secularibus locupletati. Reparatores orbis atq; retractores Justicia insignes: lōganimes in spe. Obediētes in preceptis: et creduli in promissionibus. Susceptores angelorum effecti: facie ad faciē deum videntes. Jn consilio prudentes: in prelijs victoriosi. Statum mundi regentes: sceptrum regni obtinentes. Quoruz imperij posteritas non cessauit: quousq; christus ex eorum germine per vterū intacte virginis: qui ē spes omniū gentium: natus in mūdo coruscādo miraculis apparuit: atq; totius orbis monarchiā capiendo retinuit. Mox sequtur electio prophetarū: cū quibus locutus est deus: et ostēdit illis secreta sua: vt ea que vētura erāt quasi presentia: spū sancto illuminati agnoscere atq; enunciare possint: et principibus populorum ventura predicerent: alij in vtero: alij in puericia: alij in iuuentute: atq; alij in senectute deo cogniti: et sanctificati inuēti sunt: fide pleni: deuotione summi: industria solertes. Excellenti ingenio prediti: in exercitatione discipline instructi: sancta meditatione assidui: metuq; mortis intrepidi: verberabant tyrannos: sacrilegos interfecerunt. Clauserunt effrenatis hymbribus celum: iterum parcendo aperuerunt. Peccata populi plangentes: eorum se vltioni opponētes. Multis quoq; miraculorum insignijs effulsere: hominum infirmitates curabant: mortuorum corpora resuscitabant: christi vero per virginem natiuitatem: ac passionem: vel resurrectionem siue ascensionem: spūs sancti aduentum futurum: consumationem mūdi:

iudicium dei:clara voce predixere. Hos omnes proculdubio venerandibus dici festiuitate nullo modo priuatos:consortes esse eam intuendo speramus. Nos ergo fratres charissimi antiquorum memoria precedentium patrum quos ante legem et sub lege scriptura sancta demonstrante cognouim⁹: ad hoc tantummodo proferim⁹: vt facilius intelligere valeatis:quanta vel qualis sit huius sacratissimi presentia diei:que omnibus his de quibus loquimur cõstat honeste dedicata in secula seculorum. Nunc ergo reuertamur ad eos quos vnda baptismatis et effusio sanguinis christi ab errore patrũ derelictos a squalore vetuste gentilitatis in vno testamento per gratiam spiritus sancti abluendo purgauit. Quorum oculi beati: qui christum in carne venientẽ videre meruerunt. Huius tam preclare visionis:ioannes baptista qui eodem angelo quo xp̃s renunciante conceptus est:in exordio predicationis atq; baptismatis primatum tenebat. Qui iesum peccata mundi tollentem viuendo agnouit:ac digito demonstrauit. Quo inter natos mulierum non surrexit christo testante maior. Qui merito precursor domini:preco iudicis:propheta altissimi nũcupatur:quia non dum editus christum in mũdũ venturũ prophetauit: et ad redemptionem animarum ad inferos descendentem:gloriosa precucurrit passione. Tu autem domine.

Lectio.v.

Hic athlete dei electorum concordat duodenus apostolorũ numerus:quos a primis miraculorum virtutibus ad componendum noue fidei fũdamẽtũ erigẽdũq; adhuc tenere statũ ecclesie:prouidentia diuina ex omnibus quos capiebat munus elegit. Ut in omnem terram sonus eorum exiret: et in fines orbis terre eorum procederent verba qui vere vinee:idest christo tanquam palmites sunt adherentes:quorum fructus in sempiternum permanẽs:non marcessit: quibus ipse dominus locutus est dicens. Uos estis lux mundi. Et non potest ciuitas abscondi supra montem posita:nec accendunt lucernam: et ponunt eam sub modio sed supra candelabrũ:vt luceat omnibus qui in domo sunt. Et sic luceat lux vestra corã hominibus:vt videant opera vestra bona et glorificent patrem vestrũ qui in celis est. Et iterum iam non dicam vos seruos:quia seru⁹ nescit quid faciat dominus eius. Uos autem dixi amicos:quia omnia quecunq; audiui a patre meo nota feci vobis. Et quodcunq; ligare voluissent sup terrã: ligatũ eẽt in celis. Et quodcũq; soluerẽt super terrã solutum in celis esse promisit. Et iterum cum venerit ad

iudicãdũ secũ eos super sedes duodeci eẽ sessuros: ꝛ secũ iudicaturos orbẽ terre predixerat. Hi fuerunt discipuli xp̄i: p̄dicatores fidei ꝛ doctores gẽtiũ. Qui dũ oẽs vnũ sint: singl'i tñ eorũ ꝓuincijs certisq; locis in mũdo ad predicandũ sortes ꝓp̄as acceperũt. Petrus namq; romam accepit. Andreas achayã. Jacobus hispaniã. Thomas indiam. Joãnes asiã. Mathe⁹ macedoniã. Philippus gallias. Bartholome⁹ licaoniã. Simõ zelotes ꝛ iudas fr̄es iacobi: egyptum ꝛ mesopotamiã. Mathias iudeã. Jacobus fr̄ dñi: hierusalẽ. Paulo aũt ap̄lo: cũ ceteris apostolis: nulla sors ꝓp̄a tradit': q: in omnibus gẽtib⁹ magr̄ ꝛ predicator eligit'. Nã sicut petro ꝛ reliqs: circũcisionis apostolat⁹ est datus: ita paulo p̄ncipij in gentib⁹. Hic tñ septem eccl'ijs ꝛ tribus euãgelizauit discipulis. Talib⁹ vt credimus patronis hec dies subiecta declaratur. Lectio. vi.

His subiectũ ẽ triũphale martyrũ nomẽ: q p diuersa tormẽtoꝝ genera: xp̄i passionẽ nõ lassãtib⁹ precordiorũ mẽtibus immitabant. Alij ferro perẽpti. Alij flãmis exusti. Alij flagellis verberati. Alij cruciati patibulo. Alij pelagi p̄iculo. Alij viui descoriati. Alij vinculis mãcipati. Alij liguis p̄uati. Alij lapidib⁹ obruti. Alij frigore afflicti: alij fame cruciati. Alij vero truncati manibus: siue ceteris cesi mẽbris: spectaculũ contumelie in populis: multa ꝓpt nomẽ dñi crucis afflictionẽ nudi portantes. Hi sunt triumphatores ꝛ amici dei: qui contemnentes sceleratorũ iussa p̄ncipũ modo coronãtur ꝛ accipiunt palmas laborum: q fũdati erãt supra firmã petrã: idest christum. De talibus et huiusmodi: apostolus mente compunctus ingemiscens ait. Sancti ludibria ꝛ verbera exp̄ti: insuper ꝛ vincula ꝛ carceres. Lapidati sunt: secti sunt: tentati sunt: in occisione gladij mortui sunt. Circuierũt in melotis: ꝛ in pellibus caprinis: egẽtes: angustiati: afflicti: quibus dignus nõ erat mundus. Et cetera. Et beatus papa gregorius in expositione cuiusdam euangelij: de istiusmodi bellatoribus: querimoniam faciendo. Ecce inquit dilecti dei: carnem domant: spiritum roborant: demonibus imperant: virtutibus corruscant: p̄sentia despiciunt: eternã patriam vocib⁹ moribusq; p̄dicant: eam etiam moriendo diligunt: atq; ad illam per tormenta p̄tingunt: Occidi possunt: ꝛ flecti nequeũt. Et si coram hominib⁹ tormenta passi sunt spes eorum immortalitate plena ẽ. In paucis vexati in multis bene disponuntur. Quoniam deus tentauit eos: ꝛ inuenit illos dignos se. Tanquam aurum i fornace probauit illos: ꝛ quasi holocausti hostiam accepit eos. Nunc ergo martyrum christi cer

tamina atq3 victorias audiuimus: eis nimirum hunc diē tanto credimus sanctificatū quanto in semetipsis vt sanctificarēt laborare per tormenta non cessauere. Secūdū matheum.

In illo tpe: videns dominus iesus turbas ascēdit in montē. Et reliqua. ¶ Ex sermone pcedenti. Lectio. vij.

Christi vero sacerdotibus atq3 doctorib⁹ siue cōfessoribus huius festiuitatē diei non ignotā esse credim⁹: qui corda fidelium spiritualiter: quasi himbrib⁹ irrigant celestibus: vt feliciter pferre immarcessibilem bonorū operū possint fructū. Qui talenta sibi credita non solū reddere: verum etiā cum vsura sine fraude amplifica re procurarunt. Quia boni q̄ per gratiam sancti spiritus intelligēdo didicere: non sibimet tantūmodo: sed ꝛ alijs subiectorum mentibus profuturum secūdū apostoli preceptū arguēdo: obsecrādo: increpando: curamq3 faciēdo inserere nitebātur. Quoꝝ mēs lucidissima: manus vero plene sunt mundicia. Eo quod in mēsa altaris sacrosancta christi corpis ꝛ sanguinis mysteria celebrātes: ꝛ in sui cordis penetralibus hostiam viuam deoq3 placentē: idest: semetipsos sine macula atq3 sine admixtione praui operis offerre non desistūt: ꝛ licet persecutorū non sensissent gladiū: tamē per vite meritū deo digni martyrio non priuātur: quia martyriū nō sola sanguinis effusione sed abstinentia peccatoꝝ: ꝛ exercitatione dei preceptorū pficit.

Inter ceteras triumphatorū omniū christi militū Lec. viij. laudes: quas ergo hodierna celebritate leta per orbē recolit ecclesia: ꝛ beatarū quoq3 virginū gl'iosas in carne victorias memorie cōmendantes: deum cui nihil impossibile ē in sanctis opib⁹ suis mirabilē collaudemus: qui tātā in sexu femineo contulit virtutis cōstantiam: vt ex ipsius electis animabus: tanquam ex diuersis gemmarū coloribus aut ex cādidis purpureisq3 rosaꝝ ac liliorū florib⁹ aula celestis picta resplendeat. Talib⁹ siqdē sanctis animabus eminet illa beatissima dei genitrix ꝛ virgo maria: q̄ sola sine exēplo placuit altissimo. Que cū sit omniū ꝟginū forma viteq3 ꝛ morū singularis disciplina: siue altissime humilitatis verbis ꝛ exēplis admonebat domino deo adherētes: periturī lux⁹ seculi spernere: ꝛ a lenocinijs mortalis nature declinare: carnis pudicicia cū virginitatis bonore intra cordis hospitia obseruare. Eaq3 omniū virtutū regina fructus salutis perpetue sociam esse angelorū suis affirmabat exēplis ita vt innumerabilis vtriusq3 sex⁹ multitudo eius seqretur vestigia ꝛ relictis nuptialis vite copulationibus: spretaq3 liberorum propa

gine: sponso qui in celis est: perenni mente: actu ꝛ habitu: ꝛ gestu: se applicare maluerit. Orationibus instantes: ieiunijs adherentes: vigilias sacras adamantes: elemosinas sectantes: pauperes recreantes: nudos vestientes: infirmos visitantes: tribulatione gaudentes in verbis calumnie vel contumelie patiētes: in augmēto sue pfectionis humiles: in damno rerū tempalium gratias agentes. Hec omnia ꝛ his similia ꝑ desiderio regni celestis ꝛ ꝓpter vite eterne remunerationem: ardentissimo amore indesinenter atq̧ libēter peragunt ꝛ sic in charitate dei ac proximorū amore perseuerantes: deo soli vitam finire gaudent. Tu autē.

Lectio .ix.

Hodie dilectissimi omnium sanctorū sub vna solennitate leticia celebramus festiuitatem. Quorū societate celum exultat. Quorum patrocinijs terra letat᷑. Quorum triumphis ecclesia sancta coronatur. Quorū cōfessio quanto in passione fortior: tanto clarior ē in honore. Quia dum creuit pugna: creuit ꝛ pugnantium gl'ia ꝛ martyrij triumph⁹ multiplici passionū genere adornat᷑. Per quē quāto grauiora fuere tormenta: tanto gratiora fuere ꝛ p̄mia: dū catholica mater ecclesia per totum orbem terrarum longe lateq̧ diffusa: in ipso capite suo christo iesu: edocta est contumelias crucis ꝛ mortem nō timere: magis magisq̧ roborata nō resistendo sed tamē perferēdo. Uniuerso autē quos agmine inclyto carcer penalis inclusit: pari ꝛ simili calore virtutis ad gerendū certamē: gloria triūphalis inspirauit. O vere mr̄ eccl'ia: quā sic honor diuine dignationis illuminat: quam vicentium gloriosus martyrū sanguis exornat: quam inuiolate confessionis candida induit virginitas. Floribus eius: nec rose nec lilia desunt. Certent nunc charissimi singuli: ad vtriusq̧ honoris amplissimā dignitatē: vel de virginitate coronas habere candidas: vel de passione purpureas. In celestib⁹ castris pax ꝛ acies habēt flores suos: quib⁹ milites christi coronātur: dei enim ineffabilis: ꝛ immēsa bonitas etiā hoc preuidit: vt laborū quidē tēpus ꝛ agonis non extenderet: ne longum faceret eternum sed breue: et vt ita dicam momētaneū: vt in hac breui ꝛ exigua vita agones essēt ꝛ labores: in illa vero que eterna est: corona ꝛ premia meritorū: vt labores quidē cito finirētur: meritorum vero premia sine fine durarēt Ut post mūdi huius tenebras visuri essent candidissimam lucem: ꝛ accepturi maiorē passionū cunctarū acerbitatibus beatitudinē. Testante hoc apostolo: vbi ait. Non enim condigne sunt passiones huius temporis: ad superuēturā gloriā q̄ reuelabitur in nobis. Quos

leto sinu de prelio reuertetes: ciuitas celestis excepit: et de hoste prostrato trophea feretib⁹ occurrit. Cū triūphātib⁹ viris femine veniunt: que cum seculo sexū quoqȝ vicerūt et geminata glīa militie virgines cū pueris: teneros annos v̄tutibus transeūtes. Sed et cetera fidelium turba aule ppetue regiā intrant: q sinceritatē fidei inconcussis p̄ceptorū celestiū disciplinis: viteqȝ pacem obseruauerūt. Ergo agite nūc fr̄es aggrediamur iter vite: reuertamur ad ciuitatē celestē: in qua scripti sumus et ciues decreti. Non sumus hospites: sȝ ciues sanctorū et domestici dei. Etiā illi⁹ heredes coheredes āt xp̄i. Huius nobis vrbis ianuas aperiet fortitudo: et fiducia latū p̄bebit ingressum. Consideremus ergo inclytam vrbis illi⁹ felicitatē: illi in quātum considerare possibile est. Et enim vere hanc cōp̄rehēdere nullus sermo sufficiat dicit̄ de ea in quodā loco sic: q̄d aufugiet vbi dolor: et tristicia et gemit⁹. Quid hac vita beati⁹ vbi nō est paupertatis metus: nō egritudinis imbecillitas. Nemo inidet: cupiditas nulla exardescit: nullū cibi desideriū: nullū nulla honoris pulsat āt potestatis ābitio: null⁹ ibi diaboli met⁹: insidie demonū nulle: terror pcul: neqȝ corporis: neqȝ aīe: sȝ imortalitatis munera fecūda. Nulla erit tunc vsqȝ discordia: sed cuncta consona: cuncta conuenientia. Quia omnium erit sanctorum vna concordia. Pax cuncta et leticia continens: tranquilla sunt omnia et quieta: ingēs splendor. Nō iste qui nunc est: sed tanto clarior quāto felicior. Quia ciuitas vt legit̄ illa non egebit lumine solis: sed dominus omnipotens illuminabit eam: et lucerna eius est agnus. Ubi sancti fulgebunt vt stelle in perpetuas eternitates: et sicut splēdor firmamētī: qui erudiunt multos. Quapropter nox ibi nulla: null et tenebre: cōcursus nubiū nullus: nec frigoris: ardoris nec aspitas vlla: sed talis quedā erit rerū tēperies quā nec oculus vidit: nec auris audiuit: nec in cor hominis ascendit: nisi illorum q ea digni inueniuntur: quorūȝ nōia scripta sunt in libro vite. Qui et lauerunt stolas suas in sanguine agni: et sunt añ sedem dei seruiēt̄qȝ ei die ac nocte. Nō est senect⁹ ibi neqȝ miseria: dum oēs occurrunt in virum perfectum: in mēsuram etatis plenitudinis xp̄i. Uerum super hec omnia est consociari angelorum et archangelorū cetibus: tronis etiam et dominationibus: principatib⁹ et potestatib⁹: omniū celestiū supernarūqȝ virtutū cōtubernijs pfrui: et intueri agmina sanctorū splendidius syderibus micantia: patriarcharū fide fulgentia: et pphetarū spe letātia: apostolorū in duodecī tribubus orbē iudicantia: martyrum purpureis victorie coronis ru-

centia: ṽginti quoqꝫ choros candẽtia serta gestantes: inspicere. De rege autem qui horum medius residet: dicere vox nulla sufficit. Effugit enim omnẽ sensuꝫ humane mẽtis excedit decus illud: illa pulchritudo: illa ṽtꝰ: illa gloria: illa magnificẽtia: illa maiestas. Ultra enim omnem sanctorum est gl'ia ipsius inextimabilẽ aspicere aspectuꝫ ꝛ splendore maiestatis eius irradiari. Si enim quotidie oporteret nos tormenta perferre: si ipsam gehennam paruo tempore tollerare vt christum videre possimus in gl'ia venientem: ꝛ sanctorũ eiꝰ numero sociari: nonne erat dignum pati omne quod triste est: vt tãte bonitati glorieqꝫ participes haberemur. Que erit illa fr̃es charissimi iustorũ gloria: quam grandis sanctoꝝ leticia: cũ vna queqꝫ facies fulgebit sicut sol: cum ordinibus distinctis populum suũ dominus in regno patris sui ceperit recẽsere: ꝛ meritis atqꝫ operibus singulorum premia promissa restituere: pro terrenis celestia: pro tẽporalibus sempiterna: pro modicis magna prestare: adducere sanctos in visionem perpetue glorie: ꝛ facere in celestibus cõsidere: vt sit deus omnia i omnibus: eternitatemqꝫ amatoribus suis ꝛ immortalitatem largiri: atqꝫ eos quos sanguinis sui viuificatione reparauit: denuo ad paradysum reducere: regna celoruꝫ fide ꝛ veritate sue pollicitationis aperire. Hec hereãt firmiter sensibꝰ nostris. Hec intelligãtur plena fide. Hec toto corde diligãtur. Hec indesinẽtiũ operum magnanimitate acquirantur. Res posita est in potestate facientis: quia regnũ celorum vim patitur Res ista o homo: idest regnum celeste aliud non querit preciũ: nisi te ipsum. Tantum valet: quãtuꝫ tu es. Te da ꝛ habebis illud. Quid turbaris de precio? Christus semetipsum tradidit: vt acquireremus regnum dei patris. Itaꝫ tu te ipsum da: vt sis regnum eius: ac non regnet peccatũ in mortali tuo corpore: sed spiritus in acquisitionem vite. Hac igit' operum salutarium delectemur palma prestante deo domino nostro iesu christo: ꝗ cum patre ꝛ spiritu sancto viuit ꝛ regnat: in secula seculorum Amẽ.

In natale sanctorum Nicostrati ꝛ sociorum. Lectio. i.

Ome natalis sanctorum martyrum: Claudij: Nicostrati: Simphoriani: Castorij: ꝛ Simplicij: imperatoribus Diocletiano ꝛ Maximiano. Hi cum essent artifices insignissimi ꝛ marmorum cesores

probatissimi imperatori diocleciano valde sunt facti accepti. Cum itaqꝫ tempore quodam essent quadraturis marmorum intenti: et artem suam signo christi munirent: ⁊ ad voluntatem ipsorum artificiū fieret: horum vnus simplicius: qui adhuc pagano errore tenebatur: dixit ad quatuor reliquos. Adiuro vos per deum solis: vt qs iste deus sit dicatis mihi in cuius nomine vos tam bene operamini. Cui simphorianus. Si potes credere tibi: et mox non tantum artem consequeris: sed et vitam eternam habebis. Quem cū in fide solidatū beato cirillo episcopo consignasset: idem episcopus baptizauit eū et christo dño credere informauit. Non multo post accusati a philosophis quod christiani essent: et quod deum esclapium fingere sicut preceperat iperator ex marmore porphiretico et ꝓconico noluissent: diocleciannus iussit cuidam tribuno lampadio: sub moderatione verborum eos audire. Lu. Lec.ij.

Quibus idem lampadius dixit. Adorate deum solē: vt destruatis consilium philosophoꝝ. Qui respondentes dixerūt. Nos numquam adoramus facturam manuum nostrarum: sed adoramus deum celi et terre: qui imperat in eternum iesum christum filium dei. Reclusi sunt igitur: in custodia publica. Inde cū mutari a fide christi non possent: iubente lampadio expoliantur: scorpionibus grauissime ceduntur. Mox lampadi⁹ a demonio arrept⁹ expirauit. Hoc factum cū audisset dioclecianns nimio furore repletus: iussit cuidā vincencio rogato: vt in loculis plumbeis concluderent: ac sic in fluuium precipitarentur. Post dies autem quadraginta duos: venit quidam nichodemus christianus: leuauitqꝫ cum ipsis loculis corpora martyrum: et in domo sua honorifice posuit. Passi sunt vero

Eodē die natalis sanctorū (sexto idus nouēbris. Lec.iij.
quatuor coronatoꝝ: idest: seueri: seueriani: carpophori: et victorini. Hi cū īpellerent ad sacrificādū: reluctantes nec omnino cōsensum impijs prebētes: persiterunt in fide. Nūciatū hoc ē diocleciano iperatori. Quos illico iussit adduci: vt āte simulacrū asclepij ictibus plumbatarum cesi: deficerent. Quoꝝ corpora iussit in platea canib⁹ iactari: que iacuerunt ibi dieb⁹ quinqꝫ. Tūc christiani venerūt ⁊ collecta corpora sepelierūt: in via lauicana miliario ab vrbe tertio in arenario iuxta corpora sanctorū martyrū: claudij: nicostrati: simphoriāi: castorij: ⁊ simplicij. Passi sūt aūt sexto id⁹ nouēbris. Post duos tamē ānos passionis hoꝝ quinqꝫ martyrū cū noīa eoꝝ minime reperirēt: statuit beat⁹ melchiades episcop⁹: vt aniuersaria qua

tuor coronatorum dies sub nominibus sanctorum quinqꝫ marty-
ruz recoleretur. Intercurrentibus tamen annis: cuidam viro etiaz nomina eorum reuelata sunt. Festiuitas vero vt fuerat statuta celebris in aliorum martyrum festiuitate permansit: ac locus quatuor coronatorum nomine insignis.

In natale sancti theodori. Lec. j.

Atalis sancti theodori martyris: tēporibꝫ diocletiāi ꝛ maximiani impatorū. Qui cū eēt miles ꝛ vere christianus: adductus est ad bricham prepositū legiōis. A quo dilatiōe accepta: vt sententiā fidei mutaret: cum in sententia irreuocabiliter permaneret: iudici popilio sistitur: qui iussit eum mitti in carcerem: et signari ostium carceris: vbi diuina visione consolatur: post aliquot dies iterum adductus ante presidem: suspensus est in ligno et vngulis ferreis latera eius rasa quousqꝫ coste ipsius nudarentur. Deinde dictauit sententiam dicens. Theodorum non obtemperantem preceptis inuictissimorum imperatorum potentieqꝫ deorum: credentem vero iesum crucifixum: iubeo igni tradi. Igitur beatus martyr signaculo crucis munitus: manibus post tergū ligatis: in focos propellitur. Et circunspiciens videt in turba lachrymantem cleonicum: qui cum eo thiro adductus fuerat: et exclamans dixit. Cleonice expecto te: festina et sequere me. Et cum iam flammarum globis vndiqꝫ vallaretur: beatus martyr orationē fudit: laudās et glorificans patrem et filium ac spiritum sanctum: sicqꝫ sanctam suam animam christo reddidit quinto idus nouembris. Quedam autem mulier eusebia nomine: collegit corpus eius: et sindone mūda inuoluens transtulit in possessionem suam: in locum qui appellatꝰ euchaita. Itez eodē die apud bituricas sancti vrsini: qui rome ordinatꝰ a successoribus apostolorum primus ipsi vrbi destinatur episcopꝰ.

In nāle sancti mēne martyris. Lec. j.

N cripta metropolis frigie: passio sci menne martyris. Qui persecutione diocleciani et maximiani: cū esset miles et nobili genere ex egyptiorum prouincia ortus: abrenuncians terrene militie: primum celesti regi secreta cōuersatione in heremo militauit. Deinde natalicijs prefatorum imperatorum proce

dens ad publicum: ac se xp̃ianum corã ipsis voce declarans: traditus est pirro duci torquendus: qui iussit eum in carcerem includi: quamdiu imperatorum natalicia celebrarentur. Tu autem.

Lectio .ij.

PEracta igitur festiuitate: assidente eo pro tribunali: iussit eum suis aspectibus presentari. Cui ꝛ dixit. Hesterna die eteniž īfauste temerarie ausus est theatrum introire: ac vanissimis nescio quibus eloquijs prophanare: maxime cum de te asseratur opera militie: nunc sacrifica dijs: vt omnia tibi q̃ per ignorantiã gessisti ignoscantur: et ad honorem pristinum reformeris. Tu. Lec. iij.

AD hoc beatus mennes cum respondisset. Ego huius seculi honore non delector: sed christi discipulus effici cupio: iubente duce extensus et neruis bubulinis manibus ligatis tam diu a militibꝰ ꝛ virgis cesus est: donec sanguine ipsius platee locus repleretur deinde in eculeo exungulatus et lampadibus circum latera adustꝰ est: cilicioq̃ꝫ plage eius a militibus fricate: et carbones ignis super plagas eius impositi: ꝑ tribulos quoq̃ꝫ et sudes ferreos ligatis manibus et pedibus tractus: plumbatis etiam collo ꝛ maxillis grauiter contusus in laude et confessione omnipotentis dei immobilis ꝑmansit. Nouissime pirrus dux sententiam ex tabella recitari precepit. Mẽnem ex milite: omnium christianorum auctorem nolentem acquiescere preceptis imperatorum: neq̃ꝫ volentem sacrificare dijs: gladio animaduerti placet: et corpus eius igni comburi. Furtim itaq̃ꝫ a christianis corpus eius e medio ignis ereptum est: ac mundis linteaminibus aromatibusq̃ꝫ conditum: debita veneratione in cimiterio tertio idus nouembris curatum est. Cuius deinde sacrum corpus constantinopolim translatum ciuitatem regiam digno honore veneratur. Item lugduno natalis sancti verani episcopi: cuius vita fidei et virtutum meritis illustris fuit.

In nt̃e sc̃i martini episcopi. Lec. j.

Stĩ martinꝰ sabarie pãnoniorꝫ opido oriũdus fuit sed intra italiã ticini alitus ẽ: parẽtibꝰ scd̃m seculi dignitatẽ nõ infimis gẽtilibꝰ tamẽ. Pater eiꝰ miles primũ: post tribunꝰ militũ fuit. Ipse armatam militiã in adolescentia sua secutus: inter seculares alas sub rege constãtio: deinde sub iuliano cesare militauit. Non tamen sponte: et quia a primis fere annis diuina potius

seruitute: sacra illustris pueri inspirauit infantia. Nam cum esset annorum decem inuitis parentibus ad ecclesiam confugit: seqz catecuminum fieri postulauit. Mox mirum in modu3 totus in dei opere conuersus: cum esset annorum duodecim: heremum concupiuit. Fecissetqz votis satis si etatis infirmitas nō obstitisset. Animus tamen aut circa monasteria: aut circa ecclesias semper intentus: meditabatur adhuc i etate puerili: qd postea deuotus impleuit. Lec. ij.

Sed cum dictum esset a cesare: vt veteranorum filij ad militiam scriberentur: prodente patre qui felicibus eius actibus inuidebat: cum esset annorum quindecim raptus et catenatus sacramentis militaribus implicatus est: vno tantum seruo comite contentus Cui tamen versa vice dominus seruiebat: adeo vt plerumqz et calciamenta ipse detraheret: et ipse detergeret. Cibum vna caperent: huic tamen sepius ministraret. Triennium fere ante baptisma in armis fuit: integer tamen ab his vicijs: quibus illud humanum genus implicari solet. Multa illi circa commilitones benignitas: patientia vero atqz humilitas: vltra humanum modum. Nam frugalitatem in eo laudari non est necesse: qua ita vsus est: vt iam illo tempore non miles sed monachus putaretur. Quibus rebus ita sibi omnes commilitones suos deuicerat: vt eum miro affectu venerarentur. Necdu3 tamen regeneratus in christo: agebat iam quoddam bonis operibus baptismatis candidatum. Assistere scilicet laborantibus: opem ferre miseris: alere egentes: vestire nudos nihil sibi ex militie stipendijs preter quotidianum victū reseruabat. Iam tunc euangelij nō surdus auditor: de crastino nō cogitabat. Lec. iij.

Quodā itaqz tempore cū iam nihil preter arma et simplicē militie vestem haberet media hyeme q̄ solito asperior inhorruerat: adeo vt plerosqz vis algoris extingueret: obuiū habet i porta ambianensium ciuitatis pauperē nudum. Qui cum pretereuntes vt sui misererentur oraret: omnesqz miserum preterirent: intellexit vir deo plenus: sibi illum alijs misericordiā nō prestātibus reseruari. Quid tamen ageret qui nihil preter clamidem quam induebatur habebat Iam enim reliqua: in opus simile cōsumpserat. Arrepto itaqz ferro quo accinctus erat mediam diuisit partemqz eius pauperi tribuit: reliquam rursus induit. Interea de circunstantibus ridere nōnulli ceperunt: quia deformis esset: et truncatus habitu videretur. Multi quidem quibus erat mens sanior altius gemuere quod nihil simile fecissent: cum vtiqz plus habentes vestire pauperem: sine sua

nuditate potuissent. Nocte igitur insecuta cũ se sopori dedisset: vi dit christum clamidis sue qua pauperem texerat parte vestitũ. Intueri diligentissime dominum: vestemq3 quã dederat: iubet agnoscere. Mox ad angelorum circunstantium multitudinem audiuit christum clara voce dicentem. Martin⁹ adhuc cathecumin⁹ hac me veste contexit. Vere memor dominus dictorum suorũ: qui ante predixerat: quamdiu fecistis hec vni ex minimis istis mihi fecistis: se in paupere professus est fuisse vestitum. Et ad confirmandũ tam boni operis testimonium in eodem se habitu quem pauper receperat: dignatus est ostendere. Quo viso vir beatissimus non in gloriam est elatus humanã: sed bonitatem dei in suo opere miratus: cũ esset annorum viginti ad baptisma conuolauit. Lec. iiij.

In illo tempore: beatissimus martinus gloriosum ipsius obitũ longe ante presciuit. Dixitq3 fratribus dissolutionem sui corporis imminere. Interea causa extitit: qua condatensem diocesim visitaret. Nam clericis inter se ecclesie illius discordantibus: pacem cupiens reformare. Licet finem dierum suorũ non ignoraret. Proficisci tamen ob istiusmodi causam non recusauit. Bonam hãc vir tutum suarum consumationem existimans: si pacem ecclesie reddi tam reliquisset. Itaq3 profectus cum suo illo vt semper frequentissimo discipulorum sanctissimoq3 comitatu: mergos in flumine conspicatur piscium predam sequi: et rapacem ingluuiẽ assiduis vrgere capturis. Forma inquit hec demonum est. Insidiantur incautis capiunt nescientes: captos deuorant: et saturiri non queunt deuoratis. Imperat deinde potenti virtute verborum vt eum cui innatabant gurgitem relinquentes: aridas peterent desertasq3 regiones Eo nimirum circa aues illas vsus imperio: quo demones effugare consueuerat. Ita grege facto omnes in vnum ille volucres congregate relicto flumine: montes siluasq3 petierunt. Non sine admiratione multorum: qui tamen in martino virtutem viderũt: vt etiã auib⁹ imperaret. Aliquãdiu ergo i vico illo vł in eccl'ia ad quã ierat cõmorat⁹ pace int' clericos restituta: cũ iã regredi ad monasteriũ cogitaret: virib⁹ corporis cepit repente destitui: cõuocatisq3 discipu. Tunc vero meror ⁊ luctus (lis indicat se iam resolui. Lec. v. omniũ vox vna plãgẽtiũ Cur nos pat' deseris: aut cui nos desolatos relinq̃s? Inuadẽt eni gregẽ tuũ lupi rapaces. Et q̃s eos a morsibus nr̃is ꝑcusso pastore ꝓhibebit? Scim⁹ q̃dẽ desiderare te xp̃m sed salua sũt tibi p̃mia tua: nec dilata minuent: nr̃i potius miserere

quos deseris pater. Tūc ille motus his fletib⁹ (vt totus semper in domino misericordie visceribus affluebat) lachrymasse perhibetur Conuersusqȝ ad dominū hac tantum fletibus voce respondit. Domine si adhuc populo tuo sum necessarius: non recuso laborem fiat voluntas tua. Nimirum inter spem amoremqȝ positus dubitauit pene quid mallet: quia nec hos deserere: nec a christo volebat diutius separari: nihil tunc in voto suo ponens: aut voluntati relinquēs totum se domini arbitrio potestatiqȝ committens. Nōne tibi his paucissimis verbis dicere videtur? Grauis quidē est domine corporee pugna militie: et satis est iaȝ quod hucusqȝ certaui. Sed si adhuc in eodem labore pro castris tuorum stare me precipis: non recuso laborem nec fatiscentem causabor etatem. Munimina tua deuotus implebo sub signis tuis quoadusqȝ iusseris militabo. Et quamuis optata sit seni messio post laborem: est tamen animus victor annorum et cedere nescius senectuti. At si iam parcis etati: bonum mihi est domine: fiat voluntas tua. Hos vero quibus timeo: ipse custodias. O virum ineffabilem nec labore victum nec morte vincendū: qui in nullā partem se proniorē inclinauit: nec mori timuit: nec viuere recusauit. Itaqȝ cū iaȝ ꝑ aliquot dies in febre teneret non tamē a dei opere cessabat: pernox in orationibus: in vigilijs: fatiscentes artus spiritui seruire cogebat: nobili illo stratu suo retinere: et cilicio recubans. Et cum a discipulis rogaretur vt saltem vilia sibi sineret stramenta supponi: non decet inquit filij xp̄iani nisi in cinere mori. Ego si aliud vobis exēplū reliquo: ipe peccaui. L. vs.

Oculis ac manibus in celum semper intentus: inuictum ab oratione spiritum non relaxabat. Et cum a presbyteris qui tūc ad eum confluxerant rogaretur: vt corpusculum lateris mutatione releuaret: sinite inquit sinite me fratres celum potius respicere quam terram: vt suo iam itinere iturus ad dominum spiritus dirigatur. Hec locutus: diabolum vidit prope se assistere. Quid hic inqt astas cruenta bestia? Nihil in me funeste reperies: abrahe sinus me recipiet. Cum hac ergo voce fatigatum diuinis operibus spiritum celo reddidit. Testatiqȝ nobis sunt qui affuerunt: iam exanimis corporis glorificatiqȝ hominis vidisse se gloriam. Vultus eius luce clarior renitebat cum membra cetera: nec tenuis quidē macula fuscaret. In alijs etiam et in alijs artub⁹ non pudēdis: septennis quodammodo pueri gratia videbatur. Quis istum vnquam cilicio tectum: quis cineribus crederet inuolutum? Ita vitro purior: lacte

candidior iam in quadam future resurrectionis gloria: et natura de mutate carnis ostensus est. Jam vero in obsequium funeris eius credi non potest quanta hominum multitudo cõuenerit: tota obuia corpori ciuitas ruit. Cuncti ex agris atq; villis: multiq; ex vicinis etiam vrbibus affuerunt. O quantus luctus hominum: quãta precipue merentium lamenta monachorum: qui eo die fere ad duo milia tonasse dicuntur. Specialis martini gloria: cuius exemplo in domini seruitute stirps tanta fructificauerat. Agebat nimirum ante se pastor extinctus greges suos: sancte illius multitudinis pallidas turbas: agmina palliata: et aut emeritorum laborum senes aut iuratos christi in sacramenta tirones. Aderat virginum chorus cum fletu abstinens pre pudore: cum letandũ potius illi esse sentirent: quem iam suo dominus gremio confoueret: quam sancto dissimulabat gaudio quod dolebat. Siquidem fides flere prohibebat: gemitum extorquebat affectus. Etenim tam erat sancta de illius gloria exultatio: quam pia de morte confusio. Ignosceres fletibus: gratulareris gaudentibus: quia pium est gaudere martino: et pium est flere martinum: dum vnusquisq; et sibi prestat vt doleat: et illi debet vt gaudeat. Hec igitur beati viri corpus vsq; ad locum sepulchri hymnis canora celestis turba prosequitur. Comparetur si placet secularis illa pompa: non dicam funeris sed triumphi. Quis similis martini exequiis confiteretur? Ducant illi pre curribus suis vinctos post terga captiuos: martini corpus: hi qui mundum ductu illius vicerant prosequuntur. Illos confusis plausibus populi honor et fama: martino diuinis plauditur psalmis. Martin᷒ hymnis celestibus honoratur. Illi post triumphos suos in tartharea seua truduntur: martinus abrahe sinu letus excipitur. Martinus hic pauper et modicus: celum diues ingreditur. Archadio vero et honorio imperantibus: sanctus martinus turonorum episcopus plenus virtutibus et sanctitate prebẽs infirmis multa beneficia octogesimo etatis sue anno: episcopatus autem vicesimo sexto apud condatensem diocesis sue vicum excedens a seculo feliciter migrauit ad christum. Transijt autem media nocte: que dominica habebatur: atrico cesare quoq; consulibus: Regnante domino nostro iesu christo cui est honor et gloria in seculorum secula. Amen. Scd̃m matheum.

In illo tempore. Dixit dominus iesus discipulis suis: parabolã hanc. Homo quidam peregre proficiscẽs: vocauit seruos suos et tradidit illis bona sua. Omelia beati gregorij. Lec. vij.

LEctio sancti euangelij fratres charissimi: sollicite considerare nos ammonet: ne nos q plꝰ ceteris ĩ hoc mũdo accepisse aliqd cernimur: ab auctore mundi grauiꝰ inde iudicemur: Cum enim augẽtur dona: rationes etiã crescũt donorũ. Tãto igit̃ qsqꝫ humilior atqꝫ ad seruandũ promptior debet esse ex munere: quãto se obligatiorẽ cõspicit ĩ reddẽda ratiõe. Ecce hõ q peregre proficiscit̃: suos suos vocat: eisqꝫ ad negociũ talẽta ptitur. Post multũ vero tẽporis positurus rationẽ: reuertit̃. Bene operantes ꝓ apportato lucro remunerat: seruũ vero a bono opere torpẽtẽ damnat. Quis itaqꝫ iste homo est: qui peregre proficiscit̃: nisi redemptor noster qui ĩ ea carne quã assumpserat abijt in celũ. Carnis enim locꝰ proprius: terra est. Que q̃si ad peregrinãdũ ducit̃: dũ per redẽptorẽ nostrũ in celo collocat̃. Sed homo iste peregre proficiscens seruis suis bona sua tradidit: quia fidelibus suis spiritualia dona cõcessit. Et vni quidem quinqꝫ talẽta: alij autẽ duo: alij vero cõmisit vnũ. Quinqꝫ talenta quinqꝫ sunt corporis sensus. Uidelicet visus: auditus: gustus: odoratus: et tactus. Lec. viij.

QUinqꝫ igit̃ talentis: idest dono quinqꝫ sensuũ: exterior scientia exꝓmit̃. Duobꝰ vero intellectus et operatio designãtur. Uniꝰ aũt talenti noĩe: intellectꝰ tantũmodo demõstratur. Sed is qui qnqꝫ talenta accepit: alia quinqꝫ lucratus est: quia sunt nonnulli qui et si interna ac mystica penetrare nesciunt: pro intentione tamẽ superne patrie docẽt recte quos possunt de ipsis exterioribꝰ q̃ acceperũt. Dum q se a carnis petulãtia ac terrenarũ rerũ ãbitu: atqꝫ a visibiliũ voluptate custodiũt: ab his etiam alios admonẽdo cõpescunt. Et sunt nõnulli: q quasi duobus talẽtis ditati: intellectum atqꝫ operationẽ percipiunt subtilia de internis intelligunt: miraqꝫ in exterioribus operant̃. Cumqꝫ et intelligendo et operando alijs predicant: quasi duplicatũ de negocio lucrum reportãt. Bene aũt alia quinqꝫ vel alia duo in lucrũ venisse referunt̃: qr dum vtriqꝫ sexui ꝑdicatio impẽdit̃ quasi accepta talenta geminant̃. Sed is q vnũ talẽtũ acceperat abiẽs fodit in terrã et abscondit pecuniã domini sui. Talẽtũ in terra abscõdere est: acceptum ingeniũ in terrenis actibus implicare: lucrum spiritale non q̃rere: cor a terrenis cogitationibꝰ nũquã leuare. Sũt namqꝫ nõ nulli q donum intelligentie ꝑceperunt: sed tamẽ que sola carnis sunt sapiunt: de q̃bus ꝑ prophetam dicit̃. Sapientes sunt vt faciant mala: bene autẽ nesciũt facere. Sed dominus qui talenta contulit: rationem positurus redit. Quia ab his quibus nunc spiritualia ple-

dona tribuit: districte in iudicio merita exquiret. Lectio .ix

Quid quis accipit consideret: et quod lucrū de accepto reportat pēset. Seruꝰ q geminata talēta retulit a dn̄o laudatur: atq ad eternā remunerationē ꝑducit: cum ei dn̄ica voce dicit. Euge serue bone et fidelis: qr supra pauca fuisti fidelis supra multa te cōstituā: intra in gaudiū dn̄i tui. Pauca qppe sunt bona oīa presentis vite: quātūlibet multa videant. Sed tūc fidelis seruus supra multa constituitur: quādo deuicta omni corruptionis molestia de eternis gaudijs in illa celesti sede gloriatur. Tunc ad dn̄i sui gaudium perfecte intromittit: quando in eterna illa patria assumptus: atq āgelorū cetibus admixtꝰ: sic interius gaudet de munere: vt iā nō sit qd exteriꝰ doleat de corruptione. Seruꝰ autē q operari de talēto noluit. Ad dn̄z cum verbis excusationis redit: dicēs. Dn̄e scio qr homo durus es: metis vbi non seminasti: et cōgregas vbi nō sparsisti: et timens abij et abscondi talentū tuū in terra: ecce habes qd tuū est. Notādum q inutilis seruus durū dn̄m vocat: cui tn̄ ad lucrum deseruire dissimulat. Et timuisse se dicit: in lucrū talentum se expendere: qui hoc solum timere debuerat: ne hoc sine lucro ad dominū reportaret. Sunt enim pleriq intra sanctam ecclesiam: quorū iste seruus imaginem tenet: q melioris vite vias aggredi metuūt: et tn̄ iacere i sui torporis ignauia nō ptimescūt. Cūq se peccatores cōsiderent: scitatis vias arripe trepidāt: et remanere in suis iniqtatibꝰ non formidant.

Cōmemoratio sci emiliani. Lec. i

Uturus pastor hominuz: beatus emilianus pastor ouium. Minabatq oues ad vireta mōtiū. Et vt mos esse solet pastorū citharā vehebat secū: ne ad gregis custodiam torpor impediret mētē ociosam: minusq exercitatione suspensam. Cūq ad dispositū celitus ꝑuenisset locum: diuinus illico in eū irruit sopor: eteni ille opifex mundorū cordiū: cōsueto studio prebet artifici sui officiū. Uertitq cithare materiam: in litterarū instrumenta: animūq opilionis: in compunctionē supne cōtēplationis. Expꝑgefactus celestē meditabatur vitā: relinquēsq curā ouium: tendit ad heremi loca. Dictauerat ei fama: eē quēdā heremitā: nomine felicē virū sanctissimum: cui se non inmerito ꝑberet discipulū: qui tūc morabat in castello bilibio. Arripiēs iter ꝑuenit ad eū cuiꝰ se famulatui subiicit promptum: instituitur ab eo quo pacto immitabundus

poss'et ad supernū regnū dirigere gressum. Hoc credo nos facto instruens: neminem sine maiorū institutione: recte ad beatā vitam tendere posse. Tu autem domine. Lectio ij.

Quod neqꝫ iste vir fecit: nec paulū xp̃s instruxit: neqꝫ samuelem vt faceret: potētia diuina pmisit: cū hunc ad heremitā: ⁊ paulū ad ananiā: atqꝫ samuelē recurrere permittit ad heli. Quos tñ iam signis alloqꝫ animauerat suo. Postea quā ab eo est appͥme vias vite edoctus: ac discipline diuitijs affatim thesaurisqꝫ salutis ditatus: ad sua doctrine remeat grā copiosus. Ac sic venit haud procul a villa vergegio: vbi nūc eius habetur corpusculū gloriosū. Ibiqꝫ nō multo moratus tpe: videt impedimēto sibi fore hominū ad se occurrentium multitudinem. Celsiora petit. Leuesqꝫ p ardua gressus agebat: spiritus promptus. Ut non solum corde sed etiam corpore: explorationis valle gradiēs de virtute i virtutem: videretur iacob quodā modo scalā conscēdere. Hic autē vbi peruenit ad remotiora discentij montis secreta: emilianiqꝫ eius quantū q̃litas celi silueqꝫ sinebat propinquus: collibus hospes effectus: consortio hominum priuatus: angelorum solummodo fugebatur cōsolationibus. Quadragenis ibi fere habitans annorum recursib⁹. Lectio iij.

Quas ille ibi inuisibiles quasqꝫ pugnas visibiles quasqꝫ vario callidoqꝫ modo tētationes: quas nebulonis antiqͥssimi ludificationes fuerit expertus: hi soli optime norūt: q ea in semetipsis experiri contēdunt dum illic omnē affectum: illic omne desideriū: illic omne incitamentum: illuc deniqꝫ omnem omnino dirigebat cursum quo semel arripuerat irrepedabile deuotionis sancte propositum O ingens donū: o singularem virum: o prestantissimum animū: ita diuine contemplationi deditum: vt nihil sibi de eo vendicare videretur hoc seculū. Quotiens vt coniscio afflatus ardore diuino: inter densissimas altissimasqꝫ siluas excelsosqꝫ vertices colliū promōtoriaqꝫ petentia celum: voce delata agebat ad christum. Heu me: qꝫ peregrinatio mea prolongata est. Quotiēs suspirijs ingemiscēs clamitabat: cupio dissolui: ⁊ eē cū xp̄o. Quotiēs vehemētissime visceribus commotis eiulabat: quādiu sum in hoc corpore: pegrinor a domino. Interea frigore quatiebatur: inclemēti hyme inficiebatur: sollicitudine destituebatur: ventorꝫ flamine vexabatur. Et vim frigoris: squalorem solitudinis: ingruentiam hymbris: austeritatē flaminis amore dei: contemplatione christi: gratia spiritus sancti non modo tollerabiliter: sed etiam libenter desideranterqꝫ suscipie-

bat. Tu autem domine. Lectio. iiij.

Sed quoniam ciuitas super montem posita diu latere non potu it: eo vsqz fama sanctitatis eius percrepuit: vt in noticiam pene omniũ perueniret. Diuine etiam qui tunc põtificatus gerebat: in ti rasona ministerium cum hoc quoqz delatum fuisset: assequitur homi nẽ in ordine ecclesiastico volẽs inserere: eius quippe erat in diocesi. Durum illi primum videtur ac graue: refugere ac reniti ⁊ quasi de celo duci ad mundum: de quiete iam pene nacta: ad officia laborio sa: vitamqz contemplatiuam transferri in actiuam. Tandẽ coactus est: inuitus obedire. Qua propter in ecclesia vergegio presbyterij ẽ infunctus officio. Tũc relictis oĩbus qb' dediti solent esse ordinis nostri: quidam homines huius temporis sanctam impartiebãt cu ram: in hanc retractus fuerat vitam. In quo tamen continuate pre ces ebdomadarum inedia: iugis vigilia: discretio vera: spes certa: frugalitas magna: iusticia blanda: patientia solida: ⁊ vt breuiter di cam: ab omni omnino re mala indefesse persistebat: parsimonia ma xima. Sapientie etiam flores ita de pratis discerpserat ineffabilis diuinitatis: vt is qui vsqz ad octauum memorie vix comendauerat psalmum: incomparabiliter longeqz prestantius peritia: prudentia: astutiaqz mundi vetustos anteiret philosophos nec immerito sa ne: quia quod illis secularis industria: isti diuinitus superna concef ferat gratia. Tu autem domine. Lectio. v.

Vere cognitio vt celicolis antonio: martinoqz miraculis per omnia similis. Sed vt multa pretercam inter cetera ecclesia stica studia hec maxima erat industria: vt strẽnue solerterqz quam ocius posset iniquuz de templo domini pellere marmora: quo circa christi substantiam christi visceribus impartiebat locupletem red dens ecclesiam virtutibus: non opibus. Religione non redditibus christianis non rebus. Fenozat christo non pro iactura tempalium rerum. Ob hanc rem vt mos pessimorũ solet esse clericorum: assi stunt quidaz ex clericis suis corã pfato episcopo ad eũ videlicet ob dãna rei familiaris lacessẽdũ. Jurgãtesqz aiũt: patere eccl'ie detrimẽ ta: resusceptas vsquequaqz imunitates. Jã dict' antistes facibus ire accendit': ⁊ inuidia ab ei' virtutib' terebat'. Intuẽs in virũ dei: vehementer inuehitur. Cũqz vt se habet animus furia ebri': iracũ die crapula eẽt mutat': vir dei vir egregi' sãctitate munit': patiẽtia tutus: tranquilitate consueta: persistebat imotus. Tunc a suscepto

ducdũ ministerio relaxatus: vbi nũc vocat eius oratoriũ: reliquum vite tempus peregit innoxiũ. Hactenus conuersio atq; cõuersatio eius: sed quamuis pulchriora fuerit illa carismata: que latuerint: q̃ dñs in bella constituit interna: ⁊ a paulo magistro gentiũ in fide ⁊ in veritate habemus instituta: quã ista que varijs virtutũ donis sũt in lucem prolata: ⁊ etiam ipsa pulchriora sint gesta: quã possint esse conscripta: tamẽ deinceps quibus idem signis effulserit gl'iosus: ac si ignobili ꝓsequamur stilo. Lectio. vj.

Accidit quadã die: vt palestrite regis eterni occurreret inuia hostis generis humani: talibusq; eũ verbis affatur. Si vis vt qd vterq; possit explamur viribꝰ: certamẽ aggrediamur. Nec dũ hec dicendo cõpleuerat: ⁊ euz visibili: corporaliq; ad certationẽ adierat diuq; pene nutãtẽ vexabat. At ille mox vt iesum precibus efflagitauit: trepidũ gressum opitulatione diuina ↄfirmauit: ⁊ illico refugũ desertoreq; spiritũ liquefactũ inuertit. Si cui hoc fortasse videt incredibile: inuisibilẽ nimirũ spiritũ eẽ attractabilẽ: saluo mystico intellectu apiat: quõ iacob diuine pugne narrant cũ angelo quãuis bonũ fuisse luctatũ. Ego tñ hoc dixeri minori audacia sathan tẽtasse seruum q̃z dñz: emilianũ q̃z xpm: hoiez q̃z deuz creaturã q̃z creatorẽ: ante annũ fere migrationis sue: centesimũ vero vite: cum ei reuelatũ eẽt humanos se finiturũ labores: ⁊ oipotẽtis percepturũ sacratissimas promissiones: ad vitã conuertitur districtiorẽ. Et qui iam ieiunijs vigilijsq; desiccauerat mẽbra denuo veteranus miles militiã aggreditur nouã. Ut finis eẽt ꝑstantior: q̃ apud xpz laudabilior semp habetur et melior. Dicente eo. Qui perseuerauerit vsq; in finem: is saluus erit. Eodẽ igit anno quadragesime diebus: reuelatur ei etiam excidium cantabrie. Unde nuncio misso: iubet ad diem festũ pasche: senatũ ei presto esse: ad prestitutũ ↄueniũt tẽpꝰ: narrat ille qđ viderat. Scelera eoꝝ: cedes: furta: incestus: violentias: ceteraq; vicia icrepat. Penitẽtiã vt agãt ꝑ his omnibꝰ ꝑdicat. Cũq; omnes reuerenter auditũ preberẽt: vnã erat omnibꝰ venerabilis q̃si vnus de dñi nr̃i iesu xp̃i discipulus: abũdãtius quidã nomine: pre senectute eum dixit desipe. At ille renũciat ei rem per semetipsũ experiri. Quod post probauit euentus: nam gladio vindice leuuigilij est interemptus. Ceteros quoq; cum non respicerent ab iniqs operibus: ira pẽdente diuinitus pari modo periurio doloq; aggrediẽs sanguine ipsorum est crassatus. Sane appropinquante mortis tempore accersiuit sanctissimum aselum presbyterum: cum quo habe-

bat collegiū. In cuius presentia felicissima illa anima corpe soluta celo est reddita. Tunc eius beatissimi studio corpus eiꝰ deportatū cū multo religiosoꝝ obsequio est: vbi ⁊ manet in suo oratorio.

In natale scti bricij episcopi. Le. i.

Situr post excessum beati martini turonice ciuitatis archiepiscopi: summi ⁊ incōparabilis viri: de cuius virtutibus magna apud nos volumina retinentur: scūs briciꝰ ad epīscopatū succedit. Hic vero hic bricius cum eēt primeue etatis iuuenis: sancto martino adhuc viuentī in corpe multas ferebat insidias: pro eo qḋ eodē tpe cor facile sequeretꝰ. Quadā itaqꝫ die dū quidam infirmus medicinā expeteret: briciū adhuc diaconū in platea conuenit. Cui simpliciter ait. Ecce ego prestolor beatū viruꝫ: ⁊ nescio vbi sit: vel quid operis agat. Lectio. ij.

Cui bricius sic iquit. Delirū illū queris? Prospice eminꝰ. Ecce celū solito more sicut amens respicit. Cūqꝫ paup ille occursu reddito qḋ petierat impetrasset: bricium diaconū vir beatus alloqtur. Num ego brici: delirus tibi videor? Cūqꝫ ille cōfusus hec audiens: dixisse se denegaret: nonne inqt aures mee ad ostiū erant: cum hec eminus loquebaris? Amē dico tibi: qꝛ obtinui apud dūm vt post me ad pōtificatus honorē accederes: sed noueris te in episcopatu multa aduersa passurū. Bricius vero hec audiēs: irridebat eum dicēs. Nōne verū dixi istū delira verba pferre. Sed ⁊ presbyterij honore preditus sepius beatuꝫ martinum conuicijs lacessiuit.

Deptus ergo cōsentientibus ciuibus pōtificatus offi Le. iij. cium: orationi vacabat. Quāqꝫ eēt supbus ⁊ vanus: castus tñ habebatꝰ in corpe. Tricesimo ordinationis sue anno: oritur cōtra eū lamentabile crimē. Nā mulier ad quā cubicularij eius vestimenta deferebāt ad abluēdū: que sub specie religionis erat: veste mutata concepit: ⁊ peperit. Qua de re surrexit omnis populus turonorū in iram: ⁊ totum crimen super episcopum referunt: volentes eū vnanimiter lapidare: aiebant enim. Diu pietas sancti martini: tuā celauit luxuriam. Nec nos diutius deus sinet manus tuas indignas osculādo: polluī. Ille quoqꝫ econtrario viriliter hec negante: afferte in quit infantem ad me. Cumqꝫ oblatus fuisset infans: triginta ab ortu habens dies: ait ad eum bricius. Adiuro te per iesum christum filium dei omnipotentis: vt si ego te generaui: coram cunctis hec di-

eas. At ille infans: dixit sancto bricio: non es tu pater meus. Tu autem domine. Lectio. iiij.

Populis autem rogantibus: vt quis esset pater eius a bricio infans interrogaretur: ait ad eos sanctus bricius. Nō est hoc meum. Quod ad me pertinuit sollicitus fui. Vobis si aliquid supperit: per vos requirite. Tunc illi magicis hoc artibus factū asseuerātes: insurgunt contra eum in vna cōspiratione. Trahentesqꝫ sanctū bricīū episcopum: dicebant. Non diutius nobis: falso pastoris nomine dominaberis. Sanctus tamē bricius episcopus ad satisfaciendum adhuc populo prunas ardentes in birro posuit. Et ad se stringens vsqꝫ ad sancti martini sepulchrum prunas ardentes detulit: vestimentum eiꝰ: inustum apparuit: populo quoqꝫ sic prosequente: sicut inquit istud vestimētū ab his ignibus videtis illesum: ita et corpus meum a tactu mulieris est impollutū. Lectio. v.

Illis vero non credētibus sꝫ cōtradicētibus scūs bricius trahitur: calūniaᷓ: eiscitur: vt sermo sancti martini adipleretur. Noueris te in episcopatu: multa aduersa passurum. Quo eiecto: iustinianum episcopum constituunt. Deniqꝫ bricꝰ rome vrbis papam expetit: flens ⁊ eiulans: atqꝫ dicens. Merito hec patior: quia peccaui in sanctum dei. Et eum delirum ⁊ amentem vocaui: cuius videns virtutes non credidi. Post cuius abscessum aiunt turonici sacerdoti suo. Vade post eum: ⁊ exerce negocium tuuꝫ. Quod si eum prosecutus non fueris a nostro omnium cetu humiliaberis. Iustinianꝰ vero egressus a turonis vercellis italie ciuitate aggressus: iudicio dei percussus: obijt peregrinus. Turonici eius obitum audientes: ⁊ in sua malicia perdurantes: armentium in loco eius constituūt. Tu autem domine. Lectio. vj.

At bricꝰ episcopꝰ romā veniēs: cuncta ꝗ pertulerat pape refert. Qui ad sedē apostolicā residēs plurimaqꝫ missarū solēnia celebrauit: ibi qcqd in sanctū dei deliquerat deluit flens. Septimo igitur egressus āno roma cū autoritate pape illiꝰ: turonis redire dispo suit. Veniens autē ad vicū sanctus bricius episcopus: cui nomē est laudiacꝰ sexto ab vrbe miliario mansionē accipit. Armentius vero febre corripitur: media autem nocte spiritū exalauit. Quod ꝓtinꝰ bricio episcopo per visum reuelatū est. Qui ait suis. Surgite velocius vt ad tumulandum fratrē nostrū turonicū pontificem occurramus. Cumqꝫ illi venientes: portam ciuitatis ingrederenᷓ: ecce istū per aliam portā mortuū efferebant. Quo sepulto sanctus bricꝰ epis

copus in cathedrã suam regressus est. Septē postea feliciter viuens annos. Quo quadragesimo septimo episcopat⁹ sui anno defuncto: sanctus eustachius successit vir magnifice sanctitatis. Prestante domino nostro iesu xp̄o: cui ē gloria ⁊ honor: laus ⁊ imperiū: vna cū eterno deo patre ⁊ spiritu sancto in secula seculoꝝ Amen.

In octauis sancti martini. Le. i.

Hesterna autem die: cum ad me pleriq; monachi venissent: ⁊ iter fabulas inges longū pertrāsissent sermonem: mentio incidit libelli mei: quē de vita beati martini edidi: studioseq; cū a multis libētissime audiebam. Interea idicitur mihi dixisse quedā spiritu suscitatū: cū martinus qui mortuos suscitasset ipse nuper adustus incendio: periculose fuisset obnoxius passioni. Ob istum quisq́s est miserū: ind eoꝝ in verbis ei⁹ pfidiā ⁊ ita dicaꝫ cognoscimus: qui in cruce positū dominū his verbis increpabant Alios saluos fecit se ipsum saluū facere non potest. Uere plane iste quicūq; est: si illis tēpib⁹ nat⁹ eēt: ⁊ in dn̄m hac voce dicere potuisset: qui simili deum blasfemat exemplo. Quid ergo: q̄squis es: martinus ideo nō potēs: ideo non sanctus: q: periclitatus est incendio: O beatū ⁊ p oīa similē apostolis: etiā in his cōuicijs virū. Le. ij.

Nempe hoc: ⁊ de paulo gētiles cū vipera eū momordisset: sensisse feruntur. Hic homo homicida ē: quē saluū factū de mari: fata viuere nō sinuerūt. At ille excussa vipera in ignē: nihil mali patiebatur. Illi autē subito casurū ⁊ repēte moriturū: eum putabant. Sꝫ cū viderēt nihil mali contingere ei: cōuertētes se: dicebant eū deum esse: alioqui vel horū exēplo omniū mortaliū infelicissime pfidiam tuā coarguere ipse debueras: vt si tibi scandalū mouerat: qḋ martinus flāma ignis videbat attactus: huic rursū attactū ad merita illius ⁊ virtutē referres: qḋ circumseptus ignib⁹ non perisset. Agnosce eni miser agnosce: nescis oēs fere insignes periculoꝝ suorum magnis fuisse virtutib⁹. Uideoq; idē petrū fide potentē: rerū obstāte natura: mare pedib⁹ supgressū: ⁊ molles aquas corporeo pressasq; vestigio: sꝫ non ideo minor mihi videtur gentiū predicator: quē fluctus absorbuit: ⁊ post triduū totidemq; noctes emergentem: e pfundo vnda restituit: atq; vix scio an plus fuerit vixisse in pfundo: an supra maris profunda transisse. Sed hec tu vt arbitror non legeras stulte: aut lecta non audieras. Tu autē. Lec. iij.

NEqꝫ enim absqꝫ diuino consilio istiusmodi exemplum beatus euãgelista sacris litteris protulisset: nisi vt ex his humana mẽs erudiretur naufragiorum perferre atqꝫ serpentium casus. Et sicut apostolꝰ refert qui nuditate: fame latronumqꝫ periculis gloriatur hec omnia sanctis hominibꝰ atqꝫ omnibus appetiendum quidez esse cõmunia : sꝫ his tollerandis atqꝫ vincendis precipuam semper iustorum fuisse virtutẽ: dũ per omnia tentamẽta patiẽtes semꝑ inuicti: tãto fortiꝰ vincerẽt: quãto grauiꝰ pertulissent. Unde hoc qđ ad martini infirmitatem vocat̃ plenũ est dei dignitatis et glorie: siquidem quod periculosissimos casus tẽtatus euicerit. Ceterum omissum a me et in libello quẽ de vita illius scripsimus nemo miret̃ cum ibidem sim professus: me non omnia illius facta complexuꝫ. Quia si prosequi vniuersa voluissem: immensum volumẽ legẽtibus edidissem. Neqꝫ sunt tã parua q̃ gessit: vt omnia potuerint comprehendi Sed tamen quod gestio de hoc latere nõ patiar: et rẽ omnem: vt gesta est referam: ne forte inconsulatum hoc qđ ad vituperationẽ beati viri poterat oppõi: pretermisisse videamur. Cuꝫ ad diocesim quãdam pro solenni consuetudine sicut episcopis visitare ecclesias suas moris est media fere martinꝰ hyeme venisset: mansionem eius in secretario ecclesie sibi parauerit. multoqꝫ igne scabro ⁊ ꝑtẽui pauimẽto subdiderũt: lectũqꝫ ei plimo stramie extruxerũt. Deide cũ se martinꝰ cubito collocasset; insuetã molliciẽ strati blãdiẽtis horrescit quippe qui nuda humo vno tantũ cilicio superiecto occubaret.

In natale sãctorũ acisci et victorie.

IN temporibus illis cum primũ descẽdisset R.s. in vrbem cordubensem dion preses iniquꝰ persecutor christianorũ: indicta est ab eo in eadem vrbe persecutio christianis: vt sacrificarẽt diis. Nã per vniuersum orbem tunc feruebat rabies paganoruꝫ: vt siquis contẽneret culturam simulacrorum: diuersa sustineret genera tormentorũ. Erant nãqꝫ tũc in predicta vrbe: timẽtes ⁊ colẽtes dominũ: acisclus et victoria qui a primeuo sue etatis tempore: in dei laudibꝰ permanebãt. Qui cum adducti fuissent ab vrbano officiali ad presidem: dixit eis. Uos estis qui contẽnitis sacra deoꝝ nostroꝝ: Beatꝰ acisclus. Nos inquit sumus seruientes domino nostro iesu christo: non demonibus et immundis lapidibus Cum vero nullo modo assentirent sacrificare diis: iratus preses: ius

sit eos in ima carceris recludi. Quo cum intrauissent meditabant eloquia dei: et ecce venerunt in conspectu eorum quatuor āgeli: portantes eis prandium salutis. Lectio .ij.

Illis vero gratias domino referentibus: de visitatione angelica iussit diō produci sanctos de custodia. Qui cū adducti fuissent et a cultura christi noluissent recedere: iussit preses sanctū aciscium fustibus cedi: beatam vero victoriam in plantis cedi. Quod cum fuisset impletū: illis gaudētibus: iterū iussit eos in carcere recludi. Alia vero die iussit ministris: vt caminum incenderent: et ibi sctōs dei precipitarent. Ubi cum ingressi fuissent: angeli astiterunt cū eis laudantes dominū: ita vt sonus eorum pene a cunctis audiref astātibus. Ut autē hoc auditū est a presule: iratus nimiū: iussit ministris suis: vt alligarent ad colla eorꝫ lapides grandes: et proijcerentur in flumen. Quod cum factum fuisset: suscepti ab angelis dei: erant ambulantes super aquas fluminis: laudantes et benedicētes dominū. Media autem nocte assistentibus eis super aquas: facta est vox de celo dicēs. Exaudiuit dominus orationem vestram. Statim autē venit nubes lucida super capita eorū: et vident christū dominum cum multitudine angeloꝝ hymnos personātiū. Sancti quippe hac visione leti effecti: oratione facta: reuersi sunt in carcerē. Audiēs hoc preses: iubet afferri rotas et eos alligari sup singulas rotas: et sub rotis accēdi ignem: et oleum subinde fundi: vt celerius sancti consumerent. Et cū hoc factum fuisset: voluebant rote: et cassabāt corpora sanctorū. Sancti vero martyres facientes orationem: vt extingueretur subter eos ignis: ne quando gratularef dion. subito prupit ignis: et interfecit ex idolorum cultoribus: numero mille quingentos quadraginta. Lec. iij.

Videns vero preses quod sancti nihil mali passi essent: iussit eos deponi de rotis: depositos vero ad se perduci. Adducti vero cum essent: constantiores et cū suis responsionibus prouocassent ad iram: iussit sancte victorie mamillas abscindi. Quod cum fieret: ait. Intuere et respice dion lapi dei cordis: quia in virtute christi pro sanguine lac ex māmillis meis egreditur. Et cū hec et alia dixisset: recludi eos fecit iterū in carcerem. Uenientes igit multe matrone ad eam: audientes sufferentiam eius admirabant ita vt crederēt in xpm numero septē. Mane autē facto: iubet impiꝰ dion eos adduci. Qui cū adducti fuissent: dixit sancte victorie. Tempus ecce tuū victoria. Cui victoria. Impie diō amodo non erit tibi requies: neqꝫ in hoc seculo: neqꝫ in futuro. Ad

hec dion nõ ferens iniuriam: iussit linguam eius abscindi. Beata vero victoria cũ orationem ad dominũ faceret: facta est vox de celo ad eos: dicẽs. Venite ad me sancti mei: habentes coronas eternas: et brauium vestre cõmemorationis. Quod cũ abscinderetur lingua eius: vt fuerat imperatũ: suscipiẽs precissuram lingue sue: proiecit in faciem dionis: et percutiens oculum eius: excecauit: et clamauit voce magna dicens. In tenebris constitute dion impudice desiderasti manducare organa corporis mei: et abscindere linguam meam: que benedixit deum: iuste lumen tuum perdidisti. Hanc iniuriã nõ ferens dion: iussit eam sagittari. Et duã misse fuissent due sagitte cõtra corpus eius: et alia in latus eius: ita in confessione domini emisit spiritum. Sanctum vero aciscl um: in amphiteatro decollari precepit. Qui cum decollatus fuisset: veniens quedam femina nomine emiciana: que ab initio deum dilexerat: cuã magno honore collegit corpora eorum: et sancto aciscl o fecit sepulturam in domo sua: sancte victorie iuxta portum fluminis. Ubi fiũt multa miracula ad laudem nominis christi: orationibus beatorum martyrum.

In natale sancti romani. Lec. j.

Antiochie natalis sancti romani monachi: qui itẽ porib⁹ diocleciani: cũ asclepiades prefectus ecclesiam irrumpere: eamq̃ funditus conaretur euertere ceteros christianos hortatus est: vt ei contradicerent. Unde eum protinus vinctum sibi exhiberi iussit: et christum constantissime confitentem: primũ eculeo suspendi: deinde plumbatis grauiter: et fustibus cedi: post hec autem etiã nouacula acutissima: maxillas eius radi fecit. Tũc ad petitionem eius: puerum paruulum adduci precepit. Quem romanus per nomen christi inuocans: vtrum vnum coli an plures deos melius esset interrogauit: vt ex eius cõfessione prefectus confunderetur. Cumq̃ puer vnum deum solũ credendum esse dixisset: indignatus asclepiades: cathomo eum suspendi: ac verberari: et postremo etiam decollari iussit. Erat autem nomen puero: baralas. Romanus vero rursus eculeo suspensus: vngulis exaratus: ad rogum ardentem in quem precipitaretur perductus est. Sed orante eo: venit repente hymber inundans: et extinguit ignem. Post hec iussit linguam ei abscindi. Quo facto cum christum voce clarissima collaudaret: reclusus in carcerẽ: et ad extremũ laqueo strãgulat⁹ ẽ. Z.ij.

Eodem die in eadem vrbe: natalis sancti eslchij. Qui sub prefato imperatore cum esset miles: et audisset preceptu3: vt quisq3 miles nisi sacrificaret idolis cingulu militie deponeret: repente cingulum soluit. Ob hanc causam imperator colobio indutu: primo eu in genecceu dedit. Deinde ligato i dextera ei⁹ saxo ingenti: in fluuiu pcipitari iussit. Rome via apia natalis sancti martyris maximini p sbyteri: q psecutione maximiani passus: posit⁹ e ad sanctu sixtu. Ite gelasij pape: q sedit in episcopatu annis quatuor. Hic reuocauit me senu episcopum: que felix antecessor ipsius damnauit: z comunioni ecclesieq3 sue restituit. Hic libros aduersu3 eutice et nestoriu coposuit. Apud viena: scto3 martyru seuerini: exupij z feliciani. Quo3 corpora post multa anoru curricula: ipsis reuelatib⁹ inuenta: et a pontifice vrbis cleroq3 ac populo honorifice sublata: et in basilica scti romani: q ia dicte ciuitatis pte orientali sita e: codigno honore codita (sunt. Lec. iij.

Eodem die: sancti fausti martyris: huic tan tum fiducie et magnanimitatis: per dei gratiam est datu3: vt cu ad eos qui in carcere tenebantur fratres: nemo prorsus humanitatis et ministerij causa permitteretur accedere: iste vna cum collega suo eusebio indesinenter reuiseret: et ministraret necessaria. Et cu3 per dies singulos presidis furor cresceret: alios iugulado: alios supplicijs z diuersis cruciatuum generibus affligendo squalore carceris et catenarum ponderibus enecando: et super omnia precipiendo: ne quis ad eos prorsus accederet: vt inedia quasi aliud tormeti genus adhiberetur: concessit tame deus huic diacono et college eius eusebio gratia: vt inuitis omnibus eis ad cofessores christi no negaretur ingressus. Gradeuus plenusq3 die3 confessor perdurans perfecto martyrio: beatus faust⁹ obtrucatione capitis cosumat⁹ e.

In festiuitate scte helisabeth. Lec. j.

Beata helisabeth filia regis vngaro3 in palatio z i purpura nobiliter educata: in via fide catholica: pmos in fantie flosculos argumeto bone idolis et flore mie decorabat: freque ter ea paupib⁹ ate ianua dom⁹ regis: alimonia quod charitatis eximiu prepende bat: quatin⁹ accipie tes ex dbito muneris obligaret: vt p se dnm suppliciter exorarét. Tade nobilis effecta sup regu scemata suam regale exaltas progenie: a parentib⁹ suis nupta vero viru habuit turingo3 duce que sicut sarra abraha dominu vocauit: viro deuota sicut decuit in omnib⁹ obediuit. T. is.

Ex tunc mie memor aplī⁹ ꝛ super afflictos gestans viscera pieta-
tis: tāq̃ mr̄ miseroꝝ sese varijs cōformabat miserijs pauperū
ꝛ afflictorū: fratrū minoꝝ mater erat spūalis: quos tāq̃ vere paupe
res totꝫ amplectebat̄ viscerib⁹ charitatis: ꝛ cū paupib⁹ cathecumi
nis: vt eis securius ꝛ libentius benefaceret: cōpaternitatē in baptis
mate multotiēs cōtrahebat. Corpi suo tātā ciboꝝ indixit penuriā:
q̄d cibos de mēsa dn̄i q̄ de questu officiatoꝝ ꝛ rapina cōscientia teste
ꝓuenerāt: tāq̃ idolatita execrās: ꝛ illicitū ac immūdū iudicās ꝛ com
mune: ꝓpter nullā necessitatē tāgere voluerit aut gustare. Le. iij
Videres eā tāq̃ alterā magdalenā humilitate turritā: semꝑ in
cena dn̄i lotioni pauperū insistētē: ꝛ pedes eoꝝ istar pedes dn̄i
recūbētis lachrymis suis lauātē: ꝛ velo sui capitis humiliť extergē
tē. Osculabat̄ leprosorū pedes ꝛ vlcera: nec delicatas nares fetori
manis a pietat⁹ officio amouebat: sꝫ eoꝝ calamitati cōpatiēs: i ocul̄
lachrymas offūdebat. O vere felicē ꝛ ancillā humilē cui in mūdo
nihil preter peccatū fetebat: quā licet per aspa: per deuia: per loca
lutosa currentem: in odorem talium vnguentoꝝ charitas attrahe
bat. O virtus in magna sunamite magne fidei: q̄ operata est vt anu
li ꝛ olicule quas ad solaciū infantiū infirmoꝝ: velut eoꝝ mr̄ in pāno
suo detulerat sup saxū durissimū ab alto cadēs illese manerēt: ꝛ reli
quie potus eius multis ꝓpinate sitientibus in vase nō decrescerēt:
In camino paupꝑtatꝫ facta (nec lechito oleū defuerit. Le. iiij
sci spūs holocaustū: oēs pro q̄bus orabat orationū suaꝝ carbo-
nibus incēdebat. Vn̄ quadā die: dū matrona quedā nobilis: ipsam
visitaret: iuuenē quēdā aspectu decorū: nimisq̃ seculariť idutū cū
ea contingit aduenisse. Quē beata helisabet de fastu scli̅ monuit cō
tēnēdo. Cui iuuenis sic respōdit. Obsecro dn̄a ora ꝓ me. At illa. Si
vis q̄d ꝓ te dn̄z deprecer. Uade ꝛ fac similiter: ꝛ dū alternati diuisi:
pariter in templo dn̄z exorarēt: iuuenis tāte v̄tutis nō ferēs incendi
um: nec tante deuotionis feruorē: clamoribus magnis exorare cepit
vt illa ab orationibus penitus cessaret. Alioqui huius oronis igne
deuastatus: quātoti⁹ exalaret spiritū: accurētes antē ancille beate
helisabeth inuenerūt iuuenē totaliter sic incēsū: q̄d sup pānos illi⁹
manus suas tenere nō poterāt: sꝫ stati pre ninio ardore quo iuuenis
totus ardebat: manus suas quas sup eū posuerāt ad se retrahebāt
Cessāte āt beata helisabet ab oratione: iuuenis nō patiens in se tā-
tū feruorē refrigescere. Ad ordinem fratrꝫ minorum se transtulit:
vt cum pauperibus qui iuxta verbum sapientis nudi currūt ad glo

riam currēs et ipse coronam a domino perciperet incorruptibilem. O vere fidei potētia: o virtus orationis: o incēdiū charitatis: ignis in syon ipsam iā et camin⁹ in hierusalē eam quasi attingere videbatur. O si videres eā in croceis nutritam teterrime cū vlcerosis pauperibus versari in sterquilinio paupertatis: et stulta mundi eligere vt sapientia confunderet inflantem: et sapientem eius stulticiam amplectens: super salomonis sapientiā mirareris. Uere hec est mutatio dextere excelsi. Pro palatio sterquilinium: pro crispanti crine caluicium: pro pectorali fascia ciliciū: pro corona glorie cinerē commutare. Se laborem in precepto domin⁹ fingit: qui laborem et dolorem considerat afflictorū: reddens eis immarcessibilē coronā glorie pro momētanea passione. Sic in ipsa gemin⁹ amor contingit: sic ad ascellas os turturis: sic bissus castitatis et innocentie retorquetur: dum scilicet ab alto glorie in abissum miserie deuoluta: populū suū et domum patris sui filia regis obliuiscēs: de cognatione sua et de terra pauper egreditur: vt ad promissionem terre vite duce iesu misericorditer producatur. Lec. v.

CUm iam dominus meritorum eius prerogatiuā exaltare miraculorū prodigijs decreuisset: accidit vt quidam puer paruulus ita cecus a natiuitate: quod ei nec oculorum sedes inerant: sed solā in cunctis sedibus oculorum sicut in ceteris mēbris apparebat: beate helisabeth offeretur: victa precibus assistentium super faciem manus imponens: genibus flexis: et oratione fusa cū lachrymis: signū crucis impressit: moxq3 facies pueri facta est sicut facies hominis clare videntis duorum oculorum luminibus: adornata. Que intuentes astantes: in excelsis dei magnalia collaudarunt: qui per beatam helisabeth dignatus est coram eis miraculū operari. Lec. vi.

ACcidit vt quadam die preceptor suus cōradus nomine: cui iam dudum fecerat obediētiam et si marito suo superuiueret: et castimoniam voueret: et vidua permaneret: quendam fratrem suum in capite letaliter vulneratum: ad beatam helisabeth causa recuperande salutis exanimem humiliter adduxisset: cui per sancte virtutem obedientie: quam in manu sua domino promiserat: imperauit: vt vulnerato suū op⁹ ipenderet pietatis: et eidē sanitatis gratiā impetraret. Btā do helisabet obediēs humiliter iperanti: sup vulnus letale man⁹ imposuit: et obortis lachrymis in oratione flēs largiter signum viuifice crucis ipressit: et sic vtute solius orationis alligauit vulnera vulnerati: ita qd de toto vulnere nihil āpli⁹ appareret: nisi

partia cicatrix: que miraculi fidē astrueret: et veritati fidel e testimo nium phiberet. Quo cernēs ille admiratiōe nō modica pmot⁹: a filia sua let⁹ discessit: ac dominum in operibus suis mirabilē benedixit.

In illo tempore: rogabat dominum iesum Secundum lucā. quidam phariseus vt māducaret cum illo: et ingressus domum pharisei: discubuit. Et reliqua. Ex legenda eiusdem. L. vij.

Cum vero bonitatis eius odor vndiqꝫ spargeretur: desideraret qꝫ vultum eius aspicere: quibus iuxta apostolum: facta fuerat odor vite: contigit vt ad castrū vbi cum suo marito erat tunc tēporis vir nobilis: albinis partibus adueniret. Cuius transitum dux pernoscens: obuiam illi honorifice processit: et vt ad domum suam diuerteret liberaliter inuitauit. Rēuit ille ducis palatiū introire: nisi venerabilis helisabeth vxoris eius: de qua tot audierat meritoꝝ insignia: mereretur aspectu pfrui: et eius mellifluis alloquijs consolari. Dux aūt illius animi pijs votis: et honestum eius desideriū ꝫ si secum veniat se pollicet̄ impleturū. Sicqꝫ castrum simul ascenderunt: ⁊ ducis palatiū hilariter intrauerūt: fit in aula ducis ingēs leticia militūqꝫ vtroꝵqꝫ: duce pro suscepti familiari presentia non modicum letāte: suscepto vero pro suscipientis tam hilari gratia exultante. Dextrantur dextrarij: iubetqꝫ dux quātotius magnifi cuꝫ cōuiuiū īstaurari. Deinde venit̄ ad locū cōuiuij: gaudētesqꝫ incipiunt epulari: cū miles non immemor sui pacti: beatam helisabeth efflagitat aduocari. Erat tunc temporis ducissa venerabilis ītra cubiculum in abscōsō: ⁊ pcepto dominico orās patrē suū. Lec. viij.

Misit itaqꝫ dux clanculo ad ducissam nuncium: rogās vt sibi locutura ad locū conuiuij veniret: et sua grata presentia suum pmissum: suiqꝫ desideriū hospitis adimpleret: illa vero pꝑter vilitatem sui habitus nō audēs in tanta multitudine militū cōparere: secepit vt poterat humilius excusare. Porro nobilis ille nō sustinēs furorem sui desiderij: ducem sollicitat precibus importunis: ita qꝫ dux secreta cubiculi: et ad beatā helisabeth ingreditur. Quam et leniter increpat: eo quod non impleuerit mandatum sibi per nunciū destinatū. Sed illa cui cito satisfecit: et causam propter quam vocata non venerat replicauit. Insuper quo vellet venire spopōdit: sicqꝫ dux ad suos hospites hilarit̄ remeauit. Egresso itaqꝫ duce cubiculum: beata helisabeth ad dominum conuertitur: postulans vt suam nuditatem dominus tegere dignaretur. O inquit iesu dulcissime: spes et refugium miseroꝵ: solacium afflictoꝵ: pro cuius

amore cõtempsi terreni imperij principatum: adesto mihi in te confi dentí: et ad tegendum nuditatẽ meam mihi digneris transmittere vestimẽtum: nec nuditas quam pro honore tuo sustineo: marito meo hodie in opprobriũ proueniat: et contemptum. Uix illa orationem compleuerat: et ecce ãgelus domini astitit vestemq3 mirifici operis apportauit. Insuper et coronam auream gemmis p̃ciosissimis adornatam. Eamq3 vultu iocundissimo salutãs. O inquit sponsa regis celestis: iesus dei filius quem toto corde diligis: amicabiliter te salutans: hoc vestimentum et coronam hanc auream tibi mittit. Induere ergo hoc vestimento leticie: et hac corona glorie: vt sicut decet regis filiã: sic sint tibi in honorẽ et gl'iã sempiternã. Lec. ix.

His dictis: angelus ad celũ reuertitur. Beata vo helisabeth cũ cordis leticia et gratiarum actione veste sibi transmissa induit et corona aurea coronatur. Sicq3 pergit ad locum: vbi aduentus ipsius cum summo desiderio militum frequentia prestolatur. Ueniẽs ergo ad locum conuiuij: pertulit vniuersos stupore mirabili: qui admirantes intuebãtur vultum eius tanquam vultu3 angeli: vtpote quam dominus perfuderat gratia spiritali. Tu.

In nl'e sancte cecilie virginis. Lec. j

Umanas laudes et mortaliũ tfulas videm⁹: aut auro radiãtib⁹ litteris ad posteritatis memoriã cõmẽdatas. Et ista attẽdẽtes miror q̃re nõ erubescim⁹ milituũ xp̃i victorias silẽtio detegere: ad laudẽq3 imperatoris eoꝝ q̃liter pugnauerũt cõtra hostes: vt videtur ad incitandos animos bellatoꝝ diligentius explicare. De quorum numero congrue beata cecilia censetur. Cuius hodie festa celebramus: que audiens vocem inuitantis dñi nr̃i ihũ xp̃i: qua dicit venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis: et ego vos requiescere faciam: ac si sibi singulariter sermo dirigeret: confestim secuta est: et euangelium christi semper absconditum in pectore suo gerebat: et nõ diebus non noctib⁹ a colloquijs diuinis et oratione cessabat: dominum fletibus exorans: vt virginitas ei⁹: ipso cõseruante inuiolata permaneret. Lec. ij.

Hec valerianum iuuenem quendam habebat sponsum. Qui iuuenis: in amore virginis perurgens animum: diem constituit nuptiaꝝ. Cecilia vo ṽgo subt⁹ ad carnẽ cilicio induta: desup auratis vestib⁹ tegebat. Parentum enim tanta vis: et sponsi amor tantus

circa illã erat: vt estuãs ei⁹ anim⁹: non posset amorẽ sui cordis ostẽ
dere: ꝛ ꝙ solũ christũ diligeret: indicijs euidẽtib⁹ aperire nolebat.
Quid multa? Uenit dies: in quo thalam⁹ collocat⁹ est. Et cãtanti-
bus organis: illa in corde suo soli domino decantabat: dicẽs. Fiat
domine cor meũ immaculatũ: vt non cõfundar. Et biduanis: ac tri
duãis ieiunijs orãs: cõmẽdabat domino qđ timebat. Inuitabat an-
gelos precib⁹: et lachrymis interpellabat apostolos. Sanctaqꝫ om-
nia christo famulantia exorabat: vt suis eam precibus adiuuarent:
suamqꝫ domino pudiciciã commendarẽt. Lectio. iij.

Sed dũ hec agerẽtur: venit nox ĩ qua suscepit vna cũ spõso suo
cubiculi secreta: ꝛ ita eũ alloquit̃: dicẽs. O dulcissime atqꝫ amã
tissime iuuenis: est mihi mysteriũ: qđ tibi cõfitear: si modo adiuratus
asseras: tota te illud obseruantia custodire. Iurat valerian⁹ spõsus
se illud nulla prodere ratione. Tunc illa ait. Angelũ dei habeo ama
torẽ: qui nimio zelo custodit corpus meũ. Hic si vel leuiter senserit
quod tu polluto me amore contigas: statim circa te furorem suũ exa
gitabit. Et amittes florem tue gratissime iuuentutis. Si aũt cogno-
uerit qđ tu me sincero: et immaculato amore diligas: et virginitatẽ
meã integrã illibatamqꝫ custodias: ita te quoqꝫ diliget sicut me: et
ostendet tibi gratiã suã. Tunc valerian⁹ nutu dei timore correptus
dixit. Si vis vt credam sermonib⁹ tuis: ostẽde mihi ipsum angelum.
Et si probauero qđ vere angel⁹ sit: faciã qđ hortaris. Si aũt virũ
alterũ diligis: et te et ipsum gladio feriã. Tunc beata cecilia dixit ei
Si cõsilijs meis promittas te acquiescere ꝛ permittas te purificari fõ
te perenni: et credas vnũ deum esse in celis viuũ et verũ: poteris
eum videre. Tunc dicit ei valerianus. Et quis est qui me purificet:
vt ego angelũ dei videam? Respondit ei cecilia. Est senior qui nouit
purificare homines vt mereantur videre angelũ dei. Dicit ei vale-
rian⁹. Et vbi ego hunc senẽ requirã? Respondit ei cecilia. Uade in
tertiũ miliariũ ab vrbe in via que apia nũcupat̃. Illic inuenies pau
peres a transeũtib⁹ petentes auxiliũ. De eis enim mihi fuit semp
cura: et optime hui⁹ mei secreti sunt conscij. Hos dũ tu videris da
bis eis benedictionẽ meã: dicẽs. Cecilia me misit ad vos: vt ostẽda-
tis mihi sanctũ senẽ vrbanum: quoniã ad ipsum habeo eius secre-
ta q̃ perferã. Hũc dum videris indica ei omnia v̈ba mea. Lec. iiij.

Et dum te purificauerit induet te vestimẽtis nouis ꝛ cãdidis cũ
quibus mox vt ingressus fueris hoc cubiculum: stati videbis
angelum sanctum etiam in tuo amore perfectũ: et omnia que ab eo

popósceris ípetrabis. Tunc valerianus perexit: et secundum signa que acceperat inuenit sanctum vrbanum episcopum: qui iam bis confessor factus intra sepulchra martyrum latitabat. Cui cum dixisset omnia verba cecilie: gauisus est gaudio magno: et ponens genua sua in terra expandens manus suas cum lachrymis dixit. Domine iesu christe pastor bone cecilia famula tua quasi apis tibi argumentosa deseruit. Nam sponsum quem quasi leonem ferocem accepit: ad te velut agnum mansuetissimum destinauit. Iste nisi crederet huc non veniret. Aperi ergo domine cordis eius ianuas sermonibus tuis: vt te creatorem suum esse cognoscens: renunciet diabolo et pompis eius: et idolis eius. Hec et his similia orante sancto vrbano episcopo subito ante facies ipsorum apparuit senior indutus niueis vestibus: tenens titulum in manibus aureis litteris scriptum. Quem videns valerianus nimio terrore correptus: et cadens in terram: factus est quasi mortuus. Tunc senior: qui apparuerat ei: eleuauit eum dicens. Lege huius tituli textum: et crede vt purificari merearis: et videre angelum dei cuius tibi aspectum cecilia virgo deuotissima repromisit. Lectio. v.

Tunc respiciens valerianus: cepit intra se legere. Scriptura autem tituli: hec erat. Unus deus: et pater omnium: qui super omnia et in omnibus. Cumque hec intra se legeret: dicit ei senior. Credis ita esse: an adhuc dubitas? Tunc valerianus voce magna clamauit dicens. Non est aliud quod verius possit credi sub celo. Cumque hec dixisset valerianus: ille senior ab oculis eorum eleuatus est in celum. Tunc sanctus vrbanus episcopus eum baptizauit: et docens eum omnem fidei regulam: remisit eum ad ceciliam: diligenter instructum. Ueniens igitur valerianus indutus candidis vestimentis: ceciliam intra cubiculum inuenit orantem: et stantem iuxta eam angelum domini: pennis fulgentibus alas habentem: et flammeo aspectu radiantem. Duas coronas in manibus ferentem: coruscantibus rosis: et lilijs albescentibus. Quarum vnam dedit cecilie alteram valeriano dicens. Istas coronas immaculato corde: et mundo corpore custodite: quia de paradyso dei eas ad vos attuli. Et hoc vobis signum erit. Nunquam marcidum aspectus sui habebunt florem: nunquam sui minuent suauitatem odoris: nec ab alio videri poterunt: nisi ab eis quibus ista castitas placuerit: sicut et vobis est probata placuisse. Lectio. vi.

Et quia tu valeriane consensisti consilio castitatis: misit christus filius dei ad te vt quam volueris petitionem insinues: at ille audiens adorauit: et dixit. Nihil mihi in ista vita dulcius extitit: quam vnius mei fratris affectus: et impium mihi est vt me liberato: germanum meum in periculo perditionis aspiciam: hoc solum omnibus petitionibus meis antepono: et de

precor vt fr̄e meū tiburtiū sicut me liberare digneť: ⁊ faciat nos ābos in sui cōfessione nois pfectos. Audiēs h angel⁹ letissimo vultu dixit: qm̄ hoc petisti: melius quā te xp̄s ipl ere delectat: sic te p famulā suā cecilia lucratus ē xp̄s: ita p te quoq; tuū lucraŕ fr̄em: ⁊ cū eo ad martyrij palmā attinges. His itaq; finitis sermonibus: aspect⁹ angelici nois migrauit ad celos. Et illis epulātib⁹ i xp̄o atq; de edificatione scā sermocinantibus: tiburtius valeriani fr̄ aduenit. Et ingressus q̄si ad cognatā suā: osculat⁹ ē caput scē cecilie: ⁊ ait. Miror h tpe rosei hic odores ⁊ liliorū vnde respiret. Nā si tenerē ipsas rosas: aut ipsa lilia in manib⁹ meis: nec sic poterāt odoramenta tante suauitatis mihi in fundere. Cōfiteor vobis ita sū refect⁹: vt putē me totū subito renouatū. Dicit ei valerian⁹. Ego dote iā meruisti me interpellāte suscipe modo ⁊ credēs pmereberis etiam ipso roseo aspectu gaudere ⁊ intelligere: cui⁹ in rosis ipsis sanguis floruit: ⁊ in lilijs cui⁹ corp⁹ albescit. Coronas habem⁹ q̄s tui oculi videre non preualent: flores rubeo ⁊ niueo candore vernātes. Dicit ei tiburti⁹ In somnijs hoc audio an veritate q̄ tu loq̄ris valeriane? Respōdit valerianus. In somnijs nunc vsq; vixim⁹: nā modo in veritate sumus: ⁊ fallacia in nobis nulla est.

In n̄l'e scti clemētis pape. Lec. i.

Clercius romane eccl'ie fuit episcopus clemēs: q discipliną apl'i petri secut⁹ ita morū ornamentis pollebat: vt iudeis ⁊ gētilibus: ⁊ oib⁹ xp̄ianis pplis cōplaceret. Diligebāt eū gētiles: qm̄ nō execrādo: s; rōnē reddēdo ex eoꝝ libris ⁊ cerimōijs ośdebat vbi ⁊ vñ nata essēt: vt q̄lia fecissent euidētissimis documētis astruebat. Ipsosq; gētiles posse idulgētiā a dño cōseq: si a deorū cultura recederēt: ⁊ docebat vnū deū eē viuū: ⁊ verū. Iudeorū vero h ordine gr̄a vtebať: qd p̄res eoꝝ amicos dei assereret: ⁊ legeꝫ Primū gdē locū (eoꝝ scāꝫ ⁊ sacratissimā memoraret. Le. ij. istos habituros astrueret: si legis sue sacramēta fuarēt: ieo qd pmissū abrahe non negarēt in xp̄o fuisse completū: idest qd in semine abrahe deus hereditandas pmiserit oēs gentes: ⁊ quod per dauid dixerit: de fructu ventris tui ponā sup sedē tuā. Et qd p isaiaꝫ cōfirmauit dicēs: qd virgo in vtero conciperet: ⁊ pareret filiū: cui⁹ nomē vocareť hemanuel. A xp̄ianis vero ideo maxime diligebať: q; singularū regionū inopes noiati habebat scriptos: ⁊ hos quos

baptismatis scificatiõe illumiauerat: nõ sinebat publice fieri mẽdi
citate deiectos. Quotidiana nãqꝫ pᵭdicatione mediocres ac diuites
ammonebat: ne paterẽtur baptizatos paupes: a iudeis vel gentibꝰ
stipẽdia bolicã accipe: ⁊ vitã baptismatis scificationẽ mũdã: donis
gẽtiliũ ingnare: his ⁊ huiusmodi predicationibꝰ plurimũ: tam deo
quã oibus hominibus rationabilibꝰ cõplacebat. Lectio. iij.

IRrationabilibus vero nemo placere ꝓbatur. Et ideo nõ timue
rũt iniurias hoiꝫ irratiõabiliũ: hi quoꝝ ratio ħ erat: vt displice
rent infidelibꝰ: ⁊ eos nõ timerẽt. Sic factũ est vt nec aurelianũ: nec
sisiniũ amicos nerue impatoris expauesceret clemẽs episcopꝰ: cum
domicillã ṽginẽ neptẽ domiciani principis spõsã aureliani: credẽtẽ
xp̃o sacro velamine ad integritatis pseuerãtiã cõsecraret: ⁊ theodo
rã sisinij cõiugẽ cõuersã a simulacris: deo castitatis ꝓpositũ ꝯfiteri
minime ꝓhiberet. Cui vir eiꝰ zelo ductꝰ: insidias tetẽdit ad eccl'iaꝫ
ꝓperãti. Que cum fuisset ingressa: ipe ꝑ aliũ secutꝰ itroitũ: curiose
agere cepit: auscultans ⁊ intuens intẽte: q̃ illic agerent. At vbi ꝯple
ta oꝛone a beato clemẽte: a populo amẽ respõsũ est: sisiniꝰ stati cecꝰ
⁊ surdꝰ effectus ẽ: ita vt nec audire posset: nec videre. Tũc dixit ser
uis suis: tollite me int manꝰ cito: ⁊ eijcite foras: qm̃ ocl'i mei ceci fa
cti sunt: ⁊ aures surde: ita vt penitꝰ nihil audire nec videre ꝟualeaꝫ.
Pueri aũt eiꝰ girabãt cũ eo totã eccl'iaꝫ: ⁊ iter multitudines viroꝝ
mulierũqꝫ orãtiũ: ad itroitũ quo igressi fuerãt ꝑuenire nõ poterant.
Sic factũ ẽ: vt diũ girãdo in errorem cõuerterẽtur: ⁊ iteꝝ atqꝫ iterũ
girarẽt: ad suã dominã theodorã: vbi dñm exorabat: cũ suo dño per

QUe cũ videret seruos suos cũ suo dño: ita (uenirẽt. Lec. iiij
circuire eccl'iã: misso puero igrere cepit: qd illõ eẽt qð ita hui cũ
suo dño circuirent. Respõderũt ei serui. Dñs nr̃ cũ solerẽ voluit vi
dere qð ei videre non licuit: ⁊ secretũ cupit audire aliẽnũ: nõ solũ ce
cus: sꝫ ⁊ surdꝰ effectus est. Quo facto nob̃ impauit: vt eũ cito foras
si possemꝰ educeremꝰ. Sꝫ nobis vt re ipsa cognoscit: de eccl'ia hac
exire nõ cõcedit. Qð cũ theodora cognouisset a seruulis: ꝓstrauit
se in oꝛonẽ: ⁊ cũ lachrymis a deo petijt: vt exinde vir suꝰ exire ꝑmit
teret. Et cõuersa ad pueros: q cũ ea erãt: dixit eis. Ite date manum
dño vr̃o: ⁊ domũ illũ reducite. Administrãte aũt mamertino ꝑfectu
rã sedis vrbani: facta ẽ sedicio populi romani de noĩe clemẽtis: ⁊ in
ter se inuicẽ cofũdebãtur dicentes. Quid mali fecit: aut qd nõ bo
ni exercuit? Quiqꝫ ab eo visitatus est eger: saluatꝰ est. Quiqꝫ ad eũ
tristis aduenit: gaudens affectus redijt. Lectio. v.

NUlli vnq̄ꝫ nocuit:oībus ꝓfuit. Alij spū diaboli inflati dicebāt
magicis artib⁹ ista faciēs:deoꝝ nr̄oꝝ culturā euacuat. Dicit iouē
deū nō esse. Herculē cōseruatorē nr̄m:dicit eē imūdū spiritū. Vene
rē deā scāꝫ meretricē esse cōmemorat. Vestā quoqꝫ deā magnā igni
bus crematā fuisse blasfemat. Mercuriū ꝛ saturnū ꝛ martē accusat
Aut sacrificet dijs nr̄is:aut ip̄e intereat. Tūc publi⁹ torquat⁹ vrbis
p̄fectus populi seditionē nō ferēs iussit ad se adduci clemētē. Quē
cū secrete videret:cepit dicere. Nobilē te ꝓgenitū:oīs romana m̄l
titudo testat̄:sꝫ errorē te passū in eo nō fert quoniā nescio quē xp̄m
colis. Vn̄ deponēda ē talis supstitio supflua:ꝛ dij a te sūt colēdi exi
mij. Clemēs dixit. Optarē clemētiā noīs tui:ad rationē accedere:ec
ce mihi nō tumultū ipsoꝝ:sꝫ ꝯ ratiōe pscribere. Nā si canes m̄lti la
trauerīt ꝛ sciderīt nos nūq̄ꝫ nobis hec possūt auferre:qꝺ hoīes nō
sim⁹ rōnabiles:ꝛ illi sūt canes irrationabilit̄ oblatrātes. Seditio sē
per ab iperitis exorta ē:nihil certū habēs nec veꝝ:vn̄ silētio ē flagi
tāda occasio:qua ꝓ salute sua hō rationabil̄ disputare secū debeat
ac tractare icipiat:vtrū iueniat cui suā fidē vera rōne ꝯmittat. T. vi
TUnc publi⁹ torq̄t⁹:missa relatiōe ad traiauū:dixit clemētē hūc
ppl'ꝫ seditiosa vociseratiōe ipeti cū nulla possit ꝓbatio eū inue
nire reū. Tūc ipator traian⁹ rescripsit:debere eū aut sacrificijs ꝯsi
stere:aut trāsportū i heremū:q adiacet ciuitati cerrōe. subire exiliū.
Qꝺ cū fuisset iussu traiani firmatū:cepit cū eo agere:vt nō clemen
tis spōtaneū exiliū pateret:sꝫ magis dijs libāina exhiberet. Sꝫ bea
tus clemēs conabat̄ etiā ipsius iudicis animā ad fidem christianā
adducere:ꝛ se spōte pferre potius exiliū quā timere:tātā deniqꝫ do
minus gratiā clemēti attribuit:vt fleret publi⁹ p̄fectus:ac diceret.
De⁹ tu⁹ quē pure colis:ip̄e te adiuuet i hāc relegationē exilij. Et dele
gauit ei nauē:ꝛ omnib⁹ necessarijs ipositis:dimisit eū. Et repleta ē
nauis:qꝛ de ppl'o religiosi viri m̄lti secuti sūt eū. Cū aūt pueniret in
locū exilij:illic erāt i ergastulis ad secāda marmora:ap̄li⁹ q̄ꝫ duo mi
lia xp̄iani:diuturna delegatioue dānati. Qui vidētes sanctuꝫ ac no
minatuꝫ clemētē episcopū:omnes vna voce iu fletu ac gemitu prerū
perūt. Quos cū cognouisset sanct⁹ clemēs ꝓ dei noīe relegatos:di
xit. Nō imerito me de⁹ huc pduxit:vt pticeps passionis vr̄e etiā et
cōsolatiōis efficiar. Et cū m̄ltaꝫ eis cōsolatiōis doctrinā:ꝛ patiētiā
intimasset:didicit ab eis ꝯ sexto miliario aquā sibi suis humeris ap
portari. Tūc sctūs clemēs dixit. Orem⁹ dominum iesum christum:
vt cōfessorib⁹ suis fōtis venam aperire dignetur.

Eodē die nr̄e sc̄e felicitatis.

Eodem die nr̄is sc̄e felicitatis matris septē filiorū; martyr ū: que iubente āntonino decollata est .p xp̄o Jdē enī impator iniūxerat p̄fecto vrbis publio: vt eā cōpelleret cū filijs suis deoꝝ sacrificijs iclinare Qui blādo alloq̄o ad sacrificiū eā .puocās: minat̄ penaꝫ iteritū. Cui beata felicitas. Nec blandimētis tuis frangi potero: nec terroribus tuis resolui. Habeo enī; spm̄ scm̄: q me non p̄mittet vici a diabolo: 7 ideo secura sū q2 viua te su perabo: 7 si interfecta fuero: meli9 te vicā occisa. Deinde alia die se dit prefectus in foro martis: 7 iussit eā adduci cū filijs. Cui 7 dixit. Miserere filijs tuis iuuenib9 bonis: 7 flore p̄me iuuētutis florenti bus. R̄ndit beata felicitas. Mia tua impietas ē: 7 exhortatio tua crudelitas ē. Et cōuersa ad filios suos dixit. Uidete filij celū: 7 aspi cite: vbi vos xp̄s expectat cū suis scis. Pugnate .p aiabus vr̄is: 7 fideles vos in amore xp̄i exhibete. Audiēs hec publi9: iussit eā ala pis cedi. Tūc cōuocās filios suos: cū eis agere cepit: vt sacrificarēt Januari9 vero respōdit. Stulta suades. Nā sapiētia dn̄i me cōseruat: 7 faciet me oīa tormēta supare. Statī iudex iussit eū vgis cedi: 7 in carcerē recipi. Felix dixit. Un9 ē de9: quē colim9: cui sacrificiū pie deuotionis offerim9. Nō ne credas aut me aut aliquē frēz meoꝝ: a dn̄i ihu xp̄i amore recedere. Et si imineant verbera: fides nr̄a nec vinci potest: nec mutari. Philipp9 dixit. Jsti de qbus dicis: nec dij sūt nec oīpotētes: s3 sūt simulacra vana 7 misera 7 insēsibilia: 7 q eis sacrificare voluerit: in eternū pibit. Siluanus dixit. Nos si trāsitoriū timuerim9 interitū: eternū incurrem9 suppliciū. Et qm̄ vere nouim9 q̄ p̄mia sūt pata iustis: 7 q̄ sit pena cōstituta peccatorib9: idcirco ro manas leges contēnim9: vt iussa diuina seruemus. Alexāder dixit. Ego seruus xp̄i sū: ore cōfiteor illū: corde teneo: incessanter adoro. Jnfirma etas quā vides: canā habet prudētiā. Uitalis dixit. Me li9 viuit: q verū deū colit: q̄ q demonia habere optat. Marcialis dixit. Oēs q nō cōfitet̄ verū deū esse: i eternū icēdiū reclusi erūt. Judex gesta oīa scripsit: 7 āntonino docuit: q̄s ille iussit

diuersis supplicijs interire: m̄re nouissime osumata

Jn nr̄e sc̄i grisogoni mr̄is.

Omē nr̄is sci grisogoni mr̄is: q p bienniū (Le.i. iussu dioclecīani coniect9 ē in vīculis: vbi multa p

pessus: sancte anastasie alimonijs fouebat᷑. Cū igitur beatā anasta
siā zelās vir eiꝰ publiꝰ: custodibꝰ adhibitis ita clausisset: vt nec eū
vtcūqꝫ fenestrali aditu expectaret. Adhuc cōfessorē xp̄i grisogonū
q eā in xp̄o erudierat: talia scripta de custodia dirigit. Scō cōfessori
xp̄i grisogono: anastasia. Lꝫ pr̄ mihi cultor fuerit idoloꝝ: mr̄ tn̄ fau
sta: xp̄ianissima semꝑ vixisse ꝓbat᷑: ꝛ casta. Hec me īter ipsa cunabu
la: fecit fieri xp̄ianā. Post cuiꝰ excessū: sacrilegi iugū mariti susce-
Uius deo miserāte toꝝ mentita infirmitate decli (pi. Lc. ij.
nās: die noctuqꝫ dn̄i nr̄i iesu xp̄i āplector vestigia: cū iste primo
niū meū: ex quo illustrat᷑ cū indignis ac turpibꝰ idolatris exhaurit:
me quoqꝫ veluti magā atqꝫ sacrilegā: custodia tā grauissima manci
pauit: vt vitā me corporalē amittere suspicer. Nihil enī supest: nisi
vt amisso spū morti succūbā: in q̄ morte licet glier de cōfessione dn̄i
nr̄i iesu xp̄i: tn̄ in eo mea mēs valde cōterit᷑: q2 opes mee: q̄s ego exa
gerasse deo vouerā: alienis a deo ꝛ lucris turpibꝰ inseruiūt. Et idcir
co deprecor te hō dei: vt in ista dn̄z depreceris: vt aut in fidē suā vē
turū si ꝓuidet publiū sinat venire: aut si ꝓuider eū in hac increduli-
tatis ꝑuersitate mā surū iubeat eū: locū dare suis cultoribꝰ. Meli
us est enī exalare spiritū: quā dei filiū denegare: ꝛ eū cōfitētes impe
dire. Et enī oīpotēs testis est xp̄s: ꝙ si liberata fuero: scōꝝ vestigijs
adherebo: ꝛ curas oīuꝫ sollicite exercebo vt ceperā. Uale vir dei: ꝛ
Um hāc epistolā legisset grisogonꝰ orō memētō mei. Lc. iij
ne facta cū multis cōfessoribus: ita rescripsit. Fluctuāti inter
ꝓcellas ꝛ turbines mūdi: cito suꝑ vndas deābulās xp̄s adueniet: ꝛ
diaboli aduersū te flantē spiritū: vno iussionis sue sermōe cōpescet.
Patiēter ꝛ quasi ī medio mari posita: crede ad te xp̄z vēturū: ꝛ ad
temetipsā ꝯuersaꝫ exclama cū ꝓpheta dicens. Quare tristis es aīa
mea: ꝛ q̄re cōturbas me? Spa in deo: qm̄ adhuc confitebor illi: salu
tare vultus mei ꝛ deꝰ meꝰ. Geminū diuini muneris ꝓbatū iudiciū:
cū tibi ꝛ terrena reddūtur ꝛ ꝓmittunt᷑ celestia. Dn̄s cui beneficiū
suū ad hoc in extremitatibꝰ ꝓtrahit: vt nō sit nobꝭ vile qđ p̄stat. Ut
de ne turberis in hoc qđ pie viuētibꝰ aduersa inferātur nō enī deci-
peris sꝫ ꝓbaris. Nō est tuta defēsio: quā putas per hoīem posse cō
Udi scripturā dicētē. Maledictus hō: q spē (stare. Lec. iiij.
ponit in homine. Et bn̄dictus hō: q spē suā ponit in deuꝫ. Caue
fortit᷑: vigilāt᷑: strēnue vniuersa peccata: ꝛ a dō solo q̄re solatiū cuiꝰ
iussa seruas. Cito. n. ad te placitū tēpꝰ ꝯuertet᷑: ꝛ q̄si post natas tene
bras: floridū diei lumē accipies: atqꝫ post glaciale frigꝰ hyemis trā

feruntis: aurea tibi tpa z serena succedūt: vt oibus q xpi amore affli gūtur: prebeas tpalē leticiā: p quā sine dubio cōseq̄ris eternam. Uale in dño: ora p me. Hanc epistolā legēs anastasia: fortiores fi dei vires accepit: tū de patiētie v̄tute gl'iari: q̄ntū p̄us de opp̄ssione

Hec beata (infidelissimi viri se causabat affligi. Lec. v. anastasia cū ita custodia strigeref: vt vix ei aq̄ daref estimās se in ipsa tribulatiōe deficere: scripsit ep'laz beato martyri. Cōfessori xpi grisogono: anastasia. Finis venit corporis mei: memento mei: vt egrediētē aiam meā: ipse suscipiat p cuius amore ista sustineo: q̄x. hac vetula recognoueris. Ad hec scūs grisogon⁹: talia remisit scri pta. Grisogon⁹ anastasie. Semp ē: vt lucē tenebre antecedat. Sicut eni post infirmitatē sal⁹ reuertit: z vita post morte p̄mittit. Uno fi ne cōcludūtur z aduersa hui⁹ mūdi z p̄spa: ne vl' tristib⁹ desp̄atio: vl' letī ōo dñet. Unū mare ē: i quo nauicule corpis nri velificāt: z sub vno corpis gubernatore aie nre nautico fūgūt officio. Quorūdā igi tur naues fortissimis carinaz nexib⁹ solidate: tenebrosi equoris oci tatos fluctus pretereūt. Quorumdam vero fragili iunctura lignoz etiam in tranquillo vicinū morti cōficiūt cursū. Prope est eniz vt pereant: qui non cogitant qualiter ad salutis portum pertingant. Tu autē o christi famula: irreprehensibilis crucis tropheū tota mē te constringe: z te ipsam ad opus dei p̄para in quo si suis desiderijs dum parueris: cū martyrij palma: ad xpm attinges. Lectio. vi.

Hec dioclecianus aquileijs ptib⁹ positus: interficiēs xpianos iussit adduci beatū grisogonū: cui cū diceret accipe p̄fecture di gnitatē: sume etiam cōsulatū generis tui: tū vt adores deos: beat⁹ grisogonus respōdit. Unū deū mēte adoro: corde colo: sinceris acti bus veneror: istoz aūt deoz vroz simulacra: q2 omnino demonuz thecas noui esse: execro atq3 abijcio. Tūc iussu diocleciani ductus est ad aquas gradatas: z ibidē decollatus z corpus eius i mare p̄ie ctu: post modicū in possessione q̄ dicit saltus inuētū. Qd scūs zoy lus senex z p̄sbyter collegit: z i locello subterraneo i cubiculo suo posuit. Cui etiā caput ei⁹ reuelatū est ita recēs q̄si eadē hora fuisset abscissū. Qd corpi ei⁹ cōpaginauit. Passus est aūt beatus griso gonus octauo kl's decēbris: q̄nto kl's eiusdē mēsis cōdit⁹. Sctūs ve ro zoyl⁹ tricesimo die passionis ei⁹. Appente scō sibi grisogono: p rexit ad dñz. Cui est laus z potestas in scl'a sclorū amen.

In nle scē catherine vir. z mar. Le. i

De sancta catherina.

Cum sctoꝝ fortia gesta: ad memoriaz posteroꝝ trāscri
bimꝰ: qd aliud agimꝰ: nisi vt ita dicā quōdaz incētiuū
bellicū ꝓmouemꝰ. Per qđ rebelles aīmos auditoꝝ
ad bella dn̄ica accēdamꝰ: vt cū laboꝝ exercitijs coro-
nas exquisitas audierit: iam certi đ spe retributiōis ardētiores fiāt
ad tollerādas passiōes. Hoc sane ꝑpēdentes q: nō leue aut inane cō
stat eē pmiūz ꝓ quo sancti dei corpora sua duris tormētoꝝ supplici
is tradiderūt: hoc mihi causa extitit: q̄ gl'iose virginis caterine me-
morabilē certaminis agonē ꝓposui enarrandū: vt cū infirmioris se
xus ꝯstantiaz: ꝛ imbecille etatis virtutē attēdimus. Hoc nobis ad
ignominiaz ꝛ ob ꝓbriū iure qs esse dicat: qđ puellas teneras ꝑ ignē
ꝛ ferrū ad patriā celestē tēdere videmꝰ: et nos barbati homines nec
pace seq xp̄m curamꝰ. Et forte aliqs dicet. Fides catholica ꝑ totū
orbē ē disseminata: xp̄i nomē gētes vbiqꝫ fatent̄ et q: xp̄ianitas in-
suis ꝓncipibꝰ: iamqꝫ gl'iosa iam fidelis ē: iam ꝑsecutionis ꝓcella de
tumuit: iaz vicula ꝛ verbera: carceres et eculei: ꝛ cetera suppliciorū
genera ꝓcul cessisse manifestū ē. Et ideo xp̄icolis nō ꝑtest iure im-
putari: si his nr̄is tēporibꝰ penaꝝ generibꝰ nō probant̄: q: ꝑsecutio
nis occasio sedata pace qdē qeuit. Huic qsquis est ille: tale damus
responsum. Uirgo hec vniformi ꝑsecutionis genere impugnabatur:
cui a frōte externꝰ hostis a tergo īcūbebat domesticꝰ ꝛ occl'rꝰ. Alia
eni intelligēda ꝑsecutio: q̄ imanior ꝛ magis noxia ē: quā nō materia-
lis rorqt feueritas: sꝫ vicioꝝ gignit aduersitas. Porro hec gen̄rosa
virago gemina oppugnātiū acie circūseptar furētē ꝑsequētiū rabiē
cōstant̄ euicit: ꝛ ꝯglobatas vicioꝝ acies virilit̄ debellauit. Uñ gemi
no gl'iosa triūpho virilit̄ vt ſꝑo ad formandas mētes ꝓpōit: q̄ puel
lari corpe sic sexū vicit ꝛ seculū: vt noxia carnis oblectamēta vita-
ret: ꝛ victoriosa passiōe tormētoꝝ genera superaret. De hac igit̄ ꝓ
edificatiōe loci nr̄i: tale sumamꝰ exordiū. Tradūt annales historie:
qđ ꝯstantinꝰ q gubernacula īperij a patre suscepit ꝯstantio q vno ꝛ
trigīta annis moderator egregiꝰ tenuit īperiū: pacē ecclesijs post de
cē annos: q̄ a ꝑsecutoribꝰ vexabant̄ indulsit. Hic ꝯstantinꝰ cū rem
publicaz strēnue in gallis ꝓcuraret: ꝑtorē milites rome maxētium
herculis filiū: q priuatꝰ in lucania morabat̄: augustū nūcupauerūt.
Ipse vero reꝑētina rabie incitatꝰ ecclesiam xp̄i zelo idolatrie perseq
institutit: ꝛ ad ꝓphana sacrificia xp̄ianos aut p̄mijs aut tormētis in
curuare. Igitur residēte eo in ciuitate alexādrinoꝝ foralia misit edi
cta per vicinas prouīcias: iubēs christianos dijs suis imolare aut

penalibus cruciatibus interire. Extat huiusmodi edictũ ab eo per
regionẽ circũquaqꝫ et nationes emissum. Maxentiꝰ iperator his
qui auditibꝰ acquiescẽt salutẽ. Iubet nr̃a imperialis maiestas om-
nes nr̃i orbis incolas diuites et pauperes adusqꝫ cõuenire: et nostre
institutionis sentẽtiam audire. Siquis iussioni nr̃e cõtraire presũp-
pserit: sciat se capitali sentẽtie puniẽdũ. Auditis itaqꝫ tyrãnice ius-
sionis mandatis: fit cõuentꝰ vniuersalis ad p̃toriũ regis. Postera
autem die sedens pro tribunali iubet omnes itroduci et preconis vo-
ce acclamare: vt ad tẽpla deorum suorum omnes pariter conuenirẽt
et qua hora sacerdotes aris thura imponerẽt: et imperator solenne
sacrificium dijs offerret: mox omnes incuruati ante simulacra deo-
rum iuxta possibilitatẽ suam diuites quidẽ vaccas: tauros et oues:
pauperes vero volucres viuas offerrẽt. Porro imperator vt erat
regio succinctus ornatu: et militari habitu stipatus: preueniẽs ob-
tulit sacrificiũ tauros centum quadragita. Hinc reges et principes
hinc magistri militũ: hinc prefecti et tribuni: hic dignitate illustres
persone: pro vt gratiores tyranno apparere nitebant̃: formosa dijs
animalia immolant. Quibus vero ad solennez pompam sacrificio-
rum armẽta non suppetebant: auditur per vniuersam ciuitatez vox
diuersa animaliũ: perfundit̃ tellus effuso sanguine bidentium: fit
sonus confusis plausibꝰ et choris alternãtibꝰ: intantũ vt tremula
tellꝰ aut exultare: aut sane tantis indignari motibꝰ videret̃. Lec. ij.

Hac in vrbe alexandrinorum erat quedam puella annoꝝ duo-
rum de viginti speciosa valde: sed quod pluris est religiosa fi-
de: que regis quondam vnica filia patre iam defuncto destituta: no-
mine caterina. Hec parẽtum orbata solatio: tenera licet etate: fami-
liam que successione hereditaria sibi inheserat: puigili cura guber-
nabat: non quia in seruorum aut ancillarum turba: quod inter pri-
ma mortales putant delectabat̃: sꝫ qꝛ nõ sine crimĩe eẽ putabat: si
paternũ cẽsũ auide retinẽs fame ⁊ inedia qdẽ quẽlibet eoꝝ perire
pateret̃. Quippe nihil sibi cõmune cum mundo decreuerat. Hanc
pat̃ ab annis puerilibꝰ: studijs liberalibꝰ ibuẽdã tradiderat. Quí-
bꝰ decenter ornata. Lũc tp̃is nulla sophistice artis argutia poterat
supplantari. Hec custos v̀gintatis sue taliter in palatio patris resi-
debat. Sed ex tẽplo idoloꝝ hic sonꝰ animaliũ: ⁊ tibiciniũ ⁊ multimo-
dũ genꝰ organoꝝ in auribꝰ ip̃iꝰ insonuit: stupẽs qd hoc sit celeriter
iubet ingri. Que cũ ex nũcio audisset qd eẽt: assumptis secũ aliqbꝰ
de familia: ad tẽplũ vsqꝫ ꝓperauit. Ibi q̃ruloso gemitu deplorãtes

quosdā īspexit: q xpīanos se eē fatebant: sȝ metu mortꝭ ad ꝓphana
sacrificia īpellebant. Hic vehemēti dolore cordis sauciata: retento
intra se paululū silētio tacita q̄dē: sȝ ab alto fudit orōnē. Hic pect⁹
ꝛ linguā xpī muniēs signaclo: audacter ad cōspectū īperatoris ꝓru
pit: vbi circa interfectorū stragē aīaliū: ꝛ aras immūdi cruoris sor
de ꝯtactas: supra oēs: flagitiosus idolatra emminebat. Introgres
sa ergo beata v̄go: sic ait tyranno. Salutationem tibi imparator pro
ferre nos ꝛ ordinis dignitas: ꝛ rōnis via ꝑmonebat: si hec q̄ cultui
demonū exhibes quāq̄ȝ in nullo ꝓficiant: sȝ oīno noxia sint atq̄ȝ dā
nosa. Si hec inq̄ȝ creatori tuo impēderes: ꝛ solā illi⁹ maiestatē ado
randā ītelligeres: per quā reges regnant: ꝑ quā elemēta sūpserūt
initiū atq̄ȝ subsistūt: q nō innoxiorū animaliū cede: sed fide ꝛ saluta
riū obseruantia mandatorum delectat. Hūc temeritas humana in
nullo ꝑniciosius offendit: quam q̄d rationalis creatura rebus īsē
sibilibus cultū diuinitatis exhibeat: ꝛ honorē inuisibilis maiestatis
ad visibiles transferat creaturas. Dij ergo nō sūt plures: sȝ vn⁹ nas
centiū ꝛ viuētiū formator est de⁹ q fecit oīa atq̄ȝ creauit: ꝛ omnia im

Cum hec puella (perio suo cohercet atq̄ȝ disponit. Lec. iij
loqueret: impator iam dudū visu in virginē defixo vultus ipsi
us claritatē: ꝛ v̄borum cōstantiam tacitus considerabat. Dehinc
blando eā cepit: ꝑmū sermone affari. Nomē tuū inq̄ēs puella: aut
genus: ꝛ quos in studijs liberalib⁹ habuisti magistros: penitus ig
noro sȝ speciosa facies ꝛ decora: te alto sanguine ortam ꝓtestat ꝛ lo
quēdi ꝑitia ī laudē refūdit magr̄orū: nisi ī h̄ vno oberrasses: q̄d dijs
oīpotētib⁹ derogādo: ꝯtumeliosa ꝑsistis. Rn̄dit āt puella ꝛ dixit ty
rāno. Si nomē q̄ris: catherina vocor costi quōdā regis filia. Libera
liū artiū doctores nō ignobiles: q̄ntū ad inanē mūdi gl̄iam habui.
De q̄bus q̄r nihil mihi q̄d eēt cōducibile ad beatā vitā cōtulerūt:
tota hic eorū silescit memoria: postq̄ȝ enī mihi sanctior lux emicuit
mox tenebrosā ȝ erratice doctrīe noctē deserui. Audiui enī beatam
vocē euangelij dn̄i mei iesu xpī: cui me spōsā ȝ ꝛ ancillā federe stabi
li deuoui: cuius mīa īspiratus multo añ tp̄e: ex voce illius ꝓphe ex
clamauit dicēs. Perdam ꝓpheticā sapiētiā ȝ: ꝛ prudētiā prudētiū
reprobabo: audieram ꝛ illō ꝓpheticū. Deus aūt nr̄ in celo oīa que
cunq̄ȝ voluit fecit. Simulacra gentium: argentū ꝛ aurum: opera ma
nuum hominum: ꝛ illud oēs dij gentium: demonia sunt. Alioquin
tu qui manu hominū formatos oīpotētes deos asseris: quos corpe
prostrato ꝛ vultu humili adoras: ex quo me de cultura eorū suades

certe potẽtie sue expimẽtũ ostẽdere debes. Dũ enim sculptura arti
ficijs expolita in ligno ⁊ lapide ⁊ velut sensu vigẽtia mẽbra insculpũt᷑: restat vt oĩa loquãt᷑: oculi videãt: aures audiãt: manꝰ palpẽt: ⁊ ceteꝝ officiũ naturale qđ simulant pagãt. Sin autẽ vana plane religio: immo isana ẽ talibꝰ dijs potẽtie honorẽ ascribi: q nec cultoribꝰ suis beneficia vlla pstare: nec offẽsis se vĩdicare possũt: certe qꝛ nec se eẽ sciunt. O igitur deos venerabiles: qbus nec honor ĩpẽsus beniuolẽtiã: nec cõtẽptus parit offensionẽ. O infelices taliũ numinũ cultores: qbꝰ aduocatis in necessitate non assunt: nõ succurrunt in tribulatione: in periculis nõ defendũt. Lec. iiij.

Stupẽs aũt ĩperator inuictis puelle: ait. Quantũ ex verbis tuis auerti fas est: si nr̃oꝝ philosophoꝝ gymnasijs a pũis ãnis erudiẽda psedisses: nullo inferior ĩ doctrina patuisses: ⁊ deoꝝ nr̃oꝝ numĩs diuinitatis honore vacua neq̃ quã astrueres: Nũc ḡ dũ icepta sacra paginꝰ: te iteri nos expectare oportet: q̃ nobiscũ itura es ad palatiũ: ⁊ regijs honorãda muneribꝰ: si nr̃is acqescas iussionibꝰ. Hec dicẽs accito clãculũ nũcio misit litteras anulo regio signatas: p infra iacẽtes puĩcias ad omnes rhetores ⁊ grãmaticos: vt hi oẽs ad p̃torũ alexandrinũ sine recusatiõe decurrãt: ⁊ eo studiosiꝰ quo illos altis ĩperator muneribꝰ vł honoribꝰ donãdos pmittit: tantum si hanc ocionatricẽ temerariã suis asstiõibꝰ supatam reddiderit. Et huic ĩperatori optatũ reportauerit triũphũ: q̃ tenꝰ blasphemias q̃s dijs magnis irrogat: ĩ suũ caput refusas agnoscat: qꝛ rationis ordo exigit: vt primũ arte oratoria q̃ se iactanter attollit reuicat᷑. Postmodũ vero si dijs ĩmolare detractat: penali cruciatu intereat. Regis interea nũciꝰ pagratis puĩcie finibꝰ alexãdriã ꝫ reuertit᷑. Ducẽs secũ quinquagita viros: q se in oĩ doctrina egyptioꝝ: et artium liberaliũ in oĩ sapiẽtia mũdi vltra omnes mortales excellere asserebant. Hos introductos ĩperator sciscitari cepit de doctrina ⁊ sapiẽtia eoꝝ. Illi ɔtra multa referunt. Sed tu inqũt imperator nobis habes aperire: q̃ de causa e nostris sedibꝰ vocatos: huc vẽire voluisti: si magnũ aliqđ aut diuinũ ẽ: qđ p nos queras exponi. Ille respondit. Est penes nos iuuẽis q̃dã etate puella: sed ṽboꝝ affluẽtia ⁊ sensu icõparabilis: vt nobis videtur astuta q̃ etiã victos nos reddidit ⁊ eligues: sed qđ male altiꝰ viit ĩmortaliũ deoꝝ nostrorũ culturam inanẽ non solum asserit: ſꝫ etiam simulacra vana demonũ affirmat. Poterã hanc vi regia ad sacrificãdũ ĩpellere: aut pẽalibꝰ tormẽtis extiguere: ſꝫ pluris nobis eẽ videt᷑: si fieri põt: vr̃is eam argumẽtis

cōclusam cōfutare. Et ad viaꝫ veritatꝭ īflectere. Quibus si obstina
tionibꝰ restiterit: ego eā exq̄sitis tormētis faciam interire. Uos aūt
si hanc supare p̄ualueritis altis muneribꝰ donatos ad ꝓꝑa remittā
Aut si potiꝰ eligatis cōsilijs meis vos p̄cipuos ītereē cōcedaꝫ. Ad
hec verba īperatoris vnꝰ eorū vehemēter indignatꝰ: stomachanti
voce respōdit. O magnū īpatoris cōsiliū: q̄ ob ꝯgenerē vniꝰ puelle
cōflictū: sapiētes mūdi ꝺ remotis ꝑtibꝰ iussit īuitari: cui satis fuisse
poterat vnū ex cliētulis nr̄is aduersus eaꝫ ꝑductū disputare: ne dū
tot sapiētes vniꝰ causa puelle vexari cōpelleret. Sꝫ q̄ntulacūqꝫ ē ꝓ
uocata in p̄sentiaꝫ nr̄aꝫ: licet puella. Ut cognoscat se nō vidisse aut
audisse sapiētē p̄ter hodie. Seruabatᷣ interea v̄go scā sub custodia:
sola cōtra qnq̄gintapugnatura: cui nūciꝰ de cōsilio regis nūciauit
cōflictū in crastinū cōstitutū. Nihil tn̄ ex his xp̄i famula turbatᷣ: sꝫ
impterrita militie sue agonē suū dn̄o cōmēdabat: dicēs. O sapiētia
ꝛ dei v̄tus altissimi iesu bone q̄ tuos milites ne īter p̄ssuras mundi
formidare debuissēt: nec minis aduersantiū turbarētur pia eos cō-
solatiōe p̄munire dignatꝰ es: dicēs. Dū steteritis añ reges ꝛ p̄sides
nolite p̄cogitare q̄liter aut q̄d loq̄mini: ego eni dabo vobis os ꝛ sa-
piētiam: cui nō poterūt resistere: vel cōtradicere oēs aduersarij vr̄i.
Adesto mihi famule tue ꝛ da sermonē rectū ꝛ bene sonantē i os meū
vt hi q̄ ad derogandū noī tuo cōuenerūt: nō p̄ualeant aduersū me.
Sed verbi tui v̄tute cōsternati: hebetatis sensibꝰ obmutescant: aut
cōuersi noī tuo dēt honorē ꝛ gl̄iā. Nō dū beata v̄go verba ꝯpleue
rat: ꝛ ecce angelꝰ dn̄i appuit ei: dicēs. Ne paueas grata puella deo
sed ꝯstāter age: q̄ꝛ tecū est dn̄s: ꝓ cuius nomine certamē inisti. Ipe
affluētꝰ: verbi īpetū fūdet in ore tuo. Cui nō tm̄ nō preualebūt ad-
uersarij tui: sed nouo stuporis genere cōfusi cōuertentᷣ ad xp̄m. Et
hi cū palma martyrij intra vite ianuam recepti: multos ad fidē suo
roborabunt exēplo. Tu autē breui tp̄e cursum certaminis tui cōsu-
mabis: ꝛ sic immortali sponso perenniter adherebis. Ego sū micha
el archangelꝰ testamēti dei missus a deo. Hec tibi euāgelizare. His
dictis cōtinuo discessit ab ea: ad hāc vocē xp̄i virgo in agonia robo
rata expectabat horā: ad quā mox inuitaretᷣ ad laborē certaminis.
Sedēs itaqꝫ ꝓ tribunali impator memoratos oratores adesse iubet
puellā tādē adduci ad pretoriū iubēs. Illa triūphale crucis signū
sibi iprimēs ipterrita vadit ad palaciū. Fit ex ciuitate oīuꝫ concur
(sus ad audiēdas cōtrouersias disputantiū.

Lec. v.

Stāt aduersarij oratores pōposo eloquētie fastu tumētes: stat ꝛ puel

la cōsidēs in dn̄o: stomachaf tyrānus: qđ diem ingrato cōsumit silē tio. Cui puella. Tu inquit impator hāc eque iudicio pugnam preordinasti cōtra vnā puellā quinquagita oratores: opponens. Quos etiā regijs munerib⁹ in pmiū victorie donādos pmittis: me autem dōatiuū nullū expectare iubes. Ego vero quodcūq₃ fuerit hui⁹ certaminis pmiū: diu frandari nō timeo. Erit ipe mihi in donū: in cui⁹ pugnatura nomine cāpū istū aggredior xp̄s dn̄s qui est spes ₇ corona certātiū. Vnū a te quero: qđ mihi iure nō potes negare: vt si mihi sors victoriā cōtulerit: deū meū adorare nō differas. Indignat⁹ ad hec tyrānus: non est inqt tuū nobis cōditionē imponere: sed age qđ agis. Nobis instat videre: an de⁹ tu⁹ tibi victoriā āuerit. Hic puella ad oratores cōuersa dixit. Postquā premijs incitati huc ad disputandum conuenistis: et sermones hinc: et cōfluētē turbam ad audiēdū expectare videtis: turpe est professionis vr̄e nomen tacendo coronā amittere. Si quis in vobis ethica eloquētia pedit⁹: aut latina oratione imbut⁹ pferat in mediū qđ in animo cōcepit. Hinc vn⁹ q et natu p̄or et rhetoꝝ peritissim⁹ videbaf: resp̄ōdit. Te potius audire debem⁹: cui⁹ causa laboriosum iter aggredi cōpulsi sumus. Ego vero inqt puella postquā deposito gētilitatis errore: christi sacramētis initiata sū: robustas et succo p̄boꝝ: homeri: et aristotelis plenas distinctiones reprobaui: quāuis his omnib⁹ imbuta ₇ adeo firmata sim: vt nullū in his mihi scdm repererī: tamē q₂ vana sunt omnia et a vera beatitudine aliēa: hec omnia penit⁹ arogās indico me inter vos nihil aliud scire: nisi illū q est vera sciētia: et credētiū beatitudo sempiterna: dn̄m nr̄m iesū xp̄m: q gen⁹ humanū p diabolū a paradysi delitijs doles exclusum: his nouissimis tempoꝛib⁹ esset inuisibilis de⁹: de v̄gine carnē assumpsit: per quam visibilis p̄sentiā suam nobis exhibuit: ex q̄ etiam mirabilibus operū signis et nature passibilis experimētis: nobis q₂ de⁹ et homo verus esset aperuit. Hic est deus me⁹. Hic est philosophia mea. Hic et victoria In hui⁹ nomine: si qua ingruūt: cūcta aduersantia superabo. Cui facile ē in paucis: et in multis saluos facere credētes. Nec dū virgo sancta verba cōpleuerat: cū vn⁹ furiali spiritu in risum excitatus totam domū regiā blasphema voce repleuit dicēs. O ciues romani imperij alta nobilitas: vsq₃ quo stulta hec xp̄ianoꝝ supstitio iniurias dijs nr̄is irrogabit: Et nos sane ab ea sperabam⁹ aliquid insigne audire postquā tanti extimata est p qua romane vrbis patrici⁹ sapiētes mūdi sibi huc accersiri voluit. Ecce p̄ncipiū oratiōis

sue fecit de quodã iesu: quẽ xp̄ianoꝝ fabule deũ suũ esse testãť: qui
quõdã a discipulo suo tradit⁹: ꝛ morti adiudicat⁹: nec in ipso mortis
periculo sibi adesse potuit. Hũc discipl'i sui fraude nocturna subla
tũ: mẽtiti sunt post triduanã sepulturã triũphata morte surrexisse: ꝛ
ad tumulũ figmẽtoꝝ suorũ in celũ ascẽdisse testificati sunt. Ad hec
beata virgo respõdit. Ego p̄ncipiũ oratiõis mee iure ab ipo incepi:
q est omniũ rerũ p̄ncipiũ: fons ꝛ origo bonoꝝ. Per quẽ deus pater
hanc inexplicabilẽ mũdi formã cũ nõ esset cõdidit: et vt multa pau
cis includã: ipe est ex quo oĩa in q̃ oĩa visibilia constãt. Cui ille ait.
Si de⁹ inqt vt asseris: aut dei fili⁹ erat: mori quõ potuit? Cui xp̄i vir
go rñdit. Vere vt video ꝯtrouersie hec subtilitas ꝛ vt i eo qđ crede
re nõ vultis recepta vna p̱te: qđ integrũ ẽ subruatis: videlicet vt cũ
de⁹ sit: hõ eẽ nõ possit: tãquã oĩpotẽti deo hoc impossibile eẽ ꝯstet.
At q potẽt oĩa de nihilo creauit: idẽ de⁹ substãtiuã hoĩs formã in
duere nõ posset p̱ quã inuisibilis videlicet ꝛ ĩpassibilis mori potuis
set hui⁹ nimirũ singularis ẽ admirãda deitatis potẽtia: q nõ magi
cis carminib⁹: sed sola potẽtia diuina mortuoꝝ reuocat ad corpora
spirit⁹: cui⁹ potẽte v̄tute claudis gressus reddiť: leprosi mũdãť. Nã
xp̄s de⁹ ẽ q mortẽ nr̄am in sua carne suscepit: ꝛ idẽ xp̄s hõ ẽ: q mortẽ
sua diuinitate d̄struxit: mors itaq3 xp̄i: nõ xp̄i ẽ: s3 in se xp̄s mortẽ occi
dit. Igiť si fidei nr̄e credulitati derogatis: diis v̄ris saltẽ credite:
aut si vlteri⁹ pudor nõ ẽ negẽt certe hoĩes qđ demones cõfiteť: nec
in hoc me p̄iudicare habes: quod imundoꝝ spũum: quos ꝓ diis co
litis aut vestrorũ testimoniis auctorũ vtimur: ꝓ approbatiõe fidei
xp̄iane. Poterã q̇dẽ tibi ex scriptura sacra: q̃ spiritu diuinitatis est
cõdita: poterã inquã tibi itemerata testimonioꝝ milia proferre: sed
est singularis ꝛ speciosa victoria aduersariũ telis suis velut ꝓpriis
laqueis irretire: ꝛ auctorũ suorũ testimoniis cõfutare: qꝛ quorũ fidẽ
nõ asp̱naris eorũ testimonia nõ respues: his auditis: rhetor respõdit
Si p̄dicta miracula vt nũc credi iubes: manẽs in homine de⁹ p̄stitit
nũqd suscipere ꝛ pati crucẽ debuit? Aut q̃ de causa alios exuẽs ipe
etiã morte nõ caruit? Ad hec beata v̄go respõdit: ꝛ in hoc etiã exti
matio tua falliť: q in crucis affixione ĩpassibilẽ deũ dolorẽ ꝛ mortis
sustinuisse ãgustias arbitraris. Nõ natura celestis crucis sensit in
iuriã: s3 assumpte in deũ infirmitas carnis: hõ ĝ nõ diuinitas crucifi
xus ẽ: s3 qui peccauerat p̱ lignũ fixus est in ligno. Potẽs eqdẽ es
set de⁹ p̱ ãgelũ quẽuis aut p̱ aliquã celestẽ virtutẽ prostrato dia bo
lo hominẽ eripere si voluisset: sed oĩa cũ ratione agẽs: sic modũ vi-

etorie statuit vt q hominē subiugauerat: p hoīez vinceret. Hec z alia multa dū beatissima virgo dissereret: stupefactus rhetor z cūcti ora tores qd cōtradicerent nesciebāt: sed turbati atqz cōfusi manifesta dei virtute inuicē se obmutuerūt. Quib⁹ indignat⁹ imperator: cū furo re nimio sic ait. Quid vos ignaui z degeneres hebetatis sensib⁹ sic obmutescitis? Sic ne vos debilitatis virib⁹ virtus feminea perdo mauit? Hic vn⁹ quē sibi magistrū et ducē preesse ceteri fatebantur tyranno ita respōdit. Hoc vnum tibi dico imperator: vt orientalium turba oratorū: testis nobis ē cōstantissima: nullus se nobis āte hāc in verbis z mūdi sapientia pferre psumpsit: si aūt iactantius confer re presumpsit: continuo victus et cōfusus recessit. De puella vero ista longe alia ratio est: in q̄ vt vera loquar nobis: non animalis hō loqtur: sz diuin⁹ quidā spirit⁹ qui sane aut mortalē sonans nos in stuporem z admirationē adeo conuertit: vt ad iniuriā ipsi⁹ christi de quo loquitur aliquid dicere: aut penit⁹ nesciam⁹: aut omnino formi demus. Unde cōstanter fatemur: quia nisi aliaz sectam probabilio ribus experimentis ventilatam: de his quos coluimus hucusqz ostenderis: ecce omnes conuertimur ad christum: quia ipsum deum verum: et dei filium confitemur: per quem tanta mortalibus prestā tur beneficia que per virginem istam audiuimus. Lec. vi.

Audiens hec tyrānus precipitibus furijs agitat⁹ accenso in me dio ciuitatis copioso igne: iussit omnes ligatis manibus et pedi bus: penalibus incendijs cruciari. Qui dum traherentur ad ignem vnus eoz ceteros hortabat: dicēs. Postquā dn̄s nr̄os lōgos mise rat⁹ errores ad hanc suaz gratiaz reuocare dignat⁹ ē: vt in fine secu li nominis ei⁹ cognitione nō fraudemur: cur nō properamus ante vi te exitū ipsi⁹ signaculo z sacro fontis vtero innouari? Cū hec dice ret: rogabāt vnanimiter preciosam xp̄i sanguinē: vt lauacro saluti fero pfunderent. Quibus electa dei ait ne paueatis fortissimi mili tes christi: qz erit salutiferum baptismū sanguinis vr̄i pfusio: quā ignis iste cruciatorius inferet. His dictis assunt ministri: et ex iussu imperatoris ligatis māib⁹ z pedib⁹: scōs dei martyres medijs flāmis ingerunt. Et sic inter estuantis flāmas incendij: dn̄m cōfitentes: felici martyrio corōati: ad xp̄m migrauerūt: xxiij. die mēsis nouem bris: i qb⁹ illō op aruit i sāguie miraculū: vt idumēta aut capilli ca pitū eoz nullā ab igne lesionē sustinerēt. Vult⁹ aūt illoz rosei colo r is decore emicabāt: ita vt dormiētes poti⁹ q̄z extinctos putares: vn̄ multi ouersi ad deū crediderunt. Hoz corpa xp̄iāi noctu rapientes

sepelierunt. His gestis: tyrannus videns sanctã virginẽ imutabiliter fidei tenere cõstantiã: nec minis nec terroribus turbari: arte quadam tentauit animũ illius emollire: vt ad prophanas promissis fractã valeat inclinare. Dixit itaqz illi. O virgo generosa o digna imperiali purpura facies: consule iuuentuti tue et sacrifica diis: et eris secunda post reginam in palacio meo: et ad nutũ tuũ cũcta regni negocia spectabũt. Hic xpi vgo in risuz paulo excitata tyranno ait. Desine imperator: desine talia iã suadere q̃ sunt etiã scelus cogitare: xps me sibi spõsaz adoptauit: z ego me spõsaz indissociabili federe xpi: coadoptaui. Ille gl'ia mea: ille generositas mea: ille amor meus: ille dulcedo et dilectio mea. Huic semel dicatã nõ rerũ blãdimẽta: nõ exqsita tormẽta me ab eius cõfessiõe: vnquã poterũt separe. Tũc maxẽtius ira et furore inebriatus: a ministris iussit eã cõprehẽdi: z spoliatã scorpiõibus cedi. Dehic obscuro carceris ergastulo trudi. Clauditur igitur vgo demũ i carcere tenebroso: fame et siti bis senis diebus cruciãda sub p̃finito edicto: nec celi lumẽ videat: nec aliud quã tenebras horribiles inspiciat. Sz nec in his xps spõsã suã deseruit. Adsunt eni ãgeli de celo a deo missi confortãtes eã. Et inestimabili claritatis fulgore locũ irradiãtes: adeo vt custodes q foris excubias obseruabãt p̃stupore in timorẽ mẽtis cõuerterẽt. Accidit vt maxẽtius p causis instãtibus extrema regiõis adiret cõfinia. Pernoctuit iterea regine crudelissima viri sui snĩa de btã caterina: q̃liter ea sapiẽtes seculi tractasset: et quõ diris cesã scorpiõibus sub arcta custodia carceris iussisset custodiri et includi: vt p duodenos dies iuxta crudelis regis: puella innocens sententiam nullo ibi alimento frueretur. Audiens igitur regina ferale coniugis edictum: licet gentili errore detenta anxia est: videre faciez virginis: et ei colloqui sed ne id comperiat vir eius: vehementer formidat. Talia meditando regina domi solitaria deabulabat. Fit illi optato euẽtu obuiam princeps militie quidã nomine porfirius: vir strẽnuus fide promptus: amici secretũ intra claustra silentij cõstãtissime seruãs: hũc ad se vocãs iperatrix augusta: apit ei volũtatẽ suã: simulqz postulat: vt amotis aut placatis custodibus carceris: visu z colloquio vginis potiret. Nã vt tibi inqt porfiri: q̃ me sollicitat apiã: m'lta hac nocte per visum passa sum: videbã sane hãc de q̃ loqmur puellã: intra secreta mei domicilij sedentẽ inestimabili claritate circũfultã et viros dealbatos circumsedentes: quorũ vultus inspicere haud poterã. Illa aũt me intuẽs iubet ppius accedere: et de vnius hoz q astabant manu coronã aureã accipiẽs

capiti meo īponebat: dicēs mihi h̄ v̄ba. Ecce tibi o impatrix corona de celo mittit̄ a dn̄o meo iesu xp̄o. Qua ex visione suspēsa nec sōnū cape nec hore vni⁹ momēto q̄escere possuȝ: ita me ad vidēdā virginē affect⁹ erga eā dilectiōis exagitat. Cui porphiri⁹ respōdit. Cuū est dn̄a impare qđ vis: mihi p̄ficere qđ iubeas aīo cōstat. Sȝ qd restat nisi vt custodes carceris ad cōsiliū n̄r̄ȝ mercede īflectam⁹: ꝛ īpi celare hoc ipsū studeāt. Nec mora porphiri⁹ ꝓcedit ad carcerē: ꝛ cū cēsu custodes emoluit. Igit̄ de p̄ma noctis vigilia: regina ꝛ porphiri⁹ ꝓcedūt ad carcerē. Et itroeūtes iestimabili claritate vndiqȝ virginē coruscare viderūt. Cuius fulgore p̄territi corruūt ī terrā. Mox inestimabilis odor suauitatis eoꝝ narib⁹ infusus: ad spē meliorē eos ꝯfortauit.

I ℞. i. t. d. d. i. d. s. Pa rabolā hanc. Scđȝ matheū. Simile ē regnū celoꝝ thesauro abscōdito in agro quē q̄ inuenit hō abscōdit: ꝛ p̄ gaudio ill⁹ vadit ꝛ vēdit oīa q̄ habet ꝛ emit agrū illū.

Ex legenda eiusdem. Lectio. vii.

Surgite inq̄t v̄go egregia ne paueatis: q2 xp̄s vos vocat ad palmā. Surgētes āt cōtēplati sūt puellā sedētē: ꝛ āgelos dei plagas carnis ꝛ cissuras aromatoꝝ vnguēto circūfouētes: q̄bus caro ꝛ cutis sup̄ficies ī admirabilē decorē vertebant̄. Viderūt ꝛ seniores circūsedētes quoꝝ vult⁹ medicinalibus lucis cādore emicabāt. Hoꝝ q̄ stabāt: ab vno xp̄i v̄go coronā accepit velut aureo colore rutilantē: ꝛ regine caput īposuit. Dixitqȝ circūsedētib⁹ senioribus. Hec est illa dn̄i mei de q̄ postulauerā regina: quā militie ꝛ corone v̄r̄e cōsortē a deo mihi depoposcerā. Sȝ ꝛ hūc q̄ astat militie: in n̄r̄e sortis numerū ascribi volum⁹. Ad h̄ illi inq̄unt. O sp̄ciosa xp̄i v̄go catherina sup̄ his p̄ces tuas ille suscepit: p̄ cuius amore ꝓcellā: flagella: ꝛ carceris horrorē tollerāda tibi eē cōstat: p̄ quibuscūqȝ illi⁹ maiestatē interpellaueris: impetratū reportabis. Hos interi q̄ visitationib⁹ grā tibi assistūt: scito int̄ p̄mitias laborū tuoꝝ iā receptos: quo etiā iaȝ triūphali passione celica regna suscipiēt coronatos. His dict̄ btā v̄go reginā ꝯsolari cepit dicēs. Iā regina fortiā aīo esto: q2 post triduū itura es ad deū. Nec ergo momētanea penarū genera formides: q2 nō sūt cōdigne passiones hui⁹ t̄p̄is ad futurā gl'iaȝ: q̄ talib⁹ emercatur penis p̄ xp̄o: ad hec verba beate v̄ginis porphiri⁹ cepit rogādo insistere: q̄ nā esset illa p̄mia q̄ xp̄s: suis militib⁹ p̄ dāmis t̄p̄alib⁹ recōpēsauit. Cui beata v̄go. Audi inq̄t porphiri Et aīaduerte. Mundus iste velut carcer est tenebrosus: cui null⁹ ita nascit̄: vt nō moriatur. Illa superna p̄ria p̄ q̄ fit mūdi contemptus: velut ciuitas est:

sola inq̃ȝ vbi nulla turbat aduersitas: molestia nulla ingerat: sȝ pe-
nis leticie felicitas regnat sẽpiterna. Parua sũt q̃ dico: ad ea q̃ vsu
rerum veritate experieris: si fidelis vsqȝ ĩ finẽ ꝑseueraueris. Iaȝ leti
tũc cũ ciuiũ visione ꝑsenti celestiũ: ⁊ beate v̓ginis cõsolatione: regi-
na simul ⁊ porphiri⁹ recedũt de carcere. Fit questio a militib⁹ quo
in loco porphiri⁹ cũ regina ꝑnoctasset. Quib⁹ ip̃e ait. Quo ego ꝑno
ctassẽ: vos ne q̃sieritis: etenĩ sũmũ bonũ ⁊ vtile vobis erit: si ꝯsilijs
meis acq̃escitis ⁊ gaudere mecũ optatis: ⁊ idola vana q̃ hucusqȝ co
luim⁹ relinq̃re: ⁊ ad deũ verũ: q oĩa creauit credẽtes adorare volue-
ritis. Erãt aũt ducẽti ⁊ eo ãpli⁹ milites: quib⁹ a porphirio talia re-
ferebãtur. Qui mox cõtẽnẽtes idola ad xp̃ȝ cõuersi sũt. Seruabat̃
interea xp̃i v̓go in carcere: iuxta edictũ ĩꝑatoris. Et q̃ bissenis die
bus sine alimẽto esse tyrãnus iusserat: celestis cõsolator nõ defuit:
sed q danielẽ ꝓ ꝓphetã in lacu leonũ reparauit: ip̃e innocẽtẽ puellã
missa de celo colũba cãdida fouere nõ destitit. Expletis vero dieb⁹
apparuit ei dñs iesus xp̃s: cũ m̃ltitudine angelorũ: quẽ exeq̃bat̃ in
numera turba v̓ginũ dicẽs: ꝓ cui⁹ noĩe laboriosum cursum cepisti:
cõstans esto: ⁊ ne paueas: q̃ ego tecũ sũ: nec te desero. Hec dicẽs: in
celũ sese recepit. At vero ĩꝑator expletis causis ꝓ q̃bus ĩerat: ad
alexãdrinã vrbẽ reuertit̃: ⁊ beatã v̓ginẽ sibi iubet ꝑsentari. Educit̃
itaqȝ de carcere v̓go speciosa: tribunali regio presentãda. Que cũ i
eius presentia staret: vultũqȝ illi⁹ tãto dieꝝ spatio attenuatũ ieiunio
estimaret: multo formosiorẽ ⁊ splendidiorem eẽ videret: arbitratur
clãdestino offertorio alimẽta illi subministrata fuisse. Vñ furore cõ
mot⁹ carcerarios iubet excruciari: nisi fateret̃ a quo ⁊ ꝑ quẽ xp̃i vir
go cib⁹ fuisset ĩ carcere sustẽtata. At xp̃i v̓go ne custodes sui causa in
nocẽter cruciarent̃: cogit̃ aꝑire qđ clã eẽ malebat hoib⁹. Ait itaqȝ
tyrãno. Ego plane cibũ nullũ ab hoĩe corꝑalẽ accepi. Sȝ q suos mi
lites ĩ fame ⁊ tribulatione deserere nescit: ip̃e me ãcillã suã ꝑ ãgelũ
suũ celestis cibi alimẽto nutrire dignatus ẽ. Ad hec tyrãn⁹ dolos in
pectore versãs ne a circũsedẽtib⁹ tãq̃ȝ iniqu⁹ ⁊ ĩplacabilis videret̃:
ait puelle. Licet te seruare magis quã ꝑdere maluissẽ: aꝑi tñ nobis
qđ tibi infra datas iducias ꝯsiliũ seq decreuisti. Necesse ẽ enĩ ꝑsẽ
ti deliberatione qđ vis vnũ de duob⁹ eligere: aut dijs scȝ sacrifica-
re: vt viuas aut exq̃sitis tormẽtis corp⁹ tenerũ dilacerari: vt pereas
Cui beata v̓go r̃ndit. Viuere sane opto q̃ moriẽdo ꝓ xp̃o: ĩtermina
bil̃ vite emolumẽtũ lucrari me cõfido. Tũc maxẽti⁹ impator: vt leo
violẽtus dentibus frẽdẽs: beatã v̓ginẽ iussit diris suplicijs excruci

atam morte crudelissima interire. Superueniens aūt ibi qdā noie cursātes vrbis pfectus: et ipse vir belial furētem regē: ad nouaz īcēdit insaniam: ⁊ tormēta tormētis accumulat. O magne inqt imperator non pudet te tanto tpe vni⁹ femine obtrectatione teneri. Le. viij.

Audi imperator ego nō vidi adhuc horribile gen⁹ tormenti quo exerceatur hec: vt acqescat tibi ad imolādū dijs. Jube ergo vt īfra triduū h sint qttuor rote: ⁊ sicut ego dictauero extremi rotaꝝ orbes ⁊ intimi circuli pminētib⁹ clauis ⁊ acutis pfigantur. Radij vero articulares qb⁹ extrīsec⁹ rotarū iūcture regunt: ferris pacutis tēso ordine ⁊ mordaci acumine ībuantur. Has iuxta rotas caterina expoliata volubilē īpetū sedēs intueatur: vt sic voluentis machine stridor terrorē incutiat ⁊ incuruetur ad deoꝝ sacrā culturā: ⁊ viuat. Sin aūt rotali īposita machinamēto ferreis ⁊ mordacibus clauis discerpta: ad terrorē xpianorū īaudito pereat exēplo. Nec mora iubet fieri tyrān⁹ qd psuadet nefādissim⁹ doli architect⁹. Et iā dies tertia illuxerat. Instat tyrān⁹ ad celere rotaꝝ pēale tormētū: ⁊ vgīnē si vlterius restiterit illigari: ⁊ īplicari mediā iubet. Ut impulsu rotaꝝ serre pacute corp⁹ tenerū dilacerarēt: vt ceteri xpiani crudeli mortis exēplo terrerentur. Parēt ministri senietis belue mādatis ⁊ rote ī medio pretorij posite terrorē circūspectantib⁹ īcutiebāt. At xpi vgo nullo penaꝝ appatu: terrebatur. Rotarū penalis machina hac arte expolita erat: vt due vno ordine voluerētur: one āt ɔtrario ipetu agerētur: vt ille deorsū lacerādo ɔtraherēt: ille repugnantes sursū deuorādo īpigerēt. Uirgo īterea erectis ī celū oculis: tacite orōnis vba ad dnz fūdebat: dicēs. De⁹ oīpotēs q te ī piculis ⁊ ī necessitate īuocātib⁹ pia opitulatione subuenire nō desinis: exaudi me ī hac necessitate ad te clamātē ⁊ psta: vt h penalis fabrica celestis ictu fulminis attrita dissoluatur: vt manifestā potētiā tuāq circūstāt ītuētes: glorificēt nomē tuū qd ē bndictū ī scl'a. Tu scis dne q2 nō timore passionis h obsecro: qsitiēti corde quouis mortis gnē ad te venire: ⁊ te videre dsidero: sz vt hi q p me inte credituri sūt: certiores de tuo adiutorio ⁊ ɔstātiores ī ɔfessiōe tui nois pseuerēt. Nec dū vgo scā finierat vba: ⁊ ecce āgelus dni de celo descēdēs: molē illā vehemēti turbinis ictu īpulsā tāto ipetu ɔcussit: vt ruptis cōpaginib⁹ ptes dimisse sup adstātē populū tāta vi excuterētur: vt qttuor de ipa turba milia gētium vno turbine necarentur. Illa nimiꝝ nō degnata vltio ē: quā de caldeis olī babilōica fornax exegerat. Erat dudū regis desup spectās dicē vltiōis ⁊ signū pdigiale: ⁊ q p⁹ se occl'tabat ppē metū viri sui: nūc arrepto

itinere in ɔspectu seuiẽtis belue se ɔstãter imisit. Quid tu ingẽs mi
serande dũ viuis ɔtra deũ luctaris. Agnosce te vł nũc ĩ psenti: quã
potẽs ẽ de⁹ xpianorũ: ꝛ q̃nta ṽtute te ipsuz p te dãnaturus est: q vno
ictu fulminis tot milia hoĩuz hodie ɔsũpsit. Porro multi gẽtiliũ cõ
uenerãt vidẽtes magnalia dei: conuersi ad xp̃z publica voce clama
bant sic. Uere magn⁹ est xpianorũ de⁹: cui⁹ nos fuos ab hodierna
die vsqȝ ĩ sempiternũ p manere ɔfitemur. Nã dij tui impator idola
vana sũt cũ nec sibi nec suis cultorib⁹ aliquod p̃stare possũt auxiliũ
his auditis tyrãn⁹ collegit se ĩ oĩ furore aduersus eos sȝ vehemẽti
us aduersus reginã ĩ vocẽ huiusmodi erupit. Quid tu ingẽs o regi
na loq̃ris. Nũc te quoqȝ magicis artib⁹ seductã xpianorũ aliquis
subuertit. Juro ergo tibi regina p magnorũ deorũ ip̃sũz q̃d nisi ma
turi⁹ a stulticia resipiscẽs dijs imolaueris caput tuũ a guture recisũ
ꝛ carnes feris: volatilib⁹ dilacerandas hodie reijciam. Jubet igit
crudelissim⁹ tyrãn⁹ ministris cõtẽptibilit reginã apph̃ẽdere matro
nã: ꝛ trãsfixas clauis ferreis mãmillas a suo pectore extorq̃ri. Que
cũ ad locũ martyrij duceret respiciẽs ad beatã catherinã: dixit. O
veneranda xp̃i ṽgo fũde p̃ces ad dñm: p cui⁹ noĩe certaminis hui⁹
luctamẽ apph̃ẽdi vt ĩfra ĩstantẽ passionis hui⁹ articulũ ɔfirmet cor
meũ: ne caro ĩfirma mẽtẽ cogat ĩbecillẽ deficere: ne coronã quaz mi
litibus suis a xp̃o pmissã cõtestaris: ego metu passionis amittã. Ad
quã p̃ciosa ṽgo. Ne timeas igt o venerãda: ꝛ adorãda: ꝛ deo dilecta
regina: sȝ ꝛ viriliť age q ꝛ hodie tibi pro trãsitorio regno: cõmutabiť
eternũ: pro mortali spõso ꝛ imortalẽ acq̃res. Ad hanc vocẽ venera
bilis matrona ĩ agonia robustior effecta: tortoreſ spõte hortať: ne ty
rannica iussa vltra morarẽtur. Tũc ministri extra ciuitatẽ eaz ducẽ
tes: ferreis astilib⁹ regias mãmillas traijciũt: ꝛ sic suspẽsas a regio
crudeliť pectore mãmas euellũt. Dehinc pcussa gladio martyrio
migrauit ad celũ: vicesima tercia die mensis nouembris feria q̃rta.
Porphiri⁹ vero noctu assũptis secũ qb⁹ secretũ suũ palaz eẽ volu
it: corp⁹ regine ꝛ m̃ris cõditũ aromatib⁹ sepeliuit. Mane aũt facto
fit q̃stio de corpe regine: qs illud sustulisset. De quo cũ multos ad
supplicium ptrahi videret: porphiri⁹ cõstanter añ tribunal ĩpatoris
irruit: dicẽs. Quid tu hoĩes ĩnoxios puniri mandasti ĩpator: Uerũ
tñ añq̃ innocẽtes perire cõsentiam: si reos iudicas: q xp̃i martyrẽ
sepeliuerũt: reatũ huiusmodi nõ formido. Nam gl̃iosaz martyrẽ xp̃i
ego xp̃i cõfessor sepulture gremio accumulaui. Hic tyrannus velut
alto vulnere saucius pro plancta rugitũ velut amẽs emisit: quo to

ta regia ptonuit. O .o.me miserū. O oib⁹ me miserādū: vt qd me in hanc criminosā vitā natura mī edidit cui tollit oē qd nři impij pre cipue sūma regit. His dict iussit oēs ɔmilitōes ipsius q lateri ei⁹ adherebāt corā se adduci. Quib⁹ seorsū aduocatis dū porphirij q stionē faceret: oēs vna voce se xpianos eē ptestabāt: nec metu mor tis a fide xpi z porphirij societate nullaten⁹ dilapsuros. Le.ix.

Tunc tyrānus aliquos eoz putās terrore penarū a pposito pos se reuocari: iussit eos exqsitis tormentis cruciari. Quos cū ad locū supplicij porphiri⁹ pertrahi intueret: timēs ne terrore passio nis mētes eoz turbarētur: dixit tyrāno. Quid tibi vis ipator: qd in eoz pricipē z caput dimittis (me iquā dico) z mēbra iferiora pseq ris. Nā nisi me pmū victū reddideris: inanē i his laborē cōsumis Dixit illi tyrānus. Tu caput z pnceps hoiū es: vt asseris. Oportu nū est ergo: vt de te illis pbeas exēplū: videlicet vt pm⁹ ab hac stul ticia resipiscas: z nobiscū gl'iose viuas: aut certe prim⁹ gladio inte reas. Ita locutus iubet hunc cū ceteris cōmilitonibus suis extra ci uitatē trahi z āputatis capitibus corpora inhumata canibus corro dēda emitti. Qd z factū est. Cōsumata ē aūt horū passio mēse noue brio die vicesimaqrta: feria qnta. Postera āt die sedēs p tribunali impijssim⁹ tyrānus nec dū sanguine hoiūz satiat⁹. Beatā caterinā iubet sibi pſētari. Cui sic ait. Quāqz tu hoiūz horū rea sis: quos ar te magica deprauatos mortj dispēdiū subire fecisti: si tū ab erroris pposito aīuz reuocares: z diis oīpotētibus thura offeres: posses no biscū felicit regnare: z pma i regno nřo noiari. Nenos ergo diuti⁹ ptrahas: s; quod vis vnū de duob⁹ elige. Aut scz mature aris liba mina feras: aut hodie a ceruice gladio caput auulsū miserabile pre bebit ītuētib⁹ spectaculū. Cui btā vgo rńdit. Nō ē miserabile spe ctaculū: cui hodie p occasu: ort⁹ succedit gl'iosus: de morte imorta litas: de merore iocunditas: de tristicia gaudia merentur eterna. Te ergo ptrahere tyrāne diut⁹ nō qro: fac quodcūqz aio ɔcepisti para tā me eē videbis ad oīa tormēta sustinēda q̄ mihi inferre poteris: vt regē meū videre z vginalib⁹ choris agnū sequtibus inte eē merear. Sic effatā: maxēti⁹ ipator furiali spū debachat⁹ eā a ɔspectu suo: ab stractā: iubet extra portā ciuitatj decollari: factū ē aūt dū traherent ad supplicia: qdā miserātes vginee forme decorē indigna morte per ire: suadebāt vgini: vt ipatori poti⁹ obedire deberet: quā resistēdo florētē amittere iuuētutē. O inquit forma vginei decoris. O solaris species candoris: q̄ nam tanta mētj obstinatia ē vt a generosi sāgui

nis puella cui diuitie ꝛ honores gratis offerūtur: voluntariū mortis suspēdiū eligat. O vgo digna imperio ꝯsule florētissime iuuētuti tue ꝛ nec negligas pulchritudinis tue vernantē speciē imatura morte perire. Quib⁹ veñabil' vgo rñdit. Depōite o viri plāct⁹ hui⁹ inania lamēta: nec de pulchritudinis mee dispēdio q̄rulosas depdite voces Sz si erga me vos vlla pietas scissature icitat ad mi̾ationē: ꝯgaudete mihi potius: q̄ video ihz me vocātē: q ē amor me⁹: rex ꝛ spōsus me⁹ q est merces copiosa sctōꝝ: dec⁹ ꝛ corona vginum. Vos vero planctū istū quē inaniter in me pditis: in vos ipsos ꝯuertite: ne vos in h gētilitatis errore dies suprema dephēdat. Pro quo eternos fletus subeatis. Hec locuta a pcussore sibi orādi spaciū idulgeri poposcit Qd cū ei spiculator ānueret ipa eleuatis i celū oculis. Orauit dicēs O decus ꝛ sal⁹ credētiū. O spōse ꝛ glīa vginū iesu bone: grās tibi ago: q me itra cōllegiū ancillarū tuaꝝ ꝯnumerare dignat⁹ es. Fac ergo mihi obsecro hanc miaz: vt qcūqz in laudē ꝛ glīaz tuā passiōis mee memoriā egerit siue i exitu aīe sue aut etiā i q̄cūqz tribulatione vel angustia me iuocauerit: celerē ppitiationis tue obtineāt effectū Ecce iā ipleto certaminis mei agone. Dñe iesu xpe ferietis gladiū expecto: tu quē carnifex tollere non potest: pcor suscipe spūz meū: ꝛ per man⁹ scōꝝ angelorum tuoꝝ in eterno qetis sede cū scis virginibus confoueri iubeas. Nec dū orōnē beata vgo cōpleuerat ꝛ ecce vox huiusmodi de sublimi nube emissa ad eā reddit. Veni dilecta mea. Veni spōsa mea: h tibi beatitudinis ianua apitur. Ecce qetis eterne māsio tibi pata aduētū tuū expectat: iā i occursū tuū chor⁹ ille vgine⁹ sanctorū exultantib⁹ animis cū triūphali aduenit corona. Veni ergo ꝛ ne soliciteris de dōis q̄ postulas. Nā ꝛ his q passionē tuā deuotis mentibus celebrauerit preesse optata: ꝛ opem de celis promitto. Facta hac voce: spōsa lacteā ceruicē ptēdēs: spiculatori ait. Ecce ego vocor a dño meo iesu xpo: tu iam ipiger redde expletū qd a tyrāno accepisti mādatū. Mox ille insurgēs decollauit eam. Quo facto due res digne memoria appuerūt. Una q lac p sāguine i testimoniū inocētie de corpe ei⁹ effusū terrā vberi⁹ irrigauit Altera q angeli mox accesserūt: ꝛ asūptū corp⁹ i altū p aera subuehentes in mōtē synay deposuerūt: q mons a loco ꝯsitionis distat viginti ꝛ āpli⁹ diebus itineris. Quo i loco inumera ad laudē dñi fiunt miracula. Inter q̄ ꝛ hoc vnū isigne ꝯstat miraculū: qd de sepulchro ipsius riuulus olei indeficiēter manare videt. Naz ꝛ de iminutis ossibus q̄ de sarcophago cū oleo effluūt: vbicūqz asportant: ꝛ salu

taris olei liquor stillari non desinit: ex quo pucta debiliu3 corpa ceteris medicine opem reportant. Passa est autem beata Caterina mese noue brio. Vicesimagnta die: feria sexta: hora tertia: fuas videlicet die7 hora: q xps, p mudi redeptione, pperauit ad passionem dns nr: Cui est laus7 glia p seculoru secula ame.

Jn nle sci petri alexadrini. epi. 7 m.

Atalis sci petri alexadrini epi: inr pcipuos Lec. i. viros egregij: h duodeci annos episcopatu illi9 vrbis exegit. Quor tres an psecutione: reliquos vo noue: diuersis tetationu gnib9 duxit. Cuq3 se semp in oi agone psecutionu posit9 artiorib9 vicul9 otinetie distringeret: 7 ad vtilitate atq3 instructione ecclesie verbo dei nobilit insisteret: satisq3 vigilater erga oes sacerdotij cura dieb9 sudaret ac noctib9 in xpo: psecutionis epatus sui duodecimo ano martyrij corona capit obtrucatione pmeruit. Lec. ij

Ad huc naq3 maximin9 tyrann9 copzehededu: tribunu qnda direxit. Qui igressus alexandria: repit eu cu multitudie ppli sco rum aploru comemoratione celebrante. Quem oprehesu: 7 vinculis alligatu: posuit in custodia carceris. Et post dies aliquot: maximinus tyranus litorem ammonuit tribunu: vt qua celerius eu puniret. Jnterea du i carcere fuaret: 7 vniuersus pplus alexadrie fores carceris obseruaret amore pastoris sui: arri9 infelix q habebat cognitam sententia3 maximini aduersus beatu petru: festine puenit ad eccla3 obsecrans vt p eo cler9 7 pplus apud episcopu intercederet putans qd post discessu e9 ipse leuaret eps. Venientes igit q rogati fuerant: ceperut pro arrio beato episcopo supplicare. Quib9 scus episcopus cu3 magno su spirio respondit: q2 iam arrius deo mortu9 a facie dei, piectus esset: q2 graniter i essentia deitat balsphemasset Dogmatizans patre: 7 filium: 7 spum sanctum: non esse vnius esse tie: 7 nature. Lec. iij.

Et apprehendens duos presbyte ros: aquila: 7 alexandrum: de turba seorsum ait illis secrete. Ego quidem 7 si peccator sum tn scio me vocatione celesti ad hunc agonem martyrij esse vocatu. Vobis igitur est pium consiteri mysterium dei: quod mihi reuelatu est: q2 vos post martyriu meu: cosecuturi estis sedem episcopat9 mei. Et q quidem prim9 aquila: post te vero alexander. Jn hac ora deniq3 noctis vt vobis totum de arriano aperiam: cu3 solenni consuetudine deo sacrificium orationu

consumasse: ecce subito appruit mihi habitu pueri xp̄s dn̄s meꝰ: ad
cuius p̄sentiā splēdore nimio illustratꝰ: vultū maiestatis eiꝰ nō vale
bam aspicere. Erat aūt indutꝰ colobio lineo candido nimis cōscis-
se a summo vsqꝫ deorsuꝫ: ⁊ ā babꝰ manibꝰ cōiūgebat eū circa pectꝰ
suū: quodāmodo cooperiēs nuditatē suam. Quē vt vidi timore ni-
mio correptꝰ: tandeꝫ confortatꝰ animo ad dn̄m. Quid est dn̄e quod
video tunicā scissam a summo vsqꝫ deorsū? Qui rn̄dens dixit mi
hi. Quotidie ide tractas: ⁊ nescis quō scissa est? Arriꝰ nāqꝫ hoc fe
cit: qui separauit a me populū hereditatis mee: cōparatum sanguine
meo. Precipio nūc ⁊ moneo ne recipias eū in comunionē nec rogā-
tibꝰ his q vēturi sunt ad te: quos ille direxerit: veniā ei p̄stes. Hec q̄
tibi māifestaui duobꝰ p̄sbyteris tu nota facias: vt ipi post te anate-
matizādo abijciāt ne illiꝰ errore populꝰ decipiaꝰ. Exhortatiōis igi-
tur sermonē eis faciēs vt in catholice fidei vnitate manerēt: cōmen
dans eos dn̄o in quē crediderūt: dimisit in pace. Nimio vero amo-
re illiꝰ populi: cū circa carcerē detinereꝰ: ⁊ aptodo de carcere educi bea
tus petrus nō posset noctis medio tribunꝰ vna cū militibꝰ rupto
piete carceris p̄ modicū foramē ad locū vbi decollādꝰ erat p̄duci fe
cit. Lec. iiij.

Sanctus itaqꝫ petrꝰ: oratiōe facta ad sepulchrū (cit.
bti marci euāgliste ⁊ scōꝝ successoꝝ eiꝰ: arriāt: demetrij: eraclij:
theōe: inclināsqꝫ gēua sua: ⁊ grās agēs dō: q eū martyribꝰ suis associaꝰ
set: extēdit ceruicē suam gladiatori. Atqꝫ ita p̄cussus martyrij pal-
mam adeptꝰ occubuit: ⁊ reuerent inde a xp̄ianis sublatꝰ ī loco q di-
cit leocadus ī cimiterio qd̄ ipe edificauerat: ad oriētē ciuitatis ale-
xandrie sepultus ē. Hic quotiēscūqꝫ ingrediebaꝰ ī thisiasteriū: as-
cendi videbat ignis splēdorē q̄si egrediētē de sede. Ad cuiꝰ fulgo-
rem mens eiꝰ in nimiū amorē cōtēplationis dei rapiebaꝰ. Tātāqꝫ an
tecessoꝝ suoꝝ vitā cōsiderans: humilitate tā se deponebat: vt num
quam in trono ēminētiori vbi ipi sederant: sꝫ sub scabellū pedū illo
rum sederit. Passus ē aūt hic beatissimꝰ episcopꝰ tp̄e maximini im
peratoris: q decimam p̄secutionē a diocletiano ⁊ maximiano ceptaꝫ
in oriētis p̄tibꝰ exercuit. Cū quo simul ⁊ alij ⁊ plures ex egypto epis
copi trucidanꝰ: fere cū clericis et laicis sexcenti sexaginta.

Eodē die vitalis ⁊ agricole. Lec. j.

Eodem die sanctorū martyrū vitalis et agricole. Qui
apud bononiā italie vibē: post alia tormēta vltimo cru-
cifixi: martyriū cōpleuerūt. Quoꝝ corpora post modū

cum essent posita inter sepulchra iudeorum: et populo christiano penitus incognita: beatus ambrosius: ipsos sanctos martyres apud bononiensem ciuitatem reperit. Qui extructa ecclesia cum magna fidelium leticia: et aliorum demonum penas confitentium: merita martyrum sub altario deposuit: horum reliquias namatius aruernorum episcopus: deuote expetiit: vt scilicet eas in ecclesiam quam ipse construxerat collocaret: direxitque vnum illi abiens: cum dei gratia quod petierat de (luc presbyterum. Lec. ij.

Qui tulit. Regressusque cum sociis: in quinto ab aruerna vrbe miliario reuertentes metatum accipiunt: et ad episcopum missos dirigunt: vt eis quid agant iubeat ordinare. Mane autem facto: sacerdos ammonitis ciuibus: cum crucibus et cereis ad occursum sanctarum reliquiarum deuotissimus pperat. Cumque ei presbyter offerret: vt brandeas reliquias aspiceret: si vellet. ille inquit Mihi magis est hec credere quam videre. Sic enim in scripturis legimus sanctis: et ipse dominus beatos eos indicat: qui eum cum non viderunt credidissent. Lectio. iij.

Hic itaque sacerdotis fide pollente: dominus sanctos suos glorificat in vtute. Nam venientibus illis: subito tenebratum est celum: et ecce hymber vmbrosus atque teterrimus super eos descendit. Et tanta pluuia ibidem est diffusa vt flumina per vias illas occurrere cernerent. Uerumtamen circa sancta pignora per vnum valde iugerum: neque vna guta visa est cecidisse Et abeuntibus illis: pluuia eos alonge quasi phebes obsequium sequebatur: populum fouens. Gestatores autem pignorum: non attingens. Hec videns pontifex magnificauit dominum: qui fidei sue fauens talia ad sanctorum gloriam operari est dignatus. congregatis vero ciuibus cum magno gaudio atque deuotione: sanctam ecclesiam his illustratam pignoribus dedicauit. In gallis ciuitate regensi natalis sancti maximini episcopi: qui prima etate vir tutum omnium gratia predicitus: primum lirinensis cenobij pater. Deinde regensis ecclesie episcopus signis et prodigijs inclytus extitit. Denique inter alia gesta magnifica tres mortuos viuens: vnumque tacto quando ad sepulchrum vehebatur loculo: mortuum suscitauit.

In natale facūdi et primitiui. Lec. j.

In temporibus illis: dum per orbem vniuersum demonibus culturam omnes homines: demens sacrilegorum imperatorum furor coegisset exhibere: in finibus gallacie: quidam iudex seuissimus erat nomine acticus. Cumque ingressus fuisset eandem regionem: et suis ordinationibus subiugasset: iussit vt omnes statuto die conuenirent ad sa

crificãdũ sup ripaꝫ fluminis: cui nomẽ ẽ cepa: secus stratam in loco
vbi erat demonis simulacrũ. Ipo deiq; sacrificante cũ ceteris: duo
viri timẽtes dñm ꝓuicie ipiꝰ incole: quoꝝ noia erant facũdus ꝛ pri
mitiuꝰ: nõ intꝰfuerũt. Accusati vero ob hoc a gẽtilibꝰ: iussit pses su-
is militibꝰ: ꝙ eos vinctos catenis ad se vsq; pertraherẽt. Lec. ij.

ADducti võ cũ nec pce nec minis nec ꝓmissiõibꝰ assẽsũ ei pberẽt
ut sacrificarẽt: iratꝰ iudex iussit eos cruciari ꝛ digitos eoꝝ frin
gi ꝛ crura eoꝝ ãplectorio otorq̃ri dicẽs: quousq; exterminẽtꝰ hi sedu
ctores ꝺ plebe mea: Sancti vero hilarei effecti grãs egerũt deo. Tũc
iussit eos pses recipi in carcerẽ: ꝛ direxit eis de epulis: q̃s ipe come-
debat dicẽs. Forsitã vel blandimẽtis acquiescẽt: si terroribꝰ nõ pa
uescũt. Scti aũt: oblatũ sibi cibũ despiciũt. Qꝺ cũ audisset preses:

CUm võ missi (ira cõmotꝰ iussit eos i camino ardere. Lec. iij.
fuissent pmanserũt angelo seruãte illesi: ita vt post triduũ inta
ctos eos inuẽissent. Preses vero vt vidit eos illesos exire ab igne:
iussit eis dare maleficũ cibũ: infectũ veneno. Scti ambo parit dixe-
rũt. Licet nõ ꝺbeamꝰ de hoc manducare: in noĩe dñi manducabimꝰ
Et sic accipiẽtes: armati scẽ crucis vexillo: nihil mali sẽserũt. Tũc
maleficꝰ aliud peiꝰ venenũ eis obtulit: qꝺ bti martyres accipiẽtes
nihil passi sũt. Tũc veneficꝰ renũciauit iudici qꝺ fuerat actum: om-
nesq; suos codices igni cõburẽs adherebat sanctis. Lec. iiij.

BEati vero martyres docuerũt eũ veritatẽ: ꝛ credidit deo. Post
hec aũt iudex mĩtis ꝓmonibꝰ inuitãs eos ad sacrificãdũ: ꝛ cũ
ipi suis sermonibꝰ ꝛ respõsionibꝰ insanũ eũ ostenderẽt: q diabolo
obediret: furore succẽsus iussit: vncinis trahi neruos a corporibꝰ eo
rũ vt celeriꝰ cõsumerẽtꝰ. Tũc scti martyres: leti dixerũt. Ex his om
nibꝰ tormẽtis dolor nos nõ cõtigit: sꝫ potiꝰ gĩati sumꝰ i fide ihũ xpi
Tũc iussit eos oleo candẽte pfundi. Cũq; ꝛ hoc fortiter tollerarent
iussit iterũ lãpades ardẽtes supponi lateribꝰ eoꝝ. Gloriosi deniq;
martyres nec incẽdio cremabãtꝰ nec suspẽdio lassabantꝰ: sꝫ potiꝰ le

IUdex võ iterũ calcẽ viuã (ti cõfortabãtꝰ ad inuicẽ. Lec. v.
cũ aceto ꝛ felle mitti i guttꝰ eoꝝ iussit. Bti võ ɔfidẽtes i dño ac
cepũt ꝛ biberũt dicẽtes acetũ ꝛ calx sic ẽ nobis: q̃si fauꝰ mellis. Tũc
inimicꝰ vidẽs eos ɔstãtes isultare sibi: iussit ocl'os eoꝝ effodi dicẽs
Ipi ocli euellantꝰ: in quoꝝ aspectu ɔfũdor. Hoc võ facto: grãs ege-
rũt dño scti martyres. Iterũ pses iubet eos capite deorsuꝫ suspẽdi:
dicẽs. Uel sic eoꝝ ptinaciã supabo. Stati aũt vt suspẽsi sũt: stillare
cepit ꝺ naribꝰ eoꝝ sanguis in trrã. Tũc milites dimiserũt eos: ꝛ eũtes
nũciauerũt pside q̃si de morte eoꝝ: pses võ iussit vt p triduũ sic pen

POst diē aūt tertiū venerūt milites ad depone(derēt. Lec. vj.
dū: ꝛ īueñrūt illos viuētes illuminatos: ꝛ oīa mēbra eoꝝ restituta sāitati. Sicq; stupefacti mirātes ceperūt se iuicē ītueri: nihil dicētes. Scti vo martyres illis dixerūt. Jhus xp̄s ꝓ cui⁹ amore hec patimur ip̄e nos illumiauit ꝛ sanauit. Iterū iussit eos p̄ses viuos decoriari. Martyres dixerūt. Incredibilis ꝛ alien⁹ a deo: vict⁹ es qꝛ ꝑ tormēta tua nullā potuisti obtiere victoriā. Hec qdē facere nō potes. Un⁹ vo d̄ pp̄lo vidit duas corōas d̄ celo veiētes: sup̄ capita eoꝝ ab āgelis ipōi. Cūq; hoc diceret audiētib⁹ oib⁹: ait iudex. Ip̄a capita abscidāt: qb⁹ corōe ipōi dicūt. Tūc scīs orātib⁹ milites absciderūt capita eoꝝ: ꝛ d̄ collo eoꝝ exiit sāguis ꝛ lac. Oēs vo q aderāt: mirati sūt ꝛ mlti crediderūt dño ihu xp̄o: q martyres suos gl'iose coronat.

In nt'e scti saturnini martyris .l.j.

TEmpe illo: q̊ post corpeū dñi saluatoris aduētū: exort⁹ in teñbris sol iusticie: post p̄mā orietaliū ꝑtiū visitatione: diffusis fidei radijs illustrare occidētalē cepat plagā: qꝛ scēsim gradatiq; ī oēm trrāz euāgelioꝝ son⁹ exiuit tardoq; ꝓcessu ī regiōib⁹ nrīs ap̄loꝝ p̄dicatio coruscauit: certa recū iā ī aliqb⁹ ciuitatib⁹: eccl'ie xp̄i paucoꝝ fideliū deuotiōe ꝯsurgerēt: sꝫ nihilomin⁹ crebra ꝑ mūdū mirabili errore gētiliū fetidis errore tēpla fumarēt: p̄mū ꝛ sūmū tholosana ciuitas btissimū saturninū habere cepat catholice religiōis ātistitē. Cuius fide atq; v̄tute cūctoꝝ q ī vrbe eadē collebant ceperūt demonū cōmēta nudari: artes detegi vaticinia cessare: fallaxq; illoꝝ potētia: xp̄ianoꝝ fide-

CUm itaq; supradicto ātistiti ab(crescēte decrescere. Lec. ij.
ecclia tūc tp̄is puula iuxta capitoliū qd iter domū suā domūq; dī mediū erat creber it⁹ eēt ꝛ redit⁹: scti viri frequētiā sustiere q̄s libet ꝓcax d̄monū turba nō potuit. Et vt erāt muta simlacra nō nullis adūbrata fantasijs iter sacrilega obsequia: ꝛ solicita ꝯsultātiū vota patuerūt. Tūc cūcti ꝓphane supstitiōis ministri: subita rei nouitate ꝑmoti: ceperūt iter se iuicē q̄rere: vñ ī numina sua repēte venisset tātis tp̄ib⁹ inusitata taciturnitas: qs ille eēt q ita garrula p̄ul eoꝝ ora clausisset: ꝛ tāquaz muta vl' absētia vt nec inuocātiū p̄cib⁹ excitata: nec fusi cruoris hostijs gētilitatis: rñsuꝫ petētib⁹ darent Audiūt igit a quodā sacre religiōis inimico: nouā nescio quā surre

HUi⁹ quoq; (xisse sectā: ritui q̄ꝛ ī doꝝ suoꝝ niteret excidiū. L. iij
fidei ep̄m saturninum: cui⁹ crebro iuxta capitoliū transitu ad solū viri ꝯspectū exterrita doꝝ suoꝝ ora siluisset. Nec facile posse

reserari nisi auctorē facti mors matura surripet. Interea qb⁹ altior
inerat sēsus subiiciūt nō incassū diis suis tacētib⁹ hoīum esse erro-
rē. Illū sibi fortassis recti⁹ eē venerandū: cuius seru⁹ ipsoꝝ numini
bus imparet: stultūqꝫ esse pauere metuētes: ⁊ euꝫ q dn̄atur dn̄anti-
bus nō timere. Inter hec ergo stupētiū vel conquerētiū studia cum
paulati magna fuisset multitudo cōfluentis vndiqꝫ populi congre
gata: ⁊ omnes studiosius vellēt preparato ad victimam tauro: certi
us aliqd de his q̄ dicebāt̄ agnoscere: deosqꝫ suos litatiōe igētis ho
stie vel reducere vel ꝓbare: beatissimū saturninū vn⁹ ex illa malig-
nantium turba eminus cognoscit: ⁊ dicit. En ipsum aduersarie cul-
tibus nostris signiferum religionis: qui destruenda predicat tēpla
qui deos nostros demonum appellatione cōdēnat: cuius presentia
consueta nos prohibet obtinere responsa. Lec. iiii

Itaqꝫ q: ipsum nobis oportuno in tempore debitus ipse finis ex
hibuit: nr̄am pariť deorūqꝫ nr̄orū vlciscāmur iīuriā: quos iā aut
sacrificando placet: aut moriendo letificet. Sub hoc seue vocis im
pulsu omnis sanctū virū insanientis populi turba circundat: ac p̄s-
bytero vno ⁊ duobus diaconibus: qui tunc forte obsequio ipsius ad
herebant: per fugaꝫ lapsis ad capitoliū solus attrahiť. Et cū imola
re demonib⁹ cogereť: clara voce testatur. Unum et deū verum no-
ui: huic laudis hostias imolo. Deos vero vr̄os demones scio: quos
incassū tā pecoꝝ cedib⁹: quā aīarū vr̄arū mortib⁹ honoratis. Quō
autē vultis: vt eos timeā a qb⁹ vt audio dicitis me timeri Lec. v.

AD hanc sācti antistitis vocem: effrenatus sacrilege multitudi
nis tumultus: incanduit. Tauroqꝫ illo: q victime fuerat prepa
ratus fune lateribus ipsius circūacto: ⁊ post terga dimisso ad mini
sterium sue crudelitatis vtuntur: postrema enim parte funis: q ad
tauri posteriora defluebat sancti viri pedes alligant: actamqꝫ stimu
lis acriorib⁹ pecudē: de supiore capitolii parte ad plana precipitant
Nec mora inť p̄mos descensus ipsi⁹ gradus: capitolii cerebro ex-
cusso: ac toto corpe ex omni mēbrorum pte cassato: dignam deo ani
mam xp̄s excepit ⁊ exanime corp⁹ neqꝫ illa iā sentiēdi iīuria obnoxi
um vsqꝫ ad ei⁹ locū ipetu furēte ꝑductū ē. Ut q: ꝓ nomie suo fide-
liť dimicantem: furor suppliciis gētilis extorserat: suis post victori
(am laureis coronaret. Lectio. vi.

Cuius corpus vsqꝫ ad
eū locū tauro d̄latū ē vbi fune disrupto tumulariā eo tp̄e meru
it sepulturam. Nam due tantūmō mulier cule infirmitate sexus fi-
dei v̄tute vicētes: beati viri corp⁹ ligneo imissū feretro ⁊ maxime in

profundo loco artis alte scrobib⁹ cōdiderūt donec postea donante deo xp̄ianoꝝ fide crescēte sctūs exuperi⁹ episcopatū supradicte vrbis adept⁹: basilicā a p̄decessore suo silvio grādi ope ⁊ magnis sūpti b⁹ etiā icboatā: ⁊ q: venerādi ⁊ trāsferēdi illā martyris exeqīs pparabat instātissime ↄsumatā fidelit̄ ↄsecrauit. Atq3 cū trāsferre scti martyris corp⁹ nō p̄ sua incredulitate s3 p̄ sui reuerētia dubitaret: ammonit⁹ ē p̄ quietē ne ifidelit̄ negligeret qd̄ fidelit̄ credidisset: nullā fieri gl'iosi corpis iniuriā: cōmotiōe mēbroꝝ: q: maīfesta res eēt hoc martyrib⁹ p̄ferre ad honorē: qd̄ p̄fuisset credētib⁹ ad salutē. Qua visiōe ↄfirmat⁹ sctūs exupi⁹: scti viri illuc trāstulit corp⁹. Et vsq3 i p̄sens tēp⁹ hodie in ipa eccl'ia beati martyris passio celebratur: que erit in memoria sanctoꝝ: ⁊ in eoꝝ p̄fectu: q suffragante ei⁹ merito: hanc digna veneratione suscepit. Regnante domino nostro iesu christo cui est gloria in secula seculorum.

In natale scti andree apostoli. L. j.

Assionē scti andree apl'i: quā oculis nr̄is vidim⁹ omnes p̄sbyteri ⁊ diacōi eccl'iaꝝ acaye scripsim⁹ vniuersis ecclesijs: q̄ sunt i oriēte ⁊ occidēte: ⁊ i meridiano: ⁊ i septentriōe i xp̄i noīe ↄstitute. Pax vobis ⁊ vniuersis q credūt i vnū deū patrē iuisibilē: ⁊ vnigenitū filiū ei⁹ dn̄m nr̄m ihūm xp̄m: q passus ē p̄ seculi vita: ⁊ in vnū sp̄ū sanctū p̄aclitū: illuminatorē ⁊ doctorē toti⁹ eccl'ie catholice. Hanc fidē ⁊ traditionē didicim⁹ a sctō andrea apl'o dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Cui⁹ passionē quā coram posti vidim⁹: p̄ vt possum⁹ explicam⁹. Cōuersans ⁊ docens ⁊ p̄dicans verbū dn̄i apud acayam: cōp̄rehēsus ē ab egea ꝓcōsule i ciuitate patras. Egeas ꝓconsul: dixit ad eū. Tu es andreas q destruis tēpla deoꝝ: ⁊ p̄suades hominib⁹ superstitiosam sectā q̄ nup a vobis inuenta ē colere: Andreas respōdit. Ego sum q p̄dico v̄bū veritatis: et dn̄m iesum: vt recedētes homies ab idolis manufactis: verum dei cognoscant: per quem omnia facta sunt. Lec. ij.

Proconsul dixit. Ista supstitiosa ⁊ vana sunt: q̄ dicis. Naz ⁊ iesus ista docēdo: crucifix⁹ ascribitur. Andreas respōdit: ad hoc enī cū eēt dn̄s maiestatꝫ descēdit d̄ celo: hoīsq3 formā suscepit q p̄us perierat: sp̄ōte pati dignat⁹ ē: vt eū quē ipse fecerat: de morte liberaret Proconsul iussit eū recludi in carcerē: dicēs. Crastina die eū diligēter examinabo. Recluso eo in carcere: plurima mlt'itudo ad eū veiebat: ⁊ alloq̄bat⁹ eos dicēs. Ego missus suz apl'us a dn̄o meo ad vos

fratres charissimi: vt homines positos in tenebris et vmbra mortis: ad viam veritatis et luminis reuocarē. Quib⁹ vero p̄dicare nō cessaui hortās vos: vt recedētes a demoniorum culturis: verū deum q̄rētes: ⁊ i mādatis ei⁹ p̄seuerātes: p̄missionib⁹ heredes inueniamini.

Lec. iij.

HOrtor vos ⁊ moneo frēs dilectissimi: vt fidē vrāz quā sup fundamētū dn̄i nr̄i ihu xp̄i posuistis crescere faciatis: ⁊ in spē ⁊ laudē dn̄i. Ceterū in his q̄ mihi cōtigerint nolo vos cōtristari Ista enī mihi p̄missa sunt a dn̄o meo ihu xp̄o: sic̄ scriptū ē p̄ noīe il li⁹ m̄lta vos eē passuros: ⁊ flagellādos ⁊ āte iudices staturos in testimoniū ei⁹. Et q̄ p̄seuerauerit vsq₃ in finē: hic salu⁹ erit. Orate ergo sine cessatione: vt diabol⁹ q̄ circuit q̄rēs quē deuoret: elisus ⁊ p̄strat⁹ iaceat a seruis dn̄i supatus. Cū hec et alia plurima exhortaretur: turbā p̄ totā noctem docēs: ⁊ cū p̄lōgasset sermonē: seq̄nti die p̄mo diluculo procedēs egeas p̄cōsul ac sedēs p̄ tribunali: sanctū andreā accersiri p̄cepit. Dixitq₃ ad eū. Ego te iussi recipi in carcerē: vt aliq̄d certi⁹ cognoscerē de te. Audiui vero te nescio q̄ vana v̄ba tota nocte fuisse verbositatū: ādreas r̄n̄dit. Ego vero nō cesso q̄ mihi a dn̄o sunt iniūcta exercere: vt ppl's de via erroris liberat⁹: ad veram cognitionē p̄ducat̄. Procōsul dixit. Recede ab hac stulticia ⁊ noli bene viuētes subuertere. Andreas dixit. Mihi dn̄s me⁹ iesus xp̄s p̄cepit: vt oportune verbū ei⁹ p̄dicare nō cessem: atq₃ errantib⁹ penitētiaz ostēderē. Egeas dixit. Aut p̄mitte te recedere ab hac supflua ⁊ superstitiosa doctrina: aut certe iubebo te interfici. Andreas r̄n̄dit. Ego nō solū interfici: sed aduersis modis penaruz impēdi magis pat⁹ sum q̄₃ recedere a p̄dicatiōe diuina.

Lec. iiij.

SIc p̄cōsul a septē cū ternis flagellis cesū crucifigi p̄cepit. Mādans q̄stionarijs eū ligatis manib⁹ ⁊ pedib⁹: nec nō clauis affixuz suspendi: quo diutino cruciatu deficeret. Et cū a carnificib⁹ duceret̄: cōcurrēs fideliū turba dicebat. Iust⁹ hō ⁊ amicus dei: et doctor bon⁹: ducit̄ ad mortē. Andreas vero cū plurimis eos alloq̄ret̄ verbis: p̄uenit ad locū. Vidēsq₃ de lōge crucē: exclamauit dicens. Salue crux quādiu fatigata requiescis: expectās me? Certissime enim scio te gaudere: suscipiēs discipulū ei⁹: q̄ pepēdit i te. Qua p̄pter let⁹ pergo ad te: q₂ secretū tuū cognosco: q̄ de causa fixa es. Suscipe quē desideras: q₂ tādē speciē tuā desiderās inueni te. Video enī in te: q̄ a dn̄o meo mihi sunt p̄missa. Suscipe electa crux humilē p̄pter deū: ⁊ transfer ad dn̄m ihum. Et hec dicēs beatissim⁹ expolians se tradidit mistris: ⁊ alligātes man⁹ ⁊ pedes ei⁹: s̄cdm q̄d eis fuerat

ꝑceptū: suspēderūt eū in cruce: astāte turba igēti: q erāt fere vigīti milia hoīum. Inter quos etiā stabat fraṫ egee noīe stratocles. L. v.

A Periēs aūt os suū scūs ādreas plurimis exhortabaṫ verbis: ita vt infideles ad credulitatē ꝑduceret. Nocte igiṫ ꝛ die eo iugiṫ ꝯfabulāte: nullꝰ eoꝝ omnino ē fatigatꝰ. Sequēti vero die vidētes eiꝰ tollerātiā: ꝛ animi cōstātiā: et prudētiam spiritus ꝛ robur mētis venerūt turbe ad egeā: ꝛ sedenti pro tribunali: acclamātes: dixerūt. Que ē ista sñia tua ꝓcōsul? Male iudicasti. Crudelē eni dedisti sñiaꝫ: iniq̄ sūt iudicia tua. Quid enim iniquū fecit hō iste? Quid mali cōmisit? Perturbata ē oīs ciuitas; simꝰ oēs ꝑimꝰ. Ne ꝑdas cesaris ciuitatē. Cōcede hominē nobis iustū: redde nobis hominē scm̄ ꝛ piū. Biduo eni supuiuit: nō cessat q̄ bōa sūt loq: ꝛ nos suis reficit eloqijs. Solue pudicū: ꝛ oēs patrie erūt i pace. Dimitte hominē sapientē: ꝛ omnis acaya miaꝫ cōseq̄tur. Egeas vo ꝓcōsul differēs: audire eos nolebat. Cōmota itaqꝫ turba ꝓcōsulē interficere: cogitabāt Metuēte vero ꝓcōsule neqd mali patereṫ: exurgēs de tribunali ꝑ

L Eto itaqꝫ po (gebat cum eis scm̄ andreā dimittere. Lec. vj.
pulo: vt famulꝰ dei dimittereṫ: egeas ꝑuenit ad locū. Et cū vidisset btūs andreas egeā: dixit. Quid ad nos egea? Nūq̄d soluere me vēisti: aut forte pnīa ductꝰ credere ꝯsideras? Ego grās ago dño meo: qꝛ me traditū tuis manibꝰ eē cognoui: vt ꝑ bonā cōfessionem perpetuam cōsequar misericordiam: et dilectꝰ et notus eiꝰ efficiar: vt a te alienus factꝰ: cū deo meo sim in perpetuum: vt cum eo habitē semper et recipiam promissionem eius. Proconsul audiens hec: stupefactus vt queadmodū cōsolareṫ ipe nesciret. Proclamante autem turba: ac dicēte dimitte hominē scm̄ solue hominē pudicū ꝛ iustum: et appropinquās ad crucē: voluit eū soluere ꝛ deponere. Sāctus aūt ādreas exclamauit voce magna: dicēs. Ne ꝑmittas famulum tuum domine iesu christe qui propter nomen tuuꝫ pependit in ligno solui. Ne ꝑmittas secretis tuis inherētē: hūanis tradi cōuersationibꝰ. Ne permittas dñe eū q iam tuam ꝑ crucē cognouit magnitudinē: ab īdigno egea humiliari. Suscipe me magister meꝰ christe quē diligo: quē cognoui: quem teneo: quē videre desidero: i quo sū. Suscipe exitū meū: dñe iesu christe. Et hoc dicēs diutissime dñꝫ glorificans ꝛ gaudēs: corā flentibꝰ reddidit spiritū. Sicqꝫ maximilla senatrix diligēs pudiciciā ꝛ castitatē: cū reuerētia colligēs eiꝰ corpusculū ꝯditū arōatibus: optimo in loco sepelivit. Egeas vo arreptꝰ ea nocte a demōio: de grandi altitudine se ꝑcipitauit ꝛ mortuus

est. Stratocles autē frater ei⁹ cū hoc audisset: nihil de ei⁹ bōis cōtīgere voluit dicēs. Que tua sūt tecū peāt: mihi enī sufficit dñs iesus quē cognoui p famulū ei⁹ andreā. Martyrizat⁹ ē aūt venerabilis sanctus dei andreas apostolus apud acaiā in ciuitate patras: sub egea proconsule die pridie kalēdas decembris. Regnante domino nostro iesu xpo. Cui ē glia in secla seculoꝝ amē. Scōm matheū.

In illo tpe ambulās iesus sec⁹ mare galilee: vidit duos frēs: symonē q vocat̄ petr⁹: ꝛ andreā fratrē ei⁹: mittētes retia sua in mare: erāt enim piscatores. Omelia beati gregorii. Lectio. vij.

Audistis frēs charissimi: q: ad vnū iussiōis vocē: petr⁹ ꝛ ādreas relictis retib⁹: secuti sunt redēptorē. Nulla do hūc facere adhuc miracula viderāt. Nihil ab eo de pmio eterne retributiōis audierant: ꝛ tamē ad vnū pceptū dñi: hoc qđ possidere videbant̄ obliti sunt. Quāta nos ei⁹ miracl'a videm⁹: q flagellis affligimur: quātis mina ꝛ aspitatib⁹ deterremur: et tamē vocantē seq cōtemnimus. In celo iam sedet: q de cōuersione nos āmonet. Jam iugo fidei colla gētiū subdidit: iā mūdi gl'iaꝫ strauit: iam ruinis ei⁹ crebrescētibus districti sui iudicii ,ppīqtatē dnūciat: ꝛ tamē sup ba mēs nr̄a nō vult hoc spōte deserere: qđ quotidie pdit inuita. Quid ḡ fratres charissimi: qđ eius iudicio dicturi sum⁹: q ab amore pñtis seculi nec pceptis flectimur: nec dberib⁹ emēdamur. Sꝫ fortasse aliqs tacitis sibi cogitationib⁹ dicat. Ad vocē dñicaꝫ vterq piscator: quid aut quātū dimisit q pene nihil habuit? Sꝫ hac re frēs charissimi affectū dbem⁹ poti⁹ pēsare: quā cēsū. Mltū religt: q nihil sibi retinuit. Mltū religt q q̄slibet parū: totū deseruit. Certe nos ꝛ habita cū amore possidem⁹: ꝛ ea q̄ minime habem⁹ ex desiderio qrim⁹. Mltū ḡ petrus ꝛ andreas dimisit quādo vterqꝫ etiaꝫ dsideria habēdi religt. Mltū dimisit: q re cū possessa etiā cōcupiscentiis renūciauit. A sequētib⁹ ergo tāta dimissa sūt: quāta a nō seqntib⁹ concupisci potuerūt.

Nemo igit̄ etiā cū quosdam conspicit multa (erūt. Lec. viij. dereliqsse apud semetipsum dicat. Imitari mundi hui⁹ contēptores volo: sꝫ qđ relinquam nō habeo. Mlta frēs dereliqstis: si desideriis carnis renunciatis. Exteriora enim nostra dño q̄slibet parua sufficiūt. Cor namqꝫ et nō substātiaꝫ ppēsat. Nec perpēdit quātū in eius sacrificio: sꝫ ex quanto pferat̄. Nam si exteriorē substātiam perpēdim⁹: ecce sancti negociatores nostri perpetuam angelorum vitam: datis retibus et naui mercati sunt. Ad estimationem q pe pcii: non habes. Sed tamen regnum dei tantū valet: quantuꝫ ha

heo. Ualuit nāq3 zacheo: dimidiū substātie. Qui dimidiū aliqd ad hec qđ iniuste abstulit: restituēdū in q̄druplū reseruauit. Ualuit petro z andree dimissis retibus: z naui. Ualuit vidue i duob⁹ minutis Ualuit alteri: calicē aque frigide. Regnū itaq3 dei vt dixim⁹: tm̄ valet q̄ntū habes. Pēsate igit̄ fr̄es qđ vili⁹ cū emit̄ qđ chari⁹ cū possidetur: S3 fortasse: nec calix aque frigide suppetit: q̄ indigēti p̄beatur etiā tūc securitatē nobis p̄mittit p̄mo diuin⁹. Redēptore etenī3 nato celi ciues ostēsi sunt: q̄ clamarēt. Glīa in excelsis deo z in t̄rra

Ante dei nāq3 oculos (pax hoībus bone volūtatis. Le. ix. nūq3 est vacua manus munere: si archa cordis sit repleta bona volūtate. Hic eni psalmista dicit. In me sūt de⁹ vota tua: q̄ reddam laudationes tibi. Ac si apte dicat. Et si exteri⁹ munera offerēda nō habeo intra memetipsum tñ inuenio qđ i arā tue laudis ipono. Qui q̄ nr̄a datione nō pasceris: oblatione cordis meli⁹ placaris. Nihil qppe offertur deo ditius: volūtate bona. Uolūtas aūt bona est: sic aduersa alterius sicut nr̄a ptimescere. Sic de p̄speritate proximi: sic de nr̄o p̄fecto gratulari. Aliena dāna: nr̄a credere: aliena lucra nr̄a deputare. Amicū nō p̄pt̄ mūdū: sed p̄pter deū diligere. Inimicu3 etiā amādo tollerare. Nulli qđ pati nō vis facere: nulli qđ tibi iuste īpēdi ɔ̄sideras: denegare: necessitati p̄ximi iuxta vires succurrere sed p̄dest etiā vltra vires velle. Quid ğ isto holocausto locupletius q̄ndo p h qđ deo imolat i ara cordis aīa semetipsā mactat. S3 h bone volūtatis sacrificiū nūq3 plene p̄soluit̄: nisi hui⁹ mūdi cupiditas p̄fecte deserat̄. Nam qcq̄d in eo cōcupiscim⁹: hoc p̄culdubio p̄ximis inuidem⁹. Uidet̄ eteni q3 nob desit: qđ alt̄ assequit̄. Et q3 semp in uidia a bona volūtate discordat mox vt h mēte ceperit: illa discedit Unī p̄dicatores sci vt possint p̄ximos p̄fecte diligere studuerūt i hoc sclo nihil amare nihil vnq3 appetere.

In nr̄e crisāti

Natale scōꝝ martyrū crisāti: (mauri.z.darie. L.f. mauri: z darie: q̄ t̄pe nūeriani: indice celerino rome passi sūt. Crisātī p̄r̄ polemi⁹: vir illustris fuit: alexādrin⁹ genere. Hic filiū suū: cuidā v̄gini elegāti pulchritudinis ɔiūxit: quā ex nobilissimis romanis ortā fuisse ɔstat. Hāc crisāt⁹ a b̄rō carpophoro p̄sbyterō in litteris diuinis satis fideli̇t eruditam: ad fidē xp̄i cōuertens: z p̄dicatione sua vt v̄ginitatē suā deo s̄uaret instituēs: z vt pariē nomē ɔiugij habētes caste viuerēt: efficiēs baptizari fecit: factūq3 est vt p crisātū multitudo viroꝝ: z p dariā sic eni ipsa beata vocabat̄:

innūerabiles femine ad xp̄i grãz ꝯfluerēt. Igiť post aliqͩ tēpꝰ orta
ē sedicio aduersus eos: qꝺ eēnt xp̄iāi: a celerino tūc ꝑfecto vrb. Qui
vtrosqꝫ ꝯprehēsos: tradidit eos tribuno claudio: vt diuersis penis
(iterficerenť. Le. ij.
CLaudius vero tribunꝰ septuagita militi
bus ad torquēdū crisãtū dedit. Qui neruis crudis eū astrigūt
sꝫ mox ligamēta oīa resoluta sunt deide i cippo nodosissimo ita vt i
tertio pūcto eiꝰ tibiā coartarēt: eū mittūt. Moxqꝫ totū lignū cippi
in cinerē resoluiť. Deide ifūdētes eū loco i hūano pudētissimo: vt
maleficia tua inqūt crisante amittas. Sꝫ fetor in suauē odorē muta
tus ē deide recenti corio vitulino nudū eū ꝯstrigūt ⁊ ad solē feruētē
cōponūt: sꝫ ṽtute diuina coriū vt erat molle ꝑmāsit. Deide collum
manus ac pedes catenis ferreis cōstrigētes: claudūt eū in obscuris-
simo loco. Sed stati catene solute sūt: ⁊ tāta lux infulsit: vt putaren-
tur illic innumere lāpades fulgere. Milites ꝗ nūciauerēt hec oīa tri
buno. Qui iussit eū sibi exhibitū fustibꝰ cedi. Lectio. iij.

TUnc sūt allate ṽge rigidissime: ⁊ illico ceperūt in manibꝰ cedē
tiū mollescere. Qꝺ vidēs claudiꝰ iubet eū erigi: ⁊ vestimētꝭ idui
⁊ genibꝰ eiꝰ ꝓuolutꝰ cū vniuersis militibꝰ: rogabat se fieri xp̄ianū.
Quid moror? Catecizatꝰ baptismi grãz accepit. Et cū illo hilaria
vxor ⁊ duo filij eius: iasō: ⁊ maurꝰ: amici ⁊ familiares eiꝰ septuagita
milites cū vniuersis suis. Qꝺ factū ipator audiēs crisãtū: ⁊ dariā:
iussit i carcere tulliano recludi: vn̄ pudor horribiľ descēdebat: q2 do
morū ⁊ ciuitatis stercora: ꝑ cloacaꝝ cāniclos illuc iugiť decurrebāt
Exide daria i publico meretriciū poniť lupanari: sꝫ crisāto lux diui
na ⁊ odoramēta suauia ꝓstanť. Darie vero leo e cauea fugiēs: ad tu
telā dn̄i ṽtute donať. Qui igressus cellulā in q̃ scā dei in orōne pro
strata iacebat iuxta eā ꝓsterniť: vt veniētes et ingredi volētes viso
eo repelleret. Cūqꝫ plures miraclo ꝑcussi xp̄i potētiā venerarenť:
celerinꝰ ꝑfectꝰ iussit ignē copiosū i ingressu celle vbi beata daria cū
leone tūc erat accēdi: ⁊ cū iā leo paueret: ⁊ rugitū daret: ait beata da
ria. Egredere securꝰ ⁊ vade q2 ille quē in me honorasti: ipse te libe-
ret. Exhibitis iterū iubente impatore: daria ⁊ crisāto: celerino ꝑfe-
cto: crisãtꝰ eculeo igēti suspēdiť. Sꝫ stati oīa signa eculei ꝯminuta ⁊
vicula sūt disrupta. Lāpades quoqꝫ applicate lateribꝰ eiꝰ: extincte
sūt. Hoc celerinꝰ ꝑfectus vehemēter expauescēs: nūciauit impatori
Ille h̄ maleficijs deputās iussit eos duci via salaria i arenario ⁊ vi
uos deponi ad terrā ⁊ lapidibꝰ obrui. Passi āt sūt: die kalēdarū de
(cembriū.

In nťe scē brigide virginis.

Arte scē brigide vginis: q̄ a xp̄iāis nobilibusq̄ Le.i parētibus orta: p̄re diptoco ⁊ m̄re brota: a pueritia bonarū rerū studijs inoleuit adeo vt de oib⁹ p̄uincijs hibernie innumerabiles pp̄li cōfluētes ad ip̄ius monasteriū: q̄d est caput pene hyberniēsiū ecclīarū Idest scotorū venirēt: q̄ prudēti dispēsatiōe de aīabus eorū regularit̄ in oib⁹ p̄curās: ⁊ secū reuoluēs q̄d sine sūmo sacerdote eē nō poterāt: q̄ ecclīas eoꝝ cōsecraret: illustrē virū colcath noīe: morib⁹ bonis ornatū: cōuocās de heremo accersiuit: ⁊ p̄ncipē oīuꝫ ep̄orū cōsensu ⁊ petitione ↄstituit: ⁊ ip̄sa puellaꝝ m̄r extitit: vt am̄boꝝ meritis hyberniēsis insula xp̄o deuotissime seruiret. Cui⁹ magnitudo signorū h̄ fuit vt lac vaccarū ⁊ butyrū paup̄ib⁹ erogās: ad numerū ⁊ pōdus q̄d habuerat matri sue redderet. Le.ij

Cumq̄ parētes vtriq̄ desp̄osare eā vellēt: palliū albū ⁊ vestem candidā ↄsecratā ab ep̄o machilla noīe accepit. Et cū fūdamētum ligneū altaris aridū tetigisset in testimonium vginitatis ip̄ius viride factū ē. Partē lactis cani adulāti sibi traditā: ⁊ postea hospitibus eadē q̄ātitate largiter miuistrauit. In die pluuiarū i messē suam messores cōuocauit: ⁊ oibus alijs cōplutis illi absq̄ pluuia p̄ totū diē laborauerunt. Vaccā vnam i die ter mulsit: ⁊ lac eius dē ep̄is cū ea habitātib⁹ largit̄ dedit. Le.iij

Et in radio solis (copis p̄ foramē dom⁹ ingresso vestē suā madefactā arborē existimās posuit ⁊ q̄si in ligno superposita pepēdit. Videtes septē: hoī nequā se paupē mētiēti otulit: ⁊ oues suas i integro numero nocte inuenit. Aquā bn̄dicēs: i ceruisiā mutata ē. Feminā post votū vginitatis lapsam: ⁊ i p̄regnataꝫ: cū bn̄diceret sine p̄tu ad penitētiaꝫ p̄uocauit Lapidem bn̄dictū petēti: i salē mutauit. Ceci nati apuit oclos: filie cuiusdam vidue reddidit loq̄lam. Partē lardi i quodaꝫ loco dimisit ⁊ mēse trāsacto: itegram repit. Le.iiij

Vaccam optimā ⁊ vitulum cuidā leproso dedit: ⁊ vitul⁹ vaccam cū nō eēt ei⁹ fili⁹ p̄ecib⁹ ei⁹ recognouit. Boues illius q̄dam furto subripiētes: cū p̄ quoddaꝫ flumē trasmeare nō possēt: ad armētū p̄p̄uꝫ retulerūt. Cū equorū vehicul⁹ traheret: vn⁹ eorū curru desinēs al̄i sol⁹ portauit Aper sol⁹ ad gregē porcorū ip̄si⁹ veniēs: domit⁹ cū ceteris remāsit Vlpis regis edōita cū a quodā eēt p̄cussa: ne p̄cussor morte afferret indomitā p̄ ea regi dedit. Auis anat̄ idomita: bn̄dictiōe ei⁹ capta ē Noue viri volētes inimicū occidere suū: p̄cib⁹ illius tantum imaginem viri quem querebant: persecuti sunt. Quidam vir duodecim

virorū opera exercēs: ⁊ totidē cibaria comedens ꝑcibus illi⁹ fortitu

ARbore grā (dinē suā retinuit ⁊ vni⁹ viri victu ɔtēt⁹ ē. Lec.v
dē vero trāsmutauit de loco suo: ad aliū locū. Quidā in hospitio eius vitulū suū occidit: ⁊ telares suos ligneos cōbussit: q̄ oīa postea īuēta sūt integra. Calicē argēteū trib⁹ paupibus manu tātūmō diuisit. Vestimēta epi sui: qb⁹ ī festiuitatib⁹ vti solebat: ⁊ paupib⁹ dedit ⁊ oīomb⁹ suis alia similia colore ⁊ textura reformauit. Cuidā roganti mellis sextariū ī pauimēto dom⁹ vltra solitū īuētū: petēti tribuit. Cuidā flumini cursū suū mutare fecit: ad locū quē ipa voluit. Hec ⁊ quā plurima miracl'a opata ē in vita sua s3 ⁊ nūc in monasterio vbi corp⁹ ei⁹ regescit: nōnullas ꝟtutes opatur. Lec.vi.

POst morte ei⁹ ꝑposit⁹ monasterij: vbi corp⁹ ei⁹ requiescit: lapidē molarē ī mōte cedere fecit: quē ī nomie beate brigide ab alto ꝑcipitās: vsq3 ad planū illesus descēdit. Cū aūt qdā pagan⁹ ad molendinū ad molēdū venisset: nulla arte: lapis supradict⁹ moueri potuit quousq3 granum pagani inde ablatū fuit. Alio vero tpe cū ignis totā domū molēdini ⁊ molā q̄ huic erat coniuncta cōbureret: ꝑdict⁹ lapis incōbust⁹ remāsit: quo miraculo in testimonium ꝟtutu3 sancte brigide ad monasteriū ꝑductus est: de quo tāgētib⁹ multa populis beneficia prestantur.

In nl'e scē barbare virginis. Lec.i

REgnante maximiano impatore: ⁊ marciano preside fuit qdā vir in nicomedia ciuitate: dioscor⁹ nomine diues multum habēsq3 vnicam filiam: noīe barbaram: de nobili genere ortā: ⁊ ipsam speciosā nimis. Occulte aūt deum celi adorabat: ⁊ vnicū filiū eius dn̄m nr̄m ih3 xp3 die noctuq3 sedulo corde deprecabatur. Cumq3 ex more ciuitat; sicut fieri solet veniebāt ciues: ⁊ querebāt eā pr̄i suo: vt in matrimoniū eā dari deberet: nolēsq3 eā marito tradere: q2 vnica illi erat: ⁊ diligebat eā valde iussit turri excelsā fieri: q̄ nō ampli⁹ quā duas fenestras haberet: ibi vnicam filia3 suā ꝑpt̄ nimiā pulchritudinē ī eminētiori loco ɔsidere volebat. Quadā vero die cum pr̄ ei⁹ ꝑegre ꝓfectus eēt in regionē lōginquam: ꝑrexit beatissima barbara ad magros: q turri edificabant et interrogauit eos: dicens. Rogo vos optimos magros: cuius esse debet hoc edificium: qd̄ pater meus construi iubet? Qui dixerūt: dn̄i nr̄i hoc habitaculum esse debet. Quibus illa dixit. Si meū debet eē habitacu

lū in isto loco tertiā mihi ampliorē cōstruite fenestram: ꝛ fecerunt si
cut ꝑceꝑat btīssima barbara: erat aūt balneū ꝓpiquū ibidē: in quo
beatissima barbara lauari solebat. Et ꝓstrauit se in trra: cū lachry
mis depcās dn̄z ꝛ dicēs. Dn̄e iesu xp̄e: q moysē famulū tuū: i deser
to de petra aquā ꝓducere iussisti: tu deꝰ oīpotēs: q es rex regū ꝛ dn̄s
dn̄antiū: apī i isto loco fōtē aq̄ viue: vt sub noīe scē trinitatis a frau
de diaboli corpꝰ meū possiz lauare: vt mūda ꝛ imaculata ab oī sorde
idolorū effici merear. Qui viuis ꝛ regnas i scl̄a scl̄oꝝ amē. Le.ij.

Hec ea orāte: subito balneū illud repletū est aq̄. Quā rē cū vidis
set beatissima barbara: expādit manꝰ suas: et dixit. Grās tibi
ago dn̄e iesu xp̄e: q me idignā āncillā tuaz exaudire dignatꝰ es: ꝛ nūc
dn̄e deꝰ ostēde in me miaz tuā: qꝺ ne gaudeat de me inimicꝰ meꝰ: ꝓ
tege me ꝛ ꝯfirma me in veritate tua: ꝛ doce me facere volūtatē tuaz:
qꝛ tu es deꝰ meus. Hec dicēs beatissima barbara: accedit ad fōtem
ꝛ orauit dicēs: dn̄e ihu xp̄e q a ioāne i iordane baptizatꝰ es: ꝛ ꝑ te vn
de iordanis sctificate sūt tu dn̄e dignare scificare hāc aquam: vt in
noīe scē trinitatis fiat scificata. Postq̄ȝ cōpleuit orōnē: expoliata
est: ꝛ descēdēs in aquā baptizauit se sub terna mersione: hoc ē i noīe
pr̄is ꝛ filij ꝛ sp̄us sci. Nō post multū tēpus cū reuersus fuisset pr̄ eiꝰ
vidēs tres fenestras i eadē turri quā fecerat: dixit seruis suis. Nū
quid nō dixi vobis: duas tm̄ fenestras facere debetis? Quis vob
ꝑcepit in isto loco tertiā ꝯstruere fenestram? At illi dixerunt. Bar
bara filia tua ipsa nobis ꝑcepit i isto loco tertiā fenestrā ꝯstrui. Be
ne inqt si ipsa precepit bonū mihi ē. Dixit aūt pr̄ eiꝰ ad eā. Quare
hoc fecisti filia? Cui illa dixit. Ut maiꝰ ibi lumē fulgeat: noluit aūt
ꝟ indicare: qꝺ causa orōnis ꝯstruere fecisset. Dioscorus aūt nō in
telligēs quo ordine ista ꝓsequant tacuit. Trāsactis vero diebꝰ mul
tis: cū quotidie ciues prēz illius de ea ꝓmererēt dixit ad eā: filia vene
rūt qdā hoīes nobiliores: ꝛ q̄runt te in cōiugiū sibi copulari. Quid
tibi placet dicito. Scā barbara rn̄dit. Absit a me pr̄ vt faciā. Habeo
eni spōsū meū in celo: q inuiolabile corpꝰ meū custodit: ꝛ ego me illi
in famulatū tradidi ad seruiēdū. Qꝺ cū pr̄ eiꝰ reqsisset: qs nā hic eēt
respōdit xp̄z crucifixū esse: ꝛ ipsū adoro. Mox vt audiuit pr̄ eius:
ꝛ intellexit qꝺ xp̄iana esset: subito arripuit gladiū: voluitq̄ȝ eā iter
ficere. Illa vero cum hec vidisset: fugit foras: ꝛ abscōdit se in late

Dioscorus aūt furore repletus dia (re mōris. Le.iij.
bolico: ꝓseq̄batur eā. Qui cuz venisset ad mōtē: vbi beatissima
barbara latitabat: iuenit duos pastores pascētes greges ouiū: ꝛ in-

terrogauit eos dicēs. Nū vidistis hic vnā puellā? Unus vero respōdit dicēs. Nō vidi dñe: alter vero zelo diabolico repletꝰ: indicauit eam: dicēs. Nunqd non vides vbi se abscondit? Quā cū vidisset iniqssimꝰ dioscorꝰ pr̄ eius: cucurrit ⁊ apprehēdit eā. Cūq₃ duceret eā ad domū suā: aspexit ⁊ vidit beatissima barbara: virū illū q eam indicauerat: ⁊ maledixit illū: ⁊ pecora eiꝰ statī cōuersus ē ipse ⁊ grex quē pascebat in statuā marmoris que ꝑmanet in hodiernū diē. Cū aūt ꝑuenisset ad domū suā: dioscorꝰ pr̄ eiꝰ iussit eā ī cubiculo carceris recludi: ⁊ custodiri vsq₃ in alterū diē. Altera āt die ꝑrexit ad marcianū p̄sidē: ⁊ nūciauit oīa q̄ acciderant ei de filia sua. Tunc marcianus preses iussit beatissimā barbarā in ꝯspectu suo adduci: erat enī cor eius fiduciā habēs in dño. Cū aūt ducta fuisset in conspectu presidis: interrogauit eam: dicēs. Dic mihi puella: quis te separauit a cultura deorū nr̄orum: vt non sacrifices dis? Beatissima barbara respōdit. Uos sacrificaris q̄ nescit͡is: ego sacrifico qđ scio. Scio eniz dñz nr̄z iesū xp̄z crucifixū: ip̄z adoro: ⁊ ipsi sacrifico sacrificiū laudis. Audiēs hec marcianꝰ p̄ses: p̄cepit eā nudā virgis cedi. Et cū cederet beatissima barbara: cepit canere hūc versiculū. Bonū ē cōfiteri dño: ⁊ psallere noī tuo altissime. Ad annūciādū mane miaz tuā: ⁊ veritatē tuam per noctē. Dū diu cederetur: iteꝝ psallebat. Quam magnificata sunt opa tua dñe: nimis ꝓfūde facte sūt cogitationes tue. Uir insipiēs nō cognoscit: ⁊ stultꝰ nō ītelliget h̄. Cū exorti fuerit peccatores sic̄ fōnium: ⁊ apparuerint oēs q operātur iniqtatē: vt intereant in seculū sc̄li: tu aūt altissimꝰ in eternū dñe. Lec. iiij

Postq₃ flagellauerūt eā: iussit iterū eaz preses duci añ se. Que cum adducta fuisset: p̄ses dixit. O misera cur nō parcis pulchritudini tue? Accede et sacrifica dijs vt bene tibi sit: q₂ si p salutē cesaris non sacrificaueris: diuersis te penis interficiam: tu vero sola cōtempsisti p̄cepta augusti. Beatissima barbara: r̄ndit. Dic mihi ⁊ tu fili mortis quō ausus es mulierē xp̄ianaz ꝯpellere sacrificare demonibꝰ: q ī ip̄is ꝑticipare cup͡is? Q₂ si ītellexisses v̄ba vite opporrebat te xp̄m credere: ⁊ ip sū adorare: q₂ ille ꝓ nobis passus ē: ⁊ ꝓ nob vere de sepulchro resurrexit. Ascēdit in celū sedēsq₃ ad dexterā patris: venturus est iudicare viuos ⁊ mortuos: ⁊ reddere vnicuiq₃ iuxta opa sua. Si vis sacrificare: illi sacrifica. Nō lapidibꝰ: istis qbus me cōpellis imolare sacrificiū: isti vero nō sentiūt: nec intelligūt: q nec sibi ꝓsunt: nec alijs ꝓdesse possunt. Audiens hec iniqssimꝰ marcianꝰ furore cōmotus: iussit eā versis pedibꝰ suspēdi: ⁊ cuz malleis

caput eius tūdi vsq₃ dum p̱ nares eius sanguis distillaret in terrā
Dū cōtenderet̃: cepit grās agere: dicens. Gaudebūt labia mea dū
cantauero tibi: ⁊ aīa mea quā redemisti p̃cioso vnici filij tui sāguie.
Uidēs autē marcian⁹ p̃ses: qđ nihil in ea ꝓficeret: iussit eā iterū in
carcerē retrudi. Mane aūt facto: iussit eā p̃ses duci añ se: ⁊ respici-
ens vidit plagas eius sanas effectas: ⁊ dixit ad eam. Ecce barbara
quō tibi cōpatiunt̃ dij: q vl̃nera tua curauerūt. Btissima barbara
r̄ndit. O impudēs ⁊ abomiabilis canis: iā tibi semel dixi: q₂ dij tui
ceci ⁊ surdi sūt: q nec se adiuuare possūt: nec alios: quō vl̃nera mea
curauerūt̃ Dn̄s me⁹ iesus xp̃s: ip̄e me curauit: quē tu noīare nō es
dignus ꝑpter cecitatē cordis: quē diabol⁹ tenet obcecatū. Le. v

HEc audiēs p̃ses: turbatus iussit eā eculeo suspendi: ⁊ ad latera
eius lāpades ardentes applicari. Illa vero aspiciēs in celū: di-
xit. Tu es dn̄e scrutans renes ⁊ cor: cui ancillā me tradidi: peto dn̄e
ne me derelinquas: ne gaudeat ille serpens de me: quē tu dn̄e ꝑ mū-
di salute in cruce triumphasti. Et tu domine ꝓpe es oībus qui inuo
cāt te ī veritate. Hec orante beatissima barbara: dixit ad marcianū
presidem. Uide miser quia ignis iste nō dolet: sed refrigeriū prestat.
Tunc preses in furore ⁊ in ira commotus: iussit mamillas ei⁹ ampu-
tare. Dum absciderentur: beatissima barbara psallebat dauiticū
versum dicēs. Ne proijcias me a facie tua: ⁊ spiritū tuū ne auferas
a me: cū āt abscisse fuissent mām̄ille eius: iussit p̃ses iniquus nudaz
circundari per totam villā: vt omnes viderent turpitudinem eius.
Cum autē traheret̃ beatissima barbara: eleuatis oculis in celum: o-
rauit dicens. Domine deus qui operis celum nubibus: mittere dig
neris sanctum angelū tuuz: qui operiat denudatum corpus meum:
vt nō videatur ab impijssimis paganis. His dictis: ecce angel⁹ do-
mini operuit eam stola: consignāsq₃ omne corpus eius: restituit eā:
ita vt nec cicatrix in ea appareret. Circumferentes autem eam mini-
stri p̱ vicū qui vocatur dilassis adduxerūt eā añ p̃sidē. Marcian⁹
igitur respiciēs: vidit totū corpus eius sanum effectū: ⁊ faciē ei⁹ ful
gētē p̃ nimio fulgore: stabat stupefactus. Uidēs aūt beatissima bar
bara sic stupefactuz stantem: dixit ad eū. Consimilis es diabolo cō
fuso a domino nostro iesu christo: qui contristatus es per gratiam:
quam ipse dominus meus opatus est in me. Lec. vj

QUm audisset impijssim⁹ marcian⁹: tanq₃ rabidus leo dedit mugi
tū: ⁊ iussit eā p̃sentari añ tribunal suū: ⁊ dedit talē sententiā: di-
cēs. Barbarā nobili genere existētē: multis supplicijs punitā nō cō

sentiētem sacrificare diis scđm p̄ceptū augusti: iubem⁹ eā capite puniri. Tūc iniquissim⁹ dioscor⁹ pater ei⁹ accepit eā cū furore ꝛ ira. At vero xp̄i martyr gaudēs sup hoc: festinabat vt pfectū victoria brauiū acciperet. Et cū pducta fuisset: adorabat sctōꝝ coronā dicens. Dn̄e iesu xp̄e q celos extēdisti: trr̄az fūdasti: q abissos cōclusisti: et mari murū posuisti q p̄cepisti hymbriferas nubes pluere sup bonos malosq;: q sup mare ābulasti q icrepasti tumētē vētū: cui astra obediūt: fortissime dn̄e ihū xp̄e p̄sta mihi petitionē hāc: quā te obsecro: vt dare digneris famule tue: vt q fecerit memoriā martyrij famule tue: die q̄ passa fuit: peto dn̄e ne memineris pctā eoꝝ q deuote celebrant qdē meū martyriū: tu eni nosti dn̄e: q2 caro sum⁹. Dicēte ea amē: subito facta ē vox dn̄i ad eā: dicēs. Ueni pulcherrima mea ac dilectissima: regesce in cubiculo patris mei: q ē in celo. De hoc vo q̄ postulasti: crede q2 iā donatū ē tibi. Hec audiēs martyr xp̄i venit ad locū: ꝛ ascēdit in mōtē. Tūc pat ei⁹ pprijs manib⁹ suis amputauit caput ei⁹: postq uā decollauit eā: subito descēdit sup eum ignis de celo ꝛ cōsumpsit eū: ita vt nec puluis de eo remaneret. Ualētinian⁹ aūt qdā religiosus ꝛ timēs deū: petijt corp⁹ beatissime virginis et martyris xp̄i: ꝛ cōdiuit eū cū aromatib⁹: ꝛ posuit cū omni honore et reuerētia i monumēto modico: in quo multa beneficia ꝛ sanitates p̄stat p eā dominus vsq; in hodiernū diē. Martyrizata ē beatissima barbara sub maximiano iperatore: p̄die nonas decēbris. Regnante domino nr̄o iesu xp̄o: cui honor ē ꝛ gloria in secula seculorū. Amē.

In natale sancti nicholai: Lec. j.

Beat⁹ nicola⁹ itaq; ex illustri psapia ort⁹ ciuis fuit patere vrbis: q̄ vna ex nobilissimis licie puicie ciuitatibus tāto quōdā famosissima rutilabat: quāto ꝛ ppl'oso frequētabat accessu. Mō vero peccatis exigētib⁹ pussimi ad instar redacta opidi raro incolit habitatore. Prefata vo vrbe adhuc multa plebiū generositate referta: parētes ei⁹ iter cateruas potētū: quāto honorificētia celebrabant: tāto supne patrie accēsi desiderio: magis celestis quā terrene dignitatis gl'iaz appetebāt. Et mirū in modū cū i p̄meuo tpe; hūc solū genuissēt filiū cūctis se voluptatib⁹ abdicauerūt. Et int suas p̄ces q̄s frequēter in domini templo fūdebāt: hūc solū supstitē: hūc nō tātū diuitiaꝝ: quantū ꝛ morū flagitabant heredē. Quoꝝ vota de⁹ ex alto pspectās: haud petitioi eoꝝ defuit. Nimirū q̄lis futur⁹ eēt puer: in ip̄o vt ita dicam primordio natiuitatis ei⁹ mōstrare dignat⁹ ē. Enimuero cū mr̄is adhuc

lacte alereť:cepit bino ĭ ebdomada die q̃rta scilicet ꝛ sexta feria:se
mel bibere mãmas:ꝛ hac vice cõtẽtus:tota die sic ꝑmanebat. Lec.ij
PUerilibꝰ igitur annis vt patriarcha iacob simpliciť oibꝰ tran-
sactis:cepit bõe indolis adolescẽs eẽ:ꝛ nõ sicᷣ illa etas solet:las-
ciuiaꝫ cõplexꝰ ẽ mũdi:sꝫ nũc ꝑentũ comitatꝰ vestigijs: nũc solꝰ ec-
clesiaꝝ terebat limina:et qđ ibi de scripturis patulo aduertebat au
ditu:nõ immemoꝛ armariolo cõdebat pectoꝛis. Ubi aũt vtroqꝫ pa-
rẽte oꝛbatꝰ ẽ:sepꝰ illud euãgelicũ ante sue mẽtis ducebat oculos:
nisi quis renũciauerit omnibꝰ que possidet:nõ põt discipulꝰ meꝰ es-
se. Hec secũ. ad eũ vero cũctũ desiderij sui pãdẽs velamẽ:deꝑcabať
vt ille q habet oiuꝫ sciẽtiaꝫ:inspirare dignareť ei. Quatenꝰ de tan-
tis sibi relictis opibꝰ sic oꝛdiaret:vt nulla humana laude ꝯspectui
placeret diuio. Talia eo cogitãte: accidit vt qdaꝫ cõuicaneꝰ eius ni
miũ locuplex:ad tantã vẽiret inopiaꝫ: vt nec etiaꝫ neccessaria vite
haberet. Quid plura ĭgruẽte inedia tres virgines q̃s habebat fili-
as:quarũ nuptias etiã ignobiles ſpnebant viri: fornicari constitu-
it:vt earũ saltẽ infami commercio:infelicẽ ageret vitam. Lec.iij.
PRoh pudoꝛ extẽplo fama tãti mali:q̃ nõ velocĭꝰ mobilitate vi-
get: totã ꝑcuſſit vrbẽ: ꝛ mľtiplici ppľos ſmõe repleuit. Qđ vbi
sctũs cõperit:ꝯdoluit miserrimo homi atqꝫ v̾ginũ execrãs stuprũ:
đcreuit oino ex suis abũdantijs eaꝝ suplere inopiã:ne puelle nobili
bꝰ oꝛte nľibus:lupanari macularẽť ĭfamia. Sꝫ cũ nollet aliũ sui fa
cti nisi xp̃m habere cõtemplatoꝛẽ:cepit exploꝛare tẽpoꝝ vicẽ:qđ id
sic oꝑareť:etiã vꝫ eos lateret q bꝰ fiebat. Nacta ğ cuiusdã noctis ho
ra:sumẽs nõ modicũ aurũ ligã sqꝫ ĭ panno:perrexit ad domum viri
quã vndiqꝫ circũspiciẽs:ꝑ fenestrã q̃ cõpetẽs videbať:clã intro ꝓ-
iecit:clamqꝫ discessit. Mane itaqꝫ facto: cũ surrexisset hõ aurũqꝫ
reꝑisset illđ diriguit p̃mũ. Aquãto gestiuit gaudio quantasqꝫ deo
grãs egit: si qs velit ex oboꝛtis eiꝰ lachꝛymis:q̃s magnitudo leticie
fuderat:aduertere põt. Celebratꝫ igiť ex moꝛe p̃mogẽite filie sue nu
ptijs cepit hõ diligẽť ingrere q s eẽt:q iopie illiꝰ tantã p̃stitisset huia
nitatẽ. Cũqꝫ diu talia moliret̃ nicholaꝰ iesu xp̃i famulꝰ:haud multo
post simile qđ p̃us ꝑegit opꝰ. Ubi vero terris ẽ reddita dies:hõ pro
siliuit đstratu suo. Inuẽtoqꝫ fului põdo metalli p̃oꝛis eq̃li: ĭcredibi
li exultabat gaudio ꝛ cepit oꝛare:ita ingens. Dñe p̃coꝛ ineffabilem
clemẽtiã tuã:vt tu q oĩa nosti:oñdere digneris mihi peccatoꝛi:qs sit
ille q tãta bona erga me exhibere nõ desinit. Talibꝰ oꝛabat dictis
talibꝰqꝫ se hoꝛtabať ſmõibꝰ. Auferã certe sõnũ ab ocľis excubabo

INterea pau- (sollicit⁹: r̄ondet mihi dn̄s suū suū. Lec. iiij.
cis admodū euolutis dieb⁹: ecce cultor trinitatis aduenit nicho
la⁹ z iterate vicis factū: trino suplere cupiēs nūero: eq̄ le duoꝝ iacta
uit talētū. Sōitu excitat⁹ bō stati egressus iā vadētē iāq₃ fugiētē: ta-
li subseq̄bat̄ voce. Siste gradū teq₃ aspectui nō subtrahas meo: dli
te desideraui videre: dli te ɔcupiui cernere. Sic fact⁹ ocior aduolat:
spacioq₃ correpto: nicholaū agnouit p vmbras: z mox hūi ꝓstrat⁹
osclari satagebat pede sei⁹. Q̄d sanct⁹ pio affectu vt erat ꝓhibuit fi
eri: s₃ eū bieuit̄ allocut⁹ exegit ab eo: ne cuiquā dū ipse vitales cape
HIs ita (ret auras: nicholaū hui⁹ rei indicaret auctorē. Lec. v.
q₃ trāsactis: myrrea metropolis ciuitas orbata ē suo ātistite. Cu
ius obitū nō mediocrit̄ adiacētiū parrochiaꝝ moleste adiacētes fe-
rētes epi: fuerat eni bene religiosus: cōuenerūt in vnū cum clericis
cūctis: vt ibi annuēte dn̄o ꝓuiderēt illi ecclie: scd̄m scita canonū: de
idoneo p̄sule. Collatiōe itaq₃ facta intererat qdā pōtifex magne au
ctoritatis: ad cui⁹ ītuitū ōis pēdebat snīa: vt quem ille voce ꝓderet
HIc ḡ p oīa sequēs (hūc ꝓculdubio eligerēt vniuersi. Lec. vj.
apl̄oꝝ vestigia: cūctos ieiunijs z deuotissimis p̄cib⁹ hortat⁹ est
insistere: quaten⁹ ille q mathiā indidit numerū supplere aplicū ipse
solita clemētia pādere dignaret̄: quē vellet fungi tanto sacerdotio.
Illis q̄ppe sūma cū deuotiōe orātib⁹: vocē de celo audiuit dicētē si-
bi: p̄dict⁹ pōtifex vt egrediēs ante portas ecclie staret: z quē primū
hora matutinali cōspiceret venire: ipsū₃ cōsecrarēt ātistitē: adiūgēs
etiā q̄d nichola⁹ vocitaret̄. Tūc p̄sul ille: ceteris coep̄is hāc aperiēs
reuelationē adiecit.

In cōceptione btissime

ANselm⁹ cātuariēsis archiep̄us (v̄ginis marie. Lec. j.
z pastor angloꝝ: coep̄is suis cūctisq₃ orthodoxis: salu-
tē z ꝑpetuā ī dn̄o benedictionē. Cōceptio venerāde dei
gēitricis z ꝑpetue virginis btē marie: dilectissimi frēs:
queādmodū p multoꝝ signoꝝ experimēta ī anglia z in frācia: cete-
risq₃ cōclimatib⁹ celebrāda sit: dli declarata: me narrāte audiat di-
lectio vr̄a. Tpe nāq₃ illo: q̄ diuine placuit pietati: ā gloꝝ gētē de ma-
lis suis corrigere: z sue s̄uitut[officijs artius astrigere: gl̄iosissimo
normanoꝝ duci guillermo d̄bellādo subegit. Qui scilicz guillerm⁹
rex āgloꝝ fact⁹ di v̄tute z īdustria sua: toti⁹ dignitatis honores ī me
li⁹ reformauit. Cui⁹ pie itētiōis opib⁹: īuidēs ille bonoꝝ omniū int
mic⁹ diabol⁹: tū₃ familiariū fraudib⁹: tū extraneoꝝ īcursib⁹: m̄ltoti
ens conat⁹ ē ei⁹ obsistere successib⁹. S₃ dn̄o ꝓtegēte timētes se z gl̄e

ficātes regē ad nihilū deductꝰ ē malignꝰ. Audiētes mīdati angliā
subiectā normanis: grauit̄ idignati sūt dicētes: se suo q̄si heredita
rio iure p̄uari: arma p̄parāt: classē aptāt: vt eos adeūtes: a data sibi
Hoc cōpto: rex guillermꝰ prudē (dnitꝰ patria expellāt. Lec. ij.
tissimꝰ: helsinū quedā religiosū abbatē remisiēsis cēobij accer
situ in datiā dirigit: vt ingrat v̄itatē huiꝰ rei. At ille vt vir admo-
dū sagacis igenij: strēnue negotiū regis exq̄rit. Quo fidelit̄ pacto
ad āgliā reuerti cupiēs: mare igredit̄. Et cū iā maximā p̄tē maris p̄s
pero cursu trāsierat: subito dēsis surgētibꝰ vndiq; vētis horrida tē
pestas celi cōmouit ⁊ vndas. Fatigatis igit̄ nautis: nec vltra valē
tibꝰ: obrutis fractisq; remis funibꝰ ruptis: cadētibꝰ velis: spes amit
tit̄ salutis: ⁊ nihil nisi submersionis iudiciū: mis͛abilit̄ expectabāt.
Cūq; de salute corpoꝝ d̄spati: curā aīaꝝ solūmodo creatori suo ma-
gnis clamoribꝰ cōmēdarēt: ⁊ btissimā dei genitricē mariā mis͛oꝝ sci
licet refugiū: ⁊ desp͛atoꝝ spē deuote clamarēt: ecce subito ꝯspiciūt
quēdā reuerēde habitudinis virū pōtificali infula d̄coratū: q̄si int̄
vndas stātē naui p͛ximū. Qui aduocās ad se elsinū abbatē: his v̄-
bis q̄si cōpellēdo: cepit monere. Uis inquit p̄iculū maris euadere?
Uis ad patriā sanꝰ ire? Cūq; cū lachrymaꝝ fletu singultū a toto cor
de d̄siderās expeteret: r̄ndit. Tūc ille ad eū. Scias inq̄t me ad te a do
mina nr̄a dei gēitrice maria quā dulciter reclamasti: directū. Et si di
ctis meis obtēp̄are volueris: sanꝰ cū comitibꝰ euades: iminēs p̄icu
lū maris. Spōdet illico se ei i oībꝰ obtēpaturū: si hoc euaderet p̄icu
lum. Promitte ille mihi inq̄t ⁊ deo: q̄d diem conceptiōis ⁊ creatiōis
matris xp̄i: solenniter celebrabis ⁊ celebrandū p̄dicabis. Lec. iij.
At ille: vt vir prudētissimꝰ: ⁊ q̄ inquit die hoc festū erit mihi cele
brādū? Sexto ait idꝰ d̄cēbris: hoc festū celebrādū tenebis. Et
quo inq̄t abbas officio vtemur i ecclesiastico obseq̄o? Omne inq̄t
officiū: quod dicitur i eiꝰ natiuitate: dicet̄ in ꝯceptiōe: excepto q̄d
nomen natiuitatis: mutabit̄ noīe conceptiōis donec ab eccl'ia ordi-
netur. His dictis: ille disparuit: ⁊ citiꝰ dictu sedata tēpestate: abbas
cū suis comitibꝰ icolumis cōcito flatu applicuit anglicis littoribꝰ
et q̄ viderat ⁊ audierat: q̄bꝰ potuit notificauit. Statuit aūt abbas
idē festū in ramisiensi cenobio: solēnit̄ celebrare: ⁊ ip̄e q̄ ad vixit de
uotis obseq̄is illō celebrauit. Et nos ḡ frēs charissimi: si portū salutis
volumꝰ app̄hēdere d̄i gēitricis ꝯceptiōez ⁊ creatiōez dignis officijs ce
Alr (lebremꝰ: vt ab eiꝰ filio digna mercede remūeremur. Le. iiij.
Rsū h̄ solēnitas: alio mō alibi d̄clarat̄. Tp͛ibꝰ karoli regis frācoꝝ

clericus qdam ordine leuita hungarie regis germanꝰ:beatā dei ge
nitricem mariā toto corde diligens:eius horas cantare solitꝰ erat:
q consilio parentum suorū nubere volēs:cū quadā adolescentula
valde pulcherrima:accepta a p̄sbytero nuptiali bn̄dictiōe die q̄dā
⁊ missa etiā iam celebrata recordatꝰ qꝛ eiusdē btē marie v̄ginis ho-
ras:die illa iuxta morē suū non cātauerat:oēs ab eccl'ia exire coegit
⁊ spōsā domi remittēs:ipse solꝰ iuxta altare remansit. Cūqꝫ solꝰ dn̄i
ce matris horas decantaret:⁊ ātiphonā hāc scꝫ pulchra es ⁊ decora
cantaret:subito appꝛuit ei dn̄a nr̄a ⁊ ꝑpetua dei genitrix v̄go maria
cū duobus angelis dexterā leuāqꝫ eiꝰ tenētibꝰ:dicēs ei. Si ego sum
pulchra ⁊ decora:q d ē qꝺ me dimittis ⁊ aliā spōsaꝫ accipis? Nūqd
nō ego sū optime formosa? Ubi vidisti tu tā pulchraꝫ? Cui ille dn̄a
inqt mea:similitudo tua:oēꝫ mūdi pulchritudinē excellit. Tu es su
ꝑ tronos ⁊ choros angeloꝝ:eleuata. Tu es sup celos celorū:exalta
ta. Quid ergo vis vt faciā. Illa si spōsā iqt carnalē cui adherere vis
amore mei dimiseris:me spōsaꝫ i celesti regno habebis. Et si cōcep
tionis mee festa ānuatī sexto idꝰ decēbris solēnit̄ celebraueris:⁊ ce
lebranda p̄dicaueris:mecū in regno filij mei vnigeniti laureatꝰ eris
His itaqꝫ dictis: Dn̄a nr̄a ab oculis se vidētibꝰ disparuit. Clericus
vero domū redire cupiēs imutato habitu absqꝫ parētū suorū ꝯsilio
illico abbatiā quādā extra p̄riaꝫ illā ꝑrectꝰ:monachi habitu ē deco
ratꝰ:⁊ post exiguū tp̄us meritꝭ btē marie sēꝑ v̄ginis:q̄ diligentes se
semꝑ remūerat:decorat:btificat:aq̄ eīe ep̄s patriarcha factꝰ:festū
cōceptionis eiusdē:die p̄fato q̄ndiu vixit:annuatim cū ꝓp̄ijs etiam
octauis diligēter celebrauit:⁊ celebrādū cunctis p̄dicauit. Le.v

LTerum hec festiuitas:alibi declarat̄. In pago caligo canonicꝰ
qdā ordine sacerdos solitꝰ cantare btē v̄ginis horas nocturnas
a villa q̄dā vbi cū vxore cuiusdā fornicatꝰ fuit rediēs:ad opidū vbi
morabat̄ tendere curans:pelagū secane cupiēs:solus nauē ingres-
sus:dominice matris matutinas nauigando canere cepit. Cumqꝫ
Inuitatorium aue maria gratia plena dominus tecum diceret:etiam
in medio fluminis esset:ecce turba demonum in ꝓfundo pelagi vna
cum eius nauicula eum precipitauit:⁊ eius animam sicuti promerue
rat:rapuit ad tormēta. Die autem tertio ad locum quo demones eū
tormētis afficiebant:venit beata dei genitrix maria cū scōꝝ turba
dicēs eis. Ut qd mei famulantis aīaꝫ iniuste affligitis? Nos iqꝫ
eam debemꝰ habere:qꝛ capta est in opere nostro. Si illiꝰ inqt v̄go eē
debet cuiꝰ opera faciebat:ergo nr̄a debet esse:qm̄ matutinas nr̄as

dū vos eū peremistis decātabat. Vn̄ magis rei estis: q2 mihi iniq3 egistis. His itaq3 dictis: demōib9 huc ꝛ illuc fugiētib9: scissima virgo aīam deduxit ad corp9: ꝛ ꝑ brachiū hominē ab vtroq3 funere resuscitauit: arripiēs aquā a dextris ꝛ a sinistris: q̄ si murū stare iubēs et ꝺ ꝓfundo pelagi: ad portū incolumē adduxit. At ip̄e gauisus: pedib9 ꝓstrat9: ait charissima dn̄a mea ꝛ virgo gratissima: qd tibi retribuā ꝓ tantis beneficijs: q̄ mihi fecisti? Precor te inq̄t dei genitrix: ne ampli9 adulterij peccatū adeas: cōceptiōis mee festa: sexto id9 decembris solēnit̄ celebres: et celebranda denūcies. Lec. vj.

Mox vt ipsa locuta est: celos eo vidēte ascēdit. At ip̄e heremiticā vitam ducēs: qꝺ sibi acciderat cūctis audire cupiētib9 enarrauit: et quādiu vixit eadē festa celebrauit ꝛ celebrāda p̄dicauit. Et nos fratres charissimi hoc idē vr̄a auctoritate episcopali corroborauim9 ꝛ p̄cipim9: vt null9 vr̄m ita sit reb9 tp̄alib9 aut ꝓprijs delicijs desperat9: q̄n beate marie v̄ginis celebrādā cōceptionē annuatī celebret: ꝛ ei9 horas ꝑ vnū quemq3 diē: excepto die dn̄ico vel die nonē lectionū decantet. Notandū qꝺ si aliq̄s ꝓpter peccatoꝝ suoꝝ desperationē dei officiū facere noluerit: dupliciť corā deo re9 erit. Vnū q2 fecit pctm̄: alterū q2 ꝓ pctō suo deo ꝟuire noluit: hic ad petrū dn̄s ait. Si te pctōrē cōsideras: opportet vt a te deū nō repellas. Deū enī a se repellit: q̄ ꝓpter pctā sua bonū op9 facere renuit. Si nos peccatores esse recognoscim9: opportet vt dei genitricē apꝺ filiū suum exoratricē et auxiliatricē habeam9. Si enim aduersum nos: sūm9 iudex pro nostris facinorib9 irat9 fuerit: ipsa nobis potest illū placatū facere: q̄ eum genuit. Nullus erit tam peccator in hoc seculo: si ip̄a filium suū exorauerit pro eo: q̄n recuperet veniā in futuro. Quidq̄d enim a filio suo petierit totum veraciter obtinebit. Secūdū matheū.

Liber generationis ih̄u xp̄i filij dauid: filij abrahā. Et reliqua.

Omelia beati gregorij. Lectio. vij.

Audistis fratres charissimi dn̄ice incarnationis ineffabile sacramētum: audistis mysteriū. Audistis q2 creator angeloꝝ: dignatus ē propagare de stirpe mortaliū. Audistis q2 ꝓauos dignatus ē habere ī terris: q̄ fons ꝛ origo oīu3 rerū iura gubernat ī celis. Ait enī btūs euangelista. Liber generatiōis iesu xp̄i filij dauid filij abrahā. S3 querēdū ē: cur tot patrū series numerosa intermittiť: vt hoꝝ solūmodo duoꝝ dauid: scilic3 ꝛ abrahā: redēptor nr̄ fili9 dicať. Cur enim fili9 dauid: ꝛ mox abrahā: et nō poti9 fili9 iesse vel filius obeth vel fili9 ceteroꝝ deinceps in medio positoꝝ? S3 q̄stio facile soluiť

si facta diuinit⁹ ꝓmissio vtrisq₃ recēset: abrahe q̄ppe diuina voce dictū ē i semine tuo benedicēt oēs trib⁹ terre. Dauid vero dictū est de fructu vētris tui: ponam sup sedē tuam. Qr igit his duob⁹ specialit est ꝓmissus: nō immerito vtriusq₃ fili⁹ p̄cipue esse dicit xp̄s Sed etiam illud inq̄rit: cur dauid abrahe in xp̄i generatiōe p̄ponit cum multo tp̄e ante eū fuisse nō dubitet. S₃ si modū facte ad vtrūq₃ ꝓmissionis studiose ꝑpēdam⁹: nō sine causa fuisse dauid ante positū inuenit. Qd̄ eni abrahe semel legit fuisse ꝓmissum: hoc dauid frequenti ē pollicitatiōe firmatū. Btā v̄go maria licz generosa sit de stirpe patrū ꝓgenita: ab illo tamē trahit excellētissime nobilitatis gen⁹ q de illa ē nouo nascēdi genere nat⁹: ꝑ quē q̄si ꝑ clarissimū solē: omnē hūanaz scematis excedit nobilitatē. Clara q̄ppe ꝓauoꝝ titulis: s₃ incōꝑabilioꝛ clarioꝛ generositate prolis: filia siq̄dē regū s₃ mat̄ regis regū. Gloriosa dicta sūt de te: ciuitas dei. S₃ q̄cq̄d de te a mortali hoīe dicit: celsitudinis tue meritis nō eq̄tur. Que enim excellēs g̃ra: sup angelos eleuat: ad ei⁹ digne offerēda p̄cōia: hūana fragilitas nō aspirat. Rogam⁹ te clemētissimaz pietatis ⁊ misericordie matrē: vt q tue laudis insignia freq̄ntare gaudem⁹ i terris: intercessionis tue auxiliū habere mereamur in celis: q̄ten⁹ sic ꝑ te dei filiꝰ dignat⁹ ē ad nr̄az carnē descēdere: ita nos ꝑ te ad ei⁹ mereamur cōsortiū ꝑuenire. Qui cū patre ⁊ spū sancto viuit ⁊ regnat. L. viij.

Quid de teophilo dicā: theophilus vicedn̄s cuiusdam ep̄i ciliciaꝝ extitit. Hic postq̄ꝫ accusat⁹ apd̄ dn̄z suū fuit: ⁊ a ꝓprio officio expulsus: pauꝑtate cōtristat⁹: cuiusdā iudei ꝯsilio: q cū diabolo ꝑ artē magicā vsu loq̄bat: xp̄ianitatē suaz abnegans: eidē diabolo semeptipsum i s̄uū cōmēdauit. Unde valde post exiguū tēpus penitēs: in quadā beate v̄ginis basilica: ꝑ quadragita dies ante eius imaginē plorās vigilauit. Cui p̄ nimio labore ⁊ lassitudine p̄cū dormiēti: apparuit beata v̄go maria. Et corripiens eū reddidit ei cirographuz: qd̄ diabolo p̄fati iudei cōsilio dederat: qd̄ ip̄a dei genitrix vi abstulerat. Tūc theophil⁹ euigilās sup pect⁹ suū cirographū positū inuenit: ⁊ mox crastina die dn̄ica hec ep̄o cunctisq₃ ciuib⁹ enarrauit. Et stati idē episcopus data sibi pn̄ia salutari ⁊ absolutiōe: duxit illū ante altare ad cōmunicandū. Cū aūt corp⁹ xp̄i de manu episcopi acciperet descēdit sup eū spirit⁹ sanct⁹ in specie solis: et refulsit facies ei⁹ vt sol. Deniq₃ in p̄fata basilica trib⁹ dieb⁹ totidēq₃ noctib⁹ agēs deo ⁊ beate virgini marie grates: insistēs p̄cibus spiritū deo reddidit. Ecce q̄ꝛ beata dei genitrix theophilū desperatū ad ve

niam reduxit: ⁊ p̃fatū presbyterū triduanū mortuū etiam a demoni
b⁹ eripuit: et ad vitā reuocauit. Quāto magis ergo fratres dilectis
simi bonos faciet illos: q eam assidue inuocabūt: si eos q solo mo
mēto eam interpellarūt miserant liuit. Stonēses nāqȝ et romani:
eius matutinas cū nouē lectionib⁹ dieb⁹ sabbatoꝝ honorū more de
cantantes: gratiaȝ ei⁹ acqrūt. Nulli ergo sit pigrū: nulli onerosuȝ
celebrare eius festa. Sciendum quod sicut in sancta ecclesia natiui
tas eius colitur: sic debet excoli conceptio eius. Sicut enim ad sal
uandum genus humanum olim fuit necessaria natiuitas eius: sic fu
it necessaria conceptio eius. Nisi conciperetur minime nasceretur
et que nisi nasceretur: mundi redemptor ex ea non nasceretur. Im
mo si diuina gratia perspiciatur: specialis conceptionis eius dies
maior fore approbatur quam natiuitas. Res enim maior extitit a
dam a deo creari quam filios ade de matre nasci. Non est mirum si
homo a deo creatus: nascitur d̓ matre. Quisqs igit̃ p̃sul vel abbas
aut p̃latus es: recole diligenter eius solennia: et cunctis iube eadeȝ
coli: q2 si eā toto corde amaueris: nūquaȝ a gradu tuo: deposit⁹ eris
In me metipso ꝓbaui: qd̓ animo īsensato tantū diē tātaqȝ sacramē
ta ac mysteria tenebris ignorātie respui celebrare: eo qd̓ viri ⁊ muli
eris ꝯceptio v̓ginis extitit. Sȝ ei⁹ ꝯceptionē idcirco qd̓ carnalis ex
titit stultis nō placeat hodie celebrare: tamē diē illū ⁊ noctē quāuis
sint multis incognita: ⁊ tēp⁹ ⁊ horam spiritualis ꝯceptionis ei⁹ scili
cet hodie celebrare delectat: q̃ ipse animaꝝ creator: animā sue ma
tris dignam sanctissimo corpi v̓ginali ei⁹ angelis ministrantib⁹ co
pulauit. Quam etiaȝ dicit ꝑmā nostre reparationis ⁊ salutis: dispo
sitio nr̃e saluatiōis inter ceteros dies fecit p̃elegit ⁊ scificauit. L.ix.

I Amqȝ due sūt ꝯceptiōes hoīs: oīb⁹ notū ē peritis. Una scilicȝ
spiritualis: alia carnalis. Una q̃ carnalis copulatio viri ⁊ mulie
ris agit̃: alia q̃ spiritualis aīa noua ⁊ pura deo opāte corpi diuinit⁹
dat̃ ⁊ adunat̃. Si nō placet illis celebrare solēnia ꝯceptiōis carna
lis dn̄ice mr̃is placeat illis colere aīe eius spūalē creationē corpis
⁊ aīe copulatiōem. O quanta ē dies illa q̃ nr̃e repatricis aīa digna
creat̃ ⁊ cōsecrat̃: ⁊ sanctissimo corpi vnit̃. Nō est verus amator v̓
ginis. qui respuit colere diē conceptionis. Erubescant iterū insani
qui hanc diē colere nolūt: idcirco q2 alioꝝ sanctoꝝ conceptionem
sancta minime cōsueuit colere ecclesia: maxima qppe rusticitas est
eam alijs sanctis cōparari in hac: in q̃ de⁹ carnē humanam assump
sit: quaȝ sup omnes sanctos etiam ⁊ archāgelos i celis sublimauit

Quamuis eni ceteris sanctis dies cõceptiõis eorũ nõ sit cõcessum vt celebret: illi tamẽ a spiritu sctõ cõcessum ẽ: q̃ maior ꝛ excellẽtior est cũctis. Pulchre ꝛ digne hãc dominatiõem sup ceteros sanctos illa debet habere: q ꝛ oẽs sancti beatificãt. Dicit xp̃s sanctus sanctorũ: ꝛ dicit hec sancta sanctarum. Et sine more summus rerum dispositor: sup omnes sanctos ꝛ sanctas illam dignitatem ei tribuit: vt verbum caro factum cõciperet: ꝛ virgo pareret: ꝛ post partuz virgo permaneret: sic ipse pre omnibus absq₃ more dignitatem illi iuste contulit: vt conceptionis et natiuitatis eius solennia sacrosancta in sancta celebret eccl'ia. Quid lõgius? Conceptionẽ dñice matris colere: xp̃i generationẽ ẽ cõmemorare. Nam virginis marie cõceptio: xp̃i generationis ẽ linea. Qua ꝓpter euangeliũ liber generationis iesu xp̃i: hac die sicut in natale dominiãte matutinas laudes decantam⁹: et ad missam legim⁹. Merito ergo colit et filij generatio. Celebrem⁹ ergo hodie dignis officijs alacriter vtrãq₃ conceptionẽ honorabilẽ eius: spiritualẽ scilicet et humanã: vt ipsius meritis et p̃cib⁹ a secularib⁹ curis ꝛ a cũctis vicijs mereamur eripi: ꝛ ad eterna gaudia paradisi perduci. Prestãte domino nostro iesu xp̃o filio eius: qui cũ patre ꝛ spiritu sancto ꝛ matre sua v̾gine maria viuit ꝛ regnat: de⁹ p̱ ĩfinita secula seculorum. Amen.

In n'le scẽ leocadie virginis ꝛ mar-

N tẽporib⁹ illis: dũ post corpore (tyris. Lec. j. um saluatoris aduẽtũ: ꝛ ꝑredẽptione nr̃a sanguinis eius effusionẽ: et ad inferos descẽsionẽ: ꝛ i celis ascẽsionẽ euangelica eruditio seriati atq₃ gradati apl'orũ doctrina in omnẽ t'ra₃ refulsit: q̃ sera tãde₃ in hispãie finib⁹ innotuit: eratq₃ rara fides. Et ideo magna: q ꝛ rara. Delubra v̾o gentiliũ in oi loco sacrilega effusione sanguinũ: taurorum: hyrcorumq₃ fumabãt. Et q ꝛ nõnulle ciuitates oppida: vic⁹: castella: nõ sine fanoꝝ mõstruorum imaginib⁹: et auro argẽto: et oi metallo ɔtextis erãt. Celebrant p̃terea effigies dmõis fides in xp̃o pullulãs: int' tantas rabies paganoꝝ palpitabat. L. ij.

Omnẽticula v̾o nois xp̃i: sacratissimis locis a paucis: ꝛ ꝑfectis ingrediebat agẽda. Et quãtu₃ crescebat execranda calamitas Ita ꝓuenit vt in nõnullas vrbes ꝑfecte fidei flagrarẽt icẽdia. Ut tam nõ p̱ latebras colẽdo sed publice eccl'ie sacerdotib⁹: ꝛ oi p̃pollerẽt clero. Que fama nõ solũ totam italia₃: s₃ ꝛ baptizantiũ peragra

uit. Que causa fuit vt impijssimū dacianū p̄sidē ipijssimi dioclecia
nus ꝛ maximian⁹ īpatores: ad euertēdā magisq̄ʒ ad gubernādā ↄsti
narēt hispaniā. Primūq̄ʒ galliā: vt lup⁹ cruentus intrauit. Ibiq̄ʒ
est satiat⁹ sāguine martyꝝ: cadauera crapulatus ructās ī hispaniā
aggressus est: felicē: cucufatē: eulaliam: ꝛ alios sanctos quoꝝ noīa:
lōgū est scribere: grauissimis tormētis afficiēs: deo aīas cōsecrauit
innocuas. Ac post inde cesaraugustā q̄si leo frēdēs iter arripit. L. iij.

Quanta ibi ludibria: quot cruces: quot effusiōes sanguinū opa
tus fuerit: si hūana līgua taceat: ipsa loq̄tur t̄rra: eo q̄d polluta
est xp̄ianoꝝ sāguinib⁹: ꝛ q̄d nullus except⁹ fuerit: q tal ī situ nō tene
at: rediuiuos ac florētissimos cineres martyꝝ loc⁹. Inde alacri ꝑfe
ctu: ↄplutēse īgredit̄ ciuitatē. Protin⁹ ꝑ cruore lac cruētatꝰ corpi
b⁹ fūdēs: gēminas margaritas ī diademate nr̄i regis ad figēdas ꝛ
īnocētie dignitate velut auro ↄspicuas: iustū ꝛ pastorē a terra celo ꝑ
feralē īpietatē: pi⁹ dn̄s suscepit. Deīde aduenīēs toletanā vrbē in
gressus cepit sagaci indagine ꝑq̄rere mēbra scōꝝ. Ibiq̄ʒ in ciuitate
toletana repit deo dicatā leocadiā genere nobilissimā: nobiliori tn̄
ꝓposito mētꝫ ornatā. Que nō dieb⁹ nō noctib⁹ ꝑuigili cura: ab orō
ne cessabat. Qui cū eā p̄sētari suis ↄspectib⁹ p̄cepisset: ita affatus ē.
Cur te tā leuit̄ h̄ vana deludit circūuētio: vt de tā p̄claro genere na
ta derelinquere cerimonias deoꝝ nr̄oꝝ nescio cui xp̄o te ꝑferas ser
uiturā? Cui btā leocadia cū grandi audacia: ita ad hec rn̄dit. Non
me tua suasio a ꝓposito xp̄i: cui me ītegrā voui reuocat. Nō illusio
ↄborū tuoꝝ: nec blādimēta nataliū: q̄b⁹ me suadere conaris retra
here a s̄uitute vl̄ a promissione dn̄i nr̄i iesu xp̄i: q nos p̄cioso sāguīe
suo redimēs: magnā induit libertatē. L. iiij.

Arens itaq̄ʒ dacian⁹ p̄cepit militib⁹ artissimis vīculis beatā leocadiā ī car
cerē trudi colligatā: cogitans q̄lib⁹ penis vl̄ tormētis eā affligeret
ꝓperans itaq̄ʒ elborā ingressus: officiū oē ꝑmouet īdagine ꝑcurrēs
xp̄ianos quoscūq̄ʒ īuenisset: ei⁹ tribunali presētasset. Statiq̄ʒ reptū
adolescētē quēdā noīe vicētiū: cui⁹ meritū noī cōmitabat̄ suo: cōp̄re
hēsum eū ei⁹ ↄspectib⁹ sistūt. Quē cū sabina: ꝛ christete ei⁹ sororib⁹
in auilēsē vrbē ꝑsequēs: digna xp̄o mūera dedicauit. Profectusq̄ʒ
ab elbora: emeritēsē ingredit̄ ciuitatē. Illico tribunal: sibi aptari p̄
cepit. Multosq̄ʒ sctōꝝ crudelit̄ sāguine fuso trāsmisit ad dn̄ʒ. In
ter quos scāʒ eulaliā multis cruciatib⁹ multisq̄ʒ ↄberib⁹ afflictā:
igne applicato dn̄o cosecrauit. Cūq̄ʒ in toletanā vrbē ad beatā leo
cadiam ꝑcurrisset fama: genib⁹ in orōne positis in eodē quo retrusa
tenebat̄ cōfessionis loco: cōpleta orōne: suū domino commēdarit

spūs. Qui martyres et cofessores suos: coronauit in pace. Cui ē ho
Hŭit (nor et glīa dtus et potestas in scla sclorū amē. Lec. v
vir vite venerabilis illefōsus noīe: scitate pclarus: morib⁹ bo
nis cōpletus: in dei laude assidu⁹ cui⁹ vita cunctis admirabilis cu
ius memoria in bñdictione: vt palma a pulcherrima emicuit: in tātū
vt nō solum post morte a deo digne remūeraref: verū etiā i hac vita
a scā dei genitrice maria donis celestib⁹ ditaretur. Hic ḡ toletanis
maioribus ort⁹ vt nobilis nutrit⁹: studijs litterarū traditus gemina
sciētia floruit: p quā et deo militauit: et terrene glīe palmā nō amisit
Nō impar meritis scissimi illi⁹ isidori: de cuius fōte adhuc cliētul⁹
latices purissimos hausit qbus postea totā hesperiā vt prudēs et fi
delis fluuis irrigauit. Nā direct⁹ ē a scō et venerabili toletane sedis
metropolitane eugenio epo: ad supradictū doctorē isidorū: q tūc hisp
palēsē regebat archipresulatū: vt qđ iam min⁹ habebat: ab illo ple
ne acciperet: quo deo pfecte tota deuotione deseruiret. Lec. vj.
A quo et honorifice est susceptus et eleuat⁹: et vt ferūt charitatis
compede ostrictus: vt quod scientie deerat illo monēte ab illo
acciperet cuius mundum redemit gratia. Post multū vero tpis a
bono doctore bñ educat⁹: corpe cast⁹: corde seren⁹: vultu pclar⁹ ent
tuit et eū pedagog⁹ quē añ habuerat discipl̄z: post habuit successorē
scissimū. Igif longo dierū trāsacto curriculo: cū adhuc diaconatus
fungeref officio: in scōrū cosme et damiani abbas: que in suburbio
toleti tūc habebaf fact⁹ ē eccl̄ia: vbi et deo digne militauit: et mltos
ad exēplū bone ouersationis puocauit. Cumq̄ hic scūs illefōsus
bene puid⁹ suas oues ne aliqua fraude serpentis antiq a via vita-
tis exules eēnt pcuraret: et vt pecunia a deo sibi credita nullomodo
detrimēto sz poti⁹ augmēto deseruiret: scōrū pcedētiū patrū aucto-
ritate firmat⁹: in laude dei scōrūq̄ memoria: sub quorū tūc scōrum
cosme et damiāi tutela vigebat: eorū pmit⁹ pp̄as edidit missas: quo
rū sanguine roboraf scā eccl̄ia: crucis q̄s in posterū reliqt cātādas
Contigit aūt vt scūs eugenius toletane sedis archiepiscop⁹ longo
etatis senio fessus a seclo in pace requiesceret: ac sua multos disposi-
tione desolatos relinqret. Ne igif toletana sedes tāto patrono va
cua remaneret: fit oib⁹ luctus qb⁹ fuerat deuotionis affectus: ac cū
missarū solēnis corp⁹ illi⁹ scissimi eugenij i sua sede tumulaf. Cūq̄
iam toletana plebs vt oues in deserto sine pastore erraret: ne diuti⁹
pane celestis vbi esuriret: ad dñm pces fudit: vt eis pastorē vigilā-
tem non denegaret. Queritur inter multos vnus episcopali officio
dignus inter quos celesti ispiratione sanct⁹ inuenit illefonsus: qui

inuit⁹ diuina dispēsāte grā pplo eleuat̄: τ a coepiscopis: τ archiepis cōsecrat̄: ac sic post inde talē se exhibuit: vt ab oīb⁹ amaret̄: cuius nempe vita mītis circumsepta miraculis: ī sede romulea refulsit: cuius doctrina totā hesperiā perlustrauit.

In nt̄e scē eulalie vir. τ. mar. Le. i

Numer⁹ pplus: τ īfinita ē multitudo: q̄ p xp̄i noīe crudelissimā mortē et̄ne vite ɔpēdijs gestiētes: aīo sūt rubustiore ɔgressi. Inter quos btīssima martyr eulalia: de victorie felicitate ī xp̄o ɔfidēs: secuta d̄ sūmo triūphi apice: martyrij certamē aggrediēs: palmā dignā p̄meruit. Que nullis blādimētis iducta nullis suasionib⁹ p̄uocata: antiquū venatorē cū suis artib⁹ glīosa calcauit. Hec ergo v̄go btīssima: scimonialis puella: deo timorata atq̄ mr̄imonialit̄ edocta: ānorū circit̄ tredeci. Mēte τ corpe casta: religiōe pudica: castitate firma: docebat̄ a donato quodā p̄sbytero: ab ipsis rudimētis īfātie vt fateret̄ xp̄z āpli⁹ quā negaret: τ idiuisī

Nihil aliud (simā firmitatē: q̄ ēmētis ītegritatē ɔfiteret̄. Le. ij. interioris hois officio pagebat: nisi vt dn̄o oīpotētī: cui tota fuerat deuotione subiecta: ītrepidi cordis īstātia deseruiret. Que martyr dū adolescētie ānos fuisset ingressa maiori credulitat cultu robustior: fidē quā scā deuotione ɔceperat: aīo fortiori fuabat. Vouerat eni aīaz suā dn̄o. Eāq̄z p xp̄o ponere contēdebat: a quo desiderati palmā martyrij inuētura in se felici⁹ cōgaudebat. Papa nāq̄z ipsius erat: noīe liberi⁹. Hūc beata eulalia habebat p̄rez. Igit̄ cū a scelerātissimo calphurniāo xp̄ianis p̄secutio fuisset īposita: τ passiōis dies supuenisset: fortuitu eulalia btīssima ciuis τ incola p̄uīcie lusitanie: cū paul̄ o lōgi⁹ ab vrbe miliario tricessimo foret octauo: vltra emeritā in villa eēt noīe p̄ōptiano: in finibus p̄uīcie betice: dū a q̄dā sorore p affectu scimonie ipsi⁹ ad supradictā possessionē suā fuisset euocitata: τ ibidē ī sctis dei laudib⁹ cū ɔfessore felice: τ ceteris deum timētib⁹ castissime moraret̄: malū fama nō tacuit: q̄ d emeritēsiū

Et nūciatū ē beate eu- (vrbē hostis cruēt⁹ ītrasset. Lec. iij. lalie: supuenisse nuncios cū vehiculo publico q eā ad emeritaz deducerent. Ibiq̄z iā p̄rem suū liberiū cum ceteris cōfessorib⁹: ī carcere esse retrusū. Quo cognito: eulalia beatissima leta ad passionez p̄siliuit: petēs p̄tin⁹ ciuitatē. Et illico it̄ arripiēs vehiculū sibi iussit aptari. Nō illā aɔgressu itīneris: nō patrimōij abūdātis eximia nō charorū vnanimitas reuocauit. Officiū virile ptentās sic deuo

ta ad talē gl'iaꝫ destinata toto aīo festinabat: vt si fieri posset tā lōgi
quū iter: intra vnā horā oē trāsigeret. Et ita ipsū vrgebat mulionē:
vt in velocitate vehiculi aīositate festinaret. Prestabat vero ei co
mitatū atqꝫ ꝯsortiū iulia ꝯuirginalis eius. Et cū iter agerēt dixit ad
eā beata eulalia: notū tibi sit beata soror: q2 nouissima vado: sꝫ ꝑ̄ma
patiar. Et sic factū ē: sicut btā ꝑdixerat eulalia. Cū ḡ colonie emeri
tēsiū vrbi appropiquasset beata eulalia: obuiauit ei qdā iude⁹: ⁊ di
xit ei. Bene venisti filia: vade thurifica: vt viuere possis. Cui rñdēs
beata eulalia: dixit. Augeat tibi dñs ānos. Nā ego ꝑ xp̄o dño meo
EL ꝑtransijt ī velocitate vehiculi. Quā (mori desidero. Le. iiij
respiciēs iudeus: vidit fulgorem ei comitātē: velut flammā ig
nis. Stupefact⁹ in tali visu ītellexit qđ āgeli dñi iā ꝓtegebāt eam.
Et ideo voluit dñs h̄ miraculū iudeis ōndere: vt duricia cordis eo
rū insēsata videret magnalia xp̄i. Sꝫ btā eulalia fide plena suā spō
te ad forū ꝑuenit. Tūc rumor cucurrit ꝑ vicinas fori ꝑtes: ⁊ facta ē
hoīuꝫ m'titudo innumerabil' ⁊ igēs nimis: ita vt in domo sua nemo
remaneret. Talis enī erat fama scīmonie ⁊ faciei scē eulalie: vt oēs
emeritēsiū vrb̄ habitatores: ad aduētū btē eulalie cōuenirēt. Ut in
cuius amore pēdebant: vere ꝯ̄nulā ⁊ ꝓuicie ipsi⁹ senatricē atqꝫ ha
bitatricē viderēt: cū ꝑ̄side dimicātē. Statiqꝫ ď ea nūciatū ē calphur
niano ꝑ̄sidi ꝓuicie lusitanie q a maximiano īꝑatore: ⁊ ꝑsecutore fue
rat direct⁹ ī ꝑsecutionē xp̄ianoꝝ. Quē calphurnianū ꝑ̄ncipē atroci
tatis ⁊ sic factū caput beata eulalia ꝯuicijs lacerare nō cessat. Nō
illā dira vox crueta man⁹: nō turbid⁹ aspect⁹: a ꝓposita passiōe sub
mouit. Maior facta ē virib⁹: dū inimicū ī suis fastib⁹ ꝑ̄sidētē toto
AL sic calphurnianū ītuēs: dixit (nixa ē conatu deuīcere. Le. v
Cur igrederis vrbē: inimice dei excelsi. Quid ꝑseq̄ris xp̄iāos: ⁊
niteris ꝑdere v̄gines dei? Dñs me docet ī ꝯ̄itate sua nec auferes
a me castitatē meā: q2 nō seduces adolescētiā meā. Calphurnian⁹
preses dixit. O īfantula: anteq̄ꝫ crescas: florē etatis tue ꝑdere q̄ris
Eulalia btā rñdit. Ego annorū sū circit̄ tredeci. Putas te īfantiā
meā: tuo posse terrore turbare? Sufficit mihi hec trāsitoria vita. Et
q2 terrene vite blādimētis nō delector: alterā futurā beatā expecto
vitam: q̄ beatior dono diuinitatis efficiar. Calphurnian⁹ ꝑ̄ses dixit
Ista te vanitas miꝯam nō seducat. Accede ⁊ sacrifica dijs ẜm pre
ceptū īꝑiale: quo possis tormēta euadere ⁊ honorari: atqꝫ spōsū di
uitē ꝓmereri. Eulalia beata rñdit Habeo spōsū diuitē imortalē xp̄ꝫ
q te tuosqꝫ ꝑdet: ⁊ patrē tuū diabolū: q dicitur sathanas. Tunc ius
sit ꝑ̄ses: vt in carcerē mitteretur. Prius tñ cepit eam vocare ad se

ei blādis verbꝭ ⁊ deceptosis ꝑsuadere volēs: dicebat. Aspice temet ipsā. Miserere tui. Vade thurifica vt possis viuere. Beata vero eulalia fide plena: vtute firma: vsqꝫ ad finē mortis opa non timēs: Tunc calphurni (ita respondit: xpiana sum: nō faciā. Le. vj. anꝰ turbido furore succēsus putās pudiciciā vginis more īfantie a tergo corpis enudari iubet p officiū curatoris eam catomari. Cūqꝫ catomaret: corpꝰ etꝰ delicatū ac sanctū illate cedis verbera equo aīo sustineret: ɔfidēs ī magna glīa dñi: ɔstanť ac fortiť male dicebat regē ⁊ cesarē cū diis suis. Angeli xpo dñi ꝓtegebant beatā eulaliam. Sic eni credebat amarissimus iudex: se eligere posse qꝺ q̄reret: si pudicā vginē fedius verberasset. Qꝺ btissima dū bis xpo be ribꝰ laceraret: atqꝫ talia ꝓclamaret: ad aures ꝑsidis ꝑuenit q̄ beata dixerat eulalia. Ipse quoqꝫ ad se vocari ꝑcepit. Et aspiciēs in eā decoris ⁊ pulchritudinis speciē: in fātie eius q̄si mīaꝫ in se ꝑferens dixit. Cōsule tibi et diis imola: ac declina a mortꝭ ope. Sꝫ beata eulalia: dū ꝑmis verberibꝰ lacerata fuisset: calphurniāo dixit. Quid tibi ꝓdest inire: qꝺ honestatē meā isana tētasti ordinatione nudari? Corpꝰ qdē meū habes in potestate: aīam xpo meā in potestate habere nō potest nisi solꝰ deus: qui eā dedit. Tūc calphurnianꝰ dū videret ꝑmis verberibꝰ suū dispositū minime ꝑfecisse: btē eulalie dixit. Que est ista rogo cōstātia? Sed qbusdā cognosceris adepta fuisse prestigijs: ⁊ ad laudē gñis tui diis despicis imolare. Sed beata eulalia ex toto corde in dño cōfidēs: eadē ꝑsedi que iā fuerat locuta resꝑōdens: ait. Cur me interrogas sepius? Dixi: ⁊ dico tibi. Qꝺ vis ⁊ qꝺ dicis oino nō faciā: q: xpiana sū. Et vt oīa scias: reges vr̄os cū diis suis maledixi: ⁊ maledico. Cūqꝫ h̄ ꝑses audisset: ⁊ ꝺ sentētia dāda puelle morā faceret: eulalia vgo btā ꝑseuerans ɔstātia audacter plena fide ⁊ liberaliť ita vt toti audirēt dixit. Calphurniane da sentētiā. Regibꝰ eni tuis ⁊ diis eorū: ea q̄ sepius dixi repeto: ⁊ maledixi ⁊ maledico

In nł̄e scē lucie. vir. ꝯ. ma.

Um p vniuersā ꝓuīciaꝫ sicilie btīssime vgīnis agathe fama crebresceret: ⁊ siracusanꝰ ꝑplus p milia ꝑpe q̄dragita qnqꝫ ad vrbē cathanēsium sitiens ꝑgeret ad sepulchrū scē agathe vginis venerandū: contigit luciā venerabilē vginē nobilissimā simul ꝑgere festiuitatis grā venire iuitatā. Cu ius mř euticia: p ānos q̄ttuor fluxu sāguinis fatigata: nullo poterat medicorū remedio liberari. Igiť dū ꝓcessionis mysteria gerunť: h

euãgelij lectio fuit q̃ legit̃ fimbria vestimẽti mulierẽ a fluxu sãguinis
saluatã. Dũ hec lectio recitat̃: dixit sctã lucia mr̃i sue. Si credis mr̃
his q̃ legũtur. Crede agathẽ passã ꝓ xp̃i noĩe: ꝛ hec meruisse: vt sem
per in p̃senti habeat eũ ꝓ cuius noĩe passa ẽ. Contige ergo sepulchrũ
eius credẽs: ꝛ libera eris. Lec. ij.

Sic dũ pactis oĩbus tur
ba abscessisset: ꝓstrauerũt se ãte sepulchrũ virginis mr̃ ꝛ filia: ꝛ
ceperũt lachrymis eius flagitare suffragiũ. Interea dũ oꝛõnis ꝓlixi
tas tẽdit somn⁹ luciã v̓ginẽ arripuit. Uidit in sõnio beatã agathẽ
in medio angeloꝝ gẽmis ornatam stãtẽ ꝛ dicẽtẽ. Soror mea lucia
virgo deo deuota quid a me petis: qđ tu ipsa poteris p̄stare ↄtinuo.
Nã ꝛ mr̃i tue fides tua subueniet: ꝛ ecce saluata est. Et sicut per me
ciuitas catanẽsiũ sublimat̃ a xp̃o: ita ꝛ ꝑ te siracusana ciuitas deco
rabitur: q2 iocũdũ deo in tua v̓ginitate: habitaculũ p̄parasti. Et his
auditis: expgefacta surrexit tremẽs: ꝛ ait mr̃e sue. Per ipsã te dep̃-
cor q̃ te saluauit suis oꝛõnibus ne tu mihi aliq̃ndo spõsũ noĩes: ne tu
velis de corporis mei posteritate fructũ mortalitatis ĩq̃rere de qbus
mihi minãtur aduersarij. Sz oĩa q̃ mihi datura eras eunti ad corrup
tionis vite auctorẽ mortalẽ hoĩez: da mihi eunti ad factorẽ dñz iesũ
xp̃m. Cui mater eius enticia: ait. Oĩa q̃ fuerũt p̄ris tui defũcti añ no-
uẽ annos: incõtaminanter custodiẽs: ampliaui potius quã minui pa
trimoniũ tuũ: mea cia q̃ sunt vero vel q̃ esse possunt: ipsa melius nosti
Lege prius oclos meos: ꝛ quodcũq̃z placuerit de facultatibus facito.
Tu autem domine. (Lectio. iij

Lucia dixit Audi mr̃ consiliũ meum: deo charus non satis est:
q illi hoc dat quo ip̄e ꝑfrui nõ potest. Sed si tibi vis gratũ esse:
ħ illi da quo poteris vti. Moriẽs enĩ nulla recũ deferre ꝑuales. Ui
uẽs ergo ꝛ salutẽ tui corꝑis tenens: da q̃ possides: ꝛ qcq̃d te mihi
daturã spopõderas vl' cogitabas largiri: incipe xp̃o tradere. Igit̃
cũ reuerse fuissent siraculis: ꝛ cũ de his quotidie ꝯmocinarent̃ v̓go
cũ sua mr̃e: fiebat rerũ distractio: ꝛ quotidie necessitatibus pauꝑũ ĩ
pẽdebat̃. Interea dũ distrahũtur p̄dia ꝛ gẽme: ad spõsi noticiã ꝑue
nit̃. Quiq̃z sollicitus cepit ĩq̃rere a nutrice scẽ lucie: qđ ħ eẽt: qđ distri
butio repẽtina p̄dioꝝ ꝛ gẽmarũ cẽsus vẽdidissent. Cui nutrix caute
cõfinxit. Spõsa tua inuenit possessionẽ ĩ venalibus: q̃ mille solidos ꝛ
amplius redditũ p̄stet. Hãc ergo in tuo noĩe cupiẽs cõꝑare: videt̃ ali-
quãta distrahere. Credidit stultus carnale mercimoniũ: ꝛ animũ ab
indignatione reuocãs: etiã ip̄e cepit auctor esse vẽdẽtiũ. At vbi pe-
ne oĩa fuit distracta: ꝛ pauꝑibus errogata: viduis orphanis: ꝑegrinã
tibus ꝛ deo seruientibus: tũc spõsus ꝓponit litẽ in iudicio pascasij

consularis: dicens spõsã suã christianissimã: ⁊ contra leges viuere augustorũ. Quã pascasi⁹ cõprehẽsã: ⁊ corripiẽs: cepit ad sacrificium demoniorum inuitare. Cui beata lucia respondit. Sacrificiũ mũdũ ⁊ immaculatũ apud patrem hoc est: visitare viduas ⁊ orphanos in tribulatione eorũ. Ego per istos tres ãnos nihil aliud egi nisi sacrificare deo viuo. Iã nihil supest qd̃ sacrificẽ: me ipsam offero in sacrificiũ deo: hostiam viuẽtẽ: qd̃ ipsi placet de hostia sua faciat. Le. iiij.

Pascasius dixit: ista verba cuicumqꝫ tibi simili narrare poteris christiano. Mihi autem qui pricipũ decreta custodio: ista frustra ꝓsequeris. Lucia dixit. Tu pricipũ leges attẽdis: ego dei leges attẽdo. Tu ꝑncipes times: ego deũ timeo. Tu illos offẽdere nõ vis: ego deum offendere caueo. Tu illis placere desideras: ego vero xp̃o vt placeã cõcupisco. Tu ergo fac qd̃ tibi scis vtile: ⁊ ego ago h̃ qd̃ mihi eẽ vtile recognosco. Pascasi⁹ dixit. Patrimoniũ tuũ cũ corruptorib⁹ tuis extirpasti: ⁊ ideo q̃si meretrix loqueris. Lucia dixit. Pr̃imoniũ meũ : : tuto loco constitui. Corruptores autẽ nec mẽtis mee nec corpis mei: aliq̃ndo suscepi. Pascasius dixit. Qui sũt corruptores mẽtis ⁊ corpis? Lucia dixit. Corruptores mẽtis vos estis: de quibus dicit ap̃lus. Corrumpunt mores bonos: colloquia mala Suadetis eni animas hoiuni meretricari: vt dimittant viros suos: idest creatorẽ suũ: ⁊ seq̃utur diabolũ in idolis vanis: ⁊ inanib⁹ simulacris. Corruptores vero corpis hi sunt qui tpalẽ delectationem ꝑponunt delectationib⁹ sempiternis: ⁊ labentem leticiã ppetuis gaudijs anteponũt. Pascasius dixit. Cessabũt verba: cũ fuerit ꝑuẽtũ ad verbera. Lucia dixit. Verba dei cessare nõ possũt. Lec. v.

Pascasius dixit. Tu ergo de⁹ es? Lucia dixit. Ancilla dei sum: ⁊ ideo dixi verba dei: q2 ip̃e dixit. Nõ vos iqt loq̃mini i ꝯspectu iudicũ: sꝫ sp̃us sc̃us ip̃e loq̃t i vob̃. Pascasi⁹ dixit: i te ḡ sp̃us sc̃us est? Lucia dixit: ap̃lus dixit. Qd̃ caste viuẽtes tẽplũ dei sint ⁊ sp̃us sanctus habitet in eis. Pascasi⁹ dixit. Ego faciã te ad lupanar duci: vt dũ fueris scortata: fugiat a te sp̃us sc̃tus. Lucia dixit. Nunq̃ꝫ inq̃nat corpus: nisi de consẽsu mẽtis. Nam si manu mea thura ponas: ⁊ per manũ meã facias sacrificia. Deus h̃ attẽdit ⁊ ridet. De sensib⁹ eni ⁊ de volũtatibus iudicet. Nã sic patit violatorẽ castitas sicut serpẽtẽ: sicut leonẽ: sicut barbarũ. Nã si inuitã violari me feceris: castitas mihi duplicabit ad coronã. Pascasi⁹ dixit. Ibi te faciã sub turpitudie expirare: nisi mõ cerimõijs ꝯsẽseris augustorũ Lucia dixit. Iã dixi: tu volũtatẽ meã nũq̃ꝫ poteris ad ꝯsẽsũ reuocare peccati. Ceterũ q̃cq̃d feceris d̃ corpe qd̃ ĩ potestate videris habe

re:hoc ad ancillã dei ptingere nõ potuit. Tũc cõsularis iussit venire lenones ⁊ tradidit eam illis: dicẽs. Inuitate ad castitatẽ ei⁹ ppłm: ⁊ facite eam tãdiu illudi: quamdiu mortua nũciet̃. At vbi eam ceperũt velle trahere ad lupanar: tãto põdere eam fixit spirit⁹ sãct⁹ vt penit⁹ moueri nõ posset. Accedẽtes aũt simul mł'ti ex officio: ipellẽtes ⁊ trahẽtes: deficiebant sudore: sꝫ vgo dei imobilis pmanebat. Tũc miserũt funes in man⁹ ei⁹ ⁊ pedes: et ceperũt oẽs pariter trahe re. Et illa q̃si mõs imobilis pmanebat. Lec. vj.

Tunc angustiari cepit pascasi⁹: ⁊ merore deficere: ⁊ vocauit magos ⁊ aruspices: ⁊ tẽplorũ omniũ sacerdotes. Quiq3 oẽs agebant supstitiões suas cõtra eã: vt moueret̃: ⁊ ita pmanebat fixa corpe: vt penit⁹ nec per aera ei⁹ vestigia: moueren̄t. Tũc lotiõe eã pfundi iussit pascasi⁹: asserẽs ꝙ maleficijs staret imobilis. Jtẽ adducta sunt mł'ta paria boũ vt ab ipis traheret̃ ⁊ omnino trahi nõ potuit. Tũc dicit pascasi⁹. Que sunt ista maleficia tua? Lucia dixit. Ista mea maleficia nõ sunt: sꝫ beneficia dĩ. Pascbasi⁹ dixit. Que ratio ista est: q̃ð puella fragilis: a mille tracta hominib⁹ nõ moueris? Lucia dixit. Si alia decẽ milia adduxeris: audiet me spirit⁹ sanct⁹ loquẽtẽ. Cadant a latere meo mille: ⁊ decẽ milia a dextris meis. Torq̃bat̃ itaq3 animo pascasius: ⁊ inter cogitatiões ⁊ viscerũ cruciamẽta clamabat. Cui beata vgo ait. Quid cruciaris q3 p diuersa mẽtis tue tormẽta loq̃ris? Tẽplũ dei si pbasti: iam crede. Si non pbasti: disce. Eo magis pascasi⁹ anhelabat: q3 de se iporisuz exhibere cernebat. Tũc ignem circa eam fecit copiosuz icẽdi: ita vt picẽ ⁊ resinã: ⁊ fervẽs oleũ sup eum iactarẽt. At illa in noie iesu xpi: stetit immobilis: dicẽs ei. Ego rogaui dñm meũ iesuz xp̄m: vt ignis iste nõ dñet̃ in me: quaten⁹ tibi insultẽt fidentes in xpo. Et ideo petiui inducias martyrij mei: vt credẽtib⁹ timorẽ tollerẽ passionis: ⁊ nõ credẽtib⁹ vocẽ insultatiõis auferrẽ. Tunc angustiãte eo nec ferẽte: amici ei⁹ gladiũ in ei⁹ viscerib⁹ imergi fecerũt. Et iã pcussa quandiu voluit allocuta ẽ turbaz circũstãtẽ: dicẽs. Annũcio vobis pacẽ ecclĩe dĩ datã dioclecianoq̃ regno suo eiecto: ⁊ maximiano hodie mortuo. Et sic habet cathanẽ sium ciuitas interueniẽtẽ p se sororẽ meaz agathã: ita me sciatis isti ciuitati dataz a dño: si volũtatẽ dei faciẽtes: susceperitis fidẽ. Hec loquẽte dei famula lucia: vt dixim⁹ viscerib⁹ gladio patefactis: ante oculos eius ferro victus ducebat̃ pascasi⁹. Currebant eñi relationes singulo⁊: q̃ð fuisset pditor puincie. Qui pduct⁹ ad vrbez romaz: ab omni senatu romano audit⁹: accepit sniaz capitalez. Dei aũt martyr lucia virgo sacratissima de loco in quo percussa: est pe-

nitꝰ mota nō est: neqꝫ exiuit spiritꝰ eius: nisi sibi venietibꝰ sacerdotibꝰ: et mysteria ei dantibꝰ atqꝫ omnibꝰ dicētibꝰ amē: illa emisit spiritū. In eodē loco fabricata ē sanctitati eiꝰ basilica: in qua orationes eius florēt nūc et sēper: ⁊ quousqꝫ mūdꝰ steterit. Prestante dño nostro iesu xp̄o: cui est gloria ⁊ honor: virtꝰ ⁊ potestas: nūc ⁊ ꝑ infinita secula seculoꝝ. Amen. **In nl'e sci dñici cōfessoris.**

Uit beatꝰ dñicꝰ ex patre nobili ac religioso no(L.j. mine ioāne extitit ꝓgenitꝰ: et ex villa q̄ vocaꝭ bantensis fuit oriūdꝰ. Cuius generationis linea semper floruit: nobilitatis generositatisqꝫ norma generosissima. Et reuera satis dignū cōgruūqꝫ fuit: vt origīnē duceret de generosa ac religiosa stirpe: qui dño presciēte ac definiente: ipam religionē vita laudabili decorare: ⁊ doctrina salubri futurꝰ erat amplificare. Lec.ij.

Quod vero diximꝰ: de nobili ꝓsapia illū fore ortū: non causa iactantie ꝓtulimꝰ: sciētes scriptū. Nō est ꝑsonarū acceptio apud dñm. Ut ait apostolꝰ: siue seruus siue liber: omnes i xp̄o vnū sumꝰ Attamē fiest ꝑfectuꝫ cōuerti ex rustici cōditiōe ꝑfectiꝰ est cōuerti ex nobili genere: ap̄lo testante: seruꝰ vocatus es: nō sit tibi cure. Et adiecit. Sed ⁊ si potes liber fieri: magis vtile: ⁊ alibi discipulꝰ ait. Uno precio redempti estis: nolite fieri serui hominum. Lec.iij.

Aperta claraqꝫ sententia seruus ad fidē cōuersus laudaꝭ: sed tamē liber ei preferꝭ. Nullū ergo moueat illiꝰ loci humilitas: in quo ei accidit natiuitas. Ut sacra veraciqꝫ scriptura probaꝭ: qꝺ a loco habitator non sanctificaꝭ: sed locus a sancto habitatore consecratur. Si enī locꝰ habitatorē: ⁊ non habitator locū sanctificaret: neqꝫ angelꝰ sup̄bus de celo caderet: neqꝫ hō transgrediēs: de paradyso eiectꝰ fuisset. Quid enī sanctiꝰ sede celi: et qd beatiꝰ est habitatione paradysi. Sed tamē habitatores suos liberare nō potuerunt: trāsgrediētes enī ab ipis sanctis habitatiōibꝰ expulsi sunt. Quod verissimo argumento ꝓbaꝭ: qꝛ sanctus habitator locū sanctificat: nullomodo sanctus locus habitatorē impiū beatificat. Lec.iiij.

Vir itaqꝫ sanctus trāsactis annis infantie pueritiaqꝫ ingressus vltra vires etatis xp̄o cepit esse deuotꝰ. Et quodā ꝑsagio futurorū: nullis est passus se impediri ineptis inercijs ⁊ fabulis puerorū Sed iam spirante spiritu sancto: qui eum ad seruitium suum nutriebat: sagaciter intelligebat: dictū discipulo ab apostolo. Uiles ⁊ inutiles fabulas deuita. A vilibꝰ ⁊ inutilibꝰ fabulis implicaꝭ qui

ociosis sermonibꝰ: ꝛ ad salutē anime nō pertinētibꝰ delectatur. Pu
er igitꝰ bone indolis mira cū simplicitate cordis: vt alter iacob do
mi habitabat: nihil preter parentes cognoscebat. Mundanarum
studium litterarum despiciebat: spirituali aure mentis audiēs vocē
apostoli dicētis. Prudentia carnis: mors est. Et alibi. Sapiētia hu
ius mundi: stulticia est apud dominū. Lasciuias et negligentias pue
rorum fugiebat: et cum parentibus ad ecclesiam confluebat. L. v.

Et quod de scripturis sanctis capere poterat: in nō perforato sa
culo cordis recondebat. Sic puer bone indolis puericie sue tē
pus prudenter transegit: ꝛ prosperante domino ad robur iuuenilis
etatis peruenit. Suscepto igitur deuotus deo dominicus habitu re
gulari: ac iuxta institutionem sanctorum patrum confirmata stabi
litate monachalis propositi: peruigilabat sollicitus sacris virtuti
bus: et solertissimus procurabat opponere scutum fidei contra ia
cula: et impetus et infestationes malignātiū spirituum. Nec in vl
lo rigorem monastice vite relaxabat: sed illicitos motus carnalis cō
cupiscentie sancto dominatui spiritualis anime subdebat charitati
etiam omni die inseruiebat quia sine fictione perfusus: non que si
bi sed que iustis vtilitatibus proximorum erant proficua require
bat: memor apostolice sententie dicentis. Charitas non querit que
sua sunt: et idem apostolꝰ discipulis de hac charitate loquens: ait.
Adhuc excellentiorem viam vobis demonstro. Et vere excellentior
omnium virtutum est: quia q in illa errauerit obseruatio ceterorū
preceptorum nihil ei proderit teste eodem apostolo. Elemosine: pro
phetie: et martyrium: sine illa nihil esse creduntur. Per illam enim
omnia mandata veteris ac noui testamenti complētur: et per illam
omnia cetera bona conduntꝰ. Et de illa dicitur: omnis lex: ꝛ prophe
te in vno sermone complētur. Lec. vi

Qui enī veram chari
tatē: q est vera dilectio in corde retinuerit ꝛ ope cōpleuerit: omnē
legē adimpleuit. Ut ait apostolꝰ. Qui diligit proximū: legē impleuit.
Beatꝰ itaqꝫ dominicꝰ reuelāte spiritu sancto hoc intelligēs: se fun
ditꝰ obseruatione illius mācipauit: ꝛ nulla occasione vel exactione
ab illiꝰ tramite oberrauit: ꝛ sagaci industria mētis cognoscēs verā
charitatem et integrā dilectionē dei ꝛ proximi: nunquā se pallio fi
cte charitatis palliauit: sed in vera charitate ambulās: ab ea neqꝫ
ad dexterā neqꝫ ad sinistram declinauit: neqꝫ enī vsus est vera cha
ritate intētione vel fauore inanis glorie: nec vsus est opimēto false
charitatis qꝛ vsus hominū seducūtꝰ blādimēto praue seductionis
humilitate omniū virtutū matre succēsus spiritus sancti feruore: se

ex omni parte muniebat. Et cũ esset sublimior olb⁹ merito toti⁹ abstinentie: et austeritate sancte vite: omnib⁹ se inferiorẽ: abiectiorẽ in q̃s iudicio sue mẽtis nulli vnquam se pponẽs: iudicabat. Exordijs incremẽtis gestisq̃ beati viri secundũ modulũ intellectus nostri expletis: ad ea que domin⁹ iesus ait. Sine me nihil potestis facere eicõcedere: et per eũ adhuc viuentem in corpore dignatus est: quod facere referenda accedamus: ⁊ omne q̃d referimus idonei testes si necesse fuerit: vel si tantũ increuerit: ecclesiastico iure roborabũt: qui stantes: ac presentes: et videntes fideliter interfuerunt. Hoc etiam testant̃ creberrima q̃ dño donante omni populo ostendũt̃: ad ei⁹ sacratissimũ tumulũ euident̃ facta et ostensa miracula.

In natale sancti thome apl̃i. Lec. j

Eatum thomã cum reliquis discipulis ad officiũ apostolatus electũ: ipsumq̃ a dño dydimũ q̃d iterp̃taẽ gemin⁹ vocitatũ: fides euãgelica: narrat. Qui post dñice gl̃iã ascẽsiõis tadeũ vnũ ex septuagita discipulis ad abagarũ regẽ edisse ciuitatis trãsmisit: vt eũ ab infirmitate curaret: iuxta verbum: q̃d ei a dño scriptũ ẽ. Q̃d tade⁹ ãbiẽt impleuit: ita vt veniẽs imposito regi crucis signaculo: ab oĩ eum lãguore sanaret. Thomas aũt apostol⁹ xp̃i morabaẽ in ierusalẽ. Tũc diuina commemoratiõe iussus est: indiã ingredi: vt scilicet populo q̃ iacebat in tenebris: lumẽ ostẽderet veritatis. Nã legisse me memini quẽdã libellũ: in quo inẽ ei⁹ vel miracula q̃ in idia gessit: explanabãẽ. De quo libello q: a q̃busdã nõ recipiẽ verbositate pretermissa: pauca de miraculis libuit me memorare: q̃d ⁊ legẽtib⁹ gratũ fieret ⁊ ecclesiam roboraret. Lec. ij.

T Sit cũ sepe a dño cõmoneret̃ vt dixim⁹. Beat⁹ thomas: vt p̃tes citeriores indie visitaret: ⁊ ille quasi ionas a facie dñi fugeret: ireq̃ differret: nec impleret: q̃ sibi dixit⁹ pcipiebanẽ. Apparuit ei dñs in visu noctis dicẽs. Ne timeas thoma descendere in indiã ego eni vadã tecũ: ⁊ non te derelinquã: sed glorificabo te ibi: implebisq̃ certamẽ bonũ: confessus me corã omnib⁹ hominib⁹ terre illi⁹ Et ex inde assumã te cũ gloria: ⁊ statuã te cũ fratrib⁹ tuis in regno meo. Nam scito quia oportet te ibi multa pati propter me: vt cognoscant omnes te docente: quia ego sum dominus. Hec cum audisset beatus apostolus: dixit. Queso domine ne dirigas illuc suũ tuum: regio enim illa longinq̃ et grauis est: incole quoq̃ loci illius iniqui et ignorãtes sunt veritatis. Erat aũt his diebus hierosolymis quidã negociator: noĩe abbanam: qui a rege indie missus fuerat: vt

hominē ī artificio structure scitum ingreret ad comparandū. Huic
p dīc dn̄s in specie humana apparēs: ait. Quid h tu hō de tante ter
re spacio aduenisti? Et ille. A dn̄o inqt meo rege indie missus sum:
reqrens artificē structure q ei palaciū possit edificare. Cui dn̄s ait.
Est mihi puus talis quē si volueris cōparabis. Et stati adduxit ne
gociatorē ad hospitiū thome aplī ꝛ ostēdēs eū ait. Hic est seruꝰ meꝰ
artifex ille de quo locutꝰ sū. Nunc aūt p̄ciū ei9 ipsi trade: ꝛ acci
piens duc eum: vbi volueris. Qd cū negociator fecisset: apphēsū sā
ctū thomā deduxit ad nauim suam. Et ascēdētes: mense tertio ī idi
O Bstupuitq; negociator (am citeriorem euecti sunt. Le.iij
causā velocitatis: eo qd iter spacio explebat: nūc in tribꝰ men
sibꝰ eēt ipletū. Exeūtes aūt de naui ingressi sunt p̄mā indie ciuitatē
ꝛ audiebāt sonos musicos ꝛ vrbē totā leticia magna plaudere. In
terrogantibus vnū de populo: quid h eēt: dictū est eis. Rex inqt nr̄
vnicam filiā hodie copulat matrimonio: ideo gaudiū est oī ciuitati:
ꝛ te vt credo dij exhibuerūt vt his epulis interesses. Hec illis collo
quentibus: subito totam ciuitatē vox p̄conis replet: dicēs. Audite
habitatores vrbis oēs: diuites mediocres: ac pegrini vel paupes:
accedite ad palaciū regis: ꝛ epulemini: gaudete ꝛ estote iocūdi. Si qs
vero se ab hac leticia subtraxerit: reuz se nouerit regie maiestatis.
Hoc cū audisset negociator ille ait thome aplō. Eamꝰ ꝛ nos: ne cul
pabiles inueniamur coram rege. Tunc ingressi palaciū: iussi sūt dis
cumbere thoro Thomas aūt apostolꝰ discubuit in medio: itendēti
bus oībus in eū: scientibus qd peregrinus eēt. Aderat his nuptijs
pnella ex hebreis: cōcinens calamis. Que cū vidisset beatū thomā
orantē: ꝛ bn̄dicentē deū: itellexit de sua esse regione: ꝛ intēdebat in
eum iugiter: nec desistebat ab admiratione vultus eiꝰ. Sed ꝛ ille in
telligens hebreā esse mulierē libētissime aspiciebat ad eam. Hec vi
dēs picerna: zelo ductꝰ: dedit alapā scō aplō dicēs. Ut qd tu sic itē
disi mulierē? At ille eleuatꝭ i celū manibꝰ: ait. Indulgeat tibi dn̄s
in futuro iudicio fili: ih vero scelo protinꝰ h repēsētet dextera illiꝰ: q
E Pu (me verberauit iniuste. Erat aūt iā iminēs nox. Le.iiij.
lātibꝰ ill' subito defecit aq̄ ministerijs nuptialibꝰ. Eūtibus aūt
multꝭ ad hauriēdū ꝛ tardātibꝰ: ipe quoq; picerna cucurrit. Et acce
dēte eo ad fōtē: affuit leo magnꝰ: q apprehēsū puerū ɔfregit ꝛ in fru
stra discerpsit. Cuius dexterā apprehensā canis qui aderat ad do
mum portabat: per conuiuia epulantium. Requirentibus autem il
lis quis deesset ex famulis: cognoscunt pincernam interemptum
esse ad fontē. Quē cū leo deuoraret. Huiꝰ dextera a cane fuit correp

ta: diuiniqꝫ delata. Hec audiēs puella hebrea: confractis calamis: ꝓcidit ad pedes apl'i: clamās voce magna: ꝛ dicēs. Uere hic ē fılᵘ dei viui: q₂ oīa q̄ locutᵘ ē velociter sūt īpleta. Cū aūt hoc audiisset rex: ꝓstratᵘ ē ꝛ īpe āte pedes eiᵘ: dicēs. Rogo te vir dei vt depceris deū tuū ꝓ vnica filia mea: quā hodie viro tradidi ac peto vt eas illuc: atqꝫ benedicas puerū scilicꝫ ꝛ puellā. Illo vo nolēte: rex vi cōpulit apl'm ad thalamū vsqꝫ ꝓcedere. Tūc btūs apostolᵘ expanlis manibᵘ: orauit sup eos: dicēs. Depcor te dñe: vt effundas benedictionē tuā sup hos adolescētes: ꝛ inspirare digneris cordibus eoꝝ q̄ eos agere oportet. Lec. v.

Tūnc cōsumata oratione: egressus ē (ostiū: oibᵘ qꝫ foris egredietibᵘ puer reuertebaṫ ad talamū. Et ecce apparuit ei dñs: in similitudine thome apl'i: sedēs sup lectū eius Puer vo timēs: ait ad eū. Nōne tu pmū egressus es domū: ꝛ quo modo huc iterū es īgressus? Cui ille. Nō sum inqt ego thomas: sꝫ frater eiᵘ: ipe eni vos mihi cōmēdauit: vt custodiā vos ab oī malo. Et ideo audite cōsiliū meū: ꝛ credite vnū deū viuū quē ṗdicat frater meus thomas: ꝛ caste viuētes: ꝓicite a vobis omnē curam huiᵘ vite mortalis: vt effecti ꝑ sanctitatē mentis ꝛ corꝑis templū dei: illā vitam ꝑpetuam q̄ nullo fine claudiṫ: acqratis. Et hec dicēs: ꝛ benedicēs eis: recessit a cubiculo. Mane aūt facto: veniēs rex visitare eos: inueīt puerū sedētē: ꝛ puellā iuxta eū nihil habētes verecūdie: vt ordo exigit nuptialis: et ait. Que vos causa ita sedere facit? Cui puer. Gratias agimᵘ dño nr̄o iesu xp̄o: q nos ad suā noticiā vocare dignatᵘ est: vt relictis tenebris: sequamur lumē veritatis eiᵘ. Sꝫ et puelle ait rex. Cur tu mihi verecundiā nō fers: ob honorem nuptiarū. Impudēter oclos erigis. Et illa. Ne inqt nuptie transitorie sūt nam ego desposata sum regi celoꝝ: cuiᵘ thalamᵘ imēsis monilibus splēdet: cuiᵘ nuptie caste sunt: ad cuiᵘ mēsam epule nō deficiūt: in cuius domo leticia pennis: iocūditas sēpiterna: gaudia ꝑpetua ꝑseuerant. Cuiᵘ vultus est omnibus credētibᵘ ī eum desiderabilis: de cuius vestimētis diuersoꝝ aromatū suauitates flagrant: in cuius hortis lilia perenniter virēt: rose rubēt: viole ꝛ flores: perpetua florēt vi riditate rubescūtqꝫ. Lec. vi.

Hec ea dicēte: scidit vestimēta sua rex: dicēs. Pergrite maguꝫ illū: quē ego spōte introduxi in domū meā: vt amitterem filios meos. Ecce eni malefıciati ab eo xp̄ianos se nūc dicūt. Et requirētes beatū apl'uꝫ nō inuenerūt: iam eni cū negociatore ad vlteriores partes ꝓcesserat: adolescētes aūt ṗdicabāt vbū dei: ita vt oēs ꝯuerterēṫ ad dñm. Sꝫ ipe rex paṫ puelle cōpūctus corde credidit dñm iesum xp̄m. Audiēs beatum a-

postolū in vlteriori india commorari: abijt cū omnib⁹ q crediderūt: ꝛ puenit ad eū: ꝛ ꝓcidēs ad pedes eius rogauit: vt eos omnes baptismatis gratia cōsecraret. Hec audiēs beat⁹ apostol⁹ gauisus est: et gratias egit deo: ac transacto septē dierꝫ ieiunio baptizauit eos ī nomine scte trinitatis: Ipse rex quoqꝫ rogauit sibi caput tondi: ꝛ dia con⁹ ordinat⁹ ē: ꝛ adherebat īcessanter r aplice doctrine. Negociator vero accessit ad regē: ꝛ nūciauit ei inuenisse virū qualē ꝑceperat Quē rex replet⁹ gaudio iussit adduci ī cōspectuꝫ suū: et ait. Qđ est opus tuū: vl' quod artificiū nosti? Seruus sum ait apostolus artificis architecti: in lignis aūt ꝛ cemēto valde cognitus sum: et in omnib⁹ q̄ iuste ꝑcipiūtur. Cui rex ait. Talē dudū regrebā: qui hec artificia nosset. Et egressus a ciuitate: ostēdit ei locū: et ait. Si verus es artifex: in hui⁹ loci planicie: mihi palaciū cōstrue et tūc approbabo qđ perfect⁹ sis in omnib⁹ istis. Cui apostolus. Oportun⁹ est hic loc⁹: in quo palatiū edificet': qđ in ꝑpetuū rex debeat habitare: quia planicie extensus: atqꝫ iocūd⁹ est: et saluber habet'. Tūc data mēsura edificiꝫ: relicto multo pondere auri: profect⁹ ē in aliam ciuitatēꝫ: depꝑcans apostolū: vt velociter edificaret domū illā. Beatus vero thomas accepta pecunia ꝑgebat in circuitu ciuitatū: euangelizans verbū dei: et distribuēs aurū regiū indigentib⁹: et sanās omnes infirmitates populi ꝑ regionē illā. Thomas iste apostol⁹ xp̄i dydim⁹ nominat⁹: audiendo incredul⁹: vidēdo fidelis: partis medis: et partis hyrtanis: bractis et indis euangelizauit: ibiqꝫ p̄dicationē suam vsqꝫ ad titulū sue passionis ꝑducens: lanceis transfixus occubuit: in calamitana īdie ciuitate: vbi ꝛ sepult⁹ ē cū honore. Scđm ioānē.

IN illo tēpore: thomas vnus de duodecim q dicit' dydim⁹ non erat cū discipulis: quādo vēit iesus. Omelia bti gregorij.

ISte vn⁹ discipulus defuit: reuersus qđ gestū est audiuit: audita renuit. (Lec. vij. Venit iterū domin⁹: ꝛ nō credēti discipulo lat⁹ palpandū p̄buit: manusqꝫ ostēdit. Et ostensis suorꝫ cicatricib⁹ vulnerū infidelitatis illi⁹ vuln⁹ sanauit. Quid fratres charissimi: qd inter hec animaduertitis? Nunqd casu gestū creditis: vt elect⁹ discipulus tūc deesset: post aūt veniēs audiret: audiēs dubitaret: dubitans palparet? Non hoc casu sed diuina dispensatione gestum est. Egit namqꝫ miro modo sup̄na clemētia: vt discipulus dubitās dūꝫ in magistro vulnera palparet carnis: in nobis vulnera sanaret infidelitatis. Plus enim fuit nobis thome infidelitas ad fidem quā fides credentiū discipulorꝫ profuit. Nā dum ille ad fidē palpādo reducit': nostra mens omni dubitatiōe postposita: in fide solidatur.

Sic quippe discipulū post resurrectionē suam dubitare ꝑmisit: nec
SIcut ante natiuita(tamen in dubitatione deseruit. Lec. viij.
tē suam habere mariā sponsuz voluit: qui tamē ad eiꝰ nuptias
non ꝑuenit. Nam ita factus est discipulꝰ dubitans: ⁊ palpās: testis
vere sue resurrectionis: sicut sponsus matris fuerat custos integer
rime virginitatis. Palpauit aūt: ⁊ exclamauit. Dominꝰ meus: ⁊ de
us meus. Dicit ei iesus. Qꝛ vidisti me thoma: credidisti. Cū paulꝰ
apostolus dicat: Est eni fides sperandaꝝ substantia rerū argumētū
nōdū apparentiū. Profecto liquet qꝛ fides illarū rerū argumētū
est: q̄ apparere nō possunt q̄ enim sunt apparentia: fidē nō habent:
sz agnitionē. Dū vidit thomas; dū palpauit: cur ei dicit᷑: quia vi-
disti me thoma credidisti: Sz aliud vidit et aliud credidit. A morta
li quippe homine diuinitas videri nō potuit. Hominē igitur vidit:
et deum confessus est dicēs. Dominꝰ meus: ⁊ deꝰ meꝰ. Uidēs ergo
credit: q cōsiderādo verū hominē: hūc deū quē videre nō poterat:
exclamauit. Letificat valde: qđ seqtur. Beati q nō viderūt: ⁊ credi
derūt. In qua nimirū sentētia nos specialit᷑ signati sumus: q eum
quē carne nō vidimꝰ mēte retinemꝰ. Nos signati sumꝰ: sed si fidē
ILle etenim vere credit: qui exer-(nr̄az opibꝰ seqmur. Lec. ix.
cet operādo qđ tenet. Quod cōtra de his qui fidē nomineteꝰ
tenent: paulꝰ dicit. Cōfitētur se nosse deū: factis aūt negāt. Hic ia-
cobꝰ ait: fides sine opibꝰ mortua ē hinc ad btm̄ iob: de antiq̊ hoste
generis humani dn̄s dicit. Absorbebit fluuiū: ⁊ nō mirabit᷑: ⁊ habz
fiduciā: qđ iṅfluat iordāis i os eiꝰ. Quis ē ꝑ fluuiū designatꝰ: nisi hu
mani generis fluxꝰ: qđ videlicet genꝰ ab ortu ad fidē defluit: et q̄si
aque more vsqz ad cōpetētē terminuz ex carnis liquore percurrit.
Quid ꝑ iordanē: nisi baptizatoꝝ forma signat᷑. Quod eni iordanis
flumie ipꝰ auctor redēptiōis nr̄e baptizari dignatꝰ ē: recte iordāis
noīe eoꝝ multitudo exꝓmit᷑: q intra sacramētū baptismatis tenent᷑
Antiquꝰ ḡ hostis generis humāi: fluuiū absorbuit: q a mūdi origine
vsqz ad redēptoris aduētū vix paucis electis euadētibꝰ i vētre sue
malicie: genꝰ humanū traxit: de quo dicit᷑. Absorbebit fluuiū et nō
mirabit᷑: qꝛ ꝓ magno nō habet cū ifideles rapit. Sz valde ē graue:
qđ subdit᷑: ⁊ habet fiduciā: qđ influat iordanis i os eiꝰ: qꝛ postq̄
infideles quosqz a mūdi origine rapuit: adhuc se posse suscipe etiā
ideles ꝑsumit.

Uisum ⁊ approbatū a. R. in sacra theologia mgr̄o Roderico de scā ella: ꝰ reyna
archidiacono opꝰ inclyta hispalēsi in ciuitate felici sydere: arteqz mira ē ipressū
Impēsis nō modicis ioānis laurētij bibliopole. āno xp̄i. M.D.v.iij. ꝑdie id. martias